

DAN BROWN

DA VINČIO KODAS

Jotema

UDK 820(73)-3
Br291

Dan Brown
THE DA VINCI CODE
New York, Doubleday, 2003

Brown, Dan

Br291 DA VINČIO KODAS: romanas/Dan Brown; [vertė Indrė Žakevičienė]. —
Kaunas: UAB „Jotema“, 2004.— 368 p.

ISBN 9955-527-99-4

Žmogaus nežinojimas beribis, o noras pažinti begalinis; kruopščiai saugomos žmonijos paslaptys virsta legendomis, žadinančiomis harmoningo pasaulio ilgesį, o Didžiosios Tiesos priešininkai siūlo suklustoto gyvenimo taisykles... Daugeliu tikrų faktų grįstas naujusias Deno Brauno romanas tikriausiai šokiruos, galbūt supykdyt, o gal padovanos raktą į Tikrąjį Žinojimą, gražinančią legendos šviesą tikrovei. Vatikano užkulisiai, ypatinga šviesa nutviekstos pagonybės ir krikščionybės dilemos, Amžinojo Moteriškumo ilgesys — romano karkasas, ant kurio lipdomos intriguojančios senųjų simbolių prasmės.

Kokios paslaptingos jungtys sieja Jėzų Kristų* Da Vinčį, Botičelį, Niutoną, Hugo? Kodėl iki šių dienų nenurimsta aistros dėl Šventojo Gralio? Kur ilsisi Marijos Magdalietės palaikai?.. Tai tik dalelė tų paslapčių, kurių gausu šiame D. Brauno romane.

UDK 820(73)-3

Antras leidimas

Copyright © 2003 by Dan Brown ©
Vertimas į lietuvių kalbą, *Indrė Žakevičienė*, 2004 © UAB
„Jotema“, 2004 Redagavo *Danguolė Žalionienė*,
Rasa Kriaučionytė
Viršelio autorius *Audrius Arlauskas*
Maketavo *Teresė Vasiliauskienė*

SL 250. 23 sp. 1. Užsak. Nr. 4.950
UAB „Jotema“, Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, ei. paštas: jotema@omni.lt
<http://www.jotema.lt> Spausdino AB spaustuvė
„Spindulys“, Gedimino g. 10, 44318 Kaunas

IR VĖL SKIRIU BLAIT.

NUOŠIRDŽIAU NEI KADA NORS ANKSČIAU

FAKTAI

Siono vienuolynas — slapta europiečių draugija, įkurta 1099-aisiais, — realiai egzistuojanti organizacija. 1975-aisiais Paryžiaus nacionalinė biblioteka aptiko pergamentus, pavadintus *Les Dossiers Secrets*, kuriuose buvo įrašyta daugybė Siono vienuolyno narių, tarp kurių yra ir sero Izaoko Niutono, Botičelio, Viktoro Hugo ir Leonardo da Vinčio pavardės.

Vatikano prelatūra, pavadinta *Opus Dei*, yra nepaprastai pamaldžių katalikų atšaka, pastaruoju metu sulaukusi didelių diskusijų, pasirodžius straipsniams apie tarp jos narių klestinčią prievartą, priverstinę propagandą ir pavojingą praktiką, žinomą kaip „kūno marinimas“. *Opus Dei* visai neseniai baigė statyti 47 milijonų dolerių vertės nacionalinį centrą Niujorke, Leksingtono aveniu 243.

Visi šiame romane pateikti meno, architektūros kūrinių, dokumentų ir slaptų ritualų aprašymai yra realūs ir tikslūs.

Prologas

Luvro muziejus, Paryžius, 22
val. 46 min.

Žymusis kuratorius Žakas Sonjeras nusvirдинėjo skliautuotu didžiosios muziejaus galerijos koridoriumi. Jis pasilenkė siekdamas arčiausiai esančio — Karavadžo paveikslo. Įsitvėręs paauksuoto rėmo, septyniasdešimt šešerių metų senis truktelėjo šedevrą į save, ir šis, nukritęs nuo sienos, paspaudė po drobe ant nugaros pargriuvusį Sonjerą.

Kaip senis ir numanė, netoliese triukšmingai nusileidę geležiniai vartai užblokavo išėjimą į galeriją. Sudrebėjo parketu klotos grindys. Tolumoje pasigirdo įsijungusios signalizacijos sirena.

Kuratorius dar kiek pagulėjo gaudydamas kvapą. Jis mėgino susivokti. *Aš vis dar gyvas.* Jis iššliaužė iš po drobės ir ėmė dairytis kokios nors nišos, kurioje galėtų pasislėpti.

Kraupiai arti pasigirdo balsas:

— Nejudėk.

Keturpėsčias kuratorius sustingo; jis iš lėto pasuko galvą.

Vos už penkiolikos pėdų, už nusileidusių vartų, pro geležinius virbus žvelgė milžiniško silueto užpuolikas — aukštas ir plačiapetis, vaiduokliška blyškios odos ir plonyčių baltų plaukų. Jo akių rainelės buvo rausvos su tamsiai raudonomis lėliukėmis. Albinosas išsitraukė iš po apsiausto pistoletą ir pro virbus nukreipė jį į kuratorių.

— Veltui bėgai, — pratarė jis sunkiai atpažįstamu akcentu. — O dabar man pasakyk, kur jis yra.

— Aš jau sakiau, — pralemeno kuratorius, bejėgiškai klūpodamas ant galerijos grindų. — Nė nenumanau, apie ką tu kalbi!

— Meluoji, — atsakė žmogus. Jis dėbsojo į kuratorių visiškai nejudėdamas, tik vaiduokliška švytėjo jo akys. — Tu ir tavo brolija turi kai ką, kas jums nepriklauso. — Kuratorius pajuto adrenalino pliūpsnį. *Ir kaip jis galėjo šitai*

sužinoti? — Šįvakar bus grąžinti teisėtam sergėtojų. Pasakyk, kur jis yra, ir liksi gyvas, — žmogus nusitaikė pistoletu kuratoriui į galvą. — Ar dėl šios paslapties esi pasirengęs mirti?

Sonjeras nebeįstengė kvėpuoti.

Užpuolikas pakreipė galvą ir nuslydo žvilgsniu per pistoleto vamzdį.

Sonjeras kilstelėjo rankas gindamasis.

— Palauk, — lėtai pratarė jis. — Pasakysiu tai, ką tau reikia žinoti.

Kitus žodžius kuratorius ištare labai atsargiai. Šį melą jis repetavo daugybę kartų... nors kiekvieną kartą meldė, kad jam niekada nereikėtų juo pasinaudoti. Kuratoriui baigus kalbėti, jo užpuolikas patenkintas nusišypsojo.

— Taip, būtent šiuos žodžius man pasakė ir kiti.

Sonjeras pasibaisėjo. *Kiti?*

— Aš ir juos radau, — tyčiojosi milžinas. — Visus tris. Jie patvirtino tai, ką tu ką tik pasakei.

Negali būti! Tikroji kuratoriaus tapatybė, kaip ir trijų jo senešalų tapatybė, buvo beveik tokia pat šventa, kaip ir senoji paslaptis, kurią jie saugo. Dabar Sonjeras suprato, kad ir trys jo senešalai, griežtai laikydami procedūras, prieš mirdami išdėstė tokį patį melą. Tai protokolo dalis.

Užpuolikas ir vėl nusitaikė pistoletu.

— Kai tavęs nebebus, būsiu vienintelis, žinantis tiesą.

Tiesa. Akimirksniu kuratorius suvokė visą susiklosčiusios situacijos siaubą. *Jeigu mirsiu, tiesa dings amžiams.* Jis instinktyviai mėgino nuslinkti iki kokios nors priedangos.

Pistoletas pokštelėjo; kulka įstrigus pilve, kuratorius pajuto sivilinantį karštį. Jis parvirto veidu į grindis... kovodamas su skausmu, iš lėto pasivertė ant nugaros ir pažvelgė pro virbus į užpuoliką.

Žmogus ketino paleisti mirtiną kulka ir taikėsi Sonjerui į galvą.

Sonjeras užsimerkė; jo mintys šėlė šėlo ir sukuriavo iš baimės ir apgailestavimo.

Koridoriumi nuaidėjo šūvis iš tuščio pistoleto.

Kuratorius atsimerkė.

Žmogus pažvelgė į savo ginklą ir atrodė beveik patenkintas. Jis jau ketino spustelėti gaiduką antrą kartą, bet paskui, regis, persigalvojo, ramiai šypstelėjo ir įsižiūrėjo Sonjerui į pilvą.

— Aš savo darbą jau baigiau.

Kuratorius nuleido akis ir pamatė baltuose lininiuose marškiniuose kulkos skylę, įrėmintą nedidelio kruvino apskritimo, išryškėjusio keli coliai žemiau krūtinkaulio. *Skrandis.* Žiauru, bet kulka nepataikė į širdį. Būdamas Alžyro karo veteranas, kuratorius jau ir anksčiau buvo prisižiūrėjęs tokių siaubingų sekinančių mirčių. Jis dar gyvens apie penkiolika minučių, kol skrandžio rūgštys skverbsis į krūtinės ląstą ir po truputį nuodys jį iš vidaus. . — Skaumas yra gerai, mesjė, — pratarė žmogus.

Paskui jis nuėjo.

Likęs vienas Žakas Sonjeras vėl nukreipė žvilgsnį į geležinius vartus. Jis patekęs į spąstus, o durų niekas neatidarys dar mažiausiai dvidešimt minučių. Kai kas nors galiausiai jį aptiks, jis jau bus miręs. Net ir tokiomis aplinkybėmis jį užvaldžiusi baimė buvo gerokai didesnė nei artėjančios mirties baimė.

Privalau perduoti paslaptį.

Svyrinėdamas ir mėgindamas atsistoti senis prisiminė tris nužudytus brolius. Jis ėmė galvoti apie prieš tai gyvenusias ištisas jų kartas, apie misiją, kuri buvo patikėta jiems visiems.

Nenutrūkstanti žinojimo grandinė.

Staiga dabar, nepaisant visų atsargumo priemonių ir išpėjimų... nepaisant visų apsidraudimų... Žakas Sonjeras liko vienintelė grandis, vienintelis vienos iš pačių reikšmingiausių pasaulio paslapčių sergėtojas.

Drebėdamas senukas atsistojo.

Privalau rasti kokį nors būdą...

Jis užspėstas didžiojoje galerijoje, o visoje žemėje tėra vienas žmogus, kuriam galima patikėti šį fakelą. Sonjeras permetė akimis savo prabangaus kalėjimo sienas. Tarsi seni bičiuliai greta buvo žymiausi pasaulio tapybos darbai.

Raukydamasis iš skausmo senis sutelkė paskutinius jėgas ir įgūdžius. Prieš akis iškilusiai būtiniausiai užduočiai atlikti bus brangi kiekviena likusio gyvenimo sekundė.

1 SKYRIUS

ROBERTAS LENGDONAS budo iš miego.

Tamsoje skambėjo telefonas — kažkoks šaižus, nepažįstamas skambutis. Vyriskis vargais negalais sučiupo šalia lovos stovinčią lemputę ir uždegė ją. Pašnairavęs į supančius daiktus pamatė ištaigingą Renesanso laikų miegamąjį, išpuoštą freskomis ir apstatytą Liudviko XVI baldais, tarp jų milžinišką raudonmedžio lovą su keturiais stulpeliais.

Kur, po velnių, aš esu?

Ant vieno lovos stulpelio kabėjo chalatas su išsiuvinėta monograma: HOTEL RITZ PARIS.

Po truputį rūkas ėmė sklaidytis.

Lengdonas pakėlė ragelį.

— Klausau?

— Mesjė Lengdonas? — paklausė vyriškas balsas. — Tikiuosi, jūsų neprikėliau?

Vis dar apsnūdęs Lengdonas dirstelėjo į šalia lovos esantį laikrodį. Buvo trisdešimt dvi minutės po vidurnakčio. Jis tepamiegojo valandą, bet jautėsi kaip negyvas.

— Kalba viešbučio tarnautojas, mesjė. Atleiskite, kad trukdau, bet pas jus atėjo svečias. Jis sako, jog turi svarbų reikalą.

Lengdonas vis dar nepajėgė sklandžiai mąstyti. *Svečias? Jo žvilgsnis užkliudė ant stalelio numestą suglamžytą lankstinuką.*

AMERIKOS UNIVERSITETAS PARYŽIUJE

didžiudamasis skelbia apie rengiamą

ROBERTO LENGDONO, HARVARDO UNIVERSITETO

RELIGINĖS SIMBOLOGIJOS PROFESORIAUS, VAKARĄ

Lengdonas atsiduso. Šio vakaro paskaita — demonstruotos skaidrės su pagoniškais simboliais, rasta Šartro katedros akmenyse — tikriausiai pašiausė konservatyvių auditorijos narių plunksnes. Labiausiai tikėtina, jog koks nors religingas mokslininkas atsekė jį iki namų, kad iškviestų į kovą.

— Atsiprašau, — pratarė Lengdonas, — bet esu labai pavargęs ir...

— *Mais*, mesjė, — neatlyžo tarnautojas. Jis nuleido balsą ir ėmė kalbėti beveik pašnibždomis. — Jūsų svečias — svarbus žmogus.

Lengdonas tuo šiek tiek abejojo. Savo knygomis apie religinius paveikslus ir kulto simbolių tyrinėjimus meno pasaulyje jis pagarsėjo kaip prieštarškai vertinama įžymybė, o nuo praėjusių metų, kai išipainiojo į plačiai nuskambėjusį incidentą Vatikane, buvo šimtąkart geriau matomas. Nuo tada prie jo durų ėmė driektis nesibaigiančios savimi patenkintų istorikų ir meno banginių eilės.

— Ar galėtumėte būti toks malonus, — vėl prašneko Lengdonas, iš paskutiniųjų stengdamasis likti mandagus, — ir užsirašyti to žmogaus vardą bei telefono numerį, o paskui pasakyti, jog pamėginsiu jam paskambinti iki antradienio, dar prieš išvykdamas iš Paryžiaus. Dėkoju.

Profesorius padėjo ragelį, viešbučio tarnautojui nespėjus paprieštarauti.

Atsisėdo lovoje ir suraukęs kaktą Lengdonas dirstelėjo į greta padėtą *Svečių knygą*, ant kurios viršelio buvo užrašyta: ŽIBURIŲ MIESTE MIEGOKITE KAIP KŪDIKIS. ILSĖKITĖS *PARIS RITZ*. Pasisukęs nuvargusiu žvilgsniu permetė didžiulį veidrodį, pakabintą kitame kambario gale ir atspindintį žmogų visu ūgiu. Iš veidrodžio į jį žvelgė nepažįstamas žmogus — susitaršiusiais plaukais ir pavargęs.

Tau reikia atostogų, Robertai.

Tiesa, praėję metai pareikalavo daug jėgų, bet vis tiek nemalonu žiūrėti į visa tai patvirtinantį veidrodžio atspindį. Paprastai gyvos ir aštrios mėlynos akys buvo apsiblaususios ir išsekusios. Tvirtus žandikaulius ir smakrą su duobute dengė tamsūs šeriai. Ties smilkiniais šarmos ženklai jau kėsinosi į šiurkščių juodų plaukų tankmę. Nors kolegės moterys nepaliovė tvirtinusios, jog žili plaukai tik dar labiau pabrėžia mokslingumą ir apsiskaitymą, Lengdonui atrodė kitaip.

Jeigu tik „Boston Magazine“ dabar mane užfiksuoja...

Didžiai Lengdono nuostabai, praėjusį mėnesį „Boston Magazine“ jį pripažino vienu iš dešimties labiausiai intriguojančių miesto žmonių; tokia abejotina šlovė tapo pretekstu begaliniam Harvardo kolegų juokeliams. Šįvakar to pripažinimo atgarsiai atsivijo jį tris tūkstančius mylių nuo namų ir užklupo skaitomos paskaitos metu.

— Ponios ir ponai... — pranešė renginio šeimininkė pilnutėlaitei Paryžiuje įsikūrusio Amerikos universiteto salei *Pavillon Dauphine*. — Šio mūsų vakaro svečio pristatyti nereikia. Jis yra daugelio knygų autorius, tarp kurių „Slaptųjų sektų simbologija“, „Rankraščių puošybos menas“, „Pamirštoji ideogramų kalba“, o sakydama, jog jis parašė knygą apie religinę ikonologiją, kaip tik tai tiesiogine prasme ir turiu galvoje. Daugelis iš jūsų jo knygomis naudojami auditorijose.

Gausiai susirinkę studentai entuziastingai palingavo galvomis.

— Šįvakar ketinau pristatyti mūsų svečią pradėdama nuo įspūdingo gyvenimo aprašymo. Tačiau... — ji žaismingai pažvelgė į Lengdoną, sėdintį ant pakyls, — vienas žmogus iš auditorijos ką tik man įteikė, sakyčiau... renginio įžanga galėtų būti gerokai labiau intriguojanti.

Ji iškėlė „Boston Magazine" egzempliorių.

Lengdonas susigūžė. *Iš kur, po velnių, ji šitai ištraukė?*

Vakaro šeimininkė ėmė skaityti iš kvailiojo straipsnio pasirinktas ištraukas, o Lengdonas juto, kaip vis labiau smunka į kėdę. Jau po trisdešimties sekundžių susirinkusi minia šypsojosi, o moteris nė nemanė baigti.

— „Be to, pono Lengdono atsisakymas viešai kalbėti apie neįprastą savo vaidmenį per praėjusių metų Vatikano konklavą, savaime suprantama, tik prideda jam taškų, turint galvoje intriguojančių poelgių skalę."

Šeimininkė vis labiau kurstė publiką.

— Ar norėtumėte išgirsti daugiau?

Auditorija ėmė ploti.

Sustabdykite ją kas nors, meldė Lengdonas, kai ši vėl įniko į straipsnį.

— „Nors profesorius Lengdonas nėra toks gražus kaip kai kurie jaunesni mūsų laureatai, keturiasdešimt perkopęs mokslininkas vilioja nepaprastomis mokslo pagundomis. Jo žavesys pasireiškia išsiskiriančiu neįprastai žemu bari-tonu, kurį jo studentės apibūdina kaip „šokoladą ausims".

Visa salė prapliupo juoktis.

Sutrikęs Lengdonas prisivertė šyptelėti. Jis žinojo, kas rašoma toliau — absurdiška frazė: „Harisonas Fordas, dėvęs *Harris* tvido kostiumą". O kadangi ši vakarą saugumo sumetimais jis kaip tik dėvėjo *Harris* firmos švarką ir *Burberry* golfą, nutarė kuo skubiau veikti.

— Dėkoju, Monika, — pratarė Lengdonas stodamasis, kad priverstų ją nueiti nuo tribūnos. — „Boston Magazine" neabejotinai yra apdovanotas lakia vaizduote, — išleides sutrikusio žmogaus atodūsi, jis atsigrėžė į auditoriją. — Beje, jeigu išsiaiškinsiu, kuris iš jūsų atnešė šį straipsnį, priversiu konsulatą jį deportuoti.

Minia nusijuokė.

— Na, mielieji žmonės, kaip jau žinote, šįvakar esu čia tam, kad papasakotčiau apie simbolių galią...

Tylą nutraukė dar kartą suskambėjęs Lengdono numerio telefonas.

Sudejavo apstulbęs profesorius, bet ragelį pakėlė.

— Klausau?

Kaip ir buvo galima tikėtis, skambino viešbučio tarnautojas.

— Dar kartą labai atsiprašau, pone Lengdonai. Skambinu, kad informuočiau, jūsų svečias jau pakeliui į jūsų numerį. Pamaniau, jog turėčiau jus išpėti.

Lengdonas jau pasijuto žvalus.

— Jūs kažką pasiuntėte į mano *numerį*?

— Atleiskite, mesjė, bet tokio žmogaus kaip jis... Daugiau nežinau nė vieno lojį didžiulį autoritetą turinčio žmogaus, tad negalėjau jo sulaikyti.

— Kas jis iš tikrųjų yra?

Tačiau viešbučio tarnautojas jau buvo padėjęs ragelį.

Beveik tą pačią akimirką į Lengdono duris kažkas tvirtai pasibeldė.

Lengdonas dvejojamas išlipo iš lovos ir pajuto, kaip kojų pirštai giliai pamiro į savojietišką kilimą. Jis apsisiautė viešbučio chalatu ir nuėjo prie durų.

— Kas čia?

— Pone Lengdonai? Man reikia su jumis pasikalbėti. — Vyriškio anglų kalba buvo su akcentu; jis kalbėjo griežtai, įsakmiai. — Aš esu leitenantas Žeromas Kolė. *Direction Centrale Police Judiciaire*.

Lengdonas nuščiuvo. *Nepriklausoma policija?* DCPJ — tai beveik tas pats, kaip Federalinis tyrimų biuras Jungtinėse Valstijose.

Palikęs nenukabintą durų grandinę Lengdonas šiek tiek pravėrė duris. Į jį žvelgė liesas neaiškių bruožų veidas. Vyriškis, neįtikėtinai plonas, vilkėjo labai oficialiai atrodančią mėlyną uniformą.

— Ar galiu užėti? — paklausė agentas.

Lengdonas, varstomas gelsvų vyriškio akių, pasijuto nejaukiai. Jis dvejojo.

— Kas čia dedasi?

— Mano kapitonui asmeniškai reikia jūsų kvalifikuotos pagalbos.

— Dabar? — įstengė paklausti Lengdonas. — Juk jau po vidurnakčio.

— Juk jei neklystu, ši vakarą buvote susitaręs susitikti su Luvro muziejaus kuratoriumi?

Staiga Lengdonas pajuto, kaip užplūsta nerimas. Jiedu su gerbiamu kuratoriumi Žaku Sonjeru vakare, po paskaitos, buvo susitarę susitikti išgerti, bet Sonjeras taip ir nepasirodė.

— Taip, o iš kur jūs šitai žinote?

— Jo užrašų knygelėje radome jūsų pavardę.

— Tikiuosi, nieko bloga nenutiko?

Agentas skaudžiai atsідuso ir per siaurutį durų plyšį įkišo Lengdonui nuotrauką. Nuo pamatyto vaizdo paširpo visas kūnas.

— Ši nuotrauka padaryta mažiau nei prieš valandą pačiame Luvre.

Lengdonas žiūrėjo įsmeigęs akis į keistą nuotrauką, o pirmiau jį užvaldęs nerimas ir šokas staiga virto pykčio pliūpsniu.

— Kas galėjo tai padaryti?

— Mes tikėjomės, kad jūs mums galėsite padėti atsakyti į šį klausimą, nes išmanote simbolių mokslą ir ketinate su juo susitikti.

Lengdonas žiūrėjo į nuotrauką; jį apėmęs siaubas sumišo su baime. Nuotrauka buvo klaidi ir neįtikėtinai keista, nenumaldomai provokuojanti *deja vu* nuojauntas. Prieš metus su trupučiu Lengdonas buvo gavęs lavono nuotrauką kartu su tokiu pačiu prašymu padėti. Po dvidešimt keturių valandų viešnagės Vatikane jis vos liko gyvas. Ši nuotrauka — visai kitokia, tačiau kažkas, kas siejasi su pačiu scenarijumi, atrodė bauginamai pažįstama.

Agentas pažvelgė į laikrodį.

— Mano kapitonas laukia, sere.

Lengdonas leitenanto beveik negirdėjo. Jo akys tebebuvo įsmeigtos į nuotrauką.

— Tasai simbolis štai čia, o ir jo kūnas, taip keistai...
— Pasidriekęs? — pamėgino padėti agentas.
Lengdonas, pakėlęs akis, linktelėjo. Jis pajuto nugara bėgantį šiurpą.
— Negaliu įsivaizduoti, kas galėtų kam nors taip padaryti.
Agentas atrodė paniuręs.
— Jūs nesupratote, pone Lengdonai. Tai, ką jūs matote nuotraukoje... — jis nutilo. — Mesjė Sonjeras pasidarė pats.

2 SKYRIUS

UŽ MYLIOS nerangusis albinosas Silas praklibikščiavo pro priekinius ištaingingos akmeninės rezidencijos, esančios *Rue La Bruyère*, vartus. Per šlaunį perjuostas spygliuotas diržas buvo giliai įsirėžęs į raumenį, bet žmogaus siela dainavo iš pasitenkinimo, kad gali pasitarnauti Viešpačiui.

Skausmas — tai gėris.

Įžengęs pro vartus Silas raudonomis akimis nužvelgė vestibulį. Tuščias. Nenorėdamas pažadinti nė vieno iš daugelio draugų, tyliai užlipo laiptais. Jo miegamojo durys buvo praviros; spynos čia buvo uždraustos. Įžengęs vidun, jis uždarė paskui save duris.

Kambarys buvo spartietiškas — kietmedžio grindys, pušinė spintelė, storos drobės kilimėlis kampe, atstojantis lovą. Šią savaitę Silas čia viešėjo, tačiau daugelį metų jis jautė palaimą galėdamas gyventi tokiomis sąlygomis Niujorke.

Viešpats suteikė man pastogę ir gyvenimo tikslą.

Silas jautė, jog šįvakar jis pagaliau pradėjo išmokėti savąją skolą. Nusku-bėjęs prie spintelės apatiniame stalčiuje susirado paslėptą mobilųjį telefoną ir surinko numerį.

— Klausau? — atsiliepė vyriškas balsas.

— Mokytojai, aš sugrižau.

— Kalbėk, — paliepė balsas, atrodo, patenkintas, kad Silas paskambino.

— Nebėra visų keturių. Trijų senešalų... ir paties didžiojo magistro.

Kurį laiką buvo tylu, tarsi meldžiantis.

— Vadinasi, kaip suprantu, tu gavai informaciją?

— Visi keturi sakė tą patį. Nepriklausomai vienas nuo kito.

— Ir tu jais patikėjai?

— Tvirtinimai buvo per daug įtikinami, kad būtų sutapimas.

Pasigirdo jaudulį išduodantis atodūsis.

— Puiku. Bijojau, kad nelaimėtų brolijos pagarba slaptumui.

— Mirties galimybė — tvirtas motyvas.

—Na, mano mokiny, pasakyk man, ką privalau žinoti.

Silas žinojo, kad ta informacija, kurią jis gavo iš savo aukų, sukels šoką.

—Mokytojai, visi keturi patvirtino, kad egzistuoja *clef de voûte*... legendinis kertinis akmuo.

Telefonu jis išgirdo skubų kvėptelėjimą ir pajuto Mokytojo jaudulį.

—*Kertinis akmuo*. Taip, kaip mes ir tikėjomės.

Kaip teigia mokymas, brolija sukūrė akmeninį žemėlapi — *clef de voûte* — arba *kertinį akmenį*. Tai graviruota lentelė, kurioje išraižyta didžiosios brolijos paslapties paskutinioji poilsio vieta... Šioji informacija tokia svarbi, kad jos išsaugojimas ir buvo pačios brolijos egzistavimo priežastis.

—Kai turėsime *kertinį akmenį*, — pratarė Mokytojas, — mums teliks vienas žingsnelis.

—Mes esame arčiau, nei jums atrodo. Kertinis akmuo yra čia, Paryžiuje.

—Paryžiuje? Neįtikėtina. Beveik per daug paprasta.

Silas nupasakojo visus ankstesnius vakaro įvykius... kaip visos keturios jo aukos, likus kelioms akimirkoms iki mirties, desperatiškai stengdamosi susigrąžinti bedieviškus gyvenimus, atskleidė savąją paslaptį. Visos aukos Silui pasakė lygiai tą patį — kertinis akmuo paslėptas tiksliai žinomoje vietoje, vienoje iš senųjų Paryžiaus šventyklų — Šv. Sulpicijaus bažnyčioje.

—Viešpaties namuose! — šūktelėjo Mokytojas. — Kaip jie iš mūsų šaiposi!

—Jie šaiposi jau ištisus amžius.

Mokytojas patylėjo, tarsi norėdamas geriau pajusti šios akimirkos triumfą. Galiausiai jis prabilo:

—Tu puikiai pasitarnavai Dievui. Šito laukėme amžių amžius. Tu turi surasti man akmenį. Tuoj pat. Šįvakar. Tikriausiai pats numanai, koks bus atlygis.

Silas žinojo, kad atlygis bus beveik nesuskaičiuojamas, tačiau tai, ko ką tik pareikalavo Mokytojas, jam atrodė neįmanoma.

—Bet juk bažnyčia — tai tvirtovė; ypač naktį. Kaip aš pateksiu vidun? Nepaprastai įtakingo žmogaus pasitikėjimo kupinu balsu Mokytojas paaiškino, ką Silas turėtų daryti.

Kai Silas padėjo telefoną, pajuto, kaip iš nekančios ima virpėti visos kūnas.

Viena valanda, tarė jis sau dėkingas už tai, kad Mokytojas jam paliko laiko atgailai, būtinai prieš įžengiant į Dievo namus. *Turiu išvalyti savo sielą nuo šios dienos nuodėmių*. Tiesa, šiandien padarytos nuodėmės — šventos, nes į jas vedė svarbus tikslas. Ištisus amžius vyksta kovos su Dievo priešais. Nekyla abejonių, kad jam bus atleista.

Vis dėlto Silas žinojo, jog išteisinimas pareikalauja aukos.

Užsitraukęs užuolaidas, jis išsirengė nuogas ir atsiklaupė savojo kambario viduryje. Nukreipęs žvilgsnį žemyn, pasižiūrėjo į spygliuotą per šlaunį perjuostą diržą. Šiuo „įrenginiu“ apsijuosę visi *Kelio sekėjai*; tai odinis diržas, prismaigstytas aštrių metalinių dyglių, smingančių į raumenį ir nuolatos primenančių

apie Kristaus kančią. Diržo keliamas skausmas taip pat padeda atsikratyti kūno troškimų.

Nors šiandien Silas segėjo diržą ilgiau nei dvi privalomas valandas, jis suprato, jog ši diena nepaprasta. Sučiupęs sagtį, jis suveržė diržą per vieną tarpelį ir susiraukė iš skausmo, kai dygliai dar giliau susmigo į kūną. Lėtai iškvėpdamas jis mėgavosi apvalančiu skausmo ritualu.

Skaumas yra gėris, šnabždėjo Silas, kartodamas šventą Tėvo Chosėmarijos Eskrivos, visų Mokytojų Mokytojo, mantrą. Nors Eskriva mirė 1975-aisiais, jo išmintis tebegyvuoja, o žodžius tebešnabžda tūkstančiai ištikimų tarnų visame Žemės rutulyje, suklupusių ant grindų ir atliekančių šventą praktiką, vadinamąjį kūno marinimą.

Silas sutelkė dėmesį į mazguotą virvę, tvarkingai susuktą ir padėtą šalia ant grindų. *Disciplina*. Mazgai buvo apėję sukrešėjusiu krauju. Trokšdamas patirti skaidrinančius savo paties agonijos pojūčius, Silas paskubom sukalbėjo maldele, Paskui, pačiupęs vieną virvės galą, užsimerkė, tvojo sau per pečius ir pajuto, kaip mazgai rėžiasi į nugarą. Dar kartą užsimojo virvę taikydamas į pečius. Jis čaižė savo kūną, plakė save nepailsdamas.

Castigo corpus meum.

Galiausiai pajuto, kaip sunkiasi kraujas.

3 SKYRIUS

GAIVUS BALANDŽIO oras skverbėsi pro atdarus „Citroen ZX“ langus, šiam skriejant pro Operos teatrą ir Vandomo aikštę pietų kryptimi. Sėdėdamas keleivio vietoje Robertas Lengdonas stebėjo pro šalį lekiantį miestą ir mėgino tvarkingiau surikiuoti mintis. Skubiai palindęs po dušu ir nusiskutęs profesorius vėl panėšėjo į žmogų, bet jį apėmęs nerimas beveik neatslūgo. Į smegenis giliai įsirėžė bauginantis kuratoriaus kūno vaizdas.

Žakas Sonjeras negyvas.

Lengdono niekaip neapleido skaudaus praradimo dėl kuratoriaus mirties jausmas. Nors Sonjeras buvo pagarsėjęs kaip nepataisomas atsiskyrėlis, negalėjai jo negerbti už besąlygišką atsidavimą menui. Jo knygos apie Puseno* ir Tenirso** paveiksluose užšifruotus slaptuosius kodus buvo vieni iš mėgstamiausių Lengdono tekstų/kuriais jis naudodavosi auditorijose. Šio vakaro susitikimo Lengdonas labai laukė, todėl, prižiūrėtojai nepasirodžius, labai nusivylė.

Ir vėl mintyse iškilo kuratoriaus kūno paveikslas. *Žakas Sonjeras taip pasi-*

* Nicola Poussin — XVII a. prancūzų tapytojas. *Vert.* "

David Teniers — XVII a. flamandų tapytojas. *Vert.*

darė pats? Lengdonas, mėgindamas atsikratyti nemalonaus vaizdinio, pasisuko ir pažvelgė pro langą.

Už lango pro šalį skriejo miestas — gatvės prekeiviai, stumiantys vežimėlius su cukrinukais, šiukšlių maišais nešini padavėjai, porelė susivėlinusių įsimylėlių, susiglaudusių, kad būtų šilčiau pučiant lengvam, jazminų aromato prisodrintam vėjeliui. Citroenas išdidžiai skrodė visą šį chaosą, dviejų balsų sirena tarsi peiliu rėždamas automobilių srautą.

— Kapitonas labai apsidžiaugė sužinojęs, kad šįvakar dar esate Paryžiuje, — pratarė agentas, pirmąkart prabilęs, kai jie išvyko iš viešbučio. — Laimingas sutapimas.

Lengdoną užvaldę jausmai niekaip nesisiejo su džiaugsmu, o sutapimai jam nekėlė pasitikėjimo. Visą savo gyvenimą paskyręs paslėptoms nederintų simbolių ir ideologijų sąsajoms tirti, Lengdonas žvelgė į pasaulį kaip į glaudžiai susipynusių istorijų ir įvykių tinklą. *Sąsajų galima ir nematyti*, dažnai kartodavo jis savo auditorijai Harvarde, *bet jos visada egzistuoja, slypinčios po regimu paviršiumi*.

— Tikriausiai, — pratarė Lengdonas, — Amerikos universitete jums pasakė, kur esu apsistojęs?

Vairuotojas papurtė galvą.

— Interpolas.

Interpolas, pagalvojo Lengdonas. *Žinoma*. Jis pamiršo, jog iš pirmo žvilgsnio visai nekaltas kiekvieno Europos viešbučio reikalavimas pateikti administratoriui pasą yra šis tas daugiau nei keistas formalumas — tai įstatymas. Visoje Europoje kiekvieną vakarą Interpolo pareigūnai gali tiksliai nustatyti, kur kas nakvoja. Tikriausiai jie tesugaišo penkias sekundes, kol Lengdoną aptiko viešbutyje „Ritz“.

Citroenui skubant miestu pietų kryptimi tolumoje, dešinėje pusėje, pasirodė į dangų šaunantis apšviestas Eifelio bokšto siluetas. Jį išvydęs Lengdonas pagalvojo apie Viktoriją ir prisiminė žaismingą prieš metus vienas kitam išsakytą pažadą, jog kas pusmetį jie susitikinės skirtingose romantiškose pasaulio vietose. Eifelio bokštas, pagalvojo Lengdonas, tikriausiai turėtų patekti į tokių vietų sąrašą. Gaila, bet paskutinį kartą jis pabučiavo Viktoriją Romos oro uoste daugiau nei prieš metus.

— Ar buvote užlipęs? — paklausė agentas žvelgdamas per petį.

Lengdonas pakėlė akis būdamas tikras, jog kažką ne taip išgirdo.

— Atsiprašau?

— Nuostabu, tiesa? — Agentas mostelėjo pro langą Eifelio bokšto link. — Ar buvote užlipęs?

Lengdonas pašnairavo.

— Ne, nebuvo įlipęs į bokštą.

— Tai Prancūzijos simbolis. Mano manymu, jis tobulas.

Lengdonas išsiblaškęs linktelėjo. Simbolių tyrinėtojai dažnai replikuodavo, jog šalis, garsi intrigantais, paskui moterų sijonus lakstančiais nepatikimais

vadovais, tokiais kaip Napoleonas ar Pipinas Trumpasis, nė negalėjo pasirinkti tinkamesnio nacionalinio simbolio už tūkstančio pėdų falą.

Privažiavus *Rue de Rivoli* sankryžą degė raudona šviesoforo šviesa, bet citroenas greičio nesumažino. Agentas nuvairavo sedaną per sankryžą ir įvažiavo į miškingą *Rue Castiglione*, vadinamą šiauriniu įvažiavimu į garsiuosius Tiulri sodus, paryžietišką Centrinio parko variantą. Dauguma turistų klaidingai verčia *liūdins des Tuileries* pavadinimą, siedami jį su čia žydinčiais tūkstančiais tulpių, lu:t: iš tikrųjų *Tuileries* tiesiogiai siejasi su gerokai mažiau romantiškais dalykais. Kažkada šio parko, vietoje buvo iškasta milžiniška užsiteršusi duobė, iš kurios paryžiečiai imdavo molį žymiųjų raudonųjų stogų čerpėms gaminti; prancūzų kalba čerpės yra *tuiles*.

Įvažiavęs į tuščią parką agentas susirado mygtuką ir išjungė sireną. Lengdonas atsikvėpė džiaugdamasis staiga užklupusia tylą. Pro langus buvo matyti balta halogenų šviesa nušviesti smulkiu žvyru pabarstyti parko takeliai; gurgždančios automobilio padangos hipnotizavo vienodu ritmu. Lengdonui Tiulri visada atrodė šventa žemė. Būtent šiuose soduose Klodas Monė formos ir spalvos eksperimentais davė pradžią visam impresionistų sąjūdžiui. Tačiau dabar šią vietą gaubia keista negeras nuojautas kelianti aura.

Citroenas pasukęs į kairę patraukė į vakarus nuo centrinio parko bulvaru. Apsukęs apskritą tvenkinį vairuotojas tuščia aveniu nuvažiavo toliau, erdvaus kvadrato formos ploto link. Lengdonas išvydo Tiulri sodų galą, žymimą milžiniškos akmeninės arkos.

Are du Carrousel.

Kažkada prie Karuselės arkos buvo keliamos orgijos, meno mėgėjai šią vietą pažįsta dėl visai kitų priežasčių. Žvelgiant iš Tiulri gale esančios jodinėjimo aikštelės matyti keturi geriausi pasaulyje meno muziejai — po vieną ties kiekvienu svarbiausiu kompasu tašku.

Žvelgdamas pro dešinį langą pietų kryptimi skersai Senos ir Voltero krantinės, Lengdonas matė išpūdingai apšviestą senosios geležinkelio stoties fasadą; dabar čia — žinomas Orsė muziejus. Pažvelgęs į kairę jis įžiūrėjo ultramodernaus Pompidu centro stogą; čia įrengtas Moderniojo meno muziejus. Lengdonas žinojo, jog už nugaros, daugiau į vakarus, virš medžių kyla senasis Ramzio obeliskas, žymintis Že de Pomo muziejų.

Tiesiai priešais, rytų kryptimi, pro akmeninę arką Lengdonas jau matė renesansinių rūmų monolitą, laikomą žymiausiu pasaulyje meno muziejumi.

Luvro muziejus.

Veltui mėgindamas akimis aprėpti visą didingą pastatą Lengdonas pajuto pažįstamą jausmą — savotišką nuostabą. Pritrenkiamai plačioje aikštėje kaip tvirtovė į Paryžiaus dangų kyla išpūdingas Luvro fasadas. Išstatytas milžiniškos pasagos forma Luvras yra ilgiausias pastatas Europoje, besitęsiantis toliau nei trys iš eilės suguldyti Eifelio bokštai. Tačiau net milijonas kvadratinių pėdų atviros erdvės, plytinčios tarp muziejaus sparnų, negali užgožti plačiojo fasado didybės/Kartą Lengdonas buvo apėjęs visą Luvrą palei perimetrą — stulbinanti

trijų mylių kelionė. Vietoj apytiksliai numatytų penkių savaičių, kurių Luvro lankytojai prireiktų, kad jis galėtų ramiai apžiūrėti 65 300 meno kūrinių, saugomų šiame pastate, dauguma turistų renkasi sutrumpintą programą, kurią Lengdonas vadina *Louvre Lite*; tai viso muziejaus perbėgimas ieškant trijų žymiausių objektų — „Monos Lizos“, „Milo Veneros“ ir „Sparnuotosios Pergalės“. Kartą Artas Bačvaldas gyrėsi pamatęs visus tris šedevrus per penkias minutes ir penkiasdešimt šešias sekundes.

Vairuotojas išsitraukė radijo telefoną ir prancūziška greitalabe išbėrė:

— *Monsieur Langdon est arrivé. Deux minutes.*

Per traškesį atsklido sunkiai suprantamas atsakymas.

Agentas padėjo radijo telefoną ir atsigręžė į Lengdoną.

— Su kapitonu susitiksime prie centrinio įėjimo.

Vairuotojas nekreipė dėmesio į ženklus, draudžiančius automobiliams važiuoti į aikštę, užvedė variklį ir užvažiavo ant kelkraščio. Prieš akis atsivėrė centrinis Luvro įėjimas, tolumoje drąsiai kylantis į viršų, apsuptas septynių trikampių tvenkinių, iš kurių tryško apšviesti fontanai.

Piramidė.

Naujasis įėjimas į Paryžiaus Luvrą buvo beveik toks pats žymus, kaip ir pats muziejus. Daug ginčų sukėlusį moderni ir novatoriška kinų kilmės amerikiečio architekto I. M. Pei suprojektuota stiklinė piramidė vis dar kelia tradicijoms ištikimų žmonių pasipiktinimą; jiems atrodo, kad piramidė griauja renesansinio dvaro kiemo didybę. Architektūrą Gėtė pavadino sustingusia muzika, o Pei kritikai jo sukurtą piramidę palygino su nagų žymėmis, paliktomis lentoje. Vis dėlto pažangiai mąstantys vertintojai labai palankiai priėmė Pei septyniasdešimt vienos pėdos aukščio perregimą piramidę, esą tai nepaprastai puiki senoviškos formos ir modernaus statybos būdo dermė; simboliška seno ir naujo jungtis, nukelianti Luvrą į naują tūkstantmetį.

— Ar jums patinka mūsų piramidė? — paklausė agentas.

Lengdonas suraukė kaktą. Atrodo, prancūzams labai patinka uždavinėti amerikiečiams tokius klausimus. Tai sunkus klausimas. Jeigu prisipažinsi, kad piramidė tau patinka, pasirodysi esąs skonio neturintis amerikietis, o jeigu pasakysi, kad ji tau nepatinka, įžeisi prancūzus.

— Miteranas buvo drąsus, — atsakė Lengdonas, pasirinkęs aukso vidurį. Buvo kalbama, kad Prancūzijos prezidentą, globojusį piramidės statybą, kamavo „faraono kompleksas“. Jis buvo „kaltas“ dėl to, kad Paryžius pasipildė egiptietiškais obeliskais, meno kūrinių ir pirmųjų žmonių įrankiais; Fransua Miteranas labai žavėjosi egiptiečių kultūra, ir tas žavesys toks didžiulis, kad prancūzai į prezidentą ėmė žvelgti kaip į sfinką.

— Kokia kapitono pavardė? — paklausė Lengdonas keisdamas temą.

— Bezu Fosas, — atsakė vairuotojas, artėdamas prie pagrindinio piramidės įėjimo. — Mes jį vadiname *Toro**.

* *Le taureau pranc.* — tauras. *Vert.*

Lengdonas pažvelgė į Kolė svarstydamas, ar kiekvienas prancūzas turi koki nors paslaptinę „gyvūnišką“ epitetą.

— Savo kapitoną jūs pravardžiuojate Buliumi?

Vyriškis pakėlė antakius.

— Jūs mokate prancūziškai geriau nei pats pripažįstate, mesjė Lengdonai.

Mano prancūzų kalba klaiki, pagalvojo Lengdonas, *bet aš puikiai išmanau zodiako ikonografiją*. Tauras visada reiškia jautį ar bulių. Astrologija visame pasaulyje yra tarsi savotiška simbolių konstanta.

Agentas sustabdė automobilį ir parodė mostelėjęs ranka tarp dviejų fontanų į piramidės šone esančias dideles duris.

— Įėjimas ten. Sėkmės, mesjė.

— Jūs neinate kartu?

— Man įsakyta jus čia palikti. Turiu ir kitų reikalų.

Lengdonas atsiduso ir išlipo. *Toks jūsų darbas*.

Agentas spustelėjo greičio pedalą ir nuvažiavo.

Stovėdamas vienas pats ir žiūrėdamas į tolstančias užpakalines automobilio šviesas Lengdonas suvokė, jog dabar gali persigalvoti, pereitą Luvro kiemą, pasigauti taksi ir grįžti į lovą. Tačiau kažkas jam kuždėjo, jog tai niekam tikusi mintis.

Artėdamas į fontanų skleidžiamą miglą Lengdonas pajuto keistą jausmą — tarsi dabar žengtų per įsivaizduojamą slenkstį į kitą pasaulį. Ir vėl jį apgaubė visą vakarą tvyrojusi sapno atmosfera. Prieš dvidešimt minučių jis miegojo viešbučio kambaryje. Dabar jis stovi priešais Sfinkso pastatytą perregimą piramidę ir laukia policininko, vardu Jautis.

Aš užspėtas Salvadoro Dali paveiksle, pagalvojo Lengdonas.

Jis nužingsniavo prie pagrindinio įėjimo — didžiulių besisukančių durų. Už durų tuščias fojė buvo apšviestas blausia šviesa.

Ar turėčiau pasibelsti?

Lengdonas svarstė, ar nors vienas garbus Harvardo egiptologas yra kada nors beldęsis į piramidės duris tikėdamasis kokio nors atsakymo. Jis kilstelėjo ranką norėdamas pabelsti į stiklą, bet iš apačioje juoduojančios tamsos išniro siluetas ir ėmė kilti suktais laiptais. Žmogus buvo kresnas ir tamsus, beveik visai kaip neandertalietis. Vilkėjo dviejų dalių kostiumu, gerokai įsiveržusiu ties plačiais pečiais. Ėjo durų link aiškiai judamas savo galią, žingsniuodamas trumpomis tvirtomis kojomis. Jis kalbėjosi mobiliuoju telefonu, bet priėjęs prie durų pokalbį baigė.

— Aš esu Bezu Fisas, — pratarė jis, kai Lengdonas įėjo pro besisukančias duris. — Centrinės nepriklausomos policijos direkcijos kapitonas.

Jo balsas — galugerklyje kylantis dundesys, nelyginant besitvenkianti audra — atitiko išvaizdą.

Lengdonas ištiesė ranką norėdamas pasisveikinti.

— Robertas Lengdonas.

Didžiulis Faso delnas triuškinančia jėga sugniaužė Lengdono ranką.

—Mačiau nuotrauką, — pratarė Lengdonas. — Jūsų agentas sakė, kad Žakas Sonjeras pats padarė...

—Pone Lengdonai, — nutraukė jį Fasas, išmeigęs juodas kaip anglis akis. — Tai, ką matėte nuotraukoje, yra tik pradžia viso to, ką Sonjeras pasidarė.

4 SKYRIUS

KAPITONAS BEZU FASAS laikėsi kaip įpykęs veršis: platūs jo pečiai buvo atlošti, o smakras tvirtai įremtas į krūtinę. Tamsūs plaukai buvo sušukuoti atgal ir sutepti aliejumi, o ant atsikišusios kaktos iškarpyti strėlės forma, todėl Fasas priminė kovinio laivo pirmagalį. Jam einant, tamsios akys svilinte svilino žemę po kojomis ir švietė neabejotinu tikrumu, jog bet kuriuo klausimu jis bus nepaprastai griežtas.

Leisdamasis garsiaisiais marmuriniais laiptais žemyn, po piramide įrengto koridoriaus link, Lengdonas sekė paskui kapitoną. Lipdami jie praėjo pro du kulkosvaidžiais ginkluotus Nepriklausomos policijos apsaugininkus. Galėjai aiškiai numanyti: negavęs kapitono Faso palaiminimo šįvakar niekas nepateks vidun ir iš čia neišeis.

Nusileidęs žemiau pirmojo aukšto Lengdonas jau mėgino nugalėti vis stiprėjančią nerimą. Fasas toli gražu nebuvo panašus į svetingą šeimnininką, o patį Luvrą šiuo nakties metu, rodė, gaubė šermenų aurą. Visi laiptai buvo apšviesti blausiomis lemputėmis, įrengtomis kiekviename laiptelyje, panašiai kaip tarpuose tarp eilių tamsiose kino teatrų salėse. Lengdonas girdėjo, kaip į virš galvos esantį piramidės stiklą atsimuša jo paties žingsnių aidas. Pažvelgęs aukštyn jis pamatė apšviestus miglos pluoštus, kylančius nuo persimatančių pro perregimą stogą fontanų.

—Ar jums patinka? — paklausė Fasas ir plačiu smakru mostelėjo aukštyn.

Lengdonas atsiduso; jis buvo per daug pavargęs, kad leistųsi į panašius žaidimus.

—Taip, jūsų piramidė nuostabi.

Fasas suniurnėjo:

—Randas ant Paryžiaus veido.

Pirmasis taiklus kirtis. Lengdonas juto, jog šeimnininkui bus sunku įtikti. Jis svarstė, ar Fasas nors šiek tiek nutuokia apie tai, kad, prezidentui Miteranui reikalaujant, ši piramidė buvo sukonstruota iš lygiai 666 stiklinių langų; šis keistas reikalavimas visada buvo labai aktuali daugelio priešišškai nusiteikusių maištautojų pokalbių tema. Jų teigimu, 666 yra šėtono skaičius.

Tačiau Lengdonas nutarė apie tai nekalbėti.

Jiems einant toliau požeminiu fojė, po truputį iš šešėlių išplaukė gerokai platesnė erdvė. 70 000 kvadratinių pėdų pločio naujai įrengtas Luvro vestibulis, išikūręs penkiasdešimt septynios pėdos po žeme, priminė begalinį urvą. Požeminė salė, išklota rusvai gelsvu marmuru, kad derėtų prie medaus spalvos Luvro fasado, paprastai mirgėte mirga nuo plūstančių saulės spindulių ir turistų. Tačiau dabar tuščias ir tamsus šalčiu dvelkiantis vestibulis veikiau primena kriptą.

— O nuolatinis muziejų saugantis personalas? — paklausė Lengdonas.

— *En quarantaine*, — atsakė Fasas, tarsi Lengdonas būtų turėjęs omeny lašo komandos sudėtį. — Tikriausiai šįvakar čia buvo užėjęs kas nors, kam nederėjo užėti. Visi naktiniai Luvro prižiūrėtojai dabar apklausiami Niūriajame flygelyje. Šį vakarą muziejų saugo mano agentai.

Lengdonas linktelėjo ir paspartino žingsnį, kad neatsiliktų nuo Faso.

— Ar gerai pažinojote Žaką Sonjerą? — paklausė kapitonas.

— Tiesą sakant, visai jo nepažinojau. Mes niekada nebuvome susitikę.

Fasas atrodė nustebeš.

— Pirmasis jūsų susitikimas turėjo įvykti šįvakar?

— Taip. Ketinome susitikti po mano paskaitos per Amerikos universiteto organizuotą priėmimą, bet jis taip ir nepasirodė.

Nedidukėje užrašų knygelėje Fasas kažką pasižymėjo. Pakeliui Lengdonas dar spėjo užmesti akį į menkiau žinomą Luvro piramidę — *La Pyramide Inversee*, milžinišką apverstą stogą, kybantį nuo lubų, tarsi stalaktitas, augantis nuo jungiamojo aukšto sekcijos. Palypėjęs keliais laipteliais aukštyn Fasas nusivedė Lengdoną prie arkinio įėjimo į tunelį, virš kurio užrašyta DENON. Denono sparnas — žymiausias iš trijų pagrindinių Luvro dalių.

— Kas pageidavo šio vakaro susitikimo? — staiga paklausė Fasas. — Jūs ar jis?

Klausimas nuskambėjo keistai.

— Ponas Sonjeras pageidavo, — atsakė Lengdonas, kai jie įėjo į tunelį. — Prieš kelias savaites jo sekretorė atsiuntė man žinutę elektroniniu paštu. Ji rašė, jog kuratorius sužinojo, kad šį mėnesį Paryžiuje skaitysiu paskaitą ir kad jis nori kažką su manimi aptarti, kol čia būsiu.

— Ką aptarti?

— Nežinau. Manysčiau, ką nors, kas susiję su meno klausimais. Mes domimės panašiais dalykais.

Fasas į šiuos žodžius sureagavo skeptiškai.

— Jūs nė nenutuokėte, apie ką būtumėte kalbėjęs jį susitikęs?

Lengdonas nenutuokė. Gavęs žinutę jis ir pats labai smalsavo, bet nenorėjo įkyrėti aiškindamasis detales. Gerbiamasis Žakas Sonjeras garsėjo kaip privatumą vertinantis žmogus, nelinkęs susitikinėti; Lengdonas paprasčiausiai jam jautė dėkingumą už galimybę pasimatyti.

— Pone Lengdonai, gal bent pamėgintumėte *atspėti*, apie ką nužudytasis

norėjo su jumis pasikalbėti tą vakarą, kai buvo nužudytas? Šitai mums galėtų padėti.

Toks primygtinis tiesmukas klausimas privertė Lengdoną pasijusti nejaukiai.

— Tikrai nė nenumanau. Aš jo neklausiau. Jaučiausi pagerbtas, kad jis apskritai su manimi susisieikė. Esu pono Sonjero darbų gerbėjas. Per paskaitas dažnai naudojuosi jo tektais.

Fasas ir šitai užsirašė į knygele.

Abu vyriškiai jau buvo nuėję pusę tunelio, vedančio į Denono sparną; tolu-
moje Lengdonas išžiūrėjo du eskalatorius, bet jie neveikė.

— Vadinas, jus siejo panašūs interesai? — paklausė Fasas.

— Taip. Tiesą sakant, beveik ištisus praėjusius metus rengiau knygą apie ankstesnę pono Sonjero tyrimų sritį. Norėjau pasinaudoti jo smegenimis.

Fasas pažvelgė į jį.

— Atleiskite?

Tikriausiai šis posakis į prancūzų kalbą neverčiamas.

— Norėjau sužinoti, ką jis šia tema galvoja.

— Supratau. O kokia toji tema?

Lengdonas dvejojo galvodamas, kaip tiksliau suformuluoti.

— Iš esmės mano rankraštis yra apie deivės garbinimo ikonografiją; moteriškojo šventumo koncepcija ir su visu tuo susiję simboliai ir meno kūriniai.

Fasas perbraukė mėsinga ranka per plaukus.

— Ir Sonjeras buvo kompetentingas šiais klausimais?

— Labiau išmanančių nė nerastum.

— Supratau.

Lengdonas juto, jog Fasas tikrai nieko nesuprato. Žakas Sonjeras laikomas geriausiu pasaulyje deivių ikonografu. Sonjeras ne tik asmeniškai žavėjosi ir domėjosi su vaisingumu, deivių kultais, Vika, šventuoju moteriškumu susijusiais reliktais, bet ir per dvidešimties metų kuratoriaus karjerą padėjo Luvrai surinkti didžiausią pasaulyje su deivėmis susijusio meno kolekciją — kirvukų iš seniausios graikų žynių šventyklos Delfuose, auksinių būrimo lazdelių, šimtus Tjeto skulptūrėlių, panašių į stovinčius angeliukus, tarškynių, senovės Egipte naudotų piktosioms dvasioms atbaidyti, stulbinančią daugybę skulptūrėlių, vaizduojančių deivės Izidės globojamą ir auginamą Horą.

— Galbūt Žakas Sonjeras žinojo apie jūsų rankraštį? — toliau klausinėjo Fasas. — Galbūt jis pasiūlė jums susitikti, ketindamas padėti rašyti knygą.

Lengdonas papurtė galvą.

— Tiesą sakant, apie mano rankraštį kol kas niekas nieko nežino. Vis dar turiu tik juodrašį, kurio niekam nerodžiau, išskyrus redaktorių.

Fasas tylėjo.

Lengdonas irgi neprisidūrė priežasties, kodėl savo juodraščio niekam nerodė. Trijų šimtų puslapių juodraštis viliojančiu pavadinimu „Prarasto šventojo moteriškumo simboliai“ siūlė keletą labai netradiciskų įsitvirtinusios

religinės ikonografijos interpretacijų, neabejotinai sulauksiančių prieštaringų vertinimų.

Priėjęs prie sustingusių eskalatorių, Lengdonas sustojo ir pamatė, kad Faso šalia nebėra. Apsidairęs jis išvydo Fasą stovintį už kelių jardų prie tarnybinio lifto.

— Lipsime į liftą, — pratarė Fisas, kai lifto durys atsidarė. — Esu tikras, jog žinote, kad galerija yra ganėtinai toli, ir pėsčias ten greitai nenuėisi.

Nors Lengdonas tikrai žinojo, kad liftas gerokai pagreitins ilgą kelionę laiptais per du aukštus, jis nė nekrustelėjo.

— Ar kas nors nutiko? — nekantriai paklausė Fisas prilaikydamas lifto duris.

Lengdonas giliai iškvėpė, ilgesingu žvilgsniu permetęs eskalatorių. Visiškai nieko nenutiko, sumelavo jis sau, koją už kojos eidamas lifto link. Vaikystėje Robertas įkrito į apleisto šulinio šachtą ir vos išvengė mirties, ištisas valandas praleidęs siaurutėje angoje su žliugsinčiu po kojomis vandeniu, kol galiausiai buvo išgelbėtas. Nuo tada jį ėmė kamuoti uždarų patalpų baimė — jį baugino liftai, požeminės perėjos ar uždari kiemai. *Liftas — absoliučiai saugus mechanizmas*, nepaliovė sau kartojęs Lengdonas, nors niekada tuo nepatikėdavo. *Tai mažytė metalinė dėžutė, pakabinta uždaroje šachtoje!* Sulaikęs kvėpavimą jis įžengė į liftą ir, užsidarius durims, pajuto gerai pažįstamą adrenalino sukeltą virpulį.

Du aukštai. Dešimt sekundžių.

— Taigi judu su ponu Sonjeru, — pratarė Fisas, kai liftas pajudėjo, — taip niekada ir nesikalbėjote? Niekada nesusirašinėjote? Niekada vienas kitam nieko nesiuntėte paštu?

Dar vienas keistas klausimas. Lengdonas papurtė galvą.

— Ne. Niekada.

Fisas pakreipė galvą, tarsi mėgintų mintyse užfiksuoti šį faktą. Nieko nebesakydamas jis stovėjo įbedęs akis į chromuotas duris.

Kildamas Lengdonas stengėsi apie ką nors galvoti, tik ne apie jį supančias keturias sienas. Blizgančių lifto durų atspindy jis pamatė kapitono kaklaraiščio segtuką — tai buvo sidabrinis kryželis su trylika juodojo onikso akučių. Lengdoną tai šiek tiek nustebino. Šis simbolis vadinamas *crux gemmata* — kryžius su trylika brangakmenių; tai krikščioniška ideograma, reiškianti Kristų ir dvylika Jo apaštalų. Kažkodėl Lengdonas nesitikėjo, kad prancūzų policijos kapitonas galėtų taip atvirai demonstruoti savo religines pažiūras. Kita vertus, čia juk Prancūzija; prigimtinės teisės šičia dar labiau branginamos nei krikščionybė.

— Tai *cruxgemmata*, — staiga pratarė Fisas.

Šiek tiek išsigandęs Lengdonas pakėlė akis ir atspindy pamatė į save nukreiptą Faso žvilgsnį.

Liftas truktelėjęs sustojo, durys atsidarė.

Lengdonas greitai išėjo į koridorių, trokšdamas išvysti plačią ir atvirą garsiųjų aukštų Luvro galerijų lubų ribojamą erdvę. Tačiau tasai pasaulis, į kurį jis įžengė, nebuvo panašus į tą, kurį išvysti tikėjosi.

Nustebęs Lengdonas sustojo.

Fasas atsigrėžė.

— Kaip suprantu, pone Lengdonai, jūs niekada nematėte Luvro po darbo valandų.

Manau, kad ne, pagalvojo Lengdonas, mėgindamas susivokti, kur esąs.

Paprastai nepriekaištingai apšviestos Luvro galerijos buvo stulbinamai tamsios. Iš viršaus, nekrito įprasta vaški, balta šviesa, tik iš apačios sklido blausus raudonas švytėjimas; plytelėmis išklotas grindis margino besikaitaliojantys raudonos šviesos lopai.

Peržvelgęs apytamsį koridorių Lengdonas suvokė, jog turėjo tikėtis išvysti štai tokį vaizdą. Faktiškai visos didžiosios galerijos yra įsirengusios raudonos spalvos naktinį apšvietimą; sumaniai „išmėtytos“ apačioje pritaisytos neįkyrios lemputės skleidžia pakankamai šviesos, kad muziejaus personalas galėtų laisvai vaikščioti koridoriais, bet patys paveikslai liktų beveik neapšviesti; šitaip jie saugomi nuo išblukimo. Tačiau muziejus tiesiog slėgė. Visur driekėsi ilgi šešėliai, o aukštos, skliautuotos lubos atrodė kaip žemos juodos ertmės.

— Štai čia, — pasakė Fasas, kai jie nužingsniavo per kelias tarpusavyje sujungtas galerijas, ir staiga pasuko dešinėn.

Lengdonas ėjo iš paskos; jo akys po truputį pratinosi prie tamsos. Jį supančios didelio formato aliejumi tapytos drobės ėmė materializuotis, tarsi didžiuliame tamsiame kambaryje ryškinamos nuotraukos... Iš paveikslų sekė akys, kai profesorius keliavo iš vienos salės į kitą. Jis uodė pažįstamą muziejaus oro kvapą — sausas, dejonizuotas dvelksmas, vos vos atsiduodantis grynangliu; tai dirbtinai išgaunamas oras, perkoštas per kiaurą parą veikiančius anglies filtrus, saugančius meno kūrinius nuo žalingo anglies dvideginio, kurį iškvepia lankytojai, poveikio.

Aukštai ant sienų sukabintos aiškiai matomos stebėjimo kameros atvirai įspeja lankytojus: *Mes jus matom. Nieko nelieskite.*

— Ar kuri nors iš jų tikra? — paklausė Lengdonas, mostelėjęs į kameras.

Fasas papurtė galvą.

— Aišku, kad ne.

Lengdonas nenustebo. Vaizdo kameros tokio dydžio- muziejams yra per brangus ir neveiksmingas dalykas. Luvras su daugybę akų užimančiomis galerijomis turėtų išlaikyti kelis šimtus techninių darbuotojų vien tam, kad jie tomis kameromis rūpintųsi. Dauguma didžiųjų muziejų dabar naudojami „sulaikymo apsauga“. *Pamiršk apie galimybę sugauti ištrūkusį vagį. Geriau neleisk jam išbėgti.* Tokio pobūdžio apsauga įjungiamą pasibaigus muziejaus darbo valandoms; jeigu įsibrovėlis čiuptų kurį nors meno kūrinių, visi išėjimai iš atitinkamos galerijos užsidarytų, ir vagis atsidurtų už grotų dar nespėjęs atvykti policijai.

Marmurinio koridoriaus priekyje girdėjosi aidintys balsai. Atrodė, kad triukšmas sklinda iš dešinėje koridoriaus pusėje atskirtos didelės alkovos. Koridorių užliejo ryški šviesa.

— Kuratoriaus kabinetas, — pratarė kapitonas.

Eidamas paskui Fasą alkovos link, Lengdonas dirstelėjo į apšviestą plotelį — prabangią Sonjero studiją: buvo matyti šiltas medis, senųjų meistrų tapybos darbai, milžiniškas antikvarinis stalas, ant kurio stovėjo dviejų pėdų aukščio kunigaikščio, apsitaisiusio šarvais, modelis. Po patalpą šmirinėjo būrelis policijos urentų, skambinėjančių telefonu ir kažką užsirašinėjančių. Vienas iš jų buvo įsitaęs už Sonjero stalo ir rašė naudodamasis nešiojamuoju kompiuteriu. Regis, asmeninis kuratoriaus kabinetas šį vakarą virto laikinu nepriklausomos policijos 'tabu.

— *Messieurs!* — šūktelėjo Fasas, ir vyrai atsigrėžė. — *Ne nous dérangez pas sotiis aucun prétexte. Entendu?*

Visi, esantys kabinete, pritariamai linktelėję patvirtino, jog suprato.

Viešbutyje Lengdonas dažnai kabindavo ant savo kambario durų lentelę su užrašu NE PAS DERANGER, todėl dabar suprato kapitono nurodymų esmę. Kad ir kas nutiktų, jų dviejų kurį laiką nebus galima trukdyti.

Už nugarų palikę besidarbuojantį mažąjį agentų susirinkimą, Fasas ir Lengdonas pritemdytu koridoriumi keliavo toliau. Už trisdešimties jardų jų laukė [t]rijos į populiariausią Luvro dalį — didžiąją galeriją. Tai, rodos, begalinis koridorius, kuriame saugomi vertingiausi Luvro italų meistrų šedevrai. Lengdonas jau suprato, jog būtent ten buvo rastas Sonjero kūnas; pažvelgęs į nuotrauką neklysdamas atpažinsi garsiąsias parketines didžiosios galerijos grindis.

Jiems priėjus Lengdonas pamatė, kad įėjimas užblokuotas didžiulių plieninių grotų, panašių į įrenginį, kuriuo galėjo naudotis viduramžių pilys, kad apsigintų nuo plėšikaujančių kariuomenių.

— „Konteinerinė“ apsaugos sistema, — paaiškino Fasas, kai jie prisiartinę prie grotų.

Net ir tamsoje atrodė, kad tokios barikados galėtų be vargo sulaikyti tanką. Lengdonas pro virbus pažvelgė į blausiai apšviestą didžiąją galeriją anapus grotų.

— Tik po jūsų, pone Lengdonai, — pasakė Fasas.

Lengdonas atsigrėžė. *Kur tik po manęs?*

Fasas mostelėjo rodydamas į grindis, į grotų apačią. Lengdonas pažvelgė žemyn. Tamsoje jis nė nebuvo pastebėjęs, kad grotos nuo grindų pakilusios per dvi pėdas, todėl apačioje žiojėjo plyšys.

— Ši zona vis dar neprieinama Luvro apsaugai, — pasakė Fasas. — Mano komanda iš *Police Technique et Scientifique* ką tik baigė tyrimą, — jis vėl mostelėjo rodydamas į plyšį. — Prašau lįsti.

Lengdonas pažvelgė į siaurutį tarpą po kojomis, o paskui vėl pakėlė akis į masyvias geležines grotas. *Jis juokauja, juk taip?* Barikada atrodo kaip giljotina, laukianti, kol galės sutraiškyti įsibrovėlius.

Fasas kažką prancūziškai sumurmėjo ir pasižiūrėjo į laikrodį. Tada atsiklaupė ir sėkmingai pralindo pro plyšį savo griozdišku kūnu. Jis atsistojo jau kitoje grotų pusėje ir pažvelgė į Lengdoną pro virbus.

Lengdonas atsiduso. Delnais atsirėmęs j išblizgintą parketą, atsigulė ant pilvo ir pasistūmė. Lįsdamas po grotomis, jis užkabino golfo apykaklę už išsičišusio virbo ir trinkelėjo pakaušį į geležį.

Labai gražu, Robertai, pagalvojo mėgindamas atkabinti apykaklę. Galiausiai pralindo ir atsistojęs suvokė, kad laukia labai ilga naktis.

5 SKYRIUS

MURĖJAUS KALVA, naujasis *Opus Dei* nacionalinis centras ir konferencijų salės yra Niujorke, Leksingtono aveniu 243. Pastatytas už daugiau nei 47 milijonų dolerių sumą, 133 000 kvadratinių pėdų bokštas apmūrytas raudonomis plytomis ir Indianos kalkakmeniu. Pastatas suprojektuotas Mėjaus ir Pinoskos, jame yra per šimtą miegamųjų, šeši valgomieji, bibliotekų, gyvenamųjų kambarių, patalpų, skirtų susirinkimams, kabinetų. Antrame, aštuntame ir šešiolikto aukštuose įrengtos koplyčios, išpuoštos lipdiniais ir marmuru. Visas septynioliktas aukštas skirtas gyventi. Vyrams į pastatą galima įeiti pro centrinės duris iš Leksingtono aveniu pusės. Moterys čia vaikščioja pro šonines duris, vedančias į šoninę gatvę; ir pačiame pastate jos visą laiką būna „akustiškai ir vizualiai atskirtos“ nuo vyrų.

Prieš keletą dienų vyskupas Manuelis Aringarozas, apsigyvenęs pastogėje, susikrovė nedidelį kelioninį krepšį ir apsivilko tradicinę juodą sutaną. Kitu atveju jis būtų užsirišęs ant juosmens purpurinę juostą, bet šį vakarą jis bus tarp žmonių, todėl nenorėjo, kad jie atkreiptų dėmesį į aukštą jo pareigas. Tik akylesni pastebės 14 karatų auksinį vyskupo žiedą su rožiniu ametistu, dideliais deimantais ir vyskupo lazdos simboliu, sukurtu gero meistro rankomis. Persimetęs per petį kelioninį krepšį jis tyliai sukalbėjo maldą ir išėjęs iš kambario nusileido į vestibulį, kur jo laukė vairuotojas, pasirengęs nuvežti vyskupą į oro uostą.

Sėdėdamas civilinių oro linijų lėktuve, skrendančiame į Romą, Aringarozas žvelgė pro langą į tamsų Atlantą. Saulė jau buvo nusileidusi, bet vyskupas žinojo, kad jo žvaigždė dar tik kyla. *Šįvakar mūsų bus laimėtas,* pagalvojo jis stebėdamasis, kad vos prieš kelis mėnesius jautėsi esąs bejėgis prieš rankas, grasinančias sunaikinti jo imperiją.

Būdamas generalinis *Opus Dei* vadovas, vyskupas Aringarozas pastaruosius dešimtį savo gyvenimo metų praleido skleisdamas žinias apie „Dievo veiklą“, kitaip tariant — *Opus Dei*. Kongregacija, kurią 1928-aisiais įkūrė ispanų kunigas Chosėmarija Eskriva, skatino grįžti prie senųjų konservatyviųjų katalikų vertybių ir kvietė savo narius ryžtis didelėms aukoms šiame gyvenime ir taip dirbti Dievo darbą.

Tradicinė *Opus Dei* filosofija Ispanijoje išsišaknijo dar prieš Franko režimą, o 1934-aisiais, išėjus Chosėmarijos Eskrivos dvasinei knygai „Kelias“ — 999 maldos būdai, stengiantis savo gyvenime dirbti Dievo darbą, Eskrivos mokymas pasklido po visą pasaulį. Dabar, kai keturiasdešimt dviem kalbom išleista daugiau kaip keturi milijonai „Kelio“ egzempliorių, *Opus Dei* yra didžiulė jėga. Beveik kiekviename dideliame pasaulio mieste galima rasti rezidencijų, mokymo centrų ir net universitetų. *Opus Dei* buvo sparčiausiai auganti ir saugiausia finansine prasme katalikiška organizacija visame pasaulyje. Deja, Aringarozas puikiai suprato, kad religinio cinizmo, kultų, televizijos pamokslautojų amžiuje *Opus Dei* turtai ir galia kaip magnetas traukia įtariusius.

— *Opus Dei* daugelis vadina „smegenis plaunančiu“ kultu, — dažnai priekabiauja reporteriai. — Kiti jus vadina slapta ultrakonservatyvių krikščionių draugija. Kas jūs esate?

— *Opus Dei* nėra nei viena, nei kita, — kaskart kantriai aiškina vyskupas. — Mes esame Katalikų bažnyčia, katalikų kongregacija, pasirinkusi savitą gyvenimo būdą — kiek įmanoma griežčiu kasdieniame gyvenime laikytis katalikiškų doktrinų.

— Ar „Dievo veikla“ būtinai turėtų būti siejama su skaistybės įžadais, dešimtinės mokėjimu ir nuodėmių atpirkimu plakantis ar marinant kūną?

— Jūs mėginate apibūdinti tik labai nedaugelį *Opus Dei* narių, — atsako Aringarozas. — Yra daug šios veiklos lygių. Tūkstančiai *Opus Dei* narių yra vedę, sukūrę šeimas ir dirba Dievo darbą savo pačių bendruomenėse. Kiti renkasi asketų gyvenimą mūsų vienutėse. Pasirinkimas yra grynai asmeniškąs dalykas, bot visi *Opus Dei* žmonės turi bendrą tikslą — dirbant Dievo darbą stengtis, kad pasaulis taptų geresnis. Tai neabejotinai nuostabus siekis.

Vis dėlto sveikas protas retai kada nugali. Žiniasklaida visada linksta į skandalus, o *Opus Dei*, kaip ir daugelis didelių organizacijų, tarp savųjų narių turi ir kolektą paklydusių sielų, kurios meta šešėlį ant visos organizacijos.

Prieš du mėnesius *Opus Dei* grupė, veikusi Vidurio Vakarų universitete, buvo sučiupta verbuojanti naujus narius haliucinogenais — stengtasi sukelti naujokams euforinę būseną, kurią jie traktuotų tai kaip religinę patirtį. Kitas universiteto studentas dygliuotą diržą nešiojo ilgiau nei rekomenduojamas dvi valandas per dieną ir „pasigavo“ odos infekciją. Neseniai Bostone viltį praradęs jaunas bankininkas visas santaupas užrašė *Opus Dei*, o paskui mėgino nusižudyti.

Paklydusios avelės, liūdnei mąstė Aringarozas.

Žinoma, didžiausias triukšmas kilo dėl plačiai išviešintos Federalinio tyrimų biuro agento Roberto Hanseno bylos; agentas taip pat buvo žinomas *Opus Dei* kongregacijos narys. Pasirodė, kad jis — seksualinis iškrypėlis; teismas išaiškino, jog savo miegamajame jis buvo įrengęs slaptas vaizdo kameras, kad paskui bičiuliams galėtų parodyti nufilmuotus sekso žaidimus su žmona.

— Vargu ar visa tai galima pavadinti atsidavusio kataliko praeities tradicija, — replikavo teisėjas.

Liūdna, bet visi šie įvykiai sudarė prielaidas naujai stebėtojų grupei susikurti; ši grupė žinoma kaip *Opus Dei informacinis tinklas* (ODIT). Populiarus šios grupės tinklalapis — www.odan.org — skleidžia gąsdinančias istorijas, papasakotas buvusių *Opus Dei* narių, išpėjančių apie pavojus, tykančius įstojus į šią kongregaciją. Dabar žiniasklaida žvelgia į *Opus Dei* kaip į „Dievo mafiją“ ir „Kristaus kultą“.

Bijome to, ko nesuprantame, mąstė Aringarozas svarstydamas, ar visi šie kritikai nors miglotai nutuokia apie tai, kiek daug gyvenimų praturtino *Opus Dei*. Jų grupė buvo užsitikrinusi Vatikano palaikymą ir palaimą. *Opus Dei yra paties popiežiaus asmeninė prelatūra*.

Tačiau pastaruoju metu *Opus Dei* pajuto gerokai galingesnio už žiniasklaidą priešo keliamą grėsmę: nuo šio netikėtai pasirodžiusio priešo Aringarozas niekur negali pasislėpti. Prieš penkis mėnesius valdžios ir galios kaleidoskopas buvo krestelėtas, ir Aringarozas vis dar negalėjo atsigauti nuo patirto smūgio.

— Jie nė nenumano, kokį karą pradėjo, — sušnibždėjo sau vyskupas, žvelgdamas pro lėktuvo langą į apačioje tyvuliuojančio vandenyno tamsą. Akimirka žvilgsnis nukrypo į veido atspindį lėktuvo iliuminatoriuje: į vyskupą žvelgė jo paties atvaizdas — tamsus pailgas veidas, į akis krintanti kumpa nosis, deformuota kumščio dar tada, kai būdamas jaunas dirbo misionieriumi Ispanijoje. Dabar fiziniai trūkumai nebeturi reikšmės. Aringarozos sritis — sielos, o ne kūno pasaulis.

Lėktuvui skrendant virš Portugalijos pakrantės, Aringarozos sutanoje ėmė vibruoti mobilusis telefonas. Nors elgesio lėktuve taisyklės draudžia naudotis mobiliaisiais telefonais skrendant, Aringarozas žinojo, jog šio skambučio niekaip negali praleisti. Šį numerį žino tik vienas žmogus — tas, kuris atsiuntė Aringarozai telefoną paštu.

Susijaudinęs vyskupas tyliai atsiliepė:

— Klausau?

— Silas rado kartinį akmenį, — pratarė kalbantysis. — Jis yra Paryžiuje.

Šventojo Sulpicijaus bažnyčioje.

Vyskupas Aringarozas nusišypsojo.

— Vadinasi, mes jau visai arti.

— Galime jį gauti tuoj pat. Bet mums reikėtų pasinaudoti jūsų įtakingumu.

— Žinoma. Sakyk, ką turėčiau padaryti.

Kai Aringarozas išjungė telefoną, jo širdis smarkiai plakė. Jis vėl išžiūrėjo į nakties tamsą jausdamasis toks mažytis įvykių, kuriuos pats išsiūbavo, fone.

Už penkių šimtų mylių albinosas, vardu Silas, stovėjo pasilenkęs virš nedidelio dubens su vandeniu ir braukdamas nuo nugaros kraują, žiūrėjo, kaip vandenyje sklaidosi raudoni sūkuriukai. *Apvalyk mane yzopu ir tapsiu švarus*, meldėsi jis, cituodamas Psalmes. *Nuplauk mane, ir tapsiu baltesnis už sniegą*.

Silas pajuto užplūstant keistus jausmus, kurie nebuvo sukilę nuo ankstesnio jo gyvenimo laikų. Šie jausmai jį ir stebino, ir kaitino. Per pastaruosius dešimtį metų jis ėjo pasirinktuoju Keliu vaduodamasis iš nuodėmių... iš naujo kurdamas savo gyvenimą... mėgindamas ištrinti praeityje jį užvaldžiusį smurtą. Tačiau šįvakar viskas tarsi sugrįžo. Neapykanta, kurią jis taip stropiai stengėsi nugalėti ir pamiršti, vėl atgijo. Jis stebėjosi, kaip greitai vėl iškilo į paviršių visa jo praeitis, o kartu, savaime suprantama, kai kurie gebėjimai.

Jėzus skelbė taiką... ramybę... meilę. Šito Silas buvo mokomas iš pradžių. Šias tiesas jis saugojo savo širdyje. Ir būtent šias tiesas dabar grasina paminti Kristaus priešai. *Tiems, kurie grasina Kristui jėga, bus atsakyta jėga. Tai tikra ir nepajudinama.*

Du tūkstantmečius krikščionių kariai gynė savąjį tikėjimą nuo tų, kurie stengėsi jį pakeisti. Šįvakar Silas buvo pakviestas į mūšį.

Nusausinęs žaizdas jis apsilvilo kulkšnis siekiantį drabužį su gobtuvu. Vienspalvis drabužis, pasiūtas iš tamsios vilnos, pabrėžė Silo odos ir plaukų baltumą. Užsirišęs ant juosmens virvę ir užsimitęs ant galvos gobtuvą jis pažvelgė raudonomis akimis į savo atvaizdą veidrodyje. *Ratai jau ėmė suktis.*

6 SKYRIUS

PRALINDEŠ PRO apsauginius vartus Robertas Lengdonas atsідūrė tiesiai priešais įėjimą į didžiąją galeriją. Jis žvelgė tarsi į ilgo, gilaus tarpeklio žiotis. Iš abiejų galerijos pusių sienos kilo aukštyn trisdešimt pėdų, dingdamos tamsiose aukštybėse. Rausva naktinio apšvietimo lempučių šviesa kilo viršun, mesdama nenatūralų ugninį atspalvį ant pritrenkiančios Da Vinčio, Ticiano Ir Karavadžo kolekcijos. Paveikslai kabojo ant trosų, nuleistų nuo lubų. Greta didikų ir politikų portretų buvo natiurmortų, religines scenas vaizduojančių paveikslų ir peizažų.

Nors didžiojoje galerijoje laikomi Luvro įsigyti garsiausi Italijos meno kūriniai, daugeliui lankytojų didžiausią nuostabą kelia žymiosios šiame sparne išklotos parketo grindys. Grindis sudaro įstrižai sudėtos ažuolinės lentelės; žiūrėdamas į grindis susidaro netvaria optinė iliuzija, kurią sukelia daugiamatis tinklas: atrodo, jog plauki galerija, o grindys akyse keičiasi sulig kiekvienu žingsniu.

Žvelgdamas į grindų mozaiką Lengdonas už kelių jardų sau iš kairės netikėtai išvydo kažkokį objektą. Gulintis daiktas buvo apjuostas policijos juosta. Lengdonas atsigrėžė į Fasą.

— Ar tai... Karavadžas ant grindų?

Fasas nė nedirstelėjęs linktelėjo.

Lengdono manymu, šis paveikslas galėtų kainuoti per du milijonus dolerių, o dabar jis guli ant grindų kaip nereikalingas plakatas.

— Kodėl, po velnių, jis ant grindų?

Fasas piktai dėbtelėjo tikrai nė kiek nesijaudindamas.

— Tai nusikaltimo vieta, pone Lengdonai. Mes nieko nelietėme. Šią drobę nuo sienos nutraukė pats kuratorius. Būtent taip jis įjungė apsaugos sistemą.

Lengdonas vėl, mėgindamas įsivaizduoti, kas čia nutiko, atsigręžė į grotuotą įėjimą.

— Kuratorius buvo užpultas savo kabinete, paskui jis nubėgo į didžiąją galeriją. Imdamas nuo sienos paveikslą įjungė apsaugos sistemą ir nuleido grotas.

Grotos tuoj pat nusileido ir užblokavo išėjimą. Tai vienintelės durys, pro kurias galima patekti į šią galeriją ar iš jos išeiti.

Lengdonas pasijuto nejaukiai.

— Vadinasi, kuratorius sučiupo užpuoliką didžiojoje galerijoje?

Fasas papurtė galvą.

— Apsauginės grotos atskyrė Sonjerą nuo jo užpuoliko. Žudikas liko koridoriuje ir šovė į Sonjerą per grotas.

Fasas parodė į oranžinę etiketę, prikabiną prie vieno iš grotų, pro kurias jie ką tik prasigavo, virbų.

— Policijos ekspertai rado šovinių liekanų. Šaudyta pro virbus. Sonjeras mirė čia būdamas vienas.

Lengdonas prisiminė Sonjero kūno nuotrauką. *Jie sakė, kad jis taip pasidare pats.* Lengdonas pažvelgė į didžiulį priešais juos plytintį koridorių.

— Tai kur yra jo kūnas?

Fasas pataisė kryžiaus formos kaklaraiščio segtuką ir ėmė žingsniuoti.

— Kaip tikriausiai ir pats žinote, didžioji galerija ganėtinai ilga.

Lengdonas tiksliai prisiminė ilgį: galerija tęsiasi apie tūkstantį penkis šimtus pėdų; tiek tęstųsi trys vienas paskui kitą suguldyti Vašingtono paminklai. Taip pat gniaužė kvapą ir koridoriaus platumas: lengvai sutilptų du greta sustatyti keleiviniai traukiniai. Koridoriaus centre pastatyta didžiulė statula, milžiniška porceliano urna, tarsi savotiškas skoningas „skirtukas“. Taip reguliuojamas muziejaus lankytojų eismas — palei vieną sieną judėdavo srautas viena kryptimi, palei kitą — kita kryptimi.

Fasas, išmeigęs į priekį sustingusį žvilgsnį, sparčiai tylom žingsniavo dešiniąja koridoriaus puse. Lengdonas beveik išsižeidė, kad turi bėgte prabėgti pro tokią daugybę šedevrų, negalėdamas nė akimirkai stabtelėti.

Bet esant tokiam apšvietimui vis tiek nieko nepamatyčiau, pagalvojo jis.

Blausi rausva spalva Lengdonui atgaivino kitokios patirties prisiminimus; slaptuosiuose Vatikano archyvuose jis taip pat matė tokią blausią šviesą. Tai jau antroji paralelė šįvakar, primenantį minutes ant mirties slenksčio Romoje. Jis ir vėl prisiminė Viktoriją. Jau ištikus mėnesius ji nesilankė jo svajonėse. Lengdonas net negalėjo patikėti, kad lankėsi Romoje vos prieš metus — atrodė, jog praėjo

ištisi dešimtmečiai. *Kitas gyvenimas*. Paskutinį kartą jis gavo Viktorijos laišką gruodį: ji atsiuntė atviruką, kuriame pranešė, jog rengiasi vykti į Javos jūrą, kur tęs fizikinius tyrimus... kažką apie palydovų panaudojimą rajų migracijai stebėti Lengdonas niekada nesistengė kurstyti iliuzijų, kad tokia moteris kaip Viktorija Vėtra galėtų laimingai gyventi kartu su juo koledžo miestelyje, tačiau jų susitikimas Romoje pažadino jo širdyje tokią ilgesį, kokio jis nė nemanė galįs kada nors patirti. Kažkodėl ėmė svyruoti jo susidaryta nuomonė apie viengungiško gyvenimo privalumus ir paprastas laisves, kurias toks gyvenimas suteikia... Šias laisves pakeitė netikėtai užklupęs tuštumos jausmas, kuris, kaip atrodė, per pastaruosius metus išsikerojo dar labiau.

Jie ir toliau sparčiai žingsniavo, bet Lengdonas vis dar nematė lavono.

— Žakas Sonjeras pajėgė taip toli nueiti?

— Ponui Sonjerui kulka pataikė į pilvą. Jis mirė labai iš lėto. Galbūt tik po penkiolikos ar dvidešimties minučių. Tikriausiai jis buvo labai stiprus žmogus.

Lengdonas pasibaisėjęs atsigrėžė.

— Apsaugos darbuotojams prireikė penkiolikos minučių, kad čia atvyktų?

— Aišku, kad ne. Luvro apsauga atsiliepė iškart; apsaugininkai sureagavo į sireną ir pamatė, kad didžioji galerija užtvirta. Už grotų jie girdėjo, kaip kažkas krebžda tolimajame koridoriaus gale, bet nematė, kas tai. Jie riktelėjo, bet nesusilaukė atsakymo. Manydami, jog ten gali būti tik nusikaltėlis, jie nusprendė laikytis protokolo ir iškviatė Nepriklausomą policiją. Atvykome po penkiolikos minučių. Atvykę kilstelėjome užtvartą tiek, kad būtų galima pralįsti pro apačią, o aš vidun pasiunčiau tuziną ginkluotų agentų. Jie šukavo po visą galeriją, ketindami užspeisti įsibrovėlių.

— Ir?

— Viduje jie nieko nerado. Išskyrus... — kapitonas parodė pirštu į salės gilumą, — ...jį.

Lengdonas pakėlė akis ir nukreipė žvilgsnį ten, kur rodė Faso pirštas. Iš pradžių jis pamanė, kad Faso rodo į didelę koridoriaus viduryje stovinčią marmurinę statulą. Jiems einant toliau Lengdonas išvydo ir tai, kas yra už statulos. Į ją už trisdešimties jardų stovėjo nešiojamasis prožektorius, kurio šviesa buvo nukreipta į grindis; tamsiai raudona šviesa apšviestoje galerijoje švytėjo skaidrios baltos šviesos sala. Apšviesto plotelio centre, ant parketu išklotų grindų, tarsi vabzdys po mikroskopu gulėjo nuogas kuratoriaus lavonas.

— Matėte nuotrauką, — pratarė Faso, — todėl šitai neturėtų jūsų nustebinti. Jiems einant prie kūno Lengdonas pajuto nemalonų šiurpą. Priešais jis išvydo vieną iš keisčiausių kada nors matytų vaizdų.

Baltas Žako Sonjero lavonas gulėjo ant parketo lygiai taip, kaip nuotraukoje. Stovėdamas prie lavono ir šnairuodamas nuo ryškios šviesos Lengdonas nustebeęs pagalvojo, jog paskutines gyvenimo minutes Sonjeras praleido mėgindamas štai taip keistai „sutvarkyti“ savo kūną.

Sonjeras atrodė stebėtinai tvirtas, turint galvoje jo metus; kuo puikiau išryškėjo visi jo raumenys. Jis buvo nusivilkęs visus drabužius ir tvarkingai juos sudėjęs ant grindų, o pats atsigulęs ant nugaros plataus koridoriaus centre, lygiuodamas su ilga salės ašimi. Jo rankos ir kojos buvo plačiai atmestos, jis atrodė panašus į erelį arba vaikų iškirptą angeliuką... arba, dar tiksliau, į žmogų, iš kažkur atvilkta ir nematomos jėgos ketvirčiuotą.

Iškart po krūtinkauliu buvo kruvina dėmelė: šioje vietoje Sonjerui įsmigo kulka. Žaizda stebėtinai mažai kraujavo; telkšojo tik nedidelė sukrešėjusio kraujo balutė.

Sonjero kairysis smilius taip pat buvo kruvinas; tikriausiai jis mirkė smilių į žaizdą norėdamas susikurti šį laikų mirties guolį. Savo paties krauju pasinaudojęs kaip rašalu, o nuogu pilvai — kaip drobe, Sonjeras nusipiešė paprastą simbolį — penkias tiesias linijas, kurios susikirsdamos sudarė penkiakampę žvaigždę.

Penkiakampė.

Kruvina žvaigždė, nupiešta aplink Sonjero bambą, apgaubė lavoną vampyriška aura. Lengdono matyta nuotrauka tikrai kėlė šurpą, bet dabar, žvelgdamas į visa tai tikrovėje, Lengdonas pasijuto labai nejaukiai.

Jis pats taip pasidarė.

—Pone Lengdonai? — tarstelėjo Fisas, vėl įbedęs tamsias akis į Lengdoną.

—Tai penkiakampė, — pasakė Lengdonas; jo balsas dusliai nuskambėjo didžiulėje erdvėje. — Tai vienas iš pačių seniausių simbolių pasaulyje. Jis buvo naudojamas daugiau nei keturis tūkstančius metų prieš Kristų.

—Ir ką gi jis reiškia?

Sulaukęs tokio klausimo Lengdonas visada dvejojo. Pasakyti kam nors, ką reiškia vienoks ar kitoks simbolis — tai tas pats, kaip nupasakoti, ką turi pajusti išgirdęs vieną ar kitą dainą. Kiekvienam žmogui visa tai atrodo kitaip. Jungtinėse Valstijose baltas kukluksklano gobtuvas reiškia neapykantą ir rasizmą, o Ispanijoje toks kostiumas — religinės ištikimybės simbolis.

—Skirtingoje aplinkoje simboliai reiškia skirtingus dalykus, — atsakė Lengdonas. — Pirminė penkiakampės reikšmė — pagoniškas religinis simbolis.

Fisas linktelėjo.

—Velnio garbinimas.

—Ne, — pataisė jį Lengdonas ir iškart suvokė, jog turėtų aiškiau parinkti žodžius.

Šiandieną žodis „pagoniškas“ beveik tapęs velnio garbinimo sinonimu, o tai didelė klaida. Žodžio šaknis turėtų būti siejama su lotynišku žodžiu *paganus*, reiškiančiu kaimo gyventojus. Pagonys tiesiogine prasme buvo nemokyti kaimo gyventojai, linkę į valstietiškas gamtos garbinimo tradicijas. Tiesą sakant, Bažnyčia taip bijojo tų, kurie gyveno kaimuose (*villes*), jog kažkada nieko bloga nereiškiantis žodis kaimiečiams pavadinti — *vilain* — galiausiai ėmė reikšti nedorėlį.

— Penkiakampė, — pamėgino paaiškinti Lengdonas, — tai ikikrikščioniškų laikų simbolis, susijęs su Gamtos garbinimu. Senieji gyventojai savo pasaulį matė kaip sudarytą iš dviejų dalių — vyriškos ir moteriškos. Jų deivės ir dievai veikė taip, kad išlaikytų savųjų galių pusiausvyrą. *In ir jang*. Kai vyriškasis principas susilygindavo su moteriškuoju, pasaulyje įsivyrėdavo harmonija. Kai pusiausvyros nebelikdavo, prasidėdavo chaosas.

Lengdonas parodė į Sonjero pilvą.

— Ši penkiakampė reiškia *moteriškąjį* principą, religijos istorikų vadina mi) „šventuoju moteriškumu“ ar „dieviškąja deive“. Sonjeras tai turėjo žinoti geriausiai.

— Sonjeras ant savo pilvo nusipiešė deivės simbolį?

Lengdonas turėjo pripažinti, jog visa tai — ištis labai keista.

— Yra ir specifinė penkiakampės interpretacija — ji gali reikšti ir Venerą, moters lytinės meilės ir grožio deivę.

Fasas nužvelgė nuogą žmogų ir krenkstelėjo.

— Ankstyvoji religija buvo grįsta dieviška gamtos tvarka. Deivė Venera ir Veneros planeta buvo vienas ir tas pats. Deivė gyveno naktiniame danguje ir turėjo daugelį vardų — Venera, Rytinė žvaigždė, Ištarė, Astartė; visi šie vardai reiškia moters galią, kuri siejasi su Gamta ir Motina Žeme.

Fasas, regis, labiau sunerimo, tarsi jam būtų mielesnė velnio garbinimo idėja.

Lengdonas nutarė nepasakoti nuostabiausių su penkiakampe susijusių dalykų — jos ryšių su Venera *grafinės* išraiškos požiūriu. Jaunystėje studijuodamas astronomiją Lengdonas buvo priblokštas, kai sužinojo, kad per aštuonerius metus Venera nubrėžia ekliptiniame danguje tobulą penkiakampę. Tai kėlė nuostabą ir senovės žmonėms, stebėjusiems šį reiškinį, todėl Venera ir jos penkiakampė virto tobulybės, grožio ir lytinės meilės cikliškumo simboliais. Atiduodami duoklę Veneros stebuklui, graikai rengdavo olimpiadas atsižvelgdami į jos aštuonerių metų ciklą. Šiandien tik nedaugelis žino, kad ir šiuolaikinės olimpinės žaidynės atkartoja Veneros pusciklius. Dar mažiau žmonių žino, jog penkiakampė žvaigždė vos nevirto oficialiu olimpinių žaidynių ženklu, kuris paskutinę akimirką buvo pakeistas — vietoj penkių žvaigždės viršūnių atsirado penki susipynę žiedai, geriau atspindintys žaidynių dvasią, visuotinį dalyvavimą ir harmoniją.

— Pone Lengdonai, — netikėtai prabilo Fasas, — akivaizdu, jog penkiakampė turėtų sietis ir su velniu. Šitai aiškiai pabrėžia jūsiškiai amerikietiški siaubo filmai.

Lengdonas suraukė antakius. *Ačiū Holivudui*. Siaubo serialuose penkiakampė žvaigždė buvo virtusi kliše; paprastai ji piešiama satanistų rūsiuose ar susibūrimo vietose šalia kitų tariamai įsitvirtinusių demoniškų simbolių. Lengdonas, pamatęs taip pavaizduotą žvaigždę, visada įtūždavo. Tikroji penkiakampės kilmė yra neabejotinai dieviška.

— Galiu jums garantuoti, — pasakė Lengdonas, — kad ir ką matytumėte

filmuose, demonizuota penkiakampės interpretacija istoriškai klaidinga. Teisinga yra pirmoji moteriškumo prasmė, bet simbolika per tūkstantmečius buvo iškraipyta. Šiuo atveju — dar ir kraujo pralieta.

— Nesu tikras, ar viską gerai supratau.

Lengdonas, pažvelgęs į Faso kryželį, sudvejojo, kaip geriau formuluoti kitą mintį.

— Tai vis Bažnyčia, sere. Simboliai labai gajūs ir atsparūs, bet penkiakampę pakeitė ankstyvoji Romos katalikų bažnyčia. Vykdydama Vatikano pradėtą kampaniją, kai buvo stengiamasi su šaknimis išrauti pagoniškas religijas ir atversti mases į krikščionybę, Bažnyčia ėmėsi nešvarių žygių prieš pagonių dievus bei deives, o jų dieviškus simbolius traktavo kaip blogio apraiškas.

— Tęskite.

— Tai įprasta neramiems laikams, — toliau pasakojo Lengdonas. — Naujai atsiradusi ir kylanti galia ar valdžia mėgina sunaikinti egzistuojančius simbolius ir per tam tikrą laiką juos iškreipti, kad visai dingtų pirminė jų prasmė. Kovoje tarp pagoniškų ir krikščioniškų simbolių pagoniškieji pralaimėjo; Poseidono trišakis virto velnio šakėmis, smaili išmintingos žiniuonės kepurė — raganos simboliu, o Veneros penkiakampė virto velnio ženklų, — Lengdonas kiek patylėjo. — Gaila, bet Jungtinių Valstijų karinės pajėgos taip pat iškraipė penkiakampės prasmę; dabar tai mūsų svarbiausias karo simbolis. Mes jį paišome ant visų kovinių lėktuvų ir kabiname ant generolų pečių.

Meilės ir grožio deivei to jau per daug...

— Įdomu, — tarstelėjo Fosas, linktelėjęs į lavoną atmetusį galūnes. — O ką reiškia tokia kūno padėtis? Ką galėtumėte apie tai pasakyti?

Lengdonas gūžtelėjo pečiais.

— Tokia padėtis paprasčiausiai dar labiau sustiprina aliuzijas į penkiakampę ir šventąjį moteriškumą.

Faso veidas apsiniaukė.

— Atleiskite?

— Tai pakartojimas, replikacija. Pakartoti simbolį — tai paprasčiausias būdas sustiprinti jo prasmę. Žakas Sonjeras atsigulė penkiakampės žvaigždės poza. *Viena penkiakampė yra gerai, bet dvi — dar geriau.* Fosas nužvelgė penkias Sonjero rankų, kojų ir galvos „viršūnes“, o paskui vėl perbraukė per suglostytus savo plaukus.

— Įdomi analizė, — pasakė jis ir nutilo. — O kodėl jis *nuogas*? — Paskutinį žodį Fosas neaiškiai subambėjo, tarsi nuogo pagyvenusio vyriškio vaizdas jam būtų baisiai atstumiantis. — Kodėl jis nusivilko drabužius?

Velniškai geras klausimas, pagalvojo Lengdonas. Mintis apie tai nedavė ramybės jau nuo tos akimirkos, kai pirmą kartą pamatė nuotrauką. Priimtiniusia jam pasirodė prielaida, jog nuogas žmogaus kūnas turėjo būti dar vienas Veneros — žmogaus seksualumo deivės — simbolikos patvirtinimas. Nors modernioji kultūra ištrynė daugelį Veneros keliamų asociacijų su fiziniais vyrų ir moterų ryšiais, aštrus etimologo žvilgsnis vis dar gali užfiksuoti pirminės Ve-

neros reikšmės pėdsakus žodyje „venerinis“. Tačiau Lengdonas nutarė nesileisti | lokius išvedžiojimus.

— Pone Fašai, aš tikrai jums negalėčiau paaiškinti, kodėl ponas Sonjeras nusipiešė ant savo kūno tą simbolį ir būtent taip atsigulė, bet galiu jus patikinti, kad toks žmogus kaip Žakas Sonjeras tikrai penkiakampę traktuotų kaip moteriškos dievybės simbolį. Meno istorikai ir simbolių tyrinėtojai gerai žino šio simbolio ir šventojo moteriškumo sąryšį.

— Puiku. O kodėl savo kraują jis panaudojo kaip rašalą?

— Tikriausiai daugiau neturėjo kuo rašyti.

Fasas kiek patylėjo.

— Tiesą sakant, aš manau, kad jis pasinaudojo krauju galvodamas apie policijos medicininę ekspertizę.

— Atleiskite?

— Pažvelkite į kairiąją ranką.

Lengdonas nužvelgė blyšką kuratoriaus kairę ranką nuo pažasties iki plaštakos, bet nieko nepastebėjo. Nebūdamas visiškai tikras, jis apėjo lavoną iš kitos pusės ir pasilenkė; tada nustebo pamatęs kuratoriaus delne sugniaužtą didelį žymeklį storu galiuku.

— Kai mes Sonjerą radome, jis laikė žymeklį rankoje, — Fasas paliko pasilenkusį Lengdoną ir nuėjo prie nešiojamojo stalelio. Apdėtas ekspertų paliktais įrankiais, kableliais ir visokiais elektroniniais prietaisais, stalelis stovėjo už kelių jardų. — Kaip jums jau sakiau, — pridūrė policininkas, kažko ieškodamas ant stalo, — mes nieko nelietėme. Ar jums pažįstamas štai toks rašiklis?

Lengdonas atsiklaupė ir dar žemiau pasilenkė, stengdamasis įžiūrėti rašiklio etiketę.

STYLO DE LUMIERE NOIRE.

Iš nuostabos jis pakėlė akis.

Šis rašiklis specialus vandens ženklų žymeklis; tokius turi susikūrę muziejai, restauratoriai ar su klastotėmis dirbantys policininkai; žymekliai palieka kitiems nematomus ženklus. Toks rašiklis pildomas antikorozinėmis savybėmis pasižyminčiu šviečiančiu rašalu, kurio pagrindą sudaro spiritas; šis rašalas matomas tik apšvietus atitinkama pritemdyta šviesa. Dabar muziejaus darbuotojai nešiojasi tokius žymeklius kasdien apžiūrinėdami eksponatus ir žymėdami nematomais ženklais paveikslų, kuriuos reikia restauruoti, rėmus.

Lengdonui atsistojus, Fasas nuėjo prie prožektoriaus ir jį išjungė. Staiga galerija paskendo tamsoje.

Akimirkai apakęs Lengdonas pajuto keistą netikrumo jausmą. Apšviestas ryškiai rausvos spalvos išniro Faso siluetas. Jis artėjo laikydamas rankose nešiojamąjį prožektorių, kurio skleidžiama šviesa gaubė jį violetine migla.

— Tikriausiai žinote, — prašneko Fasas, o jo akys žibėjo violetiniu spindesiu, — kad policija, nusikaltimo vietose ieškodama įkalčių ar kraujo pėdsakų, naudoja atitinkamą apšvietimą. Galite įsivaizduoti, kaip nustebsite...

Jis netikėtai nukreipė prožektorių į lavoną.

Lengdonas pažvelgė žemyn ir nustėręs atšoko.

Jo širdis ėmė pašėlusiai plakti, kai ant parketinių grindų jis išvydo keistą švytintį reginį. Šalia lavono purpurine šviesa spindėjo paskutiniai kuratoriaus žodžiai, suraizgyti ranka. Žvelgdamas į mirgantį tekstą Lengdonas juto, kaip tirštėja visą šią naktį gaubiantis rūkas.

Lengdonas dar kartą perskaitė švytinčius žodžius ir pakėlė akis į Fasą.

— Ką, po velnių, visa tai reiškia!

Faso akys subolavo.

— Mesjė, į šį klausimą būtent jūs ir turėtumėte atsakyti.

Visai netoli, Sonjero kabinete, prie muzikinio centro, pastatyto ant didžiulio kuratoriaus stalo, įsitaisė į Luvrą grįžęs leitenantas Kolė. Kolė čia jautėsi visai neblogai, nors galbūt jį šiek tiek trikdė niaurus, į robotą panašus viduramžių riteris, žvelgiantis nuo Sonjero stalo kampo. Leitenantas užsidėjo ausines, patikrino visus laidelius ir sistemos garso stiprumą. Viskas gerai. Mikrofonai nepriekaištingai veikia, sklindantis garsas skaidrus kaip krištolas.

Le moment de vérité, pamanė leitenantas.

Šypsodamasis jis užsimerkė ir įsitaisė ketindamas mėgautis likusiu pokalbiu, ką tik įrašytu didžiojoje galerijoje.

7 SKYRIUS

KUKLUS ŠV. SULPICIAUS bažnyčioje įrengtas butas buvo antrajame aukšte, į kairę nuo choro balkono. Gerokai per dešimtį metų šis dviejų kambarių butukas akmeninėmis grindimis, apstatytas tik keliais baldais, buvo sesers Sandrinos Bieil namai. Jeigu kas nors būtų pasidomėjęs, ji būtų pasakiusi, jog dabar yra apsistojusi greta esančiame vienuolyne, bet jai' labiau patiko rami bažnyčia; jai buvo patogų gyventi antrame aukšte turint savo lovą, telefoną ir karštą plytelę.

Kaip bažnyčios *conservatrice d'affaires*, sesuo Sandrina buvo atsakinga už visus nereliginius bažnyčios reikalus — bendrą išlaikymą, pagalbinių personalo ir gidų samdymą, bažnyčios apsaugą šiai užsidarius, komunikacijai skirtą vyno ir ostijų atsargas.

Šiąnakt, užmigusi mažoje savo lovoje, ji nubudo išgirdusi telefono skambutį. Pavargusio žmogaus judesiu ji pakėlė ragelį.

— *Soeur Sandrine. Eglise Saint-Sulpice.*

— Sveika, sese, — prancūziškai prakalbo vyriškis.

Sesuo Sandrina atsisėdo. *Kiek dabar valandų?* Nors ji pažino savo viršininko balsą, per penkiolika metų jis jos dar niekada nebuvo prižadinęs. Abatas buvo labai pamaldus žmogus, einantis namo miegoti iškart po mišių.

— Atsiprašau, jeigu prikėliau, sese, — ir pats abatas kalbėjo vos girdimu ir nuvargusiu balsu. — Norėčiau paprašyti paslaugos. Ką tik sulaukiau įtakingo amerikiečių vyskupo skambučio. Galbūt jį pažįsti? Manuelį Aringarozą?

— *Opus Dei* vadą?

Žinoma, aš jį pažįstu. Kas iš Bažnyčios žmonių jo nepažįsta? Konservatyvusis Aringarozą pastaraisiais metais buvo labai įtakingas. Jo kelionė į šlovės viršūnes prasidėjo 1982-aisiais, kai popiežius Jonas Paulius II, netikėtai šią organizaciją pakėlęs į asmeninę popiežiaus prelatūrą, oficialiai sankcionavo bet kokią jos veiklą. Keista, bet *Opus Dei* buvo paaukštinta tais pačiais metais, kada turtingoji sekta lyg šiaip sau pervedė Vatikano religinių tyrimų institutui, visiems žinomam kaip Vatikano bankas, beveik milijardą dolerių ir išgelbėjo šią instituciją nuo nemalonaus bankroto. Antrasis visus nustebinęs manevras buvo skubotas paskelbimas šventuoju: popiežius pagreitino kanonizaciją, kurios paprastai tenka laukti beveik visą šimtmetį, ir *Opus Dei* įkūrėją paskelbė šventuoju praėjus vos dvidešimčiai metų po jo mirties. Sesuo Sandrina niekaip neįstengė atsikratyti nuojautų, kad *Opus Dei* tvirta padėtis Romoje kelia įtarimų, bet juk nesiginčysi su Šventąja Nuomone.

— Vyskupas Aringarozą man paskambino prašydamas paslaugos, — nervingu balsu kalbėjo abatas. — Vienas iš jo pavaldinių šįvakar atvyko į Paryžių...

Klausantis keisto prašymo seseriai Sandrinai darėsi vis labiau nejauku.

— Atleiskite, jūs sakėte, kad *Opus Dei* pavaldinys negali palaukti iki ryto?

— Deja, negali. Jo lėktuvas išskrenda labai anksti. Jis visada svajojo aplankyti Šv. Sulpicijaus bažnyčią.

— Bet dieną bažnyčią apžiūrėti yra daug įdomiau. Pro langelius krinta saulės spinduliai, ypač įspūdingi krintantys šešėliai; būtent dėl to ši bažnyčia unikali.

— Sutinku, sese, vis dėlto būčiau labai dėkingas už asmeniškai man suteiktą paslaugą, jeigu įleistum jį į bažnyčią šianakt. Jis gali ten būti... na, pirmą valandą. Vadinas, jau po dvidešimties minučių.

Sesuo Sandrina suraukė kaktą.

— Žinoma. Mielai viską padarysiu.

Abatas jai padėkojo ir padėjo ragelį.

Sutrikusi sesuo Sandrina dar minutėlei prigulė į šiltus patalus, mėgindama nusipurtyti miego voratinklius. Šešiasdešimtmetis jos kūnas dabar taip lengvai nebunda iš miegų, kaip būdavo anksčiau, nors šio vakaro skambutis gerokai sujudino visus jutimus. Ji visada pasijusdavo nejaukiai pagalvojusi apie *Opus Dei*. Nekalbant apie šios organizacijos narių pritarimą archajiškam kūno marinimo ritualui, jų požiūris į moteris buvo mažų mažiausiai viduramžiškas. Sesuo buvo šokiruota sužinojusi, kad kongregacijos narės moterys yra verčiamos valyti vyrų apartamentus be jokio užmokesčio tuo metu, kai vyrai dalyvauja mišiose. Moterys miega ant plikų neobliuotų grindų, nors vyrai gali pasitiesti šiaudų ki-

limėlius. Be to, moterys turi laikytis papildomų reikalavimų, susijusių su kūno marinimu, nes privalo atgailauti už prigimtinę nuodėmę. Atrodo, jog vienas Ievos atkastas pažinimo obuolio kėsnis virto skola, kurią moterys pasmerktos mokėti visą amžinybę. Gaila, tačiau tada, kai Katalikų bažnyčia po truputį suka į teisingą kelią ir stengiasi gerbti moterų teises, *Opus Dei* progresą grasina sustabdyti. Vis dėlto sesuo Sandrina turi vykdyti paliepimą.

Nuleidusi nuo lovos kojas ji iš lėto atsistojo ir basomis pėdomis pajuto akmeninių grindų šaltuką. Kai šaltukas persmelkė visą kūną, ji nustebo netikėtai užplūdus keistoms nuojautoms.

Moteriška intuicija?

Dievo sekėja sesuo Sandrina buvo išmokusi ieškoti nusiramino klausydamasi raminančio savo pačios sielos balso. Tačiau šįvakar šis balsas tylėjo, tarsi ją supančios tuščios bažnyčios sienos.

8 SKYRIUS

LENGDONAS NEGALĖJO atplėšti žvilgsnio nuo ant parketo išrašyto švytinčio purpurinio teksto. Paskutiniai Žako Sonjero žodžiai, atsisveikinimo laiškas, Lengdonui taip pat pasirodė nepaprastai keisti, keistesnių nė negalėjai įsivaizduoti.

Ant grindų buvo parašyta:

13-3-2-21-1-1-8-5

O, Draconian devil!

Oh, lame saint!*

Nors Lengdonas nė iš tolo nenučiuokė, ką tai reiškia, dabar jam paaiškėjo Faso nuostata, kad penkiakampė turi kažką bendra su velnio garbinimu.

O, drakoniškas velnie!

Sonjeras tiesiogiai užsiminė apie velnią. Taip pat labai keista pasirodė skaičių seka.

— Dalis šios sekos panaši į skaitmeninį šifrą.

— Taip, — sutiko Fosas. — Mūsų kriptografai jau darbuojasi. Mes manome, kad šie skaičiai galėtų būti informacijos, kas jį nužudė, raktas. Galbūt tai koks nors telefono numeris, o gal koks kitas identifikacijos ženklas. Ar nemanote, kad šie skaičiai gali turėti kokią nors simbolinę prasmę?

* O, drakoniškas velnie!

O, luošas šventasis!

Lengdonas dar kartą pažvelgė į skaitmenis, nors manė, kad jam prireiktų ilgų valandų, kol galiausiai galėtų išsunkti simbolinę prasmę. *Vargu ar Sonjeras apskritai mąstė apie kokią nors prasmę.* Lengdonui šie skaičiai atrodė parinkti visiškai atsitiktinai. Jis buvo praręs prie simbolių progresijų, kurios iškart siejosi su kokiomis nors prasmėmis, bet šiuo atveju ir tie skaitmenys, ir visa kita — tekstas, skaitmenys — atrodė absoliučiai atskira, niekaip nesusiję.

— Anksčiau jūs tvirtinote, — pratarė Fisas, — kad Sonjeras taip veikė būtent mėgindamas palikti kažkokią žinią... galbūt apie deivių garbinimą ar ką nors kita. Kaip šis paliktas užrašas su visu tuo sietųsi? Lengdonas suprato, jog tai retoriškas klausimas. Šis keistas užrašas akivaizdžiai neturi ryšio su pasiūlytu deivių garbinimo scenarijumi. O, *drakoniškas velnie? O, luošas šventasis?* Fisas paklausė:

— Šis tekstas skamba kaip kažkoks kaltinimas; ar jums taip neatrodo?

Lengdonas pamėgino įsivaizduoti paskutines kuratoriaus gyvenimo minutes, praleistas didžiosios galerijos spąstuose, žinant, jog tuoj ištiks mirtis. Viskas atrodė logiška.

— Manysčiau, logiška galvoti apie jo mestus kaltinimus žudikui.

— Savaime suprantama, mano darbas ir yra atskleisti to asmens vardą. Leiskite paklausti štai ko, pone Lengdonai. Žvelgiant jūsų akimis, kas šiuose parašytuose žodžiuose atrodo keisčiausia, jeigu nekalbėsime apie skaičius?

Keisčiausia? Mirštantis žmogus užsibarikadavo galerijoje, nusipiešė ant savo kūno penkiakampę ir ant grindų suraitė paslaptinę kaltinimą. Kas visame šiame scenarijuje nėra keista?

— Galbūt žodis „drakoniškas“? — surizikavo Lengdonas, pasiūlęs pirmą į galvą šovusią mintį. Profesorius buvo visiškai tikras, jog užuomina į Draką, žiaurų politiką, gyvenusį septintame amžiuje prieš Kristų, negalėtų būti svarbi mirštančiam žmogui. — „Drakoniškas velnias“ skamba labai keistai; netikėtas žodžių pasirinkimas.

— „Drakoniškas“? — pakartojo Fisas; dabar jo balse nuskambėjo nekantra. — Vargu ar Sonjero pasirinktas žodynas yra svarbiausia problema.

Lengdonui nebuvo visiškai aišku, kokią problemą Fisas turėjo galvoje taip sakydamas, bet jis jau ėmė manyti, kad Drakas ir Fisas būtų visai neblogai sutarę.

— Sonjeras buvo prancūzas, — kategoriškai pareiškė Fisas. — Jis gyveno Paryžiuje. Vis dėlto jis nusprendė parašyti šiuos žodžius...

— Angliškai, — pabaigė Lengdonas, jau supratęs, ką kapitonas norėjo pasakyti.

Fisas linktelėjo.

— *Précisement.* Ar nutuokiate kodėl?

Lengdonas žinojo, jog Sonjeras angliškai kalba taisyklingai, bet jis niekaip negalėjo paaiškinti, kodėl būtent šią kalbą kuratorius pasirinko paskutiniams žodžiams parašyti. Lengdonas gūžtelėjo pečiais.

Fisas vėl mostelėjo ranka į penkiakampę, nupieštą ant Sonjero pilvo.

—Ar tai neturi nieko bendra su velnio garbinimu? Jūs vis dar esate tuo tikras?

Lengdonas dar niekada nebuvo taip įsitikinęs savo teisumu.

—Neatrodo, kad patys simboliai ir tekstas sutaptų. Atsiprašau, kad negaliu jums kuo nors daugiau padėti.

—Galbūt šitai paaiškins.

Fasas pasitraukė nuo kūno ir vėl kilstelėjo savąjį prožektorių, kad jo sklaidžiamos šviesos pluoštas pasklistų platesniu kampu.

—O kaip dabar?

Lengdono nuostabai, aplink kuratoriaus kūną sušvito paprastas apskritimas. Sonjeras tikriausiai atsigulė ir apsibraukė žymekliu aplink save ratą, o pats atsidūrė apskritimo viduje.

Akimirkšniu prasmė paaiškėjo.

— „Vitruvijaus žmogus“, — sulaikęs kvapą aiktelėjo Lengdonas. Sonjeras sukūrė natūralaus dydžio žymiausio Leonardo da Vinčio piešinio kopiją.

Tada, kai buvo sukurtas, Da Vinčio „Vitruvijaus žmogus“ buvo laikomas anatomiškai tiksliausiu žmogaus atvaizdu; šiandien tai populiarus kultūros ženklas, paplitęs po visą pasaulį, regimas plakatuose, ant kompiuterio „pelių“ kilmėlių ar marškinėlių. Žymusis piešinys vaizduoja taisyklingą apskritimą, kurio viduje nupieštas nuogas žmogus, ištisės rankas ir kojas.

Da Vinčis. Lengdonas pajuto per nugarą bėgant šiuropą; jis jautėsi labai nustebęs. Niekaip negalėjai paneigti akivaizdžių Sonjero intencijų. Paskutinėmis gyvenimo akimirkomis kuratorius nusimetė drabužius ir atsigulė taip, kad jo poza būtų kuo panašiausia į Da Vinčio „Vitruvijaus žmogų“.

Būtent apskritimo linijos iki šiol labiausiai ir trūko. Moteriškos apsaugos simbolis — apskritimas aplink nuogo vyro figūrą — atkūrė sumanytą Da Vinčio mintį: vyriško ir moteriško prado harmoniją. Vis dėlto vienas klausimas dar lieka neatsakytas — kodėl Sonjeras norėjo pavaizduoti žymųjį piešinį.

—Pone Lengdonai, — prabilo Fasas, — savaime suprantama, kad jūsų išsilavinimo žmogui turi būti žinomi Leonardo da Vinčio polinkiai į tamsiuosius dalykėlius.

Lengdoną nustebino Faso žinios apie Da Vinčį: kapitono prielaidos gali paaiškinti jo įtarinėjimus dėl velnio garbinimo. Da Vinčis visada trikdė istorikus, buvo laikomas daugiausia netikėtumų pateikiančiu tyrinėjimų objektu, ypač žvelgiant iš krikščioniškų tradicijų perspektyvos. Nepaisant genialių išvalgų kupino žmogaus įvaizdžio, Da Vinčį galima pavadinti ir šelmiu homoseksualistu, ir gamtos dieviškųjų galių garbintoju; tiek viena, tiek kita jį veda nuodėmingo žmogaus akistaton su Dievu. Dar daugiau — gluminantys menininko ekscentriški poelgiai suteikė demonišką aurą: Da Vinčis išsikasdavo lavonus norėdamas ištirti žmogaus anatomiją; jis kaupdavo paslaptinius rašinius, surašytus veidrodinio atspindžio principu; jis buvo įsitikinęs, jog turi alchemiko galių ir gali šviną paversti į auksą; jis net mėgino pergudrauti Dievą ketindamas sukurti eliksyrą, galintį nutolinti mirtį. Be to, tarp jo išradimų eskizų galėjai pa-

matyti siaubingiausių, niekada neregėtų ir sunkiai įsivaizduojamų ginklų, skirtų kariauti, ir įrankių, skirtų kankinti.

Nesupratimas gimdo nepasitikėjimą, pagalvojo Lengdonas.

Net didžiulis Da Vinčio indėlis į krikščioniškąjį meną tik sustiprino jo, kaip veidmainiškos dvasios žmogaus, reputaciją. Priimdamas iš Vatikano šimtų Šimtais plaukiančias sumas, Da Vinčis tapydavo krikščioniškus paveikslus ne mėgindamas išreikšti savo paties krikščioniškus įsitikinimus, o skatinamas komercinių tikslų: šitaip jis gaudavo lėšų išlaidautojo gyvenimui pasaldinti. Deja, I ja Vinčis buvo pokštininkas, mėgęs kaip reikiant pasilinksinti ir kartu iš pasalų įkasti į jį maitinančią ranką. Daugelyje paveikslų krikščioniška tematika jis paslėpdavo simbolių, kurie su krikščionybe neturėdavo nieko bendra; tai tarsi savotiška duoklė jo paties įsitikinimams ir akibrokštas Bažnyčiai. Kartą Lengdonas net skaitė paskaitą Londono nacionalinėje galerijoje, pavadintą „Slaptasis Leonardo gyvenimas: pagoniški simboliai krikščioniškame mene“.

— Suprantu jūsų prielaidas, — atsakė Lengdonas, — bet iš tikrųjų Da Vinčis niekada nepraktikavo jokių juodųjų dalykėlių. Jis buvo išskirtinai dvasingas žmogus, nors nuolat konfliktuodavo su Bažnyčia.

Lengdonui ištarus šiuos žodžius, jam šovė į galvą keista mintis. Jis dar kartą pažvelgė į žodžius, išrašytus ant grindų. *O, drakoniškas velnie! O, luošas šventasis!*

— Na? — tarstelėjo Fosas.

Lengdonas stengėsi apdairiai pasverti kiekvieną savo žodį.

— Ką tik pagalvojau, kad ir Sonjeras turėjo būti panašus į Da Vinčį savo dvasine ideologija, taip pat ir nuostatomis dėl Bažnyčios požiūrio į šventą moteriškumą; Bažnyčia eliminavo šventąjį moteriškumą iš moderniosios religijos. Galbūt imituodamas žymųjį Da Vinčio piešinį Sonjeras paprasčiausiai norėjo išreikšti juos abu vienijusį pasipiktinimą dėl šiandieninės Bažnyčios moteriškų dievybių demonizavimo.

Faso žvilgsnis tapo rūstesnis.

— Jūs manote, kad Sonjeras Bažnyčią pavadino luošu šventuoju ir drakonišku velniu?

Lengdonui teko pripažinti, jog tokios sąsajos atrodo labai tolimos, vis dėlto penkiakampė turėjo nors šiek tiek pateisinti šias prielaidas.

— Aš tenorėjau pasakyti, kad ponas Sonjeras visą savo gyvenimą praleido tyrinėdamas deivių istoriją, ir niekas kitas aktyviau už Katalikų bažnyčią nesisistengė šios istorijos ištrinti. Atrodo protinga manyti, jog tardamas paskutinį „sudie“ Sonjeras galėjo sumanyti išreikšti savo nusivylimą.

— Nusivylimą? — pakartojo Fosas. Dabar jo balsas skambėjo ištis priešškai. — Ar jums neatrodo, kad jo paliktas „laiškas“ labiau primena *įsiutusio*, o ne nusivylusio žmogaus žodžius?

Lengdonas buvo beprarandęs kantrybę.

— Kapitone, jūs paklausėte mano nuomonės apie Sonjerą; tai aš ir atsakau.

— Jūs teigiate, jog čia kaltinimas Bažnyčiai? — paklausė Fosas, košdamas pro sukąstus dantis. — Pone Lengdonai, dirbdamas esu matęs daugybę mirčių;

štai ką jums pasakysiu: kai vieną žmogų žudo kitas žmogus, aukos mintys būna sutelktos kitur; nemariau, kad paskutinės aukos mintys suktųsi apie tai, kaip parašyti keistą dvasinio turinio pareiškimą, kurio niekas nesupras. Manau, auka turi galvoje tik vienintelį dalyką, — kalbėjo Fasas, tyliai balsu kapodamas orą. — *La vengeance*. Man atrodo, kad Sonjeras parašė šiuos žodžius mėgindamas pasakyti, kas jį nužudė. Lengdonas žvelgė į Fasą.

— Bet taip manant vis tiek niekas nepaiškėja.

- Ne ?

— Ne, — atsakė Lengdonas lėtai traukdamasis. Jis jautėsi pavargęs ir įpykęs. — Jūs man sakėte, kad Sonjeras buvo užpultas darbo kabinete, o jį užpuolė kažkas, ką jis tikriausiai pats pasikvietė.

— Taip.

— Vadinas, atrodytų logiška manyti, jog kuratorius *pažinojo* užpuoliką. Fasas linktelėjo.

— Tęskite.

— Na, jeigu Sonjeras *pažinojo* jį nužudžiusį asmenį, kaip būtų galima paaiškinti šį tariamą kaltinimą? — paklausė Lengdonas, rodydamas į grindis. — Skaitmeniniai kodai? Luoši šventieji? Drakoniški velniai? Penkiakampė ant pilvo? Viskas per daug paslaptina.

Fasas suraukė antakius, tarsi tik dabar būtų tai suvokęs.

— Jūsų žodžiai skamba protingai.

— Atsižvelgdamas į aplinkybes, — tęsė Lengdonas, — manyčiau, jog Sonjeras, jeigu būtų norėjęs pasakyti, kas jį nužudė, būtų paprasčiausiai užrašęs kažkieno vardą.

Lengdonui ištarus šiuos žodžius, pirmą kartą per visą vakarą Faso lūpas iškreipė perdėtai mandagi šypsenėlė.

— *Précisément*, — tarstelėjo jis. — *Précisément*.

Esu ištis meistriškai atliekamo darbo liudininkas, svarstė leitenantas Kolė. Jis pačiupinėjo savo aparatą ir toliau klausėsi per ausines sklindančio Faso balso. Agent supérieur žinojo, jog būtent tokios akimirkos kapitoną pakylėdavo į pačias Prancūzijos teisėsaugos aukštumas.

Fasas padarys tai, ko nedrįsta padaryti niekas kitas.

Subtilusis provokacijos ir apgaulės menas šiuolaikinės teisėsaugos pareigūnų buvo seniai pamirštas, nes reikalavo išskirtinės savitvardos jaučiant priešininko spaudimą. Tik nedaugelis gali pasigirti šaltakraujiškumu, būtinu laikantis tokios taktikos, bet Fasas, regis, tiesiog tam gimęs. Jis apdovanotas roboto savitvarda ir kantrybe.

Vienintelė ši vakarą prasiveržusi Faso emocija atrodė ganėtinai atvira ir intensyvi, tarsi šis suėmimas kapitoniui kaip nors sietųsi su asmeniškais dalykais. Prieš valandą vykęs Faso pokalbis su savaisiais agentais pasirodė neįprastai

trumpas ir konkretus. *Žinau, kas nužudė Žaką Sonjerą, pasakė Fisas. Jūs visi tinote, ką reikia daryti. Šįvakar negali būti jokių klaidų.*

Taigi iki šiol jokių klaidų ir nebuvo padaryta.

Kolė dar nebuvo susipažinęs su įkalčiais, įtvirtinusiiais Faso prielaidas dėl įtariamojo kaltės, bet jis žinojo, jog neverta abejoti Buliaus instinktais. Kartais l'aso intuicija pasirodydavo beveik antgamtiška. *Dievas pašnibžda jam į ausį*, kartą visiškai įsitikinęs savo teisumu pranešė vienas iš agentų po ypač įspūdingo šeštojo Faso pojūčio pasireiškimo. Kolė turėjo pripažinti, jeigu Dievas apskritai egzistuoja, tai Bezu Fisas turėtų būti vienas iš pirmųjų Jo numylėtinių. Kapitonas lankydavosi mišiose ir atlikdavo išpažintį nepaprastai uoliai ir nepriekaištingai reguliariai, kur kas dažniau nei tai darė kiti pareigūnai, kurie, mėgindami išlaikyti palankią visuomenės nuomonę, vaikščiodavo į bažnyčią per šventes. Kai prieš kelerius metus popiežius lankėsi Paryžiuje, Fisas paleido į darbą visą galią, kad tik gautų audiencijos teisę. Dabar Faso kabineto kabo nuotrauka, kurioje jis nusifotografavęs su popiežiumi. Agentai tą nuotrauką paslapčia vadina Popiežiaus Buliumi*.

Kolė ironiškai vertino vieną iš retkarčiais Faso viešai skelbiamų požiūrių: kapitonas jautriai sureagavo į pedofilijos skandalą, kilusį tarp katalikų pastaraisiais metais. *Tuos kunigus reikėtų pakarti du kartus!* — pareiškė Fisas. *Pirmą kartą juos reikėtų pakarti už tai, kad įvykdė nusikaltimą prieš vaikus, o antrą kartą — kad suteršė gerą Katalikų bažnyčios vardą.* Kolė neapleido keistas jausmas, jog pastaroji priežastis Fasą pykdo labiau.

Atsigręžęs į nešiojamojo kompiuterio ekraną Kolė susikaupė ir ketino imtis dar vienu pareigų, kurias šįvakar turi atlikti: jam parūpo kompiuterinė sekimo sistema. Kompiuterio ekrane matėsi smulkus Denono sparno planas — struktūrinė schema, gauta iš Luvro apsaugos tarnybų. Sekdamas akimis galerijų ir koridorių labirintus, Kolė rado tai, ko ir ieškojo.

Pačioje didžiosios galerijos gilumoje žybsėjo mažytis raudonas taškelis.

La marque.

Šįvakar savąjį grobį Fisas laiko ant labai trumpo pavadėlio. Ir išmintingai elgiasi. Robertas Lengdonas įrodė, jog yra ištis „kietas“ klientas.

9 SKYRIUS

NORĖDAMAS BŪTI tikras, kad pokalbio su ponu Lengdonu niekas nepertrauks, Bezu Fisas buvo išjungęs savo mobilųjį telefoną. Deja, šis labai bran-

* Bull angl. — ir bulius, ir bulė. Vert.

gus telefono modelis gali veikti ir kaip siųstuvas — imtuvas, todėl, nepaisydamas jokių draudimų, šiuo telefonu nutarė pasinaudoti vienas iš jo pavaldinių.

— Kapitone? — sugergždė telefonas kaip nešiojama radijo stotelė.

Fasas pajuto, kaip iš pykčio girgžteli dantys. Jis neišsivaizdavo, kas galėtų būti svarbiau už šį *surveillance cachée*, o štai Kolė sumanė visa tai pertraukti, ir dar pasirinkęs tokį kritinį momentą, — tačiau jis ramiai pažvelgė į Lengdoną atsiprašydamas. — Minutėlę, prašyčiau, — tada nusišėgė nuo diržo telefoną ir nuspaudė reikiamą mygtuką.

— *Oui?*

— *Capitaine, un agent du Département de Cryptographie est arrivé.*

Faso pyktis akimirksniu atslūgo. *Kriptografas?* Nepaisant netinkamo laiko, ši naujiena, ko gera, visai nebloga. Ant grindų pastebėjęs paslaptį Sonjero tekstą Fasas nusiuntė Kriptografijos departamentui visos nusikaltimo vietos nuotrauką, vildamasis, kad kas nors iš ten dirbančių žmonių galės jam paaikškinti, ką Sonjeras mėgino pasakyti. Jeigu dabar atvyko kodų specialistas, gali būti, jog kažkam pavyko iššifruoti Sonjero raštą.

— Dabar aš užsiėmęs, — atsakė Fasas tokiu balsu, kad pavaldinys nepuoselėtų nė menkiausios vilties. — Paprašyk kriptografo palaukti kabinete. Kai baigsiu, ateisiu su juo pasikalbėti.

— Su ja, — pataisė kapitoną skambinusiojo balsas. — Tai agentė Nevė.

Kas akimirką Faso veidas vis labiau niaukėsi. Sofi Nevė — viena iš didžiausių Nepriklausomos policijos pajėgų klaidų. Jaunoji paryžietė dešifruotoja kriptografiją studijavo Anglijoje, *Royal Holloway* universitete. Prieš dvejus metus Sofi Nevė buvo įpiršta Fašui kaip ministerijos pastangų rezultatas: ministerija mėgino inkorporuoti daugiau moterų į policijos pajėgų gretas. Faso manymu, tokios ministerijos pastangos mėginant likti politiškai teisiai silpnina departamentą. Moterys nėra tinkamos dirbti policijoje ne tik dėl fizinių savybių — jau pats jų buvimas greta vyrų gali šiuos pavojingai blaškyti. Nutiko tai, ko Fasas bijojo: Sofi Nevė pasirodė esanti „pavojingesnė“ už kitas.

Ši trisdešimt dvejų metų, nepaprastai atkakli ir užsispyrusi moteris karštai kibo į naujausią britų kriptologijos metodologiją, todėl ilgainiui ėmė erzinti prancūzų kriptografus veteranus. Tačiau Fašui didžiausią nerimą kėlė neišvengiama universali tiesa: ten, kur dirba pusamžiai vyrai, patraukli jauna moteris visada kreips jų dėmesį nuo darbų, kuriuos jie turėtų atlikti.

Vyriškis radijo telefonu pasakė:

— Agentė Nevė primygtinai reikalavo leisti jai su jumis pasikalbėti tuoj pat, kapitone. Mėginau ją sulaikyti, bet ji jau pakeliui į galeriją.

Minutėlę Robertui Lengdonui atrodė, kad Bezu Fasą ištiko koks nors priepuolis. Kapitonas nukando pusę sakinio, jo skruostikauliai liovėsi judėję, o akys išvirto. Lengdonas pajuto, kad žaibuojantis žvilgsnis įsmigo į kažką, esantį jam

už nugaros. Dar nespėjęs atsigręžti ir pasižiūrėti, kas ten yra, profesorius išgirdo skambant moters balsą:

— *Excusez-moi, messieurs.*

Lengdonas atsigręžė ir pamatė ateinančią jauną moterį. Ji žengė koridoriu mi plačiais, grakščiais žingsniais... o jos eiseną bylojo apie pasitikėjimą savimi. Vilkėjo paprastai — kelius siekiančiu airišku megztuku ir juodomis kelnėmis. Moteris buvo patraukli, duotum kokį trisdešimt. Vešlūs burgundiško vyno spalvos plaukai laisvai krito ant pečių, dar labiau išryškindami iš akių sklindančią šilumą. Ji nė iš tolo, neprimena dirbtinių saldžių blondinių, puošiančių Harvardo bendrabučio kambarių sienas; šios moters grožis — natūralus, ji pati atrodo esanti atvira ir nuoširdi, spinduliuojanti nepaprastu pasitikėjimu.

Lengdono nuostabai, moteris priėjo tiesiai prie jo ir mandagiai ištiesė ranką:

— Mesjė Lengdonai, aš esu agentė Nevė iš Nepriklausomos policijos Kriptologijos departamento, — pasigirdo sodriu balsu ištarti žodžiai, nuspalvinti nežymaus prancūziško akcento. — Malonu susipažinti.

Lengdonas suėmė švelnų jos delną ir akimirksniu pasijuto „pagautas“ atidus moters žvilgsnio. Į jį žvelgė gelsvai žalsvos, skvarbios ir skaidrios akys.

Pykčiu kunkuliuojantis Fosas įkvėpė oro, aiškiai ketindamas griežtai priekaištauti.

— Kapitone, — paskubėjo atsigręžti ji ir priekaištams užbėgti už akių, — prašyčiau atleisti, kad jus pertraukiau, bet...

— *Ce n'est pas le moment!* — drėbė Fosas.

— Mėginau jums paskambinti, — angliškai tęsė Sofi, Lengdono akivaizdoje norėdama išlikti mandagi, — bet jūsų mobilusis telefonas išjungtas.

— Išjungiau turėdamas rimtų priežasčių, — sušnypštė Fosas. — Dabar kalbuosi su ponu Lengdonu.

— Iššifravau skaitmeninį kodą, — tiesiai šviesiai išrėžė agentė.

Lengdonas pajuto, kaip iš susijaudinimo ėmė stipriau plakti širdis. Ji *perskaitė kodą?*

Fosas nesumetė, kaip turėtų reaguoti.

— Prieš viską paaiškindama, — tęsė Sofi, — norėčiau skubiai pasikalbėti su ponu Lengdonu.

Dabar Faso veidas išdavė nuoširdų susidomėjimą.

— Su ponu Lengdonu?

Ji linktelėjo ir pasisuko į Lengdoną.

— Jums reikėtų susisiekti su Jungtinių Valstijų ambasada, pone Lengdonai.

Darbuotojai jums turi perduoti žinią iš Jungtinių Valstijų.

Lengdonas nustebo; dabar jaudulį dėl kodo išstūmė smalsumas. *Žinia iš Jungtinių Valstijų?* Jis pamėgino įsivaizduoti, kam parūpo jį susirasti. Tik keli jo kolegos žino, jog jis išvykęs į Paryžių.

Platūs Faso žandikauliai susičiaupė, kai šis išgirdo tokią naujieną.

— Jungtinių Valstijų ambasada? — tarstelėjo jis įtariai. — Iš kur ten žino, kad pono Lengdono reikia ieškoti būtent čia?

Sofi gūžtelėjo pečiais.

—Tikriausiai paskambino ponui Lengdonui į viešbutį, o viešbučio tarnautojas jiems pasakė, kad poną Lengdoną išsigabeno Nepriklausomos policijos agentas.

Fasas atrodė sunerimęs.

—Ir ambasada susisiektų su policijos kriptografais?

—Ne, sere, — tvirtu balsu atsakė Sofi. — Kai paskambinau Nepriklausomos policijos operatoriams, mėgindama su jumis susisiekti, sužinojau, jog ponui Lengdonui yra žinutė. Iš policijos paprašė visa tai perduoti, jeigu man pavyktų pas jus patekti.

Fasas aiškiai sumišo ir suraukė kaktą. Jis jau žiojosi norėdamas kažką pasakyti, bet Sofi atsigrėžė į Lengdoną.

—Pone Lengdonai, — pratarė ji ir ištraukė iš kišenės nedidelį lapelį popieriaus, — štai jūsų ambasados Telegramų skyriaus numeris. Jūsų prašė, kad paskambintumėte ten kiek galima greičiau, — nenuleisdama skvarbių akių Sofi padavė Lengdonui lapelį. — Kol kapitonui Fašui paaiškinsiu kodą, jums reiktų paskambinti.

Lengdonas pažvelgė į raštelį. Jame buvo užrašytas Paryžiaus telefono numeris su papildomais skaičiais.

—Dėkoju, — pratarė Lengdonas jau pradėjęs nerimauti. — Kur galėčiau rasti telefoną?

Sofi jau buvo betraukianti iš kišenės savo mobilųjį, bet Fasas sudraudė mostelėdamas ranka. Atrodė nelyginant tuoj išsiversiantis Vezuvijaus ugnikalnis. Nenuleisdamas nuo Sofi akių, jis ištiesė savo mobilųjį telefoną.

—Ši linija saugi. Galite ją pasinaudoti, pone Lengdonai.

Lengdoną labai stebino Faso pyktis jaunajai moteriai. Sutrikęs profesorius paėmė telefoną. Fasas, pasivedėjęs Sofi kelis žingsnius į šalį, prislopintu balsu ėmė ją barti. Lengdonas, vis labiau jausdamas stiprėjančią antipatiją kapitonui, nosisuko nuo šios keistos poros ir rengėsi skambinti. Žiūrėdamas į Sofi paduotą popieriaus lapelį, jis surinko numerį.

Pasigirdo signalas.

Vienas pyptelėjimas... du pyptelėjimai... trys pyptelėjimai...

Galiausiai jį sujungė.

Lengdonas tikėjosi išgirsti ambasados operatoriaus balsą, bet iš tikrųjų pasigirdo atsakiklio signalas. Keista, bet įrašo balsas jam pasirodė pažįstamas. Kalbėjo Sofi Nevė.

—*Bonjour, vous êtes bien chez Sophie Neveu,* — pratarė moteriškas balsas. — *Je suis absente pour le moment, mais...*

Sutrikęs Lengdonas pasisuko į Sofi.

—Atleiskite, ponია Nevė? Man atrodo, jog man davėte...

—Ne, numeris teisingas, — skubiai jį nutraukė Sofi, tarsi iš anksto numatę Lengdono nuostabą. — Ambasadoje yra įdiegta automatinė žinučių perteikimo sistema. Norėdamas išgirsti jums skirtą žinutę turite surinkti kodą.

Lengdonas stovėjo įbedęs į ją akis.

— Bet...

— Lapelyje, kurį jums daviau, užrašytas trijų skaitmenų kodas.

Lengdonas jau žiojosi norėdamas pasiaiškinti, kodėl menkai ką tesupranta, bet Sofi akimirksniu pervėrė jį tildančiu žvilgsniu. Žalios akys perdavė kuo aiškiausią žinutę.

Neklausinėk. Veik.

Sutrikęs Lengdonas surinko popieriaus lapelyje užrašytą papildomą numerį: 454.

Sofi balsas iškart nutrūko, ir Lengdonas išgirdo prancūzų kalba prabilusį elektroninį balsą: „Gavote vieną naują žinutę“. Tikriausiai kodas 454 skirtas Sofi žinutėms rinkti, kai jos nebūna namuose.

Ar aš turėsiu išklausti tai moteriai skirtas žinutes?

Tada Lengdonas išgirdo besisukančios juostelės garsą. Pagaliau juostelė sustojo, ir mechanizmas suveikė. Lengdonas ėmė klausytis pasigirdusių žodžių. Ir vėl nuskambėjo Sofi balsas.

— Pone Lengdonai, — kuždėjo sunerimęs balsas. — Pasistenkite nesureaguoti į šią žinutę. Tik ramiai išklauskite. Kaip tik dabar jums gresia pavojus. Kuo tiksliau laikykitės mano nurodymų.

10 SKYRIUS

SILAS SĖDĖJO prie vairo juodame „Audi“ automobilyje, kurį jam pasiuntė Mokytojas, ir žvelgė į didingą Šv. Sulpicijaus bažnyčią. Iš apačios jūros šviesų apšviesti du varpinės bokštai kilo į viršų, nelyginant tvirti sargybiniai, saugantys visą didingąjį statinį. Iš abiejų pusių rikiavosi šešėliuotos eilės blizgančių atramų, kyšančių tarsi gražaus žvėries šonkauliai.

Sumanę paslėpti savąjį kartinį akmenį stabmeldžiai pasirinko Dievo namus. Dar kartą pasitvirtino brolijos legendinė iliuzijų ir apgaulių ramstoma reputacija. Silas turi surasti kartinį akmenį ir atiduoti jį Mokytojui, kad Bažnyčia atgautų tai, ką brolija labai seniai pagrobė iš ištikimųjų.

Kaip sustiprės *Opus Dei*, kai visa tai įvyks.

Pastatęs automobilį tuščioje aikštelėje prie Šv. Sulpicijaus bažnyčios, Silas įkvėpė šviežio oro ir įsakė sau susikaupti bei pasirengti laukiančiai užduočiai. Jam tebeskaudėjo plačią nugarą po neseniai atliktų kūno marinimo procedūrų, bet šis skausmas atrodė visai menkutis, palyginti su jo gyvenimo kančia gelbstint *Opus Dei*.

Tačiau prisiminimai tebekamavo jo dvasią.

*Numalšink neapykantą, paliepė sau Silas. Atleisk tiems, kurie tau nusi-
kalto.*

Žvelgdamas į akmeninius Šv. Sulpicijaus bažnyčios bokštus Silas kovojo su atplūdusia gerai pažįstama „grįžtama banga“. Ši galia dažnai jį nublokšdavo atgal į kalėjimą, į pasaulį „po užraktu“, kuriame jis gyveno jaunystėje. Kaip visada iškilo išgyventos skaistyklos prisiminimai, audrinantys jausmus... supuvusių kopūstų dvokas, mirties tvaikas, šlapimo ir išmatų smarvė, bejėgiški šauksmai, stelbiami švilpiančių Pirėnų vėjų, ir tylios pamirštų žmonių raudos.

Andora, pagalvojo jis pajutęs, kaip įsitempia visi raumenys.

Neįtikėtina, bet būtent tame nuošaliame ir nederlingame krašte tarp Ispanijos ir Prancūzijos drebantis akmeninėje kameroje ir trokštantis tik numirti Silas buvo išganytas.

Tada jis to nė nesuprato,

Žaibas tvykstelėjo gerokai vėliau po griaustinio.

Tada jo vardas buvo ne Silas, jis neprisiminė, kokį vardą jam buvo išrinkę tėvai. Jis išėjo iš namų būdamas septynerių. Tėvas, prasigėręs galiūnas dokininkas, įsiutintas albinoso sūnaus gimimo, nuolatos mušdavo motiną kaltindamas ją už tai, kad jie susilaukė tokio berniuko. O kai šis stengdavosi motiną apginti ar užstoti, pats būdavo žiauriai mušamas.

Vieną vakarą kilo siaubingos muštynės, ir motina niekada daugiau nebe atsikėlė. Berniukas žvelgė į motiną, gulinčią be gyvybės žymių, ir pajuto nepakeliamą kaltę dėl to, jog leido, kad taip nutiktų.

Tai aš dėl to kaltas!

Atrodė, kad kūną užvaldė kažkoks demonas: berniukas nuėjo į virtuvę ir pasičiupo mėsininko peilį. Tarsi užhipnotizuotas jis nuėjo į miegamąjį, kur lovoje miegojo girtas kaip maišas tėvas. Netaręs nė žodžio dūrė jam peiliu į nugarą. Tėvas riktėlėjo iš skausmo ir mėgino*apsiversti, bet sūnus dūrė dar kartą; paskui jis bedė dar ir dar, kol galiausiai kambaryje pasidarė tylu.

Berniukas pabėgo iš namų, bet Marselio gatvės jam pasirodė tokios pat ne draugiškos. Dėl keistos išvaizdos jam nepavyko pritapti prie kitų pabėgėlių klajūnų, todėl jis buvo priverstas gyventi vienas apgriuvusios gamyklos rūsyje ir misti vogtais vaisiais bei uoste susirankiotomis žaliomis žuvimis. Vieninteliai jo draugai tebuvo suglamžyti ir sudraskyti žurnalai, kurių jis pasirinkdavo knisdamasis po šiukšles; pats ir išmoko juos skaityti. Bėgo laikas, berniukas stiprėjo. Kartą dar viena klajūnė, dvigubai už jį, dvylikametį, vyresnę merginą, ėmė erzinti sutikusi gatvėje ir kėsinosi pavogti maistą. Jis merginą smarkiai sumušė, ir ši atsidūrė per plauką nuo mirties. Kai pareigūnai atplėšė nuo jos vaikinuką, pateikė jam ultimatumą: arba dingsti iš Marselio, arba sėdi į nepilnamečių kalėjimą.

Taip jaunasis valkata patraukė pakrante į Tuloną. Ilgainiui gatvėse jį lydėję gailesčio kupini žvilgsniai virto baimės sklidiniais dėbčiojimais. Berniukas išaugo į tvirtą jaunuolį. Prasilenkdamas su žmonėmis jis girdėdavo juos šnabždančius vienas kitam. *Vaiduoklis*, kalbėdavo jie, iš baimės išplėtė akis ir spoksodami į baltą jo odą. *Vaiduoklis velnio akimis!*

Ir jis pats jautėsi kaip vaiduoklis... perregimas... keliaujantis iš uosto į uostą.

Atrodė, kad žmonės veria jį akimis kiaurai.

Būdamas aštuoniolikos, viename uostamiestyje jis buvo sučiuptas dviejų įgulos narių, kai iš krovininio laivo mėgino nugvelbti dėžę sūdyto kumpio. Du jį mušti pradėję jūreiviai atsidavė alumi, visai kaip tėvas. Baimės ir neapykantos prisiminimai išnirio iš gelmės, tarsi didžiulė pabaisa. Jaunuolis plikomis rankomis sutrupino vienam jūreiviui kaklą, ir tik policija išgelbėjo kitą jo bendrą nuo lokio paties likimo.

Po dviejų mėnesių supančiotą Silą atgabeno į Andoros kalėjimą.

Tu išblyškęs kaip vaiduoklis, stebėjosi kalėjimo gyventojai, kai sargybiniai įvedė jį išrengtą ir sušalusį. Mira ei espectro! Galbūt vaiduoklis šias sienas pereis kiaurai!

Per dvylika metų kalinio kūnas ir siela sunyko; jis pats buvo įsitikinęs, jog yra permatomas.

Aš esu vaiduoklis.

Aš nieko nesvertu.

Yo soy un espectro... pldido como una fantasma... caminando este mundo a solas.

Vieną naktį vaiduoklis nubudo išgirdęs kitų kalinių riksmus. Jis nenumanė, kokia nematoma jėga drebina grindis, ant kurių jis miegojo, kieno galinga ranka purto akmeninės kameros sienas, tik pašokęs ant kojų pamatė, kaip tiesiai į tą vietą, kur jis ką tik gulėjo, nukrito didžiulis akmuo. Pakėlęs akis norėdamas pažiūrėti, iš kur tasai akmuo atlėkė, krūpčiojančioje sienoje išvydo skylę, o šiek tiek aukščiau — vaizdą, kurio nematė daugiau nei dešimtį metų — mėnulį.

Net ir tebedrebant žemei vaiduoklis juto, kaip iš pradžių ropojo siauručiu tuneliu, paskui svirduliavo platesne erdve, kaip ritosi kūliais plikais šlaitais į miškus... Jis bėgo visą naktį, visada tik tolyn, tik žemyn, pamišęs iš nuovargio ir alkio.

Išaušus blaivios sąmonės likučiais jis suvokė atsidūręs laukymėje, kur skersai miško driekėsi geležinkelio bėgiai. Tarsi sapnuodamas jis pasileido eiti bėgiais. Pamatęs tuščią krovininę mašiną palindo po ją ieškodamas pastogės ir poilsio. Nubudo išgirdęs dardantį traukinį. *Kaip ilgai? Kaip toli?* Vidurius vis stipriau gniaužė skausmas. *Ar aš mirštu?* Vėl užmigo. Paskui jau nubudo nuo kažkieno riksmų; kažkas jį mušė ir mėgino ištraukti iš po mašinos. Paskui visas kruvinas klaidžiojo nedidelio kaimelio pakraščiais veltui ieškodamas maisto. Galiausiai jis taip nusilpo, jog nebegalėjo žengti nė žingsnio; atsigulė pakelėj ir greitai neteko sąmonės.

Šviesa smelkėsi labai iš lėto; vaiduoklis svarstė, kaip ilgai jis išbuvo miręs. *Dieną? Tris dienas? Visai nesvarbu.* Jo lova buvo minkšta kaip debesėlis, o visas oras dvelkė saldžiu žvakių aromatu. Čia buvo ir Jėzus, žvelgiantis tiesiai į jį. Aš čia, pratarė Jėzus. *Akmuo buvo nuristas, ir tu vėl atgimei.*

Pamiegojęs vaiduoklis vėl nubudo. Mintis gaubė rūkas. Jis niekada netikėjo, kad yra dangus, bet vis dėlto Jėzus jį saugo. Šalia lovos atsirado maisto, ir vaiduoklis ėmė valgyti; jis tarsi pajuto, kaip ant kaulų ima augti raumenys. Paskui vėl įmigo, o prabudęs pamatė vis dar ties juo palinkusį besišypsantį ir jam kalbantį Jėzų. *Tu išganytas, mano sūnau. Palaiminti tie, kurie eina mano keliu.*

Vaiduoklis dar kartą užmigo.

Prižadino piktas riksmas. Vaiduoklis išsiropštė iš lovos ir nusvirduliavo koridoriumi į sklindančių riksmų pusę. Įlėjęs į virtuvę pamatė, kaip kažkoks didelis vyras muša mažesnę žmogų. Nė nesuprasdamas kodėl, vaiduoklis čiupo didįjį vyrą ir bloškė į sieną. Dičkis paspruko, palikęs vaiduoklį stovintį ties jauno vyriškio, vilkinčio kunigo drabužiais, kūnu. Kunigui buvo smarkiai suknežinta nosis. Vaiduoklis, pakėlęs kraujuojantį kunigą, nunešė jį ir paguldė ant sofos.

— Ačiū, bičiuli, — pasakė kunigas nerišlia prancūzų kalba. — Suaukoti pinigai visada vilioja vagis. Per miegus kalbėjai prancūziškai. Ar kalbi ir ispaniškai?

Vaiduoklis papurtė galvą.

— Kuo tu vardu? — dar paklausė kunigas prancūziškai.

Vaiduoklis nebeprisiminė vardo, kokį jam buvo davę tėvai, tik puikiai įsiminė pašiepiančias kalėjimo prižiūrėtojų replikas. Kunigas nusišypsojo.

— *No hay problema.* Aš vardu Manuelis Aringarozas. Esu misionierius iš Madrido. Mane čia atsiuntė pastatyti bažnyčią *Obra de Dios*.

— Kur aš esu? — dusliai nuskambėjo vaiduoklio balsas.

— Oviede. Ispanijos šiaurėje.

— Kaip aš čia patekau?

— Kažkas tave paliko prie mano namų slenksčio. Tu sirgai. Aš tave maitinau. Esi čia jau daug dienų.

Vaiduoklis tyrinėjo jaunąjį savo globėją. Daugybę metų niekas jam neparodė nė lašelio gerumo.

— Ačiū, tėve.

Kunigas palietė kruviną lūpą.

— Tai aš turiu tau dėkoti, bičiuli.

Rytą nubudęs vaiduoklis pasijuto blaivesnis. Jis pakėlė akis į kryžių, pakabintą virš lovos. Nors Nukryžiuotasis nieko nebereiškė, vaiduoklis pajuto nuo jo sklindančią ramybės aurą. Jis atsisėdo ir nustebo, kai ant staliuko, stovinčio prie lovos, rado laikraščio iškarpą. Straipsnis buvo parašytas prancūziškai ir išspausdintas prieš savaitę. Perskaitęs visą istoriją jis pajuto plūstančią baimę. Straipsnyje buvo rašoma apie žemės drebėjimą, įvykusį kalnuose ir sugriovusį kalėjimą, iš kurio pabėgo daug pavojingų nusikaltėlių.

Širdis ėmė smarkiai daužytis. *Kunigas žino, kas aš esu!* Vaiduoklis jau seniai nejautė panašių emocijų. Gėda. Kaltė. Šiuos jausmus lydėjo baimė būti sugautam. Jis pašoko nuo lovos. *Kur bėgti?*

— „Apaštalų darbai“, — pasigirdo nuo durų balsas.

Vaiduoklis išsigandęs atsigrėžė.

(ėjęs kunigas šypsojosi. Jo nosis buvo storai aptvarstyta, o rankose jis laikė Bibliją.

— Radau vieną egzempliorių prancūzų kalba. Skyrius pažymėtas.

Vaiduoklis dvejojamas paėmė Bibliją ir pažvelgė į pažymėtąjį skyrių.

16 skyrius iš „Apaštalų darbų“.

Jame buvo rašoma apie kalinį, vardu Silas, kuris nuogas ir primuštas gulėdamas celėje giedojo himnus Dievui. Pasiekęs 26-ąją eilutę vaiduoklis aiktelėjo iš nuostabos.

Staiga kilo toks stiprus žemės drebėjimas, jog kalėjimo pamatai susvyravo. Bematant atsivėrė visos durys...

Jis įsmeigė į kunigą akis.

Kunigas šiltai nusišypsojo.

— Nuo šiol, mano bičiuli, neturėsi kito vardo, kaip tik Silas.

Vaiduoklis klusniai linktelėjo. *Silas*. Jam suteiktas kūnas. *Mano vardas Silas*.

— Metas pusryčiauti, — pratarė kunigas. — Jeigu nori padėti man statyti bažnyčią, turi būti stiprus.

Dvidešimt tūkstančių pėdų virš Viduržemio jūros *Alitalia*, skrendantis reisu 1618, pateko į oro duobę; keleiviai nervingai krūptelėjo. Vyskupas Aringarozas beveik nieko nepajuto. Jo mintys sukosi apie *Opus Dei* ateitį. Netverdamas smalsumu ir norėdamas sužinoti, kaip klostosi reikalai Paryžiuje, jis labai norėjo paskambinti Silui. Bet negali. Mokytojas neleidžia.

— Viskas dėl jūsų paties saugumo, — paaiškino Mokytojas angliškai su prancūzišku akcentu. — Gana gerai išmanau elektroninių prietaisų veikimą ir žinau, kad pokalbį galima nuklausyti. Toks dalykas jums galėtų baigtis tragiškai.

Aringarozas žinojo, kad Mokytojas teisus. Jis — itin atsargus žmogus. Tiesa, jis neatskleidė savo tapatybės, tačiau įrodė, jog yra vertas, kad kiti jam paklustų. Šiaip ar taip, kažkokiu būdu jis sukaupė labai slaptos informacijos. *Keturių svarbiausių brolijos nariu vardai!* Tai — vienas iš įrodymų, įtikinusių vyskupą, jog Mokytojas tikrai gali surasti nepaprastą lobį, kaip ir sakėsi padarysias.

— Vyskupe, — prašneko Mokytojas, — aš viską sutvarkiau. Kad mano planas gerai pavyktų, keletą dienų turite leisti Silui atsakinėti tik į mano skambučius. Jūs abu nesikalbėkite. Aš su juo susisieksiu naudodamasis saugiais kanalais.

— Ar su juo elgsitės pagarbiai?

— Ištikimas ir sąžiningas žmogus nusipelno aukščiausio įvertinimo.

— Puiku. Tada suprantu. Nesikalbėsiu su Silu, kol visa tai baigsis.

— Taip elgiuosi norėdamas apsaugoti jūsų ir Silo tapatybę, taip pat savo paties investiciją.

— Jūsų investiciją?

— Vyskupe, jeigu stengdamasis viską kuo greičiau sužinoti pateksite į kalėjimą, negalėsite man sumokėti honoraro.

Vyskupas nusišypsojo.

— Geras ėjimas. Mūsų norai sutampa. Geros kloties.

Dvidešimt milijonų eurų, galvojo vyskupas, žvelgdamas pro lėktuvo iliuminatorių. Ši suma panašaus dydžio ir Amerikos doleriais. *Menkas atlygis ui tokį nepaprastą dalyką.*

Jis vėl pajuto stiprėjantį įsitikinimą, kad Mokytojas ir Silas nesuklups. Pini-gai ir tikėjimas — galingi varikliai.

11 SKYRIUS

— *UNE PLAISANTERIE numérique?* — paklausė Bezu Fasas, piktai dėbtelėjęs į Sofi Nevė ir negalėdamas patikėti jos žodžiais. *Žaidimas su skaičiais?* — Prisiimdama tikros profesionalės atsakomybę jūs tvirtinate, kad Sonjero kodas — tai kažkoks matematinis pokštas?

Fasas juto šiai moteriai nepaaiškinamą pyktį. Ji ne tik įsiveržė pas Fasą negavusi leidimo, bet dar ir mėgina jį įtikinti, jog paskutinėmis gyvenimo akimirkomis Sonjeras pajuto poreikį palikti matematinį galvosūkį.

— Šis kodas, — Sofi ėmė prancūziškai skubiai berti žodžius, — yra tiesiog absurdiškai paprastas. Žakas Sonjefas turėjo numanyti, jog mes jį iškart perkašim.

Iš megztinio kišenės ji išsitraukė lapelį popieriaus ir padavė jį Fašui.

— Štai iššifruoti skaičiai.

Fasas pažvelgė į lapelį.

1-1-2-3-5-8-13-21

— Štai čia? — metė jis. — Bet juk jūs nieko neišaiškinote, tik surašėte skaičius didėjimo tvarka!

Sofi dar įstengė išspausti patenkinto žmogaus šypsenėlę.

— Būtent.

Fasas ėmė urgzte urgzti.

— Agente Nevė, nė nenumanau, kur sukate taip kalbėdama, bet siūlyčiau, kiek galima greičiau viską paaiškinti.

Fasas metė piktą žvilgsnį į Lengdoną, stovintį netoliese ir tebelaukiantį prie ausies prispaustą telefoną. Tikriausiai jis tebeklauso Jungtinių Valstijų ambas-

ilos atsiųstos žinutės. Matydamas išblyškusį Lengdono veidą Fisas nujautė, jog naujienos prastos.

— Kapitone, — pratarė Sofi pavojingai rėksmingu tonu, — toji skaičių seka, kurią matote užrašytą, yra žinomiausia istorijoje matematinė progresija.

Fisas net nežinojo, jog apskritai gali būti kokių nors „garsių“ ar „žinomų“ i u n tematinių progresijų, be to, jam tikrai nepatiko netinkamas Sofi tonas.

— Tai Fibonačio* seka, — pareiškė Sofi, linktelėjusi į popierėlį Faso rankof. — Tai progresija, kuriai esant kiekvienas skaičius yra lygus prieš jį einančių dviejų skaičių sumai.

Fisas išsižiūrėjo į skaičius. Tikrai, kiekvienas skaičius yra lygus prieš jį einančių dviejų skaičių sumai, bet jis vis tiek niekaip negalėjo suvokti, kaip visa tai susiję su Sonjero mirtimi.

— Matematikas Leonardas Fibonačis šią skaičių seką sukūrė tryliktoje amžiuje. Tikriausiai negali būti tokio sutapimo, kad visi Sonjero ant grindų užrašyti skaičiai priklausytų kokiai nors kitai, ne Fibonačio, sumanytai progresijai.

Fisas kelias minutes žvelgė į jaunąją "moterį.

— Puiku, jeigu tai nėra koks nors sutapimas, bet gal galėtumėte pasakyti, kodėl Žakas Sonjeras pasirinko tokį sprendimą? Ką jis mėgina pasakyti? Ką visa tai *reiškia*?

Ji gūžtelėjo pečiais.

— Absoliučiai nieko. Tai ir yra visa esmė. Tai paprasčiausias kriptografinis pokštas, tas pats, kaip paimti žinomo eilėraščio žodžius ir „sumesti“ juos kaip papuola, o paskui žiūrėti, ar kas nors susivoks, kas visus šiuos žodžius sieja.

Fisas grėsmingai žengė žingsnį į priekį, bet stabtelėjo per kelis colius nuo Sofi.

— Aš tikrai tikiuosi, jog turite labiau tenkinamą atsakymą nei šis.

Švelnūs Sofi bruožai iškart stebėtinai paastrėjo, kai ji taip pat palinkusi į priekį pasakė:

— Kapitone, turint galvoje visa tai, kas nutiko šįvakar, maniau, kad jums bus paranku išgirsti, jog Žakas Sonjeras tikriausiai norėjo pavedžioti jus už nosies. Atrodo, apsirikau. Informuosiu Kriptografijos skyriaus vadovą, kad mūsų pagalbos jums nebereikia.

Tai pasakiusi ji apsigrėžė ant kulniukų ir nužingsniavo tuo pačiu keliu, kaip ir buvo atėjusi.

Apstulbęs Fisas žiūrėjo, kaip ji dingsta tamsoje. *Ar ji išsikraustė iš proto?* Sofi Nevė ką tik performulavo *le suicide professionnel*.

Fisas pasisuko į vis dar laikantį telefoną Lengdoną. Šis atrodė labiau susidomėjęs nei pirma; jis atidžiai klausėsi žinutės. *Jungtinių Valstijų ambasada*. Bezu Fisas nekentė daugelio dalykų... bet tik nedaugelis jam kėlė didesnę įniršį už Jungtinių Valstijų ambasadą.

Jiedu su ambasadoriumi kartkartėmis suremdavo ragus dėl bendrų vals-

• Leonardo Fibonacci (Leonardas Pizietis) — italų matematikas. *Vert.*

tybės reikalų; dažniausia tokių susirėmimų priežastis būdavo įstatymų taikymas įvažiuojantiems amerikiečiams. Beveik kasdien Nepriklausomos policijos tarnybos sulaikydavo Prancūzijoje studijuojančius amerikiečių studentus, platinančius narkotikus, JAV verslininkus, perkančius nepilnametes prostitutas, amerikiečių turistus, švarinančius parduotuves ar gadinančius nuosavybę. Oficialiai JAV ambasada galėdavo įsikišti ir perduoti nusikaltusius piliečius Jungtinėms Valstijoms, kur jiems tik pliaukštelėdavo per nagus, ir viskas.

Ambasada nuolatos tik taip ir elgdavosi.

Fasas visa tai vadino *l'émasculation de la Police Judiciaire*. Visai neseniai „Paris Match“ buvo išspausdinta karikatūra, vaizduojanti Fasą kaip policininkų šunį, mėginantį įkasti amerikiečių nusikaltėliui, bet negalintį jo pasiekti, nes jis yra pririštas prie JAV ambasados.

Ne šiandien, pasakė sau Fasas. Reikėtų *labai daug kuo rizikuoti*.

Baigęs klausytis žinutės telefonu, Robertas Lengdonas atrodė kaip ligonis.

— Ar viskas gerai? — paklausė Fasas.

Lengdonas vos vos papurtė galvą.

Blogos naujienos iš namų, pamanė Fasas imdamas iš Lengdono rankų mobilųjį telefoną; jis pastebėjo, kad Lengdonas prakaituoja.

— Nelaimingas atsitikimas, — pralemeno Lengdonas, keistu žvilgsniu žvelgdamas į Fasą. — Mano bičiulis... — Jis kiek padvejojo. — ...rytą kuo greičiau turiu skristi namo.

Fasas nė nesuabejojo, kad Lengdono veide atsispindintis patirtas šokas nesuvaidintas, ir vis dėlto jis nujautė, jog čia įpinta dar viena emocija: amerikiečio akyse šmėstelėjo baimės šešėlis.

— Labai gaila, — pratarė Fasas, atidžiai žvelgdamas į Lengdoną. — Gal norėtumėte atsisėsti? — paklausė jis, ranka rodydamas į vieną iš galerijoje stovinčių suolelių.

Lengdonas išsiblaškęs linktelėjo ir žengė kelis žingsnius suolelio link. Jis stabtelėjo, kas akimirka jausdamasis vis nesmagiau.

— Tiesą sakant, mieliau užsukčiau į tualetą.

Fasas liko nepatenkintas dėl tokio laiko tempimo, bet nenorėjo to parodyti.

— Į tualetą... taip, žinoma. Padarykime kelių minučių pertrauką.

Jis ranka parodė ilgojo koridoriaus kryptimi, iš kur jie ir atėjo.

— Tualetai yra ten, už kuratoriaus kabineto.

Lengdonas dvejodamas parodė į priešingą pusę, į didžiosios galerijos koridoriaus galą.

— Man atrodo, jog koridoriaus gale esantys tualetai yra gerokai arčiau. Fasas susivokė, jog Lengdonas teisus. Jie buvo nukeliavę du trečdalius koridoriaus, o didžioji galerija baigiasi pora tualetų.

— Gal jus palydėti?

Lengdonas papurtė galvą jau žingsniuodamas į galerijos gilumą.

— Nebūtina. Manysčiau, man praverstų keletą minučių pabūti vienam.

Faso nedžiugino ta mintis, jog Lengdonas eis vienas visa likusia koridoriaus atkarpa, bet jis guodėsi tuo, kad didžioji galerija baigiasi „aklavieta“: vienintelis išėjimas iš galerijos yra kitame gale —, tai vartai, pro kuriuos jie ir jojo. Nors Prancūzijos priešgaisrinės apsaugos taisyklės reikalauja, kad, esant tokioms didžiulėms erdvėms, būtų keli avariniai išėjimai, bet tie išėjimai buvo automatiškai užblokuoti Sonjero rūpesčiu suaktyvinus apsaugos sistemą. Tiesa, galima garantuoti, kad dabar sistema vėl veikia, ir avariniai išėjimai yra atviri, bet visa tai neturi jokios reikšmės — jeigu bus atidarytos lauko durys, suveiks priešgaisrinės sirenos, be to, lauke budi policijos agentai. Lengdonas niekaip iš čia neišeis Faso nepastebėtas.

— Minutėlę turiu užsukti į pono Sonjero kabinetą, — pasakė Fosas. — Pone Lengdonai, paskui ateikite tiesiai pas mane. Mums dar yra ką aptarti.

Dingdamas tamsoje Lengdonas ramiai mostelėjo ranka.

Fosas įpykęs nusigrėžė ir nužingsniavo priešinga kryptimi. Priėjęs prie vartų jis pralindo pro apačią, išėjo iš didžiosios galerijos ir nužygiavo koridoriumi, o paskui veržte įsiveržė į laikinąjį policijos štabą, įrengtą Sonjero kabinete.

— Kas davė leidimą įleisti į pastatą Sofi Nevė? — subaubė Fosas.

Pirmasis atsakė Kolė:

— Ji pasakė lauke stovintiems sargybiniams, jog įminė kodą.

Fosas apsižvalgė.

— Ar ji jau išėjo?

— O jos su jumis nėra?

— Ji išėjo.

Fosas iškišo galvą į tamsų koridorių. Tikriausiai Sofi nebuvo nusiteikusi pakeliui sustoti ir paplepėti su kitais pareigūnais.

Kapitonas kiek pasvarstė, ar nevertėtų duoti žinią balkone esantiems sargybiniams, kad šie sulaikytų Sofi ir atitemptų ją čia, kol ji dar neišėjo iš pastato. Paskui jis susikaupęs pagalvojo. Svarbiausia patenkinti savo išdidumą... tereikia, kad būtų jo viršus. Šįvakar jam ir taip daug kas trukdo.

Su agente Nevė susitvarkysiu vėliau, pasakė jis sau jau mąstydamas apie tai, kaip pasiųs ją ant laužo.

Pamėginęs išmesti Sofi iš galvos Fosas minutėlę išsižiūrėjo į miniatiūrinį riterį, stovintį ant Sonjero stalo. Paskui atsigrėžė į Kolė.

— Ar turi jį?

Kolė linktelėjo ir atsuko nešiojamąjį kompiuterį Fašui. Plane aiškiai matėsi raudonas taškas, mirkčiojantis toje vietoje, kur buvo užrašyta TOILETTES PUBLIQUES.

— Gerai, — pratarė Fosas ir, prisidegęs cigaretę, išėjo į koridorių. — Turiu paskambinti. Velniai griebtų, privalote garantuoti, kad tualetas bus vienintelė vieta, kur Lengdonas nueis.

12 SKYRIUS

ROBERTAS LENGDONAS menkai ką tenutuokė kėblindamas didžiosios galerijos galo link. Mintyse nesiliovė skambėjusi Sofi žinutė. Koridoriaus gale apšviesti ženklai, vaizduojantys tarptautinius tualetų simbolius — vyro ir moters figūrėles, — vedė jį per pertvarų labirintus, ant kurių buvo sukabinti italų piešiniai; šios pertvaros slėpė tualetus nuo lankytojų akių.

Susiradęs vyrų tualetą Lengdonas įėjo ir uždegė šviesą.

Patalpoje buvo tuščia.

Priėjęs prie kriauklės jis, norėdamas prasiblaškyti ir atsigaivinti, apsišlakstė šaltu vandeniu veidą. Nemalonios dieninės šviesos lemputės tvieskė nuo lygių sieninių plytelių, visa patalpa atsidadė amoniaku. Nusišluostęs Lengdonas išgirdo, kaip jam už nugaros girgžtelėjo prasiveriančios tualetų durys. Jis pasisuko.

Tai buvo Sofi Nevė; žaliose jos akyse švietė baimė.

— Ačiū Dievui, kad atėjote. Turime nedaug laiko.

Lengdonas stovėjo tarp kriauklių ir nustebęs žiūrėjo į Nepriklausomos policijos kriptografę Sofi Nevę. Vos prieš kelias minutes Lengdonas, klausydamasis jos žinutės, manė, kad ji — ne visai sveika. Vis dėlto kuo ilgiau jis klausėsi, tuo jam darėsi aiškiau, jog Sofi Nevė kalba nuoširdžiai. *Pasistenkite nesureaguoti į šią žinutę. Tik ramiai išklausykite. Kaip tik dabar jums gresia pavojus. Kuo tiksliau laikykitės mano nurodymų.* Nors ir dvejodamas, Lengdonas vis dėlto nutarė elgtis tiksliai taip, kaip jam patarė Sofi. Jis pasakė Fašui, jog gavo žinutę apie sužeistą draugą, todėl turi skubiai grįžti namo. Paskui jis paprašė leisti pasinaudoti didžiosios galerijos gale esančiu tualetu.

Ir štai Sofi po ilgo bėgimo į tualetą vis dar gaudydama kvapą stovi priešais. Lengdonas nustebo dieninių lempų šviesoje pamatęs, kad Sofi stiprybę ir pasitikėjimą iš tikrųjų spinduliuoja neįtikėtinai švelnūs veido bruožai. Tik jos žvilgsnis aštrus; visa tai galima palyginti su daugiasluoksniais Renuaro paveikslais... tarsi pridengtais miglos, bet kartu ryškiais, drąsiais; taip pat ir slopinamais paslapties skraistės.

— Pone Lengdonai, norėjau jus įspėti... — pradėjo Sofi vis dar gaudydama kvapą, — jog jūs esate *sous surveillance cachée*. Jus saugo ginkluota apsauga.

Jos balsas (ji kalbėjo angliškai su prancūzišku akcentu) atsimušė nuo plytelėmis klotų sienų ir skambėjo duslokai.

— Bet... kodėl? — nesuprato Lengdonas. Sofi jam jau tai aiškino telefonu, bet jis norėjo viską išgirsti tiesiai iš jos lūpų.

— Todėl, — atsakė ji, žengdama žingsnį arčiau jo, — kad svarbiausias Faso įtariamasis žmogžudyste kaip tik ir esate jūs.

Lengdonas jau buvo pasirengęs tokiems žodžiams, vis dėlto jie nuskambėjo gana absurdiškai. Anot Sofi, jis šįvakar buvo pakviestas į Luvrą ne kaip simbolių tyrinėtojas, o kaip įtariamasis, ir tapo Nepriklausomos policijos mėgstamiausio apklausos metodo — *surveillance cachée* — taikiniu. Šis metodas grįstas apsu-kriu melu: policija kuo ramiausiai pakviečia įtariamąjį į nusikaltimo vietą ir jį apklausia vildamasi, jog šis susinervins ir pats sau inkriminuos nusikaltimą.

— Patikrinkite kairiąją švarko kišenę, — pasakė Sofi. — Ten rasite įrodymą, kad jie jus seka.

Lengdonas juto vis augantį nerimą ir netikrumą. *Patikrinti savo kišenę?* Šie žodžiai nuskambėjo kaip pigus „burtininko“ triukas.

— Imkite ir patikrinkite.

Sutrikęs Lengdonas įkišo ranką į kairę švarko kišenę; į šią kišenę jis niekada nieko nedėdavo. Apsičiupinėjęs nieko neaptiko. *Kokio velnio tikėjaisi?* Kai ėmė svarstyti, ar Sofi išties nebus šiek tiek kvaištelėjusi, tada jo pirštai apčiuopė kažką keista — nedidelį kietą daikčiuką. Suspaudęs tarp pirštų Lengdonas ištraukė jį iš kišenės ir apstulbęs ėmė apžiūrinėti. Tai buvo metalinis laikrodžio elemento dydžio diskelis, panašus į mygtuką. Tokio Lengdonas niekada anksčiau nebuvo matęs.

— Koks čia?..

— VNS sekimo „blakė“, — paaiškino Sofi. — Šis aparatas nuolatos perduoda signalus Visuotinės nustatymo sistemos palydovui, kurį valdo Nepriklausoma policija. Mes šiais aparatais naudojames norėdami nustatyti konkrečių žmonių buvimo vietą. „Blakė“ gerai veikia bet kuriame planetos taške dviejų pėdų tikslumu. Ji jus „pririšo“ elektroniniu „pasaitėliu“. Agentas, paėmęs jus iš viešbučio, įkišo „blakę“ jums į kišenę dar prieš išeinant iš kambario.

Lengdonas prisiminė, kaip viskas klostėsi viešbučio kambaryje. Jis greitai nusiprausė po dušu, apsirengė, policijos agentas mandagiai palaikė Lengdonui švarką, o paskui jie išėjo iš kambario. *Pone Lengdonai, lauke šalta*, pasakė agentas. *Pavasaris Paryžiuje nėra panašus į apdainuotąjį dainose*. Lengdonas jam padėkojo ir apsivilko švarką.

Žalias Sofi žvilgsnis vėrė kiaurai.

— Anksčiau jums nieko nesakiau apie „blakę“, nes nenorėjau, kad Faso akivaizdoje imtumėte rausti kišenės ir jos ieškoti. Jis neturi sužinoti, kad ją radote.

Lengdonas nė nenumanė, ką turėtų atsakyti, kaip reaguoti.

— Jie sumanė jus sekti, nes pagalvojo, kad galite pabėgti, — pridūrė Sofi ir kiek patylėjo. — Tiesą sakant, jie *vylėsi*, jog jūs pulsitate bėgti. Tada jų prielaidos taptų dar įtikinamesnės.

— Kodėl turėčiau bėgti? — nesuprato Lengdonas. — Juk aš nekaltas!

— Fašui atrodo kitaip.

Ipykęs Lengdonas priėjo prie šiukšlių dėžės norėdamas atsikratyti „blakės“.

— Ne! — šūktelėjo Sofi čiupdama jam už rankos. — Palikite kišenėje. Jeigu „blakę“ išmesite, signalas nebebus siunčiamas, ir jie sužinos, kad ją suradote. Vienintelė priežastis, dėl kurios Fasas leido jums eiti vienam, ir yra galimybė kontroliuoti jūsų buvimo vietą. Jeigu jis susivoks, jog supratote, ką jis daro...

Sofi nebaigė dėstyti minties. Ji paėmė metalinį diskelį iš Lengdono rankos ir įkišo atgal į švarko kišenę.

— „Blakė“ turi likti kišenėje. Bent jau kurį laiką.

Lengdonas jautėsi sutrikęs.

— Ir kaip Fasas galėjo pagalvoti, kad aš nužudžiau Žaką Sonjerą?!

— Jis turi ganėtinai įtikinamų priežasčių, kad tokie įtarinėjimai kiltų, — atsakė Sofi. Jos veido išraiška buvo niūri. — Yra tokių įrodymų, kurių jūs dar nematėte. Fasas kiek įmanydamas stengėsi juos nuo jūsų nuslėpti.

Lengdonas tik spoksojo bereikšmiu žvilgsniu.

— Ar prisimenate tas tris eilutes, kurias Sonjeras parašė ant grindų?

Lengdonas linktelėjo. Skaičiai ir žodžiai rėžte įsirėžė į jo sąmonę.

Sofi ėmė kalbėti pašnibždomis:

— Deja, tai, ką jūs matėte — tai dar ne visas tekstas. Buvo ir ketvirta eilutė, kurią Fasas nufotografavo, o paskui, prieš jums atvykstant, kuo švariausiai nuvalė.

Nors Lengdonas žinojo, kad nematomą tirpųjį tokių žymeklių rašalą galima lengvai nuvalyti, jis niekaip nesuprato, kodėl Fašui prireikė panaikinti įrodymus.

— Paskutinėje palikto laiškelio eilutėje buvo parašyta tai, — tęsė Sofi, — ko Fasas nenorėjo jums rodyti, — ji nutilo, o paskui pratarė: — Na, bent jau iki tol, kol su jumis nesusidoros.

Sofi ištraukė iš megztuko kišenės sulankstytą kompiuterinę nuotrauką ir ją ištiesino.

— Fasas jau anksčiau atsiuntė nuotraukas iš nusikaltimo vietos Kriptologijos departamentui vildamasis, jog mes paaiškinsime, ką Sonjeras norėjo pasakyti savuoju laišku. Štai viso laiško nuotrauka, — ji padavė lapą Lengdonui.

Apstulbęs profesorius pažvelgė į nuotrauką. Iš arti darytoje nuotraukoje buvo matyti ant parketo grindų šviečiantis tekstas. Paskutinė eilutė nokautavo Lengdoną kaip spyris į pilvą.

13-3-2-21-1-1-8-5 O,
drakoniškas velnie!
O, luošas šventasis! P. S.
Suraskite Robertą Lengdoną

13 SKYRIUS

KELIAS SEKUNDES Lengdonas apstulbęs žvelgė į Sonjero prierašo nuotrauką. *P. S. Suraskite Robertą Lengdoną.* Jis jautėsi taip, tarsi po kojomis būtų prasivėrusi žemė. *Sonjeras paliko prierašą, kuriame minimas mano vardas?* Net ir keisčiausiuose sapnuose Lengdonas to niekaip nebūtų susapnavęs.

— Dabar tikriausiai suprantate, — tarstelėjo Sofi nenuleisdama nuo jo akių, — kodėl Fisas šįvakar jus čia pasikvietė, kodėl esate laikomas svarbiausiu įtariamuoju.

Šią akimirką Lengdonas suprato tik vieną dalyką — kodėl Fisas buvo toks patenkintas, kai Lengdonas prasitarė, jog Sonjeras turėjo palikti užrašytą žudiko vardą.

Suraskite Robertą Lengdoną.

— Kodėl Sonjeras taip užrašė? — negalėjo suprasti Lengdonas. Dabar sumišimas užleido vietą pykčiui. — Kodėl turėčiau stengtis nužudyti Žaką Sonjerą?

— Fisas dar nėra suradęs motyvo, bet jis įrašinėjo šio vakaro pokalbį su jumis tikėdamasis, kad jūs pats jį atskleisite.

Lengdonas prasižiojo, bet vis dar negalėjo surasti tinkamų žodžių.

— Jis turi miniatiūrinį mikrofoną, — paaiškino Sofi, — kuris yra prijungtas, prie jo kišenėje esančio siųstuvo; taigi signalai siunčiami tiesiai į laikinąją policijos štabą.

— Tai neįmanoma, — pramikčiojo Lengdonas. — Aš turiu alibi. Po paskaitos grįžau tiesiai į viešbutį. Galite paklausti administratoriaus.

— Fisas jau paklausė. Jo ataskaitoje parašyta, kad raktą nuo savo kambario iš administratoriaus pasiėmėte apie pusę vienuoliktos. Deja, žmogžudystė įvykdyta apie vienuoliktą. Jūs labai paprastai galėjote išeiti iš savo viešbučio kambario niekieno nepastebėtas.

— Kvailystė! Fisas neturi įrodymų!

Sofi išplėtė akis tarsi klausdama: *Nejau iš tikrųjų neturi įrodymų?*

— Pone Lengdonai, šalia kūno ant grindų parašytas jūsų vardas, o Sonjero užrašų knygelėje pažymėta, kad turėjote būti su juo maždaug tuo metu, kai įvykdyta žmogžudystė, — ji trumpam nutilo. — Fisas turi daugiau nei pakankamai įrodymų, kad sulaikytų jus ir apklaustų.

Staiga Lengdonas pajuto, jog jam būtinai reikia advokato.

— Aš to nedariau.

Agentė atsiduso.

—Čia ne Amerikos televizija, pone Lengdonai. Prancūzijoje įstatymai gina policiją, o ne nusikaltėlius. Deja, šia byla labai domėsis ir žiniasklaida. Žakas Sonjeras buvo labai gerai žinomas ir mylimas paryžiečių, žinia apie jo nužudymą, pasklidusi ryte, visus priblokš. Fosas bus iškart spaudžiamas padaryti pareiškimą; žinoma, jis daug geriau jausis turėdamas jau suimtą įtariamąjį. Nesvarbu, kaltas jūs, ar ne, bet beveik galite būti tikras, jog būsite prižiūrimas policijos, kol jie išsiaiškins, kas iš tikrųjų nutiko.

Lengdonas jautėsi kaip į narvą uždarytas žvėris.

—Kodėl jūs man visa tai pasakojate?

—Todėl, pone Lengdonai, kad tikiu, jog esate nekaltas, — pasakė Sofi ir minutėlei nukreipė žvilgsnį į šoną, o paskui vėl išžiūrėjo Lengdonui į akis. — Ir dar todėl, jog iš dalies aš pati esu kalta, kad patekote į bėdą.

—Nesupratau? Jūs kalta, kad Sonjeras mėgino mane „pakišti“?

—Sonjeras nemėgino jūsų „pakišti“. Tai nesusipratimas. Tasai laiškas, parašytas ant grindų, skirtas man.

Lengdonui prireikė kokios minutės, kad viską įsisąmonintų.

—Atleiskite?

—Tasai laiškas nebuvo skirtas policijai. Sonjeras jį parašė *man*. Manychiau, jis buvo priverstas viską daryti labai skubėdamas, todėl nė nesuvokė, kaip visa tai gali įvertinti policija, — Sofi kiek patylėjo. — Skaitmeninis kodas yra beprasmiškas. Sonjeras jį užrašė tik tam, kad būtų tikras, jog tyrimo metu bus pasitelkta kriptografų pagalba. Taip jis užsitikrino, jog aš kiek įmanoma greičiau sužinotų, kas jam nutiko.

Lengdonas pajuto, kad ima nieko nebesuvokti. Negalėjai suprasti, ar Sofi Nevė kalba rimtai, ar ji susipykusi su protu, bet Lengdonui paaiškėjo bent vienas dalykas: jis suprato, kodėl ji stengiasi jam padėti. *P. S. Suraskite Robertą Lengdoną*. Tikriausiai ji mano, jog kuratorius jai paliko paslaptinę prierašą, prašanti surasti Lengdoną.

—Bet kodėl manote, kad laiškas parašytas jums?

—„Vitruvijaus žmogus“, — paprastai atsakė ji. — Šis piešinys yra mano mėgstamiausias Da Vinčio darbas. Šįvakar jis juo pasinaudojo norėdamas atkreipti mano dėmesį.

—Palaukite. Jūs teigiate, kad kuratorius žinojo jūsų mėgstamiausią meno kūrinių?

Ji linktelėjo.

—Atsiprašau. Viskas atrodo labai painu. Žakas Sonjeras ir aš...

Sofi užsikirto; Lengdonas išgirdo melancholiškas gaidėles, kuriose nuskambėjo skaudi praeitis — vos numanoma, vos girdima. Tikriausiai tarp Sofi ir Žako Sonjero buvo užsimezgę ypatingi santykiai. Lengdonas žvelgė į priešais stovinčią gražią jauną moterį; jis puikiai žinojo, jog dažnas pagyvenęs prancūzas susiranda jauną meilužę. Vis dėlto Sofi Nevė neatrodo panaši į tokią išlaikytinę.

—Mes susipykome prieš dešimt metų, — vėl pratarė Sofi, dabar beveik pašnibždom. — Nuo to laiko beveik nesikalbėjome. Šįvakar, kai kriptografai gavo

žinia, kad jis nužudytas, pamačiusi jo kūną ir ant grindų užrašytą tekstą, supratu, kad jis stengėsi man duoti žinią.

— Todėl, kad jis gulėjo „Vitruvijaus žmogaus“ poza?

— Taip. Ir dar dėl raidžių P. S.

— *Post Scriptum*?

Agentė papurtė galvą.

— P. S. yra mano inicialai.

— Bet jūs — Sofi Nevè.

Ji nukreipė žvilgsnį.

— P. S. — tai slapyvardis, kuriuo Žakas Sonjeras mane vadindavo, kai gyvenau su juo, — pasakė ji ir nuraudo. — Šios raidės reiškia Princesę Sofi.

Lengdonas neturėjo ką atsakyti.

— Žinau, kad tai kvaila, — pasakė ji. — Bet visa tai nutiko prieš daugelį metų. Kai buvau dar maža mergaitė.

— Jūs jį pažinojote, kai buvote maža mergaitė?

— Gana gerai pažinojau, — pasakė ji: Jos akys jau atskleidė tikruosius jausmus. — Žakas Sonjeras buvo mano senelis.

14 SKYRIUS

— **KUR YRA LENGDONAS?** — paklausė Fosas, įžengęs į laikinąjį policijos štabą. Jis išpūtė paskutinį cigaretės dūmą kamuolį.

— Vis dar vyrų tualete, sere, — atsakė leitenantas Kolė, iš anksto tikėjęsis šio klausimo.

— Sakyčiau, piktnaudžiauja laiku, — sumurmėjo Fosa.

Jis nužvelgė prie Kolė peties pritvirtintą „blakę“, o šis tarėsi girdįs besisukančius Faso smegenų sraigtelius. Kapitonas mėgino įveikti nenugalimą potraukį eiti ir patikrinti, kur iš tikrųjų yra Lengdonas. Tačiau tiksliai vadovaujantis pasirinktuoju metodu, stebėjimo objektui leidžiama disponuoti laiku ir jaustis laisvam, — taip jam suteikiamas tariamas saugumo jausmas. Lengdonas turi grįžti savo noru. Vis dėlto jo nėra jau beveik dešimtį minučių.

Per ilgai.

— Ar gali būti, kad Lengdonas mus perprato?

Kolė papurtė galvą.

— Mes nuolat fiksuojame nežymius judesius vyrų tualete, vadinasi, „blakė“ vis dar prie jo. Galbūt jam bloga? Jeigu jis „blakę“ būtų radęs, būtų ją numetęs ir bandęs bėgti.

Fosa pažvelgė į laikrodį.

—Puiku.

Tačiau Fisas atrodė sunerimęs. Visą vakarą Kolė juto nuo kapitono sklandančią keistą įtampą. Paprastai sugebantis atsiriboti ir išlikti šaltas bet kokiomis aplinkybėmis, šįkart Fisas atrodo emociškai nuo kažko priklausomas, tarsi visi šie reikalai kaip nors sietųsi asmeniškai su juo.

Nieko keista, mąstė Kolė. Fašui būtinai reikia suimti šį žmogų. Pastaruoju metu ir ministerija, ir žiniasklaida gana atvirai kritikuoja agresyvią Faso taktiką, jo susidūrimus su įtakingomis užsienio ambasadomis, skirtą biudžetą gerokai viršijančias didžiules išlaidas naujoms technologijoms. Šio vakaro aukštą profesionalumo ir technikos lygį įrodantis amerikiečio areštas ilgam nutildytų Faso kritikus, o jis pats galėtų ramiai dirbti dar kelerius metus, kol galiausiai užsitarnavęs solidžią pensiją išeitų į pelnytą poilsį. *Dievas mato, pensija jam labai reikalinga,* mąstė Kolė. Aistra technologijoms pakenkė Fašui ir kaip profesionalui, ir kaip žmogui. Sklido kalbos, kad prieš kelerius metus Fisas investavo visas savo santaupas į kažkokias madingas technologijas, o paskui jam teko nusimauti paskutines kelnes. *Bet Fisas iš tų žmonių, kurie dėvi tik pačias geriausias kelnes.*

Šiąnakt jie turi pakankamai laiko. Keistas Sofi Nevė įsiveržimas — nors ir nemalonus, bet menkai tesutrukęs nuotykis. Dabar jos jau nėra, o Fisas vis dar laiko rankose savo kozirį. Jis dar informuos Lengdoną, jog ant grindų, greta aukos lavono, buvo užrašytas jo vardas. P. S. Suraskite Robertą Lengdoną. Amerikiečio reakcija į šią iškalbingą eilutę išties bus daug sakanti.

—Kapitone? — riktelėjo vienas policijos agentas iš kito kabineto galo. — Manyčiau, jums vertėtų atsiliiepti į šį skambutį.

Jis laikė rankoje telefono ragelį ir atrodė susirūpinęs.

—Kas skambina? — paklausė Fisas.

Agentas suraukė antakius.

—Mūsų Kriptografijos skyriaus direktorius.

—Na?

—Tai dėl Sofi Nevė, sere. Kažkas negerai.

15 SKYRIUS

PATS METAS.

Lipdamas iš juodos „Audi“, Silas jautėsi esąs stiprus ir tvirtas; nakties vėjelis kedeną palaikė jo drabužį. *Pučia permainų vėjai.* Jis žinojo, kad jo laukianti užduotis reikalauja daugiau subtilumo ir gudrumo nei jėgos, todėl pistoletą paliko automobilyje. Trylikos šovinių *Heckler and Koch USP40* buvo parūpinęs Mokytojas.

Dievo namuose nėra vietos mirtį nešančiam ginklui.

Prieš didelę bažnyčią plytinti aikštė buvo tuščia, tik kažkur tolumoje, jau už, bažnyčios, matėsi pora jaunučių plaštakių, siūlančių savo grožybes vėlyviems nakties turistams. Išvydęs patrauklius kūnus, Silas pajuto strėnose pažįstamą virpulį. Jo šlaunis instinktyviai krūptelėjo, ir jį nutvilkė įsirežusio spygliuoto diržo sukeltas skausmas.

Geismas akimirksniu išgaravo. Jau dešimt metų Silas ištikimai laikėsi priesakų ir neturėjo lytinių santykių su partnere, netenkino savęs nė pats. Būtent lokį *Kelią* pasirinko. Jis suprato, jog daug ką aukoja tarnaudamas *Opus Dei*, bet kur kas daugiau gauna mainais. Vargu ar galima pavadinti auka priesaiką laikytis celibato ar pažadą atsisakyti asmeninio turto. Turint galvoje skurdą, kokį išgyveno, ir siaubingus seksualinius žaidimus, kuriuos buvo patyręs kalėjime, celibatas atrodo kaip godotina permaina.

Grįžęs į Prancūziją — pirmą kartą po to, kai buvo suimtas ir nugabentas į kalėjimą Andoroje, Silas juto, kaip tėvynė jį bando, kaip gaivina galingus atpirktos jo sielos prisiminimus. *Tu gimei iš naujo*, priminė sau Silas. Tiesa, šiandieninė tarnystė Dievui pareikalavo žmogžudystės nuodėmės, ir Silas žinojo, jog šią auką turės tyliai laikyti širdyje visą amžinybę.

Tavo tikėjimas bus tiek tvirtas, kiek tu pats būsi tvirtas kęsdamas skausmą, sakė jam Mokytojas. Skausmas Silui buvo gerai pažįstamas, jis troško įrodyti savo ištikimybę Mokytojui, patikinusiam jį, kad visi jo veiksmai nulemti aukštesnės galios.

— *Hago la obra de Dios*, — šnabždėjo Silas, eidamas bažnyčios durų link.

Sustojęs masyvių durų šešėlyje jis giliai įkvėpė. Iki pat šios akimirkos jis gerai nė neišsivaizdavo, ką turi padaryti, kas jo laukia viduje.

Kertinis akmuo. Jis mus nuves į galutinę tikslą.

Silas pakėlė vaiduokliška baltą kumštį ir tris kartus pabeldė į duris.

Po kelių akimirkų krustelėjo didžiuliai mediniai sklėsčiai.

16 SKYRIUS

.SOFI SVARSTĖ, kiek laiko Fašui prireiks, kol šis išsiaiškins, kad ji iš pastato niekur neišėjo. Matydama, jog Lengdonas akivaizdžiai priblokštas, Sofi ėmė abejoti, ar teisingai pasielgė užsipeisdama jį vyrų tualete.

O ką dar būčiau galėjusi padaryti?

Ji prisiminė nuogą savo senelio kūną, išsikėtojusį ant grindų. Kažkada jis jai atstojo visą pasaulį, o šįvakar Sofi ir pati stebėjosi, kad šiam žmogui nejaučia beveik jokio gailėsčio. Dabar Žakas Sonjeras jai svetimas. Visa, kas juos siejo, iš-

garavo akimirksniu vieną kovo vakarą, kai jai buvo dvidešimt dveji. *Prieš dešimtį metų*. Sofi kelioms dienoms parvyko namo pailsėti po studijų universitete Anglijoje ir netyčia pamatė, kaip senelis užsiiminėja kažkuo, ko ji iš tikrųjų neturėjo pamatyti. Mergina sunkiai galėjo patikėti tuo, ką mato; ji ir dabar sutrikusi.

Jeigu nebūčiau viso to pamačiusi savo pačios akimis...

Būdama per daug susigėdusi ir priblokšta ji nepaisė skausmingų senelio pastangų viską paaiškinti; Sofi iškart nutarė išsikraustyti ir pradėti gyventi savarankiškai. Pasiėmusi visas savo santaupas kartu su keliom draugėmis išsiuomuoja nedidelį butuką. Ji prisiekė niekada niekam nepasakoti to, ką pamatė. Senelis desperatiškai mėgino kaip nors su ja susisiekti siuntinėdamas laiškus ir atvirukus, maldavo susitikti, kad galėtų viską paaiškinti. *Kaip paaiškintu?* Sofi neatsiliepdavo, išskyrus vienintelį kartą — kad uždraustų skambinti telefonu ar mėginti susitikti kokioje nors viešojo vietoje. Ji baiminosi, kad paaiškinimas nebūtų siaubingesnis už patį nutikimą.

Neįtikėtina, bet Sonjeras niekada nepasidavė, todėl Sofi komodos stalčiuje susikaupė šūsnyšys per dešimtmetį neatplėštų laiškų. Senelio garbei reikėtų pasakyti, jog jis nė karto nesulaužė jai duoto pažado ir neskambino jai į namus.

Iki šios popietės.

— Sofi? — nuskambėjo autoatsakiklyje balsas, jau neįtikėtinai senas. — Aš taip ilgai mėginau paisyti tavo norų... ir dabar man labai sunku tau skambinti, bet privalau su tavimi pasikalbėti. Nutiko kai kas siaubinga.

Stovėdama savo butelio Paryžiuje virtuvėje Sofi pajuto per nugarą bėgant šurpą, po tiek metų vėl išgirdusi kalbant senelį. Švelnus jo balsas atgaivino mielus vaikystės prisiminimus.

— Sofi, prašau paklausti.

Jis kalbėjo angliškai; visada taip darydavo, kai ji buvo maža mergaitė. *Prancūziškai mokykis mokykloje. Angliškai mokykis namuose.*

— Juk negali taip ant manęs pykti amžinai. Nejau neskaitei laiškų, kuriuos tau siunčiau visus tuos metus? Ar dar ir dabar nieko nesupranti? — stojo tylą. — Mes turime pasikalbėti. Labai prašau išpildyti šį vienintelį savo senelio norą. Paskambink man į Luvrą. Tuo pat. Esu tikras, mudviem gresia mirtinas pavojus.

Sofi stovėjo įbedusi akis į autoatsakiklį. *Pavojus?* Apie ką jis kalba?

— Princese... — senelio balsas užlūžo nuo tramdomų jausmų, kurių Sofi negalėjo nepastebėti. — Suprantu, jog kai ką nuo tavęs slėpiau. Žinau, jog visa tai man kainavo tavo meilę. Bet taip elgiausi galvodamas apie tavo saugumą. Dabar privalai sužinoti tiesą. Labai prašau, privalau tau pasakyti tiesą apie tavo šeimą.

Staiga Sofi išgirdo savo pačios širdies dūžius. *Mano šeima?* Tėvai žuvo, kai jai tebuvo ketveri. Jų automobilis nukrito nuo tilto į sraunų vandenį. Automobilyje dar buvo močiutė ir jaunesnis broliukas; visa šeima dinga akimirksniu. Ji turi visa tai patvirtinančių spaudos leidinių iškarpių dėžutę.

Senelio žodžiai netikėtai užtvindė jos širdį ilgesiu. *Mano šeima!* Tą pačią

akimirką Sofi išvydo sapno, kurį dar būdama maža mergaitė sapnuodavo daugybą kartų ir iškart nubusdavo, nuotrupas: *Mano šeima gyva! Jie grįžta namo! Bet, kaip būdavo ir sapne, vaizdiniai nuskriejo užmarštin. Tavo šeima žuvo, Sofi. Jie negrįžta namo.*

— Sofi, — kalbėjo senelis į autoatsakiklį, — laukiau daugelį metų, kad galėčiau tau viską papasakoti. Laukiau tinkamo momento, bet dabar laiko nebėra. Paskambink man į Luvrą. Kuo greičiau, kai tik išklausysi šią žinutę. Lauksiu čia visą naktį. Bijau, kad abu nepapultume į bėdą. Tu turi sužinoti tiek daug dalykų.

Žinutė baigėsi.

Sofi stovėjo virpėdama tyloje, kaip jai atrodė, keletą minučių. Dar kartą apgalvojusi senelio pasakytus žodžius, ji pamanė, jog tikėtina tik viena versija. Tikrieji jo ketinimai nublanko.

Tai masalas.

Tikriausiai senelis beprotiškai trokšta ją pamatyti. Jis turi ko nors griebtis. Sofi dar labiau pasibjaurėjo šiuo žmogumi, net pagalvojo, ar tik jis neserga mirtina liga ir dabar šitaip stengiasi priversti ją aplankyti jį paskutinį kartą. Jeigu taip ir yra, jis pasirinko išmintingą sprendimą.

Mano šeima.

Dabar, stovėdama Luvro vyrų tualetų prietemoje, Sofi tarėsi girdinti popiecinio telefoninio įrašo aidą. *Sofi, mums abiem gresia pavojus. Paskambink man.*

Ji nepaskambino. Nė neketino skambinti. Tiesa, dabar ji ėmė abejoti dėl savo skepticizmo. Senelis guli nužudytas savo muziejuje. Be to, jis paliko ant grindų užrašytą kodą.

Kodą, skirtą jai. Tuo ji buvo visiškai tikra.

Nors nesuprato paliktosios žinutės prasmės, Sofi buvo tikra, kad paslaptiną laiškelio prigimtis — dar vienas įrodymas, jog parašyti žodžiai skirti jai. Sofi aistra kriptografijai ir puikūs kriptografės įgūdžiai buvo jos gyvenimo su Žaku Sonjeru padarinys. Pats Žakas Sonjeras buvo įvairiausių kodų, žodžių žaidimų ir mįslių fanatikas. *Kiek sekmadienių esame praleidę drauge spręsdami laikraščiuose spausdinamas kriptogramas ir kryžiažodžius?*

Būdama dvylikos Sofi galėjo niekieno nepadedama išspręsti *Le Monde* kryžiažodžius, o senelis sugalvodavo jai kryžiažodžių anglų kalba, įvairiausių matematinių mįslių ar žaidimų su skaičiais. Sofi viską ryte rydavo. Galiausiai šią aistrą ji pavertė profesija ir tapo Nepriklausomos policijos darbuotoja — kodų specialiste.

Šįvakar kriptografė Sofi buvo priversta pagerbti savo senelio išradingumą: jis pasinaudojo paprasčiausiu kodu, kad susietų du visiškai nepažįstamus žmones — Sofi Nevė ir Robertą Lengdoną.

Lieka vienas klausimas: kodėl?

Gaila, bet iš sutrikusio Lengdono žvilgsnio Sofi suprato, kad amerikietis ne ką daugiau už ją nutuokia, kodėl senelis nutarė juos suvesti.

Ji pamėgino išsiaiškinti dar kartą:

— Šįvakar ketinate susitikti su mano seneliu. Kokiu tikslu?

Lengdonas atrodė ištis sutrikęs.

—Susitikimą surengė jo sekretorė; ji nepasakė jokios konkrečios priežasties, o aš ir neklausiau. Pamaniau, jog jis išgirdo, kad skaitysiu paskaitą apie pagoniškus ženklus Prancūzijos katedrose, susidomėjo šia tema ir pagalvojo, kad būtų neblogai po paskaitos susitikti ir išgerti.

Sofi tokia versija netenkinio. Sąsajos pasirodė labai netvarios. Jos senelis geriau už bet ką kitą pasaulyje išmanė pagonių ikonografiją. Be to, jis išskirtinai vertino privatumą, todėl tikrai nebūtų linkęs plepėti su atsitiktiniais amerikiečių profesoriais, jeigu tam nebūtų turėjęs ištis rimtos priežasties.

Sofi giliai įkvėpė ir kalbėjo toliau:

—Šiandien po pietų man paskambino senelis ir pasakė, kad ir man, ir jam gresia rimtas pavojus. Ar šitai jums nieko nesako?

Dabar mėlynos Lengdono akys sužiuro smalsiau.

—Ne, bet, turint galvoje tai, kas nutiko...

Sofi linktelėjo. Turėdama galvoje tai, kas nutiko šįvakar, ji būtų kvaila, jeigu nebijotų. Apnikta nerimo ir nuovargio ji priėjo prie nedidelio stiklinio langelio, įstatyto tualetų patalpos tolimiausiam kampe, ir tylėdama pažvelgė pro apsaugos sistemos laidelių raizginį, kybantį mažiausiai keturiasdešimt pėdų nuo lubų.

Atsidususi ji pakėlė akis ir pažvelgė į tviskantį Paryžiaus peizažą. Kairėje pusėje, už Senos upės, — apšviestas Eifelio bokštas, tiesiai priešais — Triumfo arka, dešinėje, iškilęs ant Monmartro kalvos, — grakštus arabeskomis puoštas Šv. Jėzaus Širdies bazilikos kupolas, švytintis prašmatniu baltumu.

Čia, labiausiai į vakarus nutolusiame Denono sparno gale, beveik visai šalia eina Karuselės aikštės kelias; nuo Luvro sienų jį skiria siaurutis šaligatvis. Apačioje, kaip įprastai, prie šviesoforo lūkuriuoja ir naktį besidarbuojančių krovinių sunkvežimių vilkstinė; mirgančios jų šviesos, rodės, šaiposi iš Sofi.

—Nežinau, ką pasakyti, — pratarė Lengdonas eidamas prie jos. — Tikriausiai jūsų senelis mums mėgina ką nors pasakyti. Man labai gaila, kad taip mažai kuo galiu padėti.

Sofi nusigrėžė nuo lango, Lengdono balse išgirdusi nuoširdų apgailestavimą. Nepaisydamas savų bėdų jis, matyt, norėtų jai padėti. Tikras pedagogas, pagalvojo Sofi; ji buvo skaičiusi policijos surinktus duomenis apie įtariamąjį. Lengdonas — tikras akademinis sluoksnių žmogus, akivaizdžiai nekenčiantis nesupratimo.

Šitai mus abu vienija, pagalvojo Sofi.

Būdama kodų šifruotoja Sofi užsidirbdavo išsunkdama prasmę iš, atrodytų, beprasmių duomenų. Ji pagalvojo, kad Robertas Lengdonas turi tokios informacijos, kurios jai verkiant reikia, nesvarbu, žino jis apie tai, ar ne. *Princese Sofi, suraskite Robertą Lengdoną.* Kaip dar aiškiau jos senelis galėjo į ją kreiptis? Sofi turi ilgiau pabūti su Lengdonu — reikia laiko pamąstyti, kad abu išnarpliotų šią paslaptį. Deja, laikas labai greitai tirpsta.

Pažvelgusi į profesorius, Sofi ryžosi vieninteliam dalykui, kokį tik galėjo sugalvoti.

—Bezu Fosas kiekvieną minutę gali jus areštuoti. Galiu jus išvesti iš šio muziejaus. Bet mums reikia veikti nedelsiant.

i Lengdonas išpūtė akis.

—Jūs norite, kad aš bėgčiau?

—Taip pasielgti būtų išmintingiausia. Jeigu dabar leisitės Faso suimamas, ištisas savaitės praleisite Prancūzijos kalėjime, kol Nepriklausoma policija ir JAV ambasada pjausis dėl to, kuris teismas turėtų nagrinėti jūsų bylą. Bet jeigu mes iš čia paspruksime ir pasieksime jūsų ambasadą, jūsiškė vyriausybė gins jūsų teises, kol mudu įrodysime, kad su šia žmogžudyste neturite nieko bendra.

Neatrodė, kad Lengdonas būtų nors šiek tiek įtikintas.

—Pamirškite! Prie kiekvieno išėjimo Fosas pastatė po sargybinių. Net jeigu mums pavyktų pabėgti nenušautiems, sprukdamas tik dar labiau sustiprinčiau įtarimus, jog esu kaltas. Jūs turite paaiškinti Fašui, kad ant grindų paliktas laiškas skirtas jums, kad ten įrašytas mano vardas visai nereikia kaltinimo.

—Aš taip ir padarysiu, — skubiai bėrė žodžius Sofi, — bet tik tada, kai jūs jausitės saugus JAV ambasadoje. Ambasada yra tik už mylios nuo čia, o mano automobilis pastatytas visai šalia muziejaus. Mėginti ką nors paaiškinti Fašui būnant čia — per daug rizikingas dalykas. Nejau nematote? Fosas įsivaizduoja, kad šianakt turi įvykdyti svarbią misiją — įrodyti, jog esate kaltas. Vienintelė priežastis, dėl kurios jis atidėlioja jūsų areštą, tai jo noras jus pakalbinti ir pastudijuoti viliantis, jog pasakysite ar padarysite ką nors, kas sustiprintų jo įtarinėjimus.

—Būtent. Pavyzdžiui, imsiu ir pabėgsiu!

Staiga pradėjo skambėti Sofi megztuko kišenėje esantis mobilusis telefonas. *Tikriausiai Fosas*. Ji įkišo ranką į kišenę ir išjungė telefoną.

—Pone Lengdonai, — skubiai tarė ji. — Turiu jums užduoti paskutinį klausimą. — *Ir nuo jo gali priklausyti visa jūsų ateitis*. — Tasai užrašas ant grindų, žinoma, nėra jūsų kaltės įrodymas, ir vis dėlto Fosas pasakė mūsų komandai, jog yra tikras, kad jūs esate jo ieškomas žmogus. Gal galėtumėte pasakyti kokią nors kitą priežastį, dėl kurios jis toks įsitikinęs, kad jūs kaltas?

Kelias sekundes Lengdonas tylėjo.

—Na, visiškai jokios.

, Sofi atsiduso. *Vadinasi, Fosas kažkodėl meluoja*. Tačiau vis tiek dabar šito neverta aiškintis. Aišku tik viena — Bezu Fosas šianakt bet kokia kaina yra pasiryžęs įkišti Robertą Lengdoną už grotų, o Lengdono reikia jai pačiai. Tai svars-tydama Sofi tegalėjo sugalvoti vienintelį logišką sprendimą.

Turiu nugabenti Lengdoną į JAV ambasadą.

Vėl atsisukusi į langą Sofi pažvelgė pro signalizacijos laidelių raizginį, pritaistytą prie stiklo, nutiestą žemyn iš svaiginančio keturiasdešimties pėdų aukščio. Apačioje matyti šaligatvis. Nušokęs iš tokio aukščio Lengdonas susilaužytų abi kojas. Geriausiu atveju.

Vis dėlto Sofi apsisprendė.

Nesvarbu, nori ar ne, Robertas Lengdonas turi dingti iš Luvro.

17 SKYRIUS

— **KĄ TURI GALVOJE** sakydamas, kad ji neatsiliepia? — paklausė Fاساس negalėdamas patikėti. — Skambini jai į mobilųjį telefoną, taip? Žinau, kad ji telefoną nešiojasi kartu.

Kolė jau kelias minutes mėgino susisiekti su Sofi.

— Galbūt „nusėdo“ telefono baterija. O gal išjungtas skambutis.

Jau po pokalbio telefonu su Kriptologijos departamento vadovu Fاساس jau tėsė prislėgtas. Padėjęs ragelį, jis priėjo prie Kolė ir pareikalavo, kad šis sujungtų jį su agente Nevė. Kolė nepavyko to padaryti, ir Fاساس vaikščiojo po kabinetą kaip į narvą uždarytas liūtas.

— Kodėl kriptologai paskambino? — surizikavo paklausti Kolė.

Fاساس atsigrėžė.

— Paskambino norėdami pasakyti, kad nerado jokių sąsajų tarp drakoniško velnio ir luošų šventųjų.

— Ir viskas?

— Ne. Jie dar norėjo mums pasakyti, kad skaitmenis identifikavo kaip Fibonačio skaičius, bet, jų manymu, šie skaičiai nieko nereiškia.

Kolė kiek sutriko.

— Bet jie jau pasiuntė agentę Nevė mums apie tai pranešti.

Fاساس papurtė galvą.

— Jie nesiuntė Nevė.

- Ką ?

— Kaip sakė direktorius, vykdydamas mano paliepimą jis sutelkė visą savo komandą, kad būtų ištirtos mano nusiųstos nuotraukos. Kai atėjo agentė Nevė, ji pažvelgė į Sonjero ir kodo nuotraukas vienintelį kartą ir išėjo iš kabineto nedarusi nė žodžio. Direktorius sakė, jog dėl tokio jos elgesio nenustebo, nes, savaime suprantama, tos nuotraukos ją labai sutrikdė.

— Sutrikdė? Ar ji niekada nematė mirusio žmogaus nuotraukų?

Fاساس kiek tylėjo.

— Aš kai ko nežinojau; atrodo, to nežinojo ir pats direktorius, kol jam pasakė bendradarbiai. Pasirodo, Sofi Nevė yra Žako Sonjero anūkė, — Kolė neteko žado. — Direktorius sakė, kad ji jam niekada nė žodeliu nebuvo užsiminusi apie Sonjerą. Jis mano, kad ji taip elgėsi nenorėdama susilaukti išskirtinio kitų dėmesio dėl to, jog turi senelį įžymybę.

Nieko keista, kad nuotraukos ją taip sutrikdė ir nuliūdino. Kolė sunkiai galėjo suvokti tokį nelaimingą atsitiktinumą, kai jauna moteris turi iššifruoti

kodą, kurį prieš mirtį paliko jos šeimos narys. Vis dėlto agentės veiksmai atrodė sunkiai suprantami.

— Bet ji, žinoma, turėjo suprasti, jog tie skaičiai — Fibonačio seka, nes ji čia atėjo ir pati mums pasakė. Nesuprantu, kodėl ji išėjo iš kabineto niekam nepasakiusi, jog ji jau viską perprato.

Kolė galėjo įsivaizduoti vienintelį scenarijų, mėgindamas paaiškinti nemalonias susiklosčiusias įvykius: Sonjeras užrašė ant grindų skaitmeninį kodą vildamasis, jog tyrimo metu Fisas į pagalbą pasitelks kriptografus, vadinasi, tarp jų bus ir jo anūkė. O ką galima pasakyti apie kitą laiškelio dalį? Ar Sonjeras mėgino ką nors perduoti anūkei? Jeigu taip, ką tasai laiškas jai pasakė? Ir kaip su Šiais dalykais susijęs Lengdonas?

Kolė dar teberutuliojo mintį, kai tuščio muziejaus tylą perskrodė signalizacijos skambutis. Atrodė, kad garsas sklinda iš didžiosios galerijos.

— *Alarme!* — ėmė rėkti vienas iš agentų, žiūrėdamas į Luvro apsaugos sistemos centro pultą. — *Grande Galerie! Toilettas Messieurs!*

Fisas atsigręžė į Kolė.

— Kur Lengdonas?

— Vis dar vyrų tualete! — atsakė Kolė rodydamas į kompiuterio ekrane mirkčiojantį raudoną taškelį. — Tikriausiai jis išdaužė langą.

Kolė žinojo, kad Lengdonas toli nenubėgs. Nors priešgaisrinės Paryžiaus taisyklės reikalavo, kad visuomeninių pastatų langai, esantys aukščiau kaip penkiolika metrų nuo žemės, būtų iš dūžtamo stiklo (jeigu kartais kiltų gaisras), mėgindamas ištrūkti pro antro Luvro rūmų aukšto langą be kablo ir kopėčių būsi pasmerktas savižudybei. Be to, ties vakariniu Denono sparno kraštu neauga nei medžiai, nei žolė, galintys sušvelninti susidūrimo su žeme smūgį. Tiesiai po tuo tualetu langu eina dviejų juostų Karuselės aikštės kelias, nutolęs nuo išorinės sienos per keletą pėdų.

— Dievuli, — šūktelėjo Kolė žvelgdamas į ekraną. — Lengdonas eina prie palangės!

Bet Fisas jau leidosi bėgti. Išsitraukęs iš per petį permesto dėklo revolverį *Manurhin MR-93* kapitonas išdūmė iš kabineto.

Kolė apstulbęs stebėjo ekraną: mirkčiojantis taškas priartėjo prie palangės. Atsitiko tai, kas buvo visai netikėta: taškas ėmė judėti jau už sienų pagal pastato perimetrą.

Kas čia dedasi? — svarstė Kolė. *Ar Lengdonas stovi ant atbrailos, ar... — Jesu!*

— Kolė pašoko ant kojų pamatęs, kaip taškas atsiplėšė nuo sienos, akimirka sumirksėjo, o paskui netikėtai sustojo maždaug už dešimties jardų nuo pastato sienos.

Negrabiai maigydamas klavišus Kolė „išsikvietė“ Paryžiaus gatvių planą ir įsižiūrėjo į „blakę“. Išdidinęs vaizdą jis aiškiai matė, iš kur sklinda signalas.

Taškas nebejudėjo.

Jis žibėjo sustojęs Karuselės aikštės viduryje.

Lengdonas iššoko.

18 SKYRIUS

FASAS LĖKĖ per didžiąją galeriją, o Kolė radijo telefonas borbė nustelbdamas tolumoje aidinčią signalizaciją.

— Jis iššoko! — rėkė Kolė. — Kompiuteryje matau signalą, siunčiamą iš Karuselės aikštės! Pro tualetų langą! Dabar jis visai nebejudą! Jėzau, man atrodo, kad Lengdonas nusižudė!

Fasas girdėjo šiuos žodžius, bet jie jam nieko nesakė. Jis bėgo toliau. Atrodė, kad šis koridorius niekada nesibaigs. Lėkdamas pro Sonjero kūną jis nužvelgė tolimajame Denono sparne esančias pertvaras. Signalizacija skambėjo jau garsiau.

— Palaukite! — vėl per radiją pasigirdo Kolė balsas. — Dabar jis juda! O, Dieve, jis gyvas. Lengdonas juda!

Fasas tebebėgo, kas žingsnis keikdamas nelemtą koridoriaus ilgį.

— Lengdonas dabar juda dar greičiau! — per radiją teberėkė Kolė. — Jis bėga Karuselės gatve. Palaukite... jis juda vis greičiau. Jis juda per greitai!

Pribėgęs prie pertvarų Fasas pro jas prasispraudė, pamatė tualetų duris ir ėmė bėgti tiesiai ten.

Dabar iš radijo telefono sklindantys žodžiai vos girdėjosi; juos gožė signalizacijos garsas.

— Tikriausiai jis automobilyje! Manychiau, jis automobilyje! Aš negaliu...

Kolė žodžius nustelbė signalizacija, o Fasas atkišęs ginklą galiausiai įlėkė į vyrų tualetą. Gūždamasis nuo veriančio garso jis peržvelgė patalpą.

Visos kabinos buvo tuščios. Patalpa taip pat tuščia. Faso žvilgsnis iškart nukrypo į išdaužtą langą tolimiausiame patalpos gale. Jis pribėgo prie lango ir persisvėręs pažvelgė žemyn. Lengdono niekur nesimatė. Fasas niekaip negalėjo įsivaizduoti, jog kas nors galėtų taip rizikuoti ir ryžtis tokiam triukui. Žinoma, jeigu jis iš tokio aukščio būtų kritęs, būtų sunkiai susižeidęs.

Galiausiai signalizacija nutilo, per radijo telefoną vėl pasigirdo Kolė balsas.

— ... juda pietų kryptimi... vis greičiau... kerta Seną ties Karuselės tiltu!

Fasas pasisuko kairėn. Vienintelė transporto priemonė, matoma, ties Karuselės tiltu, buvo didžiulis dviejų priekabų krovininis sunkvežimis, judantis pietų kryptimi, tolyn nuo Luvro. Atvira sunkvežimio priekaba buvo dengta viniliniu brezentu, primenančiu milžinišką hamaką. Fasas net sudrebėjo nuo atėjusios minties. Prieš kelias akimirkas sunkvežimis tikriausiai užsidegus raudonai šviesos šviesai buvo sustojęs tiesiai po tualetų langų.

Pamišėlio rizika, tarė sau Fasas. Lengdonas niekaip negalėjo žinoti, kas vežama sunkvežimyje po brezentu. O kas, jeigu sunkvežimiu gabenamas plie-

nas? Arba cementas? Arba šiukšlės? Šuolis iš keturiasdešimties pėdų aukščio? Beprotybė.

— Raudonas taškas daro posūkį! — riktelėjo Kolė. — Jis suka į dešinę, Šv. Petro tilto link!

Tikrai, sunkvežimis pravažiavo tiltą ir sulėtinęs greitį pasuko dešinėn, Šv. Petro tilto link. *Na ir tegu*, pamanė sau Fisas. Apstulbęs jis stebėjo, kaip sunkvežimis dingsta už kampo. Kolė jau kvietėsi radijo telefonu lauke budinčius agentus, saugančius Luvro sienas. Jis liepė jiems sėstis į policijos automobilius ir vyti bėglį, o tuo metu besikeičianti sunkvežimio kryptis buvo fiksuojama, lyg būtų žaidžiamas koks nors keistas žaidimas.

Viskas baigta, svarstė Fisas. Jo vyrai sunkvežimį apsupė per kelias minutes. Lengdonas niekur nepaspruko.

Susikišęs ginklą į dėklą Fisas išėjo iš vyrų tualetu ir radijo telefonu susisiekt su Kolė.

— Iškviesk man automobilį. Norėčiau būti ten, kai areštuosite.

Grįždamas didžiąja galerija atgal Fisas svarstė, ar Lengdonas apskritai liko gyvas po šuolio.

Bet ir tai nėra labai svarbu.

Lengdonas bėgo. Jis tikrai kaltas.

Vos už penkiolikos jardų nuo tualetu Lengdonas su Sofi stovėjo didžiosios galerijos tamsoje, nugaromis prisispaudę prie vienos iš didžiųjų pertvarų, slėpusių tualetus nuo pagrindinių galerijos erdvių. Jie vos spėjo pasislėpti, kad jų nepamatytų pro šalią lekiantis šautuvą atkišęs Fisas, kol paskui dingo už tualetu durų.

Prieš tai reikalai buvo gerokai susijaukę.

Lengdonas stovėjo vyrų tualete ir spyriojosi — jis nenorėjo bėgti iš nusikaltimo, kurio nepadarė, vietos, o Sofi ėmė tyrinėti langą apžiūrinėdama apsaugos sistemos laidelius. Tada ji dirstelėjo žemyn į gatvę, tarsi žvilgsniu matuotų atstumą iki šaligatvio.

— Šiek tiek pasistengęs galėtumėte iš čia ištrūkti, — pasakė ji.

Pasistengęs? Nejaukiai jausdamasis jis pažvelgė pro tualetu langą.

Gatvėje prie šviesoforo, esančio po pat langu, ruošėsi sustoti didžiulis dviejų priekabų sunkvežimis. Per visą didelės sunkvežimio priekabos ilgį buvo ištemptas mėlynos spalvos vinilinis apklotas, dengiantis sunkvežimio gabenamą krovinį. Lengdonas vylėsi, jog Sofi sumanė ne tai, kas jam šovė į galvą.

— Sofi, bet aš niekaip negalėčiau iššokti...

— Išsiimkite „blakę“.

Sutrikęs Lengdonas ėmė grabalioti kišenėje, kol galiausiai pirštais užčiuopė mažytį metalinį diską. Sofi paėmė iš jo aparatėlį ir greitai nuėjo prie kriauklės. Ji čiupo gabalėlį muilo, uždėjo ant jo „blakę" ir spustelėjusi nykščiu įkišo ją giliai

vidun. Diskeliui „nuskendus“ muile ji kruopščiai užlygino muilo gabalėlyje likusį įdubimą. „Blake“ buvo saugiai įtvirtinta.

Padavusi muilo gabalėlį Lengdonui, ji stvėrė iš po kriauklės sunkią cilindro formos šiukšliadėžę ir, Lengdonui nespėjus paprieštarauti, nubėgo prie lango. Šiukšliadėžės, kurią laikė priešais save tarsi taraną, dugnu nusitaikiusi į lango vidurį ji išmušė stiklą.

Virš galvų pratrūko kurtinanti signalizacija.

— Duokite muilą! — suriko Sofi; jos balso per signalizacijos keliamą triukšmą beveik nesigirdėjo.

Lengdonas įkišo jai į rankas muilo gabalėlį.

Laikydama rankoje muilą nusitaikiusi į apačioje stovintį aštuoniolikos ratų sunkvežimį ji persisvėrė per išdaužtą langą. Taikinyš buvo ištis didelis — platus nejudantis sunkvežimio apklotas, stovintis arčiau nei dešimt pėdų nuo pastato sienos. Prieš keičiantis šviesoforo signalui Sofi giliai įkvėpė ir metė muilo gabalėlį į nakties tamsą.

Muilas nusileido ant sunkvežimio apkloto krašto, paskui nuslydo vidun, po apklotu, kaip tik tada, kai užsidegė žalias šviesoforo signalas.

— Sveikinu, — pasakė Sofi, tempdama profesorių durų link. — Jūs ką tik pabėgote iš Luvro.

Išėję iš vyrų tualetų, jie pasislėpė šešėlyje būtent tada, kai pro šalį lėkė Fاسas.

Kai nutilo priešgaisrinės apsaugos signalizacija, Lengdonas išgirdo Nepriklausomos policijos automobilių sirenas, tolstančias nuo Luvro. *Policijos reidas*. Fاسas taip pat išvažiavo, o didžioji galerija liko tuščia.

— Maždaug už penkiolikos metrų didžiojoje galerijoje yra avarinio išėjimo laiptai, — pasakė Sofi. — Dabar, kai lauke nebėra apsaugininkų, galime iš čia išeiti.

Lengdonas nutarė šį vakarą daugiau nesakyti nė žodžio. Sofi Nevė — neabejotinai smarkesnė ir sumanesnė už jį.

19 SKYRIUS

SAKOMA, kad Šv. Sulpicijaus bažnyčios pastatui istoriniu požiūriu neprilygsta joks kitas Paryžiaus statinys. Bažnyčia buvo pastatyta ant senovinės šventyklos, skirtos egiptiečių deivei Izidei, griuvėsių. Savo architektūra bažnyčia labai panaši į Dievo Motinos katedrą, o altorius buvo markizo de Sado ir Boodle-

ro krikšto, taip pat Viktoro Hugo jungtųjų liudininkas. Prie bažnyčios prijungta seminarija garsėjo dokumentais įrodyta istorija ir kažkada buvo žinoma kaip daugelio slaptųjų draugijų susirinkimų vieta.

Tą naktį plačioji Šv. Sulpicijaus bažnyčios nava buvo tyli kaip kapas; vienintelė gyvybės užuomina — lengvas smilkalų aromatas, tebetvyrantis po anksčiau tą vakarą vykusią mišių. Silas matė, kaip nesmagiai jaučiasi į šventovę jį įleidusi sesuo Sandrina. Tačiau jis nesistebėjo, mat buvo pripratęs prie jo draugijoje susitrinkančių žmonių.

— Jūs esate amerikietis, — pasakė ji.

— Gimiau Prancūzijoje, — atsakė Silas. — Ispanijoje įgijau profesiją, o dabar studijuojau Jungtinėse Valstijose.

Sesuo Sandrina, nedidukė moteris ramiomis akimis, linktelėjo.

— Ir jūs niekada nematėte Šv. Sulpicijaus bažnyčios?

— Tai, ko gero, nuodėmė.

— Dieną bažnyčia atrodo gražesnė..

— Neabejoju. Vis dėlto esu labai jums dėkingas už suteiktą galimybę ją apžiūrėti dabar.

— To pareikalavo abatas. Tikriausiai turite įtakingų draugų.

Nė nenumanai, pagalvojo Silas.

Eidamas paskui seserį Sandrina bažnyčios viduriu Silas stebėjosi šventovės paprastumu. Kitaip nei Dievo Motinos katedra, išpuošta spalvingomis freskomis, paaukuotais altoriaus raižiniais ir šiltu medžiu, Šv. Sulpicijaus bažnyčia atrodo tuščia ir šalta, asketiškumu ir savotišku skurdumu labai primenanti santūrias Ispanijos katedras. Neišpuoštas interjeras sudaro dar didesnės prabangos įspūdį. Pakėlęs akis į svaiginantį lubų skliautą, Silas išivaizdavo stovįs po milžiniško apversto laivo korpusu.

Labai taiklus vaizdinys, pagalvojo jis. Regis, brolijos laivas bus užgrobtas visiems laikams. Trokšdamas kuo greičiau imtis darbo, Silas norėjo, kad sesuo Sandrina kuo greičiau jį paliktų. Silas labai lengvai galėtų šią smulkia moterėlę „nuraminti“, bet jis buvo prisiekęs nenaudoti jėgos, jeigu tikrai nebus būtina. *Ši moteris yra tvarkytoja. Ji nekaltą, kad brolija pasirinko jos bažnyčią kertiniam akmeniui paslėpti. Jos nederėtų bausti už kitų nuodėmes.*

— Man nesmagu, sesute, kad turėjote dėl manęs keltis.

— Nieko baisaus. Paryžiuje būsite labai trumpai. Neturėtumėte išvykti neapžiūrėjęs Šv. Sulpicijaus. Ar jus daugiau domina bažnyčios architektūra, ar istorija?

— Tiesą sakant, sesute, mane labiausiai domina dvasiniai dalykai.

Sesuo Sandrina maloniai nusijuokė.

— Šitai aišku ir be sakymo. Aš paprasčiausiai svarstau, nuo ko jums pradėti ekskursiją.

Silas įsižiūrėjo į altorių.

— Nebūtina leisti į ekskursiją. Jūs ir taip labai man pasitarnavote. Galiu ir pats vienas viską apžiūrėti.

— Man visai nesunku, — atsakė sesuo Sandrina. — Aš vis tiek nemiegu.

Silas sustojo. Jie buvo priėję priekinius klauptus, ir altorius tebuvo vos už penkiolikos jardų. Jis visu stambiu kūnu atsigrėžė į mažutę moterytę ir pajuto, kaip ji atsitraukė, kai pažvelgė jam į raudonas akis.

— Nenorėčiau, kad mano žodžiai nuskambėtų per daug šiurkščiai, sese, bet aš nepratęs taip paprastai įžengti į Dievo namus ir sau vaikštinėti. Ar neprieštarausite, jeigu šiek tiek laiko pabūsiu vienas ir pasimelsiu, prieš viską apžiūrėdamas?

Sesuo Sandrina dvejojo.

— O, taip, žinoma. Palauksiu jūsų bažnyčios gale.

Silas uždėjo jai ant peties švelnią, bet sunkią ranką ir pažvelgė į akis.

— Sese, aš ir taip jaučiuosi kaltas, kad jus pažadinau. Būtų jau per daug, jeigu prašyčiau jūsų likti su manimi. Labai prašau grįžti į lovą. Aš pasigrožėsiu jūsų šventykla ir išėisiu.

Sesuo jautėsi nejaukiai.

— Ar esate tikras, kad nesijausite nesvetingai priimtas?

— Tikrai ne. Malda — vienas patiriamas džiaugsmas.

— Kaip sau norite.

Silas atitraukė ranką.

— Gerai išsimiegokite, sese. Telydi jus Viešpaties ramybė.

— Telydi ir jus, — sesuo Sandrina pasuko laiptų link. — Kai išeisite, prašyčiau patikrinti, ar gerai uždarėte duris.

— Būtinai patikrinsiu.

Silas žiūrėjo, kaip ji lipa laiptais ir dingsta jam iš akių. Tada atsigrėžė ir, kaupdamasis ant priekinio klaupto, pajuto, kaip į koją sminga spygliuotas diržas. *Brangusis Dieve, aukoju Tau šios dienos savo darbus...*

Sulinkusi virš altoriaus esančio choro balkono šešėlyje sesuo Sandrina tyliai dirstelėjo pro baliustradą į klūpantį vienišą vienuolį, susisupusį į apsiaustą. Jai buvo sunku kovoti su staiga apėmusiu vidiniu virpuliu. Tą akimirką ji svarstė, ar šis paslaptingas svečias ir yra tasai priešas, dėl kurio ji buvo įspėta anksčiau, ar šią naktį jai ir teks įvykdyti nurodymus, kurių ji stengėsi nepamiršti ištisus metus. Sesuo nusprendė likti čia, tamsoje, ir sekti kiekvieną jo judesį.

20 SKYRIUS

Išnirę iš ŠEŠELIŲ Lengdonas su Sofi vogčiomis nusėlino tuščiu didžiosios galerijos koridoriumi avarinio išėjimo link.

Eidamas Lengdonas jautėsi taip, tarsi mėgintų tamsoje sudėlioti painią dėlionę. Naujausias išryškėjęs šios paslapties aspektas ištis kėlė didelį nerimą: *Nepriklausomos policijos kapitonas nori jį pričiupti už žmogžudystę.*

— Ar jūs nemanote, — pašnibždom paklausė jis, — kad pats Fisas galėjo prirašyti tą prierašą ant grindų?

Sofi nė neatsigrėžė.

— Tai neįmanoma.

Lengdonas nebuvo toks tikras.

— Atrodo, jog jis iš paskutiniųjų stengiasi, kad atrodyčiau tikrai kaltas. Galbūt jis manė, kad užrašęs ant grindų mano vardą ir pavardę lengviau susidoros su byla?

— Fibonačio skaičių seka? Raidės P. S.? Da Vinčio piešinys ir deivės simbolika? Tai galėjo sumanyti tik mano senelis.

Lengdonas žinojo, kad agentė teisi. Visi simboliai puikiai dera vieni prie kitų: penkiakampė, „Vitruvijaus žmogus“, Da Vinčis, deivė ir net Fibonačio skaičių seka. Ikonografai visa tai pavadintų *nuosekliu simbolių rinkiniu*. Visi simboliai neatskiriamai susiję.

— O ir tas jo popietinis skambutis, — pridūrė Sofi. — Jis sakė, jog turi man kai ką pasakyti. Esu tikra, kad šis Luvre paliktas laiškas buvo jo paskutinė pastanga man pasakyti kažką svarbaus, kažką, ką jo manymu, jūs man galėtumėte padėti suprasti.

Lengdonas suraukė kaktą. *O, drakoniškasis velnie! O, luošas šventasis!* Jis labai troško suvokti šiuos žodžius tiek dėl Sofi, tiek dėl savęs paties. Tačiau reikalai nuo tada, kai jis pirmą kartą pamatė paslaptinguosius žodžius, gerokai pašlijo. Tariamasis jo šuolis pro tualetą langą tikrai nė truputėlio nesuminkštins Faso širdies. Kažkodėl Lengdonas abejojo, ar prancūzų policijos kapitonas palaikys pokštą tai, kad vijosi ir suėmė muilo gabalėlį.

— Įėjimas nebetoli, — pasakė Sofi.

— Ar nemanote, kad skaičiai jūsų senelio laiške galėtų būti traktuojami kaip raktas kitoms eilutėms suprasti?

Kartą Lengdonas tyrinėjo Beikono rankraščių tomus, kuriuose aptiko epigrafinių šifrų — juose tam tikros kodo eilutės buvo tarsi raktai, padedantys dešifruoti kitas eilutes.

— Aš visą naktį galvojau apie skaičius. Mąsčiau apie sumas, dalmenis, sandaugas. Nieko neradau. Matematiškai jie surašyti atsitiktinai. Kriptografinis marmalas.

— Ir vis dėlto jie visi yra Fibonačio sekos komponentai. Tai negali būti suapimas.

— Ir nėra. Parašęs Fibonačio skaičius senelis man pamojavo dar viena vėliavėlę; šitai reikėtų suprasti taip pat, kaip ir faktą, kad žinutė parašyta angliškai, kad jis atsigulęs mano mėgstamiausio meno kūrinio poza, kad ant jo kūno nupaišyta penkiakampė. Taip elgdamasis jis norėjo patraukti mano dėmesį.

— Ar penkiakampė jums ką nors reiškia?

— Taip. Neturėjau progos jums pasakyti, bet mano vaikystėje penkiakampė man ir seneliui buvo ypatingas simbolis. Norėdami papokštauti mes žaisdavome Taro kortomis, ir manoji korta visada būdavo iš penkiakampių serijos. Esu tikra, kad jis specialiai atitinkamai permaišydavo kortų kaladę, bet penkiakampės virto mažyčiu mūsų pokštu.

Lengdonas pajuto bėgant šturpą. *Jie žaisdavo Taro kortomis?* Šis viduramžių italų žaidimas buvo taip prisotintas įvairiausių slaptų eretiškų simbolių, kad Lengdonas net paskyrė ištisą savo naujosios knygos skyrių. Dvidešimt dviejų žaidimo kortų kaladėje buvo tokios kortos, kaip *Moteris popietė*, *Imperatorė*, *Žvaigždė*. Iš tikrųjų Taro žaidimas buvo sumanytas kaip slapta priemonė perduoti Bažnyčios draudžiamas ideologijas. Dabar mistiškąsias Taro kortas naujoja šiuolaikiniai likimo *pranašautojai*.

Taro kortose moterišką dievybę žymi penkiakampės, pagalvojo Lengdonas kartu darydamas kitą išvadą: jeigu Sonjeras tyčia atitinkamai permaišydavo savo anūkės kortas, tame pokšte turėjo būti ir lašas tikrosios esmės.

Jie nusigavo prie avarinio išėjimo, ir Sofi atsargiai atidarė duris. Signalizacija nesuveikė, tik durys į lauką buvo apraizgytos laidais. Sofi vedė Lengdoną siauručiais laiptais į pirmąjį aukštą vis labiau skubėdama.

— O jūsų senelis, — paklausė Lengdonas skubėdamas jai iš paskos, — kalbėdamas apie penkiakampę minėdavo deivių garbinimo ritualus? O gal pasakodavo apie Katalikų bažnyčios pagiežą penkiakampe?

Sofi papurtė galvą.

— Mane labiau domino matematiniai tokių dalykų aspektai — dieviškoji proporcija, n, Fibonačio seka ir panašiai.

Lengdonas nustebo.

— Jūsų senelis jums pasakojo apie skaičių fi?

— Žinoma. Tai dieviškoji proporcija, — atsakė Sofi. — Tiesą sakant, kartais jis juokaudavo, jog aš esu pusiau deivė... na, žinote, dėl mano vardo raidžių, — kiek drovėdamasi prisipažino ji.

Lengdonas minutėlę pasvarstė, o paskui aiktelėjo.

so-Fi.

Vis dar lipdamas laiptais žemyn Lengdonas ėmė galvoti apie fi. Jam ėmė aiškėti, jog Sonjero užuominos yra dar nuoseklesnės, nei atrodė iš pradžių.

Da Vinčis... Fibonačio skaičiai... penkiakampė.

Neįtikėtina, bet visus šiuos dalykus jungia vienintelė koncepcija — pati fundamentaliausia meno istorijoje. Lengdonas dažnai šiai temai skirdavo net kelias paskaitas.

Fi.

Staiga jis pasijuto vėl esąs Harvarde, stovintis prieš auditoriją, besiklausančią jo paskaitų kurso „Simboliai mene“, ir rašantis lentoje savo mėgstamiausią skaičių.

Lengdonas, norėdamas pasižiūrėti į smalsiai klausančių studentų jūrą, atsi-
gręžia.

— Kas man gali pasakyti, koks tai skaičius?

Ranką pakelia gale sėdintis ilgakojis vyresnio kurso studentas matematikas.

— Tai skaičius fi, — jis ištara nutęsdamas: fy.

— Puiku, Stetneri, — sako Lengdonas. — Prašau visus susipažinti — tai fi.

— Tik nereikia painioti su pi, — šyptelėjęs priduria Stetneris. — Mes, ma-
tematikai, turime tokį posakį: fi* viena raide kietesnis už pi!

Lengdonas nusijuokia, tačiau kiti pokšto nesupranta.

Stetneris klestelėjo ant kėdės.

— Šis skaičius fi, — tęsia Lengdonas, — vienas kablelis šeši vienas aštuoni
yra labai svarbus mene. Kas man gali pasakyti, kodėl?

Stetneris mėgina išsipirkti:

— Gal todėl, kad jis toks gražus?

Visi nusijuokia.

— Tiesą sakant, — kalbėjo Lengdonas, — Stetneris ir vėl teisus. Paprastai fi
yra laikomas gražiausiu skaičiumi visatoje.

Juokas netikėtai nutyla, Stetneris džiūgauja.

Ijungęs projektorių Lengdonas ima aiškinti, kaip skaičius fi buvo išvestas iš
Fibonačio sekos; ši seka garsi ne tik tuo, kad dviejų greta esančių skaičių suma
yra lygi trečiam skaičiui, bet ir tuo, jog gretimų skaičių dalmenys stublinamai
panašūs ir apytiksliai lygūs 1,618 — skaičiui fi!

Nepaisant lyg ir mistiškos matematinės kilmės, toliau aiškina Lengdonas,
labiausiai stublinantis yra kitas fi bruožas: šis skaičius gamtoje yra esminis visa
ko pagrindas. Augalai, gyvūnai ir net žmonės turi tokių erdvinių savybių, kurios
tarpusavyje sutinka taip, kaip skaičius fi sutinka su 1.

— Atsižvelgiant į tai, kaip dažnai gamtoje sutinkamas skaičius fi, — toliau
dėstydamas Lengdonas išjungia šviesą, — negalima kalbėti apie jokią atsitiktinumą.
Taigi senųjų laikų gyventojai manė, kad skaičių fi turėjo sumanyti Visatos
Kūrėjas. Pirmieji mokslininkai vieną kablelis šeši vienas aštuonis pavadino die-
viškąja proporcija.

— Luktelėkite, — pratarė mergina, sėdinti pirmoje eilėje. — Aš esu biologė,
bet gamtoje niekada nesu mačiusi dieviškosios proporcijos.

— Nematėte? — šyptelėjo Lengdonas. — Ar kada nors tyrinėjote avilių
bendruomenių bičių ir bitinų santykį?

— Žinoma. Bičių visada būna daugiau nei bitinų.

— Teisingai. O ar žinojote, kad bet kurio pasaulio avilio jame gyvenančių
bičių skaičių padalijusi iš bitinų skaičiaus, visada gausite tą patį atsakymą?

— Ar tikrai?

— Taip. Skaičių fi.

Mergina aikteli:

—NEGALI BŪTI!

—Gali! — atsako Lengdonas ir deda į projektorių skaidrę, kurioje pavaizduota spirale susisukusi jūros kriauklė. — Žinote, kas čia?

—Tai nautilus, — atsako biologė. — Moliuskas cefalopodas, kuris pumpuoja orą į savo kiautą, kad galėtų plaukti.

—Teisingai. Ar galėtumėte pasakyti, koks kiekvienos moliusko spiralės skersmens santykis su gretimos spiralės skersmeniu?

Mergina dvejodama žvelgia į koncentriškus nautilo spiralės lankus.

Lengdonas linkteli.

—Fi. Dieviškoji proporcija. Santykis — vienas kablelis šeši vienas aštuoni ir vienas.

Mergina atrodo nustebusi.

Lengdonas įdeda dar vieną skaidrę — iš arti nufotografuotą saulėgrąžos žiedą.

—Saulėgrąža savo sėklas brandina priešais viena kitą išsidėsčiusiomis įvijomis. Ar pasakytumėte, koks kiekvienos įvijos skersmens santykis su gretimos įvijos skersmeniu?

—Fi? — pasigirdo auditorijos atsakymas.

—Bingo.

Lengdonas ima greičiau kaitalioti skaidres: rodo spirale išsidėsčiusius pušies kankorėžio liežuvėlius, ant stiebų užaugusius augalų lapelius, vabzdžių sandarą — viskas stulbinamai lenkiasi dieviškajai proporcijai.

—Tai nuostabu! — rikteli kažkas.

—Taip, — atsiliepia dar vienas klausytojas, — bet ką visa tai turi bendra su menu?

—Aha! — atsako Lengdonas. — Džiaugiuosi, kad paklausėte.

Jis įdeda dar vieną skaidrę — gelsvą pergamentą, ant kurio nupieštas garsusis Leonardo da Vinčio nuogalis — „Vitruvijaus žmogus", pavadintas Marko Vitruvijaus, puikaus romėnų architekto, išgyrusio dieviškąją proporciją savo veikale *De Architectura*, vardu.

—Niekas geriau už Da Vinčį nesuvokė dieviškosios žmogaus kūno struktūros. Da Vinčis iškasdavo lavonus norėdamas išmatuoti tikslias žmogaus kaulų struktūros proporcijas. Jis pirmasis įrodė, kad žmogaus kūnas yra sudarytas iš „statybinių vienetų", kurių vieno su kitu santykis visada atitinka vienodą proporciją, lygią fi.

Visi auditorijoje sėdintys studentai žvelgia abejodami.

—Jūs manimi netikite? — provokuoja Lengdonas. — Kai eisite praustis po dušu, pasiimkite centimetrinę juostelę.

Pora futbolininkų suprunkštė.

—Patariu ne tik šiems nepatikliams vaikėzams, — ragina Lengdonas, — pamėginkite visi. Vyrukai ir merginos. Išmatuokite atstumą nuo viršugalvio iki grindų. Tada šį atstumą padalykite iš skaičiaus, gauto išmatavus atstumą tarp bambos ir grindų. Atspėkite, kokį gausite atsakymą.

— Tik jau ne fi! — šūkteli vienas iš nepatikliųjų vaikėzų.

— Būtent fi, — atsako Lengdonas. — Vienas kablelis šeši vienas aštuoni. Kokį dar pavyzdį būtų galima pateikti? Išmatuokite atstumą nuo peties iki pirštų galiukų, paskui gautą skaičių padalykite iš atstumo nuo alkūnės iki pirštų galiukų. Vėl gausite skaičių fi. Norite kitokio pavyzdžio? Padalykite skaičių, gautą išmatavus atstumą nuo 1dubo iki grindų, iš atstumo nuo kelio iki grindų. Ir vėl fi. Pirštų sąnariai. Kojų piršteliai. Stuburo atkarpos. Fi. Fi. Fi. Mano bičiuliai, kiekvienas iš jūsų esate vaikščiojantys dieviškosios proporcijos pavyzdžiai.

Net ir tamsoje Lengdonas matė, jog visi klausytojai apstulbė. Širdyje jis pajunta pažįstamą šilumą. Būtent todėl jis ir moko.

— Mano bičiuliai, kaip matote, pasaulio chaosas slepia giliai glūdinčią tvarką. Kai senojo pasaulio gyventojai atrado skaičių fi, jie buvo tikri, jog aptiko savotišką Dievo „statybinį vienetą“, iš kurio ir pastatytas visas pasaulis. Štai todėl jie ir ėmė garbinti gamtą. Tai visai suprantama, gamtoje aiškiai matoma Dievo ranka, todėl net iki šių dienų išliko pagoniškosios, Motiną Žemę garbinančios religijos. Daugelis iš mūsų nė patys nesuvokdami šloviname gamtą taip, kaip ją šlovino pagonys. Pavyzdžiui, Gegužės šventė — pavasario pagarbinimas; tada atgimsta žemė, pasirengusi mus apdovanoti savo gėrybėmis. Paslaptinga magija, būdinga dieviškajai proporcijai, buvo įrašyta pačioje pradžioje. Žmogus paprasčiausiai žaidžia pagal gamtos taisykles, o menas yra žmogaus pastanga imituoti Kūrėjo ranka sukurtą grožį; per šį semestrą surasime daugelį meno kūrinių pavyzdžių, kuriuose reiškiasi dieviškoji proporcija.

Kitą pusvalandį Lengdonas jiems rodo skaidres, kuriose pavaizduoti Mikelandželo, Albrechto Diurerio, Da Vinčio ir daugelio kitų autorių kūriniai, savo kompozicija taip pat bylojantys apie sąmoningai ar atsitiktinai įkūnytas sąsajas su dieviškąja proporcija. Jis atskleidžia fi paslaptį kalbėdamas apie graikų partenono architektūrinius matus, apie Egipto piramides, net apie Niujorke esantį Jungtinių Tautų Organizacijos pastatą. Fi skaičius išryškėja ir organizacinėse Mocarto sonatų struktūrose, Penktojoje Bethoveno simfonijoje, taip pat Bartoko, Debiusi ir Šuberto kūrinuose. Net ir Stradivarijus rėmėsi skaičiumi fi, kad apskaičiuotų, kur tiksliai turi būti garsiųjų jo smuikų f formos išpjovos.

— Baigdami, — Lengdonas pasuka prie lentos, — grįšime prie simbolių.

Jis nubraižo penkias susikertančias linijas, sudarančias penkiakampę žvaigždę.

— Šis simbolis — vienas iš pačių pagrindinių vaizdinių, kuriuos matysite šį semestrą. Vadinamas pentagrama, arba penkiakampe, kaip jį vadino senojo pasaulio gyventojai, šis simbolis daugelio kultūrų yra laikomas ir dievišku, ir magišku. Gal kas nors galėtų pasakyti, kodėl taip yra?

Stetneris, vyresnio kurso studentas matematikas, pakelia ranką.

— Kai nupieši pentagramą, linijos automatiškai pasidalija į atkarpas pagal dieviškąją proporciją.

Lengdonas išdidžiai linkteli.

— Puiku. Taip, visų penkiakampės atkarpų proporcijos lygios skaičiui fi, todėl šis simbolis yra laikomas tobuliausia dieviškosios proporcijos išraiška. Dėl

šios priežasties penkiakampė žvaigždė visada simbolizavo grožį ir tobulybę, siejamą su deive ir šventuoju moteriškumu.

Auditorijoje sėdinčios merginos nušvinta.

— Viena pastaba, žmonės. Šiandien tik užsiminėme apie Da Vinčį, bet šį semestrą apie jį kalbėsime gerokai daugiau. Leonardas buvo gerai žinomas kaip senųjų deivių garbintojas. Rytoj aš jums parodysiu jo freską „Paskutinė vakarienė“; šis kūrinys yra vienas iš nuostabiausių jo reveransų šventajam moteriškumui.

— Tikriausiai jūs juokaujate, — prataria kažkas. — Maniau, kad „Paskutinė vakarienė“ susijusi su Jėzumi!

Lengdonas mirteli.

— Simboliai paslėpti tokiose vietose, kur jūs nė neįsivaizduotumėte.

— Nagi, — sušnabždėjo Sofi, — kas nutiko? Mes jau beveik atėjome. Pasukėkite!

Lengdonas pakėlė akis pajutęs, jog pagaliau pakirdo iš toli nunešusių minčių. Jis susivokė stovįs ant laiptų, tarsi paralyžiuotas staigaus nušvitimo.

O, drakoniškasis velnie! O, luošas šventasis!

Sofi pažvelgė atsigręžusi į jį.

Negali būti taip paprasta, pagalvojo Lengdonas. •

Žinoma, jis nujautė, jog tai iš tikrųjų paprasta.

Čia, Luvro salėse... mintyse šmėkščiojant skaičiui fi ir Da Vinčio vaizdiniams, Robertas staiga ir netikėtai iššifravo Sonjero kodą.

— O, drakoniškasis velnie, — pratarė jis. — O, luošas šventasis! Tai pats paprasčiausias kodas!

Sofi, laiptais nulipusi žemiau, sustojo ir sutrikusi pažvelgė į Lengdoną. Kodas? Ji mąstė apie tuos žodžius nuolat, bet neįžvelgė jokio kodo. Ką jau kalbėti apie paprastumą.

— Jūs ir pati tai pasakėte, — pasakė Lengdonas iš susijaudinimo virpančiu balsu. — Fibonačio skaičiai yra prasmingi tik surašyti tinkama tvarka. Kitaip jie tampa matematiniu marmalu.

Sofi nė nenučiuokė, apie ką profesorius kalba. *Fibonačio skaičiai?* Ji buvo tikra, jog šie skaičiai užrašyti tik tam, kad čia būtų pakviesti Kriptografijos departamento žmonės. *Nejaugi jie parašyti turint kitą tikslą?* Sofi įkišo ranką į kišenę ir ištraukė kopiją. Ji vėl įsižiūrėjo į senelio laišką.

13-3-2-21-1-1-8-5

O, drakoniškasis velnie!

O, luošas šventasis!

Ką galima pasakyti apie skaičius?

— Išdraikyta Fibonačio seka ir yra raktas, — pasakė Lengdonas, paėmęs iš

Sofi rankų kopiją. — Šie skaičiai yra užuomina, kaip reiktų iššifruoti likusį laiško tekstą. Jis surašė išmėtytą seką norėdamas mums pasakyti, jog tokį patį principą turėtume taikyti ir skaitydami jo tekstą. O, drakoniškasis velnie? O, luošas šventasis? Šios eilutės nieko nereiškia. Tai paprasčiausios *raidės*, surašytos be tvarkos.

Sofi teprireikė akimirksnio, kad suvoktų Lengdono prielaidą, ir visa tai jai pasirodė juokingai paprasta.

— Jūs manote, kad šis laiškas yra... *une anagramme*? — paklausė ji žvelgdama į Lengdoną. — Kaip žodžių kratinys iš laikraščio?

Lengdonas pajuto Sofi skeptišką nuostatą ir, savaime suprantama, viską suprato. Tik nedaugelis žmonių žino, kad anagramos, dabar laikomos banalia pramoga, turi turtingą šventosios simbolikos istoriją.

Mistiniai kabalos mokymai anagramoms teikė didelį dėmesį — keičiant vietomis hebrajiškų žodžių raides išgaunamos naujos reikšmės. Renesanso epochos prancūzų karaliai buvo taip įsitikinę, kad anagramos turi magiškų galių, jog skirdavo karališkuosius anagramų meistrus, galėjusius pagelbėti analizuojant svarbių dokumentų žodžius. Romėnai anagramų studijas traktavo kaip *ars magna* — didįjį meną.

Lengdonas pažvelgė į Sofi ir šį kartą atlaikė jos žvilgsnį.

— Jūsų senelio žodžių prasmė buvo tiesiai mums panosėje; jis mums paliko daugiau nei pakankamai raktų tai prasmei išaiškinti.

Daugiau netaręs nė žodžio Lengdonas išsitraukė iš švarko kišenės parkerį ir perrašė abiejų eilučių raidžių seką.

O, Draconian devil!
Oh, lame saint!*

...yra tobula kitokių eilučių anagrama:

Leonardo da Vinci!
The Mona Lisa!**

21 SKYRIUS

MONA LIZA.

Akimirką stovėdama ant laiptų, vedančių išėjimo link, Sofi pamiršo, jog jiems reikia pamėginti ištrūkti iš Luvro.

* O, drakoniškas velnie!
O, luošas šventasis! "
Leonardas da Vinčis!
Mona Liza!

Ši anagrama ją sutrikdė ne mažiau nei tai, jog ji neįstengė iššifruoti senelio laiško pati. {pratusi studijuoti sudėtingas mįsles ji nepastebėjo paprasčiausio žaidimo su žodžiais, nors, kita vertus, ji suprato, jog privalėjo pastebėti. Juk ji buvo pratusi sudarinėti anagramas, ypač anglų kalba.

Kai ji buvo dar visai jauna, senelis dažnai pasitelkdavo anagramų žaidimus norėdamas jai įdiegti anglų kalbos rašybos žinių. Kartą jis parašė anglų kalbos žodį *planets* ir pasakė Sofi, jog iš šio žodžio raidžių galima sudaryti net devyniasdešimt du skirtingo ilgio anglų kalbos žodžius. Sofi ištisas tris dienas sėdėjo įsikniaubusi į anglų kalbos žodyną, kol visus šiuos žodžius surado.

— Negaliu įsivaizduoti, — pratarė Lengdonas, žvelgdamas į kopiją, — kaip jūsų senelis sugebėjo sukurti tokią painią anagramą per kelias iki mirties likusias minutes.

Sofi žinojo, kaip visa tai galima paaiškinti, todėl dabar pasijuto dar prasčiau. *Privalėjau tai pamatyti!* Dabar ji prisiminė, kad jos senelis — žodinių žaidimų meistras ir meno mylėtojas — būdamas jaunas laisvalaikį leisdavo kurdamas žinomų meno kūrinių anagramas. Tiesą sakant, kai Sofi dar buvo maža mergaitė, viena anagrama Sonjerui pridarė nemalonumų. Duodamas interviu amerikiečių meno žurnalui jis išreiškė neprielankumą modernistiniam kubistų sąjūdžiui, Pikaso šedevrą *Les Demoiselles d'Avignon* paversdamas nepriekaištinga anagrama, reiškiančia *vile meaningless doodles**. Pikaso gerbėjai liko nepatenkinti.

— Tikriausiai senelis šią Monos Lizos anagramą sukūrė seniai, — atsakė Sofi žvelgdama į Lengdoną. *O šįvakar jis buvo priverstas ją panaudoti kaip laikiną kodą.* Ji išgirdo šiurpą keliantį senelio balsą iš aukštybių.

Leonardas da Vinčis!

Mona Liza!

Sofi nenumanė, kodėl paskutiniai jai skirti senelio žodžiai siejasi su šiuo garsiuoju paveikslu, bet jos galvoje sukirbėjo viena mintis. Ganėtina trikdanti.

Šie žodžiai — ne paskutiniai...

Ar ji turėtų nueiti pasižiūrėti į „Moną Lizą"? Ar būtent ten senelis jai paliko kokią nors žinią? Tokia prielaida atrodo visai tikėtina. Pagaliau žymusis paveikslas kabo *Salle des Etats* — atskiroje patalpoje, į kurią galima įeiti tik iš didžiosios galerijos; Sofi susivokė, kad į tą patalpėlę vedančios durys — tik už dvidešimties metrų nuo vietos, kur buvo rastas miręs jos senelis.

Prieš mirtį jis lengvai galėjo apsilankyti prie „Monos Lizos”.

Sofi pakėlė akis ir nužvelgė avarinio išėjimo laiptus; ji neišmanė, ką daryti. Žinojo, kad turi nedelsdama išvesti Lengdoną iš Luvro, bet vis dėlto instinktyviai jautė, jog turėtų elgtis atvirkščiai. Prisiminusi dar vaikystėje pirmą kartą apsilankytą Denono sparną Sofi suprato, kad senelis, norėdamas atskleisti jai kokią nors paslaptį, vargu ar visame pasaulyje būtų radęs geresnę pasimatymo vietą už Da Vinčio „Moną Lizą”.

* Bjaurias bereikšmes raizgalynės.

— Ji yra šiek tiek toliau, — sušnabždėjo senelis spausdamas savo delne Sofi rankytę ir vesdamas ją per tuščią muziejų, jau uždarytą lankytojams.

Tada Sofi buvo šešeri. Žvelgdama į aukštas lubas ir į svaiginančias grindis Sofi jautėsi visai mažutė ir menkutė. Baugino tuščias muziejus, nors mergaitė nenorėjo, kad senelis tai sužinotų. Ji kietai suspaudė lūpas ir tvirtai laikėsi įsikibusi jo rankos.

— Tiesiai priešais yra *Salle des Etats*, — pasakė senelis, kai jie priėjo garsiausią Luvro patalpą. Nors senelis akivaizdžiai mėgavosi šia ekskursija, Sofi norėjo eiti namo. Ji jau buvo mačiusi „Monos Lizos“ paveikslą knygoje, ir jis jai visai nepatiko. Ji niekaip negalėjo suprasti, kodėl visi dėl to paveikslo kraustosi iš proto.

— *C'est ennuyeux*, — suniurnėjo Sofi.

— Nuobodu, — pataisė ją senelis. — Prancūzų kalba mokykloje, anglų — namuose.

— *Le Louvre, c'est pas chez moi!* — nenusileido mergaitė.

Senelis nusijuokė nuvargusio žmogaus juoku.

— Tu teisi. Tada kalbėkime angliškai taip sau, kad būtų smagiau.

Sofi patempė lūpą ir ėjo toliau. Jiems įėjus į *Salies des Etats* ji nužvelgė akumėmis siaurą patalpą ir išžiūrėjo į visų garbstomą plotelį — dešinėsios sienos vidurį, kur už apsauginės stiklinės sienelės kabėjo vienintelis portretas. Senelis sustojo tarpduryje ir mostelėjo paveikslo link.

— Eik į priekį, Sofi. Tik nedaugeliui pavyksta ją apžiūrėti vienuoje.

Mėgindama nugalėti būgštavimus Sofi lėtai perėjo per patalpėlę. Po viso to, ko buvo prisiklausiusi apie „Moną Lizą“, ji jautėsi taip, tarsi eitų prie kokio nors karališko asmens. Priėjusi prie apsauginio stiklo Sofi sulaukė kvapą ir, pakėlusį į paveikslą akis, jį iškart nužvelgė.

Sofi nelabai įsivaizdavo, ką tikėjosi pajusti, bet tokios reakcijos, kurią patyrė, tikrai nesitikėjo. Jokio susižavėjimo virpulio. Nė akimirkos nuostabos. Garsusis veidas atrodė taip, kaip ir matytose knygoje. Ji stovėjo tyliai, kaip jai atrodė, visą amžinybę, laukdama, kol galbūt kas nors atsitiks.

— Na, ką apie tai manai? — sušnabždėjo senelis, atsistojęs jai už nugaros. — Gražu, taip?

— Ji per maža.

Sonjeras nusišypsojo.

— Tu irgi maža ir graži.

Aš nesu graži, tada pagalvojo Sofi. Ji negalėjo pakęsti savo rudų plaukų ir strazdanų, be to, mergaitė buvo praaugusi visus savo klasės berniukus. Vėl pažvelgusi į „Moną Lizą“, ji papurtė galvą.

— Ji net prasčiau atrodo nei knygoje. Jos veidas... *brumem*.

— Miglotas, — pamokė ją senelis.

— Miglotas, — pakartojo Sofi gerai žinodama, jog pokalbis nebus tęsiamas tol, kol ji nepakartos žodyną papildžiusio naujojo žodžio.

— Toks tapybos stilius vadinamas *sfumato*, — pasakė senelis. — Taip nupatyti labai sunku. Leonardas da Vinčis šį stilių buvo įvaldęs geriau nei kuris kitas.

Sofi vis tiek nepatiko tas paveikslas.

— Atrodo, lyg ji ką nors žinotų... kaip vaikai mokykloje, laikantys už dantų kokią nors paslaptį.

Senelis nusijuokė.

— Štai dar ir dėl to ji yra tokia garsi. Žmonėms patinka spėlioti, kodėl ji šypsosi.

— O ar tu žinai, kodėl ji šypsosi?

— Galbūt, — mirktelėjo senelis. — Vieną dieną aš tau viską apie tai papasakosiu.

Sofi treptelėjo kojele.

— Juk sakiau, kad man nepatinka paslaptys!

— Princese, — nusišypsojo senelis, — gyvenimas kupinas paslapčių. Negali jų visų įminti iškart.

— Aš turiu grįžti atgal, — pareiškė Sofi, dusliai laiptuose nuskambėjusiu balsu.

— Prie „Monos Lizos“? — paklausė Lengdonas. — Dabar?

Sofi pasvarstė, kiek rizikuoja.

— Aš nesu įtariama žmogžudyste. Turiu pasinaudoti proga. Turiu suprasti, ką senelis mėgino man pasakyti.

— O kaip ambasada?

Sofi pasijuto kalta įkalbėjusi Lengdoną bėgti, o paskui nutarusi štai taip jį palikti, tačiau ji pagalvojo, kad nebeturi kito pasirinkimo. Ji parodė į metalines duris laiptų apačioje.

— Išeikite pro šias duris ir vadovaukitės šviečiančiais išėjimo ženklais. Senelis mane čia atsivesdavo. Eidamas pagal ženklus prieisite apsaugos darbuotojų sukamą užtvartą. Pro ją perėjęs pateksite į lauką, — ji padavė Lengdonui automobilio raktelius. — Mano raudoną automobilį rasite darbuotojams skirtoje automobilių stovėjimo aikštelėje. Tiesiai priešais šį priestatą. Ar žinote, kaip nuvažiuoti iki ambasados?

Lengdonas linktelėjo žvelgdamas į rankoje laikomus raktelius.

— Klausykite, — pridūrė Sofi jau švelnesniu balsu, — manau, kad senelis man paliko kokią nors žinią prie „Monos Lizos“ paveikslo; galbūt tai kokia nors užuomina apie tai, kas jį nužudė. O gal apie tai, kodėl man gresia pavojus.

O gal apie tai, kas nutiko mano šeimai.

— Turiu eiti ir pažiūrėti.

— Bet jeigu jis norėjo jus įspėti dėl gresiančio pavojaus, kodėl visko ne-

surašė ant grindų toje vietoje, kur ir numirė? Kam reikalingas šis sudėtingas žaidimas žodžiais?

—Kad ir ką senelis norėjo man pasakyti, nemanau, jog jam būtų patikę, kad viską būtų sužinoję kiti, taip pat ir policija.

Nekyla abejonių, kad Sofi senelis padarė viską, ką tik galėjo, kad ši konfidenciali žinutė atitektų tiesiai jai. Jis viską užkodavo, prirašė slaptuosius jos inicialus ir paprašė surasti Robertą Lengdoną — išmintingą pagalbininką, — pamąšęs, kad šis amerikiečių simbolių tyrinėtojas iššifruos kodą.

—Kad ir kaip keistai visa tai skambėtų, — pasakė Sofi, — manau, jog jis norėjo, kad prie „Monos Lizos" priečiau anksčiau nei kas nors kitas.

—Ir aš eisiu.

—Ne! Mes nežinome, kiek ilgai didžioji galerija bus tuščia. Jūs turite iš čia išeiti.

Lengdonas dvejojo, tarsi akademinis smalsumas kėsintųsi užgožti blaivų sprendimą ir stumtų atgal į Faso rankas.

—Eikite. Tuo pat, — Sofi dėkinga nusišypsojo. — Susitiksime ambasadoje, pone Lengdonai.

Lengdonas atrodė nepatenkintas.

—Susitiksime su viena sąlyga, — griežtai pasakė jis.

Sofi nustebusi kiek patylėjo.

—Kokia toji sąlyga?

—Kad liausitės mane vadinusi ponu Lengdonu.

Sofi pastebėjo Lengdono veidu slenkant lengvą kreivą šypsenėlę ir taip pat jam nusišypsojo.

—Sėkmės, Robertai.

Nulipęs laiptais ir atsidūręs apačioje esančioje aikštelėje Lengdonas pajuto sėmenų aliejaus ir gipso dulkių kvapą. Priešais švietė ilgo koridoriaus kryptimi nukreipta išėjimą žyminti strėlė.

Lengdonas įžengė į koridorių. Dešinėje buvo matyti praviros durys į restauratorių studiją, iš kurios žvelgė ištisa armija daugiau ar mažiau nukentėjusių skulptūrų. Kairėje Lengdonas išvydo keletą studijų, primenančių Harvardo meno paskaitų auditorijas — aibę molbertų, dažų, palečių, rėminimo įrankių — viskas, ko reikia meno kūriniams tvarkyti.

Dabar Lengdonui netgi atrodė, jog jis bet kurią akimirką gali nubusti ir pasijusti esąs savo lovoje Kembridže. Visas vakaras — tarsi keisčiausias sapnas. *Dabar aš pabėgsiu iš Luvro... aš bėglys.*

Profesoriui vis neišėjo iš galvos sumanysis Sonjero laiškas anagrama. Jis svarstė, ką Sofi suras nuėjusi prie „Monos Lizos", jeigu apskritai ką nors suras... Ji, regis, nė neabejojo, jog senelis norėjo, kad ji dar kartą aplankytų garsųjį paveikslą. Gal ir tikėtina tokia interpretacija, bet Lengdono nesiliovė kamavęs trikdantis paradoksas.

P. S. Suraskite Robertą Lengdoną.

Ant grindų Sonjeras užrašė profesoriaus vardą ir pavardę, prašydamas Sofi jį surasti. Bet kodėl? Nejau tik tam, kad Lengdonas jai padėtų įminti anagramą?

Negali būti.

Pagaliau Sonjeras negalėjo turėti jokio pagrindo manyti, kad Lengdonas ypač gerai išmano anagramas. *Mes niekada nė nebuvome susitikę.* Dar svarbiau yra tai, kad Sofi pati gana kategoriškai pasakė turėjusi savo jėgomis įminti anagramą. Būtent Sofi pastebėjo Fibonačio seką, ir nė nekyla abejonių, jog dar šiek tiek viską patyrinėjusi ji būtų iššifravusi laišką ir be Lengdono pagalbos.

Sofi pati turėjo iššifruoti anagramą. Staiga Lengdonas dar labiau tuo įtikėjo; vis dėlto, padaręs tokią išvadą, jis negalėjo iki galo perprasti Sonjero veiksmų logikos.

Kodėl aš? — svarstė jis, žingsniuodamas koridoriumi. Kodėl mirdamas Sonjeras norėjo, kad atitolusi nuo jo anūkė mane susirastų? Ką, Sonjero manymu, turėčiau žinoti?

Netikėtai šovus minčiai Lengdonas sustojo. Išplėtęs akis jis įkišo ranką į kišenę ir išsitraukė kompiuterinę kopiją. Jis žiūrėjo į paskutinę Sonjero žinutės eilutę.

P. S. Suraskite Robertą Lengdoną.

Jis įsižiūrėjo į dvi raides.

P.S.

Akimirksniu visa Sonjero simbolika Lengdono mintyse supuolė į viena. Kaip perkūno griausmas ant jo užgriuvo visos sukaupotos simbolikos ir istorijos žinios. Staiga viskas, ką Sonjeras šįvakar padarė, ėgavo kuo aiškiausią prasmę.

Lengdono mintys virte užvirė, kai jis mėgino iš visų užuominų suvokti tikrąją prasmę. Pasisukęs jis pažvelgė ten, iš kur atėjo.

Ar dar yra laiko?

Tačiau mokslininkas žinojo, kad tai nesvarbu.

Nedvejodamas jis pasileido bėgti laiptais aukštyn.

22 SKYRIUS

ATSIKLAUPĘS PIRMOS eilės klaupte, Silas apsimetė besimeldžias iš tikrųjų žvalgėsi po šventyklos priekį. Kaip daugelis bažnyčių, Šv. Sulpicijaus šventovė buvo pastatyta laikantis milžiniško romėniško kryžiaus formos. Ilga centrinė dalis — nava — veda tiesiai prie pagrindinio altoriaus, ties kuriuo ją skersai „kerta“ trumpesnė atkarpa — skersinė nava. Šios abi navos kertasi tiesiai po didžiuoju kupolu; ši vieta laikoma bažnyčios širdimi... švenčiausiu ir mistiški ausiu tašku.

Ne šįvakar, pamanė Silas. Šv. Sulpicijus saugo savyšias paslaptis kažkur kitur.

Pasukęs galvą dešinėn, jis pažvelgė į pietinę skersinės navos dalį, žvilgsniu nuslydo neužstatytu grindų plotu priešais klauptus ir dirstelėjo į objektą, kurį jam buvo nupasakojusios jo aukos.

Štai kur jis.

Pilko granito akmeninėse grindyse suspindo plona nugludinta žalvario juostelė... auksinė linija, išpausta bažnyčios grindyse. Juosta, išmarginta atitinkamomis žymėmis, atrodė panaši į liniuotę. Silui buvo pasakyta, jog tai gnomonas, pagoniškas astronomijos prietaisas, veikiantis panašiai kaip saulės laikrodis. Šios garsiosios linijos pasižiūrėti į Šv. Sulpicijaus bažnyčią suvažiuoja turistai, mokslininkai, istorikai ir pagonyš iš viso pasaulio.

Rožės juosta.

Silas lėtai nusekė akimis žalvarinės juostos kelią: ji driekiasi grindimis iš dešinės į kairę tiesiai prieš jį tokia kryptimi, kuri pažeidžia bažnyčioje vyraujančią simetriją. Juosta, kertanti altorių, Silui atrodė tarsi prakirsta žaizda gražiamo veide. Toliau žalvario linija, kirtusi komunijos dalijimo tvorelę, bėga palei visą bažnyčios plotį ir tęsiasi iki šiaurinės navos dalies kampo, kur sustoja prie netikinamiausio statinio pagrindo.

Tai milžiniškas egiptietiškas obeliskas.

čia švytinti Rožės juosta pasuka devyniasdešimties laipsnių kampu ir vertikalčiai kyla obelisku į trisdešimt trijų pėdų aukštį, iki pačios piramidinės viršūnės, kur galiausiai ir baigiasi.

Rožės juosta, pagalvojo Silas. Brolija paslėpė kertinį akmenį prie Rožės juostos.

Kiek anksčiau šį vakarą, kai Silas pasakė Mokytojui, kad vienuolyno kertinis akmuo paslėptas Šv. Sulpicijaus bažnyčioje, Mokytojas šiek tiek sudvejojo. Bet kai Silas pridūrė, jog broliai jam pasakė tikslią jo buvimo vietą, susijusią su žalvarine juosta, einančia per Šv. Sulpicijaus bažnyčią, Mokytojas net aiktėlėjo viską supratęs.

— Tu kalbi apie Rožės juostą!

Mokytojas greitai papasakojo Silui apie garsiąją bažnyčios interjero keistenybę — žalvarinę liniją, dalijančią šventovę nuo šiaurės pietų link besidriekiančią ašimi. Tai senovės įrenginys, panašus į saulės laikrodį, kažkada šioje vietoje stovėjusios pagoniškos šventyklos palikimas. Saulės spinduliai, krintantys pro pietinėje sienoje iškirstą langelį, kiekvieną dieną žalvario linija driekiasi vis tolyn, žymėdami laiko slinktį nuo saulėgrąžos iki saulėgrąžos.

Ši šiaurės—pietų krypties linija vadinama Rožės juosta. Ilgus amžius rožės simbolis buvo siejamas su žemėlapiais ir laikomas savotišku vedliu teisinga kryptimi. Beveik kiekviename žemėlapyje nupiešta kompas rožė rodo šiaurę, rytus, pietus ir vakarus. Iš pradžių vėjų rožė praminta, diagrama žymėdavo trisdešimt dviejų vėjų kryptis; šie vėjai pučia iš aštuonių didžiųjų, aštuonių pusinių ir šeši-

likos ketvirtinių vėjų kryptių. Apskritimo viduryje pavaizduotos šios trisdešimt dvi viršūnėlės labai primena tradicinį trisdešimt dviejų žiedlapių rožės žiedą. Iki šių dienų išlikusi svarbiausia navigacijos priemonė dar kitaip vadinama kompas-rože, o šiauriausią kryptį žymi strėlė... arba lelijos simbolis.

Kalbant apie Žemės rutulį, Rožės linija, dar vadinama meridianu, arba dienovidiniu, buvo laikoma bet kuri menama linija, išvesta nuo Šiaurės iki Pietų ašigalio. Žinoma, tokių rožės linijų galima išvesti be galo daug, nes per kiekvieną Žemės rutulio tašką galima nubrėžti liniją, jungiančią Pietų ir Šiaurės ašigalius. Svarbiausia seniesiems jūrininkams buvo atsakyti į klausimą, kurią iš visų šių linijų reikėtų vadinti Rožės — nulinės ilgumos — linija, nuo kurios būtų matuojama visų kitų vietų ilguma.

Šiandien ta linija laikomas dienovidinis, išvestas per Grinvičą Anglijoje.

Bet taip buvo ne visada.

Gerokai prieš tai, kai Grinvičas buvo paskelbtas nulinio dienovidinio kertama vieta, viso pasaulio nulinės ilgumos dienovidinis ėjo tiesiai per Paryžių, per Šv. Sulpicijaus bažnyčią. Šios bažnyčios žalvarinė linija buvo tarsi paminklas pirmajam pasaulyje atskaitos dienovidiniui. Nors 1888-aisiais Grinvičas atėmė iš Paryžiaus šią garbę, originalioji Rožės juosta matoma ir šiandien.

— Taigi legenda nemeluoja, — pasakė Silui Mokytojas. — Sakoma, jog vienuolyno kertinis akmuo slypi „po Rožės ženklu“.

Tebeklūpodamas klaupė Silas apsidairė po bažnyčią ir įsiklausė, kad įsitikintų, ar čia nieko nėra. Akimirka jam pasigirdo, jog choro balkone kažkas sušlamėjo. Jis pasisuko ir kelias sekundes įdėmiai žiūrėjo. Nieko.

Aš vienas.

Paskui Silas dar tris kartus priklaupė priešais altorių, pasuko kairėn ir nuėjo pagal žalvarinę liniją šiaurės kryptimi, obelisko link.

Tuo metu Romoje, tarptautiniame Leonardo da Vinčio oro uoste, lėktuvo padangos, atsitrenkusios į nusileidimo takely pažadino vyskupą Aringarozą iš snaudulio.

Buvau snūstelėjęs, pamanė vyskupas, pats nustebejęs, kad įstengė atsipalaiduoti ir užmigti.

— Benvenuto a Roma, — pasigirdo per mikrofoną ištarti žodžiai.

Pasikėlęs nuo sėdynės Aringarozą pasilygino juodą sutaną ir leido sau vos vos nusišypsoti. Jis džiaugėsi šia kelione. *Aš per ilgai buvau užėmęs gynybines pozicijas.* Tačiau šįvakar taisyklės keičiasi. Vos prieš penkis mėnesius Aringarozą baiminosi dėl Tikėjimo ateities. Dabar, tarsi Dievo valia, išaiškėjo sprendimas.

Dieviškasis įsikišimas.

Jeigu Paryžiuje šiąnakt viskas klostysis taip, kaip suplanuota, Aringarozą greitai gaus tai, kas jį padarys įtakingiausiu žmogumi visame krikščioniškajame pasaulyje.

23 SKYRIUS

SOFI BE KVAPO pribėgo prie didelių medinių durų, vedančių į *Salle des Etats* — patalpą, kurioje kabo „Mona Liza“. Prieš įeidama ji nenorom dirstelėjo į koridoriaus gilumą, kur maždaug už dvidešimties jardų tebegulėjo prožektoriumi apšviestas jos senelio kūnas.

Staiga ji pajuto nenumaldomą sąžinės graužimą ir didelį liūdesį, sumišusi su kaltės jausmu. Per pastaruosius dešimt metų šis žmogus tiek daug kartų mėgino susitikti, bet Sofi buvo nepalenkiama — kraudavo neatplėštus laiškus ir atsiųstus paketus į apatinį stalčių nepaisydama visų jo pastangų. *Jis man melavo! Jis saugojo siaubingas paslaptis! Kaipgi dar galėjau elgtis?* Taigi ji nuo jo atsi-ribojo. Visiškai.

Dabar senelis miręs ir kalbasi su ja iš kapo.

Mona Liza.

Sofi uždėjo ranką ant didžiulių medinių durų rankenos ir stumtelėjo duris. Durys atsidarė. Minutėlę ji stovėjo ant slenksčio žiūrėdama į priešais atsivėrusią nemažą stačiakampę patalpą. Ir šioji patalpa buvo apšviesta švelnios raudonos šviesos. *Salle des Etats* — viena iš nedaugelio muziejuje esančių aklinių patalpų — iš šios salės daugiau išėjimų nėra. Tai — vienintelė uždara didžiosios galerijos patalpa, esanti galerijos viduryje. Šios durys, vienintelis įėjimas į patalpą „žvelgia“ į dominuojantį penkiolikos pėdų Botičelio paveikslą, pakabintą ant tolesnės sienos. Po paveikslu ant parketo grindų stovi aštuonkampis minkštasuolis, maloniai kviečiantis tūkstančius lankytojų pailsinti nuvargusias kojas besigėrint didžiausiais Luvro turtais.

Dar prieš žengdama vidun Sofi nujautė, jog kažko trūksta. *Juodoji šviesa.* Ji vėl pažvelgė į koridorių, į tolumoje gulintį senelio kūną ir netoliese paliktą elektroninę įrangą. Jeigu jis čia ką nors parašė, neabejotinai naudojosi vandens ženklų žymekliu.

Giliai įkvėpusi Sofi nuskubėjo į gerai apšviestą nusikaltimo vietą. Neįstengdama žiūrėti į senelį, ji sutelkė dėmesį į paliktus įrankius. Susiradusi nediduką ultravioletinius spindulius skleidžiantį prožektorių, ji įsikišo jį į megztinio kišenę ir nulėkė koridoriumi atgal prie atvirų durų, vedančių į *Salle des Etats*.

Sofi pasuko už kampo ir peržengė slenkstį. Tačiau įėjusi ji netikėtai išgirdo prislopintus žingsnius, ataidinčius iš kambario gilumos ir artėjančius prie jos. *Čia kažkas yra!* Staiga rausvoje šviesoje išryškėjo kažkieno vaiduokliškas siluetas. Sofi atšoko.

— Štai kur jūs, — pasigirdo prikimęs Lengdono balsas, siluetui sustojus visai prie Sofi.

Ji tik akimirksnį pajuto palengvėjimą.

— Robertai, juk prašiau, kad iš čia išeitumėt! Jeigu Fosas...

— Kur jūs buvote?

— Turėjau atsinešti prožektorių, — sušnibždėjo Sofi ir parodė jam, ką turinti. — Jeigu mano senelis ką nors užrašė...

— Sofi, paklauskite, — pasakė Lengdonas, mėlynomis akimis įsiskverbęs į Sofi akis. — Raidės P. S... Ar jos jums dar ką nors reiškia? Šiaip ką nors?

Bijodama, kad jo balsas per visą salę nenuaidėtų labai garsiai, Sofi įstūmė Lengdoną į *Salle des Etats* ir tyliai uždarė didžiules dvivėres duris.

— Jau sakiau, kad inicialai reiškia *Princesė Sofi*.

— Žinau, bet ar jūs nematėte jų kur nors kitur? Ar jūsų senelis kaip nors kitaip jų nenaudojo? Galbūt jis naudojo šias raides kaip monogramą, o gal buvo jas išrašęs ant raštinės reikmenų ar ant kokių nors asmeninių daiktų?

Klausimas nustebino Sofi. *Iš kur Robertas tai galėtų žinoti?* Iš tikrųjų Sofi ir anksčiau buvo mačiusi inicialus P. S., įrašytus kaip monogramą. Šias raides ji matė likus dienai iki devintojo gimtadienio, kai paslapčia ieškodama gimtadienio dovanos, vertė aukštyn kojom namus. Jau tada ji negalėjo pakesti nuo jos slepiamų paslapčių. *Ką senelis man padovanos šiais metais?* Ji rausėsi po spinteles ir komodų stalčius. *Gal jis man padovanos norimą lėlę? Kur jis galėjo ją paslėpti?*

Kai nieko nerado visuose namuose, Sofi sukaupusi drąsą įsliūkino į senelio miegamąjį. Į šį kambarį ji negalėdavo eiti, bet tada senelis miegojo ant sofos pirmame aukšte.

Aš tik labai greitai apsižvalgysiu!

Girgždančiomis grindimis pirštų galais prisėlinusi prie senelio spintos Sofi dirstelėjo į lentynas, ant kurių buvo sudėti drabužiai. Nieko. Tada ji pažvelgė po lova. Ir čia nieko. Priėjusi prie komodos ji vieną po kito pravėrė stalčius ir atsargiai juos apieškojo. *Čia turi būti paslėpta kas nors, kas skirta man!* Tačiau ir apatiniam stalčiuje ji nerado nieko, kas nors šiek tiek sustiprintų viltis gauti dovanų lėlę. Nuliūdusi ji tą stalčių atidarė plačiau ir net atšlijo išvydusi juodus drabužius; ji niekada nematė senelio juos vilkinčio. Ji jau rengėsi uždaryti stalčių, kai gilumoje pastebėjo aukso spindesį. Daikčiukas buvo panašus į kišeninio laikrodžio grandinėlę, bet Sofi žinojo, jog senelis nesinešioja tokio laikrodžio. Supratusi, kas tai galėtų būti, ji pajuto, kaip ima daužytis širdelė.

Pakabutis!

Sofi atsargiai ištraukė grandinėlę iš stalčiaus. Mergaitė labai nustebė pamačiusi ant grandinėlės kybantį puikų auksinį raktelį. Jis buvo sunkus ir blizgantis. Tarsi būtų pakerėta, ji pakėlė grandinėlę prie akių. Šis raktelis skyrėsi nuo visų kitų, matytų anksčiau. Dauguma raktų būna plokšti, su dantytais

koteliais, o šito rakto kotelis buvo trikampis, su įspaustom žymelėm. Auksinė raktelio galvutė buvo kryžiaus formos, bet kryžius taip pat atrodė neįprastai — jo kryžmės buvo vienodo ilgio ir priminė pluso ženklą. Kryžiaus vidurėlyje buvo įtvirtintas keistas reljefinis simbolis — dvi raidės, apipintos kažkokių gėlių žiedų ornamentu.

— P. S., — sušnibždėjo ji, susiraukusi skaitydama raides. *Kas tai galėtų būti?*

— Sofi? — nuo durų pasigirdo senelio balsas.

Išsigandusi mergaitė pasisuko, ir ant grindų nukritęs raktelis garsiai dzingtelėjo. Ji, vengdama senelio žvilgsnio, žiūrėjo nudūrusi akis į raktelį.

— Aš... ieškojau gimtadienio dovanos, — pratarė ji nuleidusi galvą, gerai žinodama, jog išdavė senelio pasitikėjimą.

Jai atrodė, kad senelis tylėdamas tarpduryje stovi ištisą amžinybę. Galiausiai jis išduodamas nerimą giliai atsiduso.

— Pakelk raktą, Sofi.

Sofi pakėlė raktelį.

Senelis įėjo į kambarį.

— Sofi, reikia gerbti kitų žmonių privatumą.

Jis atsiklaupęs švelniai paėmė jai iš rankų raktelį.

— Šis raktas nepaprastas. Jeigu būtum jį pametusi...

Klausydamosi tokio ramaus senelio balso Sofi pasijuto dar prasčiau.

— Atsiprašau, seneli. Tikrai labai atsiprašau, — pasakė Sofi ir kiek patylėjo.

— Aš pamaniau, jog tai pakabutis mano gimtadienio proga.

Senelis žvelgė į ją keletą sekundžių.

— Pakartosiu dar kartą, Sofi, nes tai ištis svarbu. Privalai išmokti gerbti kitų žmonių privatumą.

— Taip, seneli.

— Pakalbėsime apie tai kada nors kitą kartą. O dabar reikėtų išravėti daržą.

Sofi išskubėjo atlikti savo darbą.

Kitą rytą Sofi iš senelio negavo jokios gimtadienio dovanos. Ji ir nesitikėjo — tik ne po to, ką padarė. Bet jis visą dieną nė nepalinkėjo jai gražaus gimtadienio. Tą vakarą ji nuliūdusi nusliūkino miegoti. Tačiau įlipusi į lovę ant pagalvės rado padėtą kortelę. Ant kortelės buvo užrašyta paprasta mįslė. Ji šypsojosi dar prieš įmindama mįslę. *Žinau, kas tai yra!* Senelis jau buvo ją taip nustebinęs praėjusių Kalėdų rytą.

Lobių medžioklė!

Ji kuo greičiau ėmėsi mįslės ir ją įminė. Atsakymas ją vedė į kitą namo galą, o nuėjusi ten ji rado kitą kortelę ir dar vieną mįslę. Įminusi šią vėl nuskubėjo prie kitos kortelės. Sofi taip laktė iš vieno namo kampo į kitą, nuo vieno „rakto“ prie kito, kol galiausiai rado kortelę, nurodančią grįžti į savo miegamąjį. Sofi užlėkė laiptais, įbėgo į kambarį ir sustojo kaip įkirsta. Kambario viduryje stovėjo švytintis raudonas dviratis, o ant vairo puikavosi užrištas kaspinas. Sofi suspigo iš džiaugsmo.

— Žinau, jog prašei lėlės, — pratarė kampe stovintis ir besišypsantis senelis. — Bet pamaniau, jog šitai tau dar labiau patiks.

Kitą dieną senelis ją išmokė važiuoti dviračiu, pats bėgiodamas takeliais greta. Užvažiavusi ant vešlios žolės ir praradusi pusiausvyrą Sofi nugriuvo ir kartu parvertė senelį. Jie abu voliojosi po žolę garsiai kvatodami.

— Seneli, — pratarė Sofi jį apkabindama. — Tikrai labai atsiprašau dėl raktelio.

— Suprantu, brangute. Tau jau atleista. Juk negaliu visą laiką ant tavęs pykti. Seneliai ir anūkės visada vienas kitam atleidžia.

Sofi nujautė, jog neturėtų klausinėti, bet negalėjo susilaikyti.

— Ką jis rakina? Niekada nesu mačiusi tokio rakto. Jis labai gražus. Senelis ilgai tylėjo; Sofi nujautė, jog jis neapsisprendžia, kaip turėtų atsakyti. *Seneliai niekada nemeluoja.*

— Jis rakina dėžutę, — galiausiai pratarė jis. — Tą, kurioje laikau savo paslaptis.

Sofi papūtė lūpytes.

— Nekenčiu paslapčių!

— Žinau, bet šios paslaptys labai svarbios. Vieną dieną išmoksi jas vertinti taip, kaip jas vertinu aš.

— Ant raktelio mačiau raides ir gėlę.

— Taip, tai mėgstamiausia mano gėlė. Ji vadinasi *fleur-de-lis*. Tokių gėlių yra ir mūsų sode. Baltų. Kitaip dar jos vadinamos lelijomis.

— Žinau! Šios gėlės ir man pačios mieliausios!

— Tada pamėginsiu sudaryti su tavimi sandėrį, — senelis pakėlė antakius; taip jis darydavo visada, kai rengdavosi mesti jai kokį nors iššūkį. — Jeigu įstengsi išlaikyti mano raktelio paslaptį, jeigu *niekada* daugiau apie jį nekalbėsi nei su manimi, nei su kuo nors kitu, vieną gražią dieną aš tau jį atiduosiu.

Sofi negalėjo patikėti savo ausimis.

— Atiduosi?

— Pažadu. Kai ateis laikas, raktelis bus tavo. Ant jo užrašytas tavo vardas.

Sofi susiraukė.

— Ne, ne mano. Ten užrašyta P. S. Mano vardas nėra P. S.!

Senelis nuleido balsą ir apsižvalgė, tarsi norėtų patikrinti, ar niekas niekur nesiklauso.

— Gerai, Sofi, jeigu labai nori sužinoti, P. S. yra kodas. Tai slaptieji tavo inicialai.

Ji išplėtė akutes.

— Aš turiu slaptus inicialus?

— Žinoma. Anūkės visada turi slaptuosius inicialus, kuriuos žino tik jų seneliai.

— P. S.?

Jis ją pakuteno.

— Princesė Sofi.
Ji sukikeno.
— Aš ne princesė!
Senelis mirktelėjo.
— Man tu esi princesė.
Nuo tos dienos jiedu niekada daugiau nesikalbėjo apie raktelį. O ji tapo jo Princese Sofi.

Stovėdama *Salle des Etats* ir tylėdama Sofi išgyveno aštrų praradimo skausmą.

— Tie inicialai... — sušnabždėjo Lengdonas. — Ar jūs juos kur nors matėte?

Muziejaus koridoriuose Sofi tarėsi išgirdusi senelio šnabždesį. *Niekada ne-bekalbėk apie raktelį. Nei su manimi, nei su kuo nors kitu.* Sofi neįstengusi jam atleisti, dabar svarstė, ar dar kartą gali sulaužyti jo pasitikėjimą. *P. S. Suraskite Robertą Lengdoną.* Senelis norėjo, kad Lengdonas jai padėtų. Sofi linktelėjo.

— Taip, kartą mačiau inicialus P. S. Kai buvau visai maža.

— Kur?

Sofi dvejojo.

— Ant daikčiuko, kuris jam buvo labai svarbus.

Lengdonas įsmeigė į Sofi akis.

. — Sofi, tai lemiamas momentas. Gal kartais tie inicialai buvo prirašyti prie tam tikro simbolio? Prie lelijos?

Iš nuostabos Sofi žengtelėjo žingsnį atgal.

— Bet... kaip galėjote tai sužinoti?!

Lengdonas atsikvėpė ir ėmė kalbėti tyliau.

— Esu visiškai tikras, kad jūsų senelis buvo slaptos draugijos narys. Labai senos slaptos brolijos narys.

Sofi pajuto, kaip jai ima gniaužti skrandį. Ji tuo tikra. Dešimt metų mėgino pamiršti nutikimą, kuris patvirtino šį siaubingą faktą. Ji buvo neįtikinamo dalyko liudininkė. *Nedovanotino* dalyko liudininkė.

— Lelija, — ėmė aiškinti Lengdonas, — pavaizduota kartu su inicialais P. S., yra oficiali tos brolijos emblema. Herbas, jos ženklas.

— Iš kur žinote? — paklausė Sofi, melsdama, kad patsai Lengdonas nepasirodytų esąs tos brolijos narys.

— Esu rašęs apie tą draugiją, — pasakė jis, o jo balsas virpėjo iš susijaudinimo. — Aš ir esu slaptųjų draugijų simbolių tyrinėtojas; tokia mano profesija. Jie save vadina *Prieuré de Sion* — Siono vienuolynu. Jie įsikūrę čia, Prancūzijoje, ir pritraukia įtakingų žmonių iš visos Europos. Tiesą sakant, jie yra viena iš seniausių pasaulyje išlikusių slaptųjų draugijų.

Sofi niekada nebuvo apie tokią broliją girdėjusi.

O Lengdonui žodžiai ėmė liete lieti.

—Vienuolyno nariai buvo nepaprastai gerai pasaulio kultūros istorijai žinomi žmonės, kaip antai: Botičelis, seras Izaokas Niutonas, Viktoras Hugo, — Lengdonas nutilo. Jo balse jau atsispindėjo akademinių sluoksnių žmogaus uolumas ir įkarštis. — Taip pat ir Leonardas da Vinčis.

Sofi įsistebeilijo į profesorių.

—Da Vinčis priklausė slaptajai organizacijai?

—1510—1519 metais Da Vinčis vadovavo vienuolynui ir buvo vadinamas brolijos didžiuoju magistru; šitai galėtų paaiškinti jūsų senelio aistrą Leonardo kūrybai. Abu šiuos žmones jungia istorinis brolybės ryšys. Be to, visa tai puikiai dera prie jų žavėjimosi deivių ikonologija, pagonybe, moteriškomis dievybėmis ir paniekos Bažnyčiai. Turime dokumentais grįstų faktų, jog brolija domėjosi šventuoju moteriškumu.

—Jūs norite man pasakyti, jog toji grupė propaguoja pagoniškųjų deivių kultą?

—Sakyčiau, pagoniškosios deivės kultą. Bet yra dar svarbesnis dalykas: brolijos nariai žinomi kaip senosios paslapties sergėtojai. Toji paslaptis jiems suteikė neišmatuojamą galybę.

Nors Lengdono akys švietė nepaneigiamu įsitikinimu ir tikrumu, Sofi aiškiai netikėjo tokiais pasakojimais. *Slaptasis pagoniškas kultas? Kąkada jiems vadovavo Leonardas da Vinčis?* Visa tai skamba kaip visiškas absurdas. Bet vis dėlto Sofi mintys, nors ji visaip stengėsi jų atsikratyti, nuskriejo dešimčia metų į praeitį, į tą vakarą, kai ji nutarė padaryti seneliui staigmeną ir sugrįžti anksčiau, ir kai pamatė tai, ko niekaip negalėjo toleruoti. *Ar šitai galėtų paaiškinti?..*

—Vienuolyno narių tapatybės — ypač didelė paslaptis, — kalbėjo Lengdonas. — Bet raidės P. S. ir lėlė, kurią matėte vaikystėje, yra visa ko įrodymas. Tai galėtų būti siejama tik su vienuolyno brolija.

Sofi suprato, jog Lengdonas apie jos senelį žino kur kas daugiau, nei ji vaizduojasi. Šis amerikietis tikriausiai galėtų pripasakoti ištisus romanus, bet vieta tokiems pokalbiams tikrai netinkama.

—Robertai, privalau pasirūpinti, kad jūsų nesugautų. Turime apie daug ką pakalbėti. Jums reikia eiti!

Lengdonas išgirdo tik tylų moters balso skambesį. Jis neketina niekur eiti. Dabar jis klaidžioja kitoje vietoje — ten, kur į paviršių kyla senosios paslaptys, ten, kur iš šešėlių nyra pamirštos istorijos.

Lėtai, tarsi plauktų po vandeniu, Lengdonas pasuko galvą ir per rausvą miglą pažvelgė į „Moną Lizą“.

Fleur-de-lis... Lizos gėlė... Mona Liza.

Viskas susiliejo į tylią simfoniją, aidu atkartojančią didžiausias Siono vienuolyno ir Leonardo da Vinčio paslaptis.

Už kelių mylių, ant upės kranto, prie Invalidų rūmų, sutrikęs dviejų priekabų sunkvežimio vairuotojas stovėjo priešais atkištą ginklo vamzdį ir žiūrėjo, kaip siaubingai įniršęs Nepriklausomos policijos kapitonas suriko ir ėmė į patvinusios Senos vandenį gabalėlį muilo.

24 SKYRIUS

SILAS PAKĖLĖ akis į Šv. Sulpicijaus bažnyčios obeliską matuodamas masyvaus marmurinio „kamieno“ aukštį. Raumenys įsitempė nuo užplūdusio džiugesio. Jis dar kartą apsižvalgė po bažnyčią norėdamas įsitikinti, ar yra visiškai vienas. Tada atsiklaupė prie obelisko papėdės, bet šį kartą ne iš pagarbos, o verčiamas būtinybės.

Kertinis akmuo paslėptas po Rožės juosta.

Prie Sulpicijaus bažnyčios obelisko pamato.

Visi broliai sakė tą patį.

Parklupęs Silas perbraukė pirštais per akmenines grindis. Jis neišvydo jokių tarpelių ar įtrūkių, žyminčių plytelę, kurią būtų galima ištraukti, todėl ėmė tyliai belsti krumpiliais į grindis. Apžiūrinėdamas obelisko link artėjančią žalvarinę juostą jis bilсноjo į kiekvieną šalia linijos esančią plytelę. Galiausiai viena plytelė suskambėjo kažkaip keistai.

Štai čia po grindimis yra šventoji vieta!

Silas nusišypsojo. Jo aukos sakė tiesą.

Atsistojęs Silas ėmė dairytis po šventyklą ieškodamas ko nors, kuo galėtų išmušti grindų plytelę.

Balkone, aukštai virš Silo galvos, sesuo Sandrina sulaukė kvapą. Juodžiausi jos būgštavimai ką tik pasitvirtino. Šis svečias nėra tas, kuo dedasi esąs. Paslaptinis *Opus Dei* vienuolis atvyko į Šv. Sulpicijų turėdamas kitą tikslą.

Slaptą tikslą.

Tu — ne vienintelis, kuris turi paslapčių.

Sesuo Sandrina Bieil buvo kur kas daugiau negu bažnyčios prižiūrėtoja. Ji buvo sergėtoja. Šįvakar senasis ratas pajudėjo. Nepažįstamojo apsilankymas bažnyčioje ir jo klūpojimas prie obelisko — ženklas iš brolijos.

Tai tylus nelaimės ištiktojo šauksmas.

JUNGTINIŲ VALSTIJŲ ambasada Paryžiuje — kompaktiškas kompleksas, esantis Gabriolio aveniu, į šiaurę nuo Eliziejaus Laukų. Iš viso trys akrai žemės ir visa tai, kas ant jų stovi, paklūsta Jungtinėse Valstijose galiojantiems įstatymams ir yra globojama Jungtinių Valstijų lygiai taip, kaip ir pačiose Jungtinėse Valstijose.

Budinčioji ambasados operatorė skaitė tarptautinį žurnalo *Times* variantą, kai ją pertraukė telefono skambutis.

— Jungtinių Valstijų ambasada, — atsiliepė ji.

— Labas vakaras, — pasigirdo anglų kalba su prancūzišku akcentu kalbantis balsas. — Man reikia pagalbos, — nors vyriškio žodžiai buvo mandagūs, jie nuskambėjo šiurkščiai ir oficialiai. — Buvo pranešta, kad per jūsų telefonų sistemą man palikta žinutė. Esu Lengdonas. Deja, aš pamiršau trijų skaitmenų prisijungimo kodą. Jeigu galėtumėte padėti, būčiau be galo dėkingas.

Kiek sutrikusi operatorė kurį laiką tylėjo.

— Atleiskite, sere, jūsų žinutė tikriausiai jau labai seniai gauta. Ši sistema saugumo sumetimais buvo išmontuota prieš dvejus metus. Be to, visi prisijungimo kodai buvo penkių skaitmenų. Kas jums pranešė, jog gauta jums skirta žinutė?

— Jūs nebeturite automatinės telefonų sistemos?

— Ne, sere. Bet kuri jums siūsta žinutė būtų buvusi užrašyta ranka mūsų aptarnavimo skyriuje. Gal galėtumėte pakartoti savo pavardę?

Bet vyriškis padėjo ragelį.

Žingsniuodamas Senos pakrante Bezu Fosas jautėsi esąs apmulkintas. Jis buvo tikras, jog matė, kaip Lengdonas surinko vietinį telefono numerį, paskui — trijų skaitmenų kodą ir klausėsi įrašo. *Bet jeigu Lengdonas neskambino į ambasadą, kur, po velnių, jis skambino?*

Tą pačią minutę dirstelėjęs į savo mobiliųjį telefoną Fosas susivokė, jog atsakymas yra jo paties delne. *Ten skambindamas Lengdonas naudojos mano mobiliuoju telefonu.*

Įjungęs mobiliojo telefono meniu Fosas susirado vėliausiai rinktų numerių sąrašą ir numerį, kuriuo skambino Lengdonas.

Paryžiaus centrinė telefonų stotis, o paskui triženklis kodas 454.

Surinkęs šį numerį Fosas laukė pasigirstančio signalo.

Galiausiai atsiliepė moteriškas balsas. *Bonjour, vous êtes bien chez Sophie Neveu*, — girdėjosi įrašyti žodžiai. — *Je suis absente pour le moment, mais...*
Faso kraujas virte virė, kai jis rinko dar kitus skaičius — 4... 5... 4.

26 SKYRIUS

NEPAISANT NEPAPRASTOS reputacijos, „Monos Lizos“ paveikslo matmenys tėra trisdešimt vienas colis aukščio ir dvidešimt vienas colis pločio. Paveikslas yra mažesnis už Luvro suvenyrų krautuvėlėje parduodamus jo reprodukcinius plakatus. „Mona Liza“ kabo ant šiaurės vakarų sienos *Salle des Etats* už dviejų colių storio apsauginio stiklo. Paveikslas nutapytas ant tuopos medžio pano, o jį gaubianti nežemiška atmosfera ir lengva migla aiškinama meistriško Da Vinčio sfumato stiliaus įvaldymu. Taip tapant atrodo, kad paveikslo formos įsilieja viena į kitą.

Nuo tada, kai buvo pakabinta Luvre, „Mona Liza“, arba „Džokonda“, kaip ją vadina Prancūzijoje, buvo pavogta du kartus; paskutinį kartą — 1911-aisiais, kai paveikslas dingo iš Luvro *salle impénétrable* — Le Salon Carré. Paryžiečiai verkė tiesiog gatvėse ir siuntė laikraščiams straipsnius, kuriuose meldė vagis grąžinti paveikslą. Po dvejų metų „Mona Liza“ buvo rasta paslėpta viename iš Florencijos viešbučio kambarių, lagamine su dviem dugnais.

Lengdonas su Sofi, kuriai vienareikšmiškai pareiškė, jog neketina išeiti, kartu ėjo per *Salle des Etats*. „Mona Liza“ dar buvo už dvidešimties jardų nuo jų, kai Sofi įjungė specialųjį prožektorių. Melsva šviesa pusmėnuliu pasklido ant grindų. Sofi kraipė spindulį į visas puses kaip minų traleris, ieškojo nors menkiausių šviečiančio rašalo pėdsakų.

Eidamas greta Lengdonas jau pajuto malonų virpulį, nuolatinį palydovą, kai akis į akį susiduria su didžiais meno kūrinių. Jis ėmė žvilgsnį, kad išžiūrėtų toliau nei siekė rausva šviesa, gaubianti Sofi rankose švytintį prožektorių. Kairėje išnirio aštuonkampis minkštasuolis, tuščioje parketo jūroje atrodantis kaip tamsi sala.

- Netrukus Lengdonas išžiūrėjo prie sienos pritvirtintą tamsų stiklą. Jis žinojo, jog už šio stiklo, tarsi nedidelėje celėje, kabo visų garsiausias pasaulyje paveikslas.

Be to, jis žinojo, kad „Mona Liza“ garsiausio pasaulyje meno kūrinio vardą pelnė ne dėl paslaptingos šypsenos; taip pat ir ne dėl paslaptinių interpretacijų, sumanytų daugelio meno istorikų ar šiaip apsišaukėlių pagyrūnų. Iš tikrųjų viskas labai paprasta: „Mona Liza“ tapo garsi, nes Leonardas da Vinčis tvirtino, jog tai puikiausias jo kūrinys. Kur tik keliaudavo, visada gabendavosi šį paveikslą

drauge, o paklaustas, kodėl taip daro, atsakydavo, jog jam sunku skirtis su didingiausio moteriško grožio išraiškos pavyzdžiu.

Ir vis dėlto daugelis meno istorikų įtarė, kad Da Vinčio meilė „Monai Lizai“ neturi nieko bendra su menininko meistriškumu. Iš tikrųjų šis paveikslas — stebėtinai paprastas sfumato stiliaus portretas. Daugelis tvirtina, jog Da Vinčis šį savo darbą garbino dėl daug svarbesnių dalykų: esą tarp dažų sluoksnių jis palikęs žinią. „Monos Lizos“ portretas slepia vieną iš žymiausių pasaulyje pokštų. Daugelyje meno istorijos tomų prirašyta apie paveikslo techniką ir žaismingas aliuzijas, bet publika ir dabar nesiliauja tikėjusi, kad Monos Lizos šypsena — didi paslaptis.

Jokios paslapties nėra, svarstė profesorius, artėdamas prie paveikslo ir jau matydamas iš tamsos išnyrantį portretą. *Jokios paslapties*.

Visai neseniai jis pasidalijo „Monos Lizos“ paslaptimi su gana neįprasta grupe žmonių — Esekso apygardos griežtojo režimo kalėjimo nuteistaisiais. Seminaras kalėjime buvo išplėstinės Harvardo programos dalis, skirtas šviesti ir lavinti kalinius. Šią programą kolegos vadino „Kultūra nusikaltėliams“.

Stovėdamas aptemdytoje kalėjimo bibliotekoje prie įjungto projektoriaus, Lengdonas dalijosi „Monos Lizos“ paslaptimi su kalinių auditorija, su žmonėmis, kurie jam pasirodė stulbinamai smalsūs, neišprusę, bet aštraus proto.

— Įsižiūrėję pastebėsite, — kalbėjo Lengdonas, artėdamas prie bibliotekos sienoje nušvitusios „Monos Lizos“ skaidrės, — kad fonas už jos veido yra neįlygus, — Lengdonas mostelėjo ranka rodydamas aiškiai matomą neatitikimą. — Kairėje pusėje Da Vinčis nutapė gerokai žemesnę horizonto liniją nei dešinėje.

— Jis tą liniją „nusuko“? — paklausė vienas kalinys.

Lengdonas sukikeno.

— Ne, Da Vinčis paprastai taip nesielgdavo. Iš tikrųjų jis buvo sumanęs šiek tiek papokštauti. Kairėje pusėje „nuleidęs“ peizažą Da Vinčis vizualiai padidino Moną Lizą žvelgiant iš kairės. Pažvelgus iš dešinės, ji atrodo mažesnė. Tai nedidelis Da Vinčio pokštas. Istorikai taip susiklostė, jog vyrišką polių žymi dešinė, o moterišką — kairė pusė. Kadangi Da Vinčis buvo didelis moteriškų principų gerbėjas, jis pasistengė, kad žvelgiant iš kairės Mona Liza atrodytų didingiau.

— Girdėjau, kad jis buvo žydras, — pasakė nedidukas vyriškis su smailia barzdele.

Lengdonas gūžtelėjo.

— Na, istorikai paprastai to neakcentuoja, bet... taip, Da Vinčis buvo homoseksualus.

— Ar todėl jis taip labai linko į tuos moteriškus reikalus?

— Iš tikrųjų Da Vinčis siekė pusiausvyros tarp moteriškumo ir vyriškumo. Jis buvo įsitikinęs, kad žmogaus siela negali patirti nušvitimo, jeigu neturi abiejų — vyriško ir moteriško — pradų.

— Jūs turite galvoje „moteris su kiaušais“? — paklausė kažkas.

Ši replika sukėlė nuoširdaus juoko bangą. Lengdonas svarstė, ar jam nevertėtų padaryti etimologinio ekskurso ir pakalbėti apie žodį *hermafroditas* bei jo

sąsajas su Hermiu ir Afrodite, bet kažkas jam pakuždėjo, jog tokia informacija adresato nepasieks.

— Ei, pone Lengdonai, — pratarė raumeningas vyrukas. — Ar tikrai „Mona Liza“ yra paties Da Vinčio autoportretas? Girdėjau, jog tai tiesa.

— Gali būti ir taip, — atsakė Lengdonas. — Da Vinčis buvo pokštininkas, o kompiuterinė „Monos Lizos“ ir Da Vinčio autoportreto analizė atskleidė netikėčiausių jų veido bruožų atitikimų. Kad ir ką Da Vinčis buvo sumanęs, — pasakė Lengdonas, — jo Mona Liza nėra nei vyras, nei moteris. Šis portretas mums byloja apie dvi lytiškumą. Tai ir vyriškojo, ir moteriškojo pradų sintezė.

— Ar galime būti tikri, kad jūsų žodžiai nėra harvardiški paistalai apie tai, jog Mona Liza — tik paprasta bjauri merga?

Dabar Lengdonas nusijuokė.

— Galbūt jūs ir teisus. Bet iš tikrųjų Da Vinčis paliko rimtą užuominą, parodančią, jog nutapytas asmuo turėtų būti traktuojamas kaip dvilytis. Ar kas nors iš čia esančių kada nors girdėjo apie egiptiečių dievą Amoną?

— Velnias, taip, — atsiliepė vienas stambus vaikinys. — Tai vyrų vaisingumo dievas!

Lengdonas buvo priblokštas.

— Taip rašoma ant kiekvieno „Amono“ sargių pakelio, — plačiai išsišiepė raumeningasis. — Ten pavaizduotas vyrukas su avino galva, kuris sakosi esąs egiptiečių vaisingumo dievas.

Lengdonui toks prekės ženklas nebuvo pažįstamas, bet jis nudžiugo, kad prezervatyvų gamintojai vardą pasirinko sumaniai.

— Puiku! Amonas tikrai buvo vaizduojamas kaip vyras su avino galva, o riesti ragai, kalbant šiuolaikiniu sekso žodyno žargonu, turėtų reikšti „suragėjusi“*.

— Čia tai bent!

— Tai bent, — pakartojo Lengdonas. — O ar žinote, kas buvo Amono „antroji pusė“? Kas buvo egiptiečių vaisingumo *deivė*?

Kelias sekundes buvo visiškai tylu.

— Vaisingumo deivė buvo vardu Izidė, — pasakė Lengdonas ir pasiėmė žymeklį. — Taigi jau žinome vyriškos lyties dievą Amoną, — tęsė profesorius rašydamas vardą, — ir moteriškos lyties deivę Izidę, kurios vardo senovinė piktograma vadinama L'ISA.

Užrašęs vardus Lengdonas pasitraukė nuo projektoriaus.

AMON L'ISA

— Ar kas nors aiškėja?

— Mona Liza... o, mėšlas, — nustebo kažkas.

Lengdonas linktelėjo.

* Horn; horny *angl.* — ragas; suragėjęs. *Vert.*

— Džentelmenai, ne tik Monos Lizos veidas atrodo dvilytis, bet ir jos vardas yra dieviškosios vyriškumo ir moteriškumo sąjungos anagrama. Tai ir yra, mano bičiuliai, mažoji Da Vinčio paslaptis ir nuovokiosios Monos Lizos šypsenėlės priežastis.

— Mano senelis tikrai čia buvo, — pratarė Sofi ir parklupo už dešimties pėdų nuo „Monos Lizos“. Ji nukreipė prožektoriaus spindulį į parketu klotų grindų lopinėlių.

Iš pradžių Lengdonas nieko nepastebėjo. Paskui, atsiklaupęs greta Sofi, pamatė švytintį mažytį sudžiūvusio skysčio lašelį. *Rašalas?* Staiga jis prisiminė, kam iš tikrųjų naudojamas specialusis prožektorius. *Kraujas*. Jis suvirpėjo. Sofi teisi. Prieš mirdamas Žakas Sonjeras tikrai lankėsi prie „Monos Lizos“.

— Jis čia nebūtų ėjęs be priežasties, — stodamasi sušnibždėjo Sofi. — Žinai, jog čia jis man paliko žinutę.

Skubiai nužingsniavusi likusius žingsnius iki „Monos Lizos“ Sofi pašvietė į grindis tiesiai priešais paveikslą. Ji tyrinėjo parketą švysčiodama prožektoriumi į abu šonus.

— Čia nieko nėra!

Tą akimirką Lengdonas pamatė, kaip blausia rožine šviesa sušvito „Monos Lizos“ apsauginis gaubtas. Jis paėmė Sofi riešą ir iš lėto kilstelėjęs jos ranką apšvietė patį paveikslą.

Jie abu nustėro.

Išraityti prie pat Monos Lizos galvos ant stiklo purpuru švytėjo šeši žodžiai.

27 SKYRIUS

ATSISĖDĘS PRIE Sonjero stalo leitenantas Kolė prispaudė telefoną prie ausies ir klausėsi niekaip negalėdamas patikėti. *Ar aš gerai išgirdau, ką Fosas pasakė?*

— Muilo gabalėlis? Bet kaip Lengdonas galėjo sužinoti apie „blakę“?

— Sofi Nevė, — atsakė Fosas. — Ji jam pasakė.

— Ką! Kodėl?

— Velniškai geras klausimas, bet aš ką tik girdėjau įrašą, patvirtinantį, kad ji Lengdoną ištraukė.

Kolė prarado žadą. *Ką Nevė sau mano?* Fosas turi įrodymų, jog Sofi sutrukdė Nepriklausomos policijos arešto operaciją? Sofi Nevė ne tik bus užkelta ant lauko, bet dar ir įmesta į kalėjimą.

— Bet, kapitone... kur Lengdonas dabar?

— Ar nebuvo įsijungusios kitos signalizacijos?

— Ne, sere.

— Ir niekas nepraėjo pro didžiosios galerijos vartus?

— Ne. Vartus saugo Luvro apsaugos pareigūnas. Kaip ir liepėte.

— Gera. Lengdonas turėtų tebebūti didžiojoje galerijoje.

— Didžiojoje galerijoje? Bet ką jis ten galėtų veikti?

— Ar Luvro apsaugininkas ginkluotas?

— Taip, sere. Tai vyresnysis prižiūrėtojas.

— Pakvieskite jį, — paliepė Fisas. — Dar kelias minutes mano žmonių prie Luvro sienų nebus, o aš nenoriu, kad Lengdonas nusigautų iki išėjimo, — Fisas kiek patylėjo. — O jums praverstų patvirtinti, kad agentė Nevė taip pat yra viduje, kartu su juo.

— Maniau, kad agentė Nevė išėjo.

— Ar tikrai *matėte*, kaip ji išėjo?.

— Ne, sere, bet...

— Na, niekas iš lauke esančių sargybinių taip pat jos nematė. Jie tik matė, kaip ji įėjo.

Kolė pritrenkė taip akiplėšiškai demonstruojama Sofi Nevė drąsa. *Ji vis dar pastato viduje?*

— Įsidėmėkite, — pareiškė Fisas. — Noriu, jog grįžęs čia rasčiau ir Lengdoną, ir Nevė.

Kai sunkvežimis su dviem priekabomis nuvažiavo, kapitonas Fisas subūrė savo žmones. Pasirodė, jog Robertas Lengdonas nėra lengvai sučiumpamas paukštis, o kadangi jam dar padeda agentė Nevė, jį bus kur kas sunkiau užspeisti, nei buvo tikėtasi.

Fisas nusprendė nerizikuoti.

Dėl visa ko jis pusę savo žmonių sugrąžino prie Luvro sienų, o kitai pusei liepė saugoti vienintelę vietelę Paryžiuje, kur Robertas Lengdonas galėtų surasti saugų uostą.

28 SKYRIUS

STOVĖDAMAS *Salle des Etats* Lengdonas su nuostaba žvelgė į šešis žodžius, švytinčius ant stiklo. Atrodė, kad tie žodžiai, metantys virpantį šešėlį ant paslaptingosios Monos Lizos šypsenos, kybo tuščioje erdvėje.

— Vienuolynas, — sušnabždėjo Lengdonas. — Šitai įrodo, jog jūsų senelis buvo brolijos narys!

Sumišusi Sofi pažvelgė į Lengdoną.

— Ar jūs ką nors suprantate?

— Neabejotinai, — atsakė Lengdonas linktelėjęs; jo mintys virte virė. — Tai viena iš pagrindinių vienuolyno filosofijos deklaracijų.

Žvelgdama į Monos Lizos veidą supančius švytinčius žodžius Sofi pasijuto labai sutrikusi.

SO DARK THE CON OF MAN'

— Sofi, — pratarė Lengdonas, — vienuolyno tradicija nepalaujamai garbinti deivę grįsta įsitikinimu, jog galingieji ankstyvosios krikščionių bažnyčios vyrai piktnaudžiavo žmonių pasitikėjimu ir supriešino pasaulį skleisdami melą, nuvertinantį moteriškumą ir aukštinantį vyriškumą.

Sofi tebetylėjo išmeigusi akis į žodžius.

— Vienuolynas tiki, kad Konstantinas ir vyriškos lyties jo įpėdiniai sėkmingai išvedė pasaulį iš matriarchatinės pagonybės į patriarchalinę krikščionybę skleisdami propagandą, demonizuojančią šventąjį moteriškumą. Taip jie visiems laikams iš moderniosios religijos išstūmė deivės sąvoką.

Sofi veide ir dabar atsispindėjo nepasitikėjimas.

— Senelis pasiuntė mane čia, kad šitai pamatyčiau. Tikriausiai jis norėjo man pasakyti kažką daugiau, nei matau.

Lengdonas suprato, ką reiškia Sofi žodžiai. *Ji mano, jog tai — dar vienas kodas.* Lengdonas negalėjo iškart pasakyti, ar šiuose žodžiuose reikėtų ieškoti kokios nors paslėptos prasmės, ar ne. Jo sąmonė vis dar „dorojosi“ su Sonjero palikto laiško nuogu aiškumu.

Koks tamsus piktnaudžiaujantis žmogus, mąstė jis. Išties, koks tamsus.

Niekas negalėtų paneigti, jog šiandieniniame vargo kupiname pasaulyje Bažnyčia yra padariusi nepaprastai daug gera. Vis dėlto Bažnyčios istorija kupina apgaulės ir smurto. Žiaurūs kryžiaus kariai mėginant „perauklėti“ pagoniškas ir moteriškas dievybes garbinančias religijas truko tris amžius, o šių „auklėtojų“ taikyti metodai buvo ne tik „įkvėpti aukštesnių galių“, bet ir neįtikėtinai siaubingi.

Katalikų inkvizicija išleido knygą, kurią būtų galima pavadinti labiausiai kraują stingdančia publikacija žmonijos istorijoje. „Malleus Maleficarum“, arba „Raganų kūjis“, pasakoja pasauliui apie „laisvamanių moterų keliamą pavojų“ ir moko dvasininkus, kaip tokias moteris surasti, jas kankinti, o paskui sunaikinti. Tariamosiomis raganomis Bažnyčia laikė mokslininkes, kuniges, čigones, mistikes, gamtos garbintojas, žolininkes ir visas kitas moteris, „įtartinais prisirišusias prie gamtos pasaulio“. Pribuvėjos taip pat būdavo žudomos už eretiškas pastangas pasinaudoti medicinos žiniomis, kad palengvintų gim-

* Koks tamsus piktnaudžiaujantis žmogus. Vert.

tlymo skausmus. Bažnyčios teigimu, gimdymo skausmai — tai teisėta Dievo bausmė už tai, kad Ieva paragavo Pažinimo medžio vaisiaus; taip atsirado prigimtinės nuodėmės idėja. Per tris šimtus raganų medžioklės metų Bažnyčia prie gėdos stulpo sudegino stulbinamai daug — apie penkis milijonus — moterų.

Propaganda ir pralietas kraujas padarė savo.

Dabarties pasaulis tai įrodo.

Kažkada garbinta kaip esminė dvasinės šviesos dalis, moteris buvo išstremta iš pasaulio šventyklų. Nebeliko moteriškosios lyties ortodoksų rabinių, katalikių kunigių ar musulmonių dvasininkų. Kažkada laikytas šventu *Hieros Gamos* aktas — natūrali lytinė vyro ir moters jungtis, kurios metu abu tampa dvasiniu vieniu — buvo imta traktuoti kaip gėdingas aktas. Šventieji vyrai, kuriems anksčiau lytinis ryšys su savo partnerėmis buvo būtina priemonė bendrauti su Dievu, dabar baiminasi natūralių seksualinių poreikių, vertindami tai kaip velnio, besidarbuojančio su mylimiausiomis savo bendrininkėmis — *moterimis* — išmones.

Bažnyčios šmeižto neišvengė net kairiosios pusės, anksčiau laikytos moteriškąja puse, traktuotė. Prancūzų ir italų kalbų žodžiai, reiškiantys „kairę“ — *gauche* ir *sinistra* — įgavo aiškiai neigiamą skambesį, o žodžiai, reiškiantys „dešinę“ — papildomas teismo, talentingumo, neklystamo žinojimo reikšmės. Ir šiandieną radikalios mintys siejamos su kairiuoju sparnu, o iracionalumas ir apskritai visas blogis, *nelemtis* siejama su žodžiu *kairė**.

Deivių dienos baigėsi. Švytuoklė įsisiūbavo. Motina Žemė virto vyro pasauliu, ir destruktijos bei karo dievai ėmėsi darbo. Vyriškasis ego karaliauja jau du tūkstantmečius, nekontroliuojamas moteriškos lyties partnerės. Siono vienuolynas buvo įsitikinęs, kad iš moderniojo gyvenimo išstremtas šventasis moteriškumas sukėlė tai, ką Amerikos čiabuviai hopiai vadina *koyanisqueatsi* — pusiausvyrą praradusiu gyvenimu: tai nestabilumas, ženklinamas testosterono kurstomų karų, daugybės prieš moteris nusistačiusių draugijų ir vis didėjančios nepagarbos Motinai Žemei.

—Robertai, — pratarė Sofi, ir jos šnabždesys sugrąžino Lengdoną į realybę. — Kažkas ateina!

Jis išgirdo koridoriumi artėjančius žingsnius.

—Štai čia!

Sofi užgesino prožektorių ir išgaravo Lengdonui iš akių.

Minutėlę profesorius jautėsi tarsi apakęs. Kur „štai čia“? Šiek tiek apsipratęs su tamsa jis išvydo Sofi siluetą; ji nuskubėjo prie viduryje stovinčio aštuoniakampio minkštasuolio ir pasislėpė už jo. Lengdonas taip pat buvo besirengiąs nerti iš paskos, kai jį sulaikė dundenantis balsas.

—*Arrêtez!* — nuo slenkščio įsakė žmogus.

Luvro apsaugos agentas įėjo į *Salk des Etats* atkišęs pistoletą, nutaikytą tiesiai Lengdonui į krūtinę.

* Angl. *sinister*.

Lengdonas instinktyviai iškėlė j viršų rankas.

— *Couchez-vous!* — paliepė sargybinis. — Gultis!

Lengdonas per kelias sekundes išsitiesė kniūbsčias ant grindų. Sargybinis prilėkė ir spyręs praskėtė jam kojas.

— *Mauvaise idée, Monsieur Langdon,* — pasakė jis, įrėmęs pistoletą Lengdonui į nugarą. — *Mauvaise idée.*

Tysodamas ant parketo grindų pražergtomis kojomis ir išskėstomis rankomis, Lengdonas pagalvojo, kad poza gana ironiška: *Vitruvijaus žmogus. Kniūbsčias.*

29 SKYRIUS

Šv. Sulpicijaus bažnyčioje Silas pasiėmė nuo altoriaus sunkią žvakidę ir nusinešė ją prie obelisko. Žvakidės kojėlė kuo puikiausiai pravers. Tačiau nužvelgęs pilko marmuro panelį, dengiantį menamą ertmę po grindimis, Silas suprato, kad tikriausiai be triukšmo dangos nepramuš.

Geležis į marmurą. Garsas aidu atsimuš nuo skliautuotų lubų.

Ar neišgirs triukšmo vienuolė? Dabar ji tikriausiai jau miega. Vis dėlto Silas nebuvo linkęs taip rizikuoti. Apsidairęs aplinkui ieškodamas kokios nors medžiagos, kad galėtų apvynioti žvakidės geležį, jis pamatė tik lininį altoriaus uždangalą, bet nenorėjo jo išniekinti, -tada pagalvojo — mano drabužis. Manydamas, jog yra vienas visoje bažnyčioje, Silas atsirišo virvę ir nusimetė drabužį. Jis pajuto dilginantį skausmą, kai vilnos plaukeliai brūkštelėjo per šviežias nugaros žaizdas.

Likęs visai nuogas, išskyrus raištį ant strėnų, Silas užvyniojo drabužį ant geležinio žvakidės koto. Paskui, nusitaikęs į grindų plytelės vidurį, trenkė žvakide. Duslus garsas. Akmuo nesuskilo. Dar kartą nusitaikęs vėl smogė. Ir vėl pasigirdo slopus garsas, bet jau lydimas skylančio akmens trakstelėjimo. Po trečio smūgio plytelė pagaliau sutrupėjo, o akmenis atplaišos sukrito į po grindimis atsivėrusią kiaurymę.

Kamera!

Skubiai rinkdamas likusias plytelės dalis Silas pažvelgė į atsivėrusią ertmę. Atsiklaupęs juto, kaip pradeda virti kraujas. Kilstelėjęs blyškia nuogą ranką įkišo ją vidun.

Iš pradžių Silas nieko neužčiuopė. Kamos dugnas, grįstas lygiais akmenimis, buvo visai tuščias. Paskui, dar labiau pasilenkęs ir pagrabinęs po pačia Rožės juosta, jis kažką palietė! Stora akmeninė lentelė. Pirštais suspaudęs lentelės kraštą, jis švelniai iškėlė ją į paviršių. Tada atsistojo ir apžiūrinėdamas savo

radinį pamatė, jog rankose laiko grubiai nutašytą akmeninę plokštę su iškaltais žodžiais. Akimirką jis jautėsi kaip šių dienų Mozė.

Perskaitęs lentelėje iškaltus žodžius Silas nustebo. Jis įsivaizdavo, kad kertinis akmuo — tai koks nors planas ar tam tikrų nuorodų rinkinys, gal net koduotas tekstas. Tačiau kertiniame akmenyje rado tik paprasčiausią įrašą.

Jobo knyga 38, 11.

Eilutė iš Biblijos? Silas apstulbo nuo tokio velniško paprastumo. Viso to, ko jie ieškojo, slaptumas tėra Biblija? Tai tik Biblijos eilutė? Brolijos nariai šaiposi iš teisiųjų!

Jobo knyga. Trisdešimt aštuntas skyrius, vienuolikta eilutė.

Nors Silas tiksliai neatsiminė vienuoliktosios eilutės, jis žinojo, kad Jobo knygoje pasakojama istorija apie žmogų, kurio tikėjimas Dievu buvo mėginamas daugybę kartų. *Tinkama*, pamanė jis vis dar neatsitokėdamas iš nuostabos.

Per petį jis žiūrėjo į švytinčią Rožės juostą ir niekaip neįstengė sulaikyti šypsenos. Ant svarbiausio altoriaus, ant paaukuoto knygų laikiklio, buvo atversta didžiulė odiniais viršeliais aptraukta Biblija.

Stovėdama balkonėlyje sesuo Sandrina drebėjo. Kelios minutės prieš tai, kai apačioje stovintis žmogus staiga nusimetė drabužius, ji ketino kuo greičiau lėkti ir vykdyti nurodymus. Išvydusi vyriškio alebastro baltumo odą, sesuo pasidavė neįtikėtinais nuostabai ir siaubui. Plati balta jo nugara mirgėjo nuo krauju pasrūvusių dryžių. Net ir iš viršaus ji įžiūrėjo, kad žaizdos visai šviežios.

Šis žmogus negailestingai nuplaktas!

Taip pat ji pamatė kruviną diržą, juosiantį žmogaus šlaunį, ir diržo paliktą žaizdą. *Koks Dievas galėtų trokšti tokios kūno bausmės?* Sesuo Sandrina nujautė, jog *Opus Dei* ritualų niekada nesupras. Tačiau tą akimirką jai visa tai nerūpėjo. *Opus Dei* ieško kertinio akmens. Sesuo Sandrina niekaip neįsivaizdavo, iš kur jie tai sužinojo, bet net neturėjo kada pagalvoti.

Kruvinasis vienuolis, spausdamas prie savęs radinį, ramiai rengėsi. Paskui nuėjo prie altoriaus ir pasiėmė Bibliją.

Sulaikiusi kvapą sesuo Sandrina išėjo iš balkono ir nuskubėjo koridoriumi į savo kambarėlį. Parpuolusi ant kelių ir pasirėmusi rankomis į grindis, ji palindo po medinę savo lova ir ištraukė antspauduotą voką, kurį čia slėpė metų metus.

Atplėšusi voką pamatė keturis Paryžiaus abonentų telefono numerius.

Visa virpėdama sesuo Sandrina surinko numerį.

Apačioje Silas padėjo akmeninę plokštę ant altoriaus ir ištiesė godžias rankas į Bibliją odiniais viršeliais. Versdami Biblijos puslapius ilgi balti jo pirštai prakaitavo. Sklaidydamas Senąjį Testamentą jis susirado Jobo knygą, trisdešimt aštuntą skyrį. Sekdamas pirštais teksto skiltį, jis iš anksto džiaugėsi tuo, ką perskaitys.

Jie parodys kelią!

Suradęs vienuoliktąją eilutę Silas perskaitė tekstą. Eilutę tesudarė aštuoni žodžiai. Sutrikęs jis dar kartą juos perskaitė ir pajuto kažką baisaus. Buvo parašytas paprasčiausias sakiny:

IR TARIAU: IKI ČIA TEEISI IR NEŽENGSI TOLIAU.

30 SKYRIUS

APSAUGOS PAREIGŪNAS Klodas Gruaras, stovėdamas priešais „Moną Lizą“ greta bejėgiškai išsikėtojusio belaisvio, žaibavo įniršiu. *Šitas galvijąs nužudė Žaką Sonjerą!* Gruarui ir jo apsaugos darbuotojų komandai Sonjeras buvo kaip mylimas tėvas.

Gruaras tenorėjo tik viena — nuspausti gaiduką ir į Roberto Lengdono nugara įsūdyti kulką. Kaip vyriausiajam apsaugininkui, Gruarui, vienam iš nedaugelio apsaugos darbuotojų, buvo suteikta teisė nešiotis užtaisytą ginklą. Tačiau jis sau priminė, jog nušaudamas Lengdoną suteiks jam malonę; gerokai prastesnis likimas profesorių ištiks tada, kai jis susitiks ir pabendrais su Bezu Fasu ir visa Prancūzijos kalėjimų sistema.

Gruaras nusikabino nuo diržo nešiojamąją radijo stotelę ir pamėgino išsikviesti pastiprinimą. Tačiau tesigirdėjo burzgimas. Šiame kambaryje įrengta papildoma apsaugos sistema visada trukdydavo apsaugos darbuotojams naudotis ryšio priemonėmis. *Turiu nueiti prie durų.* Vis dar nusitaikęs į Lengdoną Gruaras iš lėto traukėsi išėjimo link. Žengęs trečią žingsnį, jis pastebėjo kažką, kas privertė jį sustoti.

Kas, po velnių, čia yra?

Netoli patalpos centro materializavosi keistas mirazas. Siluetas. Ar šioje salėje dar kas nors yra? Tai moteris yrėsi per tamsą, sparčiu žingsniu artėdama tolimosios kairės sienos link. Priešais ją grindimis slyščiojo rausvas spindulys, tarsi ji pasišviesdama spalvotu žibintu kažko ieškotų.

— *Qui est la?* — paklausė Gruaras, pajutęs, jog jau antrą kartą per trisdešimt sekundžių jį perveria adrenalino dygliukai. Staiga jis sutriko ir nebegalėjo susivokti, kur nukreipti ginklą ar kuria kryptimi judėti.

— TMP, — ramiai atsakė moteris, tebešviesdama prožektoriumi į grindis.

Techninė ir mokslinė policija. Gruarą išpylė prakaitas. *Maniau, kad visi agentai išvykę!* Jis suprato, kad rožinė šviesa — tai ultravioletinių spindulių prožektorius, kuriuo naudojasi TMP komanda; vis dėlto jam liko neaišku, kodėl Nepriklausoma policija būtent čia ieško įkalčių.

— *Votre nom!* — riktelėjo Gruaras instinktyviai jausdamas, jog kažkas negerai. — *Répondez!*

— *C'est moi,* — ramiai atsiliepė prancūziškai kalbantis balsas. — *Sophie Neveu.*

Šis vardas buvo įstrigęs tolimiausioje Gruaro sąmonės kertelėje. Sofi Nevė? Juk tai — Sonjero anūkės vardas, argi ne? Būdama dar visai maža ji čia ateidavo, bet jau prieš daugelį metų. *Tikriausiai negali būti, kad čia ji!* O jeigu čia ir Sofi Nevė, vargu ar būtų galima ja pasitikėti. Gruaras buvo girdėjęs gandus apie skausmingą Sonjero ir jo anūkės išsiskyrimą.

— Jūs mane pažįstate, — pasakė moteris. — Ir Robertas Lengdonas nenužudė mano senelio. Patikėkite.

Tačiau apsaugininkas Gruaras nebuvo linkęs tuo patikėti. *Man reikia pastiprinimo!* Jis dar kartą pamėgino susisiekti per savo radiją, bet ir vėl išgirdo burzgimą. Išėjimas — daugiau nei už dvidešimties jardų. Gruaras pradėjo išlėto trauktis apsisprendęs ir toliau laikyti pistoletą nukreiptą į žmogų, gulintį ant grindų. Išlėto traukdamasis atgal Gruaras matė, kaip kitoje patalpos pusėje stovinti moteris kilsteli ultravioletinį prožektorių ir kreipia jį tiesiai į didelį paveikslą, kabantį kitoje *Salle des Etats* pusėje, tiesiai priešais „Monos Lizos“ portretą.

Gruaras aihtelėjo supratęs, koks tai paveikslas.

Dél Dieu, ką ji čia daro?

Kitame salės gale stovinti Sofi Nevė pajuto, kaip šaltu prakaitu išrasojo kaktą. Lengdonas tebegulėjo išsikėtojęs ant grindų. *Laikykis, Robertai. Jau beveik viskas.* Sofi žinojo, kad sargybinis tikrai nėra į vieną iš jų neiššaus, todėl vėl galėjo imtis rūpimo reikalo — ištirinėti visą plotą ir ypač įdėmiai apžiūrėti dar vieną šedevrą — kitą Da Vinčio paveikslą. Deja, ultravioletiniai spinduliai neatskleidė nieko keista nei ant grindų, nei ant sienų, nei ant pačios drobės.

Kas nors čia turėtų būti!

Sofi buvo absoliučiai įsitikinusi, jog teisingai įminė senelio ketinimus.

Ką dar jis galėjo būti sumanęs pasakyti?

Sofi tyrinėjamas šedevras buvo penkių pėdų aukščio drobė. Toje keistoje Da Vinčio nutapytoje scenoje tarp pavojingai aštrių uolų „dalyvavo“ savotiška poza sėdinti Mergelė Marija su kūdikėliu Jėzumi, Jonas Krikštytojas ir angelas Arielis. Kai Sofi buvo maža mergaitė, nė vienas žygis nesibaigdavo prie Monos Lizos — senelis ją per visą salę nutempdavo pasižiūrėti ir šio antro paveikslo.

Seneli, aš čia! Bet aš nieko nematau!

Sofi girdėjo, kaip už nugaros stovintis sargybinis per radijo siųstuvą mėgino prisišaukti pastiprinimą.

Galvok!

Ji prisiminė ant „Monos Lizos“ paveikslo apsauginio gaubto išrašytus žodžius. *Koks tamsus piktnaudžiaujantis žmogus.* Prieš ją kabantis paveikslas nė-

buvo pridengtas apsauginiu stiklu, ant kurio būtų galima ką nors parašyti. Sofi žinojo, jog senelis nieku gyvu nebūtų išniekinęs šio šedevro užrašu. Ji luktelėjo. *Na, bent jau ant paveikslų priekio.* Ji pakėlė akis į ilgus nuo lubų besidriekiančius paveikslą laikančius kabelius.

Ar galėtų taip būti? Paėmusi už kairiojo raižyto medžio rėmo krašto, ji truktėlėjo paveikslą. Atitraukto nuo sienos didžiulio paveikslą drobė įlinko. Sofi kyštelėjo galvą ir pečius už paveikslą ir iškėlusi prožektorių apžiūrėjo kitą paveikslą pusę.

Prireikė vos kelių sekundžių, kad ji įsitikintų, jog nuojauta apgavo. Antra paveikslą pusė buvo tuščia. Jokio rožinio teksto, tik marga nuo laiko parudusi drobė ir...

Palauk...

Sofi žvilgsnis užkliuvo už keisto metališko blizgesio, sušvitusio paveikslą apačioje, ties mediniu rėmo sutvirtinimu. Tasai daikčiukas buvo nedidelis, iškistas į plyšelį ten, kur drobė tvirtinama prie rėmo. Nuo jo karojo blizganti auksinė grandinė.

Sofi nepaprastai nustebo pamačiusi, kad grandinė pritvirtinta prie jai jau pažįstamo auksinio raktelio. Plati raktelio kryžiaus formos galvutė, o jo viduryje išgraviruotas ženklas, kurio ji nebuvo mačiusi nuo devintojo savo gimtadienio. Lelijos su inicialais P. S. Tą akimirka Sofi tarėsi girdinti į ausį šnabždančio senelio balsą. *Kai ateis laikas, raktelis bus tavo.* Jai sugniaužė gerklę supratus, jog net ir miręs senelis ištesėjo savo pažadą. *Raktelis — nuo dėžutės,* Sofi tartum girdėtų jo balsą, *kurioje laiku savo paslaptis.*

Ji suprato, kad viso šio vakaro žaidimo žodžiais tikslas ir yra šis raktelis. Senelis turėjo raktelį tada, kai buvo užpultas. Nenorėdamas, kad raktelis pakliūtų į policijos rankas, jis paslėpė jį už šio paveikslą. Tada išradingai surengė lobių medžioklę, kad būtų tikras, jog raktelį ras tik Sofi.

—Au secours! — riktelėjo sargybinis.

Sofi ištraukė raktelį iš už paveikslą ir įsikišo jį į kišenę kartu su ultravioletinių spindulių prožektoriumi. Pažvelgusi iš už drobės ji matė, kaip sargybinis desperatiškai mėgina su kuo nors susisiekti radijo telefonu. Jis slinko prie išėjimo, bet ir dabar pistoletu buvo nusitaikęs į Lengdoną.

—Au secours! — dar kartą jis suriko į telefoną.

Tyla.

Jis negali susisiekti, suprato Sofi prisiminusi, kaip čia besilankantys turistai dažnai įsiunta niekaip negalėdami prisiskambinti mobiliaisiais telefonais namo ir pasigirti pamatę „Moną Lizą“. Įrengta papildoma apsaugos sistema blokuoja ryšį, todėl paskambinti galima tik išėjus į koridorių. Apsaugos pareigūnas jau sparčiau artėjo prie išėjimo. Sofi suprato, jog turi nedelsdama ko nors griebtis.

Pakėlusi akis į didžiulį paveikslą ir įvertinusi, kad beveik visa gali už jo pasislėpti, Sofi suvokė, kad Leonardas da Vinčis ir vėl, jau antrą kartą šį vakarą, jai padės.

Dar keli metrai, tarė sau Gruaras, nenuleisdamas nuo Lengdono ginklo.

— *Arrêtez! Ou je la détruis!* — salėje nuaidėjo moters balsas.

Gruaras atsigrėžė ir sustojo kaip įkirstas.

— *Mon dieu, non!*

Rausvos šviesos migloje jis matė, kaip moteris nukėlė didįjį paveikslą nuo kabelių ir padėjo ant grindų priešais save. Penkių pėdų aukščio drobė beveik visai dengė moters kūną. Pirmiausia Gruaras pagalvojo, kodėl nesuveikė paveikslo apsaugos sistema ir neįsijungė signalizacija, bet juk, žinoma, nesutvarkyti kabeliniai jutikliai po šio vakaro įvykių. *Ką ji daro!*

Išvydusiam tokią sceną Gruarui ėmė stingti kraujas.

Paveikslo drobė ties viduriu išsipūtė, švelnūs Mergelės Marijos, kūdikėlio Jėzaus ir Jono Krikštytojo kontūrai išsikreipė.

— *Non!* — suriko Gruaras sustingęs iš siaubo žiūrėdamas, kaip tempiasi neįkainojamas Da Vinčio darbas. Moteris iš kitos pusės buvo įrėmusi į drobės vidurį kelią. — *Non!!!*

Gruaras apsigrėžė ir dabar nusitaikė į ją, bet staiga suprato, kad tas jo grąsinimas visai beprasmiškas. Pati drobė tėra medžiaga, bet ji neprieinama — kas gi šautų į šešių milijonų vertės šarvus.

Negaliu paleisti kulkos į Da Vinčį!

— Padėkite ginklą ir radijo stotelę, — ramiu balsu prancūziškai pratarė moteris. — Arba keliu pradursiu paveikslą. Manau, puikiai suprantate, kaip į tai sureaguotų mano senelis.

Gruaras apstulbo.

— Prašau... ne. Tai „Madona uolose“.

Apsaugininkas, numetęs ginklą ir radijo stotelę, iškėlė virš galvos rankas.

— Ačiū, — pratarė moteris. — O dabar tiksliai pildykite viską, ką jums liepsiu, ir viskas bus gerai.

Po kelių akimirų Lengdonui vis dar beprotiškai daužėsi širdis, kai jis lėkė šalia Sofi avarinio išėjimo laiptais į pirmą aukštą. Nė vienas iš jų dar nebuvo prataręs jokio žodžio, kai paliko drebantį Luvro apsaugininką, gulintį ant *Salle des Etats* grindų. Sargybinio pistoletą jau tvirtai gniaužė Lengdonas; jis niekaip negalėjo sulaukti, kada galės juo atsikratyti. Jis jautė, kad ginklas jo rankose labai sunkus ir pavojingai svetimas.

Lėkdamas per dvi laiptų pakopas Lengdonas galvojo, ar Sofi nors šiek tiek nutuokia, koks vertingas yra paveikslas, kurio ji vos nesunaikino. Turint galvoje šios nakties nutikimus, jos meno kūrinių pasirinkimas toli gražu nebuvo atsitiktinis. Nusičiuptas Da Vinčio kūrinys, kaip ir „Mona Liza“, yra gerai žinomas meno istorikų, nes ir jame galima rasti daugybę paslėptų pagonybės simbolių.

— Pasirinkote labai vertingą „įkaitą“, — vis dar bėgdamas pagaliau pratarė Lengdonas.

— „Madona uolose“ — atsiliepė Sofi. — Bet aš jo nepasirinkau. Senelis pasirinko. Už paveikslą jis man ką paliko.

Nustebęs Lengdonas metė į ją žvilgsnį.

— Ką? Bet iš kur žinojote, už kurio paveikslą ieškoti? Kodėl „Madona uolose“?

— „Koks tamsus piktnaudžiaujantis žmogus“*, — Sofi triumfuojamai nusišypsojo. — Neįspėjau pirmų dviejų anagramų, Robertai. Trečiosios pražiopsoti negalėjau.

31 SKYRIUS

— **JIE NEBEGYVI**, — vargais negalais pratarė sesuo Sandrina į telefono ragelį Šv. Sulpicijaus kambarėlyje. Ji ketino palikti žinutę autoatsakiklyje. — Prašau atsilipti! Jie visi nebegyvi!

Paskambinusi trimis lapelyje įrašytais numeriais, ji sulaukė siaubingų rezultatų: atsakė isteriška našlė, detektyvas, besidarbuojantis žmogžudystės vietoje, ir nuliūdęs kunigas, guodžiantis netektį patyrusią šeimą. Visi trys žmonės, kurių telefono numeriai užrašyti, mirę. O galiausiai paskambinusi ketvirtuoju numeriu, kuriuo galėjo skambinti tik neradusi pirmųjų trijų žmonių, sesuo Sandrina išgirdo autoatsakiklio balsą. Jai nebuvo pasakyta jokio vardo, tik pasiūlyta palikti žinutę.

— Grindų plytelės sudaužytos, — maldaujamu balsu kalbėjo ji į autoatsakiklį, — kiti trys mirę!

Sesuo Sandrina nežinojo tų keturių saugomų žmonių tapatybių, bet tais asmeninių telefonų numeriais, kurie buvo pakišti po lova, ji galėjo pasinaudoti tik vienu atveju.

Jeigu kada nors bus sudaužyta toji grindų plytelė, pasakė jai beveidis pranešėjas, vadinas, aukštesnysis ešelonas pralaužtas. Vienam iš mūsų buvo pagrąsinta mirtimi, ir jis priverstas desperatiškai griebtis melo. Paskambink šiais numeriais. Įspėk kitus. Neapvilk mūsų.

Tai buvo tylus pavojaus signalas. Visai paprastas ir nesudėtingas. Pirmą kartą išgirdusi apie šį planą sesuo Sandrina labai nustebo. Jeigu iškiltų pavojus vieno brolio tapatybei, jis turėtų sumeluoti ir taip išjudinti mechanizmą, įspėsiantį kitus brolius. Tačiau šiąnakt paaiškėjo, kad pavojus iškilo daugiau nei vienam broliui.

* *So dark the con of man angl.* — anagrama *Madonna of the Rocks*. — L. da Vinčio paveikslas „Madona uolose“. Vert.

— Prašau, atsiliepkite, — šnabždėjo ji apimta baimės. — Kur jūs esate?

— Padėk ragelį, — pratarė duslus balsas nuo tarpdurio.

Siaubo apimta sesuo Sandrina atsigręžusi pamatė augalotąjį vienuolį. Rankoje jis gniaužė sunkią geležinę žvakidę. Visa drebedama ji padėjo ragelį.

— Jie mirę, — pasakė vienuolis. — Visi keturi. Ir jie mane apkvailino. Pasakyk, kur yra kertinis akmuo.

— Aš nežinau! — nemeluodama atsakė sesuo Sandrina. — Tą paslaptį saugo kiti.

Kiti, kurie jau mirę!

Žmogus artinosi prie jos, baltame kumštyje gniauždamas žvakidę.

— Tu esi bažnyčios sesuo, bet vis tiek jiems tarnauji?

— Jėzus skelbė vienintelę tiesą, — įžūliai prašneko sesuo Sandrina. — *Opus Dei* darbuose tos tiesos nematau.

Iš vienuolio akių staiga pasipylė įtūžio kibirkštys. Jis metėsi pirmyn ir užsimojo žvakide kaip vėzdu. Parkritusią seserį Sandrina paskutinį kartą nusmelkė aiški negera nuojauta.

Visi keturi mirę.

Brangiausia tiesa prarasta amžiams.

32 SKYRIUS

KAI SOFI SU Lengdonu išnėrė pro avarinį išėjimą į Paryžiaus naktį, vakarinio Denono sparno gale įsijungusi signalizacija pabaidė Tiuilri soduose snūduriavusius balandžius. Jiems bėgant per aikštę Sofi automobilio link, Lengdonas išgirdo tolumoje įsijungusias policijos automobilių sirenas.

— Štai ten! — šūktelėjo Sofi rodydama į aikštėje pastatytą raudoną dvivietį automobiliuką.

Tikriausiai ji juokauja! Tai mažiausias automobilis, kokį tik Lengdonas kada nors buvo matęs.

— Taupusis automobilis, — pasakė Sofi. — Šimtui kilometrų — vienas litras.

Lengdonas vos spėjo įsirangyti į keleivio sėdynę, Sofi užvedė variklį ir per šaligatvį įsuko į žvyru nubarstytą skiriamąją juostą. Lengdonas staiga loštelėjo, kai automobilis šovė per šaligatvį ir įsuko į nedidelę ratu einančią gatvę ties *Carrousel du Louvre*.

Atrodė, jog akimirka Sofi buvo sumaniusi sutrumpinti kelią ir nerti tiesiai pirmyn, per gyvatvorę, kertant už gyvatvorės esantį didžiulį žolės apšėtą apskritą plotą.

—Ne! — suriko Lengdonas, žinodamas, jog *Carrousel du Louvre* gyvatvorės įveistos tam, kad paslėptų pavojingą to apskrito ploto centre esančią ertmę — *La Pyramide Inversée* — apverstosios piramidės formos stiklinį stogą, kurį iš muziejaus vidaus jis buvo matęs anksčiau. Ertmė — tokia didelė, kad būtų akimirksniu prarijusi mažąjį jų automobiliuką. Laimei, Sofi, pasirinkusi tinkamesnį kelią, staiga iki galo pasuko vairą dešinėn, pavažiavo ratu besisukančia gatvele, o paskui šovė kairėn ir, lėkdama *Rue de Rivoli* kryptimi, įvažiavo į šiauriau esantį skersgatvį.

Jiems už nugarų garsiau sustūgo dviejų tonų policijos sirenos; užpakalinio vaizdo veidrodėlyje Lengdonas matė švyturėlius. Mažojo automobiliuko variklis protestuodamas ėmė springti, bet Sofi, norėdama nulėkti kuo toliau nuo Luvro, spaudė vis labiau. Likus penkiasdešimčiai jardų iki Rivoli gatvės, užsidedė raudonas šviesoforo signalas. Tyliai nusikeikusi Sofi lėkė toliau. Lengdonas pajuto, kaip ištempia visas kūnas.

—Sofi?

Tik šiek tiek pristabdžiusi ties sankryža, Sofi mirktelejo automobilio šviesom ir skubiai pažvelgė į abi puses, o paskui vėl paspaudė akceleratorių ir pasuko kairėn, į Rivoli. Ketvirtį mylios ji skriejo vakarų kryptimi, o paskui pasuko dešinėn ir važiavo plačia ratu sukančia gatve. Greitai jie atsidūrė kitoje rato pusėje — plačioje Eliziejaus Laukų alėjoje.

Kai išvažiavo į tiesų kelią, Lengdonas pasisuko sėdynėje ir ištempęs kaklą pasižiūrėjo pro užpakalinį langą į Luvrą. Atrodo, policija jų nebesiveja. Mėlynų švyturėlių jūra būrėsi prie muziejaus.

Galiausiai aprimus širdies dūžiams Lengdonas nosisuko nuo lango.

—Buvo įdomu.

Atrodo, Sofi neišgirdo jo žodžių. Ji tebevažiavo išmeigusi akis į pagrindinę gatvę, Eliziejaus Laukus — dviejų mylių ilgio parduotuvių alėją, dažnai vadinamą Paryžiaus Penktąja aveniu. Ambasada — vos už mylios; Lengdonas patogiau įsitaisė.

Koks tamsus piktnaudžiaujantis žmogus.

Sofi mąstymas jam pasirodė įspūdingas.

„Madona uolose“.

Sofi sakė, kad jos senelis už paveikslą kažką paliko. *Paskutinę žinutę?* Lengdonui teliko stebėtis Sonjero puikiai parinkta slaptavieta. „Madona uolose“ — dar viena grandelė iš susivijusios viso vakaro simbolių grandinės. Atrodė, kad Sonjeras kiekviena proga stengėsi išryškinti tamsiuosius ir išdykėliškus Leonardo da Vinčio bruožus.

Da Vinčio „Madoną uolose“ užsakė Skaistybės vienuolių draugija, kuriai reikėjo paveikslą centrinei altoriaus daliai papuošti. Paveikslas turėjo būti viso triptiko centrinė dalis Šv. Pranciškaus bažnyčioje Milane. Vienuolės pateikė Da Vinčiui specialius matmenis ir norimą paveikslą temą — turėjo būti pavaizduota Mergelė Marija, kūdikėlis Jonas Krikštytojas, Arielis ir kūdikėlis Jėzus; jie visi turėjo glaustis grotoje. Nors Da Vinčis padarė taip, kaip buvo prašytas, jam pri-

stačius paveikslą draugija buvo apimta siaubo. Jis prisotino paveikslą trikdančių ir akis badančių detalių.

Paveikslas vaizduoja mėlynais drabužiais vilkinčią Mergelę Mariją. Ji sėdi viena ranka apglėbusi kūdikį, tikriausiai kūdikėlį Jėzų. Priešais Mariją sėdi Arielis, taip pat su kūdikiu, tikriausiai su Jonu Krikštytoju. Keista, bet šiame paveiksle ne Jėzus laimina Joną, kaip vaizduojama paprastai, o kūdikėlis Jonas laimina Jėzų... ir Jėzus tarsi pripažįsta jo viršenybę! Dar labiau trikdė kitas dalykas: Marija vieną ranką laiko iškėlusį virš kūdikėlio Jono galvos, tarsi pasirengusi grėsmingam gestui; jos pirštai panašūs į erelio nagus, besiruošiančius smigti į kažkieno nematomą galvą. Galiausiai galima paminėti patį ryškiausią ir labiausiai bauginantį fragmentą: po išlenktais Marijos pirštais sėdintis Arielis taip pat keistai atkišęs ranką, tarsi gestu mėgintų parodyti, jog rengiasi nupjauti nematomą galvą, kurią ereliškais nagais laiko sučiupusi Marija.

Lengdono studentai visada džiaugdavosi sužinoję, kad Da Vinčis galiausiai suminkštėjo ir nutapė draugijai kitą paveikslą, „aptakesnį“ „Madonos uolose“ variantą, kur viskas vaizduojama įprasčiau. Dabar antrasis paveikslo variantas kabo Londono nacionalinėje galerijoje; jis pavadintas „Mergelė uolose“, bet Lengdonui labiau patinka daugiau intriguojantis originalas.

Sofi važiuojant Eliziejaus Laukais Lengdonas paklausė:

— O kas buvo už to paveikslo?

Sofi akys tebebuvo įbestos į kelią.

— Kai būsime saugūs pakliuvę į ambasadą, parodysiu.

— Jūs man *parodysite*? — nustebo Lengdonas. — Jis jums paliko kokį nors konkretų daiktą?

Sofi trumpai linktelėjo.

— Papuoštą lelijomis ir inicialais P. S.

Lengdonas negalėjo patikėti savo ausimis.

Mums pavyks, pagalvojo Sofi. Pasukusi automobiliuko vairą į dešinę, ji greitai pravažiavo prabangų *Hôtel de Crillon*, stovintį medžių tvora atitvertos diplomatų buveinės kaimynystėje. Dabar iki ambasadų — mažiau nei mylia. Galiausiai Sofi pasijuto vėl galinti normaliai kvėpuoti.

Net vairuodama Sofi negalėjo liautis galvojusi apie kišenėje esantį raktą: iškilo prieš daugelį metų matytas vaizdas — vienodo ilgio kryžmių kryžiaus formos rakto galvutė, trikampis kotas, įkarpos, reljefinė gėlių dekoracija ir raidės P. S.

Nors ištisus metus Sofi negalvojo apie šį raktą, dirbdama tarp žvalgybininkų ji daug išmoko apie saugumo dalykus, todėl ypatingas raktelio koto apdirbimas nebeatrodė toks mišlingas. *Lazeriu išpjauta besikeičianti forma. Neįmanoma padaryti dublikato*. Šis raktelis kitoks: jo dantukai nesukibtų su spynos šova ir jos neatrakintų; lazeriu išdegintos įrantos pritaikytos elektroniniam įrenginiui. Jeigu tokio ypatingo raktelio akutė nustato, kad šešiakampės įdubėlės tinkamai išgaubtos ir išdėstytos, spyna atsirakina.

Sofi dar neįsivaizdavo, ką gali atrakinti toks raktas, bet nujautė, jog Londonas tikriausiai galėtų atsakyti. Šiaip ar taip, jis nė nematęs nupasakojo, kaip raktelis dekoruotas. Kryžiaus formos raktelio galvutė rodo, kad raktas susijęs su krikščioniška organizacija, bet Sofi nieko nebuvo girdėjusi apie bažnyčias, kurios naudotųsi matricos principu lazeriu pagamintais raktais.

Beje, mano senelis nebuvo krikščionis...

Prieš dešimt metų Sofi buvo ši faktą įrodančio įvykio liudininkė. Ironiška, tačiau tikrą senelio „prigimtį“ jai irgi atvėrė raktas, tiesa, kitas, daug įprastesnis.

Tą šiltą popietę ji nusileido Šarlio de Golio oro uoste ir sėdo į taksi ketin-dama važiuoti namo. *Senelis taip nustebęs mane pamatęs*, pagalvojo ji. Keliomis dienomis anksčiau grįždama pavasario atostogų iš aukštosios mokyklos Britanijoje Sofi negalėjo sulaukti, kada jį pamatys ir papasakos apie išmokus šifruoto teksto skaitymo metodus.

Tačiau atvykusi į namus Paryžiuje senelio nerado. Nusivylusi pamanė, kad jis jos taip anksti nelaukė, todėl tikriausiai tebėra darbe, Luvre. *Bet juk dabar šeštadienio popietė*, susivokė Sofi. Jis retai kada dirbdavo savaitgaliais. Savaitgaliais jis paprastai...

Šypsodamasi Sofi nubėgo į garažą. Savaine aišku, automobilio nebuvo. Savaitgalis. Žakas Sonjeras labai nemėgo važinėti po miestą ir automobilį laikė tik vienam tikslui — laisvalaikio kelionėms į Normandiją, į šiaurę nuo Paryžiaus. Po ištisų mėnesių, praleistų Londono grūstyse, Sofi troško pajusti gamtos kvapus ir nedelsdama pradėti atostogas. Dar tik vakarėjo, todėl Sofi nusprendė kuo greičiau važiuoti ir nustebinti senelį. Pasiskolinusi iš draugų automobilį, ji išvažiavo šiaurės kryptimi, mėnulio nutviekstų kalvų ir Krėjaus link. Atvažiavo šiek tiek po dešimos, įsuko į ilgą jau privačioje valdoje keliuką, vedantį į senelio prieglobstį. Šis keliukas tęsiasi daugiau nei mylią, todėl tik pusiaukelėje Sofi pro medžius išvydo namelį — seną akmeninę trobelę, nutūpusią kalvos papėdėje vidury miškų.

Sofi pamanė, kad tokiu metu senelis jau gali miegoti, todėl labai apsidžiaugė išvydusi languose mirksinčius žiburėlius. Tačiau jos džiaugsmas peraugo į nuostabą, kai privažiavusi prie namelio pamatė sustatytus automobilius — mercedesus, BMW, „Audi“ ir rolsroisus.

Sofi kurį laiką žiūrėjo nustebusi, o paskui prapliupo juoktis. *Mano senelis — įžymus atsiskyrėlis!* Atrodo, kad jis apskritai ne toks jau ir atsiskyrėlis, koku dedasi esąs. Žinoma, kol anūkėlė studijuoja, jis rengia vakarėlius; pažvelgęs į automobilius galėtų pasakyti, jog čia renkasi vieni iš įtakingiausių Paryžiaus žmonių.

Norėdama senelį nustebinti Sofi nuskubėjo prie lauko durų. Tačiau pamėginusi jas atidaryti pamatė, kad durys užrakintos. Ji pabeldė. Niekas neatsiliepė. Sutrikusi ji apėjo namą ir pamėgino įeiti pro galines duris. Ir šios durys buvo užrakintos. Vėl nieko.

Sumišusi Sofi minutėlę stovėjo ir klausėsi. Vienintelis jos girdimas garsas buvo slėniu užčiojančio vėsaus Normandijos vėjelio aimanos.

Jokios muzikos.

Jokių balsų.

Nieko.

Apgaubta miškų tylos Sofi nuėjo į kitą namo pusę ir pasilypėjusi ant malkų krūvos, prispaudusi veidą prie stiklo pažvelgė pro langą į kambarį. Tai, ką ji pamatė, nieko nepaaiškino.

— Čia nieko nėra!

Visas pirmas aukštas atrodė tuščias.

Kur visi žmonės?

Smarkiai plakančia širdimi Sofi nubėgo į malkinę ir susirado atsarginį raktą, kurį senelis laikė po prakurų dėžę. Ji nulėkė prie lauko durų ir jas atsirakinusi įėjo. Įžengusi į tuščią koridorių Sofi pamatė, kaip ėmė mirksėti apsaugos sistemos pultelyje šviečianti raudona lemputė: tai įspėjimas, jog įėjusysis turi dešimt sekundžių teisingam kodui surinkti, kol nepradėjo kvykti signalizacija.

Per vakarėlį jis laiko įjungtą signalizaciją?

Sofi skubiai surinko kodą ir išjungė sistemą.

Įėjusi ji įsitikino, kad visas namas tuščias. Antrame aukšte taip pat. Vėl nulipusi į tuščią pirmojo aukšto kambarį, ji minutėlę stovėjo tylėdama ir svarstydama, kas iš tikrųjų čia dedasi.

Tada Sofi ir išgirdo.

Prislopinti balsai. Atrodė, kad jie sklinda kažkur iš apačios. Sofi negalėjo įsivaizduoti. Pasilenkusi ji pridėjo prie grindų ausį ir įsiklausė. Taip, garsai aiškiai sklinda iš apačios. Atrodė, kad balsai dainuoja arba... gieda. Ji išsigando. Dar didesnę nuostabą nei patys garsai jai kėlė suvokimas, jog šiame name rūšio nėra.

Bent jau aš jo niekada nemačiau.

Pasisukusi ir peržvelgusi kambarį Sofi pamatė vienintelį daiktą, kuris pasirodė nesąs savo vietoje — mėgstamiausią senelio antikvarinį daiktą, ištiestą Obiusono gobeleną. Paprastai jis kabodavo ant rytinės sienos, prie židinio, bet tada jis buvo atitrauktas, ir paprastai uždengtas sienos lopas žiojėjo atviras.

Priėjusi prie plikos medinės sienos Sofi išgirdo, jog giedojimas suskambo garsiau. Kiek sudvejojusi, ji prikišo prie sienos ausį. Balsai girdėjosi aiškiau. Žmonės tikrai giedojo, bet jų tariamų žodžių Sofi negalėjo išskirti.

Erdvė už sienos tuščia!

Apčiupinėjusi sienos lentas Sofi aptiko nedidelę gražiai išskobtą یدubelę. *Slankiojančius durys*. Besidaužančia širdimi ji užkišo pirštus ir stumtelėjo duris. Nesukėlusi jokio triukšmo siena prasivėrė. Iš apačios ataidėjo balsai.

Prasmukusi pro duris Sofi atsidūrė ant grubiai tašytų akmeninių laiptų spirale vedančių žemyn. Ji važinėdavo į šį namelį nuo vaikystės, bet nė nenučiuokė, kad tokie laiptai yra!

Jai leidžiantis darėsi vis šalčiau. Balsai artėjo. Ji jau išgirdo ir vyrus, ir moteris. Vaizdą užstojo spirale besisukantys laiptai, bet nebetoli buvo ir pirmasis laiptelis. Tolėliau ji matė rūšio grindų lopinėlių — akmenis, apšviestus šokinėjančios oranžinės ugnies šviesos.

Sulaikiusi kvapą Sofi nusileido dar žemiau ir pasilenkė norėdama pažiūrėti. Jai prireikė kelių sekundžių, kol susivokė, ką matanti.

Kambarys buvo panašus į grotą — atrodė, kad patalpa ištašyta iš kalvos granito. Šviesa sklido tik nuo sienose įstatytų fakelų. Liepsnų apšviesti kambario viduryje ratu stovėjo apie trisdešimt žmonių.

Aš sapnuoju, tarė sau Sofi. Sapnas. Kas gi dar galėtų būti?

Visi kambaryje susirinkusieji dėvėjo kaukes. Moterys vilkėjo baltas plonyčio audeklo sukneles ir avėjo auksiniais bateliais. Jų kaukės buvo baltos, o rankose jos laikė auksinius rutulius. Vyrai vilkėjo ilgas juodas tunikas ir buvo užsidėję juodas kaukes. Šių žmonių būrys priminė didžiulį šachmatų rinkinį. Visi sustoję ratu lingavo pirmyn ir atgal giedodami kažkam, kas gulėjo priešais juos ant grindų... kažkam, ko Sofi nematė.

Giesmė aprimo. Paskui ėmė greitėti. Paskui sududeno. Dar greičiau. Visi dalyviai žengė žingsnį pirmyn ir atsiklaupė. Tą akimirką Sofi išvydo tai, į ką jie visi žiūrėjo. Net ir atšlijusi iš siaubo ji suprato, jog šis vaizdinys įsirežė jos atmintin visiems laikams. Pajutusi šleikštulį Sofi nususuko ir ramstydamasi į akmenines sienas užlipo laiptais viršun. Uždariusi duris ji perlėkė per tuščią namelį ir neatsigavusi nuo šoko ašarodama išvažiavo atgal, į Paryžių.

Tą vakarą, kai gyvenimą sudaužė nusivylimas ir išdavystė, ji susikrovė savo daiktus ir išėjo iš namų, ant valgomojo stalo palikusi raštelį:

AŠ TEN BUVAU. NEMĖGINK MANĘS IEŠKOTI.

Šalia raštelio paliko atsarginį trobelės raktą.

— Sofi, — nutraukė jos mintis Lengdono balsas. — Sustokite! Sustokite!

Pakirdusi iš atsiminimų Sofi paspaudė stabdžių pedalą.

— Ką? Kas nutiko?

Lengdonas parodė į ilgą priešais besidriekiančią gatvę.

Tai pamačiusi Sofi pašiurpo. Už šimto jardų kelią buvo užblokavę du skersai gatvės pastatyti policijos automobiliai. Jų tikslas aiškus. *Jie atkirto Gabrielio aveniu!*

Lengdonas niauriai atsiduso.

— Kaip suprantu, ambasada nebepasiekiamo?

Du policijos pareigūnai, atsistoję šalia savo automobilių, žvelgė jų kryptimi, aiškiai susidomėję mašinos žibintais, taip netikėtai sustingusiais tiesiai prieš juos.

Gerei, Sofi, apsigręžk, tik labai iš lėto.

Ji atsargiai apsuko automobiliuką ir patraukė priešinga kryptimi. Važiudama tolyn už nugaros išgirdo padangų cyptelėjimą. Vėl atgijo sirenos.

Keiksnodama Sofi nuspaudė akceleratorių.

33 SKYRIUS

SOFI AUTOMOBILIUKAS lėkė diplomatų kvartalu skriedamas pro ambasadas ir konsulatus, kol galiausiai išniro šalutinėje gatvelėje, iš kurios pasukęs dešinėn išvažiavo į plačiuosius Eliziejaus Laukus.

Lengdonas sėdėjo keleivio sėdynėje kietai sugniaužęs kumščius. Persisukęs jis stebėjo, ar nesiveja policija. Staiga profesorius pasigailėjo pabėgęs nuo policijos. *Bet tu ir nepabėgai*, priminė jis sau. Sofi nusprendė už jį, išmetusi pro tualetu langą „blakę“. Dabar jiems tolstant nuo ambasados ir lenkiant retai kada kelyje pasitaikančias mašinas Lengdonas galvojo, jog menkai teturi iš ko rinktis. Nors ir atrodė, kad kažkuriam laikui Sofi pavyko pasprukti nuo policijos, Lengdonas abejojo, ar tokia sėkmė juos lydės ilgai.

Sėdėdama už vairo Sofi ėmė graibyti po megztinio kišenę. Ji ištraukė nedidelį metalinį daikčiuką ir padavė jį Lengdonui.

— Robertai, gal geriau pažiūrėkite į štai šitą. Jį man paliko senelis už „Madonos uolose“.

Sudrebjęs iš numanomo netikėtumo Lengdonas paėmė daikčiuką ir jį apžiūrėjo. Jis buvo sunkus ir panašus į kryžių. Iš pirmo žvilgsnio Robertui pasirodė, kad jis laiko specialų laidotuvių apeigų atributą — miniatiūrinį ant kapo statomo paminkliuko atvaizdą. Bet tada jis pastebėjo, kad nuo kryžiaus besitęsiantis kotas yra prizmės formos, trikampis, taip pat išmargintas šimtais mažutychių šešiakampių, kurie atrodė labai dailiai išskobti ir išmėtyti kaip papuola.

— Tai lazeriu pagamintas raktas, — pasakė jam Sofi. — Tuos šešiakampius „perskaito“ elektroninis įrenginys.

Raktas? Lengdonas niekada nebuvo matęs nieko panašaus.

— Pažvelkite į kitą pusę, — Sofi persirikiavo į kitą juostą ir įvažiavo į sankryžą.

Apvertęs raktą Lengdonas prasižijo iš nuostabos. Vidury kryžiaus jis pamatė reljefinį dekorą — stilizuotas lelijas ir inicialus P. S.

— Sofi, — pratarė jis, — juk tai ženklas, apie kurį jums pasakojau! Oficiali Siono vienuolyno emblema.

Ji linktelėjo.

— Kaip jau sakiau, šį raktą buvau mačiusi prieš daugelį metų. Jis manęs prašė niekada daugiau apie jį nekalbėti.

Lengdono akys tebebuvo išmeigtos į reljefu puoštą kryžių. Raktelis pagamintas taikant modernias technologijas, bet vaizduoja be galo seną simbolį: šis raktelis — tarsi senojo ir moderniojo pasaulio jungtis.

— Senelis man sakė, kad raktelis rakina dėžutę, kurioje jis saugo daug paslapčių.

Lengdonui per nugarą perbėgo šiurpas, kai jis pamėgino įsivaizduoti, kokias paslaptis galėtų saugoti toks žmogus kaip Žakas Sonjeras. Profesorius nė nenutuokė, ką su tokiu futuristiniu rakteliu galėjo veikti senoji brolija. Vienintelis vienuolyno egzistavimo tikslas — saugoti paslaptį. Toji paslaptis neįtikėtina reikšminga. *Ar šis raktas galėtų būti kaip nors su ja susijęs?* Ši mintis tiesiog svaigino.

— Ar žinote, ką jis rakina?

Sofi, rodos, nusivylė.

— Maniau, kad jūs žinote.

Lengdonas tylėjo, tik vartė rankose raktą tyrinėdamas jį.

— Jis panašus į krikščionišką daikčiuką, — neatlyžo Sofi.

Lengdonas nebuvo tuo tikras. Šio rakto galvutė — ne tradicinės ilgakamienio krikščioniškojo kryžiaus formos, tai veikiau taisyklingas kryžius, turintis keturias vienodo ilgio „rankas“; tokie kryžiai egzistavo dar tada, kai iki krikščionybės buvo likę pusantro tūkstančio metų. Toks kryžius neturi nieko bendra su krikščioniška nukryžiovimo samprata, susijusia su ilgakamieniu lotyniškuoju kryžiumi, kurį sumanė romėnai kaip kankinimo įrankį. Lengdonas visada stebėdavosi, kiek mažai krikščionių, žiūrinčių į nukryžiuotąjį, arba *krusifiksą**, suvokia, kad smurtu paženklintą jų simbolio istoriją atspindi pats žodis.

— Sofi, — pratarė Lengdonas, — galiu pasakyti tik tiek, kad taisyklingi kryžiai, kaip šis, yra laikomi taikos kryžiais. Būdami tokios taisyklingos formos jie netinkami nukryžiovimui, o jį sudarančių horizontaliojo ir vertikaliojo elementų sankirta reiškia natūralią vyriškumo ir moteriškumo sąjungą, todėl šio kryžiaus simbolika puikiai atspindi šio vienuolyno filosofiją.

Sofi pažvelgė į Lengdoną nuovargio kupinomis akimis.

— Jūs nė nenumanote, tiesa?

Lengdonas suraukė kaktą.

— Neturiu už ko užsikabinti.

— Na, gerai, mums reikia sukti iš kelio, — pasakė Sofi, pažvelgusi į užpakalinio vaizdo veidrodėlį. — Turime surasti saugią vietą, kur galėtume išsiaiškinti, ką šis raktas rakina.

Lengdonas ilgesingai pagalvojo apie savąjį kambarį viešbutyje „Ritz“. Deja, tai prastas pasirinkimas.

— Gal važiuokime pas Amerikos universiteto Paryžiuje šeimininkus?

— Per daug žinoma vieta. Fosas ir juos patikrins.

— Tikriausiai turite pažįstamų. Jūs juk čia gyvenate.

— Fosas patikrins visus mano telefone esančius numerius, elektroninio pašto įrašus, kalbės su mano bendradarbiais. Mano pažįstami bus „perkrėsti“,

* Žodžiai *cross* (angl. — *kryžius*) ir *crucifix* (angl. — *nukryžiuotasis*) kilo iš lotyniško veiksmazodžio *cruciate* — kankinti. *Vert.*

o susirasti kokį nors viešbutį — taip pat niekam tikęs sumanymas, nes visi administratoriai prašo dokumentų.

Lengdonas ir vėl ėmė svarstyti, ar nebūtų buvę geriau, jeigu Fosas jį būtų suėmęs Luvre.

— Paskambinkime j ambasadą. Galėčiau paaiškinti situaciją ir paprašyti, kad jie pasiųstų ką nors iš ambasados, kad mus paimtų.

— Kad mus paimtų? — Sofi pasisuko ir pažvelgė į bendrakeleivį taip, tarsi jis būtų beprotis. — Robertai, jūs sapnuojate. Jūsų ambasada neturi jurisdikcijos, išskyrus savo nuosavybę. Jeigu jie ką nors pasiųs mūsų paimti, toks jų veiksmas bus traktuojamas kaip pagalba Prancūzijos Vyriausybės ieškomiesiems bėgliams. To niekada nebus. Jeigu jūs pats nueitumėte į savo ambasadą ir paprašytumėte laikino prieglobsčio, tada būtų kas kita, bet tik ne prašyti juos veikti prieš Prancūzijos įstatymų vykdytojus, — Sofi papurtė galvą. — Paskambinkite į ambasadą dabar pat, ir jie jums patars vengti tolesnių konfliktų ir grįžti pas Fosą. Paskui jie pažadės pasitelkti diplomatinis kanalus ir pasistengti, kad byla būtų nagrinėjama švelniau.

Ji pažvelgė į elegantiškas Eliziejaus Laukų vitrinas.

— Kiek turite grynaisiais?

Lengdonas pasižiūrėjo į piniginę.

— Šimtą dolerių. Keletą eurų. Kodėl klausiate?

— Turite kredito kortelių?

— Žinoma.

Sofi nuspaudus akceleratorių Lengdonas suprato, kad ji kuria kažkokį planą. Tiesiai priešais, Eliziejaus Laukų gale, stovi Triumfo arka — 164 pėdų aukščio Napoleono duoklė savo paties karinei galiai. Triumfo arką juosia didžiausias Prancūzijoje aštuonių eismo juostų žiedas.

Sofi, vairuodama žiedo link, vėl pažvelgė į užpakalinio vaizdo veidrodį.

— Kuriam laikui jie pametė mus iš akių, — pasakė Sofi. — Bet jeigu liksime šiame automobilyje, ilgiau nei penkių minučių neišstampsime.

Tai pavok kita, mintyse patarė Lengdonas. Juk vis tiek esame nusikaltėliai.

— Ką ketinate daryti?

Sofi įvažiavo į žiedą.

— Pasitikėkite manimi.

Lengdonas nieko neatsakė. Šią naktį pasitikėdamas toli nenuvažiavo. Atsimaukęs švarko rankovę jis pažvelgė į laikrodį — kolekcinį laikrodėlį su Peliuko Mikio paveikslėliu, kurį jam padovanojo tėvai dešimtojo gimtadienio proga. Nors vaikiškas laikrodžio ciferblatas visada traukė keistos nuostabos kupinus žvilgsnius, Lengdonas daugiau taip ir neišigijo kito laikrodžio. Disnėjaus animacija buvo pirmoji jo pažintis su spalvų ir formų magija, o Peliukas Mikis kasdien primindavo Lengdonui, jog širdyje jis turi likti jaunas. Peliuko rankutės, išskėtos keistu kampu, rodė taip pat keistą laiką — 2:51 ryto.

— Įdomus laikrodis, — pratarė Sofi, dirstelėjusi į Lengdono riešą. Ji vairavo automobiliuką plačiu žiedu, priešinga laikrodžio rodyklei kryptimi.

— Ilga istorija, — tarstelėjo Lengdonas ir pasitraukė rankovę.

— Manau, turėtų būti ilga, — atsakė Sofi ir šyptelėjo. Ji išsuko iš žiedo ir patraukė į šiaurę, toliau nuo miesto centro. Suskubusi prasmukti pro du žaliai degančius šviesoforus, ji pasiekė trečią sankryžą ir pasuko dešinėn, į *Boulevard Malesherbes*. Palikę medžiais apsodintas diplomatinį kvartalą juosiančias gatves, jie įvažiavo į tamsesnius pramoninius rajonus. Sofi skubiai pasuko į kairę, ir po minutėlės Lengdonas suprato, kur atsidūręs.

Sen Lažaro stotis.

Priešais juos stūksantis traukinių terminalas stikliniu stogu priminė keistą lėktuvų angarą arba šiltnamį. Europos geležinkelio stotys niekada nemiega. Net ir tokiu vėlyvu metu prie centrinio įėjimo tinginiavo pustuzinis taksi automobilių. Prekeiviai stumdė vežimėlius su sumuštiniais ir mineraliniu vandeniu, o iš stoties pastato išėję mieguisti vaikai su kuprinėlėmis trynėsi akutes ir žvalgėsi aplinkui, tarsi mėgtų prisiminti, į koki miestą jie atvyko. Tolėliau ant šaligatvio stovėjo du policininkai ir kažką aiškino pasiklydusiems turistams.

Sofi paslėpė savo automobiliuką už taksi automobilių linijos ir pastatė jį už raudonos juostos, nors gatvėje buvo pilna vietos mašinoms pastatyti. Lengdonui nespėjus paklausti, kas čia dedasi, ji išlipo iš automobilio ir, nulėkusi prie pirmo taksi automobilio, pro langelį pradėjo kalbėtis su vairuotoju.

Kai Lengdonas taip pat išlipo iš mašinos, jis pamatė, kaip Sofi padavė taksi vairuotojui didžiulį pluoštą pinigų. Taksi vairuotojas linktelėjo, o tada, didžiai Lengdono nuostabai, nuvažiavo be jų.

— Kas nutiko? — paklausė Lengdonas priėjęs prie Sofi, kai taksi dingo iš akių.

Sofi jau suko įėjimo į stotį link.

• — Eime. Nusipirksime du bilietus į kitą traukinį, vykstantį iš Paryžiaus. Lengdonas skubėjo greta jos. Mylios kelionė iki JAV ambasados virto tikrą tikriausia evakuacija iš Paryžiaus. Lengdonui ši mintis patiko vis mažiau.

34 SKYRIUS

VAIRUOTOJAS, turėjęs iš tarptautinio Leonardo da Vinčio oro uosto paminti vyskupą Aringarozą, privažiavo neįspūdingu juodos spalvos FIAT sedanu. Aringarozą prisiminė tas dienas, kai Vatikanas naudojos dideliais prabangiais automobiliais, išpuoštais herbais ir vėliavėlėmis su Šventojo Sosto simbolika. *Tos dienos jau praėjo*. Dabar Vatikano automobiliai kur kas paprastesni ir dažniausiai niekaip nepaženklinti. Vatikano teigimu, taip norėta sumažinti transporto išlaidas vyskupijų naudai, bet Aringarozą įtarė, jog taip daroma daugiau

saugumo sumetimais. Pasaulis dabar kraustosi iš proto, ir daugelyje Europos šalių viešai demonstruoti meilę Jėzui Kristui yra beveik tas pats, kaip ant automobilio stogo nusipaišyti taikinį.

Susisupęs į juodą sutaną Aringarozas įlipo į automobilį ir, įsitaisęs galinėje sėdynėje, pasirengė ilgai kelionei į Gandolfo pilį. Į tokią pačią kelionę jis leidosi ir prieš penkis mėnesius.

Praėjusių metų kelionė į Romą, atsiduso jis. Ilgiausia naktis mano gyvenime.

Prieš penkis mėnesius Aringarozas sulaukė skambučio iš Vatikano ir reikalavimo kuo greičiau atvykti į Romą. Nieko nebuvo paaiškinta. *Bilietus rasite oro uoste.* Šventasis Sostas iš paskutiniųjų stengėsi išlaikyti paslapties šydą net ir aukščiausių dvasininkų akivaizdoje.

Aringarozas nujautė, jog paslaptį išskleidęs susijęs su popiežiaus ir Vatikano pareigūnų pastangomis prikirpti *Opus Dei* dėl sėkmingai pavykusio projekto — nacionalinio jų organizacijos centro Niujorke statybų. *Architectural Digest* pastatą pavadino „degančiu katalikybės švyturiu, didingai papildančiu modernųjį peizažą“, o pastaruoju metu Vatikanas kreipia dėmesį į viską, kas kaip nors susiję su sąvoka „modernus“.

Aringarozas neturėjo kito pasirinkimo, kaip tik priimti kvietimą, nors ten vykti labai nenorėjo. Neprijausdamas dabartinio popiežiaus administracijai Aringarozas, kaip ir daugelis konservatyvių dvasininkų, ganėtinai susirūpinęs stebėjo, kaip naujasis popiežius pradeda eiti savo pareigas. Būdamas neįtikėtinai liberalių pažiūrų, Jo Šventenybė sušaukė kontraversiškesnę ir neįprasčiausią Vatikano istorijoje konklavą. Užuoat pasirinkęs nuolankumą, pasiekęs netikėtas valdžios aukštumas Šventasis Tėvas nešvaistė laiko veltui ir ėmėsi tvarkyti su aukščiausia krikščioniškojo pasaulio valdžia susijusius reikalus. Sulaukęs paramos iš liberaliai nusiteikusių Kardinolų kolegijos, popiežius paskelbė popiežišką misiją „atjauninti Vatikano doktriną ir parengti katalikybės tiesas trečiajam tūkstantmečiui“.

Aringarozas baiminosi, manydamas, jog šiuos žodžius galima atitinkamai interpretuoti: vadinasi, žmogus yra tiek arogantiškas, kad mano galys perrašyti Dievo įsakymus ir vėl laimėti širdis tų, kuriems atrodo, kad tikrosios katalikybės reikalavimai šiandieniniame pasaulyje yra per daug nepatogūs vykdyti.

Aringarozas naudojosi visa politine įtaka; jis iš esmės permastė *Opus Dei* organizacijai prijaučiančios bendruomenės galią ir finansinius išteklius ir nutarė įspėti popiežių bei jo patarėjus, jog sušvelninti Bažnyčios įstatymus būtų kvaila — tai ne tik bylotų apie susvyravusį tikėjimą, bet ir nuvestų prie politinės savižudybės. Jis jiems priminė, kad po to, kai anksčiau buvo sušvelninti Bažnyčios įstatymai — tai buvo Vatikano fiasko, — belieka graužtis dėl nemalonaus palikimo: dabar Bažnyčią lanko mažiau žmonių nei kada nors anksčiau, aukų surenkama taip pat gerokai mažiau, be to, net neužtenka katalikų kunigų, kuriems būtų galima skirti bažnyčias.

Iš bažnyčios žmonės laukia struktūros ir nuorodų, laikėsi savo Aringarozas, o ne pataikavimo ir mylavimo!

Tą vakarą prieš keletą mėnesių, automobiliui išvažiavus iš oro uosto, Aringarozą nustebo pasijutęs vežamas ne į Vatikaną, bet rytų kryptimi, vingiuotu siauru keliu.

— Kur mes važiuojam? — paklausė jis vairuotojo.

— Albano kalnai, — atsakė jis. — Susitikimas vyks Gandolfo pilyje.

Popiežiaus vasaros rezidencijoje? Ten Aringarozą niekada nebuvo lankęsis ir nenorėjo apsilankyti. Tai ne tik popiežiaus vasarvietė; šešiolikto amžiaus tvirtovėje buvo įrengta *Specula Vaticana* — Vatikano observatorija, viena iš pažangiausių astronomijos observatorijų Europoje. Aringarozą niekada neprijautė nuo seno Vatikanui būdingam kišimuisi į mokslo sritį. Ar išmintinga ieškoti sąsajų tarp mokslo ir tikėjimo? Objektiviškai mokslu negali užsiiminti žmogus, tikintis Dievu. Taip pat nereikalingas ir fizinis tikėjimo tiesų patvirtinimas.

Ir vis dėlto, mąstė jis, kai akiratyje pasirodė Gandolfo pilis, kylanti į žvaigždžių nusėtą lapkričio nakties dangų. Žvelgiant nuo kelio Gandolfo pilis panaši į didelę akmeninę pabaisą, pasirengusią savižudiškam šuoliui. Nutūpusi ant paties uolos krašto pilis tarsi lenkiasi Italijos civilizacijos lopšiui — slėniui, kuriam gerokai prieš įsikuriant Romai rungėsi Kuriacijų ir Oracijų klanai.

Vien Gandolfo pilies siluetas atrodė vertas stabtelėti ir pasigrožėti: tai įspūdingas gynybinės architektūros pavyzdys, atliepiantis dramatiško uolos peizažo didybę. Gaila, svarstė Aringarozą, kad Vatikanas apgadino statinį virš stogo įrengęs du milžiniškus aliuminio teleskopų kupolus, ir dabar kažkada didingas pastatas atrodo kaip pasipūtęs karys, užsidėjęs porą gimtadienio kepuraičių.

Aringarozai išlipus iš automobilio jaunas jėzuitų dvasininkas atskubėjo jo pasitikti.

— Sveiki atvykę, vyskupe. Aš esu tėvas Manganas. Čia dirbu astronomu.

Tau gerai. Aringarozą sveikindamasis murmtelėjo ir nusekė paskui šeimininką į pilies vestibulį — plačią erdvę, papuoštą patvirkusio renesanso meno ir astronominių įvaizdžių mišiniu. Sekdamas paskui vedlį plačiais marmuriniais laiptais Aringarozą matė rodykles į konferencijų centrus, paskaitų sales, turistų informacijos tarnybas. Jis stebėdamasis galvojo, kad Vatikanas neįstengia pateikti aiškių ir griežtai nustatytų dvasinio tobulėjimo gairių, bet kažkaip randa laiko skaityti turistams paskaitas astrofizikos temomis.

— Pasakykite, — pratarė Aringarozą kreipdamasis į jaunąjį kunigą, — nuo kada kiaušinis vištą moko?

Kunigas pažvelgė į svečią keistu žvilgsniu.

— Sere?

Aringarozą, nusprendęs šįvakar puolimo nepradėti, numojo ranka. *Vatikanas pablūdo.* Kaip aptingęs tėvas, kuriam paprasčiau nepastebėti išpaikinto vaiko įgeidžių nei tarti griežtą žodį ir paaiškinti, kas yra tikrosios vertybės, Bažnyčia, mėgindama persiorientuoti, darosi vis švelnesnė ir suka kultūriniu klystkelio.

Platus, prabangiai įrengtas antrojo aukšto koridorius vedė tik į vieną pusę — didžiulių ąžuolinių durų link. Ant durų kabojo varinis užrašas.

BIBLIOTECA ASTRONOMICA

Aringarozas buvo girdėjęs apie šią vietą — Vatikano astronomijos biblioteką; sklido gandai, kad šioje bibliotekoje yra daugiau nei dvidešimt penki tūkstančiai knygų, įskaitant retus Koperniko, Galilėjaus, Keplerio, Niutono ir Sekio* darbus. Taip pat buvo kalbama, jog čia privačius susitikimus rengdavo aukščiausio popiežiaus pareigūnai. Tokie susitikimai mieliau rengiami už Vatikano sienų.

Eidamas prie durų vyskupas Aringarozas nė negalėjo įsivaizduoti, kokias šokiruojančias naujienas sužinos įžengęs vidun, kokių svarbių įvykių grandinę šios naujienos išsiūbuos. Tik po geros valandos, kai svirdinėdamas išėjo iš susirinkimo, jis aiškiai suvokė baisios tiesos prasmę. *Šeši mėnesiai skaičiuojant nuo dabar!* — pagalvojo jis. *Dieve, padėk mums!*

Šįkart sėdėdamas ant galinės FIAT sėdynės vyskupas Aringarozas susivokė galvojęs apie tą pirmąjį susirinkimą ir sugniaužias kumščius. Jis atgniaužė delnus ir atpalaiduodamas raumenis prisivertė iš lėto įkvėpti.

Viskas bus gerai, tarė jis sau automobiliui kylant aukštyn į kalnus. Vis dėlto labai norėjo, kad dabar suskambėtų jo mobilusis telefonas. *Kodėl neskambina Mokytojas? Dabar Silas jau turėtų turėti kartinį akmenį.*

Kad nuramintų nervus, vyskupas ėmė medituoti žiūrėdamas į žiedą puošiantį rausvą ametistą. Tyrinėdamas apdirbtą brangakmenį ir deimantų briauneles, jis prisiminė, jog šis žiedas simbolizuoja gerokai menkesnę valdžią nei toji, kurios skonį greitai pajus.

35 SKYRIUS

SEN LAZARO geležinkelio stoties vidus toks pats, kaip ir bet kurios kitos Europos geležinkelio stoties: žiojėjanti įėjimo ir išėjimo anga marguoja nuo visokio plauko įtartinų tipų — benamių, laikančių kartonines korteles su užrašais, apspangusių jaunuolių, miegančių ant kuprinių arba besiklausančių muzikos, sklindančios iš nešiojamų MP3 grotuvų, daugybės mėlynai apsivilkusių багаžo nešikų, rūkančių cigaretes.

Sofi pakėlė akis į didžiulę virš galvos kabančią tvarkaraščio lentą. Juodai baltos juostelės ėmė vartytis, atnaujindamos informaciją, ir visa lenta tarsi subangavo. Atsiradus naujai informacijai Lengdonas nužvelgė pateiktus pasiūlymus. Viršutinėje eilutėje buvo parašyta:

* Angelo Secchi (1818-1878) — italų astrofizikas, Romos observatorijos direktorius. *Vert.*

LILIS - GREITASIS - 3:06.

—Norėčiau, kad traukinys išvyktų greičiau, — pasakė Sofi, — bet Lilis mums tiktų.

Greičiau? Lengdonas pažvelgė į laikrodį, ir jis rodė be vienos minutės trečią. Traukinys išvyksta už septynių minučių, o jie dar neturi bilietų. Sofi nuvedė Lengdoną prie bilietų kasos ir pasakė:

—Nupirkite du bilietus mokėdamas kredito kortele.

—Aš maniau, kad besinaudojantį kredito kortele galima susekti...

—Būtent.

Lengdonas nutarė nebesistengti pergudrauti Sofi Nevė. Pasinaudojęs *Visa* kortele jis nupirko du bilietus į Lioną ir padavė juos Sofi.

Sofi vedė jį peronu; jiems virš galvų pasigirdo pažįstamas stoties pranešėjos balsas, raginantis paskubėti į traukinį, vykstantį į Lioną. Prieš juos driekėsi šešiolika geležinkelio bėgių juostų. Kiek toliau dešinėje, prie trečio perono, pūškavo ir švokštė į Lioną besirengiantis išvykti traukinys, bet Sofi, jau įsikibusi Lengdonui į parankę, vedė jį visiškai priešinga kryptimi. Jie nuskubėjo šoniniu koridoriumi pro visą naktį veikiančią kavinukę, kol galiausiai pro šonines duris išėjo į ramią gatvelę vakarinėje stoties pusėje.

Prie durų stoviniavo vienišas taksi automobilis.

Vairuotojas pamatė Sofi ir įjungė šviesas.

Įšokusi į automobilį Sofi atsisėdo ant galinės sėdynės. Lengdonas įlipo paskui ją.

Taksi pajudėjus iš stoties, Sofi išsiėmė nupirktus traukinio bilietus ir suplėšė.

Lengdonas atsiduso. *Puikiai išleidome septyniasdešimt dolerių.*

Kai taksi įsuko į monotoniško eismo užtesio persmelktą šiaurės kryptimi besidriekiančią Kliši gatvę, Lengdonas suprato, jog jiems vos pavyko pabėgti. Pažvelgęs pro langą į dešinę jis išvydo Monmartrą ir gražųjį Šv. Širdies bazilikos kupolą. Šį vaizdą „pagyvino“ mirgantys policijos švyturėliai, skriejantys pro juos priešinga kryptimi.

Sirenomis nutolus Lengdonas ir Sofi lėkė toliau.

Sofi paprašė taksi vairuotojo važiuoti į užmiestį; iš tvirtai sukąstų jos žandikaulių Lengdonas suprato, kad ji mąsto apie kitą jų ėjimą. '

Lengdonas ir vėl ėmė tyrinėti kryžiaus formos raktą, laikydamas jį ties langu, prisikišęs prie akių, stengdamasis atrasti kokių nors žymių, galinčių nurodyti, kur šis raktas buvo pagamintas. Šmėkščiojančių gatvės žibintų šviesoje jis nepastebėjo jokių žymių, išskyrus vienuolyno ženklą.

—Niekaip nesuprantu, — galiausiai pasakė jis.

—Ko nesuprantate?

—Kam jūsų seneliui reikėjo tiek vargti, kad paliktų jums šį raktą, jeigu nežinote, ką su juo veikti.

—Sutinku.

—Ar esate tikra, kad kitoje paveikslo pusėje jis daugiau nieko neužrašė?

— Apieškojau visą plotą. Ten buvo tik šitai. Raktas, užkištas už paveikslą. Pamačiau vienuolyno ženklą, įsikišau raktą į kišenę, paskui mes išbėgome.

Lengdonas suraukė antakius jau žiūrindamas buką trikampio rakto kotelio galą. Nieko. Žvairuodamas jis prisikišo raktą prie pat akių ir ėmė apžiūrinėti rakto galvutės briauną. Irgi nieko.

— Man atrodo, kad šis raktas neseniai buvo nušveistas.

— Kodėl?

— Nuo jo dvelkia alkoholio kvapu.

Sofi atsigrėžė.

— Atleiskite?

— Tarsi jį kas nors būtų ištrynęs valikliu.

Lengdonas prikišo raktelį prie nosies ir įkvėpė.

— Kita pusė kvepia stipriau, — jis apvertė raktelį. — Taip, tai alkoholio pagrindu pagamintas valiklis, atrodo, kad raktelis buvo trintas valikliu, arba... — Lengdonas nebaigė sakinio.

— Kuo?

Jis pakreipė raktelį taip, kad ant jo kristų šviesa, ir pažvelgė į lygų plačios kryžmės paviršių. Atrodė, kad kai kurios vietelės daugiau blizga, tarsi būtų šlapios.

— Kaip gerai apžiūrėjote kitą rakto pusę, prieš įsimesdama jį į kišenę?

— Ką? Prastai apžiūrėjau. Aš juk skubėjau.

Lengdonas pasisuko į Sofi.

— Ar tebeturite specialųjį prožektorių?

Sofi įkišo ranką į kišenę ir ištraukė ultravioletinių spindulių prožektoriuoką. Lengdonas jį paėmė ir įjungęs apšvietė kitą raktelio pusę. Raktelis akimirksniu sušvito. Ant jo pasirodė užrašas. Rašyta buvo skubant, bet įskaitomai.

— Taigi, — šypsodamasis pratarė Lengdonas. — Manau, jog žinome, iš kur tas alkoholio kvapas.

Sofi nustėjusi žvelgė į purpurą švytinčias raides kitoje raktelio pusėje.

24 Rue Haxo

Adresas! Mano senelis užrašė adresą!

— Kur tai yra? — paklausė Lengdonas.

Sofi nė nenumanė. Vėl žiūrėdama į priekį ji pasilenkė ir susijaudinusi paklausė vairuotojo:

— *Connaissez-vous la Rue Haxo?*

Vairuotojas kiek pagalvojo, o paskui linktelėjo. Jis pasakė Sofi, jog ši gatvė yra netoli teniso aikštyno, viename iš vakarinių Paryžiaus rajonų. Ji paprašė kuo greičiau juos ten nuvežti.

— Greičiausia būtų važiuoti per Bulonės mišką, — prancūziškai jai atsakė vairuotojas. — Ar tinka?

Sofi susiraukė. Ji būtų sugalvojusi kokį nors ne tokį skandalingą kelią, bet šįvakar ji negali būti išranki.

— *Oui.*

Galime įvaryti vizituojančiam amerikiečiui šoką.

Sofi vėl pažvelgė į raktelį ir ėmė svarstyti, ką jie galėtų rasti *Rue Haxo* 24-ame numeryje. *Bažnyčia? Kokias nors vienuolyno patalpas ar centrą?*

Jos mintyse vėl iškilo slapto ritualo rūsio grotoje, kurio liudininke ji buvo prieš dešimtį metų, vaizdai. Ji giliai atsiduso.

— Robertai, aš jums daug ką turiu papasakoti, — pasakė ji ir nutilo įsmeigusi į Lengdoną akis. Taksi lėkė vakarų kryptimi. — Bet pirmiausia jūs man turite papasakoti viską, ką žinote apie Siono vienuolyną.

36 SKYRIUS

Už *SALLE DES ETATS* sienų Bežu Fosas putojosi kalbėdamas su Luvro sargybinio Gruaru, aiškinančiu, kaip Sofi ir Lengdonas jį nuginklavo. *Kodėl gi tu tiesiog nešovei į tą palaimintą paveikslą?*

— Kapitone? — užgriuvo juos nuo štabo atlėkęs leitenantas Kolė. — Kapitone, ką tik išgirdau. Rastas agentės Nevė automobilis.

— Ar ji nuvažiavo iki ambasados?

— Ne. Iki geležinkelio stoties. Nusipirko du bilietus. Traukinys ką tik išvyko. Fosas mostelėjo leisdamas išeiti sargybiniui Gruarui ir nusivedė Kolė į artimiausią nišą. Fosas į jį kreipėsi prislopintu balsu:

— Koks jų kelionės tikslas?

— Lilis.

— Tikriausiai jie mėto pėdas.

Fosas atsikvėpė ir ėmė kurti planą.

— Gerai, perspėkite artimiausią stotį, sustabdykite traukinį ir jį apieškokite, tiesiog dėl visa ko. Jos automobilį palikite toje pačioje vietoje ir pastatykite civiliais drabužiais vilkintį budėtoją, jeigu jie sumanytų prie automobilio grįžti. Pasiųskite žmonių apieškoti gatves aplink stotį; galbūt jie sumanė bėgti pėsti. Ar nuo stoties važinėja autobusai?

— Ne tokiu metu, sere. Dabar ten yra tik taksi.

— Gerai. Apklauskite vairuotojus. Išsiaiškinkite, ar jie ką nors matė. Paskui susisiekite su taksi kompanijos dispečere ir patikrinkite jos įrašus. O aš paskambinsiu į Interpolą.

Kolė nustebo.

—Jūs žadate tuo klausimu *skambinti* paprastu telefonu?

Fasas apgailestavo, jog gali kilti sąmyšis, bet jis neturėjo kito pasirinkimo.

Kuo greičiau suskleisk šį tinklą ir kuo tvirčiau užrauk.

Pirmoji valanda būna kritinė. Pirmąją pabėgimo valandą bėglių veiksmus lengva prognozuoti. Jiems visada reikia tų pačių dalykų. *Kelionė. Nakvynė. Grynieji. Šventoji Trejybė.* Interpolas yra toks galingas, kad visus tris dalykus gali pradanginti akimirksniu. Faksu pasiuntęs Lengdono ir Sofi nuotraukas po Paryžiaus kelionių tarnybas, viešbučius ir bankus Interpolas jiems nepaliks jokių galimybių — jie niekaip negalės išvykti iš miesto, neturės vietos, kur galėtų pasislėpti, neįstengs išleisti grynųjų neatpažinti. Paprastai bėgliai gatvėje ima panikuoti ir iškrečia kokią nors kvailystę — pavagia automobilį, apiplėšia pardotuve, nevilties apimti pasinaudoja kredito kortele. Kad ir kokią klaidą padarytų, jie greitai „praneša“ apie savo buvimo vietą valdžiai.

—Tik Lengdonas, tiesa? — pasitikslino Kolė. — Jūs neketinate pranešti apie Sofi Nevė. Ji — mūsų agentė.

—Aišku, kad ketinu apie ją pranešti! — atkirto Fasas. — Koks tikslas pranešti tik apie Lengdoną, jeigu ji gali už jį nudurbti visus juodus darbelius? Ketinu peržiūrėti visą Nevė įdarbinimo bylą — draugai, šeimos nariai, asmeniniai ryšiai. Mane domina visi, į ką ji galėtų kreiptis pagalbos. Nenumanau, ką ji tariasi daranti, bet toks jos poelgis jai kainuos gerokai daugiau nei darbą!

—Ar norite, kad likčiau prie telefonų, ar turėčiau eiti dirbti į lauką?

—Į lauką. Važiuok į geležinkelio stotį ir duok įsakymus komandai. Dabar vadelės tavo rankose, bet nevadeliok nepasitaręs su manimi.

—Klausau, sere.

Kolė išbėgo.

Stovėdamas nišoje Fasas niršo. Už lango švietė stiklinė piramidė, vėjo pašiauštuose tvenkinėliuose raibuliavo jos atspindys. *Jie praslydo man pro pirštus.* Fasas įsakė sau atsipalaiduoti.

Net ir labai įgudęs agentas apsidžiaugtų įstengęs atsilaikyti prieš Interpolo spaudimą.

Moteris kriptologė ir dėstytojas?

Jie neišsilaikys ir iki aušros.

37 SKYRIUS

TANKIAI MIŠKU apaugęs parkas — Bulonės miškas — vadinamas įvairiai, bet sumanūs paryžiečiai jį praminė Žemiškųjų malonumų sodu. Nors šis epitetas skamba labai gražiai, parkas atrodo visiškai priešingai. Kiekvie-

nas, matęs taip pat pavadintą niūrų Boscho paveikslą, supranta, kodėl taip yra. Paveikslas, kaip ir pats miškas, — tamsus ir slėpiningas, iškrypėlių ir fetišistų skaistykla. Naktimis vingiuotus miško takelius nusėja šimtai blizgančių kūnų, pasirengusių pasiduoti, patenkinti kiekvieno — tiek vyro, tiek moters, tiek tarpinės būtybės — žemiškų malonumų ištroškusiojo slapčiausius geismus.

Kol Lengdonas telkė mintis rengdamasis papasakoti Sofi apie Siono vienuolyną, jų taksi pravažiavo pro medžiais apaugusius parko vartus ir akmenimis grįstu grindiniu važiavo toliau vakarų kryptimi. Lengdonui buvo sunku susikaupti, nes pavieniai naktinio parko gyventojai jau pradėjo lįsti iš šešėlių ir automobilio žibintų šviesoje demonstruoti savo „grožybes“. Priekyje dvi menkai teprisidengusios paauglės merginos ėmė laidyti į taksi dygius žvilgsnius. Kiek toliau už jų juodaodis aliejumi išsitemęs vyriškis su siaurute klubų juosta vizgino užpakalį. Šalia jo įspūdinga blondinė pasikėlė trumputį sijonėlį ir parodė, jog iš tikrųjų ji net nėra moteris.

Dangau, padėk man! Lengdonas nusuko akis ir giliai įkvėpė.

— Papasakokite man apie Siono vienuolyną, — paprašė Sofi.

Lengdonas linktelėjo, nors labiau netinkamo fono šiai legendai papasakoti negalėjo nė įsivaizduoti. Jis galvojo, nuo ko turėtų pradėti. Brolijos istorija siekė toliau nei tūkstantmetį. Tai stulbinanti paslapčių, šantažo, išdavysčių ir net žiaurių kankinimų, patirtų nuo pikto popiežiaus rankų, kronika.

— Siono vienuolynas, — pradėjo jis, — buvo įkurtas Jeruzalėje 1099-aisiais; jį įkūrė Prancūzijos karalius Godfridas Bujonietis iškart po to, kai užkariavo miestą.

Sofi, išmeigusi akis į profesorių, linktelėjo.

— Karalius Godfridas žinojo nepaprastai svarbią paslaptį — paslaptį, kurią saugojo jo šeimos nariai nuo Kristaus laikų. Bijodamas, kad toji paslaptis nežūtų jam mirus, jis įkūrė slaptą broliją — Siono vienuolyną; brolija turėjo saugoti jo paslaptį ir tyliai perduoti ją iš kartos į kartą. Per gyvavimo Jeruzalėje metus vienuolynas sužinojo slaptų dokumentų slėptuvę — jie buvo užkasti po Erodo šventyklos griuvėsiais, o ši šventykla buvo pastatyta ant dar senesnės Saliamono šventyklos griuvėsių. Brolijos nariai buvo įsitikinę, jog šie dokumentai papildė didžiąją Godfrido paslaptį ir turi tokį užtaisą, kad Bažnyčia bet kokiomis priemonėmis turėtų stengtis juos gauti.

Atrodė, kad Sofi abejoja.

— Vienuolyno nariai davė įžadus šiuos dokumentus iškelti iš po šventyklos griuvėsių ir saugoti amžinai, kad tiesa niekada nežūtų. Norėdama iškelti dokumentus brolija įkūrė ginkluotą grupę — devynių riterių būrį, kuris pasivadino Vargšų Kristaus ir Saliamono šventyklos riterių ordinu, — Lengdonas patylėjo. — Šis ordinas geriau žinomas tamplierių vardu.

Sofi kažką prisiminusi pažvelgė.

Lengdonas dažnai skaitydavo paskaitas apie tamplierius ir žinojo, kad dau-

guma žmonių buvo ką nors apie juos girdėję, bent jau šį tą. Akademinių sluoksnių žmonėms tamplierių istorija buvo tarsi netvarus ir nepatikimas pasaulis, kuriame faktai, mokslas ir klaidinga informacija buvo taip susipynę, jog atrodė beveik neįmanoma „ištraukti“ tikrąją, senąją tiesą. Pastaruoju metu Lengdonas dvejojo, ar verta paskaitų metu minėti tamplierius, nes kaskart neišvengiamai įplieksdavo „suktų klausimų apie sąmokslų teorijas ugnis. Sofi jau atrodė sunerimusi.

— Jūs sakote, kad Siono vienuolynas įkūrė Tamplierių ordiną, kad būtų surasta slapčių dokumentų kolekcija? O aš maniau, kad Tamplierių ordinas buvo įsteigtas Šventajai Žemei ginti.

— Paprastai visi daro tokią klaidingą prielaidą. Piligrimų gynybos idėja buvo tarsi kaukė, dengianti tikrąją tamplierių misiją. Tikrasis jų buvimas Šventojoje Žemėje tikslas — iškasti iš po šventyklos griuvėsių dokumentus.

— Ar jie juos surado?

Lengdonas šyptelėjo.

— Niekas tvirtai nežino, bet akademikai sutaria dėl vieno dalyko: riteriai po griuvėsiais *kažką* atrado... kažką, kas juos padarė itin įtakingus ir turtingus; tokios galybės ir turtų jie nesapnavo net nuostabiausiam sapne.

Lengdonas skubėdamas pateikė Sofi standartinę akademinę riterių tamplierių istorijos apžvalgą: papasakojo, kaip per II-ąjį kryžiaus žygį riteriai įsikūrė Šventojoje Žemėje, paaiškinę karaliui Boldvinui II, jog čia jie būna norėdami apginti keliaujančius krikščionis piligrimus. Negaunantys atlyginimo ir skurdo įžadus davę riteriai pasakė karaliui, kad jiems reikia nuolatinės pastogės, ir paprašė jo leidimo naudotis po šventyklos liekanomis esančiomis arklidėmis. Karalius Boldvinas patenkino karių prašymą, ir riteriai apleistoje šventykloje gavo menkutį būstą.

— Toks keistas jų pasirinkimas, — toliau pasakojo Lengdonas, — toli gražu nebuvo atsitiktinis. Riteriai buvo įsitikinę, kad po griuvėsiais — po neliečiamosios šventovės kambariu, po kambariu, kuriame, kaip manoma, lankėsi pats Dievas — paslėpti vienuolyno ieškomi dokumentai. Toji vieta — tai pats žydų tikėjimo centras. Beveik visą dešimtmetį devyni riteriai gyveno griuvėsiuose visiškai slapta kasinėdami kietas uolienas.

Sofi vėl atsigręžusi pažvelgė į Lengdoną.

— Jūs sakėte, kad jie kažką rado?

— Jie neabejotinai rado, — ir Lengdonas papasakojo, kaip riteriai po devynerių metų galiausiai rado tai, ko ieškojo. Jie pasiėmė šventykloje rastus lobius ir iškeliavo į Europą, kur jų įtaka išaugo ir sustiprėjo, rodos, per vieną naktį.

Niekas tvirtai nežino, ar riteriai šantažavo Vatikaną, ar Bažnyčia paprasčiausiai mėgino nupirkti riterių tylėjimą, bet popiežius Inocentas II iškart išleido precedento neturinčią popiežiaus bulę, suteikiančią riteriams tamplieriams neribotą valdžią ir leidžiančią patiems kurtis įstatymus, kuriems jie turėsia pa-

klusti. Taip tamplieriai sudarė autonomišką kariuomenę, nepriklausomą nuo jokių karalių ar prelatų, laisvą nuo religinės ir politinės įtakos.

Iš Vatikano gavę naują *carte blanche* riteriai tamplieriai ėmė augti stubinamai greitai tiek skaičiaus, tiek politinės galios prasme. Jie įsigijo dvarų daugiau nei tuzine šalių, ėmė skolinti pinigus bankrutuojantiems karališkiems asmenims ir susilaukdavo šių dėmesio, taip pat pradėjo kurti modernius bankus ir toliau didino savo turtus bei plėtė įtaką.

XIV amžiaus pradžioje, pasinaudoję Vatikano sankcijomis, riteriai jau turėjo tokią galią, jog popiežius Klemensas V nutarė, kad reikia kažką daryti. Darbuodamasis kartu su Prancūzijos karaliumi Pilypu IV, popiežius sumanė suktą planą, kaip numaldyti tamplierius ir užgrobti jų turtus, o kartu užvaldyti ir nuo Vatikano slepiamas paslaptis. Centrinės žvalgybos valdybos vertu kariniu manevru popiežius išleido slapčius įsakymus, kurių antspaudus jo kariai visoje Europoje turėjo perlaužti tuo pačiu metu — 1307-ųjų spalio 13 dieną.

Auštant trylikta diena dokumentų vokai buvo praplėšti ir atskleistas siaubingas jų turinys. Klemenso laiške buvo teigiama, jog per viziją jį aplankęs Dievas įspėjo, kad riteriai tamplieriai yra prasikaltę eretikai, velnio garbintojai, homoseksualistai, kryžiaus niekintojai, ištvirtėliai ir šiaip siaubingai besielgiantys žmonės. Popiežių Klemenšą Dievas paprašęs apvalyti žemę ir surinkus visus riterius kankinti juos tol, kol jie prisipažinsią padarę Dievui įvairių nusikaltimų. Makiaveliška Klemenso operacija buvo įvykdyta laikrodžio tikslumu. Tą dieną buvo suimta nesuskaičiuojama daugybė riterių, jie buvo negailestingai kankinami ir galiausiai sudeginti prie gėdos stulpo kaip eretikai. Šios tragedijos aidai dar girdimi dabartinėje kultūroje; ir šiandien tryliktos mėnesio dienos penktadienis laikomas nelaimingu.

Sofi atrodė sutrikusi.

— Riteriai tamplieriai buvo sunaikinti? Aš maniau, kad tamplierių brolijos gyvuoja ir šiandien.

— Taip, gyvuoja, prisidengusios įvairiausiais vardais. Nepaisant klaidinančių Klemenso kaltinimų ir pastangų išrauti tamplierius su šaknimis, kadangi riteriai turėjo įtakingų sąjungininkų, kai kuriems pavyko išvengti Vatikano „valymo“. Tikrasis Klemenso taikinytis — tamplierių dokumentų lobis, kuris, kaip atrodė, ir buvo neaprėpiamos jų galios šaltinis, tačiau tas lobis taip ir išslydo Klemensui iš rankų. Dokumentai jau seniai buvo perduoti užsislaptinusiems tamplierių kūrėjams — Siono vienuolynui, saugiai prisidengusiam nuo įnirtingo Vatikano puolimo slaptumo skraiste. Iškilus Vatikano grėsmei vienuolynas paėmė dokumentus iš Paryžiaus slėptuvės ir kontrabandos būdu atgabeno tamplierių laivais į La Rošelj.

— Kur dokumentai atsidūrė?

Lengdonas gūžtelėjo pečiais.

— Atsakymas į šią paslaptį žinomas tik Siono vienuolynui. Kadangi doku-

mentai dar ir šiandien yra neišsemiamas nuolatinių tyrinėjimų šaltinis, manoma, jog jie net keletą kartų buvo perkelti iš vienos slėptuvės į kitą. Dabar manoma, jog dokumentai galbūt paslėpti kur nors Jungtinėje Karalystėje. Sofi pasijuto nejaukiai.

— Legendos apie šią paslaptį, — tęsė Lengdonas, — sklido iš lūpų į lūpas tūkstantį metų. Visa dokumentų kolekcija, visa galybė ir paslaptis, kurią tie dokumentai atskleidžia, galiausiai buvo pavadinta vienu vardu — Sangrilis. Apie tai prirašyta šimtai knygų; tik labai nedaug paslapčių yra sukėlusios toki istorikų susidomėjimą, kokį kelia Sangrilis.

— Sangrilis? Ar šis žodis kaip nors siejasi su prancūzų kalbos žodžiu sang arba ispanų kalbos žodžiu *sangre*, reiškiančiu kraują?

Lengdonas linktelėjo. Kraujas — žodžio *Sangrilis* pagrindas, bet tikriausiai ne ta prasme, kokia Sofi įsivaizduoja.

— Pati legenda sudėtinga, bet labai svarbu nepamiršti, kad vienuolynas saugo įrodymą ir neabejotinai laukia tinkamo istorinio momento, kada galės tiesą atskleisti.

— Kokią tiesą? Kokia paslaptis galėtų būti tokia svarbi?

Lengdonas giliai atsikvėpė ir pažvelgė į šešėliuotą Paryžiaus skaudulį.

— Sofi, žodis *Sangrilis* yra labai senas. Bėgant metams, jis virto modernesniu, — Lengdonas vėl kiek patylėjo. — Kai jums pasakysiu šiandieninį vardą, suprasite, jog jau daug apie tai žinote. Tiesą sakant, beveik kiekvienas pasaulio žmogus yra girdėjęs *Sangrilio* istoriją.

Sofi nusiteikė skeptiškai.

— Niekada nieko apie tai negirdėjau.

— Tikrai girdėjote, — nusišypsojo Lengdonas, — tik esate įpratusi girdėti minint Šventąjį Gralį.

38 SKYRIUS

SĖDĖDAMA ANT GALINĖS taksi automobilio sėdynės Sofi įdėmiai žvelgė į Lengdoną. *Jis juokauja.*

— Šventasis Gralis?

Lengdonas linktelėjo, jo veido išraiška buvo visiškai rimta.

— Šventasis Gralis yra literatūrinis Sangrilio variantas. Ši frazė kilo iš prancūziško žodžio *Sangraal* kuris paskui pavirto į Sangrilį, o galiausiai skilo į du žodžius — *San Greal*.

Šventasis Gralis. Sofi pati stebėjosi, kaip iškart nepastebėjo lingvistinių

sąsają. Tačiau vis tiek Lengdono pasakojimas jai menkai ką reiškė.

— Aš maniau, kad Šventasis Gralis yra taurė. Jūs man ką tik sakėte, kad Sangrilis yra dokumentų rinkinys, atskleidžiantis kažkokią tamsią paslaptį.

— Taip, bet Sangrilio dokumentai yra tik pusė Šventojo Gralio lobio. Dokumentai paslėpti kartu su pačiu Graliu... ir atskleidžia tikrąją jo prasmę. Dokumentai suteikė riteriams tamplieriams tą galią, nes tuose puslapiuose buvo surašyta tikroji Gralio prigimtis.

Tikroji Gralio prigimtis? Sofi dar labiau sutriko. Ji galvojo, kad Šventasis Gralis — taurė, iš kurios gėrė Kristus per Paskutinę vakarienę, į kurią Juozapas iš Arimatėjos po nukryžiovimo surinko Jo kraujo lašus.

— Šventasis Gralis yra Kristaus taurė, — pasakė Sofi. — Ar gali būti dar paprasčiau?

— Sofi, — sušnabždėjo Lengdonas, prie pat jos prisilenkęs, — Siono vienuolyno teigimu, Šventasis Gralis visai nėra taurė. Jie sako, jog Gralio legenda — taurės legenda — iš tikrųjų yra sumaniai sugalvota alegorija. Gralio istorijoje minima *taurės* metafora reiškia kažką kita, kur kas svarbesnį dalyką, — Lengdonas kiek patylėjo. — Ji reiškia kažką, kas kuo puikiausiai tinka prie viso to, ką jūs senelis šįvakar mėgino mums pasakyti, įskaitant visas simbolines jo užuominas, susijusias su šventuoju moteriškumu.

Vis dar abejodama Sofi pajuto, jog kantria šypsena nušvitęs Lengdonas nūmano, jog ji yra sutrikusi, tačiau jo žvilgsnis liko nuoširdus.

— Bet jeigu Šventasis Gralis nėra taurė, — paklausė ji, — tai kas tada?

Lengdonas tikėjosi šio klausimo, bet vis dar gerai nežinojo, kaip tiksliau atsakyti. Jeigu jis atsakys atitinkamai nepagrindęs atsakymo istorine medžiaga, Sofi ir toliau sumišusi dvejosis; tokią pačią išraišką Lengdonas pamatė savo redaktoriaus veide, kai prieš kelis mėnesius jam įteikė rankraščio juodrašį.

— Ką šis rankraštis teigia? — redaktorius sunkiai nurijo gurkšnį ir pastatė ant stalo vyno taurę, prieš tai nužvelgęs nebaigtus valgyti priešpiečius. — Tikriausiai jūs čia nerimtai?

— Visai rimtai, nes praleidau ištisus metus visa tai tyrinėdamas.

Žinomas Niujorko redaktorius Džonesas Faukmanas nervingai pešiojo ožio barzdele. Per visą savo margą karjerą Faukmanas neabejotinai buvo priskaitęs pačių keisčiausių knygose surašytų idėjų, tačiau šioji, kaip atrodė, jį apstulbino.

— Robertai, — galiausiai pratarė Faukmanas, — neklaidink manęs. Vertinu tavo darbą, mudu kartu daug esame nuveikę. Bet jeigu sutiksiu leisti tokių idėjų pilną knygą, po mano kabineto langais žmonės piketuos ištisus mėnesius. Be to, tavo reputacijai ateis galas. Dėl Dievo, tu juk esi Harvardo istorikas, o ne koks nors šarlatanai, besivaikantis didesnio pelno. Ir kur galėtum rasti bent kiek įtikinamesnių įrodymų štai tokiai teorijai paremti?

Ramiai šypsodamasis Lengdonas ištraukė iš palto kišenės popieriaus lapelį ir padavė jį Faukmanui. Lapelyje buvo pateikta bibliografija, kurios sąrašą su-

dar daugiau nei penkiasdešimt knygų pavadinimų — tai gerai žinomų istorikų ir šiuolaikiniai, ir kelių šimtmečių senumo darbai, daugelis iš jų — iš perkamiausios akademinės literatūros. Visų knygų pavadinimai atspindėjo tą pačią prielaidą, kurią ką tik buvo pasiūlęs Lengdonas. Perskaitęs sąrašą Faukmanas atrodė kaip žmogus, kuris ką tik suprato, jog žemė nėra plokščia.

— Žinau kai kuriuos autorius. Jie... tikri istorikai!

Lengdonas šyptelėjo.

— Kaip matai, Džonesai, tai ne tik mano teorija. Ši mintis jau seniai plaukioja ir kitų galvose. Aš paprasčiausiai mėginu ją paremti. Nė vienoje knygoje Šventojo Gralio legenda nebuvo tyrinėta simbolikos prasme. Ikonografiniai duomenys, kuriais galiu paremti savo teoriją, stulbinamai įtikinantys.

Faukmanas tebežiūrėjo į sąrašą.

— Dieve, viena iš šių knygų parašyta sero Li Tibingo, karališkojo britų istoriko.

— Tibingas didesnę gyvenimo dalį praleido studijuodamas Šventąjį Gralį. Buvau su juo susitikęs. Tiesą sakant, jis buvo vienas iš didžiausių mano įkvėpėjų. Kaip ir visi kiti; įtraukti į šį sąrašą, jis yra tikintis.

— Tu mėgini man pasakyti, kad visi šiame sąrašė esantys istorikai iš tikrųjų tiki... — Faukmanas nebaigė sakinio, tikriausiai neįstengęs ištarti likusių žodžių.

Lengdonas ir vėl šyptelėjo.

— Šventasis Gralis — neabejotinai labiausiai ieškomas lobis per visą žmonijos istoriją. Gralis pagimdė daugybę legendų, sukėlė karų ir paliko per ištisą gyvenimą neatsakomų klausimų. Ar protinga manyti, kad tai paprasta taurė? Jeigu taip, tai ir kitos relikvijos neabejotinai būtų turėjusios sukelti tokį patį arba dar didesnę susidomėjimą — ir erškėčių vainikas, ir autentiškas kryžius, ant kurio buvo nukryžiuotas Kristus, — bet taip nėra. Per visą istoriją Šventasis Gralis buvo mįslingiausias, — Lengdonas šyptelėjo. — Dabar tu žinai kodėl.

Faukmanas vis dar purtė galvą.

— Bet jeigu apie tai prirašyta tiek daug knygų, kodėl ši teorija nepasklido plačiau ir nėra geriau žinoma?

— Šios knygos tikriausiai negali konkuruoti su per amžių amžius įsitvirtinusia istorija, ypač turint omeny, kad tą istoriją patvirtina perkamiausia visų laikų knyga.

Faukmanas išplėtė akis.

— Tik jau nepasakok, kad „Hario Poterio“ knygose iš tikrųjų rašoma apie Šventąjį Gralį.

— Aš turiu galvoje Bibliją.

Faukmanas susigūžė.

— Pats žinau.

—*Laissez-le!*---- taksi automobilyje nuskambėjo Sofi balsas. — Padėkite!

Lengdonas pašoko, kai Sofi, pasilenkusi per priekinę sėdynę, suriko taksi vairuotojui. Lengdonas pamatė, kaip vairuotojas suspaudė radijo telefono mikrofoną ir kažką į jį pasakė.

Sofi atsigrėžė ir įkišo ranką į Lengdono švarko kišenę. Lengdonui dar nepėjus sumesti, kas nutiko, ji išsitraukė pistoletą ir įrėmė vairuotojui į pakaušį. Vairuotojas akimirksniu numetė radijo telefoną ir pakėlė vieną ranką virš galvos.

—Sofi, — apstulbo Lengdonas, — kas, po velnių...

—*Arrêtez!* — paliepė Sofi vairuotojui.

Drebėdamas vairuotojas pakluso ir sustabdė automobilį.

Tada Lengdonas ir išgirdo metalinį taksi kompanijos dispečerės balsą, sklindantį per radiją. „...*qui s'appelle Agent Sophie Neveu...* — radijas ėmė traškėti. — *Et un Américain, Robert Langdon...*”

Lengdono raumenys įsitempė. *Jie mus jau surado?*

—*Descendez,* — įsakė Sofi.

Drebantis vairuotojas išlipo iš automobilio laikydamas virš galvos rankas ir žengė keletą žingsnių atgal.

Sofi atsidarė langą ir vėl nusitaikė į lauke stovintį apstulbusį vairuotoją.

—Robertai, — ramiai pratarė ji, — sėskit prie vairo. Dabar jūs vairuosit.

Lengdonas neketino ginčytis su ginklu mosuojančia moterimi. Jis išlipo iš automobilio ir, vėl į jį išokęs, sėdo prie vairo. Taksi vairuotojas svaidėsi keiksmiais tebestovėdamas iškeltomis rankomis.

—Robertai, — pratarė Sofi nuo galinės sėdynės, — man atrodo, jūs jau ganėtinai prisižiūrėjote mūsų stebuklingo miško.

Lengdonas linktelėjo. *Pakako.*

—Gera. Vežkite mus iš čia.

Lengdonas pažvelgė į automobilio valdymo įrenginius ir sudvejojo. *Velnia-va.* Jis čiupo už pavarų svirties ir ją suspaudė.

—Sofi? Galbūt jūs...

—Važiuk! — suriko ji.

Lauke kelios kekšės jau artinosi prie automobilio norėdamos pažiūrėti, kas čia dedasi. Viena moteris skambino mobiliuoju telefonu. Lengdonas spustelėjo sankabą ir truktelėjo pavarų svirtį, įsivaizduodamas, kad jungia pirmą bėgį. Pas-kui jis paspaudė akceleratorių, pasitikrino, kiek yra degalų.

Kai Lengdonas vėl numynė sankabą, taksi automobilis cypdamas šovė pirmyn, o susirinkęs būrys išsisklaidė — kiekvienas nūrė kas kur pasiieškoti priedangos. Moteris su mobiliuoju telefonu metėsi į mišką, tik per plauką išvengusi automobilio.

—Ramiau! — šūktelėjo Sofi, automobiliui šokčiojant keliu. — Ką darai?

—Mėginau jus išpėti! — riktelėjo Lengdonas perrėkdamas automobilio variklio gaudesį. — Aš vairuoju „automatą“!

39 SKYRIUS

NORS SPARTIETIŠKAS kambarys akmeniniame name, esančiame *Rue La Bruyde*, matė daug kančių, Silas labai abejojo, ar kas nors galėtų prilygti tai kančiai, kuri dabar siautėjo blyškiam jo kūne. *Mane apgavo. Viskas prarasta.*

Jis liko suvedžiotas. Broliai pamelavo pasirinkę mirtį, užuot atskleidę tikrąją paslaptį. Silas neturėjo tiek stiprybės, kad drįstų paskambinti Mokytojui. Jis ne tik nužudė vieninteliu likusius keturis žmones, žinojusius, kur iš tiesų paslėptas kertinis akmuo; per jį dar žuvo ir vienuolė Šv. Sulpicijaus bažnyčioje. *Ji veikė prieš Dievą! Ji niekino Opus Dei darbą!*

Šios moters mirtis — impulsyviai padaryto nusikaltimo rezultatas — gerokai komplikavo reikalus. Vyskupas Aringarozas paskambinęs susitarė, kad Silas būtų įleistas į Šv. Sulpicijaus bažnyčią; ką pamanyt abatas, pamatęs, kad vienuolė negyva? Nors Silas vėl paguldė ją į lovą, žaizda galvoje buvo aiškiai matoma. Jis mėgino sudėti į vietą sudaužytų grindų plytelių šukes, bet vėlgi niekaip negalėjo nusišlėpti bažnyčiai padarytos žalos. Tikrai paaiškės, kad kažkieno čia būta.

Silas ketino pasislėpti *Opus Dei* prieglobstyje, kai įvykdys užduotį. Vyskupas Aringarozas mane apgins. Silas nė neįsivaizdavo daugiau palaimos teikiančio gyvenimo nei meditacija ir malda pasislėpus už Niujorke esančio *Opus Dei* pasaulinio centro sienų. Jis ketino daugiau niekada nekelti kojos laukan. Visa, ko jam reikės, bus pačioje šventykloje. *Manęs niekas nepasiges.* Deja, Silas žinojo, jog toks žymus žmogus kaip vyskupas Aringarozas negali taip paprastai dingti.

Per mane vyskupui iškilo pavojus. Silas įsmeigė į grindis buką žvilgsnį ir ėmė mąstyti apie savo gyvenimą. Šiaip ar taip, būtent Aringarozas suteikė Silui gyvenimą... toje mažutėje klebonijoje Ispanijoje; jis jį išauklėjo, suteikė jam tikslą.

— Mano bičiuli, — kalbėjo jam Aringarozas, — tu gimei albinosas. Nesileisk dėl to kitų gėdijamas. Nejau nesupranti, jog būtent todėl esi ypatingas? Ar nežinai, kad ir pats Nojus buvo albinosas?

— Nojus, kuris pastatė laivą? — paklausė Silas, niekada apie tai negirdėjęs.

Aringarozas šypsojosi.

— Taip taip, Nojus. Albinosas. Jo oda, kaip ir tavo, buvo balta, tarsi angelo. Nepamiršk to. Nojus išsaugojo visos planetos gyvybę. Tau lemta atlikti didžius darbus, Silai. Viešpats tave išlaisvino ne šiaip sau. Tu esi pašauktasis. Viešpačiui reikia tavo pagalbos dirbant Jo darbus.

Ilgainiui Silas išmoko žvelgti į save kitaip. *Aš esu tyras. Baltas. Gražus.*

Kaip angelas. Tačiau tą akimirka, jam sėdint savo kambary, iš praeities pakuždėjo nusivylusio tėvo balsas.

Tu es un désastre. Un spectre.

Klūpodamas ant medinių grindų Silas meldė atleidimo. Paskui, nusimetęs drabužį, ėmėsi disciplinos veiksmų.

40 SKYRIUS

GRUMDAMASIS SU pavaromis Lengdonas vargais negalais nuvairavo užgrobtą taksi automobilį į tolimą Bulonės miško pakraštį, tik du kartus sustojęs. Deja, šios situacijos komiškumą temdė nuolat besikartojantis taksi dispečerės balsas, sldindantis per radiją.

— *Voiture cinq-six-trois. Où êtes-vous? Répondez!*

Pagaliau Lengdonas nugalėjo vyrišką išdidumą ir nuspaudė stabdį.

— Geriau vairuokite jūs.

Sofi pajutusi palengvėjimą iškart iššoko iš automobilio ir atsisėdo prie vairo. Jau po kelių sekundžių automobilis ramiai važiavo vakarų kryptimi *Allée de Longchamp*; Žemiškųjų malonumų sodas liko už nugaros.

— Kuriuo keliu reikia važiuoti į Rue Haxo? — paklausė Lengdonas žiūrėdamas, kaip Sofi vairuojamo automobilio spidometro rodyklė nulinko iki šimto kilometrų padalos.

Sofi akys tebebuvo įsmeigtos į kelią.

— Taksi vairuotojas sakė, kad ta gatvė yra prie Rolano Garoso teniso aikštyno. Žinau tą rajoną.

Lengdonas vėl išsitraukė iš kišenės sunkų raktą ir pajuto delne jo svorį. Jis jautė, jog šis daikčiukas yra nepaprastai svarbus. Gali būti, tai raktas į jo paties laisvę.

Anksčiau, pasakodamas Sofi apie riterius tamplierius, Lengdonas suvokė, kad šis raktas ne tik papuoštas reljefiniu vienuolyno ženklu, bet ir subtilesniais ryšiais susijęs su Siono vienuolynu. Taisyklingas kryžius simbolizuoja pusiausvyrą ir harmoniją, taip pat tai — ir riterių tamplierių simbolis. Kiekvienas yra matęs riterių tamplierių piešinių, kuriuose jie vaizduojami vilkintys baltomis tunikomis, papuoštomis raudonais taisyklingais kryžiais. Tiesa, tamplierių kryžiaus dalys į galus šiek tiek platėja, bet jų ilgis yra vienodas.

Taisyklingas kryžius. Visai toks, koks puošia šį raktą.

Lengdonas jautė, kaip vaizduotė jį ima nešti tolyn befantazuojantį, ką galima rasti. *Šventasis Gralis.* Vos nepradėjo garsiai juoktis suvokęs, kokia absurdiška ši mintis. Manoma, kad Gralis yra kažkur Anglijoje, pakastas kokiam nors

slaptame rūsyje vienos iš daugelio tamplierių bažnyčių, kur ir buvo paslėptas vėliausiai 1500-aisiais.

Didžiojo magistro Da Vinčio era.

Norėdami apsaugoti svarbiuosius dokumentus, ankstyvaisiais amžiais vienuolyno nariai buvo priversti daug kartų perkelti juos iš vienos vietos į kitą. Dabar istorikai mano, jog po to, kai iš Jeruzalės buvo atgabentas į Europą, Šventasis Gralis buvo perkeltas net į šešias skirtingas vietas. Paskutinį kartą esą Gralį „matė“ 1447-aisiais, kai daugelis liudininkų pasakojo apie gaisrą, sukėlusį didžiulę grėsmę dokumentams. Šie paskui buvo išgabenti į saugią vietą keturiose milžiniškose skryniose, kurių vienai panešti prireikė šešių vyrų. Nuo to karto niekas Gralio daugiau nebematė. Teliko padriki gandai, kad jis paslėptas Didžiojoje Britanijoje, karaliaus Artūro ir jo apvaliojo stalo riterių žemėje.

Kad ir kur jis būtų paslėptas, yra du svarbūs faktai:

Leonardas žinojo, kur jo gyvenamuoju laiku buvo Gralis;

Gralio slaptavietė tikriausiai nepasikeitusi iki šių dienų.

Štai kodėl Gralio entuziastai tebesigilina į Da Vinčio meno kūrinius ir rausiasi po jo dienoraščius — jie viliasi iškasti kokį nors slaptą raktą, nuvesiantį prie dabartinės Gralio buveinės. Kai kas teigia, kad kalnuoto „Madonos uolose“ peizažo fonas atkartoja Škotijoje esančios uolėtos kalnų grandinės topografiją. Kiti įsitikinę, kad kodas turėtų būti tam tikros „Paskutinės vakarienės“ Kristaus mokinių pozicijos. Dar kiti tvirtina, kad peršvietus „Moną Lizą“ rentgeno spinduliais matyti nutapytas Izidės lazurito papuošalas pakabutis; šią detalę Da Vinčis esą jau vėliau nutaręs nutapyti ne šiaip sau. Lengdonas niekada nebuvo matęs tokio nutapyto papuošalo žymių, taip pat jis negalėjo įsivaizduoti, kaip šis pakabutis galėtų sietis su Šventuoju Graliu, bet vis dėlto Gralio fanatikai tebediskutuoja apie tai *ad nauseum* interneto puslapiuose ar pasaulinio masto pokalbių svetainėse.

Visiems patinka konspiracija.

Beje, konspiracijos ištis pakako. Žinoma, naujausias jos atvejis — tai stulbinantis atradimas, kad garsusis Da Vinčio „Išminčių pagarbinimas“ tarp dažų sluoksnių slepia tamsią paslaptį. Italų meno kūrinių ekspertas Mauricijas Seračinis atskleidė iki šiol negirdėtą tiesą, apie kurią *New York Times Magazine* parašė straipsnį, pavadintą „Leonardo užklotas“.

Seračinis neabejodamas teigė, jog pirmasis žaliai pilkšvas dažų sluoksnis tikrai buvo Da Vinčio darbas, bet pats paveikslas — jau ne. Iš tikrųjų kažkoks nežinomas dailininkas pasinaudojo Da Vinčio eskizu ir jį „nudažė“ praėjus daugeliui metų po didžiojo meistro mirties. Tačiau gerokai labiau trikdė tai, kas slypėjo po apsišaukėlio dailininko piešiniu. Nuotraukos, padarytos naudojantis infraraudonųjų ir rentgeno spindulių prietaisais, leido daryti išvadą, jog šis suklustotas paveikslas, nutapytas ant Da Vinčio eskizo, neatitinka originalo — tarsi mėginta... iškraipyti tikrąją Da Vinčio intenciją. Kad ir koks būtų originalas, išaiškintą tiesą reikėjo paviešinti. Tačiau sutrikę Florencijos Uficių galerijos pareigūnai išnešė paveikslą į sandėlį kitoje gatvės pusėje. Dabar galerijos lankytojai

Leonardo salėje, ten, kur paprastai kabojo „Pagarbinimas“, randa klaidinantį ir nedovanotiną užrašą:

**PAVEIKSLAS TESTUOJAMAS
RENGIANT RESTAURAVIMO DARBAMS**

Keistam šiandieninių Gralio ieškotojų pasaulyje Leonardas da Vinčis tebėra didžioji paslaptis jų kelyje. Regis, jo meno kūriniai prašyte prašosi imenami, tarsi kviečia atskleisti paslaptį, deja, kad ir kas juose slypėtų — galbūt po dažų sluoksniais, galbūt aiškiai matomuose paveikslų įvaizdžiuose, o gal ir išvis niekur, — tebėra neišaiškinta. Galbūt Da Vinčio pomėgis erzinti įvairiomis užuominomis tėra tušti pažadai, skirti smalsautojams pykinti; galbūt kaip tik todėl Mona Liza šypsosi tokia šypsenėle.

— Ar gali būti, — pratarė Sofi pažadindama Lengdoną iš minčių, — kad tasai raktas, kurį laikote rankose, rakina Šventojo Gralio slėptuvę?

Lengdonas nusijuokė, bet net ir jam pačiam pasirodė, jog per prievartą.

— Tikrai nė neišivaizduoju. Beje, manoma, kad Gralis paslėptas kažkur Jungtinėje Karalystėje, o ne Prancūzijoje.

Jis greitai papasakojo jai visą istoriją.

— Bet atrodo, kad Gralis ir yra vienintelė protinga išvada, — neatlyžo Sofi. — Mes turime visiškai tikrą ir ypač retą Siono vienuolyno ženklą pažymėtą raktą, kurį mums paliko Siono vienuolyno — brolijos, anot jūsų, saugančios Šventąjį Gralį, — narys.

Lengdonas pripažino, kad ji spiriasi vadovaudamasi logika, bet pats intuityviai priešinosi tokioms prielaidoms. Sklido gandai, kad vienuolynas prisiekė vieną dieną grąžinti Gralį į Prancūziją ir rasti jam paskutinę poilsio vietą, bet, savaime suprantama, nėra jokių istorinių liudijimų, tvirtinančių, jog visa tai tiesa. Net ir darant prielaidą, jog vienuolynui pavyko atgabenti Gralį į Prancūziją, vargu ar netoli aikštyno *Rue Haxo* 24 esantis pastatas būtų tinkama paskutinio poilsio vieta.

— Sofi, aš tikrai nežinau, kaip šis raktas galėtų sietis su Šventuoju Graliu.

— Abejojate todėl, kad Gralis, kaip manoma, turėtų būti Anglijoje?

— Ne tik dėl to. Šventojo Gralio buvimo vieta — viena iš stropiausiai saugomų paslapčių pasaulyje. Vienuolyno nariai ištisus dešimtmečius stengiasi įrodyti savo ištikimybę brolijai, kol būna pakelti į aukščiausius jos ešelonus ir sužino, kur yra Gralis. Paslaptis yra saugoma pasitelkus painią atskirai sukaupytų žinių sistemą; nors vienuolyno brolija labai didelė, visais laikais tik keturi žmonės — didysis magistras ir trys jo senešalai — žinodavo, kur paslėptas Gralis. Todėl tikimybė, kad jūsų senelis buvo vienas iš tų keturių žmonių, išties labai maža.

Mano senelis buvo vienas iš jų, pagalvojo Sofi, spausdama greičio pedalą. Į jos atmintį buvo įsirežęs vaizdas, neabejotinai patvirtinantis senelio statusą tarp brolijos narių.

— Be to, jeigu jūsų senelis ir būtų patekęs į aukščiausius brolijos sluoksnius, jam niekada nebūtų buvę leista atskleisti šios paslapties kam nors, kas nepriklauso brolijai. Net neįmanoma daryti prielaidos, kad jis būtų jus įtraukęs į glaudžiausią ir mažiausią ratą.

Aš ten jau buvau, pagalvojo Sofi prisiminusi rūsyje matytą ritualą. Ji svarstė, ar dabar tinkamas momentas papasakoti Lengdonui, ką tą naktį matė Normandijos name. Jau dešimtį metų jausdama gėdą ji niekam negalėjo apie tai prasyti. Ji sudrebėdavo vien pagalvojusi. Kažkur toluoje sustūgo sirenos; Sofi pasijuto labai .nuvargusi.

— Štai ten! — pratarė susijaudinęs Lengdonas, kai priekyje išvydo stūksantį didžiulį Rolano Garoso teniso aikštyno kompleksą.

Sofi pasuko aikštyno link. Po kelių gatvelių jie privažiavo *Rue Haxo* sankryžą ir, įsukę į reikiamą gatvę, pasileido mažėjančių namų numerių kryptimi. Šis kelias kerta daugiau pramoninį, susijusį su verslo reikalais, rajoną.

Mums reikia dvidešimt ketvirto numerio, tarė sau Lengdonas, susivokęs, jog slapčia ieško horizonte iškilusios bažnyčios smailės. *Nepasiduok absurdiškoms mintims. Ar čia gali būti kokia nors visų užmiršta tamplierių, bažnyčia?*

— Štai čia! — šūktelėjo Sofi, rodydama pirštu.

Ir kas gi čia!

Šiuolaikinis pastatas — žema tvirtovė, kurios fasado viršuje neonine šviesa šviečia taisyklingas kryžius, o po juo matyti žodžiai:

CIURICHO BANKAS-SAUGYKLA

Lengdonas tik nudžiugo, kad nepasidalijo su Sofi mintimis apie tamplierių šventyklą. Tokia jau toji simbolių tyrinėtojų profesija: jie visada mėgina rasti kokią nors prasmę ten, kur jos nėra būti nėra. Šiuo atveju Lengdonas visai užmiršo, kad taikusias taisyklingas kryžius buvo parinktas kaip tobulas neutraliosios Šveicarijos vėliavos simbolis.

Gera nors tiek, kad paslaptis buvo išsklaidyta.

Sofi su Lengdonu turi raktą nuo Šveicarijos banke saugomos dėžutės.

41 SKYRIUS

Prie Gandolfo pilies stačią atšlaitę ir uolų viršūnes gairino kalnų oro gūšiai; išlipęs iš automobilio FIAT vyskupas Aringarozas pajuto per nugarą bėgant šaltuką. *Turėjau apsivilkti ką nors šilčiau, ne vien sutaną*, pagalvojo jis, mėgindamas drebulį įveikti. Juk nieku gyvu negali pasirodyti esąs silpnas ar įsibaiminęs.

Pilyje buvo tamsu, išskyrus šviečiančius langus pačiame statinio viršuje. *Biblioteka*, pamanė Aringarozas. *Nemiega ir laukia*. Vos dirstelėjęs į observatorijos kupolus, jis panarino galvą: tenka eiti prieš vėją.

Prie durų vyskupą pasitikęs kunigas atrodė mieguistas. Tas pats kunigas pasitiko jį prieš penkis mėnesius, tik šįkart savo pareigą jis atliko gerokai šalčiau.

— Nerimavome dėl jūsų, vyskupe, — pratarė kunigas, dirstelėjęs į laikrodį. Tačiau jis atrodė labiau sutrikęs nei sunerimęs.

— Labai atsiprašau. Šiais laikais oro linijos tokios nepatikimos.

Kunigas sumurmėjo kažką, ko nebuvo įmanoma išgirsti, o paskui pratarė:

— Jūsų laukia viršuje. Palydėsiu jus.

Biblioteka buvo įkurta didelėje kvadratinėje salėje, nuo grindų iki lubų iškaltoje tamsiu medžiu. Iš visų pusių supo aukštos knygų lentynos, pilnos prikrautos įvairiausių tomų. Marmurinės, gintaro spalvos grindys papuoštos juodo bazalto raštais; dekoras priminė, jog šis statinys kažkada buvo rūmai.

— Sveiki atvykę, vyskupe, — iš kito salės galo pasigirdo balsas.

Aringarozas mėgino įžiūrėti, kas kalba, bet šviesos buvo neįtikėtinai prigesintos, nepalyginsi su pirmuoju vizitu, kai jos tiesiog pliekė plieskė. *Staiga nusubudimo vakaras*. Tačiau dabar šie žmonės sėdi šešėliuose, tarsi jiems patiems būtų gėda dėl to, kas bus iškelta aikštėn.

Aringarozas įžengė lėtai, galima sakyti, karališkai. Tolimame salės gale jis įžiūrėjo trijų už ilgo stalo susėdusių žmonių siluetus. Vidurinio vyriškio siluetas jam iškart pasirodė pažįstamas — tai apkūnisis *Secretariat Vaticana*, besirūpinantis visais su Vatikano įstatymais susijusiais dalykais. Kiti du — aukšti Italijos kardinolai.

Aringarozas nužingsniavo per biblioteką ir priėjo prie jų.

— Nuolankiai prašau man atleisti, kad taip susivėlinau. Gyvename skirtingose laiko juostose. Tikriausiai jūs jau pavargę.

— Nieko nieko, — atsakė sekretorius, sėdėdamas susinėręs rankas ant didžiulio pilvo. — Dėkingi už tai, kad iš taip toli atkeliavote. Tik tiek mes ir tegalime — nemiegoti, kad jus pasitiktume. Gal pasiūlyti kavos ar šiaip ko atsigaiivinti?

— Norėčiau, kad neapsimetinėtume, jog šis mano vizitas viešas. Turiu spėti į kitą lėktuvą. Gal iškart imkime kalbėti apie reikalus?

— Žinoma, — pritarė sekretorius. — Veikėte sparčiau, nei įsivaizdavome.

— Tikrai?

— Jūs dar turite mėnesį.

— Savo reikalą išdėstėte prieš penkis mėnesius, — pratarė Aringarozas. — Kodėl turėčiau laukti?

— Tikrai. Labai džiaugiamės jūsų sparta.

Aringarozos žvilgsnis nuslydo ilguoju stalu ir sustojo ties dideliu juodu lagaminu.

— Ar čia yra tai, ko prašiau?

— Taip, — atsakė sekretorius. Neatrodė, kad jis būtų labai ramus. — Nors, turiu pripažinti, kiek suabejojome prašymu. Jis atrodo ganėtinai...

— Pavojingas, — baigė sakinį vienas iš kardinolų. — Ar jūs įsitikinęs, jog tikrai niekaip negalėtume viso to jums nusiųsti? Suma pernelyg didelė.

Laisvė brangiai kainuoja.

— Aš nesibaiminu dėl savo saugumo. Dievas su manimi.

Vyrai išties, regis, abejojo.

— Ar suma tiksliai tokia, kokios prašiau?

Sekretorius linktelėjo.

— Didelės nominalinės vertės Vatikano banko išleistos obligacijos. Kaip ir grynuosius pinigus, jas galima išsikeisti visame pasaulyje.

Aringaroza priėjo prie stalo galo ir atidarė lagaminą. Lagamine buvo dvi storos obligacijų krūvos su Vatikano antspaudu ir dar pažymėtos užrašu PORTATORE — obligacijas gali iškeisti į pinigus tas, kas jas turi.

Sekretorius buvo įsitempęs.

— Turėčiau pasakyti, vyskupe, jog mes visi mažiau būgštautume, jeigu visa tai būtų paversta į grynuosius.

Tokios sumos grynujų nepakelčiau, pamanė Aringaroza ir uždarė lagaminą.

— Obligacijos iškeičiamos kaip gryniesi. Juk pats sakėte.

Kardinolai pasikeitė nejaukiais žvilgsniais, ir galiausiai vienas pratarė:

— Taip, bet šios obligacijos veda tiesiai į Vatikano banką.

Aringaroza mintyse šyptelėjo. Kaip tik dėl šios priežasties Mokytojas pasiūlė paimti pinigus Vatikano banko obligacijų pavidalu. Tai savotiškas apsidraudimas. *Dabar mes visi įsivėlę.*

— Juk tai absoliučiai legalus sandėris, — gynėsi Aringaroza. — *Opus Dei* yra asmeniška Vatikano prelatūra, o Jo Šventenybė gali leisti pinigus kaip tinkamas. Joks įstatymas nepažeidžiamas.

— Taip, bet vis dėlto... — sekretorius palinko į priekį, ir nuo jo svorio sutraškėjo kėdė. — Mes nežinome, ką ketinate su šiomis lėšomis veikti; jeigu jūsų veikla koku nors aspektu bus nelegali...

— Turint omeny, *ko jūs* manęs prašote, — atkirto Aringaroza, — tai, ką aš su šiais pinigais darysiu, tikrai neturėtų jums rūpėti.

Stojo ilga tyla.

Jie žino, jog esu teisus, pagalvojo Aringaroza.

— O dabar, manau, duosite man kai ką pasirašyti?

Visi dvasininkai uoliai pašokę pakišo vyskupui popierių, tarsi norėtų to paties — kad jis kuo greičiau išeitų.

Aringaroza nužvelgė jam pakištą dokumentą. Ant jo buvo popiežiaus antspaudas.

— Šis dokumentas yra toks pats, kaip ir kopija, kurią man atsiuntėte?

— Taip, lygiai toks pats.

Aringaroza stebėjosi, jog rašydamasis dokumentą beveik nejautė jokių emocijų. Tačiau trys vyrai, kaip atrodė, iš palengvėjimo atsiduso.

— Ačiū, vyskupe, — pratarė sekretorius. — Bažnyčia niekada nepamirš, kaip jai pasitarnavote.

Aringaroza paėmė lagaminą ir, pajutęs jo svorį, pagalvojo apie artėjantį gražių vilčių išsipildymą ir valdžios perspektyvas. Keturi vyrai dar kurį laiką žvalgėsi vienas į kitą, tarsi norėtų kažką pasakyti, bet, matyt, žodžiai buvo nebereikalingi. Aringaroza nusisuko ir patraukė durų link.

— Vyskupe? — tarstelėjo vienas iš kardinolų, kai Aringaroza jau žengė per slenkstį.

Aringaroza stabtelėjo ir atsigręžė.

— Klausau?

— O kur toliau keliausite?

Aringaroza nujautė, jog klausimas daugiau susijęs su dvasiniais, o ne geografiniais dalykais, tačiau tuo metu jis visai nenorėjo diskutuoti moralės klausimais.

— Į Paryžių, — tik atsakė ir išėjo pro duris.

42 SKYRIUS

CIURICHO BANKAS-SAUGYKLA— ištisą parą dirbantis *Geldschrank* bankas, siūlantis visą paslaugų kompleksą pagal šveicariškas tradicijas. Pastaraisiais metais bankas išplėtė paslaugų spektrą pasiūlęs anoniminių kompiuterinį kodą ir skaitmeninį aptarnavimą be aptarnaujančio personalo; šis bankas turi savo filialus Ciuriche, Kvala Lumpūre, Niujorke ir Paryžiuje.

Banko veiklos esmė — seniausias ir paprasčiausias pasiūlymas — *anonyme Lager* — anoniminiai seifai. Klientai, norintys saugiai laikyti bet kokius dalykus — nuo akcijų sertifikatų iki vertingų paveikslų, gali anonimiškai padėti savo turtą į saugyklas; pažangios technologijos jiems garantuoja privatumą. Klientai gali atsiimti savo daiktus bet kuriuo metu, taip pat visiškai anonimiškai.

Kai Sofi, pasiekusi kelionės tikslą, sustabdė automobilį, pažvelgęs pro langą Lengdonas įvertino griežtą statinio architektūrą; iškart matyti, kad Ciuricho bankas — saugykla humoro jausmu nepasižymi. Belangis stačiakampis pastatas atrodo tarsi išlietas iš niūrios spalvos plieno. Visas statinys panašus į milžinišką metalinę plytą, atitrauktą nuo kelio. Jį puošia tik penkiolikos pėdų aukščio neoninis šviečiantis lygių kryžmių kryžius.

Šveicarijos, kaip bankininkystės slaptumo garanto, reputacija tapo nadingiausia šios šalies eksporto preke. Tačiau meno mėgėjų bendruomenė prieštaringai traktuoja tokias bankų teikiamas galimybes, nes meno vertybių vagims sudaromos puikios sąlygos vogtiems daiktams slėpti ir laikyti metų metus, kol atslūgs karštligiškos paieškos. Kadangi saugyklose padėtų daiktų negali apžiūrėti

policija, nes to neleidžia privatumo įstatymai, o sąskaitos žymimos skaitmenimis neminint sąskaitų savininkų vardų, vagys gali kuo ramiausiai gyvuoti žinodami, kad vogti daiktai saugiai padėti ir niekada neišduos juos pavogusiųjų.

Sofi sustabdė taksi automobilį prie išpūdingai atrodančių vartų, užtverusių banko įvažiavimą — už pastato vedančią cementinę platformą. Virš galvų kybanti vaizdo kamera nukrypo tiesiai į juos; Lengdonas nujautė, jog ši kamera, kitaip nei įtaisytos Luvre, tikra.

Sofi atsidarė langą ir ėmė apžiūrinėti vairuotojo sėdynės pusėje esančią elektroninę banko saugyklą. Ekrane pasirodė atitinkamos nuorodos, surašytos septyniomis kalbomis. Viršutinis užrašas buvo anglų kalba.

ĮKIŠKITE RAKTĄ.

Sofi išsitraukė iš kišenės lazeriu nužymėtą raktą ir vėl sutelkė dėmesį į pakylą. Žemiau po ekranu buvo trikampė skylutė.

— kažkas man kužda, kad raktas tiks, — pratarė Lengdonas.

Sofi pridėjo trikampį kotą prie skylutės ir įkišo raktą iki pat galvutės. Pasirodo, raktelio nė nereikėjo pasukti. Akimirksniu vartai ėmė vertis. Sofi nukėlė koją nuo stabdžių pedalo ir nuvažiavo prie antrųjų vartų ir pakylos. Jiems už nugarų užsivėrė pirmieji vartai; jie pateko į savotiškus spastus — tarsi laivas šliuze.

Lengdonui nepatiko tokia uždara erdvė. *Tikėkimės, kad ir antrieji vartai atsidarys.*

Prie antrojo podiumo irgi buvo pateiktos tos pačios nuorodos.

ĮKIŠKITE RAKTĄ.

Sofi įkišus raktą, iškart atsivėrė ir antrieji vartai. Po kelių akimirų jie cementine platforma jau važiavo į patį pastatą.

Nedidelis privatus garažas buvo tamsokas. Tolimajame kampe Lengdonas pastebėjo centrinį pastato įėjimą. Ant cementinių grindų buvo patiestas raudonas kilimas, vedantis lankytojus prie didžiulių durų, kurios, kaip paaiškėjo, buvo išlietos iš gyno metalo.

Supainiota informacija, pagalvojo Lengdonas. Sveiki atvykę ir laikykitės atokiau.

Sofi nuvairavo taksi į automobilių stovėjimo aikštelę prie įėjimo ir išjungė variklį.

— Būtų geriau, jeigu ginklą paliktumėte čia.

Mielai, pamanė Lengdonas. Pistoletą jis paslėpė po sėdyne.

Sofi ir Lengdonas išlipo ir nuėjo raudonu kilimu plieninės plokštės link. Dury buvo be rankenos, bet visai šalia sienoje dar viena trikampė skylutė. Ši kartą nebuvo pateikta jokių nuorodų.

— Čia niekas nelaukia lėtai galvojančių ir nesusivokiančių, — pratarė Lengdonas.

Sofi nervingai nusijuokė.

— Na, štai, — tarstelėjo ji kišdama į skylutę raktelį. Tyliai suzvimbosios durys prasivėrė į vidų. Pasikeitę žvilgsniais Sofi ir Lengdonas žengė vidun. Jiems už nugarų durys užsitrenkė.

Ciuricho banko — saugyklos vestibulius buvo išpuoštas taip, kaip Lengdonui dar niekada nebuvo tekę matyti. Dauguma bankų tenkinasi poliruotu marmuru ir granitu, bet čia viskas buvo iš metalo, dekoruoto kniedėmis, viskas — nuo sienos iki sienos.

Kas čia dizaineris? — pasidomėjo Lengdonas. *Jungtinės plieno pajėgos?*

Po vestibulį besižvalganti Sofi taip pat atrodė šiek tiek įsibauginusi.

Viskas aplinkui — iš pilko metalo — grindys, sienos, stalviršiai, durys, net vestibulyje sustatytos kėdės papuoštos lydyta geležimi. Vis dėlto toks dizainas atrodo įspūdingai. Viskas aiškiai bylojo: žengiate į saugų rūšį.

Jiems įėjus už langelio sėdintis stambus vyriškis pakėlė akis. Jis išjungė mažią televizorių, kurį iki šiol žiūrėjo, ir maloniai nusišypsojęs pasisveikino. Nepaisant milžiniškų raumenų ir aiškiai matomo prie šono prisegto ginklo jis prabilo nugludintu mandagiu šveicarų pasiuntinuko tonu.

— *Bonsoir*, — pratarė jis. — Kuo galėčiau padėti?

Pasveikinimas dviem kalbomis — naujausias svetingo europiečio šeimininko triukas. Jis niekuo neįpareigoja ir suteikia svečiui galimybę atsakyti ta kalba, kuria jam patogiau kalbėti.

Sofi neatsakė nieko. Ji paprasčiausiai padėjo priešais vyriškį auksinį raktą.

Vyriškis pažvelgė į raktelį ir iškart pasitempė.

— Taip, žinoma. Jūsų liftas yra salės gale. Įspėsiu, kad jūs jau pakeliui.

Sofi linktelėjo ir vėl pasiėmė raktą.

— Kuris aukštas?

Vyriškis metė į ją keistą žvilgsnį.

— Jūsų raktas nurodo, į kurį aukštą liftas turėtų pakilti.

Sofi šyptelėjo.

— A, taip taip.

Apsaugininkas stebėjo, kaip du atvykėliai keliauja lifto link, įkiša raktą, įlipa į liftą ir dingsta. Vos tik lifto durys užsidarė, čiupo telefono ragelį. Jis neketino kam nors skambinti, kad praneštų, jog reikalingas liftas; to visai nereikia. Apie klientų atvykimą būna automatiškai pranešama jau tada, kai raktas patenka į pirmųjų vartų užrakto skylutę.

Apsaugininkas skambino naktiniam banko valdytojui. Laukdamas, kol bus atsiliepta, jis vėl įsijungė televizorių ir ėmė žiūrėti. Anksčiau žiūrėtas žinių reportažas buvo besibaigias. Bet visa tai nesvarbu. Jis dar kartą įsižiūrėjo į ekrane pasirodžiusius du veidus.

Valdytojas atsiliepė:

— *Oui?*

— Čia susiklostė tam tikra situacija.
— Kas nutiko? — paklausė valdytojas.
— Prancūzijos policija šiąnakt gaudė du bėglius.
— Na?
— Jie abu ką tik įėjo į mūsų banką.
Valdytojas tyliai nusikeikė.
— Gerai. Iškart susisieksiu su ponu Verne.
Baigęs pokalbį apsaugininkas vėl ėmė rinkti telefono numerį, šį kartą — skambindamas Interpolui.

Lengdonas nustebo pajutęs, jog liftas ne kyla, o leidžiasi. Jis nė nenutuokė, kiek aukštų jie pravažiavo leisdami po Ciuricho banku — saugykla, kol durys galiausiai atsidarė. Jam šitai nerūpėjo. Jis džiaugėsi galėdamas išlipti iš lifto.

Nepaprastai uolus šeimininkas jų jau laukė. Šis vyresnio amžiaus malonus žmogus vilkėjo puikų kostiumą, todėl atrodė gana keistai, tarsi sėdėtų ne savo rogėse — senojo pasaulio bankininkas, dirbantis aukštas technologijas įvaldžiusiame banke.

— *Bonsoir*, — pratarė vyriškis. — Labas vakaras. Gal malonėsite eiti paskui mane, *s'il vous plait*?

Nelaukdamas atsakymo jis pasisuko ant kulno ir sparčiai nužingsniavo siauru metaliniu koridoriumi.

Lengdonas ir Sofi perėjo kelis koridorius, praėjo keletą didelių kambarių, pristatytų mirksinčių kompiuterių.

— *Voki*, — šeimininkas priėjo prie plieninių durų ir jas atidarė. — Štai čia.

Lengdonas su Sofi įžengė į kitą pasaulį. Priešais juos atsivėręs nedidelis kambarėlis veikiau priminė ištaigingą svetainę, įrengtą puikiame viešbutyje. Čia nėra nei metalų, nei kniedžių — viskas dekoruota rytietiškais kilimais, tamsaus ažuolo baldais ir pagalvėlėmis nubarstytais krėslais. Ant vidury kambario stovinčio plataus stalo buvo pastatytos dvi krištolo taurės ir atkimštas *Perrier* butelis, kuriame vis dar kilo burbuliukai. Šalia garavo alavinis kavinukas.

Laikrodžio tikslumas, pagalvojo Lengdonas. *Tik šveicarai taip gali.*

Vyriškis supratingai šyptelėjo.

— Kaip suprantu, pas mus lankotės pirmą kartą?

Sofi kiek padvejojusi linktelėjo.

— Supratau. Dažnai raktai būna perduodami kaip palikimas. Pas mus besilankantys pirmą kartą paprastai nebūna susipažinę su protokolu.

Jis mostelėjo staliuko su gėrimais link.

— Šis kambarys bus jūsų tol, kol norėsite juo naudotis.

— Sakote, kartais raktai paveldimi? — paklausė Sofi.

— Taip, tikrai. Jūsų raktas yra tas pats, kaip šveicariška skaitmenimis pažymėta sąskaita, paprastai paveldima iš kartos į kartą. Kalbant apie mūsų šeimos auksines sąskaitas, trumpiausias seifo nuomos periodas — penkiasdešimt metų.

Už nuomą mokama j priekį. Taigi matome daug pasikeitimų šeimose.

Lengdonas žiūrėjo apstulbęs.

— Ar jūs pasakėte *penkiasdešimt metų*?

— Mažiausiai, — atsakė šeimininkas. — Žinoma, galite seifus išsinuomoti daug ilgesniam laikui, bet, kita vertus, jeigu penkiasdešimt metų sąskaita „nejudinama“, seifo turinys automatiškai sunaikinamas. Ar pageidautumėte, kad padėčiau atidaryti seifą?

Sofi linktelėjo.

— Prašyčiau.

Šeimininkas atsigręžęs į prabangų saloną mostelėjo ranka.

— Tai jūsų privatus apžiūros kambarys. Man išėjus galite kiek tinkami čia būti, atnaujinti arba peržiūrėti seifo turinį; seifas atgabenamas... tiesiai čia.

Šeimininkas juos palydėjo iki tolimiausios sienos, kur per kambarį driekėsi platus konvejerio diržas, šiek tiek primenantis oro uostuose esančias bagažo grąžinimo karuseles.

— Jums reikia įkišti raktą į štai tą skylutę, — vyriškis parodė į didelę elektroninę pakylą, esančią prie konvejerio diržo. Ir šioje pakyloje buvo matyti jau pažįstama trikampė skylutė. — Kai tik kompiuteris atpažins ant jūsų rakto padarytas žymas, įvesite sąskaitos numerį, ir seifas jums bus atgabentas automatiškai iš apačioje esančių saugyklų. Kai baigsite apžiūrėti seifą, vėl padėsite jį ant diržo, įstatysite raktą, ir visas ankstesnis procesas pasikartos. Kadangi čia viskas automatizuota, privatumas garantuojamas; kalbu ir apie banko darbuotojus. Jeigu jums ko nors prireiktų, paprasčiausiai paspauskite mygtuką, įtaisytą kambario viduryje stovinčiame stale.

Sofi jau žiojosi norėdama kai ko paklausti, kai išgirdo suskambant telefoną. Vyriškis atrodė nusteбęs ir sutrikęs..

— Prašyčiau atleisti.

Jis nuėjo prie telefono, pastatyto ant stalo, prie kavos ir *Perrier*.

— *Oui?* — atsiliepė jis.

Klausydamasis paskambinusiojo žmogus suraukė kaktą.

— *Oui... oui... d'accord.*

Jis padėjo ragelį ir sutrikęs nusišypsojo Lengdonui ir Sofi.

— Atsiprašau, turiu išeiti. Jauskitės kaip namie.

Jis skubiai nužingsniavo durų link.

— Atleiskite! — šūktelėjo Sofi. — Gal prieš išeidamas galėtumėte kai ką paaiškinti? Minėjote, jog turime įvesti sąskaitos numerį.

Vyriškis stabtelėjo prie durų; jis buvo išblyškęs.

— Taip, žinoma. Kaip daugelyje Šveicarijos bankų, mūsų seifai — saugyklos žymimi skaitmenimis, o ne pavardėmis. Jūsų raktas ir asmeninės sąskaitos numeris žinomas tik jums vieniems. Raktas — tik pusė identifikacijos. Kita pusė — asmeninės sąskaitos numeris. Kitaip pamestu raktu galėtų pasinaudoti bet kas.

Sofi kiek padvejojo.

—O kas, jeigu mano geradarys nepaliko sąskaitos numerio?

Bankininko širdis ėmė daužytis. *Tada galime daryti išvadą, kad jums čia nėra ko veikti!* Tačiau jis tik ramiai šyptelėjo.

—Paprašysiu, kad kai kas jums padėtų. Tas žmogus tuoj pat ateis.

Išeidamas bankininkas uždarė paskui save duris ir, pasukęs sunkią spyną, užrakino Sofi ir Lengdoną kambaryje.

Mieste besidarbuojantis Kolė stovėjo šiaurinėje geležinkelio stoty, kai su-skambo jo telefonas. Skambino Fisas.

—Interpolas juos susekė, — pasakė jis. — Palik traukinius ramybėje. Leng-donas su Nevė ką tik įžengė į Ciuricho banko — saugyklos Paryžiaus filialą. Norėčiau, kad tavo žmonės kuo greičiau ten nuvyktų.

—Gal jau ką nors žinote apie tai, ką Sonjeras mėgino pasakyti agentei Nevė ir Robertui Lengdonui?

Fiso balsas skambėjo šakai.

—jeigu tu juos suimsi, leitenante Kolė, galėsiu to paklausti jų asmeniškai.

Kolė suprato užuominą.

—Dvidešimt ketvirtas *Rue Haxo* numeris. Iškart vykstu, kapitone.

Kolė baigęs pokalbį radijo telefonu išsikvietė savo žmones.

43 SKYRIUS

ANDRÉ VERNE, Ciuricho banko — saugyklos Paryžiaus filialo prezidentas, gyveno prabangiame virš banko įrengtame bute. Nepaisant puikių apartamentų, jis visada svajojo apie būstą *Lile Saint-Louis*, kur kaimynystėje gyventų tikri *cognoscenti*, o ne paprasti pasipūtėliai turtuoliai.

Kai išeisiu į pensiją, kartodavo sau Verne, prikimsiu savo rūšį retų rūšių bordo vyno, išpuošiu svetainę Fragonaru, o galbūt Buše ir leisiu dieneles medžio-damas antikvarinius baldus bei retas lotyniškas knygas.

Verne buvo atsikėlęs vos prieš šešias su puse minutės, bet net ir dabar, skubėdamas požeminiu banko koridoriais, jis atrodė taip, tarsi jo asmeninis siuvėjas ir kirpėjas jį būtų blizgintę išblizginę. Vilkėdamas šilkinį kostiumą Verne išpurškė j gerklę burnos gaiviklio ir pasirišęs kaklaraištį išėjo. Jis jau buvo įpratęs prie tokių vėlyvų žadinių, nes šio banko klientai atvyksta iš įvairių pasaulio kraštų, iš skirtingų laiko juostų, taigi Verne miego režimą modeliavo pagal masajų karių papročius; šios Afrikos genties vyrai garsėjo

gabumais pakirsti iš kiečiausio miego ir per kelias sekundes visiškai pasirengti mūšiui.

Kovai pasirengęs, pagalvojo Verne, baimindamasis, kad šis posakis nebūtų per daug tikslus. Auksinio rakto klientų atvykimas visada sukelia nemažą suirutę ir pareikalauja daug dėmesio, bet auksinio rakto kliento, kurio ieško Nepriklausoma policija, atvykimas — tai jau itin subtilus dalykas. Bankui gana dažnai tenka grumtis su teisėsaugos atstovais dėl klientų privatumo teisių atmetant pastangas įrodyti, jog kai kurie iš jų gali būti nusikaltėliai.

Penkios minutės, tarė sau Verne. Turiu išprašyti šiuos žmones iš savo banko dar prieš atvykstant policijai.

Jeigu jis pasiskubins, šio gresiančio nemalonumo bus galima sumaniai išvengti. Verne galėtų pasakyti policijai, jog jų ieškomi bėgliai tikrai buvo įėję į jo banką, kaip ir pranešta, bet kadangi jie pasirodė nesą banko klientai ir nežinojo sąskaitos numerio, juos paprasčiausiai išmetė lauk. Jis labai vylėsi, kad tasai kvailys budėtojas nebūtų spėjęs paskambinti Interpolui. Atsargumas nėra privalomas dalykas budėtojų, gaunančiam penkiolika eurų už valandą.

Sustojęs prie durų Verne giliai įkvėpė ir pamėgino atsipalaiduoti. Paskui, prisivertęs nutaisyti lipšnią šypsenėlę, jis atrakino duris ir įėjo į kambarį tarsi šiltas vėjelis.

— Labas vakaras, — pratarė jis, akimis ieškodamas klientų. — Aš esu Andrė Verne. Kuo galėčiau būti nau...

Paskutinis skienu užstrigo už Adomo obuolio. Prieš jį stovinti moteris pasirodė esanti pati netikėčiausią viešnia, kokią tik Verne būtų galėjęs sutikti.

— Atleiskite, ar mes pažįstami? * — paklausė Sofi. Ji neatpažino bankininko, bet akimirka jis atrodė taip, tarsi būtų išvydęs vaiduoklį.

— Ne... — sumurmėjo banko prezidentas. — Aš... nemanyčiau. Mūsų tarnyba anonimiška, — jis atsikvėpė ir prisivertė ramiau šyptelėti. — Mano asistentas pranešė, kad turite auksinį raktą, bet nežinote sąskaitos numerio. Gal galėčiau paklausti, koku būdu šis raktas pateko jums į rankas?

— Jį gavau iš senelio, — atsakė Sofi atidžiai žvelgdama į vyriškį. Dabar dar aiškiau buvo matyti, kad jis sutrikęs.

— Tikrai? Jūsų senelis jums davė raktą, bet neįstengė pasakyti sąskaitos numerio?

— Nemanau, kad jam būtų pakakę laiko, — pasakė Sofi. — Šįvakar jį nužudė.

Jos žodžiai privertė bankininką žengti kelis žingsnius atgal.

— Žakas Sonjeras miręs? — pratarė jis siaubo kupinomis akimis. — Bet... kaip!?

Dabar jau Sofi susverdėjo nutirpusi iš nuostabos.

— Jūs pažinojote mano senelį?

Bankininkas Andr  Verne taip pat atrodė apstulbęs; norėdamas išsilaikyti ant kojų jis įsiv r  stalo krašto.

— Mudu su Źaku buvome bičiuliai. Kada tai nutiko?

— Š tvakar, kiek anksčiau. Pačiame Luvre.

Verne priėjo prie gilaus odinio krėslo ir atsisėdo.

— Turiu jums abiem užduoti labai svarbų klausimą, — pasakė jis Źvelgdamas į Lengdoną, o paskui nukreipė Źvilgsnį į Sofi. — Ar kuris nors iš jūsų turi ką nors bendra su jo mirtimi?

— Ne! — tvirtai pareiškė Sofi. — Absoliučiai nieko.

Verne veide atsispindėjo didelis liūdesys; jis patylėjo k k  svarstydamas.

— Jūsų nuotraukas jau platina Interpolas. Štai kodėl jus paŹinau. Jūsų ieško kaltindami nuŹudymu.

Sofi buvo priblokšta. *Fasas jau sukėlė ant kojų Interpol ?* Pasirodo, kapitonas turi daugiau motyvų, nei buvo galima pamanyti. Ji skubiai pristat  Verne Lengdoną ir papasakojo, kas š tvakar nutiko Luvre.

Verne atrodė nuste b s.

— Vadinasi, prieš mirdamas jūsų senelis jums paliko Źinut , kurioje prašė surasti poną Lengdoną?

— Taip. Ir dar paliko šį rakt .

Sofi padėjo auksinį raktelį vienuolyno Źenklu į apačią ant kavos staliuko priešais Verne.

Verne paŹvelg  į raktelį, bet nė nekrustelėjo, kad paliestų.

— Jis jums paliko tik šį rakt ? Daugiau nieko? Jokio popieriaus lapelio? Nors Luvre labai skubėjo, Sofi buvo tikra, jog už „Madonos uolose“ daugiau nieko nebuvo.

— Ne, daugiau nieko. Tik rakt .

Verne beŹ gi kai atsiduso.

— Deja, kiekvienas raktas turi sav  elektronin  dešimties skaitmenų sąskaitos numerį, prilygstantį slaptaŹodŹiui. Be šio numerio raktas bevertis.

Dešimt skaitmenų. Sofi nenorom pagalvojo apie savo Źansus. *Dešimt milijardų galimų variantų.* Net ir pasitelkus galingiausius kriptografų kompiuterius tektų sėdėti ištisas savaites, kol suŹinotų kod .

— Be abejo, mesjė, turint galvoje susiklosčiusias aplinkybes, j s galėtumėte mums padėti.

— Atleiskite, bet aš tikrai nieko negaliu padaryti. Klientai patys pasirenka sąskaitos numerius naudodamiesi specialiais terminalais; taigi sąskaitos numeris Źinomas tik kompiuteriui ir pačiam klientui. Tai vienas iš būdų, padedančių garantuoti anonimiškumą ir mūsų darbuotojų saugumą.

Sofi suprato. Visos saugyklos dirba tokiu pačiu principu. DARBUOTOJAI RAKTŲ NUO SEIFŲ NETURI. Bankas tikrai nenori rizikuoti baimindamasis, jog kas nors gali pavogti rakt , o paskui paimti banko darbuotoją įkaitu ir laikyti j  nelaisvėje tol, kol šis pasakys sąskaitos numerį.

Sofi atsėdė šalia Lengdono, pažvelgė į raktelį, o paskui vėl į Verne.

— Ar bent šiek tiek nutuokiate, ką mano senelis laiko šiame banke?

— Absoliučiai nenutuokiu. Tai *Geldschrank* banko nuostata.

— Mesjė Verne, — neatlyžo ji, — šianakt mes visai neturime laiko. Kalbėsiu be jokių užuolankų. — Sofi paėmė auksinį raktą ir atidžiai stebėdama Verne akis apvertė jį parodydama Siono vienuolyno ženklą. — Ar šis simbolis, pavaizduotas ant rakto, jums ką nors reiškia?

Verne pažvelgė į lelijos simbolį, bet niekaip nesureagavo.

— Ne, bet daugelis mūsų klientų iškala ant raktų kokius nors ženklus ar inicialus.

Sofi atsiduso atidžiai į jį tebežiūrėdama.

— Šis reljefas — tai slaptos bendruomenės, žinomos Siono vienuolyno vardu, simbolis.

Verne ir vėl niekaip nesureagavo.

— Apie tai nieko nežinau. Jūsų senelis buvo mano draugas, bet dažniausiai mes kalbėdavomės apie reikalus.

Vyriškis pasitaisė kaklaraištį; dabar galėjai numanyti, kad jis nervinasi.

— Mesjė Verne, — prašneko Sofi griežtoku tonu. — Šįvakar senelis man paskambino ir pasakė, jog jam ir man gresia didelis pavojus. Jis sakė, kad turi man kažką perduoti. Jis davė man jūsų banko raktą. Dabar jis jau miręs. Mums padėtų bet kas, ką tik galėtumėte pasakyti.

Verne ėmė prakaituoti.

— Mums reikia išsinešdinti iš šio pastato. Manau, kad labai greitai policija jau bus čia. Mano budėtojas jautė pareigą pranešti apie jus Interpolui.

Sofi kaip tik to ir baiminosi. Ji pamėgino šauti paskutinį šūvį.

— Senelis dar man sakė, kad turi papasakoti visą tiesą apie mūsų šeimą. Ar šitai jums nieko nesako?

— Panele, jūsų šeima žuvo autoavarijoje, kai jūs buvote visai maža. Man labai gaila. Žinau, kad jūsų senelis labai jus mylėjo. Keletą kartų jis man sakė, kad labai kremtasi ir kenčia dėl atšalusių jūsų santykių.

Sofi nebuvo tikra, kaip turėtų atsakyti.

Lengdonas paklausė:

— Ar šiai sąskaitai priklausančios saugyklos turinys turi ką nors bendra su Sangriliu?

Verne metė į profesorių keistą žvilgsnį.

— Aš nė nenumanau, kas tai galėtų būti.

Kaip tik tada suskambo Verne mobilusis telefonas; jis išsitraukė jį iš dėklo, prisegto prie diržo.

— *Oui?*

Minutėlę banko prezidentas klausėsi, ir jo veido išraiška reiškė nuostabą bei didėjančią susirūpinimą.

— *La police? Si rapidement?*

Jis nusikeikė, davė kelis nurodymus prancūzų kalba ir pasakė, jog netrukus bus vestibulyje.

Baigęs pokalbį vėl atsigrėžė į Sofi.

— Policija sukruto kur kas greičiau nei paprastai. Kaip ir manėme, pareigūnai jau atvyksta.

Sofi nė neketino išeiti tuščiomis rankomis.

— Pasakykite jiems, jog čia buvome, bet jau išėjome. Jeigu jie panorėtų apieškoti banką, pareikalaukite kratos orderio. Tai užims šiek tiek laiko.

— Klausykite, — pratarė Verne, — Žakas buvo mano bičiulis, be to, toks spaudimas mano bankui neduos nieko gera. Taigi dėl šių dviejų priežasčių neketinu leisti jūsų čia suimti. Duokite man truputį laiko, ir aš pažiūrėsiu, ką galiu padaryti, kad padėčiau jums išeiti iš banko nepastebėtiems. Be to, ir pats nenoriu įsivelti.

Jis atsistojo ir nuskubėjo prie durų.

— Likite čia. Aš kai ką sutvarkysiu ir grįšiu.

— O kaip seifas — saugykla? — nenurimo Sofi. — Mes negalime taip paprastai išeiti.

— Čia aš niekuo negaliu padėti, — atsakė Verne ir išskubėjo pro duris. — Atleiskite.

Minutėlę Sofi žvelgė jam pavymui svarstydamą, ar sąskaitos numeris negalėtų būti įrašytas viename iš tų nesuskaičiuojamos daugybės laiškų bei paketų, kuriuos per daugelį metų jai siuntinėjo senelis ir kurių ji taip ir neatplėšė.

Staiga Lengdonas atsistojo, ir Sofi pamatė jo akyse įsižiebusią pasitenkinimo ugnelę.

— Robertai? Jūs šypsotės.

— Jūsų senelis buvo genijus.

— Atleiskite?

— Dešimt skaitmenų?

Sofi nė nenučiuokė, apie ką jis kalba.

— Sąskaitos numeris, — pasakė Lengdonas šyptelėjęs Sofi jau pažįstama kreiva šypsenėle. — Esu absoliučiai tikras, jog jis mums paliko sąskaitos numerį.

— Kur?

Lengdonas išsitraukė nusikaltimo vietos nuotraukos kopiją ir padėjo ją ant kavos stalelio. Sofi tereikėjo perskaityti pirmą eilutę, kad suprastų, jog Lengdonas neklusta.

13-3-2-21-1-1-8-5 O,
drakoniškasis velnie!
O, luošas šventasis! P. S.
Suraskite Robertą Lengdoną

— DEŠIMT SKAITMENŲ, — pratarė Sofi ir, užplūstakriptografės nuojautų, ėmė studijuoti nuotraukos kopiją.

13-3-2-21-1-1-8-5

Senelis užrašė savo sąskaitos numerį ant Luvro grindų!

Pirmą kartą pamačiusi užrašytą Fibonačio skaičių seką Sofi pamanė, jog vienintelis šios sekos parašymo tikslas — paskatinti Nepriklausomą policiją pasitelkti į pagalbą kriptografus ir tokiu būdu įtraukti į visą tyrimo procesą Sofi. Vėliau ji suprato, jog ši eilutė turi būti traktuojama kaip raktas, galintis padėti iššifruoti ir kitas eilutes — sumaišyta skaičių seka... skaitmeninė anagrama. Dabar, nepaprastai nustebusi, ji pamatė, kad skaičiai turi dar daugiau prasmės. Beveik nekyla abejonių, jog tai paskutinis raktas, galintis padėti atrakinti paslaptingą senelio saugyklą.

— Jis buvo dviprasmiško žaidimo meistras, — pasakė Sofi gręždamasi į Lengdoną. — Jam patiko viskas, kas turi kelis prasmių sluoksnius. Koduoti kodai.

Lengdonas jau ėjo artyn elektroninės pakylos, įrengtos prie konvejerio diržo. Sofi čiupo kompiuterinę kopiją ir nuskubėjo iš paskos.

Pakyoje buvo tokia pati klaviatūra, kokią jie matė prie įėjimo į banką. Ekraną matėsi kryžiaus formos banko emblema. Šalia klaviatūros buvo trikampė skylutė. Sofi nedelsdama įkišo į skylutę raktą.

Ekranas akimirksniu pasikeitė.

SĄSKAITOS NUMERIS

Mirksi žymeklis. Laukiama.

Dešimt skaitmenų. Sofi diktavo skaitmenis iš lapelio, o Lengdonas juos rinko.

SĄSKAITOS NUMERIS

1332211185

Išspausdinus paskutinį skaitmenį ekranas vėl pasikeitė. Pasirodė keliomis kalbomis parašyta žinutė. Pirmasis įrašas buvo anglų kalba.

[SPĖJIMAS:

Prieš spausdami klavišą „leiti“, prašome įsitikinti,
ar sąskaitos numeris teisingas.
Jūsų pačių saugumo sumetimais,
kompiuteriui neatpažinus sąskaitos numerio,
sistema automatiškai išsijungs.

— *Fonction terminer*, — pratarė Sofi suraukusi antakius. — Atrodo, kad turime tik vieną bandymą.

Standartiniai automatai leidžia vartotojui tris kartus surinkti PIN kodą, kol galiausiai konfiskuoja banko kortelę. Reikia manyti, kad šis mechanizmas kitoks nei paprasti bankomatai.

— Atrodo, kad surinktas teisingas numeris, — pratarė Lengdonas atidžiai tikrindamas, ką pats parašė, ir lygindamas su skaičiais popieriuje. Jis mostelėjo rodydamas klavišą „leiti“. — Spauskite.

Sofi ištiesė pirštą taikydamosi į klavišą, bet paskui sudvejojo. Tai šovė į gaivą keista mintis.

— Pirmyn, — nerimo Lengdonas. — Tuoju grįž Verne.

— Ne, — atsakė Sofi patraukdama ranką. — Šis sąskaitos numeris nėra teisingas.

— Tikrai, tai jis! Dešimt skaitmenų. Kas gi dar galėtų būti.

— Skaičiai per daug padriki.

Per daug padriki? Lengdonas niekaip negalėjo su tuo sutikti. Kiekvienas bankas pataria savo klientams pasirinkti atsitiktine tvarka surašytų skaičių PIN kodus, kad niekas negalėtų jų atspėti. Savaime suprantama, jog šio banko klientams taip pat patariama pasirinkti atsitiktine tvarka surašytus skaitmenis sąskaitoms žymėti.

Sofi ištrynė viską, ką jie buvo parašę ekrane, ir pažvelgė į Lengdoną savimi pasitikinčio žmogaus žvilgsniu.

— Tai tikrai ne sutapimas, kad šiuos tariamai atsitiktinai parinktus sąskaitos skaitmenis galima pertvarkyti į Fibonačio seką.

Lengdonas suprato, kad tokia prielaida logiška. Jau anksčiau ji buvo pertvarkiusi šiuos skaičius į Fibonačio seką. Kokie jų šansai pergrupavus skaičius?

Sofi vėl susikaupė prie klaviatūros ir iš atminties surinko skaičius kitokia tvarka.

— Beje, mano senelis labai mėgo įvairiausius simbolius ir kodus, todėl galima manyti, kad jis pasirinko tokį sąskaitos numerį, kuris jam atrodė prasmingas, kurį galima lengvai įsiminti.

Sofi baigė rinkti skaičius ir kreivai šyptelėjo.

— Tai — kai kas, kas atrodo kaip atsitiktinumas... bet iš tikrųjų yra kitaip.

SĄSKAITOS NUMERIS

1123581321

Lengdonui prireikė geros pauzės, bet pamatęs skaičius suprato, jog Sofi teisi.

Fibonačio seka.

1-1-2-3-5-6-13-21

Sulydyta į dešimties skaitmenų skaičių Fibonačio seka vizualiai tampa nebeatpažįstama. *Ją lengva išiminti, bet kartu šie skaičiai sudaro atsitiktinai parinktų skaitmenų išpūdį.* Kuo puikiausias dešimties skaitmenų kodas, kurio Sonjeras niekaip nebūtų galėjęs pamiršti. Be to, visa tai kuo puikiausiai paaiškina, kodėl ant Luvro grindų užrašyti žodžiai gali būti pergrupuoti į garsiąją progresiją.

Sofi ištiesė ranką ir paspaudė mygtuką „Ieiti“.

Nieko nenutiko.

Bent jau nieko, ką jie pastebėtų.

Tą akimirką po jų kojomis, požeminėse banko patalpose, įsijungė roboto žnyplės. Slysdamos prie lubų pritvirtinta dviaše transportavimo sistema žnyplės ieškojo nurodytų koordinatų. Žemiau, ant cemento grindų, tiksliau, ant didžiulių grotų, gulėjo išrikiuoti šimtai vienodų plastikinių dėžių, kurios buvo panašios į požeminėje kriptojė eilėmis sudėliotus mažus karstelius.

Ant grindų suradusios reikiamą objektą žnyplės sustojo, nusileido ir elektrine akimi patikrino ant dėžės užrašytą brūkšninį kodą. Paskui, dirbdamos kompiuterio tikslumu, žnyplės čiupo sunkų nešulį ir pakėlė jį vertikalčiai. Įsijungė kitos pavaros, žnyplės nugabeno dėžę į tolimą požeminės patalpos galą ir sustojo prie nejudraus konvejerio diržo.

Tada žnyplės švelniai padėjo dėžę ir atsitraukė.

Žnyplėms netekus nešulio, konvejerio diržas atgijo...

Viršuje stovintys Sofi ir Lengdonas iš palengvėjimo atsiduso pamatę, kaip pajudėjo konvejerio diržas. Stovėdami prie diržo jie jautėsi kaip nuvargę keliauninkai, laukiantys paslaptingo bagažo, kurio turinys nežinomas.

Krovinį atgabenęs konvejerio diržas sustojo dešinėje kambario pusėje, ties siauru plyšiu, atsiradusiu prasivėrus slankiojamosioms durims. Atsidarė metalinės durys, ir pasirodė didžiulė plastikinė dėžė, išnirusi iš konvejerio gludumų. Dėžė padaryta iš tvirto plastiko, juodos spalvos, gerokai didesnė, nei jie tikėjosi. Ji priminė dėžę, skirtą gyvūnams transportuoti lėktuvu, tik be skylių.

Dėžė sustojo tiesiai priešais Lengdoną ir Sofi.

Jiedu stovėjo tylėdami, įsistebeiliję į paslaptinę dėžę.

Kaip ir viskas šiame banke, dėžė priminė pramoninį rakandą — metalinės sagtis, kodo diskas, sunki prilituota rankena. Sofi pamanė, kad dėžė labai panaši į milžinišką įrankių dėžę.

Negaišdama laiko Sofi atsegė dvi priešais esančias sagtis. Paskui ji pažvelgė į Lengdoną. Abu kartu jie pakėlė sunkų dangtį ir jį atvožė.

Žengtelėję arčiau dirstelėjo dėžės vidun.

Iš pradžių Sofi pasirodė, kad dėžė tuščia. Paskui ji kažką pamatė. Kažką, kas buvo pačiame dėžės dugne. Vienintelis daiktas.

Poliruoto medžio dėžutė buvo maždaug batų dėžutės dydžio. Sąvaros buvo įmantriai išpuoštos. Sodrios purpuro spalvos su ryškiai matomomis rievėmis medis žvilgėjo. *Pasilandro mediena*, pagalvojo Sofi. Būtent tokią labiausiai senelis ir mėgo. Dėžutės dangtelis buvo papuoštas gražiai inkrustuota rože. Sofi ir Lengdonas sutrikę susižvalgė. Sofi pasilenkė ir sučiupusi dėžutę iškėlė ją iš dėžės.

Dievuli, ji sunki!

Nepaprastai atsargiai Sofi nunešė dėžutę ir padėjo ant stalo. Lengdonas atsistojo greta; jie abu žiūrėjo į nedidukę Žako Sonjero atsiųstą lobių skrynelę.

Lengdonas susižavėjęs žvelgė į dėžutės dangtelį, ranka inkrustuotą penkialape rože. Jis jau daugelį kartų buvo matęs tokią rožę.

— Penkialapė rožė, — sušnabždėjo jis. — Tai vienuolyno simbolis, reiškiantis Šventąjį Gralį.

Sofi atsigrėžė ir pažvelgė į profesorių. Sis numanė, apie ką ji mąsto; jis ir pats apie tai galvojo. Dėželės matmenys, numanomas jos turinio svoris ir vienuolyno simbolis, reiškiantis Gralį, piršo vienintelę, nors ir sunkiai suvokiamą išvadą. *Šioje medinėje dėžutėje yra Kristaus taurė*. Lengdonas dar kartą pamėgino įtikinti pats save, jog to negali būti.

— Dėžutės dydis puikiai tinkamas... — šnabždėjo Sofi, — ... taurei laikyti.

Tai negali būti taurė.

Sofi prisitraukė dėžutę per stalą arčiau savęs ir jau ruošėsi ją atidaryti. Tačiau dėžutę pajudinus nutiko kažkas netikėta — pasigirdo keistas gurguliavimas. Lengdonas taip pat pamėgino ją pakelti. *Viduje yra skysčio?* Sofi atrodė taip pat labai sutrikusi.

— Ar jūs irgi girdėjote?..

Lengdonas sumišęs linktelėjo.

— Skystis.

Sofi iš lėto atsegė skląstelį ir pakėlė dėžutės dangtį.

Viduje gulintis daiktas nebuvo panašus į nieką, ką Lengdonui buvo tekę kada nors matyti. Tačiau vienintelis dalykas jiems abiem buvo visiškai aiškus. Tai — tikrai ne Kristaus taurė.

45 SKYRIUS

— **POLICIJA BLOKUOJA** gatvę, — pasakė André Verne žengdamas į kambarį. — Bus sunku jus iš čia išvesti.

Uždaręs paskui save duris Verne pamatė ant konvejerio diržo stovinčią

tvirto plastiko dėžę ir sustojo kaip įkirstas. *Gerasis Dieve! Jiems pavyko sužinoti Sonjero sąskaitą?*

Sofi ir Lengdonas stovėjo prie stalo palinkę prie daikto, panašaus į didelę medinę papuošalų dėžę. Sofi iškart užvožė dangtį ir pakėlė akis į Verne.

— Galų gale mes atradome sąskaitos numerį, — pasakė ji.

Verne stovėjo netekęs žado. Šitai viską keičia. Jis pagarbiai nukreipė žvilgsnį nuo dėželės ir pamėgino sugalvoti, ką jam daryti toliau. *Turiu išvesti juos iš banko!* Tačiau dabar, kai policija užblokavusi kelią, Verne įsivaizdavo tik vienintelį būdą.

— Madmuazele Nevė, jeigu aš saugiai išvesčiau jus iš banko, ar jūs pasiimtumėte šį daiktą, ar prieš išeidama paliksite jį mūsų saugykloje?

Sofi pažvelgė į Lengdoną, o paskui vėl į Verne.

— Mums reikia jį pasiimti.

Verne linktelėjo.

— Labai gerai. Tada siūlyčiau tą dėžutę, kad ir kas joje būtų, suvynioti į švarką. Nenorėčiau, kad dar kas nors ją pamatytų, kai eisime koridoriumi.

Lengdonui velkantis švarką Verne nuskubėjo prie konvejerio, uždarė jau tuščią dėžę ir parašė keletą paprastų komandų. Vėl pajudėjęs konvejerio diržas ėmė nešti plastiko konteinerį į rūšį. Ištraukęs iš pakylės aukso raktą Verne padavė jį Sofi.

— Prašyčiau štai čia. Paskubėkime.

Jiems priėjus galinį išėjimą Verne pamatė policijos automobilių švyturėlius, blyksinčius pro požeminio garažo plyšį. Jis suraukė kaktą. Atrodo, jog mėginama užblokuoti visą platformą. *Ar man tikrai verta šito imtis?* Ėmė pilti prakaitas.

Tada banko prezidentas parodė į vieną iš nedidelių šarvuotų banko sunkvežimių. *Transport sūr* buvo dar viena paslauga, kurią siūlė Ciuricho bankas — saugykla.

— Lipkite į krovinių skyrių, — jis atidarė masyvias užpakalines duris ir mostelėjo į blizgantį plieninį sunkvežimio vidų. — Aš greitai grįšiu.

Kai Sofi ir Lengdonas sulipo, Verne nuskubėjo per rampą į krovinių prižiūrėtojo kontorą, įėjo vidun, pasiėmė sunkvežimio raktelius ir susirado vairuotojo uniformos švarką ir kepuraitę. Kiek padvejojęs po uniforminiu švarku jis pasikabino ginklo dėklą. Prieš išbėgdamas čiupo nuo lentynos vairuotojo pistoletą, įsidėjo šovinių ir įsikišo ginklą į dėklą, o paskui kruopščiai užsisagstė uniformą. Grįžęs prie sunkvežimio Verne užsitraukė ant akių vairuotojo kepuraitę ir pažvelgė į Sofi su Lengdonu, kurie stovėjo tuščioje plieninėje sunkvežimuko priekaboje.

— Ko gero, pageidautumėte šviesos, — Verne uždegė nedidelę lempelę, įtaisytą priekabos lubose. — Būtų geriau, kad atsisėstumėte. Ir jokio garso, kol važiuosime pro vartus.

Sofi su Lengdonu atsisėdo ant metalinių grindų. Lengdonas glėbyje laikė į vilnonį švarką susuktą lobį. Uždaręs sunkias metalines duris Verne juos užrakinė. Tada atsisėdo prie vairo ir užvedė variklį.

Kai šarvuotasis sunkvežimukas ėmė dardėti platformos link, Verne pajuto, kaip po vairuotojo kepuraite tvenkiasi prakaito lašeliai. Jis pamatė, jog policijos švyturėlių — gerokai daugiau, nei įsivaizdavo. Sunkvežimiui užvažiuavus ant platformos prasivėrė į vidų vartai ir jį išleido. Verne pravažiavo, palaukė, kol vartai užsivėrė jam už nugaros, ir tik tada vėl pajudėjo antrojo jutiklio link. Atsivėrė ir antrieji vartai — išėjimas laisvas.

Jeigu ne tie policijos automobiliai, užblokavę platformą.

Verne perbraukė delnu kaktą ir važiavo toliau.

Aukštas ir liesas pareigūnas žengė žingsnį pirmyn ir pamojo jam sustoti keli metrai nuo policijos automobilių užtvaros. Priešais buvo išrikiuoti keturi patrulių automobiliai.

Verne sustojo. Dar labiau užsismaukęs ant akių kepuraite jis stengėsi elgtis tiek šiurkščiai, kiek leido kultūringo žmogaus išsiauklėjimas. Nesitraukdamas nuo vairo jis pravėrė dureles ir pažvelgė į agentą, kurio išgeltusiame veide atsispindėjo įtampa.

— *Qu'est-ce qui se passe?* — šiurkščiai paklausė Verne.

— *Je suis Jérôme Collet*, — atsakė agentas. — *Lieutenant Police Judiciaire*. — jis mostelėjo rodydamas į sunkvežimuko priekabą. — *Qu'est-ce qu'il y a la-dedans?*

— Trauk mane velniai, nežinau, — atsakė Verne prasčiokiška prancūzų kalba. — Aš tik vairuotojas.

Leitenantui šie žodžiai nepadarė įspūdžio.

— Mes ieškome dviejų nusikaltėlių.

Verne nusijuokė.

— Tada atvykote į reikiamą vietą. Kai kurie galvijai, kuriems dirbu, turi tiek pinigų, kad tikrai turėtų būti nusikaltėliai.

Agentas parodė Roberto Lengdonso paso nuotrauką.

— Gal šįvakar šis žmogus lankėsi jūsų banke?

Verne gūžtelėjo pečiais.

— Nežinau. Aš tik paprasta garažų žiurkė. Jie mūsų neprileidžia prie klientų. Jums reikia eiti vidun ir paklausti budėtojo.

— Jūsų bankas reikalauja kratos orderio, tik tada žada įleisti.

Verne nutaisė pasibjaurėjimo išraišką.

— Vis tie administratoriai. Nenorėkite, kad užsivesčiau.

— Prašau atidaryti priekabą, — pratarė Kolė rodydamas į krovinių skyrių.

Verne įbedė akis į Kolė ir prisivertė nusijuokti nemalonių juoku.

— Atidaryti priekabą? Manote, kad turiu raktus? Manote, kad jie mumis pasitiki? Jums reikėtų pasidomėti, kokius šiukšlinus pinigus gaunu.

Agentas pakreipė galvą į šoną akivaizdžiai demonstruodamas skeptišką išraišką.

— Jūs man norite pasakyti, kad neturite raktų nuo savo sunkvežimio?

Verne papurtė galvą.

— Tik jau ne nuo priekabos. Turiu tik variklio raktelius. Šiuos sunkveži-

mius užrakina rampose dirbantys prižiūrėtojai. Paskui sunkvežimiai stovi, kol kas nors nugabena raktus krovinio adresatui. Kai mums paskambina, kad priėmėjas jau turi raktus, tada gaunu leidimą išvažiuoti. Ir nė sekunde anksčiau. Niekada nežinau, kokią velnią čia vežu.

— O kada buvo užrakintas šitas sunkvežimis?

— Tikriausiai prieš kelias valandas. Šiąnakt turiu nukakti iki *St. Thurial*. Raktai jau tenai.

Leitenantas nieko neatsakė. Jis varstė Verne akimis, tarsi mėgintų įskaityti, ką jis mąsto.

Verne nosimi tekantis prakaito lašelis jau kėsinosi nusiristi.

— Ar neprieštarausite? — tarstelėjo Verne perbraukęs per nosį rankove ir mostelėjęs į policijos automobilius, užblokavusius kelią. — Mane labai spaudžia grafikas.

— Ar visi jūsų vairuotojai nešioja roleksus? — paklausė agentas rodydamas į Verne riešą juosiantį laikrodį.

Verne pažvelgė į riešą ir pamatė švytintį beprotiškai brangaus laikrodžio dirželį, kyšantį iš po švarko rankovės. *Merde*.

— Turite galvoj šitą mėsą? Sen Žermende Prés' nusipirkau iš taivaniečio gatvės prekeivio. Kainavo dvidešimt eurų. Jeigu norite, galiu jums parduoti už keturiasdešimt.

Kolė patylėjo ir galiausiai pasitraukė į šalį.

— Ne, ačiū. Geros kelionės.

Verne nedrįso laisviau atsidusti, kol sunkvežimis nepavažiavo gerų penkiasdešimties metrų. Dabar iškilo kita problema. Krovinsys. *Kur galėčiau juos nuvežti?*

46 SKYRIUS

SILAS GULĖJO kniūbsčias ant drobinio kilimėlio, patiesto jo kambaryje, laukdamas, kol sukrešės rimbo paliktų žaizdų kraujas. Po šįvakar jau antro disciplinos seanso jis jautėsi labai nusilpęs ir apsvaigęs. Dar liko nusišegti smeigų diržą. Kankinys juto, kaip vidinė šlaunies dalimi varva kraujas; vis dėlto jis nemanė, kad jau metas diržą nusijuosti.

Aš nuvyliau Bažnyčią.

Tačiau dar blogiau, kad aš nuvyliau vyskupą.

Šįvakar vyskupas Aringarozas turėjo būti išgelbėtas. Prieš penkis mėnesius vyskupas grįžo iš susirinkimo Vatikano observatorijoje, kur sužinojo kažką, kas

privertė jį labai pasikeisti. Ištisas savaitės kamavęsis apniktas depresijos, Aringarozą galiausiai pasidalijo naujienomis su Silu.

— Bet tai neįmanoma! — šaukė Silas. — Negaliu to suvokti!

— Tai tiesa, — atsakė Aringarozas. — Neįtikėtina, bet tiesa. Tik per šešis mėnesius.

Vyskupo žodžiai kėlė Silui siaubą. Jis meldė išgelbėjimo, bet net ir tomis juodomis dienomis jo tikėjimas Dievu ir *Keliiu* niekada nesusvyravo. Tik po mėnesio debesis stebuklingai išsisklaidė ir pro juos suspindo galimybės šviesa.

Dievo įsikišimas — taip pasakė Aringarozas.

Atrodė, kad vyskupui pirmą kartą sužibo viltis.

— Silai, — šnabždėjo jis, — Dievas dovanojo mums galimybę apginti *Keliią*. Mūsų kova, kaip ir visos kovos, pareikalaus aukų. Ar sutinki būti Dievo kareivis?

Silas puolė ant kelių priešais vyskupą Aringarozą, — prieš žmogų, suteikusį jam naują gyvenimą, ir pratarė:

— Aš esu Dievo avinėlis. Ganykite mane taip, kaip liepia jūsų širdis.

Aringarozai nusakius pasitaikiusią galimybę, Silas suprato, jog tai — tik Dievo rankos darbas. *Stebuklinga lemtis!* Aringarozas suvedė Silą su žmogumi, pasiūliusiu planą, su žmogumi, pasivadinusiu Mokytoju. Nors Mokytojas ir Silas niekada nebuvo susitikę akis į akį, kiekvieną kartą jiems kalbant telefonu Silas pajusdavo pagarbą baimę, kurią kėlė tiek Mokytojo tikėjimo gelmė, tiek jo galios mastas. Atrodė, jog Mokytojas — tai žmogus, kuris viską žino, kuris vienu metu gali viską matyti ir girdėti keliose vietose iš karto. Silas nežinojo, kaip Mokytojas geba surinkti visą informaciją, bet Aringarozas Mokytoju pasitikėjo be galo ir patarė Silui elgtis taip pat.

— Daryk, ką Mokytojas tau liepia, — įsakė vyskupas Silui. — Ir mes nugalėsime.

Nugalėsime. Tačiau Silas žvelgė į plikas grindis baimindamasis, jog pergalė juos aplenkė. Mokytojas apgautas. Kertinis akmuo nepasiekiamas. Po šios apgaulės visos viltys žlugo.

Silas labai norėjo paskambinti vyskupui Aringarozai ir išpėti jį, bet šįvakar Mokytojas nutraukė visas galimybes susisiekti tiesiogiai. *Dėl mūsų, pačių saugumo.*

Pagaliau įveikęs purtantį drebulį Silas prišliaužė prie drabužio, numesto ant grindų. Iš kišenės išsitraukė mobilųjį telefoną. Iš gėdos nuleidęs galvą surinko numerį.

— Mokytojau, — sušnabždėjo jis, — viskas prarasta. Ir Silas tiesiai šviesiai papasakojo tam žmogui, kaip jis buvo apgautas.

— Tu per greitai prarandi tikėjimą, — atsakė Mokytojas. — Aš ką tik gavau paskutines naujienas. Jos pačios netikėčiausios ir labai lauktos. Paslaptis tebegyvuoja. Prieš mirdamas Žakas Sonjeras perdavė visą informaciją. Greitai tau paskambinsiu. Šiandien mūsų darbas dar nebaigtas.

47 SKYRIUS

VAŽIUOTI BLAUSIAI apšviestoje krovinio automobilio priekaboje buvo tas pats, kaip keliauti įkalintam vienutėje. Lengdonas grūmėsi su pažįstamu nerimu, apimančiu atsidūrus uždaroje erdvėje. *Verne sakė, jog mus nuveš saugiu atstumu už miesto. Kur? Kaip toli?*

Nuo sėdėjimo ant metalinių grindų sukryžiavusiam kojas Lengdonui nutirpo keliai; jis pakeitė pozą norėdamas pagreitinti kraujo apytaką apatinėje kūno dalyje. Rankose tebelaikė keistąjį banke surastą lobį.

— Man atrodo, kad jau išvažiuome į greitkelį, — sušnabždėjo Sofi.

Lengdonui irgi taip atrodė. Po nervus ardančios pauzės banko rampe jis jautė, kaip sunkvežimis minutę ar dvi pasimetęs į kairę ir į dešinę, ėmė riedėti pirmyn, o paskui pasileido, kaip atrodė, visu greičiu. Po jais zvimbė neperšauamos padangos, besitrinančios į lygią kelio dangą. Sutelkęs dėmesį į palisandro dėžutę Lengdonas padėjo brangųjį ryšulėlį ant grindų, praskleidė švarką ir dėželę prisitraukė arčiau savęs. Sofi taip pat buvo pakeitusi kūno padėtį, todėl dabar jie sėdėjo greta vienas kito. Staiga Lengdonas pasijuto taip, tarsi jie būtų du vaikai, palinkę prie kalėdinės dovanos.

Siltų spalvų palisandro dėžutės fone ryškiai išsiskyrė inkrustuotoji rožė, išskaptuota iš blyškaus medžio, tikriausiai uosio, ryškiai šviečiančio blausioje šviesoje. *Rožė*. Tai — pagrindinis ištisų kariuomenių ir religijų, kaip ir slaptosios brolijos, simbolis. *Rožės ordino riteriai*.

— Pirmyn, — pratarė Sofi. — Atidarykite.

Lengdonas giliai įkvėpė. Siekdamas dangčio jis dar kartą metė pasigėrėjimo kupiną žvilgsnį į inkrustuotą dirbinį, o paskui, atšovęs sklendelę, atkėlė dangtį ir atidengė viduje įdėtą daiktą.

Profesorius ne kartą fantazavo, kas galėtų būti dėžutėje, tačiau, be jokių abejonių, kaskart klydo. Tamsiai raudonu šilku išmuštoje dėžutėje prigludęs prie dugno gulėjo objektas, kuris Lengdonui buvo išvis nepažįstamas.

Tai buvo maždaug teniso kamuoliukų dėklo dydžio akmeninis cilindras, padirbtas iš balto šlifuoto marmuro. Vis dėlto šis dirbinys sudėtingumu gerokai pranoko paprastą akmeninę kolonėlę, nes buvo surinktas iš daugelio dalių. Ant dailaus žalvarinio karkaso buvo suverti penki spurgos skersmens marmuriniai diskai, taip pat sujungti vienas su kitu. Daiktas atrodė kaip cilindrinis daugianaris kaleidoskopas. Abu cilindro galus dengė savotiškos kepurėlės, taip pat marmurinės, neleidžiančios pažvelgti cilindro vidun. Išgirdęs viduje teliūskuojantį skystį Lengdonas manė, kad cilindras tuščiaviduris.

Tačiau tokie pat mįslingi, kaip ir pati cilindrinė konstrukcija, pasirodė raižiniai, marginantys cilindrą per visą ilgį; jie pirmiausia ir patraukė Lengdono dėmesį. Kiekvienas iš penkių diskų buvo kruopščiai išraižytas tokiomis pačiomis keistomis raidėmis — ištisu raidynu. Raidėmis nusėtas cilindras Lengdonui priminė vieną iš vaikystėje pamėgtų žaisliukų — strypą su pririštomis raidėmis ant kaladėlių, iš kurių galima dėlioti įvairiausių žodžius.

— Nuostabu, tiesa? — sušnabždėjo Sofi.

Lengdonas pakėlė akis.

— Nežinau. Kas, po velnių, čia yra?

Dabar sužibo Sofi akys.

— Mano senelis mėgdavo tokius dalykus raižyti. Tai buvo jo hobis. Juos išrado Leonardas da Vinčis.

Net ir praskydusioj šviesoje Sofi pamatė nuostabą Lengdono veide.

— Da Vinčis? — sumurmėjo jis, vėl pažvelgęs į cilindrą.

— Taip. Šis daiktas vadinamas *kripteksu*. Kaip sakė mano senelis, brėžinius jis nusižiūrėjo iš vieno slapto Da Vinčio dienoraščio.

— Kam jis skirtas?

Sofi žinojo, jog, turint galvoje šio vakaro įvykius, atsakymas galėtų pateikti įdomių užuominų.

— Tai savotiška saugykla, — atsakė ji, — skirta slaptai informacijai saugoti.

Lengdonas dar labiau išpūtė akis.

Sofi paaiškino, kad vienas iš labiausiai patikusių senelio pomėgių — kurti Da Vinčio išradimo modelius. Žakas Sonjeras, talentingas amatininkas, ištisas valandas praleisdavęs medžio ir metalo dirbtuvėse, mėgdavo imituoti didžiulius meistrus — Faberžę, geriausius kluazonė amatininkus ir kiek prastesnį, bet gerokai praktiškesnį amatininką — Leonardą da Vinčį.

Net trumpai permetus žvilgsniu Da Vinčio užrašus paaiškėja, kodėl šis šviesus žmogus taip pat garsėjo ir nesugebėjimu baigti pradėtų darbų, ne tik nepaprastais talentais. Da Vinčis buvo sukūręs šimtų išradimų, taip niekada ir nerealizuotų, eskizus ar projektus. Vienas iš mėgstamiausių Žako Sonjero laisvalaikio praleidimo būdų buvo įgyvendinti keisčiausius Da Vinčio proto polėkius; jis darydavo laikrodžius, vandens siurbliukus, kripteksus, net buvo padirbinęs kuo tiksliausią viduramžių prancūzų riterio modelį, dabar išdidžiai stovintį jo darbo kabinete ant stalo. Šio riterio vidaus mechanizmą Da Vinčis sumastė 1495-aisiais, po ankstyvųjų anatomijos ir kineziologijos studijų; šis riteris robotas turi tiksliai atkartotus sąnarius ir sausgysles, jis sukonstruotas taip, kad galėtų sėdėti, mosuoti rankomis ir sukioti galvą, lanksčiu kaklu sujungtą su visu kūnu, galinčią sučiaupti ir pražioti anatomiškai taisyklingą žandikaulį. Sofi visada buvo įsitikinusi, jog šis šarvuotas riteris — pats gražiausias daiktas, kokį tik jos senelis kada nors buvo sukūręs... tačiau tik iki tol, kol šioje palisandro medžio dėžutėje išvydo kripteksą.

— Kai buvau maža, jis man buvo padaręs panašų, — pasakė Sofi. — Bet niekada nesu mačiusi tokio didelio ir puošnaus kriptekso.

Lengdonas sėdėjo nenuleisdamas nuo dėžutės akių.

— Niekada nieko negirdėjau apie tokius kripteksus.

Sofi nenustebo. Dauguma Leonardo neįgyvendintų išradimų niekada nebuvo studijuoti ar net kur nors paminėti. Žodį „kripteksas“ tikriausiai sukūrė jos senelis; matyt, jam atrodė tinkama taip pavadinti prietaisą, veikiantį pasitelkus kriptologiją ir saugantį informaciją, surašytą ritinėlyje, arba kodekse.

Sofi žinojo, jog Da Vinčis buvo kriptologijos pradininkas, nors retai kada ši garbė jam pripažįstama. Universiteto dėstytojai, pristatydami kompiuterinius saugomų duomenų išlaptinimo metodus, girdavo modernius kriptologus, tokius kaip Cimermanas ir Šnėjeris, bet nė neužsimindavo, kad prieš daugelį metų būtent Leonardas išrado vieną iš pirmųjų elementarių išlaptinimo raktų. Savaime suprantama, Sofi apie tai papasakojo senelis.

Šarvuotam sunkvežimukui lekiant greitkelio Sofi paaiškino Lengdonui, jog kripteksas buvo Da Vinčio sugalvota išeitis, kaip saugiai nusiųsti žinutes dideliu atstumu. Laikotarpiu, kai nebuvo nei telefono, nei elektroninio pašto, žmogus, norintis perduoti privačią informaciją toli esančiam asmeniui, neturėdavo kito pasirinkimo, kaip tik viską užrašyti, o paskui kliautis tą laišką gabenančiu pasiuntiniu. Deja, jeigu pasiuntinys įtardavo, kad laiške gali būti vertingos informacijos, jis galėdavo užsidirbti daug daugiau laišką parduodamas priešininkams negu pristatydamas tam, kam reikia.

Daugelis istorijai žinomų didžiųjų protų, mėginusių apsaugoti siunčiamus duomenis, kūrė užšifruotus laiškus: Julijus Cezaris išrado koduotą schemą, pavadintą Cezario dėže, Škotijos karalienė Marija sukūrė pakeičiamą šifrą ir iš kalėjimo siuntinėjo slaptus pranešimus; taip pat ir nuostabūs arabų mokslininkas Alkindas savo paslaptis saugodavo naudodamasis išradingai sumanytu polialfabetiniu pakaitalų šifru.

Tačiau Da Vinčis apsiėjo be matematikos ir kriptologijos — jis pasirinko mechaninį sprendimą — išrado kripteksą. Tai nešiojamasis konteineris, saugantis laiškus, žemėlapius, diagramas — ką tik nori. Įdėta informacija į kripteksą tampa prieinama tik asmeniui, žinančiam tikrąjį slaptažodį.

— Mums reikia slaptažodžio, — pasakė Sofi, rodydama į raidėmis išmargintus diskus. — Kripteksas veikia panašiu principu, kaip ir dviračio spynelė. Jeigu sustatai diskus tinkama tvarka, kripteksas atsidaro. Šis kripteksas turi penkis raidėmis išrašytus diskus. Susukiojus juos tinkama tvarka, viduje įtaisytos šovos sueina į vieną liniją, ir visas cilindras skyla į dvi dalis.

— O kas viduje?

— Pasidalijus cilindrui galima pasiekti tuščiavidurį vidinį skyrelį, kuriame gali būti popieriaus ritinėlis su visa informacija, kurią norite apsaugoti nuo pašalinių akių.

Lengdonui sunkiai sekėsi patikėti.

— Jūs sakėte, kad jūsų senelis darydavo jums štai tokius daikčiukus, kai buvote jaunesnė?

— Taip, yra padaręs keletą mažesnių. Porą kartų gimtadienio proga jis man padovanojo kriptekšą ir užminė mįslę. Kriptekso slaptažodis ir buvo tos mįslės atsakymas; įminusi mįslę galėjau atidaryti kriptekšą ir išsiimti gimtadienio atviruką.

— Per daug darbo dėl atviruko.

— Ne, atviruke visada būdavo užrašyta dar viena mįslė ar kokia nors užuomina. Mano seneliui labai patikdavo surengti išradingas lobio paieškas po visus namus; visa eilė užuominų galiausiai mane nuveddavo prie tikrosios dovanos. Kiekviena lobio medžioklė buvo savitas charakterio ir gabumų testas, įrodantis, jog nusipelniau apdovanojimo. Beje, tie testai niekada nebūdavo paprasti.

Lengdonas dar kartą nužvelgė įrenginį, vis dar nusiteikęs skeptiškai.

— Bet kodėl negalima jo atidaryti paprasčiau — perskėlus ar sudaužius? Atrodo, kad metalas nėra stiprus, o marmuras — gana minkštas akmuo.

Sofi nusišypsojo.

— Negalima todėl, kad 1) a Vinčis buvo per daug gudrus. Kriptekšą jis sukūrė taip, kad, pamėginus jį kaip nors atidaryti jėga, informacija sunyktų. Pažiūrėkite.

Sofi įkišo ranką į dėžutę ir atsargiai ištraukė cilindrą.

— Pirmiausia bet kokia informacija prieš įdedant į cilindrą užrašoma ant papiruso ritinėlio.

— Ne ant pergamento?

Sofi papurtė galvą.

— Ant papiruso. Žinau, kad tuo laiku avių pergamentas buvo patvaresnis ir populiaresnis, bet čia turi būti dedamas papirusas. Kuo plonesnis, tuo geriau.

— Na, gerai.

— Prieš dedant papirusą į kriptekso korpusą, jį reikia apvynioti apie trapų stiklinį indelį, — Sofi krestelėjo kriptekšą, ir jo viduje suteliūškavo skystis. — Apie stiklinį indelį su skysčiu.

— Kokiu skysčiu?

Sofi šyptelėjo.

— Su actu.

Lengdonas minutėlę padvejojo, o paskui ėmė linkčioti galva.

— Žavu.

Actas ir papirusas, pagalvojo Sofi. Jeigu kas nors pamėgintų kriptekšą atluoti jėga, stiklinis indelis sudužtų, o actas greitai papirusą ištirpdytų. Slaptasis raštelis virstų nieko nesakančia tižena dar nė neištrauktas.

— Kaip matote, — pasakė Sofi Lengdonui, — vienintelis būdas pasiekti viduje paslėptą informaciją — žinoti teisingą penkių raidžių slaptažodį. Jei turime penkis diskus, ant kurių užrašyta po dvidešimt šešias raides, gauname dvidešimt šešis penktuoju laipsniu, — Sofi skubiai permetė mintyse skaičius ir gavo atsakymą. —• Apytiksliai dvylika milijonų galimybių.

— Jeigu jau taip sakote, — pratarė Lengdonas atrodydamas taip, tarsi jo paties galvoje kirbėtų apie dvylika milijonų klausimų, — kaip manote, kokia informacija slypi viduje?

— Kad ir kas ten būtų, regis, senelis išties norėjo, kad viskas išliktų paslaptis. — Nutilusi Sofi užvožė dėžutės dangtelį ir įsižiūrėjo į inkrustuotą penkialapę rožę. Kažkodėl ji pajuto nerimą. — Ar jūs tikrai anksčiau minėjote, kad Rožė yra Gralio simbolis?

— Būtent. Vienuolyno simbolių žodyne *Rožė* ir *Gralis* yra sinonimai.

Sofi suraukė kaktą.

— Keista, nes mano senelis visada sakydavo, kad rožė reiškia slaptumą. Kai jis namuose kalbėdavo su kuo nors telefonu svarbiu klausimu ir nenorėdavo, kad jam trukdyčiau, ant savo kabineto durų pakabindavo rožę. Jis ir mane skatindavo taip elgtis.

Meilute, kalbėdavo jai senelis, užuot rakinęsi vienas nuo kito, kai prireikia pabūti vieniems, ant durų galime pasikabinti rožę — paslapčių gėlę. Taip išmoksime vienas kitą gerbti ir vienas kitu pasitikėti. Pasikabinti rožę — tai senas romėnų paprotys.

— *Sub rosa*, — pratarė Lengdonas. — Surengę susirinkimus romėnai pakabindavo rožę, kai norėdavo įspėti, kad susirinkimas konfidencialus. Susirinkusieji suprasedavo, jog viskas, kas pasakyta po rožę — arba *sub rosa*, — turi likti paslaptis.

Lengdonas paskubom paaiškino, kad rožės simbolis, reiškiantis slaptį ar slaptumą, nėra vienintelė priežastis, dėl kurios vienuolynas pasirinko jį Graliui žymėti. *Rosa rugosa*, viena iš seniausių rožių atmainų, turėjo penkis žiedlapius ir buvo simetriška kaip penkiakampė, kaip keliaujanti Veneros žvaigždė, suteikianti rožei stiprius ikonografinius saitus su moteriškumu. Be to, rožė buvo glaudžiai susijusi su „teisingos krypties“ samprata ir reikiamo kelio pasirinkimu keliaujant. Kompasso rožė padėjo keliautojams plaukti jūromis, kaip ir Rožės linijos — žemėlapiuose nužymėti dienovidiniai. Taigi galima sakyti, kad Rožė byloja apie Gralį daugeliu lygmenų — reiktų paminėti slaptumą, moteriškumą ir vedlio vaidmenį; moteriškoji taurė ir kelrodė žvaigždė veda į slaptą tiesą.

Baigusio aiškinti apie rožės simboliką Lengdono veidas staiga pasikeitė.

— Robertai? Ar jūs gerai jaučiatės?

Jo akys buvo įsmeigtos į palisandro dėžutę.

— *Sub... rosa*, — užsikirsdamas pratarė jis, o jo veide atsispindėjo baigi nuostaba. — Negali būti.

-K o ?

Lengdonas iš lėto pakėlė akis.

— Po Rožės ženklų, — sušnabždėjo jis. — Kripteksas... Man atrodo, jog žinau, kas tai yra.

48 SKYRIUS

LENGDONAS IR PATS sunkiai begalėjo patikėti savo prielaidom, bet vis dėlto, pagalvojęs apie tai, kas jiems davė akmeninį cilindą, koku būdu jis jiems buvo paduotas, kokia inkrustacija puošia dėžutės viršų, jis galėjo suformuluoti vienintelę išvadą.

Aš laikaui vienuolyno kertinį akmenį.

Nepaprasta legenda.

Kertinis akmuo — tai koduotas akmuo, gulintis po rožės ženklu.

— Robertai? — tarstelėjo Sofi į jį žiūrėdama. — Kas yra?

Lengdonui prireikė šiek tiek laiko užplūdusioms mintims sutelkti.

— Gal jūsų senelis kada nors kalbėjo apie kai ką, pavadintą *la clef de voûte*?

— Apie raktą nuo rūsio? — išvertė Sofi.

— Ne, tai pažodinis vertimas. *Clef de voûte* yra bendrai priimtas architektūros srities terminas. *Voûte* reiškia ne kokį nors rūšį ar banko saugyklą, o skliautą, na, pavyzdžiui, lubų skliautą.

— Bet skliautuotos lubos neturi raktų.

— Iš tikrųjų turi. Kiekvienai akmeninei arkai pastatyti reikalingas centrinis pleišto formos akmuo pačiame viršuje, jungiantis visus kitus akmenis ir laikantis visą svorį. Architektūriniu prasme šis akmuo ir yra „skliauto raktas“, arba skliauto atrama. Anglų kalba jį vadiname sąvaros, arba kertiniu, akmeniu*.

Lengdonas žvelgė Sofi į akis mėgindamas įžiūrėti nors menką prisiminimų kibirkštelę.

Sofi, įsistebeilijusi į kripteksą, gūžtelėjo pečiais.

— Bet šitas daiktas akivaizdžiai nėra kertinis akmuo.

Lengdonas neišmanė, nuo ko pradėti. Viena iš stropiausiai laikomų anks-tyvosios masonų ložės paslapčių buvo kertinio akmens parinkimas ir panaudojimas arkoms iš akmenų mūryti. *Karališkasis arkos laipsnis. Architektūra. Kertiniai akmenys.* Viskas tarpusavyje susiję. Slaptosios žinios apie tai, kaip panaudoti pleištinį akmenį arkos skliautui pastatyti, buvo dalis išminties, paver- tusios masonus turtingais amatininkais; šią paslaptį jie visi kruopščiai saugojo. Kertiniai akmenys visada buvo susiję su slaptumo tradicija. Vis dėlto palisandro dėžutėje esantis akmeninis cilindras — akivaizdžiai kažkas kita. Vienuolyno

* Keystone angl. — ir sąramos (archit.), ir kertinis akmuo. Vert.

kertinis akmuo — jeigu jis ištis dabar jiems papuolęs į rankas — neprimena nieko, ką Lengdonas įsivaizdavo.

— Vienuolyno kertinis akmuo tikrai nėra mano sritis, — prisipažino Lengdonas. — Šventuoju Graliu domiuosi pirmiausia kaip simbolių tyrinėtojas, todėl esu linkęs ignoruoti daugybę disciplinų, aiškinančių, kaip jį surasti.

Sofi kilstelėjo antakius.

— *Surasti Šventąjį Gralį?*

Lengdonas nerangiai linktelėjo ir atsargiai tęsė:

— Sofi, kaip skelbia vienuolyno mokslas, kertinis akmuo yra koduotas žemėlapis... tai planas, nurodantis Šventojo Gralio slėptuvę.

Sofi išbalso.

— Ir jūs manote, jog čia ir yra tasai planas?

Lengdonas nežinojo, ką atsakyti. Ir jam pačiam visa tai atrodė neįtikėtina, bet vis dėlto kertinis akmuo — vienintelė logiška išvada, kurią jis galėjo padaryti. *Slaptu kodu pažymėtas akmuo, paslėptas po rožės ženklų.*

Mintis, jog kripteksą sukonstravo Leonardas da Vinčis, buvęs Siono vienuolyno didysis magistras, buvo tarsi dar viena viliojanti nuoroda į prielaidas, kad šis daiktas iš tikrųjų yra vienuolyno kertinis akmuo. Ankstesniojo didžiojo magistro brėžiniai... kuriuos po kelių šimtmečių realizavo kitas vienuolyno narys. Ryšys per daug akivaizdus, kad galėtum jo nepaisyti.

Paskutinį dešimtmetį istorikai kartinio akmens ieškojo Prancūzijos bažnyčiose. Gralio ieškotojai, susipažinę su paslaptima daugiaprasme vienuolyno kalbos istorija, padarė išvadą, jog la *clef de voûte* yra kertinis akmuo tiesiogine to žodžio prasme, jog tai — pleištinis graviruotas, kodais išmargintas akmuo, įstatytas kurios nors bažnyčios arkos skliaute. *Po Rožės ženklų.* Architektūros kūriniuose rožių ištis netrūksta: rožių langai — apvalūs ornamentuoti langeliai, rožečių reljefai, taip pat, žinoma, daugybė *cinquefoils* — penkialapių dekoratyvių gėlyčių, dažnai randamų arkų viršuje, iškart virš pleištinio kartinio akmens. Slaptavietė atrodė esanti velniškai paprasta. Planas, nusakantis, kaip rasti Šventąjį Gralį, turėtų būti paslėptas kur nors aukštai, kokioje nors apleistoje bažnyčioje; tikriausiai jis šaiposi iš aklų nuolatos šalimais praeinančių bažnyčios lankytojų.

— Šis kripteksas negali būti kertinis akmuo, — nesutiko Sofi. — Jis nėra toks senas. Esu tikra, jog jį padarė mano senelis. Jis negali būti kokios nors senovinės legendos apie Gralį dalis.

— Tiesą sakant, — atsakė jai Lengdonas, pajutęs per nugarą bėgantį jaudulio sukeltą šiurpuliuką, — manoma, kad kartinį akmenį vienuolynas sukūrė per pastariusius du dešimtmečius.

Sofi akys išdavė dvejonę. Ji nepatikėjo.

— Bet jeigu šis kripteksas gali nurodyti Šventojo Gralio slaptavietę, kodėl senelis turėtų palikti jį man? Aš nė nenutuokiu, kaip jį atidaryti arba ką su juo veikti. Aš net nežinau, kas tasai Šventasis Gralis yra!

Lengdonas pats nustebo supratęs, jog Sofi teisi. Dar nebuvo progos jai paaiškinti, kas iš tikrųjų yra Šventasis Gralis. To pasakojimo dar teks palaukti. Šią akimirką visas jų dėmesys sutelktas į kartinį akmenį.

Jeigu tai iš tikrųjų, yra tai, kas yra...

Pro neperšaujamų ratų dundesį Lengdonas paskubom išdėstė Sofi viską, ką pats buvo girdėjęs apie kartinį akmenį. Atrodo, kad per ištisus amžius didžiausia vienuolyno paslaptis — Šventojo Gralio vieta — niekada taip ir nebuvo užrašyta. Saugumo sumetimais ji būdavo iš lūpų į lūpas perduodama kiekvienam naujai ateinančiam senešalui slaptos ceremonijos metu. Tačiau per pastarąjį šimtmetį imta tyliai šnekėti, kad vienuolyno politika šiek tiek pakito. Galbūt šitai nutiko dėl atsiradusių naujų elektronikos teikiamų galimybių, ir vienuolyno nariai prisiekė niekada nė *nekalbėti* apie šventąją slaptavietę.

— Bet kaip tada perduoti tą paslaptį? — paklausė Sofi.

— Štai čia ir praverčia kartinis akmuo, — ėmė aiškinti Lengdonas. — Kai mirdavo vienas iš keturių aukščiausių vienuolyno brolijos narių, likę trys iš žemesniųjų sluoksniu išsirinkdavo naują kandidatą į senešalus. Užuoť pasakę naujokui, kur paslėptas Gralis, jie pateikdavo jam užduotį, kurią atlikdamas jis galėdavo įrodyti esąs vertas pasitikėjimo.

Atrodė, jog šitai Sofi išjudino; staiga Lengdonas prisiminė jos pasakojimą, kaip senelis jų namuose rengdavo lobių medžiokles — *preuves de mérite*. Kartinio akmens idėja panaši. Kita vertus, tokios užduotys ar išbandymai buvo labai paplitę slaptųjų draugijų veikloje. Daugiausia žinoma apie masonus — jų nariai gaudavo aukštesnį laipsnį tik tada, kai įrodydavo, jog gali saugoti paslaptį; per daugelį metų jie turėdavo įrodyti esą verti paaugstinimo dalyvaudami ritualuose ir vykdydami įvairiausius reikalavimus. Užduotys darydavosi vis sunkesnės, kol galiausiai būdavo pasiekama kulminacija — sėkmės lydimo kandidato pripažinimas trisdešimt antro laipsnio masonu.

— Vadinasi, kartinis akmuo yra tarsi *preuves de mérite*, — pratarė Sofi. — Jeigu į aukštuosius vienuolyno narius kylantis kandidatas gali jį atidaryti ar kaip nors įminti, vadinasi, jis įrodo esąs vertas jam į rankas patekusios informacijos.

Lengdonas linktelėjo.

— Buvau pamiršęs, jog ir jūs turite panašių dalykų patirties.

— Ir ne tik žaisdama su seneliu. Kriptologijoje visa tai vadinama „savityros kalba“. Jeigu esi pakankamai sumanus, kad perskaitytum, vadinasi, tau leidžiama sužinoti, kas rašoma.

Lengdonas minutėlę padvejojo.

— Sofi, tikriausiai suprantate, kad jeigu šis daiktas išties yra kartinis akmuo, jūsų senelio ir šio daikto ryšys parodo, jog Siono vienuolyne jūsų senelis turėjo išskirtinę valdžią. Jis turėjo būti vienas iš keturių aukščiausių vienuolyno brolijos narių.

Sofi atsiduso.

— Toje slaptoje draugijoje jis buvo labai įtakingas. Esu tuo tikra. Galiu daryti prielaidą, jog tai ir buvo vienuolynas.

Lengdonas paklausė be užuolankų:

— Jūs žinojote, jog jis yra slaptosios draugijos narys?

— Prieš dešimtį metų pamačiau ką, ko neturėjau pamatyti. Nuo to laiko taip ir nepasikalbėjome, — pasakė Sofi ir nutilo. — Mano senelis net nebuvo vienas iš keturių aukštųjų tos grupės narių... Manau, kad jis buvo pats aukščiausias.

Lengdonas negalėjo patikėti ką tik ištartais Sofi žodžiais.

— Didysis magistras? Bet... jūs niekaip negalėjote to sužinoti!

— Geriau apie tai nekalbėsiu, — pratarė Sofi ir nusigręžė; jos veide atsispindėjo ir ryžtas, ir skausmas.

Lengdonas sėdėjo nejaukiai tylėdamas. *Žakas Sonjeras? Didysis magistras?* Nepaisant visų šokiruojančių prielaidų, Lengdono neapleido keista nuojauta, jog viskas atrodo nepriekaištingai prasminga. Šiaip ar taip, visi ankstesnieji vienuolyno didieji magistrai buvo iškilios visuomenės figūros, turinčias menininko sielas. Šio fakto įrodymai buvo atskleisti prieš kelerius metus, Prancūzijos nacionalinėje bibliotekoje aptikus dokumentus, pavadintus *Les Dossiers Secrets*.

Kiekvienas vienuolyno istoriją tiriantis mokslininkas ir Gralio fanatikas yra skaitęs *Dossiers Secrets* autentišką patvirtino daugelis specialistų, dokumentas buvo katalogizuotas numeriu 4° Im¹ 249; buvo neginčijamai patvirtinta tai, ką istorikai įtarė jau labai seniai — vienuolyno didžiaisiais magistras yra buvęs Leonardas da Vinčis, Botičelis, seras Izaokas Niutonas, Viktoras Hugo, o visai neseniai — Žanas Kokto, garsusis Paryžiaus menininkas.

Kodėl juo nebūtų galėjęs būti Žakas Sonjeras?

Tačiau prisiminęs, jog vakare turėjo susitikti su Sonjeru, Lengdonas ėmė labai dvejoti. *Vienuolyno didysis magistras norėjo susitikti su manimi. Kodėl? Kad paplepėtų apie meną?* Staiga viskas pasirodė labai neįtikima. Galų gale, jeigu neapgauna nuojautos, išeitų, jog Siono vienuolyno didysis magistras ką tik perdavė legendinį brolijos kartinį akmenį savo anūkei, kartu paliepęs jai surasti Robertą Lengdoną.

Nesuvokiama!

Lengdono vaizduotė nebuvo tokia laki, kad aprėptų atitinkamai supuolusias aplinkybes, galinčias paaiškinti Sonjero elgesį. Nors Sonjeras ir baiminosi dėl savo paties mirties, jis turėjo pagalvoti apie tris senešalus, kurie taip pat žino paslaptį ir gali garantuoti vienuolyno saugumą. Kodėl Sonjeras nusprendė taip smarkiai rizikuoti ir perduoti anūkei kartinį akmenį? Ką jau kalbėti, kad Lengdonas ir Sofi vienas kito nepažįsta? Kodėl apskritai reikėjo įpainioti Lengdoną... visišką prašalaitį?

Vienos dėlionės dalies trūksta, pamanė Lengdonas.

Atsakymo tikriausiai teks palūkėti. Lėčiau pradėjusio dirbti variklio garsas privertė bendrakeleivius suklusti. Po padangomis ėmė girgždėti žvyras. *Kodėl jis jau stoja?* Lengdonas susimąstė. Verne jiems pažadėjo, kad nuveš gerokai už miesto, kad būtų saugiau. Sunkvežimukas vargais negalais dardėjo neįtikėtinai nelygia danga. Sofi sunerimusi pažvelgė į Lengdoną, skubiai

uždarė kriptekso dėžutę ir ją užsklendė. Lengdonas vėl užmetė ant dėžutės švarką.

Sunkvežimiui sustojus variklis ir toliau veikė; po truputį ėmė vertis galinės priekabos durys. Joms atsidarius Lengdonas nustebo išvydęs, jog jie sustoję miške, ganėtinai toli nuo kelio. Priešais juos atsirado Verne. Jo žvilgsnis buvo įtemptas. Rankoje jis laikė pistoletą.

— Man labai gaila, — pratarė jis. — Aš tikrai neturiu kito pasirinkimo.

49 SKYRIUS

LAIKYDAMAS RANKOJE pistoletą André — Ventė, regis, jautėsi labai nesmagiai, bet jo akyse neabejotinai švietė ryžtas, kurio nepaisyti Lengdonui atrodė neprotinga.

— Manau, esu priverstas pareikalauti, — pratarė Verne, nukreipęs pistoletą į Sofi ir Lengdoną, sėdinčius sunkvežimio gale. — Padėkite dėžutę.

Sofi prispaudė dėžutę prie krūtinės.

— Sakėte, kad judu su seneliu buvote draugai.

— Mano pareiga ginti jūsų senelio nuosavybę, — atsakė Verne. — Aš būtent tai ir darau. O dabar padėkite dėžutę ant grindų.

— Mano senelis visa tai patikėjo man! — pareiškė Sofi.

— Vykdykit, — paliepė Verne ir kilstelėjo ginklą.

Sofi padėjo dėžutę prie kojų.

Dabar Lengdonas pamatė, jog pistoleto vamzdis atsisuko į jį.

— Pone Lengdonai, — pasakė Verne, — dabar dėžutę atneškite man. Ir žinokite, prašau jūsų todėl, kad šaunant į jus man ranka nesudrebės.

Lengdonas žvelgė į bankininką niekaip negalėdamas patikėti.

— Kodėl jūs taip elgiatės?

— O kaip jūs manote? — atšovė Verne dabar jau beveik visai taisyklinga anglų kalba. — Kad apginčiau savo kliento turtą.

— Bet dabar *mes* esame jūsų klientai, — pasakė Sofi.

Verne veidas, keistai persimainęs, tapo šaltas kaip ledas.

— Madmuazele Nevė, aš nežinau, koku būdu šįvakar gavote raktą ir sužinojote sąskaitos numerį, bet akivaizdu, jog kvepia nešvariais žaidimais. Jeigu būčiau numanęs jūsų nusikaltimų mastą, nieku gyvu nebūčiau padėjęs ištrūkti iš banko.

— Aš jums jau sakiau, — tęsė Sofi, — su mano senelio mirtimi mes neturime nieko bendra!

Verne pažvelgė į Lengdoną.

— Ir vis dėlto per radiją pranešama, jog jūsų ieško ne tik dėl Žako Sonjero nužudymo, bet kaltina ir dėl tų *kitų* trijų žmonių žūties.

— Ką!? — kaip perkūnas iš giedro dangaus trenkė Lengdonui. *Dar trys žmogžudystės?* Sutapęs aukų skaičius jį nustebino labiau nei faktas, jog būtent jis yra svarbiausias įtariamasis. Nepanašu, kad visa tai būtų paprastas atsitiktinumas. *Trys senešalai?* Lengdono žvilgsnis vėl įsmigo į palisandro dėžutę. *Jeigu buvo nužudyti ir senešalai, Sonjeras neturėjo kito pasirinkimo. Jis turėjo kam nors perduoti kartinį akmenį.*

— Policija viską išsiaiškins, kai jus įduosiu, — kalbėjo Verne. — Mano bankas jau per giliai įklimpo.

Sofi dėbtelėjo į Verne.

— Manyčiau, jūs tikrai rimtai neketinate mūsų išduoti. Tada būtumėte grąžinęs mus į banką, bet dabar jūs atgabenote mus čia ir laikote į mus atsuktą ginklą.

— Jūsų senelis mane nusamdė dėl vienos priežasties — kad jo nuosavybė būtų saugi ir liktų privati. Kad ir kas yra šioje dėžutėje, neketinu leisti, kad visa tai taptų dalimi parodymų, surinktų policijos tyrimo metu. Pone Lengdonai, atneškite man dėžutę.

Sofi papurtė galvą.

— Nedarykite šito.

Pokštelėjo šūvis, ir į sieną virš Lengdono galvos įstrigo kulka. Nuo šūvio sudrebėjo visas sunkvežimio galas, cinktelėjo ant grindų nukritęs tuščias šovinis. *Mėšlas!* Lengdonas sustingo. Verne prakalbo kiek šilčiau.

— Pone Lengdonai, pakelkite dėžutę.

Lengdonas pakėlė dėžutę.

— O dabar atneškite ją man.

Verne ir vėl nusitaikė stovėdamas ant žemės prie sunkvežimuko amortizatoriaus; jo ginklas buvo atkištas į krovinių skyriaus nišą.

Rankose laikydamas dėžutę Lengdonas iš lėto ėjo palei nišą atvirų sunkvežimio durų link.

Turiu ką nors daryti! — mąstė Lengdonas. *Turiu kaip nors perduoti vienuolyno kartinį akmenį!* Lengdonui priėjus prie durų jo padėtis pasidarė palankesnė, nes jis stovėjo gerokai aukščiau. Profesorius svarstė, kaip šiuo pranašumu galėtų pasinaudoti. Pakeltas Verne ginklas buvo Lengdono kelio lygyje. *Galbūt kruopščiai nusitaikyti ir spirti?* Deja, Lengdonui priėjus Verne pajuto gresiantį pavojų ir, žengęs kelis žingsnius atgal, atsidūrė už šešių pėdų, taigi buvo nepasiekiamas.

Verne įsakė:

— Padėkite dėžutę prie durų.

Matydamas, jog neturi kito pasirinkimo, Lengdonas atsiklaupė ir padėjo palisandro dėžutę prie krašto, tiesiai priešais atviras duris.

— Dabar atsistokite.

Lengdonas jau buvo bestojęs, bet susilaikė pamatęs mažutytę tuščio šovinio tūtelę, įstrigusią tarp grindų ir kruopščiai nugaludinto priekabos slenksčio.

— Atsistokite ir ženkite žingsnį nuo dėžutės.

Lengdonas žiūrėdamas į metalinį slenksčių dar akimirksnį luktelėjo. Paskui atsistojo. Stodamasis jis vos vos brūkštelėjo koja ir paspyrė šovinio tūtelę ant atbrailos, esančios kiek žemiau slenksčio. Galiausiai visai išsitiesęs Lengdonas žengė žingsnį atgal.

— Grįžkite prie galinės sienos ir nusisukite.

Lengdonas pakluso.

Verne juto, kaip daužosi jo širdis. Dešinėje rankoje tebe laikydamas nutaikytą ginklą, kairiąją mėgino pasiekti dėžutę. Jis pamatė, jog dėžutė gana sunki — per sunki. *Man reikėtų abiejų rankų.* Įbedęs akis į du belaisvius jis pamėgino įvertinti, kuo rizikuoja. Abu belaisviai — už penkiolikos pėdų, pačiame krovinių nišos gale, nuo jo nūsukę. Verne greitai apsigalvojo. Labai greitai jis padėjo pistoletą ant amortizatoriaus, abiem rankom pakėlė dėžutę ir, padėjęs ją ant žemės, iškart vėl čiupo ginklą ir nusitaikė. Belaisviai nė nekrustelėjo.

Puiku. Liko vienintelis dalykas — uždaryti ir užrakinti duris. Palikęs ant žemės dėžutę Verne griebė už metalinių durų. Beveik jas uždaręs čiupo vienintelį skląstį, kurį turėjo užšauti reikiamoje vietoje; durys trinkelėjusios užsivėrė. Verne nieko nelaukdamas čiupo skląstį ir truktelėjo jį kairėn. Skląstis kelis colių slydo lengvai, o paskui netikėtai sustojo įstrigęs griovelyje. *Kas čia dedasi?* Verne dar kartą truktelėjo, bet skląstis nepajudėjo. Visas mechanizmas sutriko. *Durys iki galo neužsidaro!* Pajutęs kylančią paniką Verne iš lauko pusės stipriai trenkė į duris, bet šios nepasidavė. *Kažkas duris blokuoja!* Verne pasisukęs įrėmė petį, bet šį kartą durys atsilapojo į išorę, trenkė į veidą ir partrenkė atatupstą ant žemės. Labai suskaudo nosį, ir, norėdamas prisidengti rankomis veidą, Verne išmetė ginklą. Iš nosies pasipylė šiltas kraujas.

Robertas Lengdonas nušoko kažkur visai netoliese; Verne pamėgino atsistoti, bet nieko nebematė. Vaizdas jo akyse susiliejo, ir jis vėl parvirto. Sofi Nevė rėkė. Po kelių akimirkų Verne pajuto siūbtelint purvo kamuolį ir išgirdo į žvyrą besitrinančių padangų džeržgesį. Vos atsisėdęs pamatė, kaip plačiaratis sunkvežimis nevikriai stengiasi įveikti posūkį. Pasigirdo trenksmas, priekinis amortizatorius kliudė medį. Suriaumojo variklis, medis palinko. Galiausiai neatlaikęs amortizatorius lūžo. Šarvuotasis sunkvežimukas vilkdamas tą amortizatorių pasviro. Mašinai privažiavus asfaltuotą kelią, nakties tamsoje pasirodė spiečius žiezirbų, pažirusių paskui visu greičiu įsibėgėjusį sunkvežimuką.

Verne nukreipė žvilgsnį žemėn, kur ką tik stovėjo sunkvežimis. Net ir blausioje mėnėsienos šviesoje jis matė, jog ten nieko nėra.

Medinės dėžutės — taip pat.

50 SKYRIUS

NIEKUO NEIŠSISKIRIANTIS FIAT sedanas, važiuojantis nuo Gandolfo pilies, leidosi vingiuotu keliuku Albano kalnais į apačioje plytintį slėnį. Sėdėdamas ant galinės automobilio sėdynės vyskupas Aringarozas šypsojosi jausdamas malonų obligacijų svorį ir svarstė, kiek jie užtruks, kol kartu su Mokytoju iškeis jas į grynuosius.

Dvidešimt milijonų eurų.

Tokia pinigų suma Aringarozai suteiks daug didesnę galią, nei jis turi dabar.

Automobiliui lekiant į Romą Aringarozas svarstė, kodėl Mokytojas vis dar jam neskambina. Išsitraukęs iš sutanos kišenės mobilųjį telefoną jis patikrino, kokia ryšio aplinka. Ryšio beveik nėra.

— Šioje zonoje nėra ryšio, — pratarė vairuotojas, žvelgdamas į Aringarozą pro užpakalinio vaizdo veidrodėlį. — Maždaug po penkių minučių išvažiuosime iš kalnuotos vietovės, ir ryšys atsiras.

— Ačiū.

Staiga Aringarozas užplūdo nerimas. *Kalnuose nėra ryšio?* Galbūt visą šį laiką Mokytojas mėgina su juo susisiekti. Galbūt viskas klostosi labai prastai?

Aringarozas greitai pasitikrino balso pašto dėžutę. Nieko nerado, bet paskui susivokė, jog Mokytojas, nepaprastai atsargus bendraudamas su kitais, niekada nepaliktų įrašytos žinutės. Niekas geriau už Mokytoją nežino, kokia rizika kyla šiandieniniame pasaulyje atvirai kalbantis telefonu. Būtent šis elektroninis „nutekėjimas“ suvaidino didžiausią vaidmenį jam kaupiant nepaprastai gausią slaptą informaciją.

Todėl jis stengiasi būti itin atsargus.

Deja, dėl Mokytojo atsargumo protokolų Aringarozai ir buvo užginta teirautis telefonu. *Aš vienas užmegsiu reikiamus ryšius*, informavo jį Mokytojas. *Todėl laikykite telefoną išjungtą.* Supratęs, kad mobilusis telefonas kurį laiką neveikia, Aringarozas baiminosi, ką pagalvos Mokytojas, jeigu jau kelis kartus jam skambino ir nesulaukė jokio atsakymo.

Jis pamanyš, jog kažkas ne taip.

O gal pagalvos, kad man nepavyko gauti obligaciją.

Vyskupas ėmė prakaituoti.

O gal pamanyš dar blogiau — kad pasiėmiau pinigus ir... pabėgau!

51 SKYRIUS

NET IR VAŽIUODAMAS kukliu šešiasdešimties kilometrų per valandą greičiu šarvuotasis sunkvežimukas, velkantis nulūžusį amortizatorių tuščiu priemiesčio keliu, ant kapoto žyrant žiežirboms, kėlė didelį triukšmą.

Mums reikėtų išsukti iš kelio, mąstė Lengdonas.

Jis vos galėjo įžiūrėti, kur jie važiuoja. Vienintelis likęs sveikas mašinos žibintas buvo nusuktas ir metė išslydusį šviesos spindulį į miškais apaugusį ruožą šalia greitkelio. Tikriausiai šio sunkvežimuko šarvai uždėti tik ant tos mašinos dalies, kurioje vežamas kroviny, o ne ant priekio.

Sofi sėdėjo keleivio sėdynėje įbedusi tuščią žvilgsnį į palisandro dėžutę, kurią laikė apglėbusi.

— Ar jūs gerai laikotės? — paklausė Lengdonas.

Sofi atrodė sukrėsta.

— Ar jūs juo tikite?

— Apie dar tris aukas? Visiškai tikiu. Tai atsako į daugelį klausimų — paaiškina, kodėl jūsų senelis desperatiškai stengėsi perduoti jums kertinį akmenį, kodėl Fisas taip karštligiškai mane persekioja...

— Ne, kalbu apie Verne pastangas apsaugoti savo banką.

Lengdonas pažvelgė į Sofi.

— O kokią versiją galėtumėte pasiūlyti jūs?

— Galbūt jis nori pats pasiimti kertinį akmenį.

Lengdonas nė nebuvo apie tai pagalvojęs.

— Iš kur jis galėtų žinoti, kas yra šioje dėžutėje?

— Dėžutė buvo saugoma jo banke. Jis pažinojo mano senelį. Galbūt jis kažką žino. Jis galėjo pats užsimanyti Gralio.

Lengdonas papurtė galvą. Verne nepanašus į tokį žmogų.

— Kiek žinau iš savo patirties, žmonės ieško Gralio dėl dviejų priežasčių. Arba jie būna labai naivūs ir tiki, jog ieško' seniai prarastos Kristaus taurės...

— Arba?

— Arba jie žino tiesą ir jaučia tam tikrą grėsmę. Istorijoje žinoma daug grupių, ieškojusių Gralio tam, kad jį sunaikintų.

Tarp jų įsivyravusi tylą dar labiau sustiprino besivelkančio amortizatoriaus garsą. Jie jau buvo nuvažiavę keletą kilometrų; žiūrėdamas į kibirkščių kaskadas, krintančias ant mašinos priekio, Lengdonas svarstė, ar tai nėra pavojinga. Šiaip ar taip, jeigu tektų lenkti kitą automobilį, jie neabejotinai patrauktų vairuotojo dėmesį. Lengdonas apsigalvojo.

— Turiu pasižiūrėti, ar negalėčiau patvarkyti amortizatoriaus, — įsitempęs jis sustabdė sunkvežimuką.

Galiausiai įsivyravo tylą.

Eidamas sunkvežimio priekio link Lengdonas jautėsi stebėtinai budrus. Šiąnakt jau antrą kartą atsidūręs priešais šautuvo vamzdį jis tarsi įgavo ant-
rajį kvėpavimą. Jis giliai įkvėpė nakties oro ir pamėgino tvarkingiau surikiuoti
mintis. Prislėgtas žinojimo, kad yra persekiojamas, Lengdonas jau ėmė su-
vokti dar ir didžiulę jo pečius užgulusią atsakomybę — gali būti, kad jiedu su
Sofi turi slaptuosius nurodymus, galinčius atskleisti labiausiai saugomas visų
laikų paslaptis.

Tarsi jiems užkrauta našta jau ir taip nebūtų didžiulė, Lengdonas suvokė,
jog ką tik išnyko paskutinė galimybė surasti kokių nors būdų ir perduoti kartinį
akmenį vienuolynui. Naujienos apie dar tris aukas kelia siaubingų prielaidų. *Vie-
nuolynas buvo infiltruotas. Brolija sukompromituota.* Tikriausiai brolija buvo
stebima ir sekama, o gal tarp pačių brolijos narių atsirado išdavikas. Šitai galėtų
paaiškinti, kodėl Sonjeras panorą perduoti kartinį akmenį Sofi ir Lengdonui
— žmonėms, nepriklausantiems brolijai, žmonėms, kurie, kaip jis pats žinojo,
nėra susikompromitavę. *Visiškai aišku tik viena — negalime gražinti kartinio ak-
mens pačiai brolijai.* Net jeigu būtų įmanoma surasti kokį nors vienuolyno narį,
galbūt kartinis akmuo patektų tiesiai pačiam priešui į nagus. Tačiau bent jau šią
akimirką, nori ar nenori, kartinis akmuo — jūdviejų su Sofi rankose.

Sunkvežimuko priekis atrodė prasčiau, nei Lengdonas manė. Kairiojo
žibinto nebebuvo, o dešinysis atrodė kaip iš akiduobės išstrūkęs akies obuolys.
Lengdonas pamėgino jį pataisyti, bet ir jis nesilaikė. Vienintelis geras dalykas
buvo tas, kad priekinis amortizatorius buvo visai atsipalaidavęs. Lengdonas
spyrė į jį kartelį ir pajuto, jog galbūt* pavyks jį nukabinti visai.

Dar kartą spyręs į sumaitotą metalo lakštą Robertas Lengdonas prisiminė
ankstesnį pokalbį su Sofi. *Mano senelis paliko žinutę autoatsakiklyje,* pasakė jam
Sofi. *Jis sakė, kad turi papasakoti visa tiesa apie šeimą.* Tada šie žodžiai nieko
nereiškė, bet dabar, sužinojęs, jog visi šie reikalai susiję su Siono vienuolynu,
Lengdonas išvydo atsiveriant naują galimybę.

Staiga sudžeržgęs amortizatorius nukrito. Lengdonas norėdamas atgauti
kvapą ilsėjosi. Na, dabar jų sunkvežimis bent jau nebus panašus į Liepos ketvir-
tosios fejerverką. Jis čiupo amortizatorių ir ėmė jį vilkti į miško gilumą, toliau
nuo kelio, svarstydamas, kur derėtų keliauti toliau. Jie neturi jokio supratimo,
kaip atidaryti kriptę, taip pat nenumano, kodėl Sonjeras šį daiktą paliko
jiems. Deja, atrodo, jog šiąnakt jų išlikimas priklauso būtent nuo to, ar jiems pa-
vyks atsakyti į šiuos klausimus.

Mums reikia pagalbos, nusprendė Lengdonas. Profesionalios pagalbos.

Šventojo Gralio ir Siono vienuolyno pasaulyje yra tik vienas padėti galin-
tis žmogus. Žinoma, pirmiausia reikėtų pasistengti, kad šiai minčiai pritartų ir
Sofi.

Sofi sėdėjo šarvuotame automobilyje ir laukė Lengdono. Jusdama skreite laikomos palisandro dėžutės svorį Sofi nerimo. *Kodėl senelis visa tai paliko man? Ji neturėjo nė menkiausios nuovokos, ką su tuo turtu būtų galima daryti.*

Sofi, mąstyk! Pasuk smegeninę. Senelis stengiasi tau kažką pasakyti!

Atidariusi dėžutę ji nužvelgė kriptekso diskelius. Vertės išbandymas. Ji jau-tė, jog senelis kaip reikiant pasidarbavo. *Kertinis akmuo — tai žemėlapis, kuriuo turi teisę pasinaudoti tik patys verčiausieji.* Šie žodžiai iki kaulų smegenų pri-minė senelio teigtas tiesas.

Iškėlus kripteksa iš dėžutės Sofi perbraukė pirštais per diskus. *Penkios rai-dės.* Viena po kito ji pasuko diskus. Mechanizmas veikė labai sklandžiai. Ji taip pasuko diskus, kad jos pasirinktos raidės atsidūrė vienoje linijoje su abiejuose cilindro galuose įtaisytais žalvarinėmis strėlytėmis. Dabar diskelių raidės susidėliojo į penkių raidžių žodį, kuris, kaip pasirodė Sofi, buvo absurdiškai akivaizdus.

G-R-A-I-L.

Sofi švelniai suėmė abu kriptekso galus ir truktelėjo, prieš tai lengvai spus-telėjusi. Kripteksas nė nepajudėjo. Išgirdusi, kaip viduje sugurgėjo actas, liovėsi spaudusi. Paskui pamėgino dar kartą.

V — I — N — C — I.

Ir vėl nė krustelėjimo.

V — O — U — T — E.

Nieko. Kripteksas tebebuvo „užrakintas“.

Suraukusi kaktą Sofi įdėjo kripteksa atgal į dėžutę ir užvožė dangtelį. Pa-žvelgusi pro langą į Lengdoną ji pajuto dėkingumą, kad šiąnakt jis yra kartu. *P. S. Suraskite Robertą Lengdoną.* Paaiškėjo, kodėl senelis sumanė įtraukti ir Lengdoną. Sofi nėra pasirengusi suvokti senelio ketinimų ir tikslų, todėl jos va-dovu jis paskyrė Robertą Lengdoną. Jis būsiąs tarsi mokytojas, vertinsiantis jos sukauptas žinias. Deja, Lengdonui labai nepasisekė, ir jam teko pabūti kai kuo daugiau nei mokytoju. Jis tapo Bezu Faso... ir kažkokios nematomos jėgos, be-sikėsinančios į Šventąjį Gralį, taikiniu.

Kad ir kas tasai Gralis būtų.

Sofi dar pasvarstė, ar mėginimas visa tai išsiaiškinti būtų vertas gyvenimo.

Vėl užvedęs šarvuotąjį sunkvežimuką Lengdonas apsidžiaugė, kai pajuto, kad važiuoja gerokai sklandžiau.

— Ar žinote, kaip nuvažiuoti iki Versalio?

Sofi nužvelgė Lengdoną.

— Norite ten pasidairyti?

— Ne, sugalvojau planą. Netoli Versalio gyvena mano pažįstamas reli-gijos istorikas. Tiksliai neprisimenu kur, bet galėtume paieškoti. Kelis kartus

esu buvęs jo dvare. Vadinasi Li Tibingas. Jis yra buvęs karališkuoju Britanijos istoriku.

— Ir jis gyvena Paryžiuje?

— Gralis — Tibingo gyvenimo aistra. Kai maždaug prieš penkiolika metų pasigirdo kalbos apie vienuolyno kartinį akmenį, jis persikėlė į Prancūziją ir atkakliai ėmė jo ieškoti bažnyčiose. Jis yra parašęs keletą knygų apie kartinį akmenį ir apie Gralį. Galbūt jis mums padėtų išsiaiškinti, kaip atidaryti kriptę, ir ką su juo daryti.

Sofi žvilgsnis išdavė nuovargį.

— Ar galima juo pasitikėti?

— Ką turite omenyje? Ar jis nepavogs informacijos?

— Ir ar mūsų neįduos.

— Neketinu jam sakyti, kad mūsų ieško policija. Tikiuosi, jis mus įsileis, kad galėtume viską išsiaiškinti.

— Robertai, ar nepagalvojote, kad kiekviena Prancūzijos televizija tikriausiai jau bus parodžiusi mūsų nuotraukas? Bezu Fisas visada naudoja žiniasklaidą norėdamas pasipuikuoti. Jis pasistengs, kad mes negalėtume nė žingsnio žengti neatpažinti.

Siaubinga, pamanė Lengdonas. Prancūzijos televizijoje debiutuosis kaip „Ieškomausias Paryžiuje asmuo“. Na, bent jau Džonesas Faukmanas bus patenkintas; kiekvieną kartą, kai Lengdonui kas nors nutinka, parduotų knygų tiražai gerokai šokteli.

— Ar tasai žmogus — gana geras jūsų bičiulis? — paklausė Sofi.

Lengdonas abejojo, ar Tibingas mėgsta žiūrėti televizorių, ypač tokiu vėlyvu metu, bet vis dėlto šį klausimą verta apsvarstyti. Intuicija Lengdonui kuždėjo, kad Tibingu galima absoliučiai pasitikėti. Tai idealiai saugus uostas. Turint galvoje susiklosčiusias aplinkybes, šis žmogus tikriausiai versis per galvą mėgindamas kiek įmanoma jiems padėti. Jis ne tik skolingas Lengdonui, bet dar ir aistringai domisi Graliu, o Sofi tvirtina, kad jos senelis buvo dabartinis Siono vienuolyno didysis magistras. Jeigu Tibingas apie visa tai išgirs, jam ims tįsti selės iš begalinio noro padėti jiems viską išsiaiškinti.

— Tibingas galėtų tapti nepaprastai svarbiu sąjungininku, — pasakė Lengdonas. *Viskas priklausys nuo to, kiek daug nutarsis jam papasakoti.*

— Fisas tikriausiai pasiūlys piniginių apdovanojimą.

Lengdonas nusijuokė.

— Patikėkite, šiam vyrukui pinigų mažiausiai reikia.

Li Tibingas turi tiek turto, kiek turi turtingos nedidelės šalys. Būdamas Britanijos pirmojo Lankasterio hercogo palikuonis Tibingas gavo pinigų senovišku būdu — jis jų paveldėjo. Jo dvare Paryžiaus užmiestyje — septyniolikto amžiaus rūmai ir du privatūs ežerai.

Su Tibingu Lengdonas susipažino prieš kelerius metus viešėdamas BBC. Tibingas kreipėsi į BBC siūlydamas sukurti dokumentinį filmą, kuriame jis gale-

tų plačiai televizijos auditorijai papasakoti pritrenkiančią istoriją apie Šventąjį Gralį. BBC prodiuseriams patiko šviežios Tibingo prielaidos, jo tyrinėjimai, jie pasitikėjo Tibingo kompetencija, bet buvo suabejota, ar šio mokslininko pateikta koncepcija nepasirodys per daug šokiruojanti ir sunkiai suvokiama, ar pati televizija nebus apkaltinta pigios žurnalistikos vaikymusi. BBC išsprendė kilusią problemą ir atsikratė abejonių, kai pasikvietė tris visame pasaulyje žinomus ir gerbiamus istorikus, tarsi savotiškus Tibingo užtarėjus, tyrinėjančius stulbinančią Šventojo Gralio paslaptį.

Lengdonas pateko tarp tų išrinktųjų.

BBC nugalėtojas Lengdonas filmuotis į Tibingo dvarą Paryžiuje. Jis sėdėjo priešais kameras prabangioje Tibingo svetainėje ir pasakojo, kaip iš pradžių buvo skeptiškai nusiteikęs nuolat vis kitaip pasakojamų istorijų apie Šventąjį Gralį atžvilgiu, apie tai, kaip po ilgų tyrinėjimo metų pats įsitikino, jog Gralio istorija yra tikra. Galiausiai Lengdonas pateikė kelias savo tyrimų išvadas — keletą simbolinių sąsajų, tvirtai paremiančių iš pirmo žvilgsnio prieštaringus teiginius.

Nepaisant laidoje dalyvavusių asmenų ir dokumentais grįstų teiginių, po šios programos transliacijos Britanijoje kilo tikra priešiško audra: išryškintos prielaidos „paglostė“ prieš plauką populiarios krikščioniškosios versijos išpažinėjus. Jungtinėse Valstijose šio filmo nerodė, bet atgarsiai nusklido per visą Atlantą. Labai greitai po viso to iš seno savo bičiulio — katalikų vyskupo iš Filadelfijos — Lengdonas gavo atviruką. Atviruke buvo įrašyti paprasti žodžiai: *Et tu, Robert?*

— Robertai, — paklausė Sofi, — ar esate tikras, kad tuo žmogumi galime pasitikėti?

— Absoliučiai. Mes esame kolegos, pinigų jam nereikia, be to, žinau, kad jis niekina Prancūzijos pareigūnus. Prancūzijos vyriausybė jį apdėjo absurdiškai dideliais mokesčiais, nes jis nusipirko istoriniu požiūriu reikšmingą sklypą. Jis tikrai neskubės tapti Faso bendrininku.

Sofi žvelgė pro langą į tamsų kelią.

— Jeigu jau važiuojame pas jį, kiek daug rengiatės jam papasakoti?

Lengdonas, atrodo, nė pats nebuvo apsisprendęs.

— Patikėkite, Li Tibingas apie Siono vienuolyną ir Šventąjį Gralį žino daugiau už bet kurį kitą visame pasaulyje.

Sofi nužvelgė Lengdoną.

— Jis žino daugiau net ir už mano senelį?

— Turėjau galvoje tuos, kurie nepriklausė brolijai.

— Iš kur galite žinoti, kad Tibingas nėra brolijos narys?

— Visą savo gyvenimą Tibingas nugyveno mėgindamas skleisti visą tiesą apie Šventąjį Gralį. Vienuolyno nariai prisiekia tikrąją Gralio prigimtį laikyti paslapyje.

— Visa tai man primena interesų konfliktą.

Lengdonas suprato Sofi abejones. Sonjeras perdavė kriptę tiesiogiai Sofi; nors ji nežinojo, kas tame kriptėje yra, ir neturėjo supratimo, ką su juo daryti, ji dvejojo, ar verta į šį reikalą įpainioti visai svetimą žmogų. Turint galvoje visą slypinčią informaciją, Sofi dvejonės visai suprantamos.

— Iš karto Tibingui apie kartinį akmenį nepasakosime. O gal ir išvis nereikės. Jo namuose galėsime saugiai prisiglausti ir pamąstyti, o kai šnekėsime apie Šventąjį Gralį, galbūt ir jums šaus į galvą kokia nors mintis apie tai, kodėl senelis jums paliko kriptę.

— *Mums*, ne man, — priminė Lengdonui Sofi.

Lengdonas pajuto šią tokią pasididžiavimą ir dar kartą susimąstė apie tai, kodėl Sonjeras įpainiojo ir jį.

— Ar nors apytiksliai žinote, kur gyvena ponas Tibingas? — paklausė Sofi.

— Jo dvaras vadinasi *Château Villette*,

Sofi atsigręžė į Lengdoną negalėdama patikėti jo žodžiais.

— *Château Villette?*

— Taip, būtent.

— Šaunūs bičiuliai.

— Jūs žinote tą dvarą?

— Kartą važiauvau pro šalį. Jis yra pilies rajone. Dvidešimt minučių kelio nuo čia.

Lengdonas suraukė kaklą.

— Taip toli?

— Taip. Taigi jums tikrai pakaks laiko, kad spėtumėte man papasakoti, kas iš tiesų yra Šventasis Gralis.

Lengdonas patylėjo.

— Papasakosiu, kai būsimės pas Tibingą. Mes specializuojamės tyrinėdami skirtingus šios legendos aspektus, todėl galbūt iš mūsų abiejų pasakojimų galėsite susidaryti tikrą vaizdą, — šyptelėjo Lengdonas. — Beje, Gralis tapo visu Tibingo gyvenimu, todėl klausytis istorijos apie Šventąjį Gralį iš Li Tibingo lūpų yra tas pats, kaip iš paties Einšteino išgirsti apie reliatyvumo teoriją.

— Mums belieka viltis, kad Li nepyksta sulaukęs vėlyvų svečių.

— Iš tikrųjų jis yra *seras* Li, — atsakė Lengdonas. Pats tik kartą buvo padaręs tokią klaidą. — Tibingas — įdomus žmogus. Už tai, kad jis parašė plačią Jorko rūmų istoriją, prieš kelerius metus karalienė jį išventino į riterius.

Sofi pažvelgė į Lengdoną.

— Tikriausiai juokaujate. Mes važiuojame į svečius pas *riterį*?

Lengdonas vos vos šyptelėjo.

— Mes mėginame išspręsti Gralio užduotį, Sofi. Kas mums galėtų geriau padėti, jei ne riteris?

52 SKYRIUS

185 AKRUS UŽIMANTIS *Château Villette* dvaras įsikūręs dvidešimt penkios minutės kelio nuo Versalio apylinkių, Paryžiaus šiaurės vakarų dalyje. 1668 m. Fransua Mansaro suprojektuotas Oflė grafui, šis dvaras yra vienas iš istoriškai reikšmingiausių Paryžiaus statinių. *Château Villette* labiau primena kuklią pilį nei rūmus; šalia tyvuliuoja du stačiakampiai tvenkiniai ir auga Le Notro suplanuoti sodai. Šis dvaras vėliau buvo pavadintas Mažuoju Versaliu.

Privažiavęs mylios ilgio alėją Lengdonas sustabdė šarvuotąjį sunkvežimuką. Už įspūdingų vartų, tolumoje žaliuojančioje pievelėje, buvo matyti sero L i T'ibingo rezidencija. Ant vartų kabojo angli kaitra parašytas užrašas: PRIVATI NUOSAVYBĖ. EITI NEGALIMA.

Tarsi norėdamas visiems pasakyti, kad jo namai — tai tikra Britanijos sala, Tibingas ne tik pasikabino anglišką užrašą, bet ir komunikacinę sistemą, skirtą vartams atrakinti, įsirengė dešinėje atvažiavusios transporto priemonės pusėje. Visoje Europoje dešinėje automobilio pusėje būna keleivio sėdynė, tik Anglijoje yra kitaip.

Sofi keistai pažvelgė į ne vietoje įtaisytą aparatėlį.

— O kas, jeigu kas nors atvyksta be keleivio?

— Nė neklauskite, — atsakė Lengdonas. Jis jau pažinojo Tibingą. — Jam patinka, kai viskas yra taip, kaip namie.

Sofi atsidarė langą.

— Robertai, bus geriau, jei kalbėsite jūs.

Lengdonas šiek tiek pakilo nuo sėdynės ir, norėdamas paspausti komutatoriaus mygtuką, pasilenkė per Sofi. Jausdamas gundantį Sofi kvėpalų aromatą suvokė, kaip arti vienas kito jie atsidūrė. Jis lūkuriavo nepatogiai užsikvėpęs, kol iš nedidelio garsiakalbio pasigirdo skambutis.

Galiausiai komutatorius sutraškėjo, ir pasigirdo įpykusio žmogaus, kalbančio su prancūzišku akcentu, balsas:

— *Château Villette*. Kas kalba?

— Čia Robertas Lengdonas! — šūktelėjo Lengdonas, persisvėręs per Sofi kelius. — Esu sero Li Tibingo bičiulis. Man reikia jo pagalbos.

— Mano šeimnininkas miega. Beje, ir aš miegojau. Kokių reikalų pas jį atvykote?

— Tai asmeniniai reikalai. Jam turėtų būti labai įdomūs.

— Tada esu tikras, kad jis su malonumu jus priims iš ryto.

Lengdonas pakilo nuo Sofi kelių.

— Tai itin svarbu.

— Kaip ir sero Li miegas. Jeigu esate jo bičiulis, turėtumėte žinoti, kad jo prasta sveikata.

Dar vaikystėje seras Li Tibingas persirgo poliomielitu, todėl dabar ant kojų nešioja įtvarus ir vaikšto su ramentais, tačiau nuo paskutinio karto, kai lankėsi pas jį, Lengdonas prisimindavo kaip neįtikėtinai gyvą ir spalvingą asmenybę, kurios net negalima įsivaizduoti seniokiškai nusilpusios.

— Gal būtumėte toks malonus ir jam pasakytumėte, kad turiu naujos informacijos apie Gralį. Informacijos, kuri negali laukti iki ryto.

Stojo ilga tyla.

Lengdonas ir Sofi laukė. Sunkvežimukas garsiai burzgė.

Praėjo visa minutė.

Galiausiai kažkas prabilo.

— Gerasis žmogau, drįstu manyti, jog vis dar gyveni Harvardo laiku.

Nuskambėjęs balsas buvo guvus ir giedras.

Lengdonas šyptelėjo pažinęs sodrų britišką akcentą.

— Li, labai atsiprašau, kad taip begėdiškai jus trukdau tokią valandą.

— Mano tarnas pranešė, kad tu ne tik esi Paryžiuje, bet dar ir kalbi apie Gralį.

— Pamaniau, kad šitai galėtų jus išversti iš lovos.

— Taip ir nutiko.

— Ar galima turėti vilčių, kad atversite vartus senam savo bičiuliui?

— Tie, kurie ieško tiesos, yra daugiau nei bičiuliai. Jie yra broliai.

Lengdonas, jau pripratęs prie Tibingo polinkių teatrališkai pokštauti, mirktelėjo Sofi.

— Aš tikrai atversiu vartus, — pareiškė Tibingas, — bet pirmiausia turiu įsitikinti, ar tavo širdis išties teisi. Štai tavo sąžinės ir dorybės patikrinimo testas. Turėsi atsakyti į tris klausimus.

Lengdonas sudejavęs pašnabzdėjo Sofi:

— Turėkite kantrybės ir laikykitės. Juk sakiau, jis nėra paprastas žmogus.

— Pirmasis klausimas tau, — pareiškė Tibingas Heraklio tonu. — Ar išvirti kavos, ar arbatos?

Lengdonas žinojo, ką Tibingas mano apie amerikietišką kavos fenomeną.

— Arbatos, — atsakė jis. — „Earl Grey“.

— Puiku. Antrasis klausimas. Su pienu ar cukrumi?

Lengdonas sudvejojo.

— Su pienu, — sušnabzdėjo į ausį Sofi. — Man atrodo, kad anglai geria su pienu.

— Su pienu, — atsakė Lengdonas.

Tyla.

— Su cukrumi?

Tyla tebesitęsė.

Palauk! Staiga Lengdonas prisiminė tą kartą gėrimą, kuriuo buvo pavai-

šintas, kai paskutinį kartą čia lankėsi, ir suprato, kad šis klausimas buvo „užsuktas“.

— Su citrina! — pareiškė jis. — Su citrina.

— Būtent! — šūktelėjo Tībingas, labai apsidžiaugęs. — Ir galiausiai turiu užduoti patį sunkiausią klausimą, — jis kiek patylėjo, o paskui prabilo iškilmingu tonu: — Kuriais metais Harvardo baidarė Henlėje aplenkė Oksfordo baidarę?

Lengdonas neturėjo nė menkiausio supratimo, bet įsivaizdavo vienintelę priežastį, dėl kurios ir buvo užduotas šis klausimas.

— Savaime suprantama, tokios nesąmonės niekada nė negalėjo būti.

Vartai atsivėrė.

— Tavo širdis teisi, mano drauge. Gali įeiti.

53 SKYRIUS

— MESJĖ VERNE! — pasigirdo budinčio Ciuricho banko — saugyklos valdytojo šūksnis. Telefono ragelyje išgirdęs banko prezidento balsą jis pajuto palengvėjimą. — Kur jūs esate, sere? Čia yra policija, visi jūsų laukia!

— Iš kilo nedidelė problema, — atsakė banko prezidentas. Jis atrodė prislėgtas. — Man tuojau pat reikia jūsų pagalbos.

Jums nutiko kažkas daugiau nei nedidelė problema, pamanė valdytojas. Policija, apsupusi visą banką, grasina iškviesti patį policijos kapitoną, įteikiantį kratos orderį, kurio reikalauja bankas.

— Kuo galėčiau padėti, sere?

— Šarvuotasis sunkvežimis numeris trečias. Turiu jį surasti.

Sumišęs valdytojas pažvelgė į vairuotojų darbo grafiką.

— Jis čia. Apačioje krovos skyriuje.

— Iš tikrųjų jo ten nėra. Sunkvežimuką pavogė du tipai, kurių ir ieško policija.

— Ką? Kaip jie galėjo išvažiuoti?

— Nenoriu telefonu pasakoti smulkmenų, bet susiklostė tokia situacija, kuri bankui galėtų būti itin nepalanki.

— Ką turėčiau daryti, sere?

— Norėčiau, kad įjungtumėt sunkvežimio apsaugos sireną.

Budinčio valdytojo žvilgsnis nukrypo į kambaryje įtaisytą signalizacijos dėžutę. Kaip daugelyje šarvuotųjų automobilių, visuose banko sunkvežimiuose buvo įtaisytas radijo bangomis valdomas įrenginys, kurį galima aktyvuoti mašinai esant toli nuo banko. Valdytojas tik kartą buvo įjungęs šią apsaugos sistemą, kai viena mašina buvo pagrobta, ir sistema suveikė nepriekaištingai. Sunkve-

žirnio buvimo vieta buvo nustatyta, o jo koordinatės automatiškai perduotos pareigūnams. Tačiau dabar, regis, banko prezidentas tikisi daugiau apdairumo.

— Sere, jūs žinote, jog man įjungus signalizacijos sistemą visi iškart supras, kad iškilo rimta problema.

Verne kelias sekundes patylėjo.

— Taip, žinau. Vis dėlto įjunkite. Sunkvežimis numeris trys. Aš palauksiu. Norėčiau sužinoti tikslią to sunkvežimio buvimo vietą tą pačią sekundę, kai ją sužinosite jūs.

— Iškart vykdau, sere.

Po trisdešimties sekundžių už keturiasdešimties kilometrų ėmė žybsėti mažutė lemputė, paslėpta šarvuotojo sunkvežimuko važiuoklėje.

54 SKYRIUS

LENGDONUI IR SOFI važiuojant šarvuotuoju sunkvežimuku vingiuota tuopomis apsodinta alėja dvaro pastato link, Sofi pajuto, kaip po truputį atsileidžia visi raumenys. Jai palengvėjo išvažiavus iš pagrindinio kelio, be to, vargu ar išvis rastum saugesnę vietą prisiglausti nei šis privatus, vartais atitvertas dvaras, kurio savininkas — geraširdis užsienietis.

Jie įsuko į ratu vedantį keliuką, ir dešinėje pusėje pasirodė *Château Villette*. Iš lauko žibintai apšvietė pilką akmeninį trijų aukštų ir mažiausiai šešiasdešimties metrų ilgio pastatą. Nedailiam fasadui tikrą kontrastą sudarė sodų su skaidriais veidrodiniais tvenkiniais grožis.

Statinio viduje įsižiebė šviesos.

Užuot privažiavęs prie paradinių durų, Lengdonas pasuko į automobilių stovėjimo aikštelę visžalių medžių paūksmėje.

— Neverta rizikuoti laukiant, kol mus kas nors pamatys nuo kelio, — pasakė Lengdonas. — Taip pat nereikia, kad Li imtų svarstyti, kodėl atvykome ap-lūžusiu šarvuotu sunkvežimiu.

Sofi linktelėjo.

— O ką darysime su kripteksu? Tikriausiai mums nederėtų jo palikti čia, bet nėra ko nerimauti, — atsakė Lengdonas lipdamas iš mašinos. Jis nusivilko tvido švarką, apvyniojo juo dėžutę ir laikė ryšulį glėbyje kaip kūdikį.

Sofi suabejojo.

— Subtilu.

— Tibingas niekada neatidaro durų pats; jam labiau patinka, kai svečius

kas nors įleidžia. Kai įeisime, tai kur nors įkišiu, kol jis dar nebus mūsų pamatęs, — Lengdonas nutilo, o paskui tęsė: — Tiesą sakant, prieš susitinkant su juo man tikriausiai derėtų jus išpėti: seras Li turi humoro jausmą, kuris žmonėms dažnai pasirodo... keistokas.

Sofi suabejojo, ar dar apskritai kas nors ją galėtų nustebinti.

Į paradinį įėjimą vedė akmenimis grįstas takelis, vingiuojantis iki drožinėto ąžuolo ir vyšnios durų su kabančiu greipfruto dydžio žalvariniu durų plaktuku. Sofi nespėjus kilstelėti plaktuko, durys atsidarė.

Prieš juos stovėjo manieringas elegantiškas liokajus. Jis dar taisėsi kaklaraištį ir smokingą, kurį, atrodo, buvo ką tik užsivilkęs. Iš pažiūros jam galėjai duoti apie penkiasdešimt; jis buvo rafinuotų veido bruožų žmogus, nutaisęs gaižią išraišką, neabejotinai bylojančią, jog tokie svečiai jo ištis nedžiugina.

— Seras Li greitai nusileis į apačią, — balse buvo girdėti stiprus prancūziškas akcentas. — Jis rengiasi, nes nemėgsta priiminėti svečių vilkėdamas naktiniais. Gal galėčiau paimti jūsų švarką? — paklausė liokajus, pašnairavęs į susuktą tvido švarką Lengdono rankose.

— Dėkoju, man patogiu ir taip.

— Taip taip, žinoma. Štai čia, prašyčiau.

Liokajus juos nulydėjo prabangiu marmuriniu fojė į nepaprastai puošnią svetainę, blausiai apšviestą kutaais ir draperijomis dekoruotų Viktorijos laikų lempų. Svetainėje sklandė kažkokie senoviški, tarsi karališki aromatai, dvelkiantys pypkės tabaku, arbatos lapeliais, karštu ispanišku vynu ir žeme atsiduodančiais akmeniniais architektūros kūrinių. Prie galinės svetainės sienos, tarp dviejų tviskančių iš grandelių sukabintų šarvų, buvo matyti grubiai tašytų akmenų židiny, toks didelis, kad jame galėjai iškepti jautį. Prieš priėjus prie židinio liokajus atsiklaupė ir prikišo degtuką prie jau paruoštų ąžuolinių malkų ir prakurę. Netrukus įsiplieskė ugnis.

Vyriškis atsistojo ir pasitaisė švarką.

— Šeimininkas jus prašo jaustis kaip namie.

Tai pasakęs jis išėjo, o Sofi su Lengdonu liko vieni.

Sofi svarstė, ant kurios antikvarinės retenybės ji galėtų atsisėsti — ar ant Renesanso laikų aksominės sofas, ar ant kaimiško stiliaus supamojo krėslo, o gal ant poros akmeninių suolų, atrodančių taip, tarsi ką tik būtų atgabenti iš kokios nors Bizantijos šventyklos.

Lengdonas išvyniojo iš švarko kriptę, priėjo prie aksominės sofas ir pakijo medinę dėžutę kuo giliau po sofas apačia, kad nebūtų matyti. Paskui, porą kartų krestelėjęs švarką, Lengdonas jį užsivilkė, palygino atvartus ir nusišypsojo Sofi, sėsdamasis tiesiai virš palovin pakištos brangenybės.

Vadinasi, galima sėstis ant sofas, pagalvojo Sofi ir atsisėdo šalia Lengdono.

Žiūrėdama į liepsnojančią ugnį ir mėgaudamasi židinio skleidžiama šiluma Sofi suvokė, kad šis kambarys būtų labai patikęs jos seneliui. Tamsaus medžio panelius puošė senųjų meistrų paveikslai; Sofi atpažino ir vieną Puseno darbą;

šis dailininkas buvo antrasis mėgstamiausias senelio dailininkas. Nuo židinio atbrailos į kambarį žvelgė gipsinis Izidės biustas.

Po egiptiečių deive, pačiame židinyje, buvo metalinės atramėlės malkoms sudėti; atramėlės puošė dvi akmeninės groteskiškos galvos, prasižiojusios, tarsi grasintų šiurpiomis gerklėmis. Dar vaikystėje Sofi nepaprastai bijodavo tokių chimėrų; baimė ją kamavo tol, kol senelis ją „išgydė“ — per lietų nusivedė į Dievo Motinos katedros viršų.

— Princese, tik pažvelk į šias kvailas būtybes, — pasakė jis Sofi rodydamas lietvamzdžius, papuoštus chimeromis, pro kurių gerkles kliokė vanduo. — Ar girdi, kaip juokingai gurguliuoja jų gerklės?

Sofi linktelėjo nusišypsojusi, išiklausiusi į gurgesį chimėrų gerklėse.

— Jos gurguliuoja, — kalbėjo senelis. — Tikros gurgės! Todėl joms ir duotas toks kvailas vardas*.

Sofi daugiau niekada jų nebebijojo.

Mieli prisiminimai suspaudė Sofi širdį vėl užliedami liūdesiu jai prisiminius baisią žmogžudystės realybę. *Senelio nebėra*. Ji prisiminė po sofa pakištą kripteką ir pagalvojo, ar Li Tibingas susivoks, kaip jį atidaryti. O *gal mums net nereikėtų jo prašyti*. Paskutinis senelio prašymas buvo susirasti Robertą Lengdoną. Jis niekaip neužsiminė, ar derėtų įtraukti dar ką nors. *Tačiau mums reikėjo kur nors pasislėpti*, tarė sau Sofi, nusprendusi pasitikėti Lengdono sprendimu.

— Seras Robertas! — pasigirdo jiems už nugarų. — Kaip matau, keliaujate su mergele.

Lengdonas atsistojo. Sofi taip pat pašoko ant kojų. Balsas atsklido nuo vingiuotų laiptų viršaus; laiptai vijosi pradingdami antro aukšto šešėliuose. Laiptų viršuje buvo galima įžiūrėti tik žmogaus siluetą.

— Labas vakaras! — atsišaukė Lengdonas. — Sere Li, norėčiau jums pristatyti Sofi Nevė.

— Man didelė garbė, — atsakė Tibingas išeidamas į šviesą.

— Dėkoju, kad mus priėmėte, — tarstelėjo Sofi, jau pamačiusi, kad sero Li koja įdėta į metalinį įtvarą, o jis pats eina pasiramsčiuodamas ramentais. Jis leidosi žemyn lipdamas po vieną laiptelį. — Suprantam, kad jau labai vėlu.

— Mano mieloji, jau taip vėlu, kad net anksti, — nusijuokė Tibingas. — *Vous n'êtes pas Américaine?*

Sofi papurtė galvą.

— *Parisienne*.

— Jūs puikiai kalbate angliškai.

— Dėkoju. Studijavau *Royal Holloway*.

— Tai viską paaiškina, — Tibingas šlubčiodamas jau niro iš šešėlių. — Tikriausiai Robertas jums sakė, kad aš mokiausi visai netoli nuo jūsų, Oksforde, — Tibingas pervėrė Lengdoną žvilgsniu demoniškai šyptelėdamas. — Žinoma, pasakui aš norėdamas apsidrausti mokiausi Harvarde.

* Gargoyle angl. — chimera. Vert.

Šeimininkas nulipo nuo laiptų; Sofi jis pasirodė ne ką daugiau panašus į riterį už serą Eltoną Džoną. Raudono veido, tankių rudų plaukų stuomeningo Li Tibingo linksmos rusvos akys, atrodė, žiburiuote žiburiuoja jam kalbant. Jis vilkėjo klostuotomis kelnėmis ir plačiais šilkiniais marškiniais po raiba liemene. Nors koja buvo aliuminio įtvare, Tibingas žingsniavo užtikrintai ir oriai, tarsi toji eiseną būtų kilmingos senatvės ženklas, o ne sąmoningų pastangų išraiška.

Priėjęs Tibingas ištiesė Lengdonui ranką.

— Robertai, tu suliesėjęs.

Lengdonas šyptelėjo.

— O jūs šiek tiek pasitaisęs.

Tibingas iš širdies nusijuokė plekšnodamas per apskritą pilvuką.

— Taikliai pasakyta. Vienintelis man likęs kūniškas malonumas — kulinarija. Atsigręžęs į Sofi jis švelniai paėmė jos ranką, šiek tiek palenkė galvą ir lengvai kvėptelėjęs pakėlė į ją akis.

— Miledi...

Sofi dirstelėjo į Lengdoną nesusivokdama, ar ji nukeliavo laiku į praeitį, ar atkeliavo į beprotnami.

Į kambarį įėjo duris atidaręs liokajus; jis atnešė arbatos servizą, kuri išdėliojo ant stalelio priešais židinį.

— Tai Remi Legaliudesas, — pasakė Tibingas. — Mano tarnas.

Grakštusis liokajus nenoriai linktelėjęs pasišalino.

— Remi yra iš Lijono, — sušnabždėjo Tibingas, tarsi kalbėtų apie kokią nors sunkią ligą, — bet jis visai neblogai ruošia padažus.

Lengdonas pralinksėjo.

— O aš maniau, kad jūs atsigabenote žmonių iš Anglijos.

— O, dangau, ne! Niekam nelinkėčiau brito virėjo, na, nebent prancūzų mokesčių rinkėjams, — pasakė Tibingas ir žvilgtelėjo į Sofi. — *Pardonnez-moi*, madmuazele Nevė. Galiu jus patikinti, kad man nepatinka tik prancūzų tautybės politikai ir futbolininkai. Jūsų vyriausybė vagia iš manęs pinigus, o jūsiškė futbolo komanda visai neseniai pažemino mūsųškę.

Sofi nerūpestingai šyptelėjo.

Tibingas minutėlę žvelgė į ją, o paskui pažiūrėjo į Lengdoną.

— kažkas nutiko. Jūs abu atrodote sukręsti.

Lengdonas linktelėjo.

— Ši naktis mums buvo labai įdomi, Li.

— Neabejoju. Jūs atvykstate prie mano namų durų nieko nepranešę vidury nakties ir kalbate apie Gralį. Pasakykite man, ar tikrai norite pasikalbėti apie Gralį, ar jūs paprasčiausiai taip pasakėte žinodami, jog tai vienintelis dalykas, dėl kurio sutikčiau keltis vidurnaktį?

Šiek tiek viena, šiek tiek kita, pagalvojo Sofi, vėl prisiminusi po sofa pakištą kriptę.

— Li, — pratarė Lengdonas, — norėtume su jumis pasikalbėti apie Siono vienuolyną.

Suintriguoto Tibingo antakiai kilstelėjo.

— Sergėtojai. Vadinasi, istorija išties apie Gralį. Sakėte, jog atėjote turėdami kažkokios informacijos. Sužinojai ką nors nauja, Robertai?

— Galbūt. Dar nesame visai tikri. Gal geriau susivoktume, jeigu pirmiausia gautume šiek tiek informacijos iš jūsų.

Tibingas pagrūmojo pirštu.

— Kaip visada... gudruoliai amerikiečiai. Painus žaidimėlis... Labai gerai. Esu jūsų paslaugoms. Ką norėtumėte iš manęs išgirsti?

Lengdonas atsидuso.

— Vyliausi, kad malonėsite papasakoti panelei Nevė apie tikrąją Šventojo Gralio prigimtį.

Tibingas atrodė priblokštas.

— O ji nežino?

Lengdonas papurtė galvą.

Tibingo veide nušvito, galima sakyti, begėdiška šypsenėlė.

— Robertai, neįau tu man atgabenai *nekalta mergelė*!

Lengdonas mirktelėjo dirstelėjęs į Sofi.

— *Nekalta mergelė* — tai terminas, kurį Gralio entuziastai vartoja apibūdindami tuos, kurie niekada nėra girdėję tikrosios Gralio istorijos.

Tibingas guviai atsigręžė į Sofi.

— Kiek tu žinai, mieloji?

Sofi greitai susakė tai, ką šiek tiek anksčiau jai buvo pasakojęs Lengdonas — apie Siono vienuolyną, riterius tamplierius ir Sangrilio dokumentus, apie Šventąjį Gralį, kuris, daugelio įsitikinimu, yra ne taurė, bet... kai kas daug svarbiau.

— Ir viskas? — paklausė Tibingas, pervėręs Lengdoną skandalingu žvilgsniu. — Robertai, maniau, jog esi džentelmenas. Tu jai neleidai patirti orgazmo!

— Žinau. Pamaniau, jog galbūt jūs ir aš galėtume... — Lengdonas tikriausiai susivokė, jog Tibingo metafora gali nuskambėti per šiurkščiai.

Tačiau Tibingas jau buvo prikaustęs Sofi dėmesį prie žaižaruojančių savo akių.

— Brangioji, tu esi Gralio mergelė. Patikėk, niekada nepamirši pirmojo karto.

55 SKYRIUS

SĖDĖDAMA ANT sofos greta Lengdono Sofi gėrė arbatą ir valgė paplotėlius iškart pajusdama malonų kofeino ir užkandžio poveikį. Seras Li Tibingas spindėte spindėdamas žingsniavo priešais židinį ir barškėno kojos įtvaru į akmenines plyteles.

— Šventasis Gralis, — pradėjo Tibingas pamokslautojo balsu. — Dauguma žmonių manęs klausia vienintelio dalyko — kur jis yra. Bijau, jog tai gali būti klausimas, į kurį niekada taip ir neatsakysiu, — jis apsigrėžė į Sofi ir pažvelgė tiesiai į akis. — Tačiau... kur kas svarbesnis yra kitas klausimas: kas yra Šventasis Gralis?

Sofi pajuto vis stiprėjančią abiejų vyriškos lyties kompanionų akademinį polėkį.

— Kad iki galo suvoktume Gralį, — tęsė Tibingas, — pirmiausia turime suprasti Bibliją. Kaip gerai išmanai Naująjį Testamentą?

Sofi gūžtelėjo pečiais.

— Tiesą sakant, visai neišmanau. Mane augino žmogus, garbinęs Leonardą da Vinčį.

Tibingas atrodė ir nustebęs, ir patenkintas.

— Šviesi siela. Puiku! Tada turėtum žinoti, kad Leonardas buvo vienas iš Šventojo Gralio paslapties saugotojų. Raktus jis slėpė savo mene.

— Tiek Robertas man jau pasakojo.

— O apie Da Vinčio požiūrį į Naująjį Testamentą?

— Neturiu jokio supratimo.

Tibingas linksmiai mirktelėjęs mostelėjo kitame kambario gale stovinčios knygų spintos link.

— Robertai, gal galėtum? Apatinėje lentynoje. *La Storio, di Leonardo*.

Lengdonas perėjo per kambarį, surado didelę meno knygą ir atnešęs padėjo ant stalelio. Pasukęs knygą taip, kad Sofi geriau matytų, Tibingas atvertė sunkų viršelį ir bakstelėjo pirštu į citatomis išmargintą priešlapį.

— Iš Da Vinčio užrašų apie polemiką ir spekuliaciją, — Tibingas ypač pabrėžė vieną citatą. — Man atrodo, sutiksi, jog tai siejasi su mūsų pokalbiu.

Sofi perskaitė įrašytus žodžius:

*Ne vienas pasipelnė iš apgavysčių ir netikrų stebuklų,
apgaudinėdamas kvailą daugumą.*

LEONARDAS DA VINČIS

— Štai dar viena citata, — pasakė Tibingas, rodydamas jau kitą įrašą:

*Aklas nežinojimas mus veda klaidingu keliu.
O! Nelaimingi mirtingieji, atsimerkite!*

LEONARDAS DA VINČIS

Sofi pajuto per nugarą bėgant drebuliuką.

— Da Vinčis kalba apie Bibliją?

Tibingas linktelėjo.

— Leonardas buvo linkęs Bibliją tiesiogiai sieti su Šventuoju Graliu. Iš tikrųjų Da Vinčis nutapė tikrąjį Gralį, kurį jums labai greitai parodysiu, bet

pirmiausia turime pakalbėti apie Bibliją, — nusišypsojo Tibingas. — Viskas, ką tau vertėtų žinoti apie Bibliją, geriausiai susumuota didžiojo kanonų daktaro Martyno Persio. — Jis atsikrenkštė ir pareiškė: — Biblija nebuvo faksu atsiųsta iš dangaus.

— Atleiskite?

— Biblija — tai žmogaus veiklos produktas, mano miela. Ne Dievo. Biblija nenukrito koku nors stebuklingu būdu iš debesų. Bibliją kaip istorinius užrašus sukūrė pakrikimo laikais gyvenęs žmogus; Biblija kito ją verčiant į nesuskaičiuojamą daugybę kalbų, ją pildant ir kartojant. Istorija taip ir nesulaukė iki galo tiksliai sutvarkyto šios knygos leidimo.

— Suprantu.

— Jėzus Kristus buvo stulbinamai įtakinga istorinė asmenybė, galbūt misingiausias ir labiausiai įkvepiantis vadas, kokį tik yra matęs pasaulis. Išpranašautasis mesijas Jėzus vertė karalius, įkvėpė milijonus ir sukūrė naujas filosofijos kryptis. Būdamas karaliaus Saliamono ir karaliaus Dovydo giminių palikuonis Jėzus galėjo teisėtai pretenduoti į žydų karaliaus sostą. Visai suprantama, kad Jo gyvenimą užrašinėjo tūkstančiai sekėjų visame krašte.

Tibingas nutilo norėdamas gurkštelėti arbatos, o paskui vėl pastatė puodelį ant židinio atbrailos.

— Būsimam Naujajam Testamentui buvo parašyta daugiau nei aštuoniasdešimt evangelijų, tačiau kaip sudedamosios Naujojo Testamento dalys buvo pasirinktos kelios, ganėtinai mažai — tarp jų evangelijos pagal Matą, Morkų, Luką ir Joną.

— O kas nusprendė, kurias evangelijas įtraukti? — paklausė Sofi.

— Aha! — entuziastingai pratrūko Tibingas. — Esminė krikščionybės ironija! Kaip šiandien žinome, Bibliją sudarė pagonis Romos imperatorius Konstantinas Didysis.

— Aš maniau, kad Konstantinas buvo krikščionis, — atsakė Sofi.

— Vargu, — nusišaipė Tibingas. — Jis visą gyvenimą nugyveno kaip pagonis, o pakrikštytas buvo jau mirties patale, visai nusilpęs ir nebegalintis protestuoti. Konstantino gyvenamuoju laikotarpiu oficialioji Romos religija buvo saulės garbinimas — *Sol Invictus*, arba Nenugalimosios Saulės kultas; Konstantinas buvo vyriausiasis kunigas. Deja, Konstantinui nepasisekė, nes Romą ėmė krėsti vis stiprėjantis religinis sąmyšis. Praėjus trims amžiams po Jėzaus Kristaus nukryžiuavimo jo sekėjų gretos labai išaugo. Krikščionys ir pagonys ėmė kariauti, ir šis konfliktas pasiekė tokį mastą, jog ėmė grėsti Romos skilimu į dvi dalis. Konstantinas nutarė, kad reikia kažko griebtis. 325 metais po Kristaus jis nusprendė suvienyti Romą vienos religijos pagrindu. Krikščioniškosios.

Sofi nusistebėjo.

— Kodėl pagonis imperatorius oficialiąja religija turėtų rinktis krikščionybę?

Tibingas sukikeno.

— Konstantinas buvo labai geras verslininkas. Jis suprato, jog krikščionybė yra „ant bangos“, todėl paprasčiausiai pasibalnojo pirmaujančią žirgą. Istorikai

dar ir šiandien stebisi Konstantino miklumu — kaip puikiai jam pavyko saulę garbinusius pagonis atversti į krikščionybę. Pagoniškuosius simbolius, datas ir ritualus įliedamas į besiklostančias krikščionių tradicijas jis sukūrė savitą hibridinę religiją, priimtina abiem šalims.

— Transmigracija, arba perkėlimas, — įsiterpė Lengdonas. — Negalima paneigti pagoniškosios religijos relikto krikščioniškoje simbolikoje. Egiptietiškieji saulės diskai tapo katalikų šventųjų aureolėmis. Izidės, supančios stebuklingai gimusių sūnų Horą, piktogramos savotiškai primena moderniuosius Mergelės Marijos su kūdikėliu Jėzumi paveikslų eskizus. Faktiškai visi katalikiškų ritualų elementai — mitra, altorius, religinis himnas ir komunija, t. y. „Dievo valgymo“ aktas, — buvo tiesiogiai perimti iš ankstesnių paslaptinių pagoniškųjų religijų.

Tibingas sudejavo.

— Tik leisk simbolių tyrinėtojai įsileisti į kalbas apie krikščioniškuosius atvaizdus ir ikonas... Krikščionybė neturi originalių dalykų. Ikikrikščioniškasis dievas Mitra, vadintas Dieviškąja Saule ir Pasaulio Šviesa, gimė gruodžio 25-ąją, buvo palaidotas kape tarp uolų, o po trijų dienų prisikėlė. Beje, gruodžio 25-oji — taip pat ir Ozyrio, Adonio ir Dioniso gimtadienis. Ką tik gimęs Krišna buvo apdovanotas auksu, smilkalais ir mira. Net savaitės šventadienį krikščioniškasis pasaulis pasisavino iš pagonių.

— Kaip šitai suprasti?

— Iš pradžių, — vėl prašneko Lengdonas, — krikščionys šventė žydų šeštadienį, bet Konstantinas šventadienį perkėlė, kad šis sutaptų su pagonių švęsta Saulės diena, — šyptelėjęs jis nutilo ir vėl tęsė: — Ir šiandien dauguma bažnyčios lankytojų renkasi sekmadienio rytais į mišias nė nenumanydami, jog ateina atiduoti kassavaitinės duoklės pagonių Saulės dievui. Sekmadienis vadinamas Saulės diena*.

Sofi jau ėmė suktis galva.

— Ir visa tai kažkaip siejasi su Graliu?

— Taip, tikrai siejasi, — atsakė Tibingas. — Klausykis toliau. Tuo religinio sąmyšio metu Konstantinui reikėjo sustiprinti naująją krikščionių tradiciją, todėl jis sukviatė garsųjį ekumeninį Nikėjos susirinkimą.

Sofi buvo apie tai kažką girdėjusi ir žinojo, jog būtent tada atsirado malda „Tikiu Dievą Tėvą“.

— Per tą susirinkimą, — tęsė Tibingas, — buvo aptarta ir balsavimu priimta daugelis krikščionybės aspektų — Velykų data, vyskupų vaidmuo, sakramentų skyrimo tvarka ir, savaime suprantama, Jėzaus dieviškumas.

— Aš nesuprantu. Jo dieviškumas?

— Mieloji, — paaiškino Tibingas, — iki to istorijos momento Jėzaus sekėjai Jį laikė mirtingu pranašu... didžiu ir įtakingu žmogumi, bet vis dėlto žmogumi, mirtinguoju.

— Ne Dievo sūnumi?

* Sunday *angl.* — sekmadienis, sudarytas iš žodžių: sun — saulė, day — diena. *Vert.*

— Teisingai, — atsakė Tibingas. — Jėzaus kaip Dievo Sūnaus traktuotė buvo oficialiai pasiūlyta būtent Nikėjos susirinkime. Už tai buvo balsuojama.

— Luktelėkite. Jūs mėginate pasakyti, kad Jėzaus dieviškumas — tai balsavimo rezultatas?

— Balsavimas buvo ganėtinai uždaras, — pridūrė Tibingas. — Vis dėlto Kristaus dieviškumo „įsteigimas“ buvo kritinis taškas vienijant Romos imperiją ir augant Vatikano galybei. Oficialiai pripažinęs Jėzų Dievo sūnumi Konstantinas paverė Jėzų į dievybę, egzistuojančią už žmogaus pasaulio ribų, į būtybę, kurios galia neginčijama ir neabejotina. Šitai ne tik užkirto kelią vėlesniems pagonių iššūkiams krikščionybei — Kristaus sekėjai galėjo atpirkti savo nuodėmes tik per įsteigtą šventąjį kanalą — Romos katalikų bažnyčią.

Sofi pažvelgė į Lengdoną, o šis nežymiai pritariamai linktelėjo.

— Viskas dėl valdžios, — tęsė Tibingas. — Kristaus pripažinimas mesiju buvo labai svarbus Bažnyčios ir valstybės funkcionavimui. Daugelis mokslininkų tvirtina, kad ankstyvoji Bažnyčia tikrąja to žodžio prasme *pavogė* Jėzų iš tikrųjų jo sekėjų, pasiglemžė žmogiškąją Jo pranašystės dovaną, įsupo ją į nepermatomą dieviškumo skraistę ir naudojosi ja savo pačios galiai plėsti. Esu parašęs šia tema keletą knygų.

— Tikriausiai atsidavę krikščionys po to jums atsiuntė daugybę neapykantos pritvinkusių laiškų?

— O kodėl būtų turėję? — paprieštaravo Tibingas. — Dauguma išsilavinusių krikščionių yra susipažinę su savojo tikėjimo istorija. Jėzus išties buvo didis ir labai įtakingas žmogus. Slaptieji apsukruoliai Konstantino politikos šalininkai neketino sumenkinti Kristaus gyvenimo. Niekas nesako, kad Kristus buvo apgavikas, niekas neneigia, kad jis keliaudamas įkvėpė milijonus tikėtis geresnio gyvenimo. Mes tenorime pasakyti tik tiek, kad Konstantinas pasinaudojo didžiule Kristaus įtaka ir svarba. Taip jis sukūrė tokį krikščionybės veidą, kokį matome dabar.

Sofi pažvelgė į priešais padėtą meno knygą nekantraudama greičiau dirstelėti į Da Vinčio nutapytą Šventąjį Gralį.

— Tačiau galima kalbėti ir apie tam tikrus iškraipymus, — jau greitesniu tempu ėmė pasakoti Tibingas. — Kadangi Konstantinas pakeitė Jėzaus statusą praėjus beveik keturiems amžiams po Jo mirties, susikaupė tūkstančiai dokumentų, fiksavusių Jėzaus gyvenimą kaip *mirtingo* žmogaus būtį. Konstantinas suprato, kad norint perrašyti istorines knygas, tektų gerokai padirbėti. Šitai ir sąlygojo svarbiausią krikščionybės istorijos momentą, — Tibingas nutilo ir nužvelgė Sofi. — Konstantinas užsakė ir finansavo naują Bibliją, kurioje buvo praleistos evangelijos, pasakojančios apie Kristaus kaip žmogaus bruožus, išplėtotos tos evangelijos, kuriose Jis buvo vaizduojamas kaip dieviška esybė. Anksesnės evangelijos buvo paskelbtos už įstatymo ribų, surinktos ir sudegintos.

— Įdomi pastaba, — įsiterpė Lengdonas. — Kiekvienas, rinkęsis uždraustąsias evangelijas, o ne Konstantino parengtus variantus, buvo skelbiamas eretiku. Žodis „eretikas“ yra susijęs su tam tikru istoriniu momentu. Lotyniškas

žodis *haereticus* reiškia *pasirinkimą*. Pasirinkusieji pirminę Kristaus istoriją buvo pirmieji eretikai.

— Istorikų laimei, — vėl prabilo Tibingas, — kelios evangelijos, kurias Konstantinas stengėsi išrauti su šaknimis, išliko. Šeštajame dešimtmetyje Judėjos dykumoje, urvuose prie Kumrano, buvo rasti paslėpti Negyvosios jūros rankraščiai. Taip pat 1945-aisiais Nag Hamadyje buvo rasti koptų raštai. Pasakojant tikrąją Gralio istoriją vertėtų pridurti, jog šie dokumentai byloja apie Kristaus kunigystę pabrėždami žmogiškąją lygmenį. Savaiame suprantama, Vatikanas, ir toliau tęsdamas klaidinančios informacijos tradiciją, iš paskutiniųjų stengėsi užgniaužti sklindančias žinias apie rastuosius raštus. Šie raštai, atskleidę aki-vaizdžius istorinius netikslumus ir klastotes, įrodo, kad Biblija buvo kompi-liuota ir redaguota politines užduotis vykdančių žmonių — jie turėjo išgarsinti žmogaus Jėzaus Kristaus dieviškumą ir pasinaudoti Jo įtaka siekiant įtvirtinti savo valdžią.

— Vis dėlto, — paprieštaravo Lengdonas, — labai svarbu nepamiršti, jog dabartinės Bažnyčios troškimą nuslėpti tuos dokumentus skatina nuoširdus jų tikėjimas

susikurtuoju Kristaus įvaizdžiu. Vatikanas — tai giliai pamaldūs ir religingi žmonės, nuoširdžiai tikintys, jog šie prieštaringi dokumentai — klaidingas liudijimas.

Įsitaisęs kėdėje, stovinčioje priešais Sofi, Tibingas sukikeno.

— Kaip matai, mūsų profesorius žvelgia į Romą daug atlaidžiau nei aš. Vis dėlto jis yra teisus sakydamas, kad dabartiniai dvasininkai yra įsitikinę, jog prieštaringieji dokumentai — tai klaidingas liudijimas. Šitai suprantama. Konstantino Biblija ištisus amžius jiems atstojo tikrąją tiesą. Nėra labiau įtikėjusio žmogaus už skleidžiantį savus įsitikinimus.

— Jis nori pasakyti, — įsiterpė Lengdonas, — kad mes garbiname savo tėvų dievus.

— Aš noriu pasakyti, — tęsė Tibingas, — jog beveik viskas, ką mūsų tėvai mums pasakojo apie Kristų, yra klaidinga. Kaip ir istorijos apie Šventąjį Gralį. Sofi dar kartą pažvelgė į atverstą Da Vinčio citatą. *Aklas nežinojimas mus veda klaidingu keliu. O! Nelaimingi mirtingieji, atsimerkite!* Tibingas pasiėmė knygą ir atsivertė ją ties viduriu.

— Galiausiai, prieš parodydamas Da Vinčio nutapytą Šventąjį Gralį, norėčiau, kad dirstelėtum štai į šitą.

Atvertęs knygą Tibingas parodė per du puslapius įklijuotą spalvotą reprodukciją.

— Manau, atpažįsti šią freską?

Jis tikriausiai juokauja. Sofi žvelgė į garsiausią visų laikų freską — „Paskutinę vakarienę“, legendinį Da Vinčio kūrinį, nutapytą Milane, ant Švč. Marijos Maloningosios vienuolyno valgomojo sienos. Nykstanti freska vaizduoja Jėzų ir Jo mokinius tą akimirka, kai Jėzus pareiškė, jog vienas iš jų Jį išduos.

— Taip, žinau šią freską.

— Tada gal neprieštarausi, jeigu šiek tiek pažaisime? Gal gali užsimerkti?

Kiek padvejojusi Sofi užsimerkė.

— Kur sėdi Jėzus? — paklausė Tibingas.

— Viduryje.

— Gerai. Ką Jis ir Jo mokiniai laužo ir valgo?

— Duoną. *Tikriausiai*.

— Puiku. O ką jie geria?

— Vyną. Jie geria vyną.

— Šaunu. Ir dar vienas, jau paskutinis, klausimas. Kiek vyno taurių yra ant stalo?

Sofi patylėjo supratusi, jog tai suktas klausimas. *Po vakarienės Jėzus paėmė vyno taure ir pasidalijo ja su savo mokiniais.*

— Viena, — atsakė Sofi. — Viena taure. *Kristaus taure. Šventasis Gralis.* — Jėzus perleido per rankas vyno taure, kaip kad nūdienos krikščionys daro komunijos metu.

Tibingas atsiduso.

— Dabar atsimerk.

Sofi atsimerkė. Istorikas šypsojosi suktą šypsenėle. Sofi pažvelgė į reprodukciją ir nustebo išvydusi, jog kiekvienas, sėdintis prie stalo, turi po vyno stiklinaitę, įskaitant ir Kristų. Trylika taurelių. Taurelės mažytės, be kojelių, iš stiklo. Reprodukcijoje nėra taurės. Jokio Šventojo Gralio.

Tibingo akys žybtelėjo.

— Nemanai, kad tai šiek tiek keista žinant, jog Biblijoje ir Šventojo Gralio legendoje šis momentas garbinamas kaip Šventojo Gralio radimasis? Atrodo, kad Da Vinčis pamiršo nutapyti Kristaus taure.

— Menotyrininkai neabejotinai turėjo tai pastebėti.

— Nustebsi sužinojusi, kokių anomalijų Da Vinčis čia yra pateikęs. Dauguma mokslininkų jų taip pat nemato, o gal paprasčiausiai dedasi nematą. Iš tikrųjų ši freska yra tikras raktas į Šventojo Gralio paslaptį. Tapydamas „Paskutinę vakarienę“ Da Vinčis viską išdėstė atvirai.

Sofi godžiai įsiskverbė žvilgsniu į reprodukciją.

— Ar freska mums pasako, kas iš tiesų yra Šventasis Gralis?

— Ne *kas*, — sušnabždėjo Tibingas, — o veikiau *kuris*. Šventasis Gralis nėra daiktas. Iš tikrųjų tai... žmogus.

56 SKYRIUS

SOFI KURĮ laiką žiūrėjo į Tibingą, o paskui atsigrėžė į Lengdoną. — Šventasis Gralis yra žmogus? Lengdonas linktelėjo.

— Tiesą sakant, tai — moteris.

Iš tuščio Sofi žvilgsnio Lengdonas suprato, jog ji jau kažkur kitur. Jis prisiminė, kad ir pats taip pat sureagavo, kai pirmą kartą išgirdo tokį teiginį. Ryšys su moteriškumu jam paaiškėjo tik tada, kai jis suvokė Gralio koduojamą simboliką.

Tibingas, atrodo, galvojo apie tą patį.

— Robertai, galbūt kaip tik dabar šį tą paaiškinti turėtų ir simbolių tyrinėtojas?

Tibingas priėjo prie stalo galo, susirado lapą popieriaus ir padėjo jį priešais Lengdoną.

Šis išsitraukė iš kišenės rašiklį.

— Sofi, ar tau pažįstami šiandieniniai moteriškumo ir vyriškumo ženklai?

Lengdonas nupiešė įprastą vyriškumo simbolį <? ir moteriškumo simbolį ?.

— Žinoma, — atsakė Sofi.

— Šie simboliai, — ramiai aiškino jis, — nėra originalūs vyro ir moters ženklai. Daugelis žmonių klaidingai mano, kad vyriškumo simbolis kilo iš skydo ir ieties, o moteriškumo simbolis reiškia grožį atspindinti veidrodi. Iš tikrųjų šių simbolių kilmė yra astronominė, jie simbolizuoja planetą — dievą Marsą ir planetą — deivę Venerą. Pirminiai simboliai buvo gerokai paprastesni.

Lengdonas nupiešė dar vieną ženklą.

A

— Šis simbolis — originalus vyriškumo ženklas, — pasakojo Lengdonas. — Tai elementarus falas.

— Ganėtinai taiklu, — pratarė Sofi.

— Kaip ir tada, — pridūrė Tibingas.

Lengdonas pasakojo toliau.

— Šis ženklas plačiai žinomas kaip *skustuvas*; jis reiškia agresiją ir vyriškumą. Tiesą sakant, kaip tik šis falo simbolis ir šiandien vaizduojamas ant karinių uniformų kariniam laipsniui žymėti.

— Tikrai, — šyptelėjo Tibingas. — Kuo daugiau turi penių, tuo aukštesnis tavo laipsnis. Berniukai lieka berniukais.

Lengdonas mirktelėjo.

— Kalbant toliau, moteriškumo simbolis, kaip ir galima numanyti, yra visiškai priešingas. — Popieriaus lape jis nupiešė kitą simbolį. — Šis simbolis vadinamas taure.

V

Sofi nustebusi pažvelgė.

Lengdonas suprato, kad ji jau užčiuopė ryšį.

— Taurė, — tęsė Lengdonas, — primena indą ar puodelį; dar svarbiau, šis simbolis savo forma panašus į moters iščias. Jis reiškia moteriškumą, moterystę ir vaisingumą. — Lengdonas pažvelgė tiesiai Sofi į akis. — Sofi, legenda pasakoja, jog Šventasis Gralis yra taurė — indas. Bet Gralio kaip taurės samprata iš tikrųjų tėra alegorija, sumanyta stengiantis apsaugoti tikrąją Šventojo Gralio prigimtį. Kitaip sakant, legendoje minima taurė yra kur kas svarbesnė dalykų metafora.

— Tikriausiai moters, — pratarė Sofi.

— Būtent, — nusišypsojo Lengdonas. — Gralis iš tikrųjų yra senasis moterystės simbolis, o Šventasis Gralis reiškia šventąjį moteriškumą ir deivę, kuri, žinoma, buvo prarasta, eliminuota Bažnyčios. Moteriška galia ir moters galimybė teikti gyvybę kažkada buvo laikoma šventa, bet ji kėlė grėsmę daugiausia vyriškai Bažnyčiai, todėl šventasis moteriškumas buvo pradėtas demonizuoti ir pavadintas nešvariu. Žmogus, o ne Dievas sukūrė „prigimtinės nuodėmės“ sampratą, esąs Ieva paragavo obuolio ir išprovokavo žmonių giminės nuopuolį. Moteris, kažkada buvusi šventa gyvybės nešėja, vėliau tapo priešu.

— Turėčiau pridurti, — suburkavo Tibingas, — kad moters, kaip gyvybės nešėjos, samprata buvo senosios religijos pagrindas. Vaiko gimimas buvo slėpiningas ir itin svarbus dalykas. Deja, krikščioniškoji filosofija nutarė ignoruoti biologinę tiesą, pasisavino moteriškas kūrybos galias ir kūrėju paskelbė vyrą. Pradžios knygoje rašoma, kad Ieva buvo sukurta iš Adomo šonkaulio. Moteris tapo vyro „atžala“, o kartu ir nuodėmingąja. Pradžios knyga buvo deivės dienų galo pradžia.

— Gralis, — tęsė Lengdonas, — yra prarastos deivės simbolis. Atėjus krikščionybei senoji pagonių religija taip paprastai neužgeso. Legendos apie riterių ieškomą prarastąjį Gralį iš tikrųjų pasakojo apie uždraustas prarasto šventojo moteriškumo paieškas. Riteriai, teigę, jog „ieško taurės“, iš tikrųjų kalbėjo koduota kalba, nes stengėsi apsaugoti nuo Bažnyčios, pavergusios moteris, ištrėmusios deivę, deginusią netikinčiuosius ir uždraudusios pagonišką pagarbą šventajam moteriškumui.

Sofi papurtė galvą.

— Atsiprašau, bet kai pasakėte, kad Šventasis Gralis yra žmogus, pamaniau, jog turite galvoje konkretų asmenį.

— Taip ir yra, — atsakė Lengdonas.

— Ir ne bet kokią konkretų asmenį, — pratrūko Tibingas. Susijaudinęs jis pašoko ant kojų. — Kalbame apie moterį, nešiojusią tokią nepaprastą paslaptį, jog atskleista ji būtų galėjusi sugriauti pačius krikščionybės pamatus!

Sofi atrodė apstulbusi.

— Ar ši moteris — gerai žinoma istorinė asmenybė?

— Pakankamai gerai, — atsakė seras Li. Jis pasiėmė ramentus ir mostelėjo koridoriaus kryptimi. — Jeigu sutiksite nueiti į mano kabinetą, mieli bičiuliai, man bus labai malonu jums parodyti Da Vinčio nutapytą jos paveikslą.

Už dviejų kambarių, virtuvėje, priešais televizorių tylėdamas stovėjo Tibingo tarnas Remi Legaliudesas. Žinių kanalas rodė vyro ir moters nuotraukas... tai tie patys du žmonės, kuriems jis ką tik patiekė arbatos.

57 SKYRIUS

STOVĖDAMAS PRIE užtvėrto kelio prie Ciuricho banko — saugyklos leitenantas Kolė svarstė, kodėl Fisas gaišta Ir taip ilgai nepristato kratos orderio. Akivaizdu, kad bankininkai kažką slepia, jie teigia, jog Lengdonas ir Nevė buvo atvažiavę anksčiau, bet paskui buvo išprašyti iš banko, nes negalėję tiksliai pasakyti sąskaitos numerio.

Tai kodėl jie mūsų neįsileidžia, kad galėtume patys apsižiūrėti?

Galiausiai suskambo Kolė mobilusis telefonas. Skambino iš štabo Luvre.

— Ar dar neturime kratos orderio? — paklausė Kolė.

— Pamiršk tą banką, leitenante, — pasakė jam agentas. — Mes jau radome siūlo galą. Žinome tikslią vietą, kur slepiasi Lengdonas su Nevė.

Kolė klestelėjo ant automobilio kapoto.

— Tikriausiai juokauji.

— Turiu jų adresą. Jie yra kažkur visai netoli Versalio.

— Ar kapitonas Fisas apie tai žino?

— Dar ne. Jis labai užsiėmęs, nes dabar kalbasi telefonu kažkoku labai svarbiu klausimu.

— Aš jau važiuoju. Kai tik bus laisvas, tegu man paskambina.

Kolė užsirašė adresą ir išsuko į automobilį. Toldamas nuo banko Kolė prisiminė, jog pamiršo paklausti, kas iš policininkų susekė Lengdono buvimo vietą. Bet tai ir nėra labai svarbu. Kolė jautėsi labai laimingas galėdamas išpirkti ankstesnes klaidas ir atsikratyti apėmusio skepticizmo. Jis buvo pasirengęs sudalyvauti reikšmingiausioje savo karjeroje suėmimo akcijoje.

Kolė radijo telefonu susisiekė su penkiais jį lydėsiančiais automobiliais.

— Vyručiai, tik be jokių sirenų. Lengdonas neturi žinoti, jog atvažiuojame.

Už keturiasdešimties kilometrų į kelkraštį nuo kaimo keliuko pasuko juodas „Audi“; automobilis sustojo palaukės šešėliuose. Iš automobilio išlipęs Silas pa-

žvelgė pro geležinės tvoros strypus; tvora buvo apjuostas didžiulis plotas. Jis pažvelgė į ilgą mėnulio nušviestą šlaitą, vedantį prie tolimoje stūksančio namo.

Pirmame aukšte matėsi plieskiančios šviesos. *Keista, kad tokiu metu žmonės nemiega*, šypsodamasis pagalvojo Silas. Tikriausiai Mokytojo suteikta informacija tiksli. *Be kartinio akmens iš šių namų, neišeisiu*, prisiekė Silas. *Neapvilsiu vyskupo ir Mokytojo*.

Pasitikrinęs *Heckler and Koch* trylikos šovinių apkabą Silas prakišo ginklą pro virbus ir numetė ant kitapus tvoros plytinčios samanotos žemės. Paskui, įsikišęs tvoros viršaus, jis nušoko jau kitoje pusėje. Nepaisydamas spygliuoto diržo keliamo skausmo Silas pakėlė ginklą ir pasileido bėgti žole apaugusiu šlaitu į viršų.

58 SKYRIUS

TIBINGO KABINETAS niekuo nepriminė kabinetų, kokių buvo tekę matyti Sofi. Sero Li kabinetas buvo šešis ar septynis kartus didesnis už pačią prabangiausią kontorą; kunigaikščio palikimas — *cabinet de travail* buvo panašus į keistą mokslinės laboratorijos, bibliotekos archyvo ir smulkių prekių krautuvės hibridą. Trys viršuje pakabinti sietynai apšvietė, rodė, begalines plytelėmis klotas grindis, nusėtas stalų salelėmis, užverstomis knygomis, meno kūrinių, istorinėmis vertybėmis ir neįtikėtinu skaičiumi įvairiausių elektroninių prietaisų — kompiuterių, projektorių, mikroskopų, kopijavimo aparatų ir plokščių skaitytuvų.

— Pertvarkiau pokylių salę, — kiek droviai pratarė Tibingas, įvedęs svečius į vadinamąjį kabinetą. — Retai kada tenka šokti.

Sofi atrodė, kad visa naktis virto į keistą prieblandos zoną, kur viskas klostosi rie taip, kaip ji tikėjosi.

— Ir visa tai reikalinga jūsų darbui?

— Mano gyvenimo prasme tapo tiesos ieškojimas, — pratarė Tibingas. — O Sangrelis — mano mylimiausia meilužė.

Šventasis Gralis yra moteris, pagalvojo Sofi; jos galvoje kirbėjo begalė minčių, kurios, regis, neturėjo jokios prasmės.

— Sakėte, jog turite paveikslą moters, kuri, kaip teigiate, yra Šventasis Gralis.

— Taip, bet ne aš teigiu, kad ji yra Gralis. Pats Kristus taip pareiškė.

— Kur tasai paveikslas? — paklausė Sofi, žvalgydamasi po sienas.

— Hmmm... — Tibingas dėjosi pamiršęs. — Šventasis Gralis. Sangrelis. Taurė.

Staiga jis pasisuko ir parodė pirštu į tolimiausią sieną. Ten kabėjo aštuonių pėdų ilgio „Paskutinės vakarienės“ reprodukcija, tas pats paveikslas, į kurį visai neseniai žiūrėjo Sofi.

— Štai kur ji!

Sofi buvo tikra, jog kažką praleido ar nesuprato.

— Juk tai tas pats paveikslas, kurį ką tik man rodėte.

Tibingas mirktelėjo.

— Žinau, bet padidintas jis gerokai efektingesnis. Ar tau taip neatrodo?

Sofi atsigręžė į Lengdoną prašydama pagalbos.

— Aš jau nieko nebežinau...

Lengdonas nusišypsojo.

— Kaip išaiškėja, „Paskutinėje vakarieneje“ ištis pavaizduotas Šventasis Gralis. Leonardas neabejotinai nutapė ir ją.

— Luktelėkite, — pratarė Sofi. — Juk sakėte, kad Šventasis Gralis yra moteris. „Paskutinėje vakarieneje“ nutapyta trylika vyrų.

— Tikrai? — kilstelėjo antakius Tibingas. — Pažvelk atidžiau.

Sofi abejodama priėjo arčiau reprodukcijos ir išžiūrėjo į trylika figūrų — viduryje paveiklo yra Jėzus Kristus, šeši mokiniai Jo kairėje, šeši — dešinėje.

— Jie visi vyrai, — patikino Sofi.

— Neįau? — klaustelėjo Tibingas. — O ką galėtum pasakyti apie garbingoje vietoje, Viešpačiui iš dešinės, sėdintį žmogų?

Sofi susikaupusi išžiūrėjo į visai prie pat Jėzaus dešinėje pusėje nutapytą figūrą. Ištyrinėjusi žmogaus veidą ir kūną ji pajuto kylant nuostabą. Nutapytas žmogus — banguotais rudais plaukais, grakščiai sunertomis rankomis, matėsi nežymus krūtinės iškilimas. Be jokių abejonių tai... moteris.

— Tai — moteris! — šuktelėjo Sofi.

Tibingas juokėsi.

— Štai tau ir siurprizas. Patikėk, tu neklysti. Leonardas buvo įgudęs tapyti skirtingas lytis.

Sofi negalėjo atitraukti akių nuo greta Kristaus sėdinčios moters. *Paskutinėje vakarieneje turėtų dalyvauti trylika vyrų. Kas toji moteris? Nors Sofi jau daugelį kartų buvo mačiusi šį klasikinį kūrinį, ji niekada nebuvo pastebėjusi tos akivaizdžios keistenybės.*

— Visi tai pražiūri, — pratarė seras Li. — Mūsų išankstinės nuostatos šio paveiklo atžvilgiu yra tokios nepajudinamos, kad mūsų sąmonė blokuoja neatitikimą ir nukreipia žvilgsnius nuo tiesos.

— Šitai vadinama *scotoma*, — pridūrė Lengdonas. — Kartais smegenys būtent taip traktuoja reikšmingus simbolius.

— Yra ir kita priežastis, dėl kurios galėjai nepastebėti tos moters, — pasakė Tibingas. — Dauguma nuotraukų, skirtų meno albumams, buvo daryta iki 1954 metų, kai dar kai kurios freskos detalės buvo paslėptos po suodžių sluoksniu ir nustelbtos neįgudusių aštuoniolikto amžiaus restauratorių potėpių. Pagaliau

freska buvo nuvalyta, ir buvo paliktas tik originalus Da Vinčio nuteptas dažų sluoksnis, — Tibingas mostelėjo į nuotrauką. — *Et voila.*

Sofi priėjo dar arčiau reprodukcijos. Jėzui iš dešinės sėdinti moteris atrodė jauna ir pamaldi, ramaus veido, gražių rusvų plaukų, ramiai sunėrusi rankas. *Ir tai yra moteris, kuri plikomis rankomis galėtų sutriuškinti Bažnyčią?*

— Kas ji? — paklausė Sofi.

— Ji, mano brangioji, — atsakė Tibingas, — yra Marija Magdaliėtė.

Sofi atsigrėžė.

— Prostitutė?

Tibingas net atsiduso, tarsi šis žodis būtų įžeidęs jį asmeniškai.

— Magdaliėtė tokia nebuvo. Šis nelaimingas nesusipratimas — tai bjaurios ankstyvosios Bažnyčios pradėtos kampanijos palikimas. Bažnyčiai reikėjo apjuodinti Mariją Magdaliėtę, kad pridengtų pavojingą paslaptį — jai tekusio Šventojo Gralio vaidmenį.

— Vaidmenį?

— Kaip jau sakiau, — pamėgino paaiškinti Tibingas, — ankstyvajai Bažnyčiai reikėjo įtikinti pasaulį, kad mirtingasis pranašas Jėzus buvo dieviška būtybė. Todėl visos evangelijos, akcentuojančios žemiškuosius Jėzaus gyvenimo aspektus, turėjo būti išbrauktos iš Biblijos. Deja, pirmieji redaktoriai susidūrė su keblumais: evangelijose nuolat kartodavosi nerimą kėlusi žemiška tema. Marija Magdaliėtė. — Tibingas patylėjo. — Tiksliau, jos santuoka su Jėzumi Kristumi.

— Atsiprašau? — tarstelėjo Sofi ir dirstelėjo į Lengdoną, o paskui vėl nukreipė akis į Tibingą.

— Taip teigia istoriniai šaltiniai, — patikino Tibingas. — Nė nekyla abejonų, kad Da Vinčiui šis faktas buvo žinomas. „Paskutinė vakarienė“, galima sakyti, šaukte šaukia besigrožintiems paveikslu, kad Jėzus ir Magdaliėtė buvo pora.

Sofi vėl pažvelgė į freską.

— Atkreipk dėmesį, kad Jėzus su Magdaliėtė apsivilkę taip, tarsi būtų veidrodinis vienas kito atspindys, — Tibingas parodė į dvi paveikslo centre esančias figūras.

Sofi jautėsi tarsi užhipnotizuota. Aiškiai buvo matyti, kad jų drabužiai priešingų spalvų — Jėzus vilkėjo raudoną drabužį ir mėlyną apsiaustą, o Marija Magdaliėtė — mėlyną drabužį ir raudoną apsiaustą. *In ir jang.*

— Pastebimas ir dar keistesnis dalykas, — tęsė Tibingas. — Įsižiūrėjusi pamatysi, kad Jėzus ir Jo nuotaka liečiasi šonais ir traukiasi vienas nuo kito, tarsi norėtų tarp savęs sukurti aiškiai apibrėžtą neigiamą erdvę.

Tibingui dar nespėjus Sofi parodyti ypatingojo kontūro, Sofi pati jį pastebėjo — paveikslo centre neginčijamai matėsi V pavidalas. Tai tas pats simbolis, kurį visai neseniai kalbėdamas apie Gralį nupiešė Lengdonas, — taurė ir moters iščios.

— Pagaliau, — pridūrė Tibingas, — jeigu į Jėzų ir Magdaliėtę pažvelgsi ne kaip į žmones, o kaip į kompozicinius elementus, pamatysi dar vieną aiškiai išsiskiriančią formą. — Tibingas kiek patylėjo. — Pamatysi vieną abėcėlės raidę.

Sofi iškart ją pastebėjo. Netikslu būtų sakyti, kad Sofi ją pamatė; staiga nutiko taip, kad tik tą raidę ji ir tesugebėjo matyti. Žvelgiant į paveikslą centrą nesudvejojus galima išskirti nepriekaištingai dailios, didžiulės M raidės kontūrą.

— Ar neatrodo, kad viskas per daug tikslu, kad būtų sutapimas? — paklausė Tibingas.

Sofi stovėjo apstulbusi.

— Kodėl čia „įrašyta“ toji raidė?

Tibingas gūžtelėjo pečiais.

— Šamokslo teoretikai sakys, kad ši raidė reiškia *santuoką* (*Matrimonio*), arba *Mariją Magdalię*. Atvirai kalbant, niekas tvirtai to nežino. Vienintelis neabejotinai aiškus dalykas yra tas, jog M raidė čia išties paslėpta. Nesuskaičiuojama daugybė su Graliu susijusių kūrinių kur nors slepia raidę M — kartais toji raidė būna vandens ženklas, kartais ji būna paslėpta po dažų sluoksniu, o kartais koduojama kaip kompozicijos aliuzija. Neabejotinai ryškiausia M raidė „įkūnyta“ Paryžiaus Dievo Motinos Londone altoriuje; šį kodą sumanė buvęs Siono vienuolyno didysis magistras Žanas Kokto.

Sofi permastę išgirstą informaciją.

— Sutinku, kad paslėptos M raidės intriguoja, bet nemanau, jog kas nors galėtų tvirtinti, jog tai Jėzaus ir Magdaliės santuokos įrodymas.

— Ne ne, — atsakė Tibingas eidamas prie netoliese stovinčio knygomis apkrauto stalo. — Kaip jau sakiau, Jėzaus ir Magdaliės santuoką liudija dalis istorinių įrašų, — jis ėmė raustis po knygų krūvą. — Be to, Jėzų kaip vedusį žmogų yra kur kas lengviau suvokti nei mums įprastą biblinio viengungio Jėzaus įvaizdį.

— Kodėl? — paklausė Sofi.

— Todėl, kad Jėzus buvo žydas, — įsiterpė Lengdonas, kol Tibingas ieškojo kažkokios knygos. — Pagal tuometines visuomenės etiketo normas žydų vyrams faktiškai buvo draudžiama gyventi nevedusiems. Pagal žydų papročius celibatas buvo smerkiamas; kiekvieno žydų tėvo pareiga buvo surasti savo sūnui tinkamą žmoną. Jeigu Jėzus nebūtų buvęs vedęs, nors vienoje iš Biblijos evangelijų būtų apie tai užsiminta ir kaip nors paaiškinta neįprasta Jo viengungystė.

Tibingas susirado didžiulę knygą ir pastūmė per stalą Sofi ir Lengdorio link. Odiniais viršeliais aptaisyta knyga buvo plakato dydžio, atrodė kaip milžiniškas atlasas. Ant viršelio matėsi užrašas: „Gnostikų evangelijos“. Tibingas atvertė knygą; Lengdonas su Sofi priėjo arčiau. Sofi matė, jog knygoje atspausťos padidintos kažkokių senovinių dokumentų nuotraukos — apdriskęs papirusas ir ranka užrašytas tekstas. Ji nesuprato tos senovinės kalbos, bet šalia nuotraukų buvo išspausdintas teksto vertimas.

— Štai Nag Hamadžio ir Negyvosios Jūros rankraščių fotokopijos, apie kurias kalbėjau anksčiau, — pratarė Tibingas. — Tai anksčiausi krikščionių užrašai. Deja, jie nesutampa su Biblijos evangelijomis.

Atvertę knygą per vidurį Tibingas bakstelėjo pirštu į kelias pastraipas.

— Vertėtų pradėti nuo Pilypo evangelijos.

Sofi perskaitė pastraipą:

O Išganytojo bendrakeleivė yra Marija Magdaliėtė. Kristus ją mylėjo labiau už visus kitus mokinius ir dažnai bučiuodavo ją į lūpas. Kitus Jo mokinius tai žeidė, ir jie reiškė savo nepasitenkinimą. Jie klausinėdavo Jo: „Kodėl ją myli labiau už mus visus?“

Šie žodžiai nustebino Sofi, bet ji nedrįso daryti galutinių išvadų.

— Bet čia nieko apie santuoką nepasakyta.

— *Au contraire*, — Tibingas šypsodamasis bakstelėjo pirštu į pirmą eilutę. — Kaip tau paaiškintų kiekvienas aramėjų mokslo tyrėjas, žodis „bendrakeleivis“ tomis dienomis paraidžiui reiškė sutuoktinį.

Lengdonas pritarė linktelėjimu.

Sofi dar kartą perskaitė pirmą eilutę. *O Išganytojo bendrakeleivė yra Marija Magdaliėtė.*

Tibingas versdamas knygą bakstelėjo pirštu dar į kelias pastraipas, kuriose, didelei Sofi nuostabai, buvo aiškiai parašyta apie romantiškus Magdaliėtės ir Jėzaus santykius. Skaitydama šias pastraipas Sofi prisiminė įpykusį kunigą, pasibeldusį į senelio namų duris, kai ji dar buvo mokinukė.

— Ar tai Žako Sonjero namai? — paklausė kunigas, žvelgdamas į mažąją Sofi, kai šioji atidarė duris. — Norėčiau su juo pasikalbėti apie jo parašytą vedamąją.

Kunigas parodė jai laikraštį.

Sofi pakvietė senelį, ir abu vyrai senelio kabinete užsidarė duris. *Mano senelis kažką parašė laikraščiu!* Sofi greitai nulėkė į virtuvę ir pervertė rytinį laikraštį. Savo senelio pavardę ji perskaitė po antrame puslapyje išspausdintu straipsniu. Sofi perskaitė straipsnį. Ji nesuprato visko, kas ten buvo parašyta, bet, regis, Prancūzijos vyriausybė, pajutusi kunigų spaudimą, sutiko uždrausti rodyti amerikiečių filmą „Paskutinis Kristaus gundymas“, kuriame pasakojama apie Kristaus ir vienos ledi, vardu Marija Magdaliėtė, lytinius santykius. O senelio straipsnyje buvo rašoma, kad Bažnyčia pasielgė arogantiškai ir suklydo uždraudusi rodyti tą filmą.

Nieko keista, kad kunigas be galo įpykęs, pagalvojo Sofi.

— Tai pornografija! Šventvagystė! — rėkavo kunigas iš kabineto, verždamasis lauko durų link. — Ir kaip galite tiek sau leisti! Tas amerikietis Martinas Skorsezė yra piktžodžiautojas, ir Prancūzijos bažnyčia niekada jam neužleis sakyklos!

Išeidamas kunigas trenkė durimis.

Išėjęs į virtuvę senelis užtiko Sofi su laikraščiu rankose ir susiraukė.

— Tu labai greita.

Sofi paklausė:

— Tu manai, kad Jėzus Kristus turėjo merginą?

— Ne, mieloji, aš tik pasakiau, kad Bažnyčiai neturėtų būti leista mums aiškinti, kokias nuostatas privalome turėti, o kokių ne.

— Ar Jėzus turėjo merginą?
Senelis kelias minutes tylėjo.
— O jeigu ir būtų turėjęs, ar tai būtų labai blogai?
Sofi pamastė, o paskui gūžtelėjo pečiais.
— Aš neprieštaraučiau.

Seras Li Tibingas tebepasakojo.

— Nekamuosiu tavęs nesuskaičiuojama daugybe Jėzaus ir Magdalietės sąjungos užuominų. Tai jau kruopščiai ištirta dabartinių istorikų. Tačiau norėčiau pabrėžti štai ką, — Tibingas parodė dar vieną pastraipą. — Tai ištrauka iš evangelijos pagal Mariją Magdalietę.

Ir Petras tarė: „Ar Išganytojas tikrai kalbėjosi su moterimi be mūsų žinios? Ar mes visi turėtume atsigręžti ir jos klausytis? Ar ji jam labiau patinka už mus?”

Ir Levis atsakė: „Petrai, tu visada buvai karštakošis. Dabar matau, jog mėgini varžytis su moterimi kaip jos varžovas. Jeigu patsai Išganytojas ją išaukštino, kas tariesi esąs, jeigu ją atstumi? Žinoma, kad Išganytojas ją labai gerai pažįsta. Todėl ir myli ją daugiau už mus”.

— Moteris, apie kurią jie kalba, — paaiškino Tibingas, — yra Marija Magdalietė. Petras jai pavydi.

— Todėl, kad Marija patiko Jėzui?

— Ne tik dėl to. Jų ryšiai buvo daug stipresni už paprastą simpatiją ar meilę. Kaip rašoma evangelijose, tuo metu Jėzus jau įtarė, kad greitai bus suimtas ir nukryžiuotas. Todėl jis perdavė Marijai Magdaliaitei nurodymus, kaip valdyti Bažnyčią, kai Jo nebebus. Taigi todėl Petras ir reiškia nepasitenkinimą, kad jam teks griežti antruoju smuiku, po moters. Drįstu manyti, kad Petras buvo moterų diskriminacijos šalininkas.

Sofi stengėsi viską suvokti.

— Jūs kalbate apie šventąjį Petrą — tą Uolą, ant kurios Jėzus pastatė savo Bažnyčią?

— Taip, apie tą patį, išskyrus vieną dalyką. Kaip rašoma tose tikrosiose evangelijose, nurodymus, kaip steigti Krikščionių bažnyčią, Kristus perdavė ne Petrai. Nurodymus jis paliko Marijai Magdaliaitei.

Sofi pažvelgė į Tibingą.

— Jūs sakote, kad Krikščionių bažnyčiai toliau turėjo vadovauti moteris?

— Toks buvo sumanymas. Jėzus buvo pirmasis feministas. Jis norėjo, kad Jo Bažnyčia toliau būtų Marijos Magdalietės rankose.

— O Petrai tai kėlė daug problemų, — pridūrė Lengdonas, rodydamas į „Paskutinę vakarienę”. — Štai čia yra Petras. Kaip matote, Da Vinčis puikiai žinojo Petro požiūrį į Mariją Magdalietę.

Sofi ir vėl neteko žado. Paveikslė matyti grėsmingai į Mariją Magdalię palinkęs Petras, kurio ranka, labai primenanti peilio ašmenis, kėsina į jos kaklą. Tas pats grėsmingas gestas, kaip ir „Madonos uolose“ paveikslė!

— Ir dar čia, — Lengdonas parodė į šalia Petro susispietusius mokinius. — Pranašauja nelaimę, tiesa?

Sofi pašnairavusi pamatė iš mokinių būrio iškištą ranką.

— Ar kalbate apie tą ranką, laikančią durklą?

— Taip. Dar keisčiau yra tai, kad suskaičiavusi rankas, įsitikinsite, jog ši ranka yra... niekieno. Ji tarsi atskirta nuo kūno. Anonimiška.

Sofi apstulbusi stovėjo ir spoksojo į paveikslą.

— Atsiprašau, bet aš vis dar niekaip nesuprantu, kaip visa tai sieja Mariją Magdalię su Šventuoju Graliu.

— Aha! — vėl šuktelėjo Tibingas. — Štai čia ir slypi visi sunkumai!

Jis vėl pasisuko į stalą ir, išsitraukęs didelę diagramą, patiesė ją priešais Sofi. Lape buvo pavaizduota smulki genealogija.

— Tik nedaugelis žmonių žino, kad Marija Magdalię buvo ne tik Kristaus dešinioji ranka, bet ir šiaip įtakinga moteris.

Dabar Sofi pamatė šeimos medžio pavadinimą.

BENJAMINO GENTIS

— Marija Magdalię yra štai čia, — Tibingas bakstelėjo pirštu į genealoginio medžio viršų.

Sofi nustebo.

— Ji kilusi iš Benjamino dinastijos?

— Taip, tikrai, — atsakė Tibingas. — Marijos Magdaliės kilmė karališka.

— Bet aš susidariau įspūdį, kad Magdalię buvo vargšė.

Tibingas papurtė galvą.

— Magdalię praminė kekše, kad būtų ištrinti jos ryšiai su labai įtakinga šeima.

Sofi susivokė vėl žvelgianti į Lengdoną, o šis ir vėl linktelėjo. Tada ji vėl atsigrėžė į Tibingą.

— Bet kodėl ankstyvajai Bažnyčiai turėjo rūpėti, ar Magdalię turi karališkojo kraujo?

Britas nusišypsojo.

— Mano mielas vaikel, Bažnyčiai daugiau nerimo kėlė ne karališkasis Marijos Magdaliės kraujas, o jos santuoka su Kristumi, kuris taip pat turėjo karališkojo kraujo. Kaip žinai, Mato parašytoje knygoje sakoma, kad Jėzus kilęs iš Dovydo dinastijos, taigi jis yra karaliaus Saliamono palikuonis, žydų karalius. Vesdamas įtakingų Benjamino palikuonių nuotaką Jėzus suliejo dvi karališkojo kraujo linijas — sukūrė galingą politinę sąjungą ir įgavo realią galimybę teisėtai reikalauti sosto bei atgaivinti karalių dinastiją, kaip buvo valdant Saliamonui.

Sofi pajuto, kad Tibingas artėja prie kulminacijos.

Pastebėjo, kaip mokslininkas susijaudino.

— Legenda apie Šventąjį Gralį yra legenda apie karališkąjį kraują. Kai legendoje pasakojama apie „taurę, kurioje yra Kristaus kraujas“, iš tikrųjų turima galvoje Marija Magdaliėtė — moters iščios, nešiojusios karališkąjį Jėzaus giminės kraują.

Šie žodžiai, nuaidėję pokylių salėje, po kurio laiko pasiekė ir Sofi mintis.

Marija Magdaliėtė nešiojo karališkąjį Jėzaus Kristaus palikuonį?

— Bet kaip galima kalbėti apie Kristaus kraujo liniją, jeigu... — ji nutilo ir pažvelgė į Lengdoną.

Lengdonas švelniai nusišypsojo.

— Jeigu jie neturėjo vaiko?

Sofi stovėjo apstulbusi.

— Klausykis, — tarė Tibingas, — didžiausios paslapties žmonijos istorijoje. Jėzus Kristus ne tik buvo vedęs, bet taip pat buvo ir tėvas. Mieloji, Marija Magdaliėtė buvo Šventasis Indas. Ji buvo taurė, nešiojanti karališkąjį Jėzaus Kristaus palikuonį. Ji ir buvo tos iščios, turėjusios pradėti giminę, ji ir buvo vynuogė, turėjusi išnokinti šventą vaisių!

Sofi pajuto, kaip ant jos rankų stojasi plaukeliai.

— Bet kaip tokia didžiulė paslaptis galėjo būti išlaikyta per tokią daugybę metų?

— Dangau! — šūktelėjo Tibingas. — Ji ir nebuvo išlaikyta! Karališkasis Jėzaus Kristaus giminės kraujas yra visais laikais gyvavusios legendos — Šventojo Gralio — šaltinis. Magdaliėtės istorija ištisus amžius buvo skelbiama nuo kiekvieno stogo visokiausiomis kalbomis, koduota įvairiausiomis metaforomis. Jeigu tik atsimerktum, visur išgirstum jos istoriją.

— O Sangrelio dokumentai? — paklausė Sofi. — Jie lyg ir turėtų būti įrodymas, kad Jėzus buvo pradėjęs karališkojo kraujo dinastiją?

— Taip, jie ir įrodo.

— Vadinasi, visa Šventojo Gralio istorija — karališkojo kraujo istorija?

— Paraidžiui suprantant — taip, — atsakė Tibingas. — Žodis Sangrelis kilo iš Švento Grelio, arba Šventojo Gralio. Tačiau pati seniausia Sangrelio forma yra du skirtingi žodžiai.

Tibingas brūkštelėjo žodžius ant popieriaus skiautės ir padavė ją Sofi.

Sofi perskaitė, kas buvo užrašyta.

S a n g R e a l

Akimirksniu Sofi suvokė, ką tai reiškia išvertus. *Sang Real*, išvertus pažodžiui, reiškia karališkąjį kraują.

59 SKYRIUS

OPUS D EI centro, įsikūrusio Niujorke, Leksingtono aveniu, vestibulyje sėdintis administratorius nustebo telefono ragelyje išgirdęs vyskupo Aringarozos balsą.

— Labas vakaras, sere.

— Ar man niekas nepaliko žinutės? — paklausė vyskupas neįprastai nekantraudamas.

— Taip, sere, paliko. Labai džiaugiuosi, kad paskambinote. Pats negalėjau su jumis susisiekti. Maždaug prieš pusvalandį jums skambino labai svarbiu reikalu.

— Na? — tarstelėjo Aringarozas. Atrodė, kad jam palengvėjo išgirdus naujienas. — Ar skambinęs žmogus pasakė savo pavardę?

— Ne, sere, jis pasakė tik telefono numerį, — operatorius perdavė numerį.

— Pirmieji skaičiai trisdešimt trys? Abonentas Prancūzijoje, tiesa?

— Taip, sere, Paryžiuje. Skambinęs žmogus sakė, jog be galo svarbu, kad kuo greičiau jam paskambintumėte.

— Ačiū. Aš laukiau šio skambučio.

Aringarozas greitai nutraukė ryšį.

Padėjęs ragelį administratorius svarstė, kodėl Aringarozai kalbant ragelyje taip traškėjo. Pagal kasdienę dienotvarkę šį savaitgalį vyskupas turėtų būti Niujorke, bet jo balsas skambėjo taip, tarsi jis būtų kitame pasaulio krašte. Administratorius patraukė pečiais. Pastaruosius kelis mėnesius vyskupas Aringarozas elgiasi labai keistai.

Tikriausiai neveikė mano mobilusis telefonas, pagalvojo Aringarozas, kai jo FIAT privažiavo prie Romos Campino oro uosto. Mokytojas mėgino su manimi susisiekti. Nors Aringarozas susirūpino praleidęs skambutį, jį drąsino mintis, kad Mokytojas jaučiasi toks pasitikintis savimi, jog net paskambino tiesiai į Opus Dei centrą.

Tikriausiai šiąnakt Paryžiuje viskas klostosi sklandžiai.

Pradėjęs rinkti numerį Aringarozas staiga pajuto užplūstant jaudulį — netrukus jis bus Paryžiuje. *Nusileisiu dar prieš auštant.* Vyskupo jau laukė nedidelis lėktuvėlis su turbokompresoriumi, parengtas trumpam skrydžiui į Prancūziją. Tokiu metu jis negali skristi civiliniu reisų, ką jau kalbėti apie lagaminėlio turinį.

Pasigirdo telefono signalas.
Atsiliepė moters balsas.
— *Direction Centrale Police Judiciaire.*
Aringarozas sudvejojo. To jis nesitikėjo.
— Aa, taip... ar manęs prašėte paskambinti šiuo numeriu?
— *Qui êtes — vous?* — paklausė moteris. — Kuo jūs vardu?
Aringarozas suabejojo, ar jam reikėtų pasisakyti kas esąs. *Prancūzijos nepriklausoma policija?*
— Kuo jūs vardu, mesjė? — neatlyžo moteris.
— Vyskupas Manuelis Aringarozas.
— *Un moment.*
Pasigirdo spragtelėjimas.
Po ilgokos pertraukos vyskupas išgirdo kito žmogaus šiurkštų ir griežtą balsą.
— Vyskupe, džiaugiuosi, kad pagaliau jus radau. Mudu turime daug ką aptarti.

60 SKYRIUS

SANGRELIS... *Sang Real... Šventasis Grelis... Karališkasis Kraujas... Šventasis Gralis.*

Viskas tarpusavyje susiję.
Šventasis Gralis yra Marija Magdalieta... Jėzaus Kristaus karališkojo palikuonio motina. Stovėdama pokylių salės tyloje ir žiūrėdama į Lengdoną Sofi vėl pasijuto susipainiojusi. Kuo daugiau paslaptingosios dëlionės dalių Lengdonas ir Tibingas jai parodydavo, tuo labiau nenuspėjamas pasirodydavo dëlionės paveikslas.

— Kaip matai, mieloji, — kalbėjo Tibingas, šlubčiodamas knygų lentynos link, — Leonardas nėra vienintelis, mėginęs pasakyti pasauliui visą tiesą apie Šventąjį Gralį. Daugelis istorikų kuo smulkiausiai rašė kronikas apie Jėzaus Kristaus kraujo dinastiją.

Tibingas perbraukė pirštu per visą knygų eilę; čia buvo surikiuota keli tuzinai egzempliorių.

Sofi pakreipė galvą ir ėmė skaitinėti knygų pavadinimus:

TAMPLIERIŲ APREIŠKIMAS:

Slaptieji tikrosios Kristaus tapatybės sergėtojai

MOTERIS SU ALEBASTRO INDU:
Marija Magdaliėtė ir Šventasis Gralis

EVANGELIJŲ DEIVĖ
Šventojo moteriškumo prisikėlimas

—Štai čia tikriausiai pati žinomiausia knyga, — pratarė Tibingas, paėmęs iš lentynos knygą kietu apdriskusiu viršeliu ir duodamas ją Sofi.

Ant viršelio buvo užrašyta:

ŠVENTASIS KRAUJAS, ŠVENTASIS GRALIS
Pripažinta perkamiausia tarptautiniu mastu knyga

Sofi pakėlė akis.

—Perkamiausia tarptautiniu mastu knyga? Niekada apie tokią nesu net girdėjusi.

—Tu tada dar buvai visai jauna. Devintajame dešimtmetyje ši knyga sukėlė nemenką sumaištį. Mano manymu, analizuodami tikėjimo klausimus knygos autoriai keliuose vietose pateikia abejotinų teiginių, bet esminės jų prielaidos teisingos. Jų garbei reikia pasakyti, jog jie šauniai pasielgė iškėlę viešumon Kristaus palikuonio idėją.

—Kaip į šią knygą sureagavo Bažnyčia?

—Žinoma, labai priešiška. Bet to ir reikėjo tikėtis. Juk knyga parašyta apie paslaptį, kurią Vatikanas mėgino palaidoti dar ketvirtame amžiuje. Kryžiaus karai taip pat kilo dar ir dėl to. Buvo renkama ir naikinama informacija. Ankstyvosios Bažnyčios vyrams Marijos Magdaliėtės keliama grėsmė buvo potencialiai pražūtinga. Ji ne tik buvo toji moteris, kuriai Jėzus pavedė Bažnyčios įkūrimo užduotį, ji taip pat turėjo fizinių įrodymų, jog Bažnyčios naujai išaukštinta dievybė pradėjo mirtingųjų giminę. Mėgindama apsiginti nuo Magdaliėtės galybės Bažnyčia iškraipė tiesą ir įtvirtino Magdaliėtės kaip prostitutės įvaizdį, taip pat sunaikino dokumentus, liudijančius jos santuoką su Kristumi, ir kartu sunaikino galimybę rasti teiginiams, kad Kristus turėjo savo palikuonį ir buvo mirtingas pranašas.

Sofi pažvelgė į Lengdoną, šis linktelėjo.

—Sofi, visa tai patvirtinanti istorinė medžiaga nekelia abejonių.

—Sutinku, — tęsė Tibingas, — kad tokie tvirtinimai yra šiurpūs, bet privalu suprasti svarbiausius galingus Bažnyčios motyvus, skatinusius visa tai pridengti. Jeigu visuomenė būtų sužinojusi apie palikuonį, Bažnyčia niekaip nebūtų išsilaikiusi. Jėzaus vaikas būtų palaužęs Kristaus dieviškumo sampratą, taigi kartu ir sugriovęs Krikščionių bažnyčios pamatus; būtent Krikščionių bažnyčia pasiskelbė esanti vienintelis tarpininkas, per kurį žmonija gali pasiekti dievybę ir pelnyti vietą dangaus karalystėje.

— Penkialapė rožė, — pratarė Sofi staiga bakstelėjusi pirštu į vienos iš Tibingo knygų nugarėlę. *Lygiai toks pats ženklas, koks išpaustas palisandro medžio dėžutėje.*

Tibingas pažvelgė į Lengdoną ir nusišypsojo.

— Ji akyla, — pratarė senasis mokslininkas, o paskui vėl atsigrėžė į Sofi. — Tai — vienuolyno sumanytas simbolis, reiškiantis Gralį, Mariją Magdaliėtę. Bažnyčiai uždraudus minėti Marijos Magdalietės vardą, slapta ji buvo pradėta vadinti daugeliu slapyvardžių — Taure, Šventuoju Graliu ir Rožė, — jis kiek patylėjo. — Rožė siejasi su penkiakampe Veneros žvaigžde ir kelią rodančia kompasu rožė. Beje, žodis „rožė“ beveik vienodai skamba anglų, prancūzų, vokiečių ir daugeliu kitų kalbų.

— Rožė, — pridūrė Lengdonas, — taip pat yra Eroto, graikų fizinės meilės dievo, anagrama.

Sofi nustebusi pažvelgė į Lengdoną, o Tibingas pasakojo toliau:

— Rožė visada buvo ryškiausias moteriško seksualumo simbolis. Iš primityviųjų deivių kultu salima spręsti, kad penki žiedlapiai reprezentuoja penkis moters gyvenimo periodus — gimimą, menstruacinį laikotarpį, motinystę, menopauzę ir mirtį. Šiais laikais rožės ryšiai su moteryste dar akivaizdesni, — Tibingas pažvelgė į Lengdoną. — Galbūt apie tai mums galėtų papasakoti simbolių specialistas?

Robertas dvejojo. Galbūt šiek tiek per ilgai.

— O, dangau! — neišlaikė Tibingas. — Tie amerikiečiai — tokie drovuliai, — ir pažvelgė į Sofi. — Robertas niekaip negali pralemti, kad žydintis rožės žiedas primena moters genitalijas, subtilų žiedą, pro kurį į pasaulį iškeliauja žmonija. Jeigu kada nors matei Džordžijos O'Kif* paveikslus, gerai suprasi, ką turiu galvoje.

— Svarbiausia yra tai, — pasakė Lengdonas, rodydamas j knygų lentyną, — jog visos šios knygos palaiko tą patį istorinį teiginį.

— Kad Jėzus buvo dar ir tėvas, — vis negalėjo patikėti Sofi.

— Taip, — atsakė Tibingas. — Ir kad Marija Magdaliėtė buvo tos iščios, kurios išnešiojo Jo karališkosios giminės tęsėją. Siono vienuolynas iki šių dienų tebegarbina Mariją Magdaliėtę kaip deivę, Šventąjį Gralį, Rožę ir Dieviškąją Motiną.

Sofi vėl prisiminė rūsijoje matytą ritualą.

— Vienuolyno teigimu, — tęsė Tibingas, — nukryžiovimo metu Marija Magdaliėtė buvo nėsčia. Galvodama apie Kristaus vaisiaus saugumą ji suvokė, jog neturi kito pasirinkimo, kaip tik bėgti iš Šventosios Žemės. Padedama patikimo Jėzaus dėdės Juozapo iš Arimatėjos Marija Magdaliėtė slapčia nukeliavo į Prancūziją, tada vadintą Galiją. Ten ji rado saugų prieglobstį žydų bendruomenėje. Būtent čia, Prancūzijoje, ji pagimdė dukterį. Jos vardas buvo Sara.

* Georgia O'Keeffe.

Sofi pakėlė akis.

— Vadinasi, iš tikrųjų žinomas ir vaiko vardas?

— Žinoma gerokai daugiau. Žydai globėjai kruopščiai užrašinėjo viską apie Magdalietės ir Saros gyvenimą. Nepamiršk, kad Magdalietės vaikas priklausė žydų karalių — Dovydo ir Saliamono — dinastijai. Todėl Prancūzijoje gyvenę žydai žvelgė į Magdalietę kaip į šventą karališką asmenybę ir gerbė kaip karališkosios dinastijos palikuonę. Daugelis tų laikų metraštininkų aprašė Marijos Magdalietės gyvenimą Prancūzijoje, įskaitant ir Saros gimimą, ir vėliau išaugusį šeimos medį.

Sofi buvo priblokšta.

— Vadinasi, egzistuoja Jėzaus Kristaus *šeimos medis*?

— Taip, tikrai. Ir tai vienas iš reikšmingiausių Sangrelio dokumentų — išsami pirmųjų Kristaus palikuonių genealogija.

— Bet ko gi verta dokumentuota Kristaus kraujo genealogija? — paklausė Sofi. — Juk nėra jokių įrodymų. Istorikai tikriausiai negalėtų patvirtinti tos genealogijos autentikos.

Tibingas sukikeno.

— Jie gali visa tai patvirtinti tiek, kiek įmanoma patvirtinti Biblijos autentiškumą.

— Ką turite galvoje?

— Turiu galvoje tai, kad istoriją visada rašo laimėtojai. Susidūrus dviem kultūroms, pralaimėtojas išbraukiamas, o laimėtojas imasi rašyti istorines knygas — knygas, šlovinančias būtent jo idėją ir niekinančias nugalėtą priešininką. Kaip kartą yra retoriškai paklausęs Napoleonas, „argi istorija yra kas nors daugiau, nei visuotinai priimta pasaka?“ — nusišypsojo Tibingas. — Tokia jau istorijos prigimtis — tai visada tik vienos šalies ataskaita.

Sofi niekada nebuvo šovusios tokios mintys.

— Sangrelio dokumentai paprasčiausiai pasakoja kitos šalies Kristaus istoriją. Galiausiai tik nuo asmeninių tyrinėjimų ir tikėjimo dalykų priklausys, kuria istorija patikėsi, bet džiugu, kad toji informacija išliko. Sangrelio dokumentai — tai dešimtys tūkstančių puslapių informacijos. Savo akimis matę Sangrelio turtus liudininkai sako, jog šis lobis buvo gabenamas keturiais milžiniškais lagaminais. Manoma, kad tuose lagaminuose yra *Paristų dokumentai* — tūkstančiai nepakeistų, prieš Konstantiną surašytų dokumentų, kurių autoriai — pirmieji Jėzaus sekėjai, garbinę Jį kaip visiškai žmogišką mokytoją ir pranašą. Taip pat sklinda gandai, jog to lobiaus dalis — legendiniai *Q dokumentai* — rankraštis, kurio egzistavimą pripažįsta net pats Vatikanas. Sakoma, jog tai — Jėzaus mokymų knyga, galbūt netgi parašyta Jo paties ranka.

— Paties Kristaus raštai?

— Taip, žinoma, — atsakė Tibingas. — Kodėl gi Kristus nebūtų galėjęs rašyti savo paties dvasininkavimo kronikos? Tais laikais dauguma žmonių rašydavo kronikas. Dar vienas skandalingas didžiojo lobiaus dokumentas, kaip mano-

ma, yra rankraštis, pavadintas *Magdaliētės dienoraščiais*; tai asmeniniai Marijos Magdaliētės pasakojimai apie jos santykius su Kristumi, Jo nukryžiuvimą ir jos nugalėjimas Prancūzijoje. Sofi ilgai tylėjo.

— O tos keturios skrynios su dokumentais — kaip tik ir buvo tasai lobis, kurį riteriai tamplieriai rado po Saliamono šventykla?

— Būtent. Tie dokumentai suteikė riteriams didžiulę galią. Jie ir yra sunkiai suvokiamų Gralio ieškotojų pastangų objektas.

— Bet jūs sakėte, kad Šventasis Gralis yra Marija Magdaliētė. Jeigu žmonės ieško dokumentų, kodėl visa tai vadiname Šventojo Gralio paieškomis?

Tibingas kiek atlyžęs nužvelgė Sofi.

— Todėl, kad Šventojo Gralio slaptavietėje yra ir sarkofagas.

Už lango pasigirdo medžiuose ūkaujantis vėjas.

Tibingas prabilo tyliau:

— Iš tikrųjų Šventojo Gralio ieškoma tam, kad būtų galima priklaupiti prie Marijos Magdaliētės kaulu. Šios paieškos — tarsi kelionė siekiant pasimelsti prie atstumtosios kojų, prie prarasto šventojo moteriškumo.

Netikėtai Sofi pajuto, kaip užplūsta nuostaba.

— Vadinasi, tikroji Šventojo Gralio slėptuvė yra... kapas?

Riešutų spalvos Tibingo akys apsiblausė.

— Taip, kapas. Tame kape palaidotas Marijos Magdaliētės kūnas ir dokumentai, pasakojantys tikrąją jos gyvenimo istoriją. Iš tikrųjų Šventojo Gralio paieškos visada tapatinamos su Magdaliētės paieškomis, su neteisingai nuskaustos Karalienės, palaidotos su teisėto šeimos valdžios siekio įrodymu, paieškomis.

Sofi minutėlę luktėlėjo, kol Tibingas susitvardys. Daugelis dalykų, susijusių su jos seneliu, jai vis dar nebuvo paaiškėję.

— Vienuolyno nariai, — galiausiai pratarė Sofi, — visus tuos ilgus metus buvo atsakingi už Sangrelis dokumentų ir Marijos Magdaliētės kapo apsaugą?

— Taip, bet brolija turi dar vieną, kur kas svarbesnę pareigą — saugoti pačius palikuonis. Kristaus kraujo giminėms grėsė nuolatinis pavojus. Anksčiau Bažnyčia baiminosi, kad leidus palikuonims augti Jėzaus ir Magdaliētės paslaptis galiausiai iškils į paviršių ir ims kelti grėsmę fundamentaliajai katalikų doktrinai, teigiančiai dieviškąją Mesiją, nesituokusią su moterimi ir nesileidusią į lytinius santykius, — Tibingas patylėjo. — Tačiau Kristaus palikuonys tyliai augo Prancūzijos prieglobstyje, kol penktame amžiuje ėmė drąsiai reikštis — susimaišė su prancūzų karališkuoju krauju ir pradėjo dinastiją, žinomą Merovingų giminės vardu.

Ši žinia nustebino Sofi. Apie Merovingus girdėjo kiekvienas Prancūzijos moksleivis.

— Merovingai įkūrė Paryžių.

— Taip. Tai viena iš priežasčių, kodėl Gralio legenda Prancūzijoje tokia

gaji. Daugelis Gralio ieškotojų iš Vatikano iš tikrųjų čia atvykdavo įvykdyti jiems pavestų misijų naikinant karališkosios giminės narius. Ar esi girdėjusi apie karalių Dagobertą?

Sofi miglotai prisiminė šį vardą, girdėtą per istorijos pamoką, kai jiems pasakojo baisią pasaką.

—Dagobertas buvo Merovingų karalius, tiesa? Jis buvo nudurtas miegantis, nusitaikius į akį, taip?

—Būtent. Jį pražudė Vatikanas, sudaręs sąmokslą su Pipinu d'Heristaliu. Septinto amžiaus pabaiga. Nužudžius Dagobertą, Merovingų giminės linija beveik baigėsi. Laimei, Dagoberto sūnus Sigisbertas slapčia paspruko ir išvengė užpuolimo; jis ir pratęsė giminę, kuriai vėliau priklausė Godfrydas Bujonietis — Siono vienuolyno įkūrėjas.

—Tai tas pats žmogus, — įsiterpė Lengdonas, — kuris paliepė riteriams tamplieriams surasti Sangrelio dokumentus, paslėptus po Saliamono šventykla, ir taip įrodyti Merovingų giminystės ryšius su Jėzumi Kristumi.

Tibingas linktelėjo ir susimąstęs atsiduso.

—Šiandien Siono vienuolynas taip pat turi svarbią pareigą. Brolijos atsakomybė dabar trigubai padidėjusi. Brolija privalo saugoti Sangrelio dokumentus. Ji turi saugoti Marijos Magdalietės kapą. Be to, savaime suprantama, ji turi saugoti Kristaus giminės dinastiją — tuos kelis karališkosios Merovingų giminės narius, išgyvenusius iki mūsų dienų.

Jo žodžiai tarsi pakibo plačiausioje erdvėje; Sofi pajuto keistą vibraciją, tarsi jos kaulai virpėtų išgirdus ir supratęs visai naują tiesą. *Jėzaus palikuonys, išgyvenę iki mūsų dienų. Jai į ausį tarsi vėl sukuždėjo senelio balsas. Princese, turiu papasakoti visą tiesą apie tavo šeimą.*

Sofi supurtė šiurpuliai.

Karališkasis kraujas.

Ji nė negalėjo įsivaizduoti.

Princesė Sofi.

—Sere Li? —per sienoje įrengtą vidaus telefoną pasigirdo tarno žodžiai; Sofi pašoko. —Gal galėtumėte minutėlei ateiti pas mane į virtuvę?

Tibingui nepatiko šis pertraukimas. Jis priėjo prie telefono įrangos ir nuspaudė mygtuką.

—Remi, kaip žinai, dabar kalbuosi su svečiais. Jeigu mums šįvakar prireiks ko nors iš virtuvės, patys apsitarnausime. Dėkoju, ir labos nakties.

—Prieš eidamas miegoti norėčiau su jumis apsikeisti keliais žodeliais, sere. Jeigu neprieštarautumėte.

Tibingas suniurnėjo ir vėl nuspaudė mygtuką.

—Tik paskubėk, Remi.

—Tai šeimos reikalas, sere, vargu ar svečiams vertėtų visa tai girdėti.

Tibingo skepticizmas buvo akivaizdus.

—Ir visa tai tikrai niekaip negali palaukti iki ryto?

- Ne, sere. Dėl manęs nesugaišite nė minutės.
Tibingas pervertė akis ir pažvelgė į Lengdoną ir Sofi.
— Kartais susimąstau, kuris kuriam tarnaujame. — Jis vėl nuspaudė mygtuką. — Tuoju ateisiu, Remi. Ar ateidamas turėčiau tau ką nors atnešti?
— Tik gero elgesio su manimi garantiją, sere.
— Remi, tikriausiai supranti, jog pas mane tebedirbi tik dėl vienos priežasties — *steak au poivre*.
— Dabar tikrai žinosiu, sere. Dabar jau žinosiu.

61 SKYRIUS

PRINCEŠĖ SOFI.

Klausydamasi koridoriu tolstančio Tibingo ramento stuksenimo Sofi pasijuto visiškai sutrikusi. Sumišusi ji atsigręžė ir pažvelgė į Lengdoną, stovintį tuščioje pokylių salėje. Jis papurtė galvą, tarsi atspėjęs jos mintis.

— Ne, Sofi, — sušnabždėjo jis, įtikinamu žvilgsniu žvelgdamas į Sofi. — Ta pati mintis ir man buvo šovusi į galvą, kai sužinojau, kad jūsų senelis priklausė vienuolynui, kai pasakėte, jog jis norėjo atskleisti jūsų šeimos paslaptį. Bet tai neįmanoma.

Lengdonas kiek patylėjo.

— Sonjero pavardės Merovingų giminėje nėra.

Sofi net nebuvo tikra, ar turėtų pajusti palengvėjimą, ar nusivilti. Jau anksčiau Lengdonas tarsi atsitiktinai paklausė Sofi neįprasto klausimo — kokia jos motinos mergautinė pavardė. Šovei. Dabar paaiškėjo, kodėl Lengdonas jai uždavė šį klausimą.

— O Šovei? — nekantravo Sofi.

Lengdonas ir vėl papurtė galvą.

— Man labai gaila. Suprantu, jog teigiamas atsakymas jums išsklaidytų daugelį klausimų. Yra likusios tik dvi tiesioginės Merovingų giminės linijos. Jų pavardės — Plantarai ir Sen Klerai. Šių abiejų giminių palikuonys gyvena besislapstydami, tikriausiai saugomi ir globojami vienuolyno.

Sofi tyliai mintyse pakartojo pavardes, o paskui papurtė galvą. Jos šeimoje nebuvo nei Plantarų, nei Sen Klerų. Ją vėl prislėgė sunkumas. Ji suprato, jog visai nepriartėjo prie tikrosios tiesos, kurią jai mėgino atskleisti senelis; suprato tiek, kiek suprato būdama Luvre. Sofi labai norėjo, kad praėjusią popietę senelis nebūtų užsiminęs apie šeimą. Jis atvėrė senas žaizdas, kurias vėl ėmė skaudėti labiau nei bet kada. *Jie žuvo, Sofi, Jie nebegrįš*. Ji galvojo apie savo motiną, prieš

miegą dainuodavusią lopšinę, apie tėvą, nešiojusį ją ant pečių, apie močiutę ir jaunesnįjį broliuką, kuris jai šypsojosi žibančiomis žaliomis akimis. Visa tai kažkas pavogė. Teliko tik senelis.

O dabar ir jo nebėra. Aš — vienai viena.

Sofi tyliai atsigrėžė į „Paskutinę vakarienę“ ir išžiūrėjo į ilgus rudus Marijos Magdalietės plaukus ir ramias akis. Moters veide atsispindėjo kažkas, kas priminė skausmą dėl prarasto mylimo žmogaus. Ir Sofi juto tą patį.

— Robertai? — tyliai pratarė ji.

Jis priėjo arčiau.

— Suprantu, kad Li atsakingai kalbėjo, jog Gralio istorija mus lydi kiekviename žingsnyje, bet aš pati pirmą kartą apie tai sužinojau tik šiąnakt.

Lengdonas atrodė taip, tarsi labai norėtų paguosdamas uždėti jai ant peties ranką, bet susilaiko.

— Jūs ir anksčiau esate girdėjusi šią istoriją, Sofi. Kiekvienas yra girdėjęs. Tik ją išgirdę menkai tesuvokiame.

— Nesuprantu.

— Gralio istorija yra visur, bet ji paslėpta. Bažnyčiai uždraudus kalbėti apie atstumtąją Mariją Magdalietę, jos pačios ir jos reikšmės istoriją teko perteikti patikimesniais būdais... reikėjo pasinaudoti metaforomis ir simboliais.

— Žinoma. Per meną.

Lengdonas mostelėjo „Paskutinės vakarienės“ pusėn.

— Štai puikus pavyzdys. Kai kurie patys geriausi meno, literatūros ir muzikos kūriniai paslapčia pasakoja Marijos Magdalietės ir Jėzaus istoriją.

Lengdonas greitai jai papasakojo apie Da Vinčio, Botičelio, Puseno, Berninio, Mocarto ir Viktoro Hugo darbus, tarsi šnabždesiais mėginančius gražinti ištremtą šventąjį moteriškumą. Žinomos legendos apie serą Gaveiną ir Žaliąjį Riterį, apie karalių Artūrą ar Miegančiąją Gražuolę yra Gralio alegorijos. Viktoro Hugo „Noterdamo Kuprius“ ir Mocarto „Stebuklingoji fleita“ yra kupini masoniško simbolizmo ir Gralio paslapčių.

— Kartą atvėręs akis ir išvydęs Šventąjį Gralį, — kalbėjo Lengdonas, — jį matysi visur — dailėje, muzikos kūriniuose, knygose. Net animaciniuose filmuose, žurnaluose ir populiariuose filmuose.

Lengdonas parodė į savo laikrodį su Peliuku Mikiu ir papasakojo Sofi, kad Voltas Disnėjus beveik visą savo gyvenimą paskyrė tam, kad Gralio istoriją perteiktų kitoms kartoms. Visą gyvenimą Disnėjus buvo vadinamas „šiuolaikiniu Leonardu da Vinčiu“. Abu šie žmonės buvo keliomis kartomis pralenkę savo laiką; jie abu — unikaliais gabumais apdovanoti menininkai, slaptųjų draugijų nariai, patys kilniausi žmonės, patys didžiausi pokštininkai. Kaip ir Leonardas, Voltas Disnėjus mėgdavo „prikaišioti“ į savo kūrinius slaptų ženklų ir simbolių. Žiūrėdamas ankstyvuosius Disnėjaus filmukus patyręs simbolių tyrinėtojas pasijunta užgriūtas didžiulės aliuzijų ir metaforų lavinos.

Dauguma Disnėjaus paslėptų ženklų siejasi su religija, pagoniškais mitais ir pasakojimais apie pavergtąją deivę. Jis neapsiriko perpasakojęs pasakas apie

Pelenę, Miegančiąją Gražuolę ir Snieguolę — visose šiose pasakose kalbama apie įkalintą šventąjį moteriškumą. Nereikia nė specialaus pasirengimo simbolių tyrinėjimo srityje, kad suprastum, jog Snieguolė — princesė, numirusi po to, kai paragavo užnuodyto obuolio, — tai aiški aliuzija į Ievos nuopuolį Rojaus soduose, o princesė Aurora iš „Miegančiosios Gražuolės“, dar vadinama princese Rože, paslėpta miškų tankmėje mėginant išgelbėti iš piktosios raganos nagų, — tai Gralio istorija, sumanyta vaikams.

Be visuotinai pripažintų įvaizdžių Disnėjaus darbuotojai linksmindavosi sumaniai įterpdami į filmukus žaismingų paslėptų simbolių. Lengdonas niekada nepamirš, kaip vienas iš jo studentų atsinešė DVD su „Liūto Karaliaus“ įrašu; sustabdžius kadrą galėjai pamatyti, kaip virš Simbos galvos pakilusios dulkių dalelės susitelkia į aiškiai matomą žodį SEX. Nors Lengdonas ir įtarė, jog visa tai labiau panašu į išradinę animatorių pokštą, o ne į svarbią aliuziją į pagoniškojo žmogaus seksualumą, jis nutarė būti apdairus ir nepervertinti Disnėjaus polinkio į simbolizmą. Tačiau „Mažajoje undinėleje“ kerintys dvasinio pasaulio simboliai taip specifiskai susiję su deivės kultu, jog negali būti traktuojami kaip atsitiktinumas.

Pirmą kartą žiūrėdamas „Mažąją undinėle“ Lengdonas net išsižiojo, kai pamatė povandeninius Arielės namus puošiantį ne ką kita, o septyniolikto amžiaus dailininko Žoržo de la Turo paveikslą „Atgailaujanti Magdalietė“ — tai buvo garsioji duoklė atstumtajai Marijai Magdalietei. Tokia puošmena išties tiko, nes pats filmukas — devyniasdešimties minučių trukmės atviriausių simbolių užuominų rinkinys, bylojantis apie prarastą Izidės, Ievos, žuvų deivės Piscės ir Marijos Magdalietės šventumą. Mažosios undinės vardas Arielė taip pat glaudžiai susijęs su šventuoju moteriškumu, o Izaijo knygoje sinonimiškai vartojamas su „apgultuoju Šventuoju miestu“. Be jokių abejonių, banguojantys rudi mažosios undinės plaukai taip pat nėra sutapimas.

Koridoriuje pasigirdo artėjantys Tibingo ramento garsai. Jo žingsniai buvo neįprastai skubūs. Šeiminkui įėjus į studiją jo veido išraiška buvo griežta.

— Geriau pasiaiškintum, Robertai, — šaltai pratarė jis. — Tu nebuvai man atviras.

62 SKYRIUS

—MANE ĮSPRAUDĖ į kampa, Li, — atsakė Lengdonas, stengdamasis kalbėti ramiai. *Juk pažįstate mane. Niekada nieko negalėčiau nužudyti.*

Tibingo tonas nepasikeitė.

—Robertai, dėl Dievo, tave rodo per televizorių. Ar žinotai, kad tavęs ieško pareigūnai?

— Taip.

— Vadinasi, tu piktnaudžiauji mano pasitikėjimu. Mane stebina tai, jog išdrįsai atvykti čia, privertei mane rizikuoti vograudamas apie Gralį vien tam, kad galėtum pasislėpti mano namuose.

— Aš nieko nenužudžiau.

— Žakas Sonjeras nebegyvas, o policija teigia, jog tai padarei tu, — pasakė labai prislėgtas Tibingas. — Tas žmogus tiek daug davė meno pasauliui...

— Sere? — atėjo tarnas ir sunėręs rankas atsistojo Tibingui už nugaros, studijos tarpduryje. — Gal man juos palydėti?

— Leisk man pačiam, — atsakė Tibingas šlubčiodamas per studiją. Jis atrakino plačias stiklines duris, vedančias į vidinio kiemo pievelę, ir jas atlapojo. — Prašau susirasti automobilį ir važiuoti sau.

Sofi nė nekrustelėjo.

— Turime informacijos apie *clef de voûte. Vienuolyno kertinį akmenį.*

Tibingas žvelgė į ją kelias sekundes, paskui nusišaipė:

— Bergždžias darbas. Robertas žino, kaip aš jo ieškojau.

— Ji sako tiesą, — patikino Lengdonas. — Todėl šiąnakt ir atvykome pas jus. Atvykome tam, kad papasakotume apie kertinį akmenį.

Dabar į pokalbį įsikišo tarnas.

— Arba išeikite, arba iškviessiu pareigūnus.

— Li, — sušnibždėjo Lengdonas, — mes žinome, kur jis yra.

Atrodė, kad Tibingas trumpam prarado pusiausvyrą.

Remi ryžtingu žingsniu perėjo per kambarį.

— Tuoj pat išeikite! Nes kitaip aš jus jėga...

— Remi! — riktelėjo grėždamasis Tibingas. — Palik mus vienus minutėlei.

Tarnui atkaro žandikaulis.

— Sere? Turėčiau protestuoti. Šie žmonės yra...

— Susitvarkysiu pats, — atsakė Tibingas ir mostelėjo koridoriaus link.

Po minutės slegiančios tylos Remi išcimpino kaip išguitas šuo.

Pro atdaras duris dvelkė vėsus nakties vėjelis; Tibingas atsigręžė į Sofi ir Lengdoną vis dar grėsminga išraiška.

— Taip bus geriau. Ką žinote apie kertinį akmenį?

Tibingo studiją apaugusių krūmų tankumyne pro stiklines duris žvelgė pistoletą suspaudęs Silas. Vos prieš kelias akimirkas jis apsuko ratą aplink namą ir pamatė Lengdoną su kažkokia moterimi besišnekučiuojančius didžiulėje studijoje. Prieš jam įeinant vidun, į studiją įžengė kažkoks vyras su ramentais ir ėmė rėkti ant Lengdono, paskui atlapojo duris ir pareikalavo, kad svečiai išeitų. *Tada moteris paminėjo kertinį akmenį, ir viskas pasikeitė.* Riksmi virto šnabždesiu. Stiklinės durys buvo skubiai užvertos.

Dabar, gūždamasis šešėliuose, Silas žvelgė pro stiklines duris. *Kertinis akmuo yra kažkur šiame name.* Silas šitai jautė.

Tebesislėpdamas šešėliuose jis prisliūkino arčiau stiklinių durų mėgindamas išgirsti, kas kalbama. Jis jiems duos penkias minutes. Jeigu jie nepasakys, kur padėjo kartinį akmenį, Silas įeis vidun ir jėga privers juos pasakyti.

Stovėdamas studijoje Lengdonas juto šeimininko sumišimą.

— Didysis magistras? — springo žodžiais Tibingas, žiūrėdamas į Sofi. —

Žakas Sonjeras?

Sofi linktelėjo, jo akyse išvydusi begalinę nuostabą.

— Bet tu tiesiog negalėtum to žinoti!

— Žakas Sonjeras buvo mano senelis.

Tibingas žengė atatupstas pasiremdamas ramentais. Jis metė žvilgsnį į Lengdoną, ir šis linktelėjo. Tibingas vėl atsigręžė į Sofi.

— Panele Nevė, aš nebeturiu žodžių. Jeigu tai tiesa, tada man išties nuoširdžiai gaila dėl tavo netekties. Turiu pripažinti, kad tyrinėdamas Gralio klausimą, buvau sudaręs, mano manymu, vienuolyno veiklai tinkamų paryžiečių sąrašus. Žakas Sonjeras buvo tame sąraše šalia daugelio kitų. Bet sakai, didysis magistras? Sunku suvokti. — Tibingas minutėlę patylėjo, o paskui papurtė galvą. — Vis dėlto šito niekaip negalima paaiškinti. Net jeigu tavo senelis ir būtų buvęs didysis magistras, jeigu jis ir būtų pats sukūręs kartinį akmenį, vienuolyno nariai niekada tau nebūtų pasakę, kaip jį surasti. Kartinis akmuo nurodo kelią į didžiausią brolijos lobį. Nesvarbu, esi jo vaikai, ar ne, tu neturi teisės į tokį žinojimą.

— Perteikdamas visą informaciją ponas Sonjeras galynėjosi su mirtimi, — atsakė Lengdonas. — Jo galimybės buvo ribotos.

— Jam nereikėjo jokių galimybių, — nesutiko Tibingas. — Be jo yra dar trys senešalai, žinantys šią paslaptį. Čia ir yra visas jų sistemos grožis. Kai vienas brolijos narys pakyla į didžiuosius magistrus, skiriamas naujas senešalas, taip pat žinantis kartinio akmens paslaptį.

— Manau, jūs neišgirdote visų per televiziją transliuojamų žinių, — pratarė Sofi. — Be mano senelio, vakar vakare buvo nužudyti dar trys gerai žinomi paryžiečiai. Visi nužudyti tokiu pačiu būdu. Atrodo, kad jie visi prieš mirtį buvo tardomi.

Tibingui atkaro žandikaulis.

— Ir tu manai, kad jie buvo...

— Senešalai, — atsakė Lengdonas.

— Bet kaip? Žudikas niekaip negalėtų sužinoti visų keturių aukščiausių Si-ono vienuolyno narių tapatybių! Tik pažvelkite į mane, aš ištisus dešimtmečius juos tyrinėju, bet negaliu pasakyti nė vieno vienuolyno nario vardo. Tiesiog nesuvokiama, kad visi trys senešalai ir didysis magistras būtų buvę demaskuoti ir nužudyti per vieną dieną.

— Abejoju, ar ši informacija buvo surinkta per vieną dieną, — atsakė Sofi. — Visa tai panašu į gerai suplanuotą *décapiter*. Galima kalbėti apie atitinkamą

metodiką, kuria remiamės kovodami prieš organizuotas nusikaltėlių gruputes. Jeigu policija nori susekti konkrečią gruputę, ji tyliai stebi ir klausosi gruputės narių pokalbių ištisus mėnesius, identifikuoja svarbiausius gaujos narius, o tada puola ir sučiumpa juos visus vienu metu. Taip nukertama galva. Praradusi vadus gruputė puola į paniką ir atskleidžia likusią informaciją. Gali būti, jog kažkas kantriai stebėjo vienuolyną, o paskui puolė turėdami vilties, kad aukščiausieji brolijos nariai atskleis kartinio akmens slaptavietę. Tibingas neatrodė įtikintas.

— Bet broliai niekada neprakalbėtų. Jie prisiekė laikyti paslaptį. Net ir atsi-dūrę mirties akivaizdoje.

— Būtent, — pratarė Lengdonas. — Sakykime, jeigu jie visi, taip ir neat-skleidę paslapties, būtų užmušti...

Tibingas aiktelėjo.

— Tada kartinio akmens paslaptis būtų prarasta amžiams!

— O kartu su ja — ir Šventojo Gralio vieta, — pasakė Lengdonas.

Nuo Lengdono žodžių svorio Tibingas net susverdėjo. Tada, tarsi staiga pasijutęs per daug nuvargęs, kad išsilaikytų ant kojų, jis susmuko į kėdę ir įsi-žiūrėjo pro langą.

Sofi priėjo prie jo ir švelniai pratarė:

— Atsižvelgiant į keblią mano senelio padėtį gali būti, kad apimtas visiškos nevilties jis pamėgino perduoti paslaptį kam nors, kas nepriklauso brolijai. Kam nors, kuo, jo manymu, jis gali pasitikėti. Kam nors iš savo šeimos.

Tibingas išblyško.

— Bet tas, kas gali sumanyti tokį puolimą... kas gali tiek daug žinoti apie broliją...

Tibingas nutilo, suimtas jau kitokios baimės.

— Tą padaryti galėtų vienintelė jėga. Tokio lygio infiltracija galėtų pavykti tik seniausiam vienuolyno priešui.

Lengdonas pakėlė akis.

— Bažnyčia.

— Kas gi dar? Ištisus amžius Roma ieško Gralio.

Sofi buvo nusiteikusi skeptiškai.

— Jūs manote, kad mano senelį užmušė Bažnyčia?

Tibingas atsakė:

— Tai būtų ne pirmas kartas istorijoje, kai Bažnyčia, mėgindama apsiginti, ką nors užmuša. Šventojo Gralio dokumentai yra triuškinantys; daugelį metų Bažnyčia trokšta juos sunaikinti.

Lengdonui buvo sunku patikėti Tibingo prielaidomis, kad Bažnyčia galėtų ryžtis tokioms skandalingoms žmogžudystėms, kad gautų dokumentus. Pabendra-vęs su naujuoju popiežiumi ir daugeliu kardinolų Lengdonas buvo tikras, kad jie visi — giliai dvasingi žmonės, niekada nesitaikstysiantys su smurtu. *Ne-paisant rizikos.*

Galėjai numanyti, jog Sofi mąsto panašiai.

— Ar negali būti, kad visus šiuos vienuolyno narius nužudė kas nors, kas nepriklauso Bažnyčiai? Koks nors nesuvokiantis, kas iš tiesų yra Gralis, žmogus? Šiaip ar taip, Kristaus taurė galėtų atrodyti labai viliojantis lobis. Net neabejoju, kad lobių ieškotojai gali užmušti ir dėl menkesnių dalykų.

— Kiek žinau iš savo patirties, — atsakė Tibingas, — žmonės ryžtasi didesniems dalykams norėdami išvengti to, ko baiminasi, o ne stengdamiesi pasiekti tai, ko trokšta. Vienuolyno puolimas gali reikšti kilusią desperaciją.

— Li, — pratarė Lengdonas, — argumentas paradoksalus. Kodėl katalikų dvasininkijos nariai turėtų žudyti vienuolyno narius stengdamiesi surasti ir sunaikinti dokumentus, kurie, jų manymu, yra melagingi?

Tibingas sukikeno.

— Harvardo dramblio kaulo bokšte tau suminkštėjo smegenys, Robertai. Taip, Romos dvasininkai yra apdovanoti nepaprastu Dievo tikėjimu; kaip tik dėl to jų įsitikinimai gali įsiūbuoti didžiausias audras, taip pat susijusias su dokumentais, prieštaraujančiais viskam, kas jiems yra brangu. O kaip visas likęs pasaulis? O kaip tie, kurie nėra patyrę absoliutaus tikrumo palaimos? O kaip tie, kurie žiūri į šiandien siautėjančius žiaurumus klausdami, kur dingio Dievas? Tie, kurie žvelgia į Bažnyčioje kylančius skandalus ir klausia, kas gi yra tie žmonės, teigiantys skleidžia tiesą apie Kristų ir kartu meluojantys, kai mėgina dangstyti seksualinį vaikų išnaudojimą, kuriuo kaltinami jų pačių kunigai? — Tibingas patylėjo. — Robertai, kas nutiks visiems tiems žmonėms, jeigu atsiras įtikinančių liudijimų, kad Bažnyčios paskleista Kristaus istorija yra netikslė, jog pati didingiausia kada nors papasakota istorija iš tikrųjų yra didžiausio masto kada nors *parduota* istorija?

Lengdonas tylėjo.

— Pasakysiu, kas nutiks, jeigu dokumentai bus surasti, — pratarė Tibingas. — Vatikaną ištiks tokia krizė, kokios niekas nematė per visą dviejų tūkstantmečių istoriją.

Po ilgai trukusios tylos Sofi pratarė:

— Bet jeigu dėl šių užpuolimų reikėtų kaltinti Bažnyčią, kodėl jie nutarė veikti būtent dabar? Po tiek daug metų? Vienuolynas laiko Sangrelie dokumentus paslėptus. Juk jie nekelia Bažnyčiai jokios ypatingos grėsmės.

Tibingas giliai atsiduso ir pažvelgė į Lengdoną.

— Robertai-, manau, tau žinoma paskutinė vienuolyno pareiga?

Lengdonas pajuto, kaip nuo šios minties jam užėmė kvapą.

— Taip, žinoma.

— Panele Nevė, — kalbėjo Tibingas, — Bažnyčia ir vienuolynas daugelį metų laikėsi nebylaus susitarimo. Tai yra Bažnyčia nepuola vienuolyno, o vienuolynas laiko paslėptus Sangrelie dokumentus. — Tibingas kiek patylėjo. — Tačiau dalį vienuolyno istorijos ir sudaro planas atskleisti paslaptį. Priartėjus tam tikrai istorijos datai, brolija ketina nutraukti tylą ir, pasitikdama savo didžiojo triumfo valandą, atskleisti Sangrelie dokumentus pasauliui ir nuo kiekvieno kalno imti skelbti tikrąją Jėzaus Kristaus istoriją.

Sofi žvelgė į Tibingą tylėdama. Galiausiai ir ji atsisėdo.

— Ir jūs manote, kad toji data jau artinasi? O Bažnyčia apie tai žino?

— Numanau, — atsakė Tibingas. — Šitai ištis galėtų būti tinkamas motyvas, aiškinantis Bažnyčios puldinėjimus. Bažnyčia nori surasti dokumentus, kol dar ne per vėlu.

Lengdonas nerimaudamas pagalvojo, kad Tibingas gali būti teisus.

— Ar jūs manote, kad Bažnyčia ištis galėtų būti pajėgi atskleisti vienuolyno nustatytą datą?

— O kodėl gi ne? Jeigu Bažnyčia įstengė nustatyti vienuolyno narių tapatybes, vadinasi, neabejotinai galėjo sužinoti ir jų planus. Jeigu Bažnyčia ir nežino tikslios datos, ji gali pasikliauti prietarais ar burtais.

— Prietarais? — nesuprato Sofi.

— Turiu galvoje pranašystes, — atsakė Tibingas. — Dabar gyvename milžiniškų pokyčių epochoje. Visai neseniai baigėsi tūkstantmetis, o kartu su juo praėjo du tūkstančius metų trukęs astrologinis Žuvų amžius. Žuvis taip pat yra Jėzaus ženklas. Kaip galėtų paaiškinti kiekvienas astrologinių simbolių tyrinėtojas, Žuvų ženklo idealas — manymas, jog aukštesnės jėgos privalo pasakyti, ką kam reikia daryti, nes pats žmogus savarankiškai mąstyti nesugeba. Štai todėl gyvenome karštligiško religijų garbinimo laiką. Tačiau dabar mes įžengėme į Vandenio — vandens nešėjo — amžių, kurio idealas — manymas, jog žmogus privalo sužinoti tiesą ir sugebėti mąstyti pats. Ideologiniai pokyčiai bus milžiniški; visa tai prasideda jau dabar.

Lengdoną nupurtė šurpas. Jo niekada nedomino astrologinės pranašystės; tokie dalykai jam nekėlė pasitikėjimo, bet jam nėra paslaptis, kad tarp Bažnyčios atstovų yra tokių, kurie labai aktyviai domisi astrologija.

— Šį pereinamąjį laikotarpį Bažnyčia vadina „Dienų pabaiga“.

Sofi parodė skeptišką požiūrį:

— Kaip ir pasaulio pabaiga? Tarsi Apokalipsė?

— Ne, — atsakė Lengdonas. — Tai daugelio daroma klaida. Daugelyje religijų kalbama apie Dienų pabaigą. Šitai turėtų būti siejama ne su pasaulio pabaiga, o su dabartinio mūsų amžiaus — Žuvų amžiaus — pabaiga; Žuvų amžius prasidėjo gimus Kristui, truko du tūkstančius metų ir praėjo pasibaigus tūkstantmečiui. Dabar, kai perėjome į Vandenio amžių, atėjo vadinamoji Dienų pabaiga.

— Daugelis Gralį tyrinėjančių istorikų mano, — pridūrė Tibingas, — kad vienuolynui tikrai ketinant atskleisti tiesą šis istorinis momentas būtų simboliškai tinkamas laikas. Dauguma vienuolyno istoriją tyrinėjančių mokslininkų, taip pat ir aš, manėme, kad brolija savo paslaptį atskleis tiksliai tada, kai prasidės naujasis tūkstantmetis. Tačiau dabar akivaizdžiai matome, kad taip nenutiko. Vis dėlto nereikia pamiršti, kad romėnų kalendorius ne visai tiksliai sutampa su astrologiniais ženklais, todėl pranašystėse palieka pilkųjų zonų. Aš nežinau, ar Bažnyčia turi slaptos informacijos apie artėjančią tikslią datą, ar ji tiesiog nervinasi mąstydamą apie astrologinę pranašystę. Tačiau, kad ir kaip būtų, visa

tai nėra labai svarbu. Abu scenarijai paaiškina, kokie galėtų būti Bažnyčios motyvai pulti vienuolyną, — Tibingas suraukė kaktą. — Patikėkite manimi, jeigu Bažnyčia suras Šventąjį Gralį, jie jį sunaikins. Ir dokumentus, ir palaimintosios Marijos Magdalietės palaikus, — akademiko akys apsiblausė. — O tada, mano mielieji, kai nebeliks Sangrelis dokumentų, bus prarasti visi įrodymai. Bažnyčia laimės šimtmečių karą dėl istorijos perrašymo. Praeitis bus ištrinta amžiams.

Sofi iš lėto ištraukė iš megztinio kišenės kryžiaus formos raktą ir padavė jį Tibingui.

Šis paėmė raktą ir atidžiai jį apžiūrėjo.

— Dievulėliau, vienuolyno ženklas. Iš kur jį gavai?

— Šįvakar prieš mirdamas jį man paliko senelis.

Tibingas perbraukė pirštais per raktą.

— Tai raktas nuo bažnyčios?

Sofi giliai įkvėpė.

— Šis raktas atveria kelią į kartinį akmenį.

Tibingas pakreipė galvą; jo akys išdavė nepasitikėjimą.

— Tai neįmanoma! Kurią bažnyčią praleidau? Apieškojau visas Prancūzijos bažnyčias!

— Jis nebuvo bažnyčioje, — atsakė Sofi. — Jis buvo padėtas Šveicarijos banke — saugykloje.

Susižavėjimas ir jaudulys Tibingo žvilgsnyje išsisklaidė.

— Kartinis akmuo padėtas banke?

— Saugykloje, — įsiterpė Lengdonas.

— Banko saugykloje? — Tibingas karštai papurtė galvą. — Tai neįmanoma. Kartinis akmuo turi būti paslėptas po rožės ženklu.

— Taip ir yra, — atsakė Lengdonas. — Jis buvo įdėtas į palisandro dėžutę, kurios dangtelyje inkrustuota penkių žiedlapių rožė.

Tibingas atrodė lyg žaibo trenktas.

— Tu matei kartinį akmenį?

Sofi linktelėjo.

— Mes lankėmės banke.

Tibingas priėjo prie pat jų ir pažvelgė iš baimės išplėstomis akimis.

— Mano bičiuliai, mes turime ką nors daryti. Kartiniam akmeniui gresia pavojus! Mūsų pareiga jį apsaugoti. O kas, jeigu yra ir daugiau raktų? Galbūt juos pavogė iš kitų nužudytų senešalų? Jeigu Bažnyčia kaip nors įstengs prieiti prie to banko, kaip kad pavyko jums...

— Bus jau per vėlu, — atsakė Sofi. — Mes paėmėme kartinį akmenį.

— Ką! Jūs paėmėte kartinį akmenį iš slaptavietės?

— Nesijaudinkite, — pratarė Lengdonas. — Kartinis akmuo yra saugiai paslėptas.

— Tikiuosi, labai labai gerai paslėptas!

— Tiesą sakant, — atsakė Lengdonas, — tai priklausys nuo to, kaip dažnai valote iš palovio dulkes.

Už *Château Villette* sienų pakilo vėjas ir ėmė kedenti Silo drabužį, kai jis susilenkė prisliūkinęs prie lango. Nors Silui nepavyko išgirsti didesnės pokalbio dalies, žodis kertinis akmuo prasismelkė pro lango stiklą daugybę kartų.

Jis yra viduje.

Silo galvoje skambėjo ką tik pasakyti Mokytojo žodžiai, *Įeik į Château Villette. Paimk kartinį akmenį. Nieko nesužeisk.*

Lengdonas su pašnekovais staiga išėjo į kitą kambarį, prieš tai studijoje užgesinę šviesas. Jausdamasis kaip paskui auką sėlinanti pantera, Silas pritykojo prie stiklinių durų. Pamatęs, kad jos neužrakintos, jis įsmuko vidun ir tyliai uždarė paskui save duris. Iš kito kambario sklido prislopinti balsai. Silas išsitraukė iš kišenės pistoletą, užsitaisė ir nuslinko koridoriumi.

63 SKYRIUS

LEITENANTAS KOLĖ stovėjo vienišas Li Tibingo valdos keliuko pradžioje ir žvelgė į masyvų namą. *Atokiai stovintis. Tamsus. Puiki priedanga.* Kolė stebėjo, kaip palei tvorą tyliai rikiuojasi pusiau snūduriuojantys agentai. Jie galėtų perlipti per tą tvorą ir per kelias minutes namą apsupti. Lengdonas nė negalėjo pasirinkti puikesnės vietos netikėtam Kolė vyrų puolimui.

Kolė jau pats rengėsi skambinti Fašui, kai pagaliau suskambo jo mobilusis telefonas.

Faso balsas dundeno ne taip džiugiai, kaip kad Kolė tikėjosi.

— Kodėl man niekas nepasakė, kad susekėte Lengdoną?

— Jūs kalbėjotės telefonu, o...

— Leitenante Kolė, kur tiksliai dabar esate?

Kolė jam pasakė adresą.

— Dvaras priklauso vienam britui, pavarde Tibingas. Kad čia atkaktų, Lengdonas įveikė nemenką atstumą, o transporto priemonė yra už rakinamų dvaro vartų. Neradome jokių įsiveržimo žymių, todėl galima daryti prielaidą, kad Lengdonas pažįsta šio namo gyventoją.

— Aš atvažiuoju, — pasakė Fasa. — Nieko nedarykite. Aš pats asmeniškai susitvarkysiu.

Kolė žandikaulis atkaro.

— Bet, kapitone, jums prieš akis — dvidešimt minučių kelio! Turėtume veikti nedelsdami. Aš pats surizikuosiu. Be manęs čia yra dar aštuoni vyrai. Keturi iš mūsų turi šautuvus, o kiti — šaltuosius ginklus.

— Palaukite manęs.

— Kapitone, o kas, jeigu Lengdonas turi pagrobęs įkaitą? Kas, jeigu jis mus pastebės ir sumanys išeiti pėsčias? Mums reikia veikti dabar! Mano žmonės jau pasirengę ir gali eiti nedelsdami.

— Leitenante Kolė, prieš pradėdamas veikti palauksite, kol atvyksiu aš. Toks mano įsakymas.

Fasas padėjo ragelį.

Apstulbęs leitenantas Kolė išjungė mobilųjį telefoną. *Kodėl, po velnių, Fasas prašo manęs palaukti?* Tiesą sakant Kolė atsakymą žinojo. Išgarsėjęs intuicija, Fasas ne menkliau garsėjo ir kaip garbėtroška. *Fasas pats nori prisiimti šio arešto garbę.* „Paleides“ amerikiečio atvaizdą visais televizijos kanalais, jis norėjo būti tikras, kad tuo pačiu metu bus rodomas ir jo veidas. Kolė darbas tėra paprasčiausiai saugoti „tvirtovę“, kol pasirodys bosas ir paspartins laimingą pabaigą.

Tačiau bestovėdamas Kolė sugalvojo ir antrą galimą tokio delsimo paaiškinimą. Žalos kontrolė. Teisinė praktika rodo, jog dvejojama sučiupti bėglį tada, kai iškyla abejonių, ar įtariamasis tikrai kaltas. *Ar Fasas suabejojo, kad Lengdonas — tikrasis nusikaltėlis?* Si mintis Kolė pasirodė bauginanti. Šįvakar kapitonas Fasas vertėsi per galvą norėdamas suimti Robertą Lengdoną — *Surveillance cache*, Interpolas, o dabar — dar ir televizija. Net didžiajam Bezu Fašui nepavyktų išvengti politinių išpuolių, jeigu jis būtų per klaidą išplatinęs gerai žinomo amerikiečio veidą, apšaukęs žudiku visoms televizijoms. Jeigu kaip tik dabar Fasas suprato, jog apsiriko, tada visai logiška manyti, kad jis teisingai paliepė Kolė nieko nedaryti. Fašui mažiausiai reikėjo Kolė įsiveržimo į niekuo dėto brito privačią valdą ir Lengdono suėmimo panaudojus ginklą.

Negana to, Kolė suvokė dar vieną dalyką: jeigu Lengdonas nekaltas, paaiškėja vienas iš keisčiausių šios bylos paradoksų — kodėl Sofi Nevė, aukos anūkė, padėjo numanomam žudikui pabėgti. Tikriausiai Sofi žino, kad Lengdonas neteisingai apkaltintas. Fasas svarstė daugybę galimų priežasčių, aiškinančių keistą Sofi elgesį, įskaitant ir prielaidą, jog Sofi, būdama vienintelė Sonjero paveldėtoja, įkalbėjo slaptą savo meilužį Robertą Lengdoną užmušti savo senelį, kad gautų palikimo pinigų. Jeigu Sonjeras tai įtarė, gal ir paliko policijai raštelį *P. S. Suraskite Robertą Lengdoną*. Tačiau Kolė buvo visiškai tikras, kad čia dar kažkas dedasi. Sofi Nevė atrodo per daug rimta, kad leistųsi į tokias niekingas avantiūras.

— Leitenante? — pratarė atbėgęs agentas. — Mes radome automobilį.

Kolė nusekė paskui agentą maždaug penkiasdešimt jardų dvaro takeliu. Agentas mostelėjo per platų petį rodydamas į kitoje kelio pusėje stovintį automobilį. Beveik nematomas, pastatytas tarp krūmokšnių, dūlavo juodas „Audi“. Automobilis buvo išnuomotas. Kolė pridėjo ranką prie kapoto. Dar šiltas. Net karštas.

— Štai kaip Lengdonas čia atvažiavo, — pratarė Kolė. — Paskambinkite į nuomos kompaniją. Išsiaiškinkite, ar automobilis nepavogtas.

— Taip, sere.

Kitas agentas mostelėjo Kolė rodydamas tvoros link.

— Leitenante, pažiūrėkite štai čia, — jis padavė Kolė naktinius žiūronus. — Pažvelkite į suaugusius medžius keliuko gale, ant kalnelio.

Kolė nukreipė žiūronus į kalnelį ir pakoregavo vaizdą. Po truputį išryškėjo žali kontūrai. Kolė išsižiūrėjo į keliuko posūkį ir iš lėto vedžiojo žiūronus, kol pamatė medžių giraitę. Jis taip apstulbo, kad tegalėjo spoksoti. Apsuptas žalumos ten stovėjo šarvuotas sunkvežimukas, kuris atrodė lygiai taip pat, kaip tas, kurį patsai Kolė visai neseniai išleido iš Ciuricho banko — saugyklos. Kolė meldė, kad čia būtų koks nors keistas sutapimas, bet kartu žinojo, jog to negali būti.

— Atrodo, nekyla abejonių, — pratarė agentas, — kad būtent šiuo sunkvežimiu Lengdonas su Nevė išvyko iš banko.

Kolė stovėjo be žado. Jis galvojo apie šarvuotojo sunkvežimio vairuotoją, kurį buvo sustabdęs prie užkardos. Roleksas. Nekantravimas išvažiuoti. *Aš taip ir nepatikrinau krovinių skyriaus.*

Vis dar negalėdamas patikėti Kolė suprato, jog kažkas iš banko sumelavo policijai, kur iš tikrųjų yra Lengdonas su Nevė, o paskui padėjo jiems pasprukti. *Bet kas? Ir kodėl?* Kolė svarstė, ar tai negalėtų paaiškinti Faso prašymo kol kas nesiimti jokių veiksmų. Galbūt Faso sužinojo, kad į nusikaltimą įsitraukė daugiau žmonių — ne vien Lengdonas su Nevė. *Beje, jeigu Lengdonas ir Sofi atvažiavo šarvuotuojų sunkvežimuku, kas vairavo „Audi“?*

Už šimtų mylių į pietus, pasirengęs skristi šiaurės kryptimi, virš Tirėnų jūros pakilo užsakomuoju reisų skrendantis lėktuvėlis *Baron 58*. Nors dangus buvo visai ramus, vyskupas Aringarozas sėdėjo suspaudęs popierinį maišelį nė neabejodamas, kad bet kurią akimirką jį gali supykinti. Pokalbis su Paryžiumi nė trupučio nebuvo panašus į tą, kokį jis įsivaizdavo.

Sėdėdamas vienas mažoje kabinoje Aringarozas sukiojo ant piršto užmautą aukso žiedą mėgindamas numalšinti sukilusį baimės jausmą ir desperaciją. *Paryžiuje viskas susiklostė siaubingai blogai.* Užsimerkęs jis sukalbėjo maldele prašydamas Dievo, kad Bezu Fašui kaip nors pavyktų viską sutvarkyti.

64 SKYRIUS

TIBINGAS ATISISĖDO ant sofos laikydamas glėbyje medinę dėžutę ir grožėdamasis sudėtinga rožės inkrustacija. *Ši naktis — keisčiausia ir stebuklingiausia naktis mano gyvenime.*

— Atvožkite dangtelį, — sušnabždėjo Sofi, stovėdama tarp abiejų mokslininkų.

Tibingas nusišypsojo. *Neskubink manęs.* Daugiau nei dešimtmetį ieškojęs kertinio akmens, jis norėjo mėgaudamasis išgyventi kiekvieną mažą mažiausią šios akimirkos dalelę. Perbraukęs delnu per medinį dangtelį, jis pajuto inkrustuotos gėlės tekstūrą.

— Rožė, — sušnibždėjo jis. *Rožė yra Magdaliėtė, Rožė yra Šventasis Gralis. Rožė yra kompasas, rodantis teisingą kelią.* Tibingas pasijuto kvailai. Metų metus jis vaikščiojo po visas Prancūzijos katedras ir bažnyčias mokėdamas už tai, kad leistų jam jose pasisvečiuoti išskirtinėmis teisėmis, tyrinėjo šimtus arkų po apskritais langeliais, ieškodamas paslaptingojo kertinio akmens. *La clef de voûte — akmeninis raktas po Rožės ženklų.*

Karališkasis istorikas iš lėto atsegė dėžutę ir pakėlė dangtelį.

Kai žvilgsnis pagaliau įsisiurbė į dėžutės turinį, Tibingas iškart suprato, jog tai ir yra kertinis akmuo. Jis žvelgė į akmeninį cilindą, sukonstruotą iš tarpusavyje sujungtų raidėmis išmargintų diskelių. Jam šis prietaisas pasirodė stebėtinai pažįstamas.

— Jis sukonstruotas remiantis Da Vinčio dienoraščiais, — pratarė Sofi. — Mano senelis juos konstruodavo laisvalaikiu. Toks buvo jo hobis.

Žinoma, nenustebo Tibingas. Jis pats buvo matęs eskizus ir juodraščius. *Raktas nuo Šventojo Gralio glūdi akmenyje.* Iškelęs iš dėžutės sunkų kriptekną senasis mokslininkas švelniai jį laikė rankose. Nors jis nė nenutuokė, kaip tą cilindą atidaryti, juto, kad čia slypi jo paties likimas. Nesėkmių akimirkomis Tibingas klausinėdavo savęs, ar susilauks atlygio už visą gyvenimą trukusius ieškojimus. Dabar šios dvejonės dings amžiams. Jis išgirdo senus senus žodžius... Gralio legendos esmę:

Vous ne trouvez pas le Saint-Graal, c'est le Saint-Graal qui vous trouve.

Jei ne tu Grali, Gralis tave suras.

Sunku patikėti, bet šianakt raktas nuo Šventojo Gralio pats atkeliavo pas jį tiesiai pro paradines duris.

Kol susėdė Sofi su Tibingu apžiūrinėjo kriptekną kalbėdami apie actą, diskelius ir apie tai, koks galėtų būti slaptažodis, Lengdonas nusinešė palisandro dėžutę per kambarį prie ryškiai apšviesto stalelio, kad galėtų geriau į ją įsižiūrėti. kažkas, ką buvo ką tik pasakęs Tibingas, sukosi Lengdono mintyse.

Raktas nuo Gralio paslėptas po rožės ženklų.

Lengdonas laikė medinę dėžutę po lempa ir tyrinėjo inkrustuotą rožės simbolį. Nors domėdamasis menu Lengdonas neskyrė ypatingo dėmesio drožiniams ar inkrustuotiems baldams, jis prisiminė garsiąsias už Madrido esančio ispanų vienuolyno plytelėmis dekoruotas lubas; praėjus trims amžiams po vienuolyno statybos, lubų plytelės ėmė byrėti ir atskleidė šventus tekstus, kuriuos į lubų tinką buvo įrėžę vienuoliai.

Lengdonas vėl pažvelgė į rožę.

Po rožę.

Sub Rosa.

Paslaptis.

Lengdoną privertė atsigręžti koridoriuje pasigirdęs bubtelėjimas. Jis nepamatė nieko įtartina, tik šešėlius. Tikriausiai praėjo Tibingo tarnas. Lengdonas vėl palinko prie dėžutės. Jis perbraukė pirštais per glotnius inkrustacijos krašte-lius svarstydamas, ar nebūtų galima rožės iškrapštyti, bet dirbinys buvo sukurtas meistriškai, Lengdonas suabejojo, ar tarp rožės inkrustacijos ir kruopščiai išskobto įdubimo būtų įmanoma įkišti skustuvo asmenį.

Atidaręs dėžutę jis ėmė tyrinėti dangtelio vidų. Šis buvo lygus. Šiek tiek kilstelėjęs dėžutę Lengdonas pastebėjo, jog šviesos pluoštas „pagavo“ nedidukę skylutę, pastebimą pačiame dangtelio vidinės pusės centre. Lengdonas užvožė dangtelį ir apžiūrėjo inkrustaciją iš viršaus. Jokios skylutės.

Skylutė nepereina kiaurai.

Padėjęs dėžutę ant stalo jis apsižvalgė po kambarį ir pastebėjo sąvaržėlę susegtą popierių krūvelę. Pasiėmęs sąvaržėlę jis grįžo prie dėžutės, ją atidarė ir vėl ėmė apžiūrinėti skylutę. Labai atsargiai išlankstęs sąvaržėlę, jis įkišo vieną jos galą į skylutę ir lengvai stumtelėjo. Tačiau stengtis nė nereikėjo. Lengdonas išgirdo, kaip kažkas tyliai barkštelėjo į stalo paviršių. Jis užvožė dangtelį norėdamas pasižiūrėti. Ant stalo buvo nukritęs nedidelis medžio gabalėlis, panašus į dėlionės detalę. Medinė rožė atitrūko nuo dangtelio ir nukrito ant stalo.

Netekęs žado Lengdonas žvelgė į tą dangtelio vietą, kurioje anksčiau buvo rožės inkrustacija, o dabar atsirado paprasta dėmė. Medyje matėsi įgudusia ranka įrėžtas užrašas — keturios teksto eilutės, parašytos Lengdonui niekada nematyta kalba.

Raidės šiek tiek panašios į semitų, rašmenis, pats sau pagalvojo Lengdonas, bet vis dėlto šios kalbos neatpažįstu!

Lengdono dėmesį patraukė staigus kažkieno judesys jam už nugaros. Tarsi iš niekur pasigirdęs trenksmas smogė Lengdonui į galvą ir parvertė jį ant kelių.

Griūdamas Lengdonas akimirka pamanė, jog matė virš savęs šmėkštelėjusį blyškų vaiduoklį, gniaužiantį šautuvą. Paskui viskas aptemo.

65 SKYRIUS

NORS IR DIRBUSI policijos pajėgose, Sofi Nevė dar niekada nebuvo atsidūrusi priešais šautuvo vamzdį. Ji nė negalėjo susivokti žvelgdama į šautuvą, sugniaužtą milžiniško ūgio ilgaplaukio baltapūkio albinoso blyškioje rankoje. Jis žvelgė į ją raudonomis akimis, spinduliuojančiomis bauginančią nežmogišką energiją. Apsivilkęs vilnoniu drabužiu, sujuostu virve, jis priminė viduramžių

dvasininką. Sofi nė neįsivaizdavo, kas jis galėtų būti, tačiau staiga pagalvojo, jog Tibingas, matyt, neklydo sakydamas, jog čia įsivėlusį Bažnyčia.

— Žinote, dėl ko čia atėjau, — pasakė vienuolis dusliu balsu.

Sofi su Tibingu sėdėjo ant sofos iškėlę rankas, kaip kad buvo paliepęs užpuolikas. Lengdonas dejuodamas gulėjo ant grindų. Vienuolio akys iškart užkliuvo už kartinio akmens, gulinčio ant Tibingo kelių.

Tibingas prakalbo provokuojančiu tonu:

— Tu nesugebėsi jo atidaryti.

— Mano Mokytojas labai išmintingas, — vienuolis slinko arčiau, kišdamas šautuvo vamzdį tarp Tibingo ir Sofi.

Sofi svarstė, kur dabar yra Tibingo tarnas. *Nejau jis negirdėjo, kaip nuvirtro Robertas?*

— Kas tavo mokytojas? — paklausė Tibingas. — Galbūt galėtume viską sutvarkyti imdamiesi finansinės reikalo dalies?

— Gralis neįkainojamas, — atsakė tolydžio artėjantis vienuolis.

— Tu kraujuoji, — ramiai pratarė Tibingas ir smakru parodė dešinę vienuolio kulkšnį, vagojamą per koją nutekėjusios kraujo srovelės. — Taip pat ir šlubuoji.

— Kaip ir tu, — atkirto vienuolis, mostelėjęs į metalinius ramentus, kuriuos Tibingas buvo pasidėjęs šalia. — O dabar duok man kartinį akmenį.

— Tu žinai apie kartinį akmenį? — nusteбęs paklausė Tibingas.

— Ne tavo reikalas, ką aš žinau. Iš lėto stokis ir duok jį man.

— Man sunku atsistoti.

— Na ir puiku. Nenorėčiau matyti staigių judesių.

Tibingas perkisė dešinę ranką per vieną iš ramentų, o į kairiąją paėmė kartinį akmenį. Pakilęs ant kojų jis išsitiesė, kairėje rankoje gniauždamas sunkų cilindrą, o dešine ranka remdamasis į ramentą.

Vienuolis priėjo dar arčiau ir atsidūrė vos už kelių pėdų nuo Tibingo su Sofi, tiesiai mokslininkui į galvą nutaikęs šautuvą. Sofi bejėgiškai žiūrėjo, kaip vienuolis, norėdamas paimti cilindrą, tiesia ranką.

— Tau nepavyks, — pratarė Tibingas. — Šį akmenį gali atidaryti tik jo vertas.

Vienintelis Dievas nusprendžia, kas yra vertasis, pamanė Silas.

— Jis ganėtinai sunkus, — pratarė žmogus su ramentais, jau kviesdamas ranka. — Jeigu kuo greičiau nepaimsi, bijau, kad galiu išmesti, — pasakė jis pavojingai susverdėjęs.

Silas skubiai žengė pirmyn ketindamas paimti akmenį, o ramentais ramstėsis žmogus prarado pusiausvyrą — jam iš po parankės išslydo ramentas, ir jis ėmė svirti dešinėn. Ne! Silas puolė pirmyn norėdamas išsaugoti akmenį ir nuleido ginklą. Bet akmuo tik dar labiau nuo jo nutolo. Krisdamas dešinėn senis atmetė už nugaros kairę ranką, ir cilindras iš jo rankos nuskriejo ant sofos. Tą pačią akimirką iš senio rankų slystantis metalinis ramentas nubrėžė ore lanką ir tarsi įgavęs pagreitį kirto Silui per koją.

Silo kūnu nuvilnijo aštraus skausmo bangos, kai ramentas kuo taikliausiai pataikė į diržą su smeigais; diržo dygliai susmigo į jau ir taip ganėtinai giliai žaizdą. Pasilenkęs Silas parklupo; diržas įsirėžė dar giliau. Pasigirdo kurtinantis šūvis — Silui griūnant šautuvas iššovė pats, bet kulka niekam žalos nepadarė — ji įsmigo į grindų lentas. Prieš mėgindamas pakelti šautuvą ir šauti dar kartą, Silas pajuto moters kojos spyrį į žandikaulį.

Stovėdamas keliuko pradžioje Kolė išgirdo šūvį. Prislopintas garsas jam sukėlė paniką. Kadangi Fosas jau buvo pakeliui pas juos, Kolė palaidojo visas viltis kaip nors pasižymėti suimant Lengdoną. Trauk mane devynios, jeigu Fosas panorės prie ministerijos dirbančiai policijos darbo priežiūros komisijai apkaltinti manę neatsakingu pareigų vykdymu.

Privačiame name buvo iššauta iš ginklo! O tu laukei keliuko gale?

Kolė suprato, jog galimybė slapčia prisėlinti prie namo jau seniai prarasta. Taip pat jis žinojo ir tai, kad jeigu dar nors sekundę štai taip stovės nieko nedarėdamas, rytą visa jo karjera jau bus tapusi istorija. Nužvelgęs geležinius dvaro vartus jis apsisprendė.

— Veržkimės vidun.

Miglotos sąmonės kertelėje Robertas Lengdonas suvokė, jog nugriaudėjo šūvis. Jis taip pat išgirdo skausmo aimaną. Ar tai jo aimana? Kaukolės viduje nepaliaujamai kalė įkyrus plaktukas. Kažkur greta kalbėjo žmonės.

— Kur, po velnių, buvai? — šaukė Tibingas.

Atskubėjo tarnas.

— Kas nutiko? O, Dieve! Kas čia? Iškviessiu policiją!

— Prakeikimas! Nekviesk policijos. Geriau mums padėk ir atnešk ką nors, kas mums padėtų sutramdyti šį monstrą.

— Ir dar truputį ledo! — jam pavymui šūktelėjo Sofi.

Lengdonas ir vėl paniro į nežinią. Daugiau balsų. Judėjimas. Paskui suvokė, kad guli paguldytas ant sofos. Sofi laiko pridėjusi prie galvos maišelį su ledukais. Skauda visą kiaušą. Kai galiausiai Lengdonui ėmė šviesėti akyse, jis susivokė bežiūrįs į ant grindų gulintį kūną. *Gal man prasidėjo haliucinacijos?* Masyvus albinoso vienuolio kūnas guli surištas juosta vamzdžiams apvynioti. Jo smakras prakirstas, o drabužis ties dešine šlaunimi permirkęs krauju. Galėjai numanyti, jog ir jis tik dabar pradeda atsipeikėti.

Lengdonas atsigrėžė į Sofi.

— Kas čia? Kas... nutiko?

Atšlubavo Tibingas.

— Tave išgelbėjo kunigaikštis, sumosavęs *Acme Orthopedic* pagamintu ginklu.

A? Lengdonas pamėgino atsisėsti.

Sofi prisilietimas buvo tvirtas, bet švelnus.

— Palūkėkite minutėlę, Robertai.

— Baiminuosi, — tarė Tibingas, — kad ką tik būsiu parodęs tavo bičiulei damai, kaip nelemtai galima pasinaudoti savo padėtimi. Juk kartais atrodo, kad niekas tavęs nesugeba deramai įvertinti.

Žvelgdamas nuo sofos Lengdonas apžiūrinėjo vienuolį mėgindamas išvaizduoti, kas nutiko.

— Jis buvo užsijuosęs spygliuotą diržą, — paaiškino Tibingas.

— Ką tokį?

Tibingas parodė pirštu į kruviną spygliuotos odos juostą, numestą ant grindų.

— Disciplinuojantis diržas. Užpuolikas laikė jį ant šlaunies. Apdairiai nusiitaikiau.

Lengdonas pasitrynė kaktą. Jis buvo girdėjęs apie disciplinuojančius diržus.

— Bet iš kur... sužinojote?

Tibingas šyptelėjo.

— Robertai, krikščionybė — mano tyrinėjimų sritis. Yra tokių sektų, kurių nariai atvirai reiškia savo jausmus, — jis bakstelėjo ramentu rodydamas per vienuolio drabužį besisunkiantį kraują. — Štai, pavyzdžiui, šitas.

— *Opus Dei*, — sušnibždėjo Lengdonas prisiminęs visai neseniai per televiziją matytą reportažą apie kelis žinomus Bostono verslininkus, kurie taip pat yra *Opus Dei* nariai. Nuovokūs bendradarbiai viešai melagingai apkaltino vyriškius tuo, jog šie po kostiumais dėvi disciplinuojančius diržus. Iš tikrųjų trys apkaltinti vyriškiai nieko panašaus nedarė. Kaip daugelis *Opus Dei* narių, šie verslininkai buvo „neetatiniai“ organizacijos nariai ir visai nepraktikavo kūno marinimo. Jie buvo atsidavę katalikai, rūpestingi savo vaikų tėvai ir ne menkliau atsidavę bendruomenės nariai. Nieko keista, kad žiniasklaida tik labai trumpai nušvietė dvasinį šių žmonių pasaulį, iškart skubėdama pateikti šokiruojančias detales apie „etatinčius“ ir kietesnius sektos narius, panašius... į šį vienuolį, gulintį priešais Lengdoną ant grindų.

Tibingas atidžiai apžiūrėjo kruviną diržą.

— Bet kodėl *Opus Dei* turėtų rūpėti surasti Šventąjį Gralį?

Lengdonas buvo per daug apkvaitęs, kad galėtų apie tai svarstyti.

— Robertai, — pratarė Sofi, eidama prie medinės dėžutės. — Kas čia?

Ši dalelė laikė mažutę rožės inkrustaciją, kurią Lengdonas buvo nuėmęs nuo dangtelio.

— Ji dengė dėžutės dangtelyje įrėžtus žodžius. Manau, kad tekstas mums galėtų nurodyti, kaip atidaryti kartinį akmenį.

Sofi ir Tibingui dar nespėjus atsilipti, kalvos papėdėje išniro daugybė mėlynų policijos švieselių ir pasigirdo sirenos. Automobiliai vorele važiavo kalva, pusę mylios besidriekiančiu keliuku.

Tibingas suraukė kaktą.

— Mano bičiuliai, atrodo, jog turime apsispręsti. Vertėtų paskubėti.

66 SKYRIUS

Kolė ir jo agentai atstatę šautuvus puolė pro sero Li Tibingo dvaro paradi- nes duris. Pasklidę jie ėmė naršyti po pirmojo aukšto kambarius. Svetainės grin- dyse jie rado kulkos paliktą žymę — grumtynių ženklą, šiek tiek kraujo, keistą dygliuotą odinį diržą ir kiek nuvyniotą vamzdžių izoliacinės juostos ritę. Visas pirmas aukštas atrodė tuščias.

Kai Kolė jau rengėsi paskirstyti savo žmones į grupes, kad vieni apieškotų rūšį, o kiti — sklypą už namo, antrame aukšte jis išgirdo balsus.

— Jie viršuje!

Užlėkęs plačiais laiptais į viršų Kolė su vyrais apžiūrėjo kambarį po kamba- rio, ir, šmirinėdami po visą milžinišką namą ir tikrindami kiekvieną tamsų mie- gamąjį ar koridorių, artėjo prie sklindančių balsų. Atrodė, kad garsai sklinda iš paskutinio miegamojo, kuris buvo įrengtas išskirtinai prie ilgo koridoriaus galo. Agentai slinko koridoriais, užkirsdami praėjimą kitų išėjimų link.

Jiems priėjus prie paskutinio miegamojo, Kolė pamatė, kad durys plačiai atvertos. Staiga balsai nutilo, vietoj jų pasigirdo keistas ūžimas, panašus į kaž- kokio variklio.

Kilstelėjęs savo ginklą Kolė davė ženklą. Tyliai ištiesęs ranką prie durų stak- tos jis surado jungiklį ir uždegė šviesą. Įsiveržęs į kambarį su visa savo vyrukų palyda Kolė suriko ir nusitaikė šautuvu į... nieką.

Tuščias svečių miegamasis. Senovinis.

Ūžiantys automobilio variklio garsai sklido iš juodo elektroninio panelio, įtaisyto ant sienos, šalia lovos. Kolė jau buvo tokių dalykų matęs kituose namuo- se. Tai tam tikra komunikacinė sistema. Jis prilėkė arčiau. Prie panelio buvo apie tuziną mygtukų su užrašais:

KABINETAS... VIRTUVĖ... SKALBYKLA... RŪSYS...

Tai iš kur, po velnių, sklinda automobilio variklio garsas?

ŠEIMININKO MIEGAMASIS... SAULĖTASIS KAMBARYS... DARŽINĖ...
BIBLIOTEKA..

Daržinė! Kolė per kelias sekundes nusileido laiptais žemyn ir nubėgo prie galinių durų, pakeliui pasigriebdamas vieną iš savo agentų. Vyrai perlėkė

už namo augančią pievelę ir be kvapo atbėgo prie daržinės, papilkėjusios nuo senumo, durų. Dar prieš įeidamas Kolė išgirdo tolstančius automobilio variklio garsus. Jis išsitraukė ginklą, įėjo vidun ir uždegė šviesą.

Dešinėje daržinės pusėje buvo sukrauti dirbtuvėje įprasti daiktai — žolapjovės, įvairūs įrankiai, sodininko reikmenys. Netoliese, ant sienos, kabojo jau pažįstamas komutatorius. Vienas mygtukas buvo nuspaustas, todėl girdėjosi triukšmas.

SVEČIŲ MIEGAMASIS II

Kolė pasisuko netverdamas pykčiu. *Pasinaudoję komutatoriumi jie mus nuviliojo į antrą aukštą.* Apieškojęs kitą daržinės galą jis rado ilgą arklidžių pertvarų eilę. Tačiau žirgų nebuvo. Tikriausiai daržinės savininkui labiau patinka kitokio pobūdžio arklio jėga; arklių aptvarai buvo paversti į išpūdingus automobilių garažus. Kolekcija pasirodė stulbinanti — juodas feraris, senovinis rolsroisas, antikvarinis sportinis aston mardnas, puikus poršė 356.

Paskutinis aptvaras buvo tuščias.

Kolė viską apžiūrėjo ir ant aptvaro grindų pamatė naftos dėmių. *Jie niekaip negali ištrūkti iš šios teritorijos.* Keliuką ir vartus užblokavę du patrulių automobiliai, kad būtų įmanoma išvengti štai tokios situacijos.

— Sere? — tarstelėjo vienas agentas mostelėdamas ranka aptvarų link.

Užpakalinės daržinės durys plačiai atsivėrė; pro jas buvo matyti tamsus, purvu pažliugęs šlaitas ir išvagoti laukai, už daržinės bėgantys į naktį. Kolė pribėgo prie durų stengdamasis naktyje ką nors išžiūrėti. Jis tegalėjo išskirti vienintelį dalyką — neaiškų tolumoje dunksančio miško šešėlį. Jokių automobilio šviesų. Tikriausiai šį miškingą slėnį kerta tuzinai įvairiausių žemėlapyje nepažymėtų kelių ir medžiotojų paliktų pėdsakų, bet Kolė buvo įsitikinęs, kad jo ieškomieji niekada nepereis miško.

— Tegu keli žmonės bėga štai ten. Jie tikriausiai jau įstrigo kur nors netoliese. Tie prašmatnūs sportiniai automobiliai „nepakelia“ paprasto grunto.

— A, sere? — tarstelėjo agentas, rodydamas į netoli kabančią lentą su įtaisytais kabliukais, ant kurių kabojo keli raktelių rinkiniai. Virš raktelių pažymėti pavadinimai jau buvo pažįstami.

DAIMLER... ROLLS-ROYCE... ASTON MARTIN... PORSCHE...

Paskutinis kabliukas buvo tuščias.

Perskaitęs virš tuščio kabliuko kabančią etiketę, Kolė suvokė, jog pateko į bėdą.

67 SKYRIUS

REINDŽROVERIS — juodo perlamutro spalvos standartinės pavarų dėžės keturis varomuosius ratus turinti transporto priemonė su galingomis polipropileno lempomis, užpakaliniais žibintais ir dešinėje pusėje įrengtu vairu.

Lengdonas džiaugėsi, kad jam nereikia vairuoti.

Tibingo tarnas Remi, vykdydamas savo šeimininko paliepimą, išpūdingai manevravo vairuodamas mašiną per mėnulio apšviestus laukus, besidriekiančius už *Château Villette*. Neįjungęs šviesų jis pervažiavo pliką kalvelę ir, pasileidęs ilgą šlaitu žemyn, ėmė tolti nuo dvaro. Atrodė, kad jis važiuoja dantytos mišku apaugusio ploto horizonto linijos link.

Lengdonas, sėdintis keleivio sėdynėje, glėbyje laikė kartinį akmenį. Jis atsigręžė ir pažvelgė į užpakalinėje sėdynėje sėdinčius Tibingą su Sofi.

— Kaip galva, Robertai? — paklausė Sofi. Jos balsas išdavė susirūpinimą.

Lengdonas išspaudė skausmingą šypsena.

— Jau geriau, dėkoju.

Šitai ji tiesiog žudė.

Greta Sofi sėdintis Tibingas per petį pažvelgė į surištą vienuolį, gulintį užkimšta burna bagažinėje, įrengtoje už galinės sėdynės. Ant kelių Tibingas laikė iš vienuolio paimtą šautuvą. Tai priminė vaizdelį iš senos nuotraukos, kurioje pavaizduotas prie savo grobio pozuojantis safario medžiotojas britas.

— Aš taip džiaugiuosi, kad pas mane užsukai, Robertai, — pratarė šypsodamasis Tibingas, tarsi pirmą kartą per metų metus būtų patyręs tikrą malonumą.

— Atleiskite, kad įpainiojome jus į šiuos reikalus, Li:

— Oi, labai prašom, aš visą gyvenimą laukiau, kad būčiau štai taip įpainiotas.

Tibingas pažvelgė pro automobilio langą, kiek Lengdonas neužstojo, į ilgos gyvatvorės metamą šešėlį ir paplekšnojo Remi per petį, už kurio nugaros jis ir sėdėjo.

— Tik nepamiršk, jokių stabdžių šviesų. Jeigu reikia, pasinaudok pagalbiniais stabdžiais. Turėtume įvažiuoti giliau į mišką. Nereikia rizikuoti, jie neturi mūsų pamatyti žvalgydamiesi iš namų.

Remi sulėtino automobilį ir pasuko į gyvatvorės proskyną. Mašinai įsukus į apžėlusį taką, beveik akimirksniu mėnesienos šviesą uždengė išsikeroję medžiai.

Aš nieko nematau, pagalvojo Lengdonas, stengdamasis priešais įžiūrėti nors kokį siluetą. Aplink buvo tamsu kaip pragare. Į kairį automobilio šoną

braukėsi šakos, todėl Remi šiek tiek pasuko į kitą pusę. Paskui važiuodamas daugmaž tiesiai jis nusiyrė apie trisdešimt jardų pirmyn.

—Puikiai dirbi, Remi, — pratarė Tibingas. — Tikriausiai jau ganėtinai toli nuvažiavome. Robertai, gal gali paspausti tą mėlyną mygtuką šalia orlaidės? Matai?

Lengdonas susirado mygtuką ir paspaudė.

Nušvitusi blausi geltona šviesa išryškino abipus tako sužėlusius krūmokšnius. *Rūko žibintai*, pagalvojo Lengdonas. Jie švietė pakankamai, kad matytųsi takas; kita vertus, automobilis jau buvo gana toli įvažiavęs į mišką, kad žibintai jų neišduotų.

—Na, Remi, — patenkintas išdainavo Tibingas, — šviesos užžiebtos. Mūsų gyvybės tavo rankose.

—Kur mes važiuojam? — paklausė Sofi.

—Šis takas tęsiasi apie tris kilometrus į miško gilumą, — atsakė Tibingas. Jis sukasi aplink dvarą, o paskui eina į šiaurę. Jeigu mums kur nors nepastos kelio stovintis vanduo ar nuvirtę medžiai, turėtume sveiki ir gyvi išlikti ties penktojo greitkelio alkūne.

Sveiki ir gyvi. Lengdono galva plyšte plyšo. Jis nuleido akis į sterblę, kur medinėje dėžutėje saugiai gulėjo kertinis akmuo. Rožės inkrustacija vėl buvo savo vietoje; nors galvoje užė, Lengdonas norėjo dar kartą nuimti dekorą ir atidžiau patyrinėti po inkrustaciją įrėžtus žodžius. Jis pravėrė dėžutės dangtelį ir buvo jį bekeliąs, kai už nugaros sėdintis Tibingas uždėjo jam ant peties ranką.

—Kantrybės, Robertai, — pratarė Tibingas. — Dabar tamsu, o ir automobilis krato. Gink Dieve, kad tik nieko nesudaužytume. Jeigu nesupratai, kokia kalba ten užrašyta, kai buvo šviesu, nieko geriau neišmąstysi tamsoje. Dabar verčiau susikaupkime ir pagalvokime, kaip sveikiems išnešti kailį, gerai? O tam reikalui laiko atsiras labai greitai.

Lengdonas žinojo, kad Tibingas teisus. Linktelėjęs jis vėl uždengė dėžutę. Automobilio gale gulintis vienuolis ėmė dejuoti, mėgindamas išsivaduoti iš raiščių. Staiga jis ėmė pašėlusiai spardyti.

Tibingas pasisuko ir, persisvėręs per sėdynę, nutaikė į jį pistoletą.

—Net neišivaizduoju, kaip galite skūstis, sere. Įsibrovėte į mano namus, sumušėte brangiam mano bičiuliui galvą ir įsodinote" jam mėlynę. Aš tikrai turėčiau teisę jus nušauti tiesiog čia ir palikti pūti miškuose.

Vienuolis nutilo.

—Ar jūs esate tikras, kad turime jį vežtis kartu? — paklausė Lengdonas.

—Velniskai teisingai pasielgiau! — riktelėjo Tibingas. — Tavęs ieško kaltindami žmogžudyste, Robertai. Šitas niekšas yra tavo bilietas į laisvę. Policija siekia tave sučiupti bet kokia kaina, jeigu jau atsekė paskui tave iki mano namų.

—Tai vis per mane, — pratarė Sofi. — Šarvuotame automobilyje tikriausiai buvo įtaisytas siūstuvus.

—Ne apie tai kalba, — atsakė jis. — Aš nesistebiu, kad policija jus susekė, bet ištis keista, kai pagalvoji, kaip jus susirado šis *Opus Dei* tipas. Iš viso to,

ką man papasakojote, negaliu įsivaizduoti, kaip šis žmogus galėjo atsekti jus iki mano namų, jeigu neturi jokių ryšių su Nepriklausoma policija arba Ciuricho banku — saugykla.

Lengdonas susimąstė. Atrodo, kad Bezu Fisas šio vakaro žmogžudystėms paašškinti neabejotinai nori surasti atpirkimo ožį. Verne taip pat gana netikėtai ėmė veikti prieš juos, nors, kita vertus, turint galvoje kaltinimą keturiomis žmogžudystėmis, toks jo pasikeitimas atrodo visai suprantamas.

— Robertai, šitas vienuolis darbuojasi ne vienas, — pasakė Tibingas. — Kol nesužinosite, kas už viso to slypi, abiem grės pavojus. Bet gera žinia yra tai, mano bičiuli, kad visa galia dabar jūsų rankose. Tasai monstras, esantis man už nugaros, turi šią informaciją, o tas, kas jį tampo už virvelių, dabar turėtų labai nervintis.

Remi važiuodamas gana patogiu keliu padidino greitį. Mašina įveikė kažkokį vandens telkinį, užvažiavo ant nedidelės kalvos, o paskui vėl ėmė leistis žemyn.

— Robertai, ar galėtum būti toks geras ir paduoti man tą telefoną? — paklausė Tibingas, rodydamas į automobilyje įtaisytą telefono įrangą. Lengdonas padavė aparatą, ir seras Li surinko numerį. Jam teko labai ilgai laukti, kol kažkas atsiliepė. — Ričardai? Ar tave prikėliau? Aišku, kad taip. Kvailas klausimas. Atsiprašau. Turiu šiokią tokią problemėlę. Prastokai jaučiuosi. Mes su Remi turime nukakti į Britaniją, kad galėčiau pasigydyti. Na, tiesą sakant, tiesiog dabar. Atsiprašau, kad tik dabar pranešu. Ar gali parengti „Elžbietą“ per dvidešimtį minučių? Žinau, pasistenk kiek galėdamas. Iki greito pasimatymo.

Tibingas baigė pokalbį.

— Elžbietą? — nesuprato Lengdonas.

— Tai mano lėktuvas. Jis man kainavo karališkus pinigus.

Lengdonas pasisuko visu kūnu ir pažvelgė į Tibingą.

— Kas yra? — paklausė Tibingas. — Jūs nė negalite tikėtis pasilikti Prancūzijoje, kai jūsų ieško visa Nepriklausoma policija. Londone jums bus daug saugiau.

Sofi taip pat atsigręžė į Tibingą.

— Jūs manote, kad turėtume išvykti iš šalies?

— Mano bičiuliai, civilizuotame pasaulyje esu gerokai įtakingesnis nei čia, Prancūzijoje. Be to, manoma, kad Gralis turėtų būti Didžiojoje Britanijoje. Jeigu atidarysime kartinį akmenį, esu tikras, jog rasime žemėlapi, įrodantį, kad einame teisinga kryptimi.

— Jūs smarkiai rizikuojate mums padėdamas, — pasakė Sofi. — Su prancūzų policija nesate geri draugai.

Tibingas mostelėjo ranka reiškdamas pasibjaurėjimą.

— Su Prancūzija baigta. Persikėliau čia norėdamas surasti kartinį akmenį. Dabar šis darbas jau atliktas. Neliūdėsiu, jeigu daugiau niekada neteks pamatyti *Château Villette*.

Sofi balse pasigirdo abejonė, kai ji paklausė:

— Kaip mums pavyks prasmukti pro oro uosto apsaugą?
Tibingas sukikeno.

— Aš skraidau Le Buržė — pakilimo takai netoli nuo čia. Prancūzų gydytojai mane nervina, todėl kas dvi savaites vykstu šiaurės kryptimi, į Angliją, pasigydyti. Abiejuose taškuose moku už tam tikras mano asmeniui suteikiamas privilegijas. Kai tik pakilsime į orą, patys galėsite nuspręsti, norėsite ar ne, kad mus kas nors pasitiktų iš Jungtinių Valstijų ambasados.

Staiga Lengdonui visiškai praėjo noras turėti kokių nors reikalų su ambasada. Dabar jis galėjo galvoti tik apie kartinį akmenį, įrašą ir apie tai, ar kartinis akmuo tikrai juos nuves prie Gralio. Robertas svarstė, ar Tibingas teisingai kalbėdamas apie Britaniją. Reikia sutikti, kad dauguma šiuolaikinių legendų Gralį „paslepia“ kažkur Jungtinėje Karalystėje. Manoma, kad ir mitinė karaliaus Artūro Avalono sala, kurioje buvo ieškoma Gralio, yra ne kas kita, kaip Glastonberis Anglijoje. Kad ir kur Gralis būtų, Lengdonas niekada nė neįsivaizdavo, kad pats ims jo ieškoti. *Sangrelis dokumentai. Tikroji Jėzaus Kristaus istorija. Marijos Magdalietės kapas*. Staiga jis pasijuto tarsi šias kelias valandas gyventų supamas kažkokios aureolės... burbulo, saugančio nuo realaus pasaulio.

— Sere? — tarstelėjo Remi. — Ar jūs tikrai rimtai svarstote grįžimo į Angliją galimybę?

— Remi, tau nereikėtų nerimauti, — patikino jį Tibingas. — Tai, kad grįšiu į karalienės valdas, dar nereiškia, jog iki gyvenimo pabaigos dirginsiu savo gomurį dešra ir koše. Tikiuosi, ir tu prie manęs nedelsdamas prisidėsi. Ketinu nusipirkti nuostabią vilą Devonšyre; tavo daiktus kuo greičiau parsigabensime laivu. Tikras nuotykis, Remi. Sakysčiau, tikras nuotykis!

Lengdonui beliko nusišypsoti. Kurdamas planus apie triumfo žygį į Britaniją, savo entuziazmu Tibingas užkrėtė ir jį.

Lengdonas išsiblaškęs žvalgėsi į pro šalį plaukiančius miškus, geltonoje rūko žibintų šviesoje švytinčius vaiduokliška blyškia spalva. Šoninis veidrodėlis, pakreiptas medžių šakų, buvo pasisukęs vidun. Lengdonas jame matė galinėje sėdynėje tyliai sėdinčios Sofi atvaizdą. Jis stebėjo ją geroką laiko tarpą ir netikėtai pajuto užplūstant pasitenkinimą. Nepaisant visų šio vakaro negandų, Lengdonas jautėsi dėkingas už tai, kad pateko į tokią gerą draugiją.

Po kelių minučių, tarsi staiga pajutusi žvilgsnį, Sofi pasilenkė į priekį ir, uždėjusi Lengdonui ant pečių rankas, lengvai juos spustelėjo.

— Ar viskas gerai?

— Taip, — atsakė Lengdonas. — Šiaip ar taip.

Sofi vėl įsitaisė sėdynėje, ir Lengdonas pamatė, kaip jos lūpomis perbėgo rami šypsenėlė. Silas susivokė, jog dabar ir pats šypsosi.

Surištas ir paguldytas reindžroverio gale Silas vos begalėjo kvėpuoti. Jo rankos buvo užlaužtos už nugaros ir virtuvine virve bei vamzdžių izoliacijos juosta stipriai pririštos prie kulkšnių. Išlenktais pečiais jis juto kiekvieną kelio

nelygumą. Gera nors tiek, kad pagrobėjai nusegė nuo šlaunies dygliuotą diržą. Negalėdamas įkvėpti per užkimštą burną, jis kvėpavo tik per šnerves, kurios po truputį kimšosi dulkėmis, gausiai besikaupiančiomis bagažinėje, kurion ir buvo įspraustas. Jis pradėjo kosėti.

— Man atrodo, kad jis dūsta, — pratarė prancūzas vairuotojas; jo balse nuskambėjo rūpestis.

Britas atsigręžė, pasilenkė ir suraukęs kaklą šaltai pažvelgė į Silą, kuriam pats trenkė ramentu.

— Tau pasisekė, kad mes, britai, apie žmogaus mandagumą sprendžiame ne iš jo užuojautos draugui, o iš užuojautos priešui, — senis persisvėrė per atlošą ir užkabino pirštu už vamzdžių juostos. Vienu staigiu judesiu jis juostą nuplėšė.

Silui pasirodė, kad jo lūpos staiga užsiliepsnojo, bet į plaučius plūstantis oras buvo Dievo atsiųstas.

— Kam dirbi? — griežtai paklausė Tibingas.

— Dirbu Dievo darbą, — atkirto Silas, sunkiai praverdamas skaudamą burną ir pajutęs tą vietą, kurion buvo įspyrusi moteris.

— Priklausai *Opus Dei*, — pasakė senis. Tai nebuvo klausimas.

— Jūs nieko nežinote apie tai, kas aš esu.

— Kodėl *Opus Dei* nori kertinio akmens?

Silas nė neketino atsakyti. Kertinis akmuo — grandis, jungianti su Šventuoju Graliu, o Šventasis Gralis — raktas, galintis apsaugoti tikėjimą.

Dirbu Dievo darbą. Kelias pavojuje.

Dabar, važiuodamas šiuo automobiliu, mėgindamas išsivaduoti iš virvių, Silas baiminosi, kad visiems laikams nenuviltų Mokytojo ir vyskupo. Jis net niekaip negali jiems paskambinti ir papasakoti, kaip siaubingai pasisuko visi įvykiai. *Mano pagrobėjai turi kartinį akmenį! Jie anksčiau už mus pasieks Gralį!* Tvankioje tamsoje Silas ėmė melstis. Kūno skausmus jis pašventė maldavimams sustiprinti.

Viešpatie, stebuklo. Man reikia stebuklo. Silas niekaip negalėjo numanyti, kad už kelių valandų toks stebuklas nutiks.

— Robertai? — klausiamai pratarė Sofi, vis dar tebestebėdama Lengdoną. — Jūsų veidu ką tik nuslinko keistoka išraiška.

Lengdonas taip pat pažvelgė į ją susivokęs, kad jo žandikauliai tvirtai sukašči, o širdis daužyte daužosi. Jam šovė į galvą neįtikėtina prielaida. *Ar tikrai visa tai būtų galima taip paprastai paaiškinti?*

— Sofi, man reikia pasinaudoti jūsų mobiliuoju telefonu.

— Dabar?

— Man atrodo, kai ką išsiaiškinau.

— Ką?

— Netrukus pasakysiu. Man reikia telefono.

Sofi atrodė sunerimusi.

—Nemanau, kad Fisas mėgintų susekti pokalbius, bet dėl visa ko nekalbėkite ilgiau nei minutę.

Sofi padavė telefoną Lengdonui.

—Kaip reikia skambinti į Jungtines Valstijas?

—Reikia peradresuoti mokesčius. Mano tarnyba nepadengia transatlantiinių pokalbių išlaidų.

Lengdonas surinko nulį žinodamas, kad per artimiausias šešiasdešimtį sekundžių jis gali gauti atsakymą, nedavusį ramybės visą naktį.

68 SKYRIUS

KAI SUSKAMBO telefonas, Niujorko redaktorius Džonesas Faukmanas buvo ką tik įlipęs į lovą ir susiruošęs miegoti. *Kiek per vėlu skambinti*, suniurnėjo jis keldamas ragelį.

Operatorės balsas paklausė:

—Ar sutinkate apmokėti šio pokalbio sąskaitą Roberto Lengdono vardu?

Sutrikęs Džonesas uždegė šviesą.

—Aa... žinoma, gerai.

Pasigirdo trakstelėjimas.

—Džonesai?

—Robertai? Tu mane prižadini ir dar prašai, kad aš tau užmokėčiau?

—Džonesai, atleisk, — pratarė Lengdonas. — Kalbėsiu labai trumpai. Man tikrai būtina sužinoti. Apie tą rankraštį, kurį tau daviau. Ar tu...

—Robertai, atsiprašau; taip, sakiau, kad jau šią savaitę atsiųsiu suredaguotą tekstą, bet esu paskendęs darbuose. Kitą pirmadienį. Prižadu.

—Manęs nedomina redakcinės pastabos. Man įdomu, ar tu nepasiuntei kam nors kopijų dėl knygos reklamos, nieko man nepasakęs?

Faukmanas dvejojo. Naujausiame Lengdono rankraštyje — istoriniuose moteriškos dievybės garbinimų tyrinėjimuose — buvo keli skyriai apie Mariją Magdalię, kurie neabejotinai turėtų kai ką labai nustebinti. Nors pateikiama medžiaga buvo gerai pagrįsta dokumentais ir kitų mokslininkų tyrinėjimais, Faukmanas neketino leisti avangardinės Lengdono knygos, prieš tai negavęs nors kelių rimtų istorikų ir įtakingų menotyrininkų recenzijų. Džonesas pasirinko keletą meno pasaulio garsenybių ir nusiuntė joms visus rankraščio skyrius bei mandagų laišką su prašymu parašyti trumpus atsiliepimus, kuriuos būtų galima spausdinti ant knygos viršelio. Faukmanas iš patirties žinojo, kad

dauguma žmonių net pašoksta iš džiaugsmo, sužinoję apie galimybę pamatyti išspausdintą savo pavardę.

— Džonesai? — neatlyžo Lengdonas. — Tu išsiuntei mano rankraščius, tiesa?

Faukmanas susiraukė nutuokdamas, kad Lengdonui jo sumanymas išties nepatiks.

— Rankraštis parašytas nepriekaištingai, Robertai. Norėjau padaryti tau siurprizą gavęs klaikiai gerų atsiliepimų.

Pauzė.

— Ar siuntei egzempliorių Paryžiaus Luvro kuratoriui?

— O kaip pats manai? Tavo rankraštyje net keletą kartų užsiminta apie Luvre saugomą kolekciją, tavo pateiktoje bibliografijoje įrašytos jo knygos, o to vyruko pastabos būtų labai vertingos galvojant apie knygos pardavimą užsienyje. Sonjeras — išmintingas žmogus.

Tyla kitame laido gale truko ganėtinai ilgai.

— Kada išsiuntei rankraštį?

— Gal prieš mėnesį. Taip pat pasakiau, kad greitai busi Paryžiuje, ir pasiūliau jam pasikalbėti su tavimi. Ar jis tau neskambino ir nesiūlė susitikti? — Faukmanas nutilęs pasitrynė akis. — Palauk, o ar šį savaitgalį neturėtum būti Paryžiuje?

— Aš ir esu Paryžiuje.

Faukmanas atsisėdo.

— Tu man skambini iš Paryžiaus už mano pinigus?

— Išskaičiuosi iš honoraro, Džonesai. Ar Sonjeras tau ką nors atrašė? Ar jam patiko mano rankraštis?

— Nežinau. Kol kas iš jo žinių negavau.

— Na, tuščiai nebekalbėkim. Skubu. Šitai daug ką paaiškina. Ačiū.

— Robertai...

Bet Lengdonas jau buvo išjungęs telefoną.

Faukmanas padėjo ragelį ir stebėdamasis papurtė galvą. *Rašytojai*, pagalvojo jis. *Net ir neturintys bėdų su sveiku protu yra kvaištelėję.*

Reindžroveryje nuskambėjo Li Tibingo juokas.

— Robertai, mėgini pasakyti, kad parašei rankraštį, kuriame kapstaisi po slaptos draugijos reikalus, o paskui tavo redaktorius išsiunčia rankraščio kopiją būtent tai konkrečiai slapta draugijai?

Lengdonas burbtelėjo:

— Taip išeitų.

— Žiaurus sutapimas, mano bičiuli.

Sutapimas čia niekuo dėtas, pagalvojo Lengdonas. Paprašyti Žako Sonjero įvertinti knygą apie deivės garbinimą — tas pats, kas paprašyti Taigerio Vudso*

įvertinti knygą apie golfą. Be to, savaime suprantama, bet kuri knyga apie deivės garbinimą neišvengiamai turėtų paminėti Siono vienuolyną.

— Mums iškyla milijono dolerių vertės klausimas, — tebekikendamas pasiteiravo Tibingas. — Kokia tavo pozicija vienuolyno atžvilgiu — palanki ar nepalanki?

Lengdonas labai aiškiai išgirdo Tibingo klausimą ir suprato tikrąją jo prasmę. Dauguma istorikų svarsto, kodėl vienuolynas tebelaiko paslėpęs Sangrelio dokumentus. Kai kuriems atrodo, kad ši informacija jau seniai turėjo būti paskelbta pasauliui.

— Aš nesilaikiau jokios pozicijos vienuolyno atžvilgiu.

— Vadinasi, kažko neparašei.

Lengdonas gūžtelėjo pečiais. Atrodo, Tibingas prijaučia tiems, kurie linkę viešai paskelbti apie esamus dokumentus.

— Aš tiesiog parašiau brolijos istoriją ir pavaizdavau ją kaip modernią deivės garbinimo draugiją, Gralio saugotoją ir senųjų dokumentų globėją.

Sofi pažvelgė į jį.

— Ar paminėjai kartinį akmenį?

Lengdonas susigūžė. Jis paminėjo. Daug kartų.

— Rašydamas apie menamą kartinį akmenį pateikiau pavyzdžių ir svarsčiau, kodėl vienuolynas saugo Sangrelio dokumentus.

Sofi atrodė nustebusi.

— Manau, tai paaiškina užrašą: *P. S. Suraskite Robertą Lengdoną.*

Lengdonas nujautė, jog iš tikrųjų turi būti dar kažkas, kas sužadino Sonjero susidomėjimą rankraščiu, bet šia tema jis turėtų pasikalbėti su Sofi tada, kai jie liks vieni.

— Vadinasi, — pratarė Sofi, — melavote kapitonui Fašui.

— Ką sumelavau? — nesuprato Lengdonas.

— Sakėte, kad su mano seneliu niekada nesusirašinėjote.

— Nesusirašinėjau! Rankraštį jam nusiuntė mano redaktorius.

— Pamąstykite apie tai, Robertai. Jeigu kapitonas Fisas nerado voko, kuriame jūsų redaktorius išsiuntė rankraštį, jis padarė išvadą, kad rankraštį nusiuntėte jūs. — Sofi patylėjo. — Dar blogiau, jis gali pamanyti, kad jūs pats jam įteikėte knygą, p paskui sumelavote.

Reindžroveriui atvykus į Le Buržė aerodromą, Remi nuvairavo prie nedidelio angaro pačiame nusileidimo tako gale. Jiems privažiavus iš angaro išbėgo susitaręs žmogus susiglamžiusiais chaki spalvos drabužiais, pamojavo ir atidarė milžiniškas gofruoto metalo duris, už kurių stovėjo žvilgantis, baltas lėktuvas.

Lengdonas žiūrėjo į žvilgantį fiuzeliažą.

— Čia jūsų „Elžbieta“?

Tibingas šyptelėjo.

— Geriau nei prakeiktas „Čanelis“.

Prie jų prilėkė chaki drabužiais vilkintis žmogus ir pašnairavo į žibintus.

— Beveik paruošta, sere, — šūktelėjo jis su britišku akcentu. — Atleiskite, kad uždelsiau, bet jūs paskambinote taip netikėtai, todėl...

Žmogus liovėsi kalbėjęs, kai iš automobilio išlipo visi kiti. Jis pažvelgė į Sofi su Lengdonu, o paskui — į Tibingą. Tibingas pratarė:

— Mes su kolegomis turime svarbių reikalų Londone. Negalime gaišti laiko. Prašau kuo greičiau pasiruošti skrydžiui, — Tibingas pasiėmė iš automobilio pistoletą ir padavė jį Lengdonui.

Pamatęs ginklą pilotas išpūtė akis. Jis priėjo prie Tibingo ir sušnibždėjo:

— Sere, nuoširdžiai jūsų atsiprašau, bet, turėdamas šį diplomatinį piloto pažymėjimą, aš turiu teisę gabenti tik jus ir jūsų tarną. Negaliu paimiti jūsų svečių.

— Ričardai, — šiltai šypsodamasis pratarė Tibingas, — du tūkstančiai svarų sterlingų ir užtaisytas ginklas turėtų tave įtikinti, kad *tu gali* paimiti ir mano svečius, — jis mostelėjo reindžroverio link. — Taip pat ir gale paguldytą nelaimėlį vaikina.

69 SKYRIUS

MODELIO *Hawker 731* dvigubi *Garret TFE-731* varikliai sugaudę galingą jėgą išmetė lėktuvėlį į dangų. Pro iliuminatorių buvo matyti, kaip stulbinamai greitai tolsta Le Buržė aerodromas.

Ai *bėgu iš savo šalies*, pagalvojo Sofi, visu kūnu šliedamasi prie odinio krėslo. Iki šios akimirkos ji tikėjo, kad kaip nors įstengs pasiteisinti Krašto apsaugos ministerijai dėl pradėto katės ir pelės žaidimo su Fasū. *Stengiausi apginti nekaltą žmogų. Mėginau įvykdyti mirštančio senelio norus.* Tačiau tas likusios galimybės langelis jau užsivėrė; šitai visiškai aišku. Ji bėga iš šalies neturėdama jokių dokumentų, lydėdama policijos ieškomą žmogų ir gabendama sučiuptą įkaitą. Jeigu ir egzistavo sveiko proto riba, ji ką tik ją peržengė. *Beveik garso bangų greičiu.*

Sofi, Lengdonas ir Tibingas sėdėjo prie piloto kabinos; ant durų pakabintas auksinis medalionas skelbė, jog tai elitinis pareigūnų lėktuvėlis. Pliušu aptrauktos kėdės buvo taip pritvirtintos prie grindų, kad jas buvo galima lengvai perstatyti ir pritraukti prie keturkampio kietmedžio stalelio. Mažytis valgomas. Prabangi aplinka nė kiek nešvelnino atšiaurios atmosferos, tyrančios lėktuvėlio gale, kur atskirtame kampelyje, prie lėktuvėlio tualetu, sėdėjo Remi su pistoletu

rankoje ir nepatenkintas vykdė Tibingo paliepiamą saugoti prakeiktą vienuolį. Šis gulėjo suvyniotas ir surištas kaip nešulys Remi po kojomis.

— Prieš susitelkdamas į kartinį akmenį, — pradėjo Tibingas, — norėčiau paklausti, ar leistumėte tarti keletą žodžių, — jis prakalbo nuovokiu balsu, tarsi tėvas, besirengiantis savo vaikams paskaityti ilgą ir nuobodžią paskaitą. — Mano bičiuliai, suprantu, kad šioje kelionėje turėčiau jaustis greičiau kaip svečias, dėl to man didelė garbė. Vis dėlto, kadangi visą gyvenimą praleidau ieškodamas Gralio, jaučiu, jog mano pareiga išpėti jus, kad dabar jūs rengiatės pasukti keliu, kuriuo nebeįmanoma grįžti atgal, nesvarbu, kiek pavojų jame sutiksime, — jis atsigręžė į Sofi. — Panele Nevè, tavo senelis perdavė tau kripteksą vildamasis, kad išlaikysi Šventojo Gralio paslaptį ir neleisi jai žūti.

— Taip.

— Suprantama, turėtum jaustis įpareigota sekti tais pėdsakais, kad ir kur jie vestų.

Sofi linktelėjo, nors viduje ii liepsnojo dėl dar vieno motyvo. *Tiesa apie mano šeimą*. Nepaisydama Lengdono patikinimų, kad kartinis akmuo neturi nieko bendra su jos praeitimi, giliai širdyje Sofi jautė, kad su šia paslaptimi turėtų būti susiję ir asmeniškai jos gyvenimo dalykai, jai atrodė, jog senelio rankomis sukonstruotas kripteksas mėgina į ją prabilti ir pasiūlyti kažkokį sprendimą, išsklaidysiantį ilgus metus ją persekiojusią tuštumą.

— Šįvakar mirė tavo senelis ir dar trys kiti vienuolyno nariai, — tęsė Tibingas. — Jie atsisveikino su gyvybėmis, kad išsaugotų kartinį akmenį ir neatiduotų jo Bažnyčiai. *Opus Dei* buvo vos per kelis colius nuo savojo tikslo. Viliuosi, suprantate, kad tai jums užkrauna išskirtinę atsakomybę. Jums buvo įteiktas žibintas. Dviejų tūkstančių metų senumo liepsna, kuriai neturėtų būti leista užgesti. Šis žibintas neturėtų patekti į netinkamas rankas, — Tibingas nutilęs pažvelgė į palisandro dėžutę. — Panele Nevè, suprantu, kad tau nebuvo suteikta jokio kito pasirinkimo, bet, suvokiant didžiulę riziką, reikia arba priimti visą atsakomybę... arba perleisti šią atsakomybę kam nors kitam.

— Senelis kripteksą paliko man. Esu tikra, jog jis manė, kad pakelsiu užgriuvusią atsakomybę.

Tibingas atrodė padrąsintas, bet neįtikintas.

— Gerai. Tvirtos valios prireiks. Vis dėlto man įdomu, ar supranti, kad sėkmingai atidarius kartinį akmenį, tave pasitiks dar didesni išbandymai.

— Kaip tai suprasti?

— Mano miela, įsivaizduok, kad staiga tavo rankose atsiranda žemėlapis, kuriame nurodyta Šventojo Gralio buvimo vieta. Tą akimirką tavo rankose atsidurs tiesa, galinti visiems laikams pakeisti istoriją. Tu būsi tiesos, kurios žmogus ieškojo ištisus amžius, sergėtoja. Tapsi atsakinga už tos tiesos atskleidimą pasauliui. Toks žmogus bus daugelio garbinamas ir daugelio niekinamas. Vienintelis klausimas — ar tau užteks jėgų šiai užduočiai įvykdyti.

Sofi patylėjo.

—Nesu tikra, ar šitai turėčiau nuspręsti aš.

Tibingas kilstelėjo antakius.

—Ne tu? O kas, jeigu ne tu, turi kertinį akmenį?

—Brolija, taip ilgai sėkmingai saugojusi paslaptį.

—Vienuolynas? — skeptiškai paklausė Tibingas. — Kokiu būdu? Vakar brolija buvo išdraskyta. Jai buvo nukirsta galva, kaip vykusiai patys pasakėte. Niekada nesužinosime, ar į draugiją įsimaišė koks nors piktavalius, ar į jos gretas buvo pasiūstas šnipas, bet neabejotinas faktas yra tas, kad kažkas atskleidė keturių svarbiausių brolijos narių tapatybes ir juos susekė. Todėl nepasitikėčiau nė vienu brolijos nariu.

—Tai ką jūs siūlote? — paklausė Lengdonas.

—Robertai, tu taip pat kaip ir aš gerai žinai, jog brolija tiek metų saugojo šią paslaptį ne tam, kad ji kažkur dulkėtų visą amžinybę. Norėdami pasidalyti šia paslaptimi su kitais, broliai laukė tinkamo istorinio momento — meto, kai pasaulis bus pasirengęs priimti tiesą.

—Ir jūs manote, kad tasai metas jau atėjo? — paklausė Lengdonas.

—Esu tikras. Akivaizdžiau nė negalėtų būti. Visi istoriniai ženklai aiškiai matomi; kita vertus, jeigu vienuolynas neketino labai greitai atskleisti paslapties, kodėl Bažnyčia puolė būtent dabar?

Sofi mėgino ginčytis.

—Vienuolis mums dar neatskleidė savų tikslų.

—Vienuolio tikslai — Bažnyčios tikslai, — atsakė Tibingas. — Tai yra su naikinti dokumentus, galinčius atskleisti didį melą. Šiąnakt Bažnyčia priartėjo prie savo tikslo tiek, kiek dar niekada nebuvo priartėjusi, o vienuolynas visas viltis sudėjo į tave, panele Nevė. Šventojo Gralio išgelbėjimo užduotis neatsietina nuo kito dalyko — paskutinio vienuolyno noro pasidalyti tiesa su pasauliu.

Tibingo žodžius pertraukė Lengdonas:

—Li, prašyti Sofi apsispręsti — per didelė našta ant jos pečių, juk ji tik prieš valandą sužinojo, kad Sangrelis dokumentai apskritai egzistuoja.

Tibingas atsiduso.

—Atsiprašau, kad taip spaudžiu, panele Nevė. Tikrai, aš pats visada maniau, kad šiuos dokumentus reikėtų paviėti, bet galų gale paskutinis sprendimas priklauso tik jums. Paprasčiausiai manau, jog labai svarbu, kad jau dabar pradėtum galvoti apie tai, kas nutiks, jeigu mums pavyks atidaryti kertinį akmenį.

—Džentelmenai, — tvirtu balsu pratarė Sofi, — cituoju jūsų pačių žodžius: „Jei ne tu Gralį, Gralis tave suras“; esu pasirengusi patikėti, kad Gralis mane susirado ne šiaip sau. Kai ateis laikas, žinosiu, ką privalau daryti.

Abu vyriškiai atrodė nustebe.

—Taigi, — pasakė Sofi, mostelėjusi į palisandro dėžutę, — pirmyn.

70 SKYRIUS

STOVĖDAMAS *Château Villette* svetainėje ir žiūrėdamas į židinyje blės-tančią ugnį leitenantas Kolė jautėsi praradęs paskutinę viltį. Prieš kelias minutes atvykęs kapitonas Fosas dabar gretimame kambaryje rėkė į telefoną, mėgindamas vadovauti bergždžioms pastangoms surasti kažkur išvažiavusį reindžroverį.

Dabar automobilis gali būti jau kažin kur, pagalvojo Kolė.

Nepaklūsęs tiesioginiams Faso įsakymams ir antrą kartą paleidęs iš rankų Lengdoną Kolė džiaugėsi bent tuo, kad policija rado grindyse paliktą kulkos žymę, patvirtinančią Kolė teiginius, jog buvo iššauta. Tačiau Faso nuotaika buvo bjauri, ir Kolė nujautė, jog reikalams šiek tiek susigulėjus, prasidės baisi audra.

Be to, aptikti daiktai nė trupučio nepaaiškino, kas čia dėjos, kas dar į šiuos reikalus įsipainiojęs. Kieme stovintis juodos spalvos „Audi“ buvo išsinuomotas išgalvotu vardu, pateikęs fiktyvius kreditinės kortelės numerius, o ant automobilio rasti pirštų atspaudai nesutapo su turimais Interpolo duomenų bazėje.

Į kambarį atskubėjo dar vienas agentas; jo akys bylojo, kad reikalas svarbus.

— Kur kapitonas Fosas?

Kolė beveik nepakėlė akių nuo rusenančių anglių.

— Jis kalbasi telefonu.

— Aš jau nebekalbu telefonu, — atkirto Fosas įvirsdamas į kambarį. — Ką nori pasakyti?

Antrasis agentas pratarė:

— Sere, centras ką tik sulaukė André Verne iš Ciuricho banko — saugyklos

skambučio. Jis nori pasikalbėti su jumis asmeniškai. Jis jau šneka ką kita.

— O? — tarstelėjo Fosas.

Dabar ir Kolė pakėlė akis.

— Verne pripažįsta, kad Lengdonas su Nevė šiąnakt šiek tiek laiko praleido jo banke.

— Mes tai išsiaiškinome, — pasakė Fosas. — Kodėl Verne mums melavo?

— Jis sakė, jog kalbės tik su jumis, bet jis sutinka glaudžiai bendradarbiauti.

— Mainais už ką?

— Mainais už tai, kad jo banko pavadinimo neminėsime per žinias, taip pat padėsime jam atgauti išneštą nuosavybę. Panašu, kad Lengdonas su Sofi kažką pavogė iš Sonjero saugyklos.

— Ką? — riktelėjo Kolė. — Kokių būdu?

Fasas nė sekundėlę nenuleido akių nuo antrojo agento.

— Ką jie pavogė?

— Verne tiksliai nepasakė, bet iš jo balso buvo galima spręsti, kad jis padarytų bet ką, kad tik pavogta nuosavybė būtų gražinta.

Kolė stengėsi įsivaizduoti, kaip visa tai galėjo nutikti. Galbūt Lengdonas su Nevė grasino banko tarnautojui ginklu? Galbūt jie privertė Verne atidaryti Sonjero saugyklą ir padėti jiems pabėgti šarvuotu sunkvežimuku? Tikėtina tai, ar ne, bet Kolė labai sunkiai sekėsi patikėti, kad Sofi Nevė būtų galėjusi veltis į panašius dalykus.

Iš virtuvės Fašui riktelėjo dar vienas agentas.

— Kapitone? Tikrinu pono Tibingo rinktų telefono numerių sąrašą. Kalbėjau telefonu su Le Buržė aerodromu. Turiu prastų naujienų.

Po trisdešimties sekundžių Fasas krovėsi daiktus ir rengėsi išvykti iš *Château Villette*. Jis ką tik sužinojo, kad Le Buržė aerodrome Tibingas laikė privatų lėktuvą, kuriuo maždaug prieš pusvalandį išskrido.

Buržė atstovas, kalbėjęs telefonu, tvirtino nežinąs, kas ir kuria kryptimi tuo lėktuvu išskrido. Skrydis nebuvo numatytas, nebuvo parengta skrydžio plano. Net ir mažam aerodromui toks poelgis nelegalus. Fasas buvo tikras, jog kaip reikiant paspaudęs galėtų sulaukti jį dominančių atsakymų.

— Leitenante Kolė, — sulojo Fasas eidamas durų link. — Neturiu kito pasirinkimo, kaip tik palikti tave čia prižiūrėti ekspertų. Įvairumo dėlei pasistenk nuveikti ką nors naudinga.

71 SKYRIUS

LĖKTUVĖLIUI PAKILUS ir nusitaikius Anglijos kryptimi, Lengdonas atsargiai kilstelėjo palisandro dėžutę, kurią laikė ant kelių saugodamas, kad lėktuvui kylant jai nieko nenutiktų. Dabar, dėdamas dėžutę ant stalo, jis pajuto, kaip nekantrauja į priekį palinkę Tibingas su Sofi.

Atsegęs dangtelį ir atidares dėžutę Lengdonas sutelkė dėmesį ne į raidėmis išmargintus kriptekso diskelius, bet į nedidelę skylutę, esančią vidinėje dėžutės dangtelio pusėje. Tušinuko galiuku jis atsargiai iškrapštė dangtelį puošiančią rožės inkrustaciją ir parodė po ja paslėptą tekstą. *Sub Rosa*, svarstė jis vildamasis, kad šviežiu žvilgsniu pažvelgęs į tekstą įstengs aiškiau ką nors suvokti. Sutelkęs visas savo galias Lengdonas tyrinėjo keistąjį tekstą.

Po kelių sekundžių profesorius pajuto, kaip jį užlieja jau pažįstamo pykčio bangos.

— Li, nemanau, kad man pavyks ką nors suprasti.

Iš tos vietos, kur sėdėjo Sofi, teksto nesimatė, bet ją nustebino tai, kad Lengdonas nesugebėjo iškart identifikuoti kalbos. *Nejau mano senelis kalbėjo tokia keista kalba, kad net simbolių tyrinėtojas negali jos atpažinti?* Greitai Sofi susivokė, kad neturėtų tuo stebėtis. Tai ne vienintelė paslaptis, kurią Žakas Sonjeras slėpė nuo savo anūkės.

Priešais Sofi įsitaisęs Li Tibingas netvėrė savam kaily. Nekantraudamas išvysti tekstą jis virpėjo iš jaudulio nenusėdėdamas, mėgindamas ką nors pamatyti per Lengdono petį, o šis vis dar buvo užsikvėpęs virš dėžutės.

— Net nežinau, — šnabždėjo Lengdonas. — Iš pradžių maniau, kad čia semitų kalba, bet dabar jau nesu tikras. Daugumoje semitų kalbų yra *nekkudotas*. Čia to nėra.

— Galbūt tai itin sena kalba, — samprotavo Tibingas.

— *Nekudotas?* — pakartojo Sofi.

Tibingas nenuleido akių nuo dėžutės.

— Dauguma šiuolaikinių semitų abėcėlių neturi balsių ir vartoja *nekkudotą* — mažyčius taškelius arba brūkšnelius, rašomus arba žemiau, arba pačiuose priebalsiuose; tokie taškeliai ir brūkšneliai parodo, kokia balsė eina šalia priebalsio. Istoriniu požiūriu *nekkudotas* yra tarsi naujas kalbos priedas.

Lengdonas vis dar tyrinėjo įrašą.

— Galbūt tai sefardų transliteracija?..

Tibingas ilgiau nebeištvėrė.

— Galbūt, jeigu tik man...

Pasilenkęs jis čiupo iš Lengdono dėžutę ir prisitraukė arčiau savęs. Nekyla abejonių, kad Lengdonas gerai susipažinęs su įprastomis senovinėmis kalbomis

— graikų, lotynų, romanų, — bet metęs žvilgsnį į šį užrašą Tibingas pamane, kad ši kalba specifiškesnė, galbūt koks nors *Rashi* raštas ar STA"М su karūnėlėmis.

Giliai atsikvėpęs Tibingas nenuleido nuo įrašo akių. Labai ilgai jis nepratarė nė žodžio. Kas sekundė buvęs karališkasis istorikas jautė, kaip blėsta jo pasitikėjimas savimi.

— Esu priblokštas, — pratarė jis. — Atrodo, man ši kalba visai nepažįstama! Lengdonas susmuko kėdėje.

— Gal galėčiau pažiūrėti? — paprašė Sofi.

Tibingas apsimetė jos neišgirdęs.

— Robertai, anksčiau sakei, kad lyg ir kažkur buvai kažką panašaus matęs?

Lengdonas atrodė susierzinęs.

— Aš taip maniau. Nesu tikras. Kažkodėl tas įrašas man atrodo pažįstamas.

— Li? — pakartojo Sofi aiškiai nepatenkinta, kad jai neleidžiama dalyvauti diskusijoje. — Gal galėčiau pažiūrėti į dėžutę, kurią padarė mano senelis?

— Žinoma, mieloji, — atsakė Tibingas ir stumtelėjo jai dėžutę. Jis stengėsi kalbėti taip, kad Sofi Nevė nesumenkintų, bet vis dėlto ji turėtų žinoti savo vietą. Jeigu tos kalbos negali atpažinti net karališkasis britų istorikas ir Harvardo simbolių tyrinėtojas...

— Aaa, — nutęsė Sofi kelias sekundes patyrinėjusi dėžutę. — Turėjau numanyti.

Tibingas su Lengdonu sutartinai atsigrėžė ir įsistebeilijo į ją.

— Ką numanyti? — paklausė Tibingas.

Sofi gūžtelėjo pečiais.

— Turėjau numanyti, kad būtent tokią kalbą mano senelis ir turėjo vartoti.

— Tu nori pasakyti, kad galėtum perskaityti šį tekstą? — šūktelėjo Tibingas.

— Visai nesunkiai, — išgiedojo Sofi, dabar jau aiškiai savimi gėrėdamasi. —

Mano senelis išmokė mane šios kalbos dar tada, kai man buvo šešeri. Puikiai ją moku, — ji palinko per stalą ir pervėrė Tibingą įspėjančiu žvilgsniu. — Atvirai sakant, sere, turint galvoje jūsų ištikimybę karūnai, esu šiek tiek nustebusi, kad jūs to nepastebėjote.

Staiga Lengdonas viską prisiminė.

Nieko keista, kad užrašas man atrodo velniškai pažįstamas!

Prieš kelerius metus Lengdonas lankėsi Harvardo Fogo. muziejuje. Kažkada iš Harvardo iškritęs Bilas Geitsas grįžo į savąją *Alma mater*, kad paskolintų muziejui vieną iš savo neįkainojamų pirkinių — aštuoniolika popieriaus lakštų, kuriuos neseniai buvo įsigijęs Armando Hamerio dvare per aukcioną.

Galutinė jo pasiūlyta suma — šaunūs 30,8 milijono dolerių.

Tų puslapių autorius — Leonardas da Vinčis.

Aštuoniolika lakštų, pavadintų garsiojo jų savininko Leisesterio grafo garbei „Leisesterio kodeksu“, yra viskas, kas liko iš vienu žaviausių Leonardo užrašų — esė ir piešinių, atspindinčių progresyvias jo astronomijos, geologijos, archeologijos ir hidrologijos sričių teorijas.

Lengdonas suprato, kad niekada nepamirš savo reakcijos, kai atstovėjęs

eilėje galiausiai išvydo neįkainojamus pergamentus. Absoliutus nusivylimas. Puslapiai buvo neįskaitomi. Nors viskas buvo kuo puikiausiai išsilaikę ir parašyta nepaprastai dailia rašysena tamsiai raudonu rašalu ant gelsvo popieriaus, kodeksas atrodė kaip raidžių raizgalynė. Iš pradžių Lengdonas pamanė, jog neįstengia perskaityti, nes Da Vinčis viską užsirašinėjo senąja italų kalba. Tačiau patyrinėjęs atidžiau jis suprato, kad negali atpažinti nė vieno itališko žodžio ar net raidės.

— Pamėginkite su šituo, — pratarė docentė, stovėjusi prie vitrinės. Ji parodė į veidrodėlį, grandinėle pritvirtintą prie vitrinės stiklo. Lengdonas paėmė veidrodėlį ir ėmė tyrinėti veidrodinį teksto atspindį.

Akimirkiniu viskas paaiškėjo.

Lengdonas taip labai norėjo sužinoti kai kurias didžiojo mąstytojo idėjas, jog visai pamiršo tai, kad vienas iš daugybės šio žmogaus talentų buvo sugebėjimas rašyti tekstus veidrodinio atspindžio tvarka, kurių perskaityti nepavykdavo niekam kitam, tik jam pačiam. Istorikai ir dabar nesutaria, ar Da Vinčis taip rašė tik todėl, kad paprasčiausiai pasidarytų sau pramogą, ar todėl, kad žmonės nežvilgčiotų jam per petį ir negrobtų idėjų, tačiau vienas dalykas aiškus — šis žmogus padarė taip, kaip norėjo.

Sofi pati sau nusišypsojo pamačiusi, kad Robertas suprato, ką ji turi galvoje.

— Galiu perskaityti kelis pirmuosius žodžius, — pasakė ji. — Jie parašyti angliškai.

Tibingas vis dar spirgėjo iš nekantrios.

— Tai kas čia dedasi?

— Atvirkščias tekstas, — pratarė Lengdonas. — Mums reikia veidrodžio.

— Ne, nereikia, — atsakė Sofi. — Galiu lažintis, kad šis lakštas yra pakankamai plonas.

Ji kilstelėjo palisandro dėžutę prie sienoje švytinčios lemputės ir ėmė apžiūrinėti vidinę dangtelio pusę. Jos senelis nemokėjo taip paprastai rašyti atvirkščiai, todėl jis visada iš pradžių užrašydavo normaliai, o paskui apversdavo popierių ir apvedžiodavo persišviečiantį tekstą. Sofi spėjo, kad senelis išdegino normalų tekstą medžio plokštelėje, o paskui obliavo plokštelę tol, kol medis pasidarė popieriaus plonumo, kad išdegintas tekstas būtų matyti iš kitos medinės plokštelės pusės. Tada jam paprasčiausiai teliko apversti plokštelę ir įmontuoti į dangtelį.

Prikišusi dangtelį arčiau šviesos Sofi įsitikino, kad buvo teisi. Šviesos pluoštas prasismelkė pro ploną medienos sluoksnėlį, ir vidinėje dangtelio pusėje išryškėjo apverstas viršutinės dangtelio dalies tekstas.

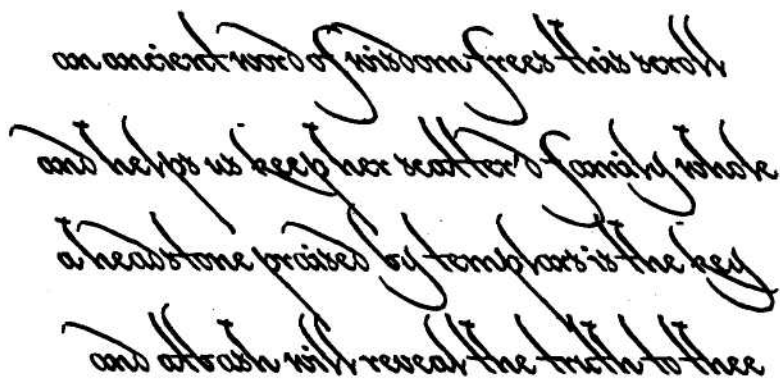
Akimirkiniu jis tapo įskaitomas.

— Angliškai, — sukranksėjo Tibingas, iš gėdos nuleidęs galvą. — Mano gimtąja kalba.

Remi Legaliudesas lėktuvo gale stengėsi per variklių gaudesį ką nors išgirsti, bet lėktuvo priekyje vykstantis pokalbis nepasiekė jo ausų. Remi nepatiko tai, kaip klostosi šios nakties įvykiai. Visai nepatiko. Jis pažvelgė į surištą vienuolį, gulintį po jo kojomis. Žmogus buvo visai nurimęs, tarsi paskendęs susitaikymo transe, o gal tyliai meldė išvadavimo.

72 SKYRIUS

PAKILĘS PENKIOLIKA tūkstančių pėdų virš žemės Robertas Lengdonas pajuto, kaip kažkur išgaravo fizinis pasaulis, o visos jo mintys susitelkė ties persišviečiančiu pro dėžutės dangtelį Sonjero eilėraščiu, parašytu veidrodinio atspindžio tvarka.

Sofi greitai susirado lapelių popieriaus ir užrašė tekstą įprastai. Kai ji baigė, visi paeiliui ėmė tekstą skaityti. Jis priminė kažkokį archeologinį kryžiažodį... mįslę, turinčią atskleisti būdą, kaip atidaryti kripteksą. Lengdonas iš lėto perskaitė eiles:

an ancient word of wisdom frees this scroll
and helps us keep her scatter'd family vvhole
a headstone praised by templars is the key
and atbash will reveal the truth to thee.*

* Senolių išmintis atvers duris... jos šeima išblaškyta vėl surinks... akmuo tamplierių raktą tau atstos...
atbašas senę tiesa dovanos

Dar nepradėjęs svarstyti, kokį senovinį slaptažodį šios eilės galėtų koduoti, Lengdonas pajuto kažkokį svarbesnį poreikį — išsiaiškinti eilių metrą. Jambinis pentametas.

Daugelį metų tyrinėdamas Europos slaptąsias draugijas Lengdonas dažnai susidurdavo su tokiu metru, susidūrė ir pernai, dirbdamas slaptuosiuose Vatikano archyvuose. Ištikus amžius jambinis pentametas buvo mėgstamiausias žinomų pasaulio literatų poetinis metras, pradedant antikinės Graikijos rašytoju Archiloku ir baigiant Šekspyru, Miltonu, Čoseriu ir Volteru — drąsiomis sielomis, apsisprendusiomis užrašyti savo komentarus tokiu metru, kuris, kaip tada buvo manoma, turėjo mistišką galių. Jambinio pentametro šaknys neabejotinai glūdi pagonybėje.

Jambas. Du nevienodi skiemenys. Kirčiuotas ir nekirčiuotas. In ir jang. Harmoningoji pora. Sugrupuota iš dviejų narių po penkis. Pentametas. Penki reiškia Veneros penkiakampę ir šventąją moteriškumą.

— Tai pentametas! — šūktelėjo Tibingas, gręždamasis į Lengdoną. — Ir eilės parašytos anglų kalba! *La lingua parai*

Lengdonas linktelėjo. Ištikus amžius vienuolynas, kaip daugelis kitų Europos slaptųjų draugijų, nepritariančių Bažnyčiai, anglų kalbą laikė vienintele „švaria“ europietiška kalba. Kitaip nei prancūzų, ispanų ar italų kalbos, kilusios iš lotynų kalbos — *Vatikano kalbos*, — anglų kalba lingvistiniu požiūriu buvo atskirta nuo Romos propagandos mašinos, todėl tapo šventa slaptąja kalba, kuria bendraudavo brolių nariai, pakankamai išsilavinę ir išprusę, kad ją išmoktų.

— Šios eilės, — įsikarščio Tibingas, — pasakoja ne tik apie Gralį, bet ir apie riterius tamplierius, ir apie išblaškytą Marijos Magdalietės šeimą! Ko gi dar galėtume norėti?

— Dar norėtume slaptažodžio, — žiūrėdama į užrašytas eiles pratarė Sofi. — Atrodytų, kad mums trūksta kažkokio senovinio išmintingo žodžio.

— Abrakadabra? — išdrįso pareikšti nuomonę Tibingas, žybtelėjęs akimis.

Mums reikia žodžio iš penkių raidžių, pagalvojo Lengdonas, mėgindamas prisiminti senovinius žodžius, galinčius tiktį *išmintingų žodžių kategorijai*; tai galėtų būti žodžiai iš mistinių giesmių, astrologinių pranašysčių, slaptųjų draugijų ritualų, užkeikimų, egiptiečių magijos ir burtų, pagoniškų mantrų. Tasai sąrašas, atrodo, begalinis.

— Manychiau, — pratarė Sofi, — kad slaptažodis turėtų būti kaip nors susijęs su tamplieriais, — ir garsiai perskaitė teksto dalį. — Akmuo tamplierių raktą" tau atstos.

— Li, — pratarė Lengdonas, — jūs esate tamplierių specialistas. Gal turite kokių nors minčių?

Tibingas kelias sekundes tylėjo, o paskui atsiduso.

— Na, akmuo turėtų sietis su koku nors antkapiu. Gali būti, kad eilėraštyje kalbama apie antkapį, kurį tamplieriai pastatė ant Magdalietės kapo, bet šitai mums niekaip negali padėti, nes neturime supratimo, kur tas kapas yra.

— Paskutinėje eilutėje, — vėl įsiterpė Sofi, — rašoma, jog *atbašas* tiesą dovanos. Esu girdėjusi šį žodį. Atbašas.

— Nieko keista, — atsiliepė Lengdonas. — Tikriausiai su šiuo žodžiu susidūrėte studijuodama *Kriptologija 101*. Atbašo šifras — vienas iš seniausių žmonijai žinomų kodų.

Žinoma! — pagalvojo Sofi. *Tai garsioji hebrajų kodavimo sistema.*

Iš tikrųjų atbašo šifras buvo ankstyvųjų Sofi kriptologijos studijų dalis. Šis šifras buvo sukurtas dar 500 metų prieš Kristų, o dabar jis pateikiamas auditorijose kaip klasikinis rotacinės keitinių schemos pavyzdys. Atbašo šifras, įprasta žydų kriptogramos forma, — tai paprastas keitinių kodas, grindžiamas dvidešimt dviejų raidžių hebrajišku alfabetu. Taikant atbašo šifrą pirmoji raidė keičiama paskutine raide, antroji — priešpaskutine ir taip toliau.

— Atbašas — visai galimas dalykas, — pasakė Tibingas. — Atbašu koduotų tekstų yra ir kabaloje, Negyvosios jūros rankraščiuose, net Senajame Testamente. Žydų mokslininkai ir mistikai, taikydami atbašą, ir dabar randa paslėptų prasių. Vienuolynas tikrai galėjo pasitelkti atbašo šifrą savo mokymams skleisti.

— Vienintelė problema, — pratarė Lengdonas, — kad mes neturime nieko, kam galėtume tą šifrą pritaikyti.

Tibingas atsiduso.

— Kodo žodis turėtų būti ant antkapio. Turime rasti tamplierių pastatytą antkapį.

Iš niaraus Lengdono žvilgsnio Sofi suprato, jog tamplierių antkapio paieškos būtų nemenkas žygis.

Raktas yra atbašas, pagalvojo Sofi. *Bet mes neturime durų.* Po trijų minučių Tibingas susierzinęs atsiduso ir papurtė galvą.

— Mano bičiuliai, jaučiuosi užspeistas. Leiskite man pamąstyti, kol surasiu ko nors užkrimsti ir pažiūrėsiu, kaip laikosi Remi ir mūsų svečias.

Jis atsistojo ir nuėjo į lėktuvo galą.

Žiūrėdama į nueinantį Tibingą Sofi pasijuto labai nuvargusi.

Už liuko tvyrojo neįžvelgiama juodžiausių valandų prieš aušrą tamsa. Sofi jautėsi taip, tarsi lėktų kosmosu neturėdama nė menkiausio supratimo, kur nusileis. Ji augo nuolatos spręsdama senelio galvosūkius ir mįsles, bet dabar ją apėmė nerimas, nes, regis, šiose eilėse paslėpta tokia informacija, kurios jie dar nepastebėjo.

Čia yra kažkas daugiau, kalbėjo ji sau. *Išradimai paslėpta... bet vis dėlto yra.*

Ją kamavo ir kitokios mintys — baimė, jog tai, ką jie galiausiai ras kriptekse, nebus paprasčiausias „žemėlapis, nuvesiantis į Šventąjį Gralį“. Nepaisydama Tibingo ir Lengdono įsitikinimo, jog tiesa slypi marmuriniame cilindre, Sofi, jau perpratusi senelio sumanytas lobio medžioklių taisykles, gerai žinojo, kad Žakas Sonjeras nelinkęs lengvai atskleisti savų paslapčių.

73 SKYRIUS

BURŽĖ AERODROMO naktinės pamainos skrydžių kontrolierius snūduriavo priešais tuščią radiolokatoriaus ekraną, kai pro jo duris įsiveržė Nepriklausomos policijos kapitonas.

— Tibingo lėktuvas, — subaubė Bezu Fosas, žygiuodamas nediduko bokštelių patalpa, — kur jis išskrido?

Pirmas kontrolieriaus atsakymas buvo neaiškus veblenimas, bergždžia pastanga apsaugoti britų kliento privatumą; tas britas — vienas iš gerbiamiausių aerodromo klientų. Deja, kontrolieriaus pastangos beviltiškai subliūško.

— Puiku, — nukirto Fosas, — aš jus suimu už tai, kad leidote privačiam lėktuvui pakilti, neįregistravęs skrydžio plano.

Fosas mostelėjo kitam pareigūnui, kuris priėjo rankose laikydamas antrankius, ir skrydžių kontrolierius puolė į paniką. Jis prisiminė laikraščiuose skaitytus straipsnius, kuriuose buvo svarstoma, ar nacionalinės policijos kapitonas yra didvyris, ar grėsmingas siaubūnas. Taigi jis „prisiminė“ atsakymą į šį klausimą.

— Palaukite! — suverkšleno kontrolierius, išvydęs antrankius. — Tiek aš jums galiu pasakyti. Seras Li Tibingas dažnai skrenda į Londoną pasigydyti. Biginhilo oro uoste, Kente, jis turi savo angarą. Londono priemiestyje.

Fosas vėl mostelėjo pareigūnui su antrankiais atleisdamas jį nuo pareigos.

— Ar šianakt jis taip pat išskrido į Biginhilą?

— Nežinau, — kuo nuoširdžiausiai atsakė kontrolierius. — Lėktuvas išskrido įprasta kryptimi, o paskutinio kontakto su lėktuvu metu gavome informaciją, kad jis Jungtinėje Karalystėje. Biginhilas — tik spėlionė.

— Ar jis skrido su kitais keleiviais?

— Prisiekiu, sere, aš to niekaip negaliu žinoti. Mūsų klientai gali privažiuoti tiesiai prie savo angarų ir įlipti į lėktuvą kaip tinkami. Už tai, kas skrenda kartu, atsakingi muitinės pareigūnai sutinkančiame oro uoste.

Fosas dirstelėjo į laikrodį ir pažvelgė į priešais terminalą sustatytus lėktuvėlius.

— Jeigu jie išskrido į Biginhilą, už kiek laiko turėtų nusileisti?

Kontrolierius pervertė įrašus.

— Šis skrydis trumpas. Jo lėktuvas turėtų nusileisti apie... pusę septynių.

Fosas susiraukė ir atsigrėžė į vieną iš savo žmonių.

— Iškviaskite transportą. Vykstu į Londoną. Sujunkite mane su Kento vietos policija. Tik ne britų M15. Noriu, kad viskas vyktų tyliai ir ramiai. Kento vietos policiją. Praneškite į Kentą, jog noriu, kad Tibingo lėktuvui būtų leista nutūpti. Pa-skui jis turi būti apsuptas. Kol neatvyksiu, iš lėktuvo niekas neturi būti išleistas.

74 S K Y R I U S

— Jūs VISAI RAMI, — pratarė Lengdonas, sėdėdamas lėktuvo kabinoje ir žvelgdamas į Sofi.

— Tiesiog pavargau, — atsakė Sofi. — Tos eilės... Net nežinau.

Ir Lengdonas jautėsi taip pat. Jį hipnotizavo variklių gausmas ir lengvas lėktuvėlio supimas; tebeskaudėjo galvą ten, kur buvo sužeidęs vienuolis. Tibingas tebebuvo lėktuvo gale, todėl Lengdonas nutarė pasinaudoti proga, kad jie liko vieni, ir pasakyti Sofi tai, apie ką galvojo.

— Man atrodo, žinau vieną priežastį, kodėl jūsų senelis nutarė mus abu suvesti. Manau, jis norėjo, kad aš jums šį tą paaiškinčiau.

— Šventojo Gralio ir Marijos Magdalietės istorijų negana?

Lengdonas nebežinojo, kaip pradėtą pokalbį tęsti toliau.

— Tai vis dėl jūsų nesutarimų. Dėl tos priežasties, dėl kurios su juo nesikalbėjote dešimt metų. Man atrodo, galbūt jis vylėsi, jog aš galėčiau jūsų nuomonę pakeisti paaiškinęs, kas jus atskyrė vieną nuo kito.

Sofi krustelėjo savo sėdynėje.

— Aš jums nepasakojau, kas mus išskyrė.

Lengdonas atsargiai ją nužvelgė.

— Jūs buvote sekso apeigų liudininkė. Tiesa?

Sofi atšlijo.

— Iš kur žinote?

— Sofi, jūs man užsiminėte, kad pamatėte kažką, kas jus įtikino, jog jūsų senelis priklauso slaptajai draugijai. Kad ir ką jūs ten pamatėte, regėtas vaizdas jus taip nuliūdino, kad nuo to karto su seneliu nebesikalbėjote. Aš nemažai nutuokiu apie slaptąsias draugijas. Visai nereikia turėti Da Vinčio smegenų, kad atspėtum, ką jūs matėte.

Sofi sėdėjo įbedusi į jį akis.

— Ar tai nutiko pavasarį? — paklausė Lengdonas. — Maždaug per ekvinoxą? Lygiadienį?

Sofi pažvelgė pro langą.

— Tada grįžau namo per pavasario atostogas. Grįžau keliom dienom anksčiau.

— Norite man apie tai papasakoti?

— Veikiau ne, — atsakė Sofi ir staiga atsigrėžė į Lengdoną emocijų sklidinomis akimis. — Aš nežinau, ką mačiau.

— Ar ten dalyvavo ir vyrai, ir moterys?

Po minutėlės ji linktelėjo.

—Jie buvo apsilikę juodais ir baltais drabužiais?

Sofi nusišluostė akis ir vėl linktelėjo, šį kartą jau atviriau.

—Moterys vilkėjo baltomis plonytėmis suknelėmis... ir avėjo auksinius batelius. Jos laikė auksinius rutulius. Vyrai vilkėjo juodomis tunikomis ir avėjo juodais batais.

Lengdonas stengėsi suvaldyti užplūdusias emocijas, vargiai galėdamas patikėti tuo, ką girdi. Sofi Nevė neabejotinai tapo dviejų tūkstančių metų senumo švento ritualo liudininke.

—Kaukės? — paklausė jis kiek galima ramesniu balsu. — Dvilytiškumą atspindinčios kaukės?

—Taip. Visi buvo su kaukėmis. Vienodomis kaukėmis. Moterys buvo užsidėjusios baltas. Vyrai — juodas.

Lengdonas buvo skaitęs šio ritualo aprašymą ir suprato mistiškas jo šaknis.

—Ritualas vadinasi *Hieros Gamos*, — švelniu balsu pasakė jis. —• Jam jau daugiau kaip du tūkstančiai metų. Ritualą, švęsdami gaivinančią moteriškumo galią, reguliariai atlikdavo egiptiečių žynės ir žyniai. — Lengdonas nutilo ir palinko arčiau Sofi. — Jeigu jūs stebėjote *Hieros Gamos* tinkamai tam nepasirengusi, kad suprastumėte ritualo prasmę, galiu įsivaizduoti, jog patyrėte nemenką šoką.

Sofi nieko neatsakė.

—*Hieros Gamos* yra graikiški žodžiai, — tęsė Lengdonas. — Jie reiškia šventąją santuoką.

—Mano matytas ritualas nebuvo santuoka.

—Santuoka sąjungos prasme, Sofi.

—Turite galvoje seksą.

—Ne.

—Ne? — pakartojo Sofi, tyrinėdama Lengdoną žalsvomis akimis.

Lengdonas kiek sutriko.

—Na... taip, galima sakyti ir taip, bet ne šiuolaikinės sampratos prasme.

Jis paaiškino, jog tai, ką ji matė, galbūt ir galėjo atrodyti kaip seksualinis ritualas, bet *Hieros Gamos* su erotika neturi nieko bendra. Tai — dvasinis aktas. Senovėje sueitis buvo suprantama kaip aktas, kurio metu vyras ir moteris patiria dieviškumą. Senojo pasaulio gyventojai tikėjo, jog vyras yra dvasiškai nevisavertis, kol kūnu nepatiria šventojo moteriškumo. Fizinė sąjunga su moterimi taip ir liko vienintelis būdas, leidžiantis vyrui tapti dvasiškai „išbaigtu" ir pasiekti aukščiausiojo *gnosis* — dieviškumo — žinių. Nuo Izidės laikų lytiniai ritualai buvo laikomi vieninteliu vyro tiltu nuo žemės iki dangaus.

—Bendraudamas su moterimi, — kalbėjo Lengdonas, — vyras gali pasiekti aukščiausią akimirką, kai jo sąmonė visiškai išnyksta, ir jis gali išvysti Dievą.

Sofi buvo ganėtinai skeptiška.

—Orgazmas vietoj maldos?

Lengdonas tarsi išsisukinėdamas gūžtelėjo pečiais, nors Sofi iš esmės buvo teisi. Fiziologiniu požiūriu vyro orgazmo metu vieną sekundės dalį sąmonė visiškai ištuštėja, nelieka jokių minčių. Trumpas mentalinis vakuumas. Tai tyra

akimirka, per kurią galima išvysti Dievą. Medituojantys guru tokias tuštumos būsenas pasiekia be sekso; jie dažnai apibūdina nirvaną kaip niekada nesibai-giantį dvasinį orgazmą.

— Sofi, — tyliai pratarė Lengdonas, — labai svarbu nepamiršti, kad se-naisiais laikais požiūris į seksą buvo visiškai kitoks nei šiandien. Seksas atneša naują gyvybę — aukščiausią stebuklą, o stebuklus gali kurti tik Dievas. Moteris, galinti paleisti iš savo iščių gyvybę, tapo šventa, t. y. dieviška. Sueitis buvo laiko-ma garbinga dviejų žmogiškos sielos puselių — vyro ir moters — sąjunga, per kurią vyras galėjo įgyti dvasinės pilnatvės ir galimybę bendrauti su Dievu. Tai, ką jūs matėte, nieko bendra su seksu neturi, tai dvasiniai dalykai. *Hieros Gamos* ritualas — ne iškrypimas. Tai išties šventa ceremonija.

Atrodo, šie žodžiai paveikė Sofi. Ji puikiai tvardėsi visą vakarą, bet dabar Lengdonas pirmą kartą pastebėjo, kad ją gaubusi ramybės aura ėmė trūkinėti. Akyse sublizgo ašaros, ir Sofi nubraukė jas megztuko rankove.

Lengdonas davė jai minutėlę laiko. Reikia pripažinti, kad lytinės sueities kaip kelio į Dievą koncepcija iš pradžių tikrai turėtų sujaukti protą. Žydų tauty-bės Lengdono studentai visada atrodydavo pritrenkti, kai jis pirmą kartą jiems pasakydavo, jog ritualinis seksas buvo ankstyvosios žydų tradicijos dalis. *Negana to, šventykloje*. Senieji žydai tikėjo, jog Saliamono šventyklos paslaptingoji vieta priglobdavo ne tik Dievą, bet taip pat ir įtakingą jam lygią moterį Sekiną. Dva-sinės pilnatvės troškę vyrai eidavo į šventyklą aplankyti žiniuonių — *hierodulių*, — su kuriomis mylėdamiesi per fizinę sąjungą patirdavo Dievo buvimą. Keturios raidės YHWH — šventas Dievo vardas — iš tikrųjų kilo iš Jahvės, dvilytės fizi-nės sąjungos tarp vyriškosios pusės *Jah* ir ikihebrajiško Ievos vardo *Havah*.

— Ankstyvajai Bažnyčiai atrodė, — ramiu balsu toliau aiškino Lengdo-nas, — jog žmonijai įprastas seksas, kaip tiesioginio bendravimo su Dievu forma, kelia rimtą grėsmę katalikų galybės pamatams. Bažnyčiai grėsė atstum-tojo vaidmuo, nors šioji teigė esanti *vienintelis* kelias į Dievą. Dėl akivaizdžių priežasčių Bažnyčia ėmė aktyviai darbuotis pradėdama demonizuoti seksą ir skelbdama lytinius santykius bjauriu ir nuodėmingu aktu. Kitų didžiųjų religijų atstovai pasielgė taip pat.

Sofi tylėjo, bet Lengdonas juto, kad ji ima geriau suprasti savo senelį. Iro-niška, tačiau apie tuos pačius dalykus Lengdonas dar šį semestrą kalbėjo per savo paskaitą.

— Ar reikia stebėtis, kad seksas mums sukelia prieštaringų minčių? — pa-klausė jis studentų. — Paveldėtas palikimas ir pati mūsų fiziologija sako, jog seksas — natūralus dalykas; tai išpuoselėtas kelias į dvasinį išsipildymą. Vis dėlto šiuolaikinė religija viešai smerkia seksą kaip gėdingą reiškinį, moko mus bijoti lytinio potraukio teigdama, jog tai šėtono gundymai.

Lengdonas nutarė nepasakoti studentams, kad jų nešokiruotų, apie tai, jog daugiau nei tuzinas įvairiausių pasaulio slaptųjų draugijų — daugelis iš jų yra ga-nėtinai įtakingos — yra išlaikiusios senąsias tradicijas ir šiais laikais praktikuoja seksualinius ritualus. Tomo Kruzo personažas filme „Plačiai užmerktos akys“

išsiaiškino tuos dalykus įsigavęs j privatų ultraelitinių manhataniečių susirinkimą ir tapęs *Hieros Gamos* liudininku. Deja, filmo kūrėjai daugumą specifinių dalykų iškraipė, bet pačią esmę atskleidė — slaptoji organizacija susirinko švesti seksualinės sąjungos stebuklo.

— Profesoriau Lengdonai? — pakėlęs ranką viltingai pratarė gale sėdintis studentas. — Ar norite pasakyti, kad, užuot ėję į bažnyčią, turėtume dažniau užsiiminėti seksu?

Lengdonas sukikeno neketindamas užkibti ant kabliuko. Iš turimos informacijos apie Harvardo vakarėlius jis galėjo spręsti, kad šie vyrukai ir taip seksu užsiiminėja dažniau nei pakankamai.

— Džentelmenai, — Lengdonas puikiausiai suprato, kad pateko ant slidaus pagrindo, — gal galėčiau jums visiems šį tą pasiūlyti. Nebūdamas toks drąsus, kad pro pirštus žiūrėčiau j ikisantuočinį seksą, ir nebūdamas toks naivus, kad tikėčiau, jog jūs visi — skaitūs angelai, duosiu jums patarimą, kaip jums gyventi seksualinį gyvenimą.

Visi auditorijoje sėdėję vyrukai įdėmiai sukluso ir palinko j prieki.

— Kai kitą kartą būsite su moterimi, pažvelkite į jos širdį ir pagalvokite, ar negalėtumėte sekso suvokti kaip mistiško, dvasingo akto. Pasistenkite surasti dieviškumo kibirkštį, kurią vyras gali savyje įžiebt tik per sąjungą su šventuoju moteriškumu.

Studentės pritariamai linkčiojo šypsodamosi.

Vyrukai abejodami krizeno ir laidė primityvius juokelius.

Lengdonas atsiduso. Koledžo vyrai — dar berniukščiai.

Sofi prispaudė kaktą prie šalto lėktuvo iliuminatoriaus stiklo ir nieko nematančiomis akimis žvelgė į tuštumą, mėgindama suvokti ir apmąstyti ką tik iš Lengdono išgirstus žodžius/Giliai širdyje ji vėl ėmė apgailestauti. *Dešimt metų. Ji prisiminė krūvas neatplėštų senelio laišku. Aš viską papasakosiu Robertui. Nenusigrėžusi nuo stiklo Sofi ėmė kalbėti. Tyliai. Baugščiai.*

Pradėjusi prisiminti viską, kas tą naktį nutiko, ji pasijuto vėl lekianti ten... pasijuto atsidūrusi miške, prie normandiško senelio namo... sutrikusi vaikštinėjanti po tuščią namą... klausydamosi iš apačios sklindančių garsų... o paskui randanti slaptąsias duris. Nusileido keliais akmeniniais laipteliais, po vieną laiptelį kas žingsnelį, pamatė rūsyje esančią grotą. Uodė žeme dvelkiantį orą. Vėsus ir lengvą. Tada buvo kovas. Iš savo šešėliuotos slėptuvės laiptuose ji stebėjo linguojančius ir giedančius nepažįstamuosius, apšviestus oranžinių žvakių.

Aš sapnuoju, tarė sau Sofi. Tai sapnas. Kas gi dar galėtų būti?

Vyrai ir moterys buvo išsirikiavę pramaišiui — juoda, balta, juoda, balta. Gražiosios plonytės suknelės bangavo moterims iškėlus dešines rankas, laikančias auksinius rutulius, ir sutartinai užgiedojo: *Su tavimi buvau iš pradžių, auštant viskam, kas šventa, pagimdžiau tave iš savo iščių, prieš prasidedant dienai.*

Moterys nuleido rutulius, ir visi ėmė linguoti pirmyn ir atgal, tarsi apimti transo. Rato viduryje kažkas buvo.

[Ką jie žiūri?

Tačiau balsai ėmė stiprėti. Vis garsiau. Vis greičiau.

Moteris, kurią matai, yra meilė! — giedodamos moterys vėl iškėlė rutulius.

Vyrai atsakė: *Ji gyvena per amžius!*

Jie giedojo lygiais balsais. Paskui giesmė vėl paspartėjo, dar paskui tiesiog sugriaudė. Dar greičiau. Visi dalyviai žengė žingsnį į rato vidurį ir atsiklaupė.

Tą akimirką Sofi pamatė tai, ką jie visi stebėjo.

Rato vidury, ant žemo išpuošto altorėlio gulėjo vyras. Jis dėvėjo juodą kaukę ir nuogas gulėjo ant nugaros. Sofi akimirksniu atpažino šį kūną, ant peties išvydusi įgimtą žymę. Ji vos susilaikė nesurikusi. *Senelis!* Jau vien šis vaizdas būtų nepaprastai sukrėtęs Sofi, bet ji išvydo dar daugiau.

Jos senelį buvo apsižergusi baltą kaukę užsidėjusi nuoga moteris vilnijančiais vešliais sidabriniais plaukais. Jos kūnas buvo putlokas, toli gražu ne tobulas; ji sūpavosi giesmės ritmu — mylėjosi su seneliu.

Sofi norėjo apsigręžti ir bėgti, bet negalėjo. Ją įkalino akmeninės grotos sienos, nes giesmė pasiekė apogėjų. Visų rato dalyvių giedama giesmė suskambėjo aukščiausiomis gaidomis. Kai staiga nugriaudėjo galingas riksmas, atrodė, kad visas kambarys patyrė orgazmą. Sofi nebeįstengė kvėpuoti. Staiga ji susivokė, jog tyliai rauda. Ji nusiuko ir svirdindama tyliai užlipo laiptais, paskui išėjo iš namelio ir visa virpėdama sugrįžo į Paryžių.

75 SKYRIUS

UŽSAKOMUOJU REISU skrendantis lėktuvas buvo virš mirgančių Monako žiburių, kai Aringarozą baigė antrą pokalbį su Fasu. Vyskupas vėl ištiesė ranką norėdamas pasiimti popierinį maišelį, bet jautėsi per daug išsekęs net tam, kad išsivemtų.

Tegu tik greičiau viskas baigiasi!

Naujausia Faso pateikta informacija jam pasirodė esanti per sunki suprasti, bet, kita vertus, šianakt jau niekas nebeturi prasmės. Kas čia dedasi? Viskas absoliučiai nebevaldoma. *Kur aš įvėliau Silą? Į ką įsivėliau aš pats?!*

Drebančiomis kojomis Aringarozą nuėjo į lakūno kabiną.

— Norėčiau pakeisti lėktuvo kursą.

Pilotas pažvelgė per petį ir nusijuokė.

— Jūs juokaujate, tiesa?

— Ne. Man nedelsiant reikia vykti į Londoną.

— Tėve, tai užsakomasis reisas, o ne taksi.

— Savaimė suprantama, sumokėsiu papildomai. Sakykite kiek. Londonas yra tik valanda kelio toliau į šiaurę, beveik visai nereikės keisti krypties, todėl...

— Pinigai čia niekuo dėti, tėve, yra ir kitų dalykų.

— Dešimt tūkstančių eurų. Moku iškart.

Pilotas atsigrėžė žvelgdamas plačiai išpūstomis akimis.

— Kiek? Koks gi kunigas vežiojasi tiek grynųjų?

Aringarozas grįžo prie savo juodojo lagaminėlio, jį atidarė, išėmė obligaciją ir padavė ją pilotui.

— Kas čia? — paklausė pilotas.

— Dešimties tūkstančių eurų vertės Vatikano banko obligacija. — Pilotas dvejojo. — Tai tas pats, kaip ir grynėji.

— Vis dėlto grynėji yra grynėji, — atsakė pilotas ir grąžino obligaciją.

Aringarozas pasidarė silpna, jis įsitvėrė lakūno kabinos durų.

— Tai gyvybės ar mirties klausimas. Privalote man padėti. Man reikia nuvykti į Londoną.

Pilotas nužvelgė auksinį vyskupo žiedą.

— Ar deimantai tikri?

Aringarozas pažvelgė į žiedą.

— Tikriausiai negalėčiau su juo skirtis.

Pilotas gūžtelėjo pečiais ir nusigręžęs vėl įsižiūrėjo pro langą.

Aringarozas vis giliau grimzdo į liūdesį. Jis pažvelgė į žiedą. Šiaip ar taip, visa tai, ką šis žiedas reiškia, atsidūrė ant praradimo slenksčio. Po netrumpo valandėlės jis numovė nuo piršto žiedą ir švelniai padėjo ant valdymo pulto.

Paskui išlinko iš lakūno kabinos ir vėl atsisėdo į savo vietą. Po penkiolikos sekundžių pajuto, kaip pilotas suka lėktuvą keletu laipsnių į šiaurę.

Vis dėlto šlovės akimirka, rodos, nepagaunama.

Viskas buvo sumanyta kaip šventas reikalas. Nepriekaištingai sumanytas planas. Dabar viskas griūna kaip kortų namelis... o galo nė nematyti.

76 S K Y R I U S

LENGDONAS MATĖ, kad Sofi tebėra sukrėsta užplūdusių *Hieros Gamos* ritualo prisiminimų. Lengdonas savo ruožtu labai stebėjosi išgirdęs jos pasakojimą. Sofi ne tik išvydo ritualo apeigas, bet jos senelis buvo pagrindinis ritualo dalyvis... Siono vienuolyno didysis magistras. Tai šlovinga draugija. *Da Vinčis, Botičelis, Izaokas Niutonas, Viktoras Hugo, Žanas Kokto... Žakas Sonjeras.*

— Net nežinau, ką dar galėčiau pasakyti, — švelniai pratarė Lengdonas.

Sofi akys, sklidinios ašarų, atrodė ryškiai žalios.

— Jis mane augino kaip savo dukrą.

Dabar Lengdonas jos akyse aiškiai pastebėjo jiems bekalbant sukilusias emocijas. Tai sąžinės graužatis. Giliai širdyje slypintis jausmas. Vengusi savo senelio Sofi Nevė dabar ima jį piešti visiškai kitomis spalvomis.

Už lėktuvėlio liuko sparčiai aušo, ties dešiniuoju lėktuvo bortu plito rožinė aura. Tačiau po jais plytinti žemė tebebuvo juoda.

— Gal užkasite, mano mielieji? — patenkintas pratarė prie jų grįžęs Tibingas, atsinešęs kelias kokakolos skardines ir dėžutę senų traškių sausainių. Dėliodamas šias gėrybes jis ilgai atsiprašinėjo už ganėtinai ribotas maisto atsargas. — Mūsų bičiulis vienuolis vis dar nekalba, — sugiedojo Tibingas, — bet mes jam duosime laiko, — jis atsikando sausainio ir pažvelgė į eilėrašį. — Na, brangučiai, ar kiek nors pasistūmėjome į priekį? — paklausė žvelgdamas į Sofi. — Ką štai šitomis eilėmis tavo senelis stengiasi mums pasakyti? Kur, po velnių, yra tasai antkapis? Antkapis, apie kurį kalbėjo tamplieriai.

Sofi papurtė galvą ir nieko neatsakė.

Kai Tibingas vėl įniko į eiles, Lengdonas atsidarė kokakolos skardinę ir nusigrėžė į langą; jo mintys buvo užimtos šventųjų ritualų vaizdiniais ir neiššifruotais kodais. *Akmuo tamplierių raktą tau atstos*. Jis gurkštelėjo iš skardinės. *Akmuo tamplierių...* Kola buvo šilta.

Nakties uždanga sparčiai skydo; stebėdamas besikeičiančią erdvę Lengdonas pamatė apačioje plytintį mirguliuojantį vandenyną. Lamanšas. Dabar jau nebetoli.

Lengdonas troško, kad dienos šviesa atneštų ir kitokią nušvitimą, bet kuo lauke darėsi šviesiau, tuo labiau jautėsi tolstaš nuo tiesos. Jis girdėjo jambinio pentametro ritmus ir giesmes, *Hieros Gamos* ir šventųjų ritualų aidą, skrodžiamą lėktuvėlio variklių gaudesio.

Akmuo tamplierių...

Lėktuvas jau skriejo virš sausumos, kai staiga Lengdono galvoje nušvito. Jis trinktelėjęs pastatė tuščią kolas skardinę.

— Jūs nepatikėsite, — pratarė jis atsigręžęs į bendrakeleivius. — Tamplierių akmuo... jau supratau.

Tibingo akys tapo panašios į dvi lėkšteles.

— Tu žinai, kur yra tasai antkapis?

Lengdonas nusišypsojo.

— Ne *kur* jis yra, bet *kas tai* yra.

Sofi palinko į priekį, kad geriau girdėtų.

— Manyčiau, kad tamplierių akmenį reikėtų suprasti ne kaip antkapį, o paraidžiui, kaip akmeninę galvą*, — ėmė aiškinti Lengdonas, apimtas pažįstamo akademinio jaudulio. — Tai ne kapą žymintis akmuo.

* Antkapis — *angl.* headstone; head — galva; stone — akmuo. *Vert.*

— Akmeninė galva? — pakartojo Tibingas.

Sofi taip pat atrodė sutrikusi.

— Li, — pasisukęs tęsė Lengdonas, — inkvizicijos laikais Bažnyčia buvo apkaltinusi riterius tamplierius įvairiausiomis erezijomis, tiesa?

— Teisingai. Klerikalai sufabriquodavo įvairiausių bylų. Jie kaltindavo riterius ištvirkavimu, šlapinimusi ant kryžių, velnio garbinimu ir taip toliau.

— Tame kaltinimų sąraše buvo ir kaltinimas tikėjimu netikrais stabais, tiesa? Konkrečiau Bažnyčia kaltino tamplierius tuo, kad šie slapta rengia ritualus, kurių metu meldžiasi išskaptuotam akmeniui, akmeninei galvai... pagoniškajam dievui...

— Bafometas! — pratrūko Tibingas. — O, dangau, Robertai, tu teisus! Akmuo tamplierių!

Lengdonas skubėdamas paaiškino Sofi, jog Bafometas — pagonių vaisingumo dievas, susijęs su kūrybinėmis ir gyvybinėmis galiomis, su atgimimu. Bafometas buvo vaizduojamas su avino ar ožio — bendro palikuonių gimdymo ir derlingumo ar vaisingumo simbolio — gaiva. Tamplieriai garbindami Bafometą apsupdavo akmeninę galvą ratu ir giedodavo maldas.

— Bafometas, — kikenė Tibingas. — Ceremonijos metu buvo garbinamas seksualinės sąjungos kūrimo stebuklas, bet popiežius Klemensas visus įtikino, kad Bafometo galva iš tikrųjų yra velnio atvaizdas. Bafometo galva popiežiui buvo gyvybiškai svarbus bylos prieš tamplierius dalykas.

Lengdonas sutiko. Šiandieninis raguoto velnio, dar vadinamo šetonu, vaizdinys tikriausiai kilo iš Bažnyčios pastangų raguotąjį vaisingumo dievą Bafometą paversti blogio simboliu. Akivaizdu, kad Bažnyčiai pasisekė, nors ir ne visiškai. Tradiciniai amerikiečių Padėkos dienos stalai vis dar puošiami pagoniškais raguotais vaisingumo simboliais. Gausybės ragas — tai duoklė Bafometo vaisingumui; gausybės rago samprata siejasi su Dzeuso vardu: Dzeusą žindė ožka, kurios ragas nulūžo ir stebuklingai prisipildė vaisių. Bafometas taip pat apsilanko kai kuriose grupinėse nuotraukose, kai koks nors juokdarys virš draugo galvos iškelia du V forma sudėtus pirštus, simbolizuojančius ragus; savaime aišku, nedaugelis pokštautojų žino, kad toks pašaipus gestas iš tikrųjų „reklamuoja“ pasirinktos aukos spermos kokybiškumą.

— Taip, taip, — susijaudinęs kartojo Tibingas. — Eilėraštyje tikrai turi būti kalbama apie Bafometą. Tamplierių akmuo.

— Gerai, — įsiterpė Sofi, — bet, jeigu Bafometas yra tamplierių akmuo, turime spręsti kitą dilemą, — ji parodė į kriptekso diskelius. — Angliškai šis žodis rašomas *Baphomet*. Taigi jį sudaro aštuonios raidės. O mums reikia tik penkių.

Tibingas plačiai išsišiepė.

— Mano brangioji, štai kada mums pasitarnaus atbašo šifras.

77 SKYRIUS

LENGDONUI TIBINGO svarstymai paliko įspūdį. Tibingas ką tik baigė iš atminties rašyti visą hebrajų raidyną, arba alfabetą — *alef-beit*, — sudarytą iš dvidešimt dviejų raidžių. Savaimė suprantama, vietoj hebrajiškų rašmenų jis vartojo romėniškus atitikmenis, bet skaitydamas raides aiškiai tarė tikruosius jų pavadinimus.

A B G D H V Z Ch T Y K L M N S O P Tz Q R Sh Th

Alef, Beit, Gimei, Dalet, Hei, Vav, Zayin, Chet, Tet, Yud, Kaf, Lamed, Mem, Nun, Samech, Ayin, Pei, Tzadik, Kuf, Reish, Shin ir Tay. Tibingas dramatiškai nusišluostė kaktą ir varė toliau:

— Pagal hebrajų kalbos taisykles balsės nėra rašomos. Todėl hebrajiškomis raidėmis užrašę žodžio *Baphomet* atitikmenį prarasime tris balse. Tada mums liks...

— Penkios raidės, — išsprūdo Sofi.

Tibingas linktelėjo ir vėl ėmė rašyti.

— Na, štai, taip atrodo teisingai hebrajiškai užrašytas žodis *Baphomet*. Kad būtų aiškiau, įrašysiu trūkstamas balse.

B a P V o M e Th

— Žinoma, nereikia pamiršti, — pridūrė Tibingas, — kad hebrajų kalba paprastai rašoma priešinga kryptimi, bet ir taip lengvai galime pasinaudoti atbašu. O dabar mums telieka padaryti dar vieną dalyką — sukurti pakeičiamąją schemą, tai yra perrašyti visą raidyną atvirkščia tvarka, nei raidės išsidėsčiusios originale.

— Yra ir lengvesnis būdas, — Sofi paėmė iš Tibingo rankų parkerį. — Šitai galioja visiems atvirkštiniais pakeičiamiesiems šiframs, taip pat ir atbašui. Šio triuko aš išmokau studijuodama *Royal Holloway*.

Sofi užrašė pirmąją raidyno dalį iš kairės į dešinę, o paskui, apačioje, užrašė antrą dalį iš dešinės į kairę.

— Kriptoanalitikai visa tai vadina lankstinuku. Perpus lengviau ir kur kas aiškiau.

A	B	G	D	H	V	Z	Ch	T	Y	K
Th	Sh	R	Q	Tz	P	O	S	N	M	L

Akademikas dirstelėjo į Sofi užrašą ir sukikeno.

—Tu teisi. Labai džiaugiuosi matydamas, kad *Holloway* vyrukai išmano savo darbą.

Žvelgdamas į Sofi sudarytą keitinių LENTELE Lengdonas pajuto nugara bėgant šiurpuliuką; tokį patį šiurpuliuką tikriausiai juto pirmieji mokslininkai tyrėjai, pirmą kartą pritaikę atbašo šifrą dabar gerai žinomai *Sheshach paslapčiai* iminti. Daugelį metų religijos tyrinėtojai mėgino susidoroti su kliūtimi — bibli-nėmis užuominomis apie *Sheshach* miestą. Tas miestas nefigūravo jokiame žemėlapyje, nebuvo minimas jokiame dokumente, tačiau Jeremijo knygoje jis buvo minimas nuolat: *Sheshach* karalius, *Sheshach* miestas, *Sheshach* žmonės. Galiausiai vienas mokslininkas šiam žodžiui pritaikė atbašo šifrą, ir gauti rezultatai jį apstulbino. Šifras parodė, jog *Sheshach* iš tikrųjų buvo užkoduotas kito labai sferai žinomo miesto pavadinimas. Iškodavimo procesas buvo labai paprastas.

Sheshach hebrajiškai buvo rašomas *Sh-Sh-K*.

Panaudojus keitinių lentelę šis žodis tapo B-B-L.

B-B-L hebrajiškai skaitomas kaip *Babelis*.

Paslaptingasis *Sheshach* pasirodė esąs Babelio miestas; karštligiški bibliniai tyrinėjimai atslūgo. Per kelias savaites, pasinaudojus atbašo šifru, Senajame Testamente buvo iškoduoti dar keli žodžiai, atskleidę nesuskaičiuojamą daugybę paslėptų prasmų, apie kurių egzistavimą mokslininkai nė nenutuokė.

—Mes jau visai priartėjome, — sušnabždėjo Lengdonas, sunkiai begalėdamas suvaldyti jaudulį.

—Mes esame vos už kelių colių, Robertai, — tarstelėjo Tibingas. Jis pažvelgė per petį į Sofi ir nusišypsojo. — Ar pasirengusi?

Ji linktelėjo.

—Puiku. Hebrajiškai *Bafometas* be balsių rašomas B-P-V-M-Th. Dabar, norėdami šias raides išversti į penkiaraidį mums reikalingą slaptažodį, paprasčiausiai pritaikysime keičiamąją atbašo lentelę.

Lengdono širdis ėmė smarkiai daužytis. *B-P-V-M-Th*. Pro langus tvieskė saulė. Jis pažvelgė į Sofi sudarytą keitinių lentelę ir iš lėto ėmė versti žodį. *B reiškia S... P reiškia V...*

Tibingas buvo išsišiepęs kaip mokinukas per Kalėdas.

—Taigi atbašo šifras mums sako... — Jis nutilo. — Gerasis Dieve! — Paskui išbal.

Lengdonas pakėlė galvą.

—Kas nutiko? — sunerimo Sofi.

—Jūs nepatikėsite, — pratarė Tibingas žvelgdamas į Sofi. — Ypač tu.

—Ką norite pasakyti? — paklausė Sofi.

— Tai... nuostabiai išradinga, — sušnabždėjo Tibingas. — Nepaprastai išradinga! — Jis vėl kažką užrašė ant popieriaus lapo. — Štai jums ir staigmena. Perskaitykite slaptažodį.

Tibingas parodė ką užrašęs.

S h - V - P - Y - A

Sofi suraukė kaklą.

— Kas tai?

Lengdonas taip pat neatpažino šio žodžio.

Tibingo balsas virpėjo iš pagarbios baimės.

— Tiesą sakant, mano bičiuli, tai senas žodis, reiškiantis išmintį.

Lengdonas dar kartą perskaitė raides. *Senolių, išmintis atvers duris*. Po aki-mirksnio Lengdonas viską suprato. O jis nė nenučiuokė.

— Senolių išmintis!

Tibingas juokėsi.

— Tikraja to žodžio prasme!

Sofi pažvelgė į žodį, o paskui į diskelius. Ji iškart suvokė, jog Lengdonas su Tibingu nepastebėjo rimtos kliūties.

— Palaukite! Slaptažodis negali būti toks, — užginčijo ji. — Kriptekso diskelyje nėra raidės Sh. Čia surašytas tradicinis romėniškas raidynas.

— Perskaitykite žodį, — primygtinai reikalavo Lengdonas. — Nepamirškite dviejų dalykų. Hebrajiškai garsą Sh žymintis simbolis gali būti ištartas kaip S, priklausomai nuo kirčio. Taip pat raidė P gali būti tariama kaip F.

SVFYA? — ■ sutrikusi pagalvojo Sofi.

— Genialu! — pridūrė Tibingas. — Raidė Vav dažnai pakeičia balsą O!

Sofi dar kartą pažvelgė į raides stengdamasi garsiai jas ištarti.

— S...o...f...y...a.

Ji klausėsi savo balso ir negalėjo patikėti tuo, ką išgirdo.

— Sofia? Reikia skaityti *Sofija*?

Lengdonas entuziastingai linksėjo.

— Taip! Išvertus iš graikų kalbos, *Sofija* reiškia išmintį. Sofi, jūsų vardo šaknis iš tikrųjų ir yra „išminties žodis“.

Sofi staiga nepaprastai ėmė trūkti senelio. *Vienuolyno kartinį akmenį jis užkodavo mano vardu*. Jai ėmė gniaužti gerklę. Viskas atrodė taip tobulai sumanyta. Tačiau nukreipusi žvilgsnį į penkių raidžių diskelius kriptekse, ji suprato, jog problema dar neišspręsta.

— Luktelėkite... žodis „Sophia“ yra iš šešių raidžių.

Tibingo šypsenėlė negeso.

— Dar kartą pažvelk į eiles. Tavo senelis parašė: „Senolių išmintis...“

- N a ?

Tibingas mirktelėjo.

— Senąja graikų kalba žodis „išmintis“ buvo rašomas S-O-F-I-A.

78 SKYRIUS

Laikydama rankose kripteksa ir pradėdama sukti diskelius Sofi beprotiškai jaudinosi. Senolių išmintis atvers duris. Atrodė, kad sužiūrę Lengdonas su Tibingu liovėsi kvėpavę.

S... O... F...

— Atsargiai, — nerimavo Tibingas, — Būk labai atsargi.

...I... A.

Sofi sulygiavo paskutinį diskelį.

— Na, gerai, — sušnabždėjo Soli, pakėlusi į juos akis. — Dabar aš jį atidarysiu.

— Nepamirškite, kad viduje yra acto, — įsibaiminęs sušnabždėjo Lengdonas. — Būkite atsargi.

Sofi žinojo, kad jeigu šis kripteksas yra toks pats, kokius ji atidarinėdavo jaunystėje, jai tereikės truktelėti suėmus jį už abiejų galų ties tomis vietomis, kur baigiasi besisukiojantys diskeliai, ir iš lėto traukti į priešingus šonus. Jeigu diskeliai tinkamai susukti ir slaptažodis atspėtas, vienas kriptekso galas nulsys kaip žiūronų lėšių dangtelis, ir ji galės išimti viduje įdėtą susuktą papiruso dokumentą, apvyniotą aplink plonytį buteliuką su actu. Tačiau jeigu slaptažodis klaidingas, kriptekso galus veikianti išorinė jėga persiduos viduje esančiam sverteliui, šis pasislinks gilyn į tuščią ertmę ir ims spausti stiklinį buteliuką, kol galiausiai jį sutrupins, jei bus traukiama per stipriai.

Trauk švelniau, įsakė sau Sofi.

Kai suėmė delnais cilindro galus, Tibingas ir Lengdonas palinko į priekį. Šifruodama slaptažodį susijaudinusi Sofi beveik pamiršo, ką jie turėtų rasti kriptekse. *Tai vienuolyno kertinis akmuo.* Kaip sako Tibingas, čia turėtų būti žemėlapis, aiškinantis, kaip rasti Šventąjį Gralį, Marijos Magdalietės kapą ir Sangrelio lobį... aukščiausią ir brangiausią slaptosios tiesos lobį.

Suspaudusi rankose akmeninį cilindrą Sofi dar kartą patikrino, ar visos raidės gerai sulygiuotos su indikatoriumi. Paskui iš lėto truktelėjo. Nieko ne-nutiko. Tada truktelėjo šiek tiek stipriau. Staiga akmuo atsiskyrė kaip puikiai sukonstruotas teleskopas. Sunkus kriptekso galas atitrūko ir liko Sofi rankoje. Lengdonas su Tibingu kone pašoko. Sofi ėmė daužytis širdis, kai ji padėjo atitrukusį galiuką ant stalo ir, norėdama dirstelėti vidun, apvertė cilindrą.

Rankraštis!

Pažvelgusi į susukto ritinėlio kiaurymę Sofi pamatė, kad lapas apsuktas aplink cilindro formos objektą, kaip Sofi manė, aplink acto buteliuką. Vis dėlto jai

atrodė keista, kad tasai lapas, apsuktas apie acto buteliuką, — ne įprastas plonytis papirusas, o greičiau plonas pergamentas. *Keista, pamanė Sofi, actas negali ištirpdyti ėriuko odos pergamento*. Ji dar kartą pažvelgė į ritinėlio kiaurymę ir suprato, kad viduje esantis objektas — visai ne buteliukas su actu. Ten kažkas visai kita.

— Kas nutiko? — paklausė Tibingas. — Ištrauk ritinėlį.

Suraukusi kaktą Sofi suėmė pirštais pergamentą ir tai, kas buvo į jį susukta, ir viską ištraukė iš cilindro.

— Čia ne papirusas, — pratarė Tibingas. — Jis per sunkus.

— Žinau. Čia įklotas.

— O kam? Acto buteliukui?

— Ne.

Sofi išvyniojo ritinėlį ir parodė, kas į jį buvo susukta.

— Štai šitam.

Lengdonui išvydus tai, kas buvo įvyniota į pergamentą, širdis nusileido į kulnus.

— Dieve, padėk, — pratarė ant kėdės pliumptelėjęs Tibingas. — Tavo senelis tikrai buvo negailestingas kūrėjas.

Lengdonas apstulbęs spoksojo. *Kaip matau, Sonjeras nė neketino visko taip lengvai išduoti*.

Ant stalo atsidūrė dar vienas kripteksas. Mažesnis. Pagamintas iš juodo onikso. Jis buvo įdėtas į pirmąjį. Sonjero aistra dualizmui. *Du kripteksai*. Viskas poromis. *Du nariai. Moteris ir vyras. Juodas baltame*. Lengdonas juto, kaip plečiasi simbolių voratinklis. *Balta gimdo juoda*.

Kiekvienas vyras kilęs iš moters.

Balta — moteris.

Juoda — vyras.

Ištiesęs ranką Lengdonas paėmė mažesnįjį kripteksą. Jis atrodė visai taip pat, kaip ir pirmasis, tik buvo perpus mažesnis ir juodas. Jis išgirdo jau pažįstamą kliuksėjimą. Tikriausiai anksčiau jų numanytas acto buteliukas yra mažesniajame kriptekse.

— Na, Robertai, — pratarė Tibingas, atversdamas jam pergamentą, — tau bus malonu sužinoti nors tiek, kad sukame teisingą kryptimi.

Lengdonas studijavo storą pergamento lakštą. Puošnia rašysena buvo parašytos dar vienerios keturių eilučių eilės. Ir vėl jambiniu pentametrui. Eilės buvo šifruotos, bet Lengdonui pakako perskaityti pirmą eilutę, kad suprastų, kodėl Tibingo sumanymas vykti į Britaniją turėtų atsipirkti.

IN LONDON LIES A KNIGHT A POPE INTERRED*

Likusi eilėraščio dalis bylojo apie tai, jog slaptažodžio antrajam kripteksui atidaryti reikia ieškoti aplankius kažkur tame mieste esantį riterio kapą.

* Jis Londone atgules po žeme

Susijaudinęs Lengdonas atsigrėžė į Tibingą.

—Ar nors šiek tiek nutuokiate, apie koki riterį kalbama šiose eilėse?

Tibingas šyptelėjo.

—Nė iš tolo nenutuokiu. Bet kuo puikiausiai žinau, kurioje kriptoje turėtume jo ieškoti.

Tuo metu už penkiolikos mylių lietaus nudrengtas gatvės, vedančias į Binghamo oro uostą, skrodė šeši Kento policijos automobiliai.

79 SKYRIUS

LEITENANTAS KOLĖ pasivaišino Tibingo šaldytuve esančiomis gėrybėmis ir atžingsniavo per svetainę atgal. Užuoť kartu su Fasu skridęs į Londoną, kur mezgasi intriga, jis liko prižiūrėti po *Château Villette* pasklidusios agentų komandos.

Tai, ką jie iki šiol čia rado, jiems niekuo negali padėti; jie aptiko vienintelę kulką, įsmigusią į grindis, popieriaus lapelį su išbraižytais keliais simboliais ir užrašytais žodžiais *ašmenys* ir *taurė* bei kruviną dygliuotą diržą, kuris, kaip Kolė paaiškino agentai, gali būti naudojamas konservatyvios grupuotės katalikų, pasivadinusios *Opus Dei*, visai neseniai pagarsėjusios, kai per žinias buvo pranešta apie jos agresyvią verbavimo praktiką Paryžiuje.

Kolė atsiduso. *Ar gali duoti kokios nors naudos tokie niekam tikę menkiečiai.*

Perėjęs ištaigingą koridorių leitenantas įėjo į erdvią studiją, įrengtą pokylių salėje, kur vyriausiasis teismo ekspertizės pareigūnas ieškojo pirštų atspaudų. Storulis ekspertas mūvėjo kelnės su petnešomis.

—Kas nors nauja? — paklausė įėjęs Kolė.

Ekspertas papurtė galvą.

—Nieko nauja. Daugybė atspaudų, sutampančių su tais, kuriuos aptikome visur kitur šiame name.

—Ką gali pasakyti apie atspaudus, rastus ant dygliuoto diržo?

—Interpolas tebedirba. Perdaviau viską, ką radome.

Kolė mostelėjo rodydamas į du antspauduotus maišelius, padėtus ant stalo.

—O kas čia?

Ekspertas gūžtelėjo pečiais.

—Toks jau mano įprotis. Dedu į maišelius viską, kas man pasirodo ypatinga.

Kolė priėjo arčiau. *Ypatinga?*

— Tasai britas kažkoks keistas, — pasakė ekspertas. — Pažvelk į šitai.

Jis apžiūrėjo maišelius ir išsirinkęs vieną padavė Kolė.

Jame buvo nuotrauka, kurioje buvo pavaizduotas gotikinės katedros įėjimas — įprasta arkos formos niša, kuo giliau, tuo labiau siaurėjanti ir vedanti į nedideles dureles.

Kolė patyrinėjo nuotrauką ir atsigrėžė.

— Ar čia yra kas nors ypatinga?

— Apversk nuotrauką.

Kitoje nuotraukos pusėje Kolė pamatė anglų kalba užrašytus žodžius, apibūdinančius ilgą, tuščią katedros navą kaip slaptą pagonių, garbinančių moters įsčias, duoklę. Šitai tikrai keista. Kolė labiausiai nustebino užrašas, apibūdinantis katedros duris.

— Palauk! Jis mano, kad įėjimas į katedrą reiškia moters...

Ekspertas linktelėjo.

— Taip taip, jis kalba apie tuos briaunotus lūpas primenančius kraštelius ir viršuje esančius penkialapius ornamentus, panašius į klitoriją, — pasakė storulis ir atsiduso. — Atrodo, tarsi traukte trauktų grįžti atgal į bažnyčią.

Kolė kilstelėjo antrą įrodymų maišėlį. Pro persviečiamą plastiką jis pamatė didelę blizgančią nuotrauką, kurioje, kaip jam atrodė, buvo pavaizduotas kažkoks šeris dokumentas. Viršuje buvo užrašyta:

Les Dossiers Secrets — Nr. 4° Im¹ 249.

— Kas čia? — paklausė Kolė.

— Nė nenumanau. Tokių kopijų čia gali rasti visur, todėl ir paėmiau.

Kolė ėmė tyrinėti dokumentą.

PRIEURE DE SION — LES NAUTONIERS/ DIDIEJI MAGISTRAI

JEANDEGISORS	1188-1220
MARIE DE SAINT-CLAIR	1220-1266
GUILLAUME DE GISORS	1266-1307
EDOUARD DE BAR	1307—1336
JEANNE DE BAR	1336-1351
JEAN DE SAINT-CLAIR	1351-1366
BLANCE D'EVREUX	1366—1398
NIKOLAS FLAMEL	1398—1418
RENE D'ANJOU	1418-1480
IOLANDE DE BAR	1480—1483
SANDRO BOTTICELLI	1483-1510
LEONARDO DA VINCI	1510-1519
CONNETABLE DE BOURBON	1519—1527
FERDINAND DE GONZAQUE	1527-1575
LOUIS DE NEVERS	1575 — 1595

ROBERT FLUDD	1595—1637
J. VALENTIN ANDREA	1637-1654
ROBERT BOYLE	1654—1691
ISAAC NEWTON	1691 — 1727
CHARLES RADCLYFFE	1727 — 1746
CHARLES DE LORRAINE	1746-1780
MAXIMILIAN DE LORRAINE	1780—1801
CHARLES NODIER	1801-1844
VICTOR HUGO	1844—1885
CLAUDE DEBUSSY	1885-1918
JEAN COCTEAU	1918-1963

Prieurė de Sion? — nusistebėjo Kolė.

— Leitenante? — kreipėsi dar vienas agentas, įkišęs galvą į studiją. — Operatorius sulaukė svarbaus skambučio kapitonui Fašui, bet su juo niekaip negalima susisiekti. Gal jūs pakalbėtumėte?

Kolė vėl atėjo į virtuvę pakalbėti telefonu.

Skambino Andrė Verne.

Ištobulinta bankininko tartis nepadėjo nuslėpti įtampos, juntamos jo balse.

— Kaip supratau, kapitonas Fisas pažadėjo man paskambinti, bet iki šiol jo skambučio nesulaukiau.

— Kapitonas labai užsiėmęs, — atsakė Kolė. — Gal aš galėčiau kuo nors padėti?

— Mane patikino, kad išsamiai informuos, kaip klostosi reikalai. Minutėlę Kolė pasirodė, kad šio žmogaus balso tembras jam jau pažįstamas, bet kur jį girdėjo, negalėjo prisiminti.

— Mesjė Verne, dabar aš atsakingas už šio įvykio tyrimą Paryžiuje. Aš esu leitenantas Kolė.

Ragelyje ilgai buvo tylu.

— Leitenante, man skambina kitu telefonu. Atsiprašau. Paskambinsiu vėliau.

Bankininkas padėjo ragelį.

Kolė dar kelias sekundes nepaleido ragelio iš rankų. Paskui jo mintys nušvito. *Taip ir maniau — tas balsas man pažįstamas!* Kai viską suprato, jam užkando žadą.

Šarvuotojo automobilio vairuotojas:

Su padirbtu roleksu.

Kolė staiga suprato, kodėl bankininkas taip greitai baigė pokalbį. Verne prisiminė pavardę — leitenanto Kolė — to pareigūno, kuriam visai neseniai taip akiplėšiškai melavo.

Kolė sumetė, kad taip netikėtai pakrypę reikalai kažką reiškia. *Čia įsivėlęs ir Verne.* Jis instinktyviai pajuto, kad turėtų paskambinti Fašui. Širdyje jautė, jog toks netikėtas šios istorijos lūžis jam gali atnešti triumfo akimirkų.

Kolė nedelsdamas paskambino Interpolui ir paprašė kuo smulkesnės informacijos apie Ciuricho banką — saugyklą ir jo prezidentą Andrė Verne.

80 S K Y R I U S

— PRAŠAU UŽSISEGTI saugos diržus, — pranešė Tibingo pilotas, kai *Hawker 731* leidosi į niūraus ryto dulksną. — Po penkių minučių nusileisime.

Po besileidžiančiu lėktuvu išvydęs stūksančias miglotas Kento kalvas Tibingas pajuto malonų grįžimo namo džiaugsmą. Angliją nuo Paryžiaus skiria mažiau nei valanda, bet vis dėlto namai atrodo esantys be galo toli. Šį rytą drėgna, pavasariška jo tėvynės žaluma atrodo ypač svetinga. *Mano gyvenimas Prancūzijoje baigtas. Grįžtu į Angliją švęsdamas pergalę. Kertinis akmuo surastas. Žinoma, liko klausimas, kur galiausiai nuves tasai kertinis akmuo. Į kažkurią vietą Jungtinėje Karalystėje.* Kur tiksliai, Tibingas nenumanė, bet jau tarėsi juntas šlovės skonį.

Lengdonui ir Sofi pakėlus akis, Tibingas atsistojo ir nuėjo į tolimiausią kabinos galą, paskui atitraukė sienos panelį ir parodė sumaniai paslėptą sieninį seifą. Jis surinko atitinkamą skaičių kombinaciją, atidarė seifą ir išėmė du pasus.

— Tai mudviejų su Remi dokumentai. — Paskui jis paėmė storą paketėlį, sudėtą iš penkiasdešimties svarų vertės banknotų. — O čia judviejų dokumentai.

Sofi piktai pažvelgė į Tibingą.

— Kyšis?

— Kūrybinga diplomatija. Valdiški aerodromai atsižvelgia į tam tikrus dalykus. Britų muitinės pareigūnas mus pasitiks prie mano angaro ir paprašys įleisti į lėktuvą. Užuoť jį įleidęs aš jam pasakysiu, jog atkeliavau su prancūzų įžymybe, kuri pageidautų, kad niekas nesužinotų, jog ji vieši Anglijoje, na, suprantate, žiniasklaidos dėmesys ir taip toliau. Tada pasiūlysiu pareigūnui dosnių arbatpinigių, tarsi norėčiau atsidėkoti už jo diskretiškumą ir supratimą.

Lengdonas atrodė nustebęs.

— Ir pareigūnas tuos pinigus paims?

— Na, iš bet ko neimtu, bet šitie žmonės mane pažįsta. Dėl Dievo, aš juk ne koks prekeivis ginklais. Aš buvau išvestas į riterius, — nusišypsojo Tibingas. — Tituluotieji turi tam tikrų privilegijų.

Dabar prie jų priėjo Remi su pistoletu *Heckler and Koch* rankoje.

— Sere, o kokia mano dienotvarkė?

Tibingas pažvelgė į savo tarną.

— Ketinu tave palikti lėktuve su mūsų svečiu — iki tol, kol grįšime. Juk negalime jo temptis kartu per visą Londoną.

Sofi buvo labai atsargi.

— Li, aš kalbėjau rimtai, sakydama, kad Prancūzijos policija suseks jūsų lėktuvą dar prieš mums atskrendant.

Tibingas nusijuokė.

— Taip, įsivaizduok, kaip jie nustebs, jeigu įlipę čia ras Remi.

Sofi stebino toks pasipūtėliškas Tibingo elgesys.

— Li, jūs kirtote tarptautinę sieną gabendamas surištą įkaitą. Tai rimta.

— Mano teisininkai irgi rimti, — atsakė Tibingas. Jis metė piktą žvilgsnį į lėktuvo gale gulintį vienuolį. — Tas gyvulys įsibrovė į mano namus ir vos manęs neužmušė. Tai faktas, ir Remi jį patvirtins.

— Bet jūs jį surištote ir atskraidinote į Londoną! — pasakė Lengdonas.

Tibingas iškėlė dešinę ranką ir suvaidino duodąs iškilmingą priesaiką.

— Jūsų šviesybe, atleiskite senam ekscentriškam riteriui už taip kvailai padarytą žalą Britanijos teisėsaugos sistemai. Suprantu, jog turėjau iškviesti Prancūzijos pareigūnus, bet aš esu snobas ir nepasitikiu tais tinginiais prancūzais, nes manau, kad jie nesugeba tinkamai dirbti. Šis žmogus vos manęs neužmušė. Taip, aš nepagalvojęs priėmiau skubotą sprendimą ir priverčiau savo tarną man padėti atgabenti jį į Angliją, bet aš buvau patyręs stiprų stresą. *Mea culpa. Mea culpa.*

Lengdonas niekaip negalėjo patikėti.

— Jūsų manymu, Li, šitai turėtų įtikinti...

— Sere? — pasigirdo piloto balsas. — Man ką tik atsiuntė žinią iš bokštelio. Prie jūsų angaro vykdomi kažkokie darbai; jie prašo, kad nusileisčiau tiesiai prie terminalo.

Tibingas jau daugiau kaip dešimt metų skraidė į Biginhilą, bet toks dalykas nutiko pirmą kartą.

— Ar jie nesakė, kas ten iš tikrųjų nutiko?

— Man paaiškino labai miglotai. Atrodo, kad kažkur nuteka dujos. Jie paprašė, kad nusileisčiau priešais terminalą ir nieko neišleisčiau, kol nebus duoti tolimesni nurodymai. Tiesiog turime būti atsargūs. Neturėtume lipti iš lėktuvo, kol negausime aiškaus aerodromo darbuotojų nurodymo.

Tibingas buvo nusiteikęs skeptiškai. *Tik jau ne nutekančios dujos.* Dujų kolonėlė yra už geros pusmylės nuo jo angaro. Remi taip pat atrodė susirūpinęs.

— Sere, visa tai skamba kažkaip keistai.

Tibingas atsigręžė į Sofi ir Lengdoną.

— Mano bičiuliai, manęs neapleidžia nemaloni nuojauta, jog mus pasitiks visas garbingas sutiktuvių komitetas.

Lengdonas niauriai atsiduso.

— Manyčiau, Fašui tebeatrodo, kad esu jo žmogus.

— Arba taip, — įsiterpė Sofi, — arba jis per daug įklimpęs, kad pripažintų savo klaidą.

Tibingas nesiklausė. Nepaisant Faso nuostatų, jie turi kuo skubiau veikti. *Tik neprarask aukščiausio tikslo vaizdinio. Gralis. Mes taip arti.* Po jais trinkelėjo nusileidusio lėktuvo ratukai.

— Li, — nuoširdžiai apgailestaudamas pasakė Lengdonas, — turėčiau pasi-duoti ir viską išspręsti legaliai. Pasistenkite į visa tai nesipainioti.

— O, dangau, Robertai, — paprieštaravo Tibingas. — Nejau iš tikrųjų manai, kad visus kitus jie paleis? Juk aš jus atgabenau nelegaliai. Panelė Nevė tau padėjo pasprukti iš Luvro, be to, lėktuvo gale laikome surištą žmogų. Na, juk pats matai! Mes visi įklimpe.

— Gal vertėtų skristi į kitą oro uostą? — pasiūlė Sofi.

Tibingas papurtė galvą.

— Jeigu dabar imsime kilti ir skrisime kitur, kol susirasime kitą vietelę, mus pasitinkančioji komanda sutiktuvėms suorganizuos tankų paradą.

Sofi tarsi nuleido rankas.

Tibingas žinojo, jog norint atidėti nemalonius pokalbius su britų valdžia, bent jau iki tol, kol jie ras Gralį, reikia imtis drąsių ir ryžtingų žygių.

— Duokite man minutėlę, — pratarė jis šlubčiodamas lakūno kabinos link.

— Ką ketinate daryti? — paklausė Lengdonas.

— Susitikimas verslo reikalais, — atsakė Tibingas, svarstydamas, kiek jam kainuos įtikinti pilotą atlikti vieną itin keistą manevrą.

81 S KYRI U S

LĖKTUVĖLIS Hawker/a« leidžiasi.

Saimonas Edvardsas, Biginhilo aerodromo pareigūnas, nervingai šnairuodamas į lietaus nulytą nusileidimo taką žingsniavo po kontrolierių bokštelį. Jam niekada nepatikdavo, kai jį versdavo iš lovos ankstų šeštadienio rytą, bet bjauriausia tai, kad šį kartą jį iškvietė dalyvauti suimant vieną iš pelningiausių klientų. Seras Li Tibingas Biginhilui moka ne tik už privatų angarą, bet ir už dažnus skrydžius — atvykimus ir išvykimus. Paprastai aerodromas gauna išankstinius Tibingo skrydžių tvarkaraščius, ir jam atvykus būdavo galima griežtai laikytis protokolų. Tibingui tokia tvarka patiko. Jo laukdavo muitinės pareigūnų paruoštas, išblizgintas ir gausiai pripildytas degalų jaguaras su naujausiu *London Times* numeriu, padėtu ant galinės sėdynės. Automobilį Tibingas laikydavo savo lėktuvo angare. Vienas muitinės pareigūnas paprastai laukdavo angare, kad greičiau atliktų privalomas procedūras — apžvelgtų dokumentus ir patikrintų bagažą. Kartkartėmis muitinės agentai priimdavo Tibingo pasiūlytus didelius arbatpinigius, kad atlaidžiau žiūrėtų į kai kuriuos atgabentus organinės kilmės krovinius — dažniausiai delikatesinius produktus — prancūziškus sūrius, ypač nebrandintą rokforo, ar kokius nors vaisius. Kad ir kaip ten būtų, daugelis muitinės reikalavimų yra išties absurdiški, be to, jeigu Biginhilas nepatenkintų savo klientų, neabejotinai atsirastų kitų konkuruojančių aerodromų. Tibingas Biginhile gauna visko, ko panorėjęs, o aerodromo darbuotojai taip pat iš jo turi naudos.

Edvardso, stebinčio besileidžiantį lėktuvėlį, nervai buvo labai įtempti. Jis svarstė, ar Tibingo polinkis švaistyti savo turtus nebus jo kaip nors įklampinės; atrodė, kad Prancūzijos valdžia iš tikrųjų labai nori jį sučiupti. Edvardui dar nebuvo pasakyta, kuo Tibingas kaltinamas, bet akivaizdu, kad kaltinimai rimti. Prancūzijos pareigūnų paliepimu Kento policija įsakė Biginhilo oro erdvės kontrolieriui nusiųsti *Hawker* pilotui žinutę, kviečiančią leisti tiesiai prie terminalo, o ne prie kliento angaro. Pilotas sutiko, tikriausiai patikėjęs pramanyta istorija apie nutekančias dujas.

Nors britų policija ginklų paprastai nesinešioja, šį kartą susidariusi situacija, matyt, tokia rimta, kad pasirūpinta ir ginkluota brigada. Aštuoni šautuvais ginkluoti policininkai stovėjo pačiame terminalo pastate ir laukė, kol nutils lėktuvo varikliai. Kai tik varikliai sustos, pakilimo tako prižiūrėtojas pakiš po lėktuvo padangomis specialius pleištus, kad lėktuvas negalėtų pajudėti. Tada darbo imsis policija ir saugos sulaikytuosius tol, kol atvyks prancūzų policija ir viską išsiaiškins.

Lėktuvėlis jau buvo visai žemai, beveik lietė medžių viršūnes, matomas dešinėje. Saimonas Edvardas nusileido laipteliais, kad nuo grindinio stebėtų, kaip leidžiasi lėktuvėlis. Jau pasirengę Kento policininkai tūnojo atokiau, kad jų nesimatyti, o aerodromo darbininkas taip pat jau laikė rankose pleištus. Nusileidimo takelyje pasirodė Tibingo lėktuvėlio nosis; tako dangą palietusios padangos pakėlė debesį. Lėktuvas riedėjo pirmyn tiesiai prieš terminalą, mėtydamasis į kairę ir į dešinę. Drėgname ore švytėjo baltas jo korpusas. Tačiau, užuot toliau judėjęs terminalo link, nepristabdytas lėktuvėlis kuo ramiausiai pravažiavo oro uosto liniją ir nuriedėjo tolumoje dunksančio Tibingo angaro link;

Policininkai atsigręžė ir įbedė akis į Edvardą.

— Rodos, jūs sakėte, kad pilotas sutiko leisti prie terminalo!

Edvardas stovėjo apstulbęs.

— Taip ir buvo!

Po kelių sekundžių Edvardas jau sėdėjo policijos automobilyje ir lėkė į tą privatų angarą. Kai Tibingo lėktuvas ramiai į jį įriedėjęs ten dingo, policijos konvojus dar buvo už gerų penkių šimtų jardų. Kai automobiliai galiausiai pravažiavo ir sustojo prie žiojėjančių angaro durų, iš jų pasipylė ginklus atkišę policininkai.

Edvardas taip pat išsoko.

Triukšmas tiesiog kurtino.

Lėktuvo varikliai teberiaumojo; pilotas mėgino lėktuvėlį pasukti taip, kad šis nukryptų nosimi į angaro duris, kad vėliau būtų paprasčiau išskristi. Kai lėktuvas pasisuko 180 laipsnių kampu ir pririedėjo prie angaro durų, Edvardas išvydo piloto veidą — savaime suprantama, šis labai nustebo ir išsigando, išvydęs policijos automobilių barikadą.

Jis visai sustabdė lėktuvą ir išjungė variklius. Vidun įsiveržė policija ir apsupo lėktuvėlį. Edvardas prisijungė prie vyriausiojo Kento inspektoriaus, atsargiai prisiartinusio prie liuko. Po kelių sekundžių fiuzeliažo durys atsidarė.

Tarpduryje pasirodė Li Tibingas; tyliai nusileido elektroniniai lėktuvo laiptai. Nužvelgęs į save nutaikytų ginklų jūrą, Tibingas pasirėmė ant ramentų ir pasikrapštė pakaušį.

— Saimonai, gal svetur laimėjau policininkų loterijoje?

Jo balse nuskambėjo nuostaba, o ne įsitikinimas.

Į priekį žengė Saimonas Edvardsas; jam atrodė, kad galugerklyje šokčioja įstrigusi varlė, kurią būtinai reikia nuryti.

— Labas rytas, sere. Atleiskite už sumaištį. Pastebėjome, kad nuteka dujos, o jūsų pilotas mums pranešė, kad leisis prie terminalo.

— Taip taip, na, aš jo paprašiau, kad vis dėlto leistųsi čia. Vėluoju į susitikimą. Aš moku už šį angarą, o tie paistalai apie nutekančias dujas man pasirodė per daug išpūstas dalykas.

— Deja, jūsų atvykimas pas mus sukėlė šiokią tokią sumaištį, sere.

— Žinau. Aš tikrai atvykau ne pagal numatytą grafiką, suprantu. Tarp mūsų kalbant, pradėjęs vartoti naujus vaistus nebenulaikau šlapimo. Pamaniau, atvyksiu čia, kad mane „sustyguotų“.

Visi policininkai susižvalgė. Edvardsas susigūžė.

— Labai gerai, sere.

— Sere, — žengęs žingsnį pirmyn pratarė Kento policijos inspektorius, — privalau jūsų paprašyti, kad Ūktumėte lėktuve dar maždaug pusvalandžiui.

Šlubčiodamas laiptais žemyn Tibingas neatrodė patenkintas.

— Deja, manau, jog tai neįmanoma. Esu susitaręs su gydytoju, — jis žengė žingsnį grindiniu. — Negaliu sau leisti nenuvykti.

Vyriausiasis inspektorius atsistojo taip, kad užstotų Tibingui kelią ir neleistų nutolti nuo lėktuvo.

— Esu čia vykdydamas Prancūzijos nepriklausomos policijos paliepimą. Mums pranešta, kad šiuo lėktuvu gabenate besislapstančius nuo teisėsaugos asmenis.

Tibingas nemenką valandėlę žvelgė įsmeigęs akis į vyriausiąjį inspektorių, o paskui pratrūko juoktis.

— Ar čia viena iš „Slaptosios kameros“ laidų? Puikiai padirbėta!

Vyriausiasis inspektorius nė nemirktelėjo.

— Reikalas rimtas, sere. Prancūzijos policija tvirtina, kad lėktuve gali būti ir įkaitas.

Laiptų viršuje tarpduryje pasirodė Tibingo tarnas Remi.

— Dirbdamas serui Li tikrai jaučiuosi kaip įkaitas, bet jis mane tikina, kad galiu eiti kur tinkamas, — Remi dirstelėjo į laikrodį. — Šeimininke, dabar jau tikrai vėluojame. — Jis mostelėjo galva į tolimame angaro kampe stovintį jaguarą. Limuzinas buvo juodutėlaitis, tamsintais stiklais ir juodomis padangomis. — Remi žengė laiptais žemyn.

— Deja, negalime leisti jums išeiti, — pratarė vyresnysis inspektorius. — Prašau grįžti į lėktuvą. Abu. Greitai nusileis prancūzų policijos atstovai.

Dabar Tibingas pažvelgė į Saimoną Edvardsą.

— Saimonai, dėl Dievo, juk tai absurdas! Lėktuve daugiau nieko nėra. Įprastinė įgula — Remi, mūsų pilotas ir aš pats. Galbūt tu galėtum pabūti tarpininku? Eik vidun, apsidairyk ir patvirtink, kad lėktuvas tuščias.

Edvardsas suprato, kad papuolė į spąstus.

— Taip, sere, galiu apsižvalgyti.

— Nė velnio negali! — atkirto Kento vyresnysis inspektorius, tikriausiai pakankamai gerai informuotas apie panašius aerodromus, kad įtartų Saimoną Edvardsą galima melagyste apie lėktuvo keleivius; jis stengsis išlaikyti Tibingą Biginhilo aerodromui. — Patikrinsiu pats.

Tibingas papurtė galvą.

— Ne, inspektoriau, nepatikrinsite. Tai privati nuosavybė; kol negausite kratos orderio, liksite už mano lėktuvo sienų. Siūlau protingą sprendimą. Lėktuvą apžiūrėti gali ponas Edvardsas.

— Jokių derybų.

Tibinsjas ėmė elgtis saitai.

— inspektoriau, deja, neturiu kada leistis į jūsų žaidimus. Aš vėluoju, todėl einu. Jeigu jums taip svarbu mane sulaikyti, teks mane nušauti.

Taip pasakęs Tibingas su tarnu praėjo pro vyriausiąjį inspektorių ir patraukė per angarą limuzino link.

Vyriausiasis Kento inspektorius nuoširdžiai pasibjaurėjo Li Tibingu, kai šis išdidžiai pro jį prašlubavo. Privilegiuoti žmonės visada jaučiasi taip, tarsi jiems negaliotų jokie įstatymai.

Bet iš tikrųjų, yra kitaip. Vyriausiasis inspektorius apsigrėžė ir nusitaikė Tibingui į nugarą.

— Stokite! Šausiu!

— Pirmyn, — atsakė Tibingas neatsigręždamas ir nelėtindamas žingsnio. — Mano advokatai pasiūlė pusryčiams jūsų sėklides. O jeigu išdrįsite įlipti į mano lėktuvą neturėdamas kratos orderio, paskui bus iščirškinta ir jūsų blužnis.

Pripratęs prie panašių scenų inspektorius nesutriko. Formaliai Tibingas teisus; norėdami įlipti į jo lėktuvą policininkai privalo pateikti kratos orderį, bet kadangi lėktuvas pakilo iš Prancūzijos, o įtakingasis Bezu Fasas davė nurodymus, vyriausiasis Kento inspektorius buvo tikras, jog karjeros prasme jam kur kas daugiau pasiseks, jeigu jis išsiaiškina, kas yra šiame lėktuve, ką Tibingas taip atkakliai slepia.

— Sulaikykite juos, — įsakė inspektorius. — Einu apieškoti lėktuvo.

Jo žmonės iškėlę ginklus nuskubėjo paskui Tibingą ir užkirto jam ir jo tarnui kelią limuzino link. Tibingas pasisuko.

— Inspektoriau, įspėju paskutinį kartą. Nė negalvokite, kad lipsite į mano lėktuvą. Pasigailėsite.

Nepaisydamas grasinimų vyriausiasis inspektorius suspaudė ginklą ir užlipo lėktuvo trapu. Priėjęs prie liuko jis dirstelėjo vidun ir netrukus įžengė į lėktuvėlį. *Koks čia velnias?*

Jeigu neminėtum kabinoje sėdinčio išsigandusio piloto, lėktuvas būtų tuščias. Nėra nė gyvos dvasios. Skubiai apžiūrėjęs tualetą, sėdynes, bagažo vietas, inspektorius nerado jokių pėdsakų, bylojančių apie tai, kad čia kas nors slėptųsi. .. ką jau kalbėti apie kelis žmones.

Ką, po velnių, Bezu Fingas sau galvoja? Atrodo, kad Li Tibingas sakė tiesą.

Vyriausiasis Kento inspektorius vienišas stovėjo tuščiame salone ir sunkiai rijo gerklėje stringančias seiles. *Mėšlas.* Jo skruostai užsiplieskė, jis vėl žengė ant trapo ir pažvelgė per visą angarą į Li Tibingą ir jo tarną, kurie stovėjo prie limuzino per šautuvo vamzdžio atstumą.

— Paleiskite juos, — įsakė inspektorius. — Gavome klaidingą informaciją.

Grėsmingai žibančios Tibingo akys buvo matyti net iš kito angaro galo.

— Galite tikėtis mano advokato skambučio. Ateityje Prancūzijos policija siūlyčiau nepasitikėti.

Paskui Tibingo tarnas atidarė galines limuzino, duris ir padėjo neįgaliam šeimininkui įlipti ir įsitaisyti ant galinės sėdynės. Tada jis apėjo visą automobilį, įlipęs atsėdėjo už vairo ir užvedė variklį. Jaguarui išlėkus iš angaro policininkų būrelis netvarkingai pasklido.

— Puikiai sužaista, gerasis žmogau, — išdainavo Tibingas nuo galinės sėdynės, limuzinui išvažiavus iš aerodromo. Paskui jis nukreipė žvilgsnį į blausiai apšviestą erdvaus limuzino salono priekį. — Ar visiems patogų?

Lengdonas vos vos linktelėjo. Jiedu su Sofi tebetupėjo susirietę ant grindų, šalia surišto albinoso užkimšta burna.

Prieš kelias minutes, kai lėktuvas įriedėjo į tuščią angarą, o paskui sukosė, jis buvo beveik sustojęs. Tada Remi atidarė liuką. Policijai sparčiai artėjant, Lengdonas su Sofi nutempė surištą vienuolį trapu žemyn ir paslėpė už limuzino. Tada lėktuvo varikliai vėl suriaumojo, lėktuvas baigė apsisukti, o prie angaro privažiavo policijos automobiliai.

Mašinai riedant Kento link Lengdonas su Sofi nusigavo į ilgojo limuzino galą, palikę surištą vienuolį ant grindų.

Jie įsitaisė ant ilgos sėdynės priešais Tibingą. Britas jiems nusišypsojo sukta šypsenėle ir pravėrė limuzino bare įrengtą spintelę.

— Gal galėčiau pasiūlyti išgerti? Užkandėlių? Sausainių? Riešutų? Selterio?

Bendrakeiviai papurtė galvas.

Tibingas šyptelėjo ir uždarė barą.

— Na, tada toliau kalbant apie riterio kapą...

82 S K Y R I U S

— LAIVYNO GATVĖJE? — paklausė Lengdonas, žvelgdamas į gale limuzino sėdintį Tibingą. *Laivyno gatvėje yra kriptą?* Dėstydamas savo mintis apie tai, kur galėtų būti riterio kapas, Tibingas buvo žaismingai atsargus; kaip sakoma eilėraštyje, būtent prie to kapo galima sužinoti slaptažodį, kurio reikia mažesniajam kripteksui atidaryti.

Tibingas šyptelėjo ir atsigrėžė į Sofi.

— Panele Nevė, gal galėtumėte Harvardo vyrukui dar kartelį parodyti eilėraštuką?

Sofi pasirausė kišenėje ir ištraukė į pergamentą suvyniotą juodąjį i<nptė:v.są. Visi trys nutarė palikti palisandro medžio dėžutę ir didesniąją kriptę lėktuve įrengtame seife; drauge jie pasiėmė tik tą kriptę, kurio labiausiai reikėjo — patogesnę nešiotis mažesnę juodąją. Sofi nuvyniojo pergamentą ir padavė jį Lengdonui.

Nors Lengdonas dar lėktuve kelis kartus buvo perskaitęs eiles, jis niekaip neįstengė nuspėti, apie kokią vietą čia kalbama. Dar kartą skaitydamas žodžius jis tarė juos lėtai ir atidžiai, vildamasis, kad nusileidus ant žemės pentmetro ritmas atskleis kokią nors aiškesnę prasmę.

In London lies a knight a Pope interred.
His labor's fruit a Holy wrath incurred.
You seek the orb that ought be on his tomb.
It speaks of Rosy flesh and seeded womb.*

Kalba, regis, gana paprasta. Londone palaidotas kažkoks riteris. Riteris, kuris padarė kažką, kas supykė Bažnyčią. Riteris, kurio kapui trūksta kažkokios detalės. Paskutinės eilėraščio eilutės žodžiai — vaisingas Rožės iščias — aiški aliuzija į Mariją Magdalietę, Rožę, nešiojusią Jėzaus sėklą.

Nepaisant paviršinio eilėraščio vienprasmiškumo, Lengdonui ir dabar sunkiai sekėsi suvokti, kas tasai riteris, kur jis palaidotas. Be to, jeigu jie ir suras kapą, atrodo, paskui turės ieškoti to, ko tam kapui trūksta. Ieškoti reikia kapo puošmenos?

* Jis Londone atgulęs po žeme Tik popiežiaus įtūžusio valia. Ieškoti reikia kapo puošmenos: Vaisingas Rožės iščias ji bylos.

— Jokių minčių? — sukvaksėjo nusivylęs karališkasis istorikas, nors Lengdonas nujautė, kad bent vieną prielaidą turi. — Panele Nevė?

Sofi papurtė galvą.

— Ką jūs be manęs darytumėte? — pasakė Tibingas. — Labai gerai, aš jums padėsiu. Iš tikrųjų viskas gana paprasta. Pirmoji eilutė yra raktas. Gal galėtum dar kartą perskaityti pradžia?

Lengdonas garsiai perskaitė:

— *Jis Londone atgulęs po žeme tik popiežiaus įtūžusio valia.*

— Būtent. Tą riterį po žeme pakišo popiežius, — jis nužvelgė Lengdoną. — Ką tau tai sako?

Lengdonas gūžtelėjo pečiais.

— Riteris, kurį palaidojo popiežius? Gal tai riteris, kurio laidotuvėms vadovavo popiežius?

Tibingas garsiai nusijuokė.

— O, kaip išmoninga. Robertai, tu visada buvai optimistas. Pažvelk į antrą eilutę. Aišku, kad riteris padarė kažką, kas sukėlė šventą Bažnyčios pyktį. Pagalvok dar. Pamąstyk apie Bažnyčios ir riterių tamplierių santykius. Riteris, kurį palaidojo popiežius?

— Riteris, kurį nužudė popiežius? — paklausė Sofi.

Tibingas nusišypsojo ir paplekšnojo jai per keli.

— Puiku, mieloji, šaunuolė. Riteris, kurį popiežius palaidojo. Arba užmušė.

Lengdonas pagalvojo apie gerai žinomą 1307-ųjų riterių „medžioklę“ — nelaimingą penktadienį, tryliką dieną, — kai popiežius Klemensas užmušė ir palaidojo šimtus riterių tamplierių.

— Bet popiežiaus užmuštų riterių kapų turėtų būti nesuskaičiuojama daugybė.

— Aha, štai ir ne! — šūktelėjo Tibingas. — Daugelis jų buvo sudeginti viename lauže ir be jokių ceremonijų sumesti į Tibro upę. Tačiau šiame eilėraštyje kalbama apie *kapą*. Apie kapą Londone. Londone palaidoti tik keli riteriai, — jis nutilo ir pažvelgė į Lengdoną, tarsi lauktų, kol šiam prašviesės galvoje. Galiausiai jis neišlaikė: — Robertai, dėl Dievo! Juk tai bažnyčia, kurią Londone pastatė vienuolyno kareivija — patys riteriai tamplieriai.

— Templio bažnyčia? — nustebo Lengdonas. — Ten yra kriptą?

— Ten yra dešimt pačių kraupiausių kapų, kokius tik kada nors esi matęs.

Tiesą sakant, Lengdonas niekada nebuvo lankęsis Templio bažnyčioje, nors, tyrinėdamas vienuolyno veiklą, daugelį kartų buvo apie ją skaitęs. Templio bažnyčia kažkada buvo tamplierių vienuolyno veiklos Jungtinėje Karalystėje epicentras; bažnyčia taip buvo pavadinta Saliamono šventyklos* garbei. Nuo šios šventyklos kilo ir pačių tamplierių pavadinimas, taip pat su ja siejasi ir Sangrelio dokumentai, kurių dėka tamplieriai tapo įtakingi Romoje. Žinoma daugybė pasakų apie keistus slaptus ritualus, kuriuos riteriai atlikdavo prie neįprasto Templio bažnyčios altoriaus.

* Šventykla — angl. temple. Vert.

— Ar Templio bažnyčia yra Laivyno gatvėje?

— Tiesą sakant, ji yra visai netoli Laivyno gatvės, vidiniame Templio skersgatvyje, — toliau „išdykavo“ Tibingas. — Norėjau, kad prieš sužinodamas dar šiek tiek paplušėtų.

— Dėkoju.

— Nė vienas iš jūsų nesate ten buvęs?

Sofi ir Lengdonas papurtė galvas.

— Aš nesistebiu, — tęsė Tibingas. — Dabar bažnyčią užgožę gerokai didesni pastatai. Apskritai tik nedaugelis žino, kad ten yra bažnyčia. Keista sena vietelė. Architektūra pagoniška iki pašaknių.

Sofi atrodė nustebusi.

— Pagoniška?

— Panteistiškai pagoniška! — šūktelėjo Tibingas. — Bažnyčia yra apvali. Tamplieriai ignoravo tradicinį krikščionišką kryžiaus planą ir, atiduodami pagarbą saulei, pastatė tobulai apvalią bažnyčią, — Tibingo antakiai kilnojosi it padūkę. — Ne itin subtilus pasveikinimas Romos berniukams. Tie būtų galėjo atstatyti Londono centre savo garbintą akmenį.

Sofi pažvelgė į Tibingą.

, — O kaip aiškintumėte likusią eilėraščio dalį?

Istorikas apsiniaukė.

— Nesu tikras. Eilutės mįslingos. Mums teks kruopščiai apžiūrėti kiekvieną iš dešimties kapų. Jeigu mums pasiseks, viename iš antkapių nebus vienos detalės.

Lengdonas suprato, kad jie yra visai arti tikslo. Jeigu trūkstama detalė atskleis slaptąžodį, jie galės atidaryti ir antrąjį kriptęksą. Jis sunkiai begalėjo įsivaizduoti, ką jie ras viduje.

Lengdonas dar kartą peržvelgė eilėraščių tarytum kokią nors pirmąją šaradą. *Penkių raidžių žodis, susijęs su Graliu?* Skrisdami lėktuvu jie išmėgino visus galimus slaptąžodžių variantus — GRAIL, GRAAL, GREAL, VENUS, MARIA, JESUS, SARAH, bet cilindras neprasivėrė. *Per daug lengvai atspėjama.* Tikriausiai yra dar koks nors penkiaraidis žodis, keliantis aliuzijas į apvaisintas Rožės iščias. Faktas, kad šis žodis yra mįslė net tokiam specialistui, kaip Li Tibingas, Lengdonui įrodė, jog slaptąžodis nėra paprasta Gralio asociacija.

— Sere Li? — tarstelėjo per petį Remi. Jis žvelgė į juos per užpakalinio vaizdo veidrodėlį matomą pro atvirą pertvarą. — Sakėte, kad Laivyno gatvė yra netoli Dominikonų tilto?

— Taip, važiuok Viktorijos krantine.

— Atleiskite, bet nesu tikras, kad žinau, kur ji yra. Paprastai važiuojame tik į ligoninę.

Tibingas, pašnairavęs į Sofi ir Lengdoną, suniurnėjo:

— Prisiekiu, kartais man atrodo, jog šalia manęs — priežiūros reikalaujantis vaikas. Luktelėkit minutėlę. Įsipilkite ko nors išgerti ir užkaskite.

Jis paliko juos vienus, o pats nuėjo į priekį, prie atviros pertvaros, kad pasikalbėtų su Remi.

Sofi atsigrėžė į Lengdoną ir tyliai pratarė:

—Robertai, niekas nežino, kad mudu esame Anglijoje.

Lengdonas suvokė, kad ji teisi. Kento policija pasakys Fašui, kad lėktuvas buvo tuščias, ir Fašui teks sutikti su prielaida, kad jie vis dar Prancūzijoje. Mes nematomi. Li pokštas padėjo jiems laimėti laiko.

—Fasas lengvai nepasiduos, — pasakė Sofi. — Jis per daug sugaišo mėginamas mus suimti.

Lengdonas stengėsi negalvoti apie Fasą. Sofi pažadėjo padaryti viską, kas tik bus įmanoma, kad viskam pasibaigus Lengdonas būtų išteisintas, bet dabar Lengdonas ėmė baimintis, kad visos jos pastangos gali netekti prasmės. *Labai gali būti, kad Fasas taip pat yra vienas iš sumanyto scenarijaus dalyvių.* Nors Lengdonas sunkiai įsivaizdavo, kaip Prancūzijos Nepriklausoma policija galėtų būti susijusi su Šventojo Gralio istorija, jam atrodė, jog šiąnakt būta per daug sutapimų, leidžiančių įsivaizduoti Fasą kaip kažkieno bendrininką. *Fasas yra religingas, be to, jis labai stengiasi visas žmogžudystes prikergti man.* Kita vertus, pasak Sofi, Fasas paprasčiausiai gali stengtis pasirodyti labai uolus, galintis nedelsiant suimti nusikaltėlį. Šiaip ar taip, visi palikti pėdsakai iš esmės liudija prieš Lengdoną. Negana to, kad ant Luvro grindų ir Sonjero užrašų knygelėje užrašytas Lengdono vardas, paaiškėjo, kad Lengdonas melavo kalbėdamas apie rankraštį, o paskui dar ir pabėgo. *Tai Sofi prielaida.*

—Robertai, labai atsiprašau, kad taip smarkiai jums teko įsivelti, — pratarė Sofi, uždėjusi jam ant kelio ranką. — Bet aš labai džiaugiuosi, kad esate čia.

Šie jos žodžiai nuskambėjo daugiau dėl praktinių nei romantinių sumetimų, bet vis dėlto Lengdonas pajuto išsižiebusią simpatijos kibirkštėlę. Jis nusišypsojo pavargusio žmogaus šypsena.

—Su manimi kur kas linksmiau, kai būnu išsimiegojęs.

Sofi kelias sekundes patylėjo.

—Senelis manęs prašė jumis pasitikėti. Džiaugiuosi, kad nors kartą jo paklausiau.

—Jūsų senelis manęs nė nepažinojo.

—Net ir tai žinodama negaliu liautis galvojusi, jog padarėte viską, ko jis iš jūsų tikėjosi. Padėjote man surasti kartinį akmenį, viską paaiškinote apie Sangrilį, papasakojote apie rūsyje matytą ritualą. — Sofi nutilo. — Kažkodėl šįvakar jaučiuosi esanti arčiau savo senelio nei kada nors anksčiau per visus pastaruosius metus. Žinau, kad jis labai tuo džiaugtųsi.

Auštančio ryto miglose tolumoje ėmė ryškėti Londono kontūrai. Kažkada Londono horizonte vyravo Big Benas ir Tauerio tiltas, o dabar akį traukė Tūkstantmečio akis — milžiniškas ultramodernus metalinis ratas, galintis pakelti penkis šimtus pėdų į viršų, nuo kur atsiveria kvapą gniaužiantis viso miesto vaizdas. Kartą jis buvo sumanęs šiuo ratu pakilti, bet apžvalgos kabinos jam pasirodė panašios į hermetiškus sarkofagus, todėl nutarė likti ant žemės ir pasižvalgyti į miestą nuo aukštų Temzės krantų.

Lengdonas pajuto, kaip kažkas spustelėjo jam kelį, ir pakirdo iš savo minčių. Žalios Sofi akys žvelgė tiesiai į jį. Jis susivokė, jog Sofi kažko klausia.

— Kaip manote, kaip turėtume pasielgti su Sangrelio dokumentais, jeigu juos kada nors rastume? — sušnabždėjo ji.

— Aš mažiau apie nematerialius dalykus, — atsakė Lengdonas. — Jūsų senelis kripteksą patikėjo jums, todėl jūs turėtumėte pasielgti atsižvelgdama į intuíciją; turite pamėginti nuspėti, ko jūsų senelis labiausiai norėtų.

— Aš klausiu jūsų nuomonės. Tikriausiai savo rankraštyje parašėte kažką, kas leido mano seneliui pasitikėti jūsų sprendimais. Jis juk paskyrė jums privatų susitikimą. Taip nutikdavo retai.

— Galbūt jis norėjo man pasakyti, kad aš dėl visko klydau.

— Jeigu jam nebūtų patikusios jūsų idėjos, argi jis būtų manęs prašęs jus susirasti? Kokią nuomonę savo rankraščiuose palaikote jūs — ar siūlote paskleisti informaciją apie Sangrelio dokumentus, ar patariate ir toliau tylėti?

— Nepalaikau nei vienos, nei kitos nuomonės. Nesiūliau nei taip, nei kitaip. Mano rankraščiuose rašoma apie šventojo moteriškumo simboliką; tyrinėju skirtingų istorijos tarpsnių ikonografiją. Suprantama, aš ne nenumaniau, kur paslėptas Gralis, todėl nesvarsčiau, ar apie jį vertėtų kada nors prabilti viešai.

— Vis dėlto jūs rašote apie tai knyga, todėl tikriausiai manote, kad turima informacija reikėtų pasidalyti.

— Yra didžiulis skirtumas tarp alternatyvios Kristaus istorijos hipotetinio svarstymo ir tarp... — Lengdonas nutilo.

— Tarp ko?

— Ir tarp galimybės pateikti pasauliui tūkstančius senovinių dokumentų, mokslškai įrodančių, kad Naujasis Testamentas — tai klaidinantys liudijimai.

— Jūs man sakėte, kad Naujasis Testamentas grįstas išgalvotomis istorijomis.

Lengdonas nusišypsojo.

— Sofi, kiekvienas pasaulyje egzistuojantis tikėjimas grįstas išgalvotomis istorijomis. Toks ir pats tikėjimo apibrėžimas — pripažinimas to, kas, kaip patys įsivaizduojame, yra tikra, bet negali būti įrodyta. Visos religijos — nuo senųjų egiptiečių mokymo iki šiandieninių sekmadieninių tikybos pamokų — Dievą aptaria remdamosi metaforomis, alegorijomis, hiperbolėmis. Metaforos padeda mūsų sąmonei suvokti tai, ko neįmanoma suvokti. Problemų kyla tada, kai imame besąlygiškai tikėti savo pačių susikurtomis metaforomis.

— Vadinas, jūs pritartumėte nuomonei, kad Sangrelio dokumentai turėtų likti paslaptis visiems laikams?

— Aš esu istorikas. Aš prieštaraučiau mėginimams sunaikinti dokumentus, be to, manau, kad religijos tyrinėtojai turėtų gauti daugiau informacijos, kad galėtų permąstyti išskirtinį Jėzaus Kristaus gyvenimą.

— Jūs mėginiate užginčyti abu mano klausimo aspektus.

— Tikrai? Milijonams mūsų planetoje gyvenančių žmonių Biblija yra pagrindinės, svarbiausios gairės, kaip Koranas, Tora ar Pali kanonas — kitų religijų išpažinėjams. Jeigu jūs ar aš iškeltume į dienos šviesą dokumentus, prieštarau-

jančius šventoms istorijoms, kuriomis tiki islamo, judėjų, budistų, pagonių tikėjimo išpažinėjai, ar tikrai nesuklystume? Ar mums reikėtų imti plevėsuoti vėliavomis ir aiškinti budistams, jog turime įrodymų, kad Buda gimė ne iš lotoso žiedo? Arba kad Jėzus gimė ne iš nekalto prasidėjimo? Tie, kurie tiki nuoširdžiai ir supranta savo tikėjimą, žino, kad visos tokios istorijos yra metaforiškos. Sofi į visa tai žvelgė skeptiškai.

—Mano bičiuliai, nuoširdžiai atsidavę krikščionybei, tikrai tiki, kad Kristus iš *tikrųjų* ėjo per vandenį, vandenį pavertė į vyną ir gimė iš nekalto Mergelės prasidėjimo.

—Kaip tik tai aš ir noriu pasakyti, — atsakė Lengdonas. — Religinės alegorijos jau virto neatskiriama tikrovės dalimi. Gyvendami tokioje realybėje milijonai žmonių stengiasi daugiau vieni kitiems padėti ir tapti geresni.

—Bet tada išeitų, kad jų realybė — fiktyvi.

Lengdonas sukikeno.

—Toji realybė ne daugiau fiktyvi, kaip ir matematikės kriptografės, įsitikinusių, jog yra išivaizduojamas skaičius „i“, nes būtent jis jai padeda dešifruoti kodus.

Sofi suraukė antakius.

—Bet taip neteisinga.

Praėjo minutėlė.

—Ko jūs klausėte? — tarstelėjo Lengdonas.

—Nebeprisimenu.

Jis nusišypsojo.

—Šis klausimas man visada padeda.

83 S KYRI U S

LENGDONO LAIKRODIS su Peliuku Mikiu rodė beveik pusę aštuntos, kai jų jaguaras, kuriame sėdėjo Sofi ir Tibingas, įsuko į vidinį Templio skersgatvį. Trijulė išvingiavo per pastatų labirintą ir atsidūrė mažame kiemelyje prie Templio bažnyčios. Lietuje sumirgėjo grubiai tašyti akmenys, virš galvų pasigirdo balandžių burkavimas.

Senoji Londono Templio bažnyčia visa buvo pastatyta iš akmens. Šio apvalaus stulbinančio pastato fasadas atrodė grėsmingai, centre buvo matyti bokštelis, vienoje pusėje kyšojo nava. Šventyklą labiau priminė karinę tvirtovę, o ne Dievo garbinimo vietą. Bažnyčia buvo pašventinta 1185-ųjų vasario dešimtąją; ją pašventino Heraklijus, Jeruzalės patriarchas; taigi Templio šventovė išgyveno daugiau kaip aštuonis amžius — politines suirutes, didįjį Londono gaisrą ir Pirmąjį pasaulinį karą, tik vokiečių oro pajėgų padegamosios bombos 1940-aisiais

ją smarkiai apgriovė. Po karo bažnyčia buvo atstatyta ir atrodė didingai, kaip ir anksčiau.

Apskritimo paprastumas, mąstė Lengdonas, pirmą kartą grožėdamasis šiuo pastatu. Architektūra — paprasta, labiau primenanti Romoje esančią griežtą Šv. Angelo pilį nei rafinuotąjį panteoną. Deja, akis badė dėžės formos prielipas iš dešinės, nors, tiesa, jis menkai temaskavo autentišką pagoniško statinio struktūrą.

— Dabar ankstus šeštadienio rytas, — pratarė Tibingas, šlubčiodamas įėjimo link, — todėl manau, kad mums nereikės išklaudyti mišių.

Bažnyčios įėjimas įrengtas giliau patrauktoje akmeninėje nišoje, kurioje buvo įstatytos didelės medinės durys. Kairėje durų pusėje kabėjo visai čia nederanti skelbimų lenta, nuklijuota koncertų afišomis ir surašytu pamaldų grafiku.

Skaitydamas skelbimų lentą Tibingas suraukė kaktą.

— Dar porą valandų lankytojams bažnyčia bus uždaryta.

Jis priėjo prie durų ir pamėgino jas atidaryti. Durys net nekrustelėjo. Priėjęs prie medžio ausį jis išiklausė. Po minutėlės atsitraukė ir bakstelėjęs pirštu; skelbimu lentą šelmiškai pažvelgė.

— Robercai, gal peržvelgtum pamaldų grafiką? Kas šią savaitę pirmas:

Bažnyčioje patarnaujantis berniukas baigė siurbti klauptus, kai netikėtai išgirdo beldžiant į bažnyčios duris. Jis nekreipė į tai dėmesio. Tėvas Harvėjus Noulzas turi savo raktus, ir jo dar nebus apie porą valandų. Tikriausiai beldžiasi koks nors nekantrus turistas ar pavargėlis. Berniukas siurbė toliau, bet beldimas nesiliovė. *Nejau sunku pasiskaityti?* Prie durų aiškiai parašyta, kad šeštadieniais bažnyčia atidaroma devintą trisdešimt. Vaikis vėl kibo į darbą.

Staiga beldimas virto galingu daužymu, tarsi kažkas trankytų duris koku nors metaliniu strypu. Berniukas išjungė dulkių siurbį ir pyktelėjęs nužingsniavo prie durų. Jis atsklendė iš vidaus duris ir pravėrė jas. Tarpduryje stovėjo trys žmonės. *Turistai*, subambėjo berniukas.

— Atidarome devintą trisdešimt.

Solidžiausiai atrodantis žmogus, tikriausiai jų vadovas, pasiramstydamas ramentais žengė kelis žingsnius pirmyn.

— Aš esu seras Li Tibingas, — pratarė jis pagyrūnišku anglų saksų akcentu. — Kaip jums neabejotinai žinoma, aš atlydėjau poną ir-ponią Kristoferius Renus Ketvirtuosius.

Jis žengė žingsnį į šoną ir iškilmingai mostelėjo ranka į patrauklią porą, stovinčią jam už nugaros. Švelnių bruožų moteris vešliais tamsiai raudonais plaukais ir aukštas tamsiaplaukis vyras, kurio veido bruožai atrodė kažkur matyti.

Patarnaujantis berniukas nė nenutuokė, kaip turėtų reaguoti. Seras Kristoferis Renas buvo garsiausias Templio bažnyčios aukotojas. Jo dėka buvo įmanoma atlikti visus remonto darbus, kurių prireikė po didžiojo Londono gaisro. Beje, jis mirė aštuoniolikto amžiaus pradžioje.

— Ee... man didelė garbė su jumis susipažinti?

Žmogus su ramentais susiraukė.

— Labai gerai, kad jūs ne pardavėjas, jaunuoli, nes, kaip matau, nesate labai savimi užtikrintas. Kur tėvas Noulzas?

— Šiandien šeštadienis. Jo čia dar porą valandų nebus.

Šlubojo žmogaus raukšlės kaktoje dar labiau pagilėjo.

— Štai kaip atsidėkojamą. Jis mus patikino, jog bus čia, bet, atrodo, mums teks apsieiti ir be jo. Ilgai neužtruks.

Berniukas tebestovėjo tarpduryje, užtveręs kelią vidun.

— Atleiskite, kas ilgai neužtruks?

Dabar lankytojo žvilgsnis pasidarė dar nuožmesnis, jis pasilenkė ir sušnabždėjo, tarsi mėgindamas apsaugoti kitus nuo nemalonių staigmenų.

— Jaunuoli, panašu, kad jūs čia naujokas. Kiekvienais metais sero Kristoferio Reno palikuonys atgabena žiupsnelį senojo Reno pelenų ir išbarsto juos šioje bažnyčioje. Tai vienas iš paskutinių jo norų ir testamentu punktu. Niekas labai nesidžiaugia tokiais žygiais, bet juk nieko nepadarysi.

Patarnaujantis berniukas darbuojasi šioje bažnyčioje jau porą metų, bet niekada nebuvo girdėjęs apie tokį paprotį.

— Bus geriau, jei luktelėsite iki pusės dešimtos. Bažnyčia dar neatidaryta, aš dar nebaigiau tvarkytis.

Žmogus su ramentais pikta dėbelėjo.

— Jaunuoli, tik šios moters kišenėje esančio džentelmeno dėka yra likęs šis statinys, kuriame gali tvarkytis.

— Atsiprašau?

— Ponia Ren, — pratarė neišgalusis žmogus, — gal būtumėte tokia maloni ir parodytumėte šiam akiplėšai jaunuoliui relikviją su pelenais?

Moteris minutėlę dvejojo, o paskui, tarsi pabudusi iš transo, įkišo ranką į megztuko kišenę ir ištraukė nedidelį cilindą, įvyniotą į medžiagos skiautę.

— Štai, matai? — kirtu atkaklusis žmogus. — O dabar pasirink — arba leidi mums įvykdyti velionio norą ir išberti bažnyčioje pelenus, arba papasakosiu tėvui Noului, kaip su mumis buvo elgiamasi.

Berniukas dvejojo; jis labai gerai žinojo, kaip tėvas Noulzas laikosi bažnyčios tradicijų, dar svarbiau, kaip jis įpyksta, kai apie šią laiką išmėgintą šventovę kalbama kitaip nei pačiais geriausiais žodžiais. Galbūt tėvas Noulzas paprasčiausiai pamiršo, kad turi atvykti šios garbingos šeimos nariai. Jeigu taip, jis daug labiau rizikuotų jų neįleisdamas nei įleisdamas. *Šiaip ar taip, jie sakė, kad užtruks tik minutėlę. Ką bloga jie galėtų padaryti?*

Žengęs žingsnį į šalį, kad praleistų trijulę, berniukas galėjo prisiekti, kad ponas ir ponia Renai atrodė ne menkiau sutrikę nei jis pats. 'Vis dar abejodamas berniukas grįžo prie savo darbų, bet akies krašteliu stebėjo atvykėlius.

Trijulei kiek paėjėjęs Lengdonas neištvėrė nenusišypsojęs.

— Li, — sušnabždėjo jis, — jūs taip puikiai meluojate.

Tibingo akys žybtelėjo.

— Oksfordo teatro mėgėjų klubas. Dar ir šiandien kalbama apie mano Julijų Cezarį. Esu tikras, jog niekas niekada nesu vaidino trečiojo veiksmo pirmos scenos labiau atsidadęs nei aš.

Lengdonas pažvelgė į Tibingą.

— O aš maniau, kad toje scenoje Cezaris jau miręs.

Tibingas prasišiepė.

— Taip, bet man nugriuvus prasiskleidė toga, ir visą pusvalandį turėjau išgulėti scenoje su išsikišusiu daiktu. Tačiau net ir taip gulint man nekrustelėjo nė vienas raumenėlis. Sakau, buvau nepakartojamas.

Lengdonas panarino galvą. *Gaila, kad aš viso to nemačiau.*

Grupei einant per kvadrato formos prielipą prie arkinių durų, vedančių į pagrindinę bažnyčios dalį, Lengdonas stebėjosi nuogu asketiškumu. Nors altorius buvo panašus į įprastus krikščionių šventyklų altorius, bažnyčios apstatymas buvo labai kuklus, aplinka ganėtinai šalta, nepagražinta jokiais tradicinėmis puošmenomis.

— Niūru, — sušnabždėjo jis.

Tibingas sukikeno.

— Tai Anglijos bažnyčia. Anglikonai geria savo religiją neskiestą. Kad tik niekas neblaškytų dėmesio ir netrukdytų įsijausti į kankinio vaidmenį.

Sofi mostelėjusi ranka parodė plačią ertmę, vedančią į apvaliąją bažnyčios dalį.

— Ten toliau bažnyčia atrodo kaip tvirtovė, — sušnabždėjo ji.

Lengdonas sutiko. Net ir iš čia sienos atrodo neįprastai tvirtos ir grubios.

— Riteriai tamplieriai buvo kariai, — priminė jiems Tibingas. Aliumininių ramentų stuksenimas aižė šventyklos tylą. — Tai sukarinta religinė draugija. Jų bažnyčios jiems atstojo tvirtoves ir bankus.

— Bankus? — pakartėjo Sofi žvelgdama į Li.

— O, dangau, taip. Tamplieriai sukūrė moderniosios bankininkystės sampratą. Europos didikams keliauti gabenantis auksą būdavo pavojinga, todėl tamplieriai leido didikams laikyti auksą artimiausioje tamplierių bažnyčioje, o paskui iš bet kurios savo bažnyčios patys išgabendavo auksą į kokį nors Europos miestą. Jie tereikalaudavo tvarkingų dokumentų, — Tibingas mirktelėjo. — Ir dar nedidelių mokestėlių. Jie buvo tikri banko kasos automatai. — Jis mostelėjo į vitražinį langą, apšviestą rytinės saulės spindulių; vitraže buvo pavaizduotas baltai vilkintis riteris, jojantis ant rožinės spalvos žirgo. — Alanas Marselis, — pridūrė Tibingas, — šventyklos šeimininkas trylikto amžiaus pradžioje. Jis ir jo įpėdiniai pirmininkavo *Primuš Baro Angiae* parlamente.

Lengdonas nustebo.

— Pirmasis Karalystės baronas?

Tibingas linktelėjo.

— Kai kas teigia, kad Templo šeimininkas buvo įtakingesnis už patį karalių. — Prieš apskritąją bažnyčios dalį Tibingas dirstelėjo per petį į patarnaujantį berniuką, atokiau siurbiantį grindis. — Žinai, — sušnabždėjo jis Sofi, — sakoma,

kad kartą šioje bažnyčioje vienai nakčiai buvo paliktas ir Šventasis Gralis, kol tamplieriai jį gabeno iš vienos slėptuvės į kitą. Ar gali įsivaizduoti, kad keturios skrynios su Sangrelio dokumentais ir Marijos Magdalietės sarkofagas buvo padėtas būtent čia? Apie tai pagalvojus mane ima krėsti šurpas.

Jiems įžengus į apskritąją bažnyčios dalį ir Lengdoną ėmė krėsti šurpas. Jis nužvelgė išlenktas šviesaus akmens sienas ir pamatė iškaltus groteskiškus snukius, demonus, monstus ir skausmo iškreiptus žmonių veidus, žvelgiančius vidun. Po raižiniais palei visą bažnyčios perimetrą driekėsi vienintelis akmeninis suolas.

— Kaip amfiteatras, — sušnabždėjo Lengdonas.

Tibingas iškėlė ramentą rodydamas į tolimiausią kairįjį ir tolimiausią dešinįjį bažnyčios kraštą. Lengdonas ir pats buvo tai pastebėjęs.

Akmeniniai riteriai.

Penki kairėje. Penki dešinėje.

Ant grindų aukštiekninki gulėjo, tarsi ilsėtusi, akmenyje iškalti natūralaus dydžio riteriai. Buvo iškalti visi šarvai, skydai, kardai; žvelgiant į šiuos kapus Lengdono neapleido nemalonus jausmas, jog riteriams sumigus kažkas išliūkino ir apipylė juos gipsu. Visos figūros buvo gerokai apsitrynusios, bet vis dėlto kiekviena iš jų savita ir unikali — skirtingos šarvų detalės, skirtingos kojų ir rankų padėty, veido bruožai ir ženklai ant skydų.

Jis Londone atgules po žeme.

Žengęs gilyn į apskritąją bažnyčios dalį Lengdonas ėmė virpėti.

Štai čia ir turi būti toji tikroji vieta.

84 S K Y R I U S

ŠIUOKŠLINOJE GATVELĖJE, visai netoli Templio bažnyčios, Remi Legaliudesas sustabdė limuziną už pramoninėms atliekoms skirtų šiukšlių konteinerių eilės. Išjungęs variklį jis apsidairė aplinkui. Tuščia. Išlipo iš automobilio, nuėjo prie mašinos užpakalio ir įlipo į limuzino saloną, kur buvo laikomas vienuolis.

Pajutęs, jog netoli yra Remi, gale paguldytas vienuolis pakirdo iš maldingo transo; raudonose jo akyse atsispindėjo greičiau smalsumas nei baimė. Visą vakarą Remi negalėjo atsistebėti surištojo sugebėjimu taip ramiai laikytis. Po neilgo pasipriešinimo reindžroveryje vienuolis, atrodo, susitaikė su sunkia padėtimi ir patikėjo savo likimą aukštesnių jėgų valiai.

Atsirišęs kaklaraištį Remi prasisegė aukštą iškrakmolytą apykaklę su atvartėliais ir pasijuto taip, lyg po daugelio metų būtų pirmą kartą laisvai įkvėpęs. Nuėjęs prie limuzino įrengto gėrimų baro išipylė Smirnovo degtinės — prarijo degtinę vienu mauku, o paskui išipylė ir išgėrė dar.

Greitai būsiu laisvas.

Paieškojęs bare Remi susirado įprastą kamščiatraukį ir atlenkė aštrų peiliuką. Toks peiliukas paprastai naudojamas folijai nuo vyno butelių kakliukų ir kamštelių nupjauti, bet šį rytą jis pravers gerokai rimtesniems tikslams. Remi, rankoje laikydamas žibančius ašmenis, atsigrėžė ir pažvelgė į Silą.

Raudonose albinoso akyse šmestelėjo baimė.

Remi nusišypsojo ir nuėjo į limuzino galą. Vienuolis mėgino trauktis muis-tydamasis ir stengdamasis išsivaduoti iš virvių.

— Ramiai, — sušnabždėjo Remi kilstelėdamas peiliuką.

Silas negalėjo patikėti, kad Dievas jį apleido. Net ir fizinį skausmą, kurį juto būdamas surištas, Silas mėgino įsisąmoninti kaip dvasines pratybas — vaizdavosi, kad patiria Kristaus kančią tvinkčiojant krauju neaprupinamiems raumenims. *Aš visą naktį meldžiau išlaisvinimo.* Kai peiliukas nusileido, Silas stipriai užmerkė akis.

Ties pečių linija jis pajuto aštrų skausmą ir riktelėjo negalėdamas patikėti, kad žus š!tai taip, limuzino sale, neįstengdamas apsiginti. *Aš dirbau. Dievo darbą. Mokytojas sakė, Kad mane apgins.*

Silas juto, kaip nugara ir pečiais pasklido dygi šiluma; jis įsivaizdavo, kaip kūnu srūva savas kraujas. Netrukus veriantis skausmas nudiegė šlaunis, ir Silas vėl pajuto, kaip temsta sąmonė — organizmas mėgina apsiginti nuo skausmo.

Paskui svilinantį karštį ėmė draskyti visus raumenis; Silas, nenorėdamas, kad paskutinis jo gyvenime išvystas vaizdas būtų jo žudiko atvaizdas, dar stipriau užsimerkė. Jis pamėgino įsivaizduoti jaunąjį vyskupą Aringarozą, stovintį priešais mažutę bažnyčią Ispanijoje... prieš bažnyčią, kurią su Silu pastatė savomis rankomis. *Mano gyvenimo pradžia.*

Silas jautėsi taip, tarsi liepsnotų visas jo kūnas.

— Išgerk, — prancūzišku akcentu sušnabždėjo smokingu vilkintis vyras. — Pagerės kraujo apytaka.

Silas nustebęs atsimerkė. Virš jo buvo palinkęs kažkieno pasklidęs siluetas, siūlantis stiklinaitę kažkokio skysčio. Ant grindų, šalia švarutėlaičio peiliuko, gulėjo supjaustytos vamzdžių izoliacinės juostos gniutulas.

— Išgerk, — pakartojo balsas. — Tau skauda todėl, kad į raumenis plūsta kraujas.

Silas juto, kaip deginantį tvinkسėjimą keičia geliantis dilgsėjimas. Degtinė buvo siaubingai neskani, bet Silas gėrė ir jautėsi dėkingas. Praeitą naktį lemtis pamėtėjo didžiulę nesėkmių dozę, bet Dievas viską išsprendė vieninteliu stebuklingu mostelėjimu.

Dievas manęs neapleido.

Silas žinojo, kaip visa tai pavadintų vyskupas Aringarozą.

Dieviškasis įsikišimas.

— Jau anksčiau norėjau tave išvaduoti, — atsiprašinėjo tarnas, — bet buvo neįmanoma. Nuo tada, kai į *Château Villette*, o paskui į Biginhilo aerodromą atvyko policija, dabar pirmą kartą atsirado tinkamas momentas. Supranti, tiesa, Silai?

Silas apstulbęs kiek atsitraukė.

— Žinai mano vardą?

Tarnas nusišypsojo.

Silas atsisėdo trindamas sustingusius raumenis; jo emocijos kunkuliavo atplukdydamos nuostabą, dėkingumą, sumišimą.

— Ar tu... ir esi Mokytojas?

Remi papurtė galvą juokdamasis iš tokios prielaidos.

— Būtų gerai, jeigu turėčiau tokią galią. Ne, aš — ne Mokytojas. Kaip ir tu, aš jam tarnauju. Bet Mokytojas apie tave kalba labai palankiai. Aš vardu Remi.

Silas nustebo.

— Aš nesuprantu. Jeigu tu dirbi Mokytojui, kodėl Lengdonas atgabeno kertinį akmenį į tavo namus?

— Ne į mano namus. Tai žinomiausio pasaulyje Gralio tyrinėtojo, istoriko sero Li Tibingo namai.

— Bet tu ten gyveni. Keista, kad...

Remi nusišypsojo; atrodė, kad jo visiškai nenustebino sutapimas, jog Lengdonas nutarė bėgti būtent ten.

— Visa tai buvo galima lengvai nuspėti. Robertas Lengdonas turėjo kertinį akmenį, jam reikėjo pagalbos. Koks galėtų būti logiškesnis sprendimas už jo pasirinktąjį — prisiglausti pas Li Tibingą? O aš ten gyvenau tik todėl, kad mane ten paskyrė Mokytojas. — Jis nutilo. — Kaip manai, iš kur Mokytojas tiek daug žino apie Gralį?

Dabar Silo galvoje nušvito; jis buvo priblokštas. Mokytojas užverbavo tarną, galintį prieiti prie visų sero Li Tibingo tyrinėjimų. Nuostabu.

— Aš tau daug ką turiu papasakoti, — pasakė Remi ir įdavė Silui užtaisytą *Heckler and Koch* pistoletą. Tada perkišo ranką per atvirą sienelę ir iš specialaus limuzine įrengto skyrelio ištraukė mažiuką, į delną telpantį revolverį. — Bet pirmiausia turime atlikti savo darbą.

Kapitonas Fosas išlipo iš savo lėktuvo Biginhilo aerodrome ir negalėdamas patikėti klausėsi Kento vyriausiojo inspektoriaus ataskaitos apie tai, kas nutiko Tibingo angare.

— Aš pats apieškojau lėktuvą, — nesiliovė kartojęs inspektorius, — ten tikrai nieko nebuvo, — jo žodžiai ėmė skambėti išdidžiai. — Turiu pridurti, kad jeigu seras Li Tibingas tikrai pateiks man kaltinimus, aš...

— Ar apklausėte pilotą?

— Žinoma, ne. Jis yra prancūzas, o pagal mūsų teises nuostatas...

— Nuveskite mane į lėktuvą.

Fasui angare teprireikė šešiasdešimtys sekundžių, kad ant grindinio, netoli tos vietos, kur stovėjo limuzinas, pamatytų netaisyklingos formos kraujo dėmę. Fosas priėjo prie lėktuvo ir garsiai pabeldė į fiuzeliažą.

— Čia Prancūzijos nepriklausomos policijos kapitonas. Atidarykite duris!

Įbaugintas pilotas pravėrė duris ir nuleido laiptelius.

Fasas užlipo. Po trijų minučių, pasinaudojęs šaltuoju ginklu, jis jau džiaugėsi išgavęs visą informaciją, įskaitant ir surištojo albinoso vienuolio išvaizdos apibūdinimą. Be to, jis sužinojo, kad pilotas matė, kaip Lengdonas su Sofi kažką paliko Tibingo seife, kažkokią medinę dėžutę. Nors pilotas neigė žinąs, kas yra dėžutėje, jis patikino, jog viso skrydžio į Londoną metu būtent toji dėžutė koncentravo Lengdono dėmesį.

—Atidarykite seifą, — pareikalavo Fasas.

Pilotas atrodė išsigandęs.

—Aš nežinau skaičių kombinacijos! .

—Labai blogai. O aš vis dėlto norėjau jums pasiūlyti pasilaikyti piloto teises.

Pilotas grąžė rankas.

—Pažįstu kelis čia dirbančius specialistus. Galbūt jie galėtų kaip nors pragrežti seifą?

—Turite pusvalandį.

Pilotas griebėsi radijo telefono.

Fasas nužingsniavo į lėktuvo galą ir įsipylė gėrimo. Buvo dar anksti, bet jis nemiegojo visą naktį, tad lyg ir nederėtų sakyti, kad jis geria nesulaukęs popietės. Atsisėdęs į pliušu aptrauktą gilią sėdynę, jis užsimerkė mėgindamas išsiaiškinti, kas čia vyksta. *Kento policijos klaida man galėjo brangiai atsieiti.* Dabar visi ieško juodojo jaguaro limuzino.

Suskambo Faso telefonas, nors jis taip norėjo nors minutėlės ramybės.

—Klausau?

—Esu pakeliui į Londoną, — pranešė vyskupas Aringarozas. — Atvyksiu po valandos.

Fasas atsisėdo.

—O aš maniau, kad jūs skrendate į Paryžių.

—Man tai labai svarbu. Pakeičiau planus.

—Nereikėjo jų keisti.

—Ar turite Silą?

—Ne. Dar prieš man nusileidžiant jo pagrobėjai išsisuko nuo vietinės policijos.

Aringarozas įpykęs riktelėjo:

—Jūs man garantavote, kad sulaikysite lėktuvą!

Fasas nuleido balsą.

—Vyskupe, turėdamas galvoje jūsų padėtį, rekomenduočiau šiandieną nebandyti mano kantrybės. Kiek įmanoma greičiau surasiu Silą ir visus kitus. Kur leidžiatės?

—Minutėlę.

Aringarozas uždengė ragelį, o paskui kalbėjo toliau:

—Pilotas mėgina susisiekti su Hitrou oro uostu. Aš esu vienintelis jo keleivis, bet mes pakeitėme kursą, iš anksto nesuplanavę.

—Paliepkite jam leistis Kente, Biginhilo aerodrome. Pasakysiu, kad pa-

ruošų nusileidimo taką. Jeigu nusileidęs manęs nerasite, pasirūpinsiu, kad jūsų lauktų automobilis.

—Ačiū.

—Kaip jau minėjau per pirmąjį mūsų pokalbį, vyskupe, neturėtumėte pamiršti, jog nesate vienintelis žmogus, kuriam iškilo grėsmė prarasti viską.

85 S K Y R I U S

IEŠKOTI REIKIA kapo puošmenos.

Visi Templio bažnyčios akmeniniai riteriai guli ant nugarų, o jų galvos padėtos ant keturkampių akmeninių pagalvėlių. Sofi nugara perbėgo šaltukas. Eilėraštyje paminėta puošmena jai asocijavosi su tą naktį senelio rūsyje matytais vaizdais.

Hieros Gamos. Rutuliai.

Sofi svarstė, ar šioje šventovėje taip pat vykdavo tokie ritualai. Atrodė, kad šis apvalus kambarys kaip tik tinkamas tokioms pagoniškoms apeigoms atlikti. Akmeninis suolas tarsi apibrėžia tuščią erdvę, plytinčią grindų viduryje. *Amfiteatras*, kaip visa tai pavadino Robertas. Sofi pamėgino išivaizduoti šią erdvę naktį pilną kaukėtų žmonių, giedančių fakelų šviesoje, stebinčių kambario centre besimezgančią „šventąją sąjungą“.

Mėgindama išguiti iš sąmonės tokius vaizdinius, kartu su Lengdonu ir Tibingu ji žengė prie vienos iš riterių grupių. Nepaisydama Tibingo reikalavimo viską apžiūrėti labai kruopščiai ir skrupulingai, Sofi nekantraudama atsiskyrė nuo jų ir mikliai praėjo pro kairėje gulinčius penkis riterius.

Kruopščiai apžiūrėjusi pirmuosius kapus Sofi pastebėjo panašumus ir skirtumus. Visi riteriai guli ant nugarų, bet trijų riterių kojos ištiestos, o dviejų — sukryžiuotos. Tačiau šie skirtumai, kaip atrodė, neturi nieko bendra su trūkstama puošmena. Patyrinėjusi aprangą Sofi pastebėjo, kad du riteriai vilki trumpus apsiaustus, o kiti trys — drabužius, siekiančius kulkšnis. Ir vėl vargiai naudingas skirtumas. Sofi sutelkė dėmesį į vienintelį likusį akivaizdų skirtumą — riterių rankų padėtis. Du riteriai laiko sugniaužę kardus, du meldžiasi, o vieno riterio rankos atmetos į šalis. Ilgokai žiūrėjusi į rankas Sofi gūžtelėjo pečiais, taip ir nepamačiusi jokios užuominos, bylojančios, jog kada nors čia galėjo būti rutulys, kurio dabar akivaizdžiai trūktų.

Megztuko kišenėje jusdama kriptekso svorį ji atsigręžusi pažvelgė į du mokslininkus. Vyrai stūmėsi į priekį labai iš lėto ir buvo beapžiūrį tik trečią riterį; atrodė, kad ir jiems prastai sekasi. Nenusiteikusi laukti Sofi nusigręžė ir

nuėjo prie antros riterių grupės. Ji perėjo atvirą plotą tyliai kartodama eilėraštį, kurį jau tiek daug kartų buvo perskaičiusi, kad jau mokėjo atmintinai.

Jis Londone atgulęs po žeme
Tik popiežiaus įtūžusio valia.
Ieškoti reikia kapo puošmenos:
Vaisingas Rožės iščias ji bylos.

Priėjusi prie kitos riterių grupės Sofi pamatė, kad ir ši grupė panaši į pirmąją. Visi riteriai guli skirtingomis pozomis, dėvi šarvus ir turi kardus. Visi vienodi, išskyrus paskutinį, dešimtąjį, kapą. Nuskubėjusi prie jo Sofi išžiūrėjo. *Nei pagalvės. Nei šarvų, apsiausto, kardo.*

—Robertai? Li? — šūktelėjo ji, o jos balsas nuskambėjo per visą patalpą. — Čia kažko trūksta.

Abu vyrai pakėlė galvas ir iškart patraukė Soti link.

—Rutulys? — susijaudinęs paklausė Tibingas. Jam skubant per kambarį ramentai trinksėjo greitą *staccato*. — Ar ten trūksta rutulio?

—Tiesą sakant, ne, — atsakė Sofi, suraukusi antakius žvelgdama į dešimtąjį kapą. — Atrodo, kad mums trūksta paties riterio.

Atskubėję prie Sofi abu vyrai sutrikę žvelgė į dešimtąjį kapą. Kitaip nei visi kiti riteriai, suguldyti „po atviru dangum“, šis kapas buvo suformuotas kaip uždaras akmeninis trapecijos formos karstas, — į viršų plėtėjantis siaurėjančiu dangčiu.

—Kodėl šis riteris slepiamas? — paklausė Lengdonas.

—Nuostabu, — tarstelėjo Tibingas, trindamasis smakrą. — Visai buvau pamiršęs apie šią keistenybę. Jau daugelį metų čia nebuvo.

—Atrodo, — pratarė Sofi, — kad šis karstas buvo iškaltas tuo pačiu metu ir tų pačių skulptorių, kaip ir kiti devyni kapai. Tai kodėl šis riteris karste, o ne paguldytas atvirai, kaip kiti?

Tibingas papurtė galvą.

—Tai viena iš šios bažnyčios paslapčių. Kiek žinau, niekada niekas nerado tinkamo paaiškinimo.'

—Alio? — tarstelėjo patarnaujantis berniukas, eidamas jų link ir žvelgdamas sunerimusi žvilgsniu. — Atsiprašau, jei pasirodysiu nemandagus, bet jūs man sakėte, kad norite išbarstyti pelenus, o dabar atrodo, kad jūs apžiūrinėjate bažnyčią.

Tibingas dėbtelėjo susiraukęs į berniuką, o paskui atsigrėžė į Lengdoną.

—Pone Renai, atrodo, kad jūsų šeimos filantropija skleidėsi ilgiau, nei jums duodama laiko dabar; tikriausiai reiktų paimti pelenus ir įvykdyti tai, dėl ko čia atėjome, — Tibingas atsigrėžė į Sofi. — Ponia Ren?

Sofi iš lėto išsitraukė iš kišenės kripteksą.

T— O dabar, — drėbė berniukui Tibingas, — gal galėtum palikti mus vienus? Patarnaujantis berniukas net nekrustelėjo. Jis labai įdėmiai žvelgė į Lengdoną.

— Jūs man atrodo matytas.

Tibingas susierzinęs atsiduso.

— Tikriausiai todėl, kad ponas Renas čia atvyksta kiekvienais metais!

O gal dėl to, ėmė baimintis Sofi, kad praėjusiais metais jis matė Lengdoną per televiziją, kai šis lankėsi Vatikane.

— Niekada anksčiau nesu matęs pono Reno, — pareiškė berniukas.

— Tu klysti, — mandagiai atsakė Lengdonas. — Esu tikras, kad buvome susitikę praėjusiais metais. Tėvas Noulsas oficialiai mūsų nesupažindino, bet, kai įėjome, pažinau tavo veidelį. Na, suprantu, kad mes netinkamu laiku įsiveržėme, bet jeigu duotum dar kelias minutes, norėčiau tarp šių kapų išberti pelenus; dėl to sukoriau ilgą kelią.

Lengdonas išrėžė savąjį tekstą taip pat mikliai, kaip ir Tibingas;

Patarnaujančio berniuko veido išraiška tapo dar skeptiškesnė.

— Čia ne kapai.

— Atsiprašau? — tarstelėjo Lengdonas.

— Aišku, kad kapai, — pareiškė Tibingas. — Apie ką tu kalbi?

Patarnaujantis berniukas papurtė galvą.

— Kapuose būna kūnai. Čia tik atvaizdai. Tai akmeniniai paminklai, skirti tikriems žmonėms. Po šiomis figūromis nėra jokių kapų.

— Čia kriptai! — nenusileido Tibingas.

— Taip rašoma tik senose istorijos knygose. Buvo manoma, jog čia yra kriptai, tačiau 1950 metais atliekant bažnyčios renovacijos darbus paaiškėjo, kad čia nėra nieko panašaus, — berniukas vėl atsigrėžė į Lengdoną. — Manychiau, ponas Renas turėtų tai žinoti. Būtent jo šeima atskleidė šį faktą.

Stojo nejauki tylą.

Šią tylą pertraukė priestate pasigirdęs durų trinkelėjimas.

— Tikriausiai atėjo tėvas Noulsas, — pratarė Tibingas. — Gal nueitum pažiūrėti?

Patarnaujantis berniukas dvejojo, bet galiausiai nuėjo į priestatą, palikęs niauriai žvelgiančius vienas į kitą Lengdoną, Sofi ir Tibingą.

— Li, — sušnabždėjo Lengdonas, — čia nėra kūnų? Apie ką jis kalba?

Tibingas atrodė kaip pamišęs.

— Aš nežinau. Visada maniau... tai neabejotinai turėtų būti ta vieta. Nemanau, kad jis pats suvokia, apie ką kalba. Tai neturi jokios prasmės!

— Gal galėčiau dar kartą dirstelėti į eilėraščių? — paklausė Lengdonas.

Sofi ištraukė iš kišenės kripteksą ir atsargiai jį padavė Lengdonui.

Lengdonas laikydamas rankoje kripteksą nuvyniojo pergamentą ir ėmė vėl studijuoti eiles.

— Taip, eilėraštyje aiškiai sugestijuojamas kapas. Kapas, o ne atvaizdas.

— Galbūt eilėraštyje klystama? — paklausė Tibingas. — Ar galėjo Žakas Sonjeras padaryti tą pačią klaidą, kokią ką tik padariau aš?

Lengdonas pamastė apie tai ir papurtė galvą.

— Li, juk pats pasakėte. Šią bažnyčią pastatė tamplieriai, Vienuolyno ka-

reiviai. Kažkas man kužda, kad vienuolyno didysis magistras turėjo labai gerai žinoti, ar čia palaidoti kokie nors riteriai.

Tibingas atrodė priblokštas.

— Bet ši vieta tiesiog tobula. — Jis pasisuko ir pažvelgė į riterius. — Mums išties kažko trūksta!

Įžengęs į priestatą patarnaujantis berniukas labai nustebo nieko ten neradęs.

— Tėve Noulisai?

Aš tikrai girdėjau trinkelint duris, pamanė jis skubėdamas pirmyn, iki išvydo įėjimą.

Prie durų stovėjo sutrikęs smokingu vilkintis liesas vyras. Jis kasėsi pakaušį. Berniukas įpykęs garsiai atsiduso, kai suprato, kad pamiršo užrakinti duris po to, kai įleido tuos žmones. Dabar čia įkėblino kažkoks puošėiva iš gatvės ir atrodo taip, tarsi lauktų nurodymų, kaip turėtų elgtis per tuoktuvių ceremoniją.

— Atleiskite, — riktelėjo berniukas, eidamas pro masyvią koloną, — mes nedarėme.

Už nugaros pasigirdo drabužių šlamesys; net nespėjęs atsigręžti ir pasižiūrėti patarnaujantis berniukas pajuto, kaip kažkieno galinga ranka pačiupo jį iš už nugaros ir užspaudė burną, nuslopinusi beišsprūstantį riksmą. Ranka ant berniuko burnos buvo sniego baltumo; jis užuodė alkoholio kvapą.

Pirmasis smokingu vilkintis vyras ramiai išsitraukė labai mažytį revolverį, kuriuo nusitaikė tiesiai berniukui į kaktą.

Patarnaujantis berniukas pajuto, kaip įkaito tarpkojis; jis suprato, kad apsišlapino.

— Atidžiai klausykis, — sušnibždėjo smokingu vilkintis vyriškis. — Tu tyliai išėisi iš šios bažnyčios, o paskui imsi bėgti. Bėgsi nesustodamas. Ar aišku?

Berniukas linktelėjo kiek galėdamas, kiek leido burną užėmusi ranka.

— Jeigu iškviesi policiją... — kalbėjo smokinguotasis, prispaudęs revolverį berniukui prie odos, — aš tave susirasiu.

Berniukui kartoti nereikėjo; jis skuto šventoriumi kiek įkabindamas, nė neketindamas sustoti, kol tik jo kojos neš.

86 S K Y R I U S

SILAS KAIP VAIDUOKLIS priplaukė prie savojo taikinio. Sofi Nevė jį pajuto per vėlai. Net nespėjo atsigręžti, kai Silas įrėmė moteriai į nugarą ginklo vamzdį ir, galinga ranka apglėbęs per krūtinę, ėmė spausti ją prie nerangaus savo

kūno. Apstulbusi Sofi riktelėjo. Tibingas su Lengdonu atsigręžė vienu metu; jų akyse atspindėjo nuostaba ir baimė.

— Ką?.. — sunkiai tardamas žodžius prabilo Tibingas. — Ką tu padarei Remi?

— Dabar jums turėtų rūpėti vienintelis dalykas, — ramiai atsakė Silas. — Iš čia išeisiu tik gavęs kertinį akmenį.

Ši atgimusiojo misija, kaip Remi visa tai pavadino, turėjo būti paprasta ir aiški: *įeik į bažnyčią, paimk kertinį akmenį ir išeik; jokių žudynių, jokių grumtynių.*

Tvirtai laikydamas Sofi Silas nuėmė ranką jai nuo krūtinės ir perkėlė ant juosmens, o paskui ieškodamas įkišo ranką į jos megztuko kišenę. Jis juto lengvą jos plaukų aromatą, gožiantį iš jo burnos sklindantį alkoholio tvaiką.

— Kur jis? — sušnabždėjo Silas. *Anksčiau kertinis akmuo buvo jos megztinio kišenėje. O kur jis dabar?*

— Jis yra čia, — iš kito patalpos galo pasigirdo Lengdono balsas.

Silas pasisuko ir pamatė Lengdoną, mojuojantį juodu kripteksu; Lengdonas atrodė kaip matadoras, erzinantis buką gyvulį.

— Padėk jį, — pareikalavo Silas.

— Leisk Sofi ir Li išeiti iš bažnyčios, — atsakė Lengdonas. — Mes abu viską sutvarkysime.

Silas atstūmė nuo savęs Sofi ir, nukreipęs ginklą į Lengdoną, ėmė eiti jo link.

— Nė žingsnio arčiau, — pasakė Lengdonas. — Tol, kol jie neišeis iš bažnyčios.

— Tavo padėtis tokia, kad neturėtum kelti reikalavimų.

— Nesutinku, — Lengdonas iškėlė kripteksą aukštai virš galvos. — Aš nedvejodamas trenksiu štai šitą į grindis, ir viduje esantis stiklinis vamzdelis suduš.

Nors Silas tik pasišaipė iš tokių grasinimų, širdyje pajuto plūstelint baimę. To jis nenumanė. Tada nusitaikė šautuvu Lengdonui į galvą ir mėgino kalbėti ramiu balsu; jo rankos taip pat nevirpėjo.

— Tu niekada nesudaužysi kertinio akmens. Tu, lygiai kaip ir aš, labai nori surasti Gralį.

— Klysti. Tu jo trokšti daug labiau. Jau įrodei, kad dėl jo esi pasiryžęs nužudyti.

Už keturiasdešimties pėdų, dirsdiodamas pro priestato klauptus, esančius netoli arkinio išėjimo, Remi Legaliudesas juto kylančią įtampą. Viskas vyksta ne taip, kaip buvo suplanuota; net ir iš ten jis matė, kad Silas sutriko nežinodamas, kaip elgtis taip susiklosčius situacijai. Vykdydamas Mokytojo įsakymus, Remi uždraudė Silui šauti iš ginklo.

— Leisk jiems išeiti, — dar kartą pareikalavo Lengdonas, laikydamas kripteksą aukštai virš galvos ir žvelgdamas į Silo ginklą.

Raudonos vienuolio akys išsižiebė pykčiu ir įniršiu; Remi ištis išsigando,

kad Silas nenušautų Lengdono, kol jis tebelaiko kripteksa. *Kriptekšas negali nukristi!*

Kriptekšas — Remi bilietas į laisvę ir turtą. Šiek tiek daugiau nei prieš metus, būdamas penkiasdešimt penkerių metų, jis tapo paprastu tarnu, gyvenančiu tarp *Château Villette* sienų, mėginančiu įtikti nuolatos zirziančiam nepakenčiamam luošiui serui Li Tibingui. Paskui buvo pateiktas neįprastas pasiūlymas. Darbas pas garsiausią pasaulyje Gralio tyrinėtoją istoriką serą Li Tibingą Remi turįs suteikti viską, apie ką jis tik begalėtų svajoti. Nuo tada kiekviena akimirka, praleista *Château Villette*, jį vedė šio momento link.

Aš jau taip arti, tarė sau Remi, žvelgdamas į Templio bažnyčios salę ir kertinį akmenį Roberto Lengdono rankoje. Jeigu Lengdonas jį išmes, viskas bus prarasta.

Ar man tikrai reikia pasirodyti? Šitai Mokytojas griežtai uždraudė. Remi — vienintelis, žinantis Mokytojo tapatybę.

— Ar jūs esate tikras, jog norite, kad šios užduoties imtųsi Silas? — mažiau nei prieš pusvalandį paklausė Mokytojo Remi, klausydamasis nurodymų pagrobti kertinį akmenį. — Aš ir pats galėčiau.

Mokytojas buvo nepalenkiamas.

— Silas mums gerai pasitarnavo susidorojęs su keturiais vienuolyno nariais. Jis atgaus kertinį akmenį. Tu privalai likti anonimas. Jeigu tave kas nors pamatys, juos reikės pašalinti, o nužudymų mums ir taip pakanka. Niekam nurodyk savo veido.

Mano veidas pasikeis, pamanė Remi. Gavęs tai, kas man pažadėta, tapsiu visai nauju žmogumi. Chirurgai gali pakeisti net pirštų atspaudus, kaip jam pasakojo Mokytojas. Greitai jis taps laisvas: visai kitu, niekam neatpažįstamu gražiu veidu mėgausis saule kokiame nors paplūdimyje.

— Supratau, — atsakė Remi. — Slėpdamasis šešėliuose mėginsiu padėti Silui.

— Kad žinotum, pasakau, Remi, — tarė jam Mokytojas, — kapas, apie kurį kalbama, nėra Templio bažnyčioje. Todėl nebijok. Jie ieško netinkamoje vietoje.

Remi buvo priblokštas.

— O jūs žinote, kur yra tasai kapas?

— Žinoma. Vėliau tau pasakysiu. O dabar turi kuo greičiau veikti. Jeigu kiti išsiaiškins tikrąją reikiamo kapo buvimo vietą ir išeis iš bažnyčios tau nespėjus paimti kriptekso, gali būti, kad Gralį prarasime visiems laikams.

Gralis Remi visai nerūpėjo, tiksliau, rūpėjo tik tiek, kiek siejosi su Mokytojo pažadu sumokėti tik tada, kai Gralis bus surastas. Kiekvieną kartą, kai pagalvodavo apie pinigus, kuriuos turėtų gauti, Remi imdavo suktis galva. *Trečdalis dvidešimties milijonų eurų sumos. Ganėtina dideli pinigai, kad dingtų visiems laikams.* Remi jau vaizdavosi pajūrio kurortus, kuriuose leis dienas kaitindamas saulėje ir, kad būtų įvairiau, leisdamas kitiems jam patarnauti.

Tačiau dabar čia, Templio bažnyčioje, Lengdonui grasinant sudaužyti kripteksa, Remi ateitis atsidūrė pavojuje. Negalėdamas pakeisti minties, jog atsidūrė

taip arti tikslo tik tam, kad prarastų galimybę jį įgyvendinti, Remi apsisprendė veikti ryžtingai. Jo rankose esantis ginklas — mažo kalibro ir lengvai paslepiama, J tipo *Medusa*, bet šaunant iš arti šio ginklo poveikis bus neabejotinai mirtinas.

Pasitraukęs iš šešėlių Remi žengė į apvaliąją bažnyčios dalį ir nutaikė ginklą tiesiai Tibingui į galvą.

— Aš labai ilgai laukiau, kol galėsiu tai padaryti, seni.

Serui Li Tibingui vos neišlėkė širdis, kai pamatė, kad į jį nusitaikęs Remi. *Ką jis daro!* Tibingas pažino savo mažąjį revolverį, kurį saugumo sumetimais vežiodavosi limuzine, įdėjęs į specialų skyrelį.

— Remi? — pritrenktas vargais negalais pratarė Tibingas. — Kas čia dedasi? Lengdonas ir Sofi taip pat atrodė ne menčiau priblokšti.

Remi prisigretino prie Tibingo iš nugaros ir įrėmė revolverio vamzdį po kaire mentimi, tiesiai ten, kur širdis.

Tibingas pajuto, kaip iš siaubo jam ėmė traukti raumenis.

— Remi, aš ne...

— Viskas bus labai paprasta, — atkirto Remi, žvelgdamas į Lengdoną per Tibingo petį. — Padėk kertinį akmenį, nes kitaip nuspausiu gaiduką.

Atrodė, kad šią akimirką Lengdoną tarsi suparalyžiavo.

— Kertinis akmuo tau nieko nereiškia, — pralemeno jis. — Tu nė negalėtum jo atidaryti.

— Arogantiški kvailiai, — drėbė Remi. — Nejau nepastebėjote, kad šiąnakt įdėmiai klausiausi, kaip aptarinėjote tuos eilėraščius? Viskuo, ką išgirdau, pasidalijau su kitais. Su kitais, kurie žino daugiau už jus. Jūs net ieškote netinkamoje vietoje. Kapas, kurio reikia, yra visai kitur!

Tibingą apėmė panika. *Ką jis kalba?*

— Kam tau reikia Gralio? — paklausė Lengdonas. — Tam, kad sunaikintum? Kad sunaikintum nesulaukęs Dienų pabaigos?

Remi kreipėsi į vienuolį.

— Silai, paimk iš pono Lengdono kertinį akmenį.

Vienuoliui žengus artyn Lengdonas atsitraukė, tebelaikydamas aukštai iškeltą kertinį akmenį; galėjai numanyti, jog jis rimtai pasirengęs trenkti kripteksą į žemę.

— Jau geriau jį sudaužysiu, — pratarė Lengdonas, — nei žiūrėsiu, kaip jis pereina į netinkamas rankas.

Tibingas pajuto plūstelint siaubo bangą, suvokus, kaip akyse dingsta visas jo gyvenimo darbas. Ko gero, visos jo svajonės labai greitai subyrės.

— Robertai, ne! — riktelėjo Tibingas. — Nereikia! Juk laikai Gralį! Remi niekada manęs nenušautų. Mes vienas kitą pažįstame jau dešimtį...

Remi nusitaikė į lubas ir iššovė iš *Medusos*. Iš tokio mažo ginklo išsprūdęs šūvis išties pasirodė labai galingas; akmeninėje patalpoje jis nuaidėjo kaip perkūnija.

Visi tarsi sustingo.

— Aš nesirengiu žaisti, — pasakė Remi. — Kitas šūvis bus paleistas jam į nugarą. Atiduok kartinį akmenį Silui.

Lengdonas nenoromis ištiesė ranką su kripteksu. Silas žengė pirmyn ir jį paėmė; raudonose jo akyse švytėjo pasitenkinimas savimi ir keršto troškimas. Įsidėjęs kripteksą į abito kišenę jis pasitraukė, tebelaikydamas ginklą, nukreiptą į Lengdoną ir Sofi.

Tibingas pajuto, kaip Remi ranka apsiveja apie kaklą; tarnas ėmė trauktis ataturpamas iš bažnyčios, kartu tempdamasis ir savo poną, bet į nugarą laikė jam įremtą revolverį.

— Paleisk jį, — pareikalavo Lengdonas.

— Paimsime poną Tibingą pasivažinėti, — atsakė Remi tebesitraukdamas. — Jeigu iškviesi policiją, jis mirs. Jeigu mėginsi kaip nors trukdyti, jis mirs. Ar aišku?

— Pasiimk mane, — paprašė Lengdonas trūkčiojančiu balsu. — Paleisk Li. Remi nusijuokė.

— Nė nemanau. Mes galime džiaugtis bendra istorija. Be to, jis dar gali būti mums naudingas.

Dabar ėmė trauktis ir Silas, nenuleisdamas nuo Lengdono ir Sofi ginklo, bet kartu sekė, kaip Remi tempia prie išėjimo serą Li, velkantį paskui save ramentus. Sofi balsas nė trupučio nevirpėjo:

— Kam jūs dirbate?

Išgirdęs šį klausimą jau beišeinantis Remi kvilamai išsivėpė:

— Nustebtumėte, madmuazele Nevė.

87 S K Y R I U S

ŽIDINYS *Château Villette* svetainėje jau buvo išblėsęs, bet Kolė vis tiek žingsniavo nuo jo nenuitoldamas ir skaitė faksu iš Interpolo gautus pranešimus.

Visai ne tai, ko jis tikėjosi.

Kaip teigiama oficialiuose pranešimuose, Andrė Verne — pavyzdingas pilietis. Jokių įrašų policijos institucijose — nerasta net automobilių stovėjimo aikštelės talonėlio. Baigė mokyklą, o paskui studijavo Sorbonoje, gavo *cum laude* laipsnį tarptautinių finansų srityje. Interpolas pranešė, kad Verne vardas kartkartėmis pasirodo laikraščių puslapiuose, bet kontekstas visada tik teigiamas. Šis žmogus padėjo įrengti apsaugos sistemas, pastūmėjusias Ciuricho banką saugyklą į ultramodernių elektroninių apsaugos sistemų pasaulio lyderius. Verne kredito kortelių įrašai byloja apie jo polinkį meno knygoms, brangiam

vynui ir klasikinės muzikos — dažniausiai Bramso — kompaktiniams diskams, kurių jis, galima numanyti, klausosi per išskirtinai kokybišką stereosistemą, įsigytą prieš kelerius metus.

Nulis, atsiduso Kolė.

Vienintelė naujiena, atsiųsta Interpolo, buvo pirštų atspaudų rinkinys, kaip manoma, priklausantis Tibingo tarnui Vyriausiasis policijos ekspertas skaitė pranešimą įsitaisęs patogioje kėdėje kitame kambario gale.

Kolė pažvelgė į jį.

— Kas nors nauja?

Ekspertas gūžtelėjo pečiais.

— Atspaudai yra Remi Legaliudesas. Jo buvo ieškoma už smulkų nusikaltimą. Nieko rimta. Atrodo, jis buvo išmestas iš universiteto už tai, kad mėgindamas išvengti mokesčių, permontuodavo telefono laidus. Vėliau įvykdė smulkia vagystę. Įsilaužė ir įsibrovė. Kartą neapmokėjo greitosios pagalbos pateiktos sąskaitos už tracheotomiją. — Ekspertas pakėlė akis ir sukikeno: — Alergija žemės riešutams.

Kolė linktelėjo prisiminęs policijos tyrimą restorane, kurio savininkas nepasirūpino, kad meniu būtų pažymėta, jog aitriųjų paprikų patiekalui pagaminti naudojamas žemės riešutų aliejus. Nieko neįtariantis klientas mirė prie stalo nuo anafilaksinio šoko, teprarijęs vienintelį kąsnelį.

— Tikriausiai Legaliudesas čia įsitaisė norėdamas išvengti susidūrimo su policija, — džiugiai kalbėjo ekspertas. — Šiąnakt jam pasisekė.

Kolė atsiduso.

— Gerai, bet bus dar geriau, jeigu visa tai perduosi kapitonui Fašui.

Ekspertas išėjo kaip tik tada, kai į kambarį įpuolė dar vienas techninės ir mokslinės policijos agentas.

— Leitenante! Daržinėje kai ką aptikome.

Žvelgdamas į nekantraujančio agento akis Kolė galėjo tik spėlioti.

— Gal kūną?

— Ne, sere, kai ką dar labiau... — jis padvejojo. — ...netikėta.

Trindamasis akis Kolė išsekė paskui agentą į daržinę. Jiems įėjus į priplėkusią tamsią patalpą agentas rankos mostelėjimu parodė į daržinės vidurį, kur stovėjo medinės kopėčios, atremtos į gegnes ir siekiančios šieno šalinę.

— Pirmiau tų kopėčių čia nebuvo, — pasakė Kolė.

— Taip, sere, nebuvo. Tikrai žinau. Kai ieškojome pirštų atspaudų prie rolsroiso, mačiau tas kopėčias gulinčias ant žemės. Nebūčiau nė sekundės apie jas susimąstęs, jeigu jų skersiniai nebūtų buvę labai nudėvėti ir purvini. Šiomis kopėčiomis naudojamas nuolat. Šalinės aukštis atitiko kopėčių ilgį, todėl aš pasistačiau kopėčias ir užlipau į viršų apsidairyti.

Kolė nužvelgė akimis stačiai pastatytas kopėčias, siekiančias šalinės aukštybę. *Kažkas nuolatos laipioja viršun?* Žvelgiant iš apačios atrodė, kad viršuje nieko nėra, tik tuščia pakyla; tikriausiai žiūrint iš šio taško didesnę pakylą dalį sunku pamatyti.

Vyresnysis TMP agentas pažvelgė nuo kopėčių žemyn.

— Tikriausiai jums bus įdomu visa tai apžiūrėti, leitenante, — pasakė jis mostelėdamas Kolė didele lateksine pirštine apmauta ranka.

Linktelėjęs nuvargusia galva Kolė priėjo prie senų kopėčių ir įsitvėrė apatinių skersinių. Kopėčios buvo senoviškos, į viršų siaurėjančios. Artėdamas prie viršaus Kolė vos begalėjo įtaikyti koją ant vis plonėjančių ir siaurėjančių skersinukų. Po juo plytinti daržinė ėmė suktis. Vis atsargiau lipdamas Kolė galiausiai pasiekė viršų. Jau viršuje esantis agentas ištiesė jam ranką. Kolė čiupo jam už riešo ir užsiropštė ant pakylės.

— Viskas štai ten, — pasakė agentas, rodydamas į tolimą itin švarios ir tvarkingos palėpės kampą. — Ten radome tik vieno žmogaus atspaudus. Greitai juos identifikuosime.

Blausioje šviesoje Kolė pašnairavo į tolimąją sieną. Koks čia velnias? Prie tolimiausios sienos buvo pastatyta visa kompiuterinė sistema — du kompiuteriai, plokščiaekranis videomonitorius su garsiakalbiais, kietųjų diskų rinkinys, daugiakanalė audioaparatura, kaip atrodo, aprūpinta atskiru maitinimu ir filtrais.

Ir kam gi šautų į galvą darbuotis būtent čia? Kolė priėjo arčiau įrenginių.

— Ar jau apžiūrėjote šią sistemą?

— Tai pasiklausymo postas.

Kolė atsisuko.

— Žvalgyba?

Agentas linktelėjo.

— Labai aukšto lygio žvalgyba.

Jis parodė ilgą sudedamąją stalą, užverstą įvairiausiomis elektroninėmis detalėmis, vadovėliais, įrankiais, laideliais, vielutėmis, lydmetalio gabaliukais ir įvairiausiais elektroniniais dalykėliais.

— Kažkas labai gerai žino, ko nori ir ko siekia. Dauguma šių daikčių yra tokio paties aukšto lygio, kaip ir mūsų įrengimai. Miniatiūriniai mikrofonai, fotoelektriniai daugkartiniai elementai, galingos RAM mikroschemos. Jis net turi kelis naujausius nanodiskus.

Kolė toks radinys padarė įspūdį.

— Štai čia yra visa sistema, — pasakė agentas, įdavęs Kolė aparatėlį, ne didesnę už kišeninę skaičiavimo mašinėlę. Nuo šio keisto prietaiso karojo pėdos ilgio laidelis, kurio gale buvo pritaisytais vaflio plonumo pašto ženkle dydžio folijos gabalėlis. — Bazė — labai galingo kietojo disko garso įrašymo sistema su pakraunama baterija. Ši folijos juostelė laido gale — ir mikrofonas, ir fotoelektrinis pakraunamasis elementas.

Kolė gerai išmanė panašių prietaisų veikimo principus. Šie į folijos gabalėlį panašūs fotoelementais maitinami mikrofonai prieš kelerius metus padarė tikrą perversmą. Kietojo disko rekorderį galima pritaisyti, pavyzdžiui, prie lempos, o folijos mikrofoną įmontuoti prie bazės ir nudažyti, kad nebūtų matyti. Kol mikrofonas įmontuotas taip, kad nors kelias valandas per dieną gautų saulės šviesos, fotoelementai nuolat maitina visą sistemą. Naudojantis tokiomis „blakėmis“ galima klausytis be paliovos.

—Priėmimo metodas? — paklausė Kolė.

Agentas pasiuntė signalą į kitą laidą, einantį iš kompiuterio, kylantį siena aukštin, o paskui einantį per daržinės stogė padarytą skylutę.

—Paprasta radijo banga. Ant stogo yra nedidelė antena.

Kolė žinojo, kad tokios įrašymo sistemos dažnai montuojamos kontorose; jos aktyvuojamos balsu, kad kietajame diske būtų sutaupyta vietos. Dienos metu įrašinėjamos pokalbių nuotrupos, o vakarais siunčiamos suspaustos garso rinkmenos, kad niekas nesusektų. Po išsiuntimo kietasis diskas išsitrina ir pasirengia tokiame pačiam kitos dienos darbui.

Kolė žvilgsnis nuslydo lentyna, ant kurios buvo sukrauta keli šimtai garso kasečių; kiekviena iš jų pažymėta data ir skaičiumi. *Kažkam teko labai smarkiai padirbėti.* Kolė vėl atsigrėžė į agentą.

—Ar nutuokiate, kas buvo šio žvalgo taikiny?

—Na, leitenante, — pratarė agentas, kišdamas į kompiuterį diskelį, — keičiausia yra tai...

88 S K Y R I U S

LENGDONAS JAUTĖSI nepaprastai nuvargęs, kai kartu su Sofi perlipo per nedidelę tvorelę ir nusileido laiptais į metro stotį, esančią prie Templio bažnyčios, į niūrų tunelių ir platformų labirintą. Jį kamavo kaltės jausmas.

Į šį reikalą įpainiojau Li, ir dabar jam gresia didžiulis pavojus.

Jie buvo šokiruoti sužinoję, kad čia įsivėlęs ir Remi, bet visa tai buvo galima paaiškinti. Kad ir kas ieškotų Gralio, visada atsirasdavo žmonių, galinčių dirbti „iš vidaus“. *Jie atėjo pas Tibingą dėl tos pačios priežasties, kaip ir aš.* Per visą istoriją tie, kurie ką nors žinojo apie Gralį, kaip magnetai traukdavo tiek vagis, tiek mokslininkus. Faktas, kad Tibingas visada buvo kieno nors taikiny, turėjo palengvinti Lengdonui kaltės našta dėl jo įpainiojimo. Tačiau nepadėjo. *Mes turime surasti Li ir jam padėti. Kuo greičiau.*

Lengdonas nusekė paskui Sofi į vakarų kryptimi važiuojančių metro vagonų platformą; Sofi nepaisydama Remi įspėjimų skubėjo prie telefono automato. Ji ketino paskambinti policijai. Sielvartaujantis Lengdonas atsisėdo ant suklypusio suolelio šalimais.

— Geriausias būdas padėti Li, — jau kelintą kartą kartojo Sofi rinkdama numerį, — tai kuo greičiau sukelti ant kojų Londono pareigūnus. Tikėkite manimi.

Lengdonas iš pradžių nesutiko su tokia mintimi, bet vėliau, jiems aptarus planą, Sofi logika jam pasirodė esanti prasminga. Šiuo metu Tibingas saugus.

Jeigu Remi ir kiti žinotų, kur yra riterio kapas, jiems vis dar reiktų Tibingo pagalbos dešifruojant kapo puošmenos arba rutulio mįslę. Labiau Lengdonas nerimavo dėl kito dalyko — kas nutiks, kai Gralio žemėlapis bus surastas. *Li pečius užgrius didžiulė atsakomybė.*

Jeigu ir yra kokią nors galimybę padėti Li ar kada nors vėl pamatyti kertinį akmenį, dabar daug svarbiau kas kita — reikia pirmam surasti reikiamą kapą. *Deja, Remi šiuo atžvilgiu pranašesnis.*

Sofi užduotis — pasistengti sulaikyti Remi.

Surasti reikiamą riterio kapą — jau Lengdono užduotis.

Sofi pasakys, kad Remi ir Silas ištrūko iš Londono policijos; taip ji privers juos slapstyti, arba, dar geriau, jie bus sučiupti. Lengdono planas mažiau žadantis — jis turi sėsti į metro ir važiuoti į netoli esantį Karaliaus koledžą, garsėjantį elektronine teologinės informacijos duomenų baze. *Pati geriausia tyrinėjimų priemonė*, ne kartą girdėjo Lengdonas. *Akimirksniu pateikiami atsakymai į bet kuriuos religijos istorijos klausimus.* Jis svarstė, ką duomenų bazėje būtų galima rasti apie „po žeme atgulusį riterį“.

Profesorius, trokšdamas, kad traukinys kuo greičiau atvažiuotų, atsistojo ir ėmė žingsniuoti pirmyn ir atgal.

Iš telefono automato Sofi galiausiai prisiskambino Londono policijai.

— Snouhilo poskyris, — pratarė dispečerė. — Kur nukreipti jūsų skambutį?

— Norėčiau pranešti apie pagrobimą, — pasakė Sofi, žinodama, jog turi kalbėti labai glaustai.

— Prašau pasakyti savo pavardę.

Sofi patylėjo.

— Agentė Sofi Nevė iš Prancūzijos nepriklausomos policijos.

Paminėtas titulas padarė numanytą efektą.

— Tuoj pat, madam. Tuoj sujungsiu su detektyvu.

Peradresuojant skambutį Sofi svarstė, ar policija apskritai patikės jos nusakytu Tibingo pagrobėjų apibūdinimu. *Žmogus su smokingu.* Ar gali būti lengviau identifikuojami įtariamieji? Net jei Remi ir pasikeistų drabužius, jį lydi albinosas vienuolis. *To neįmanoma praleisti pro akis.* Be to, jie turi įkaitą, todėl negalės naudotis visuomeniniu transportu. Ji svarstė, kiek Londone galėtų būti pailgintų jaguarų limuzinų.

Jai atrodė, kad jos nesujungia su detektyvu ištisą amžinybę. *Greičiau!* Ji išgirdo traškesį ir zvimbimą; tikriausiai jau sujungs.

Praėjo penkiolika sekundžių.

Galviausiai ragelyje pasigirdo vyriškas balsas.

— Agentė Nevė?

Apstulbusi Sofi akimirksniu pažino šiurkštų balsą.

— Agentė Nevė, — griežtai pakartojo Bezu Fosas, — kur, po velnių, esate?

Sofi prarado žadą. Tikriausiai kapitonas Fisas pareikalavo, kad Londono policijos dispečerė jį išpėtų, jeigu skambins Sofi.

— Klausykite, — pratarė Fisas, kalbėdamas aiškia prancūzų kalba, — praėjusį vakarą aš padariau didelę klaidą. Robertas Lengdonas nekaltas. Visi jam pateikti kaltinimai panaikinti. Bet vis dėlto jums abiem gresia pavojus. Turite prisistatyti.

Sofi atkaro žandikaulis. Ji nė nenumanė, kaip turėtų atsakyti. Fisas niekada dėl nieko neatsiprašinėdavo.

— Jūs man nepasakėte, — tęsė Fisas, — kad Žakas Sonjeras buvo jūsų senelis. Aš išties ketinu peržiūrėti jums pateiktus kaltinimus dėl vakarykščio nedrausmingo jūsų elgesio atsižvelgdamas į emocinę būklę ir stresą, kurį patyrėte. Tačiau dabar judu su Lengdonu turite eiti į artimiausią Londono policijos skyrių ir ten prisiglausti.

Jis žino, kad aš esu Londone? Ką dar Fisas žino? Ragelyje Sofi girdėjo keistą garsą, panašų į grąžtą ar šiaip kokį veikiantį mechanizmą. Ji taip pat girdėjo keistą klapsėjimą linijoje.

— Ar jūs mėginate susekti, iš kur skambinu, kapitone?

Faso balsas nuskambėjo dar griežčiau.

— Mudu turėtume bendradarbiauti, agente Nevė. Mes abu turime ką prarasti. Kontroliuoju norėdamas apsidrausti. Vakar priėmiau klaidingą sprendimą, o jeigu tos mano klaidos baigsis amerikiečio profesoriaus ir Prancūzijos nepriklausomos policijos kriptologės mirtimis, mano karjerai bus galas. Pastarąsias septynias valandas visaip mėginau jus surasti ir apsaugoti.

Stotyje padvelkė šiltas vėjas; dundėdamas artinosi traukinys. Sofi labai norėjo kuo greičiau jame atsidurti. Tikriausiai ir Lengdonui norėjosi to paties; jis kaip tik ėjo jos link.

— Iš tikrųjų turėtumėte ieškoti Remi Legaliudeso, — pasakė Sofi. — Jis yra Tibingo tarnas, kuris ką tik pagrobė Tibingą iš Templio bažnyčios ir...

— Agente Nevė! — subaubė Fisas, kai traukinys įdundėjo į stotį. — Tokių dalykų telefonu niekas neaptarinėja. Judu su Lengdonu turite tuoj pat atvykti. Dėl jūsų pačių gerovės! Tai tiesioginis įsakymas!

Sofi padėjo ragelį ir kartu su Lengdonu nėrė į traukinį.

89 S K Y R I U S

GERAI PRIŽIŪRIMAS Tibingo lėktuvėlio salonas buvo pilnas plieno drožlių, atsidavė suspaustu oru ir propanu. Bezu Fisas buvo visus išsiuntęs ir sėdėjo vienas pasiėmęs gėrimo stiklą ir sunkią medinę dėžutę, kurią rado Tibingo seife.

Perbraukęs pirštais per inkrustuotą rožę jis pakėlė puošnų dangtelį. Viduje rado akmeninį cilindą, sumontuotą iš raidėmis išmargintų diskų. Penki diskai buvo susukioti taip, kad perskaitytum žodį SOFIA. Fosas kurį laiką žvelgė į žodį, o paskui išėmė cilindą iš medžiaga trauktos dėžutės ir ėmė tyrinėti kiekvieną jo colį. Paskui laikydamas už abiejų galų, lengvai truktelėjo cilindą ir nutraukė vieną jo galą. Cilindras buvo tuščias.

Fosas padėjo jį atgal į dėžutę ir išsiblaškęs pažvelgė pro lėktuvo liuką į angarą galvodamas apie trumpą savo pokalbį su Sofi, taip pat apie informaciją, kurią gavo iš *Château Villette* dirbančių pareigūnų. Iš šių minčių jį pažadino suskam-bėjęs mobilusis telefonas.

Skambino policijos štabo operatorius. Dispečeris ėmė atsiprašinėti. Ciuricho banko — saugyklos prezidentas be paliovos skambinėja; nors jam jau kelis kartus buvo pasakyta, kad kapitonas išvykęs į Londoną su reikalais, jis ir toliau skambina. Aiškiai rodydamas nepasitenkinimą Fosas paliepė operatoriui jį sujungti.

— Mesjė Verne, — pratarė Fosas, anam net: nespėjus prasižioti, — atsiprašau, kad nepaskambinau anksčiau. Buvau užimtas. Kaip pažadėjau, jūsų banko pavadinimas žiniasklaidoje nepasirodė. Na, dėl ko konkrečiai jums neramu?

Verne nekantraudamas papasakojo Fašui, kaip Lengdonas su Sofi paėmė iš banko nedidelę medinę dėžutę, o paskui jį įtikino, jog turįs padėti jiems pabėgti.

— Paskui, kai per radiją išgirdau, jog jie nusikaltėliai, — kalbėjo Verne, — pradėjau jiems priešintis ir paliečiau atiduoti dėžutę, bet jie mane užpuolė ir pavogė sunkvežimuką.

— Jūs nerimaujate dėl medinės dėžutės, — Fosas apžiūrinėjo rožės inkrustaciją ant dangtelio, paskui vėl atsargiai atidarė dėžutę ir įsistebeilijo į baltą cilindą. — Ar galėtumėte pasakyti, kas toje dėžutėje buvo?

— Kalbu ne apie materialius dalykus, — atšovė Verne. — Aš nerimauju dėl savo banko reputacijos. Mes niekada nebuvo apiplėšti. *Niekada*. Šitai mus sužlugdys, jeigu aš negalėsiu kaip nors atgauti savo kliento nuosavybės.

— Sakėte, kad agentė Nevė ir Robertas Lengdonas turėjo raktą ir žinojo slaptažodį. Kas verčia jus teigti, kad jie pavogė dėžutę?

— Šiąnakt jie nužudė kelis žmones. Įskaitant ir Sofi Nevė senelį. Akivaizdu, kad raktą ir slaptažodį jie išgavo neteisėtu būdu.

— Pone Verne, mano žmonės jau kai ką patikrino, pasidomėjo jūsų gyvenimu ir pomėgiais. Jūs esate neabejotinai aukštos kultūros, rafinuotas žmogus. Galiu daryti prielaidą, jog taip pat esate ir garbingas. Kaip ir aš. Taigi aš, aukščiausias Nepriklausomos policijos pareigūnas, dar kartą noriu jus patikinti, kad jūsų dėžutė, kaip ir jūsų banko reputacija, yra patikimiausiose rankose.

90 S K Y R I U S

AUKŠTAI ANT šalinės *Château Villette* valdose Kolė nustebęs žvelgė į kompiuterio monitorių.

— Naudojantis šia sistema galima slapta klausytis pokalbių visame dvare?

— Taip, — atsakė agentas. — Atrodo, kad duomenys buvo renkami ilgiau nei metus.

Netaręs nė žodžio Kolė dar kartą perskaitė sąrašą.

COLBERT SOSTAQUE — Konstitucinės tarybos pirmininkas

JEAN CHAFFÉE — kuratorius, Že de Pomo muziejus

EDOUARD DESROCHERS — vyresnysis archyvaras, Miterano biblioteka

JACQUES SAUNIERE — kuratorius, Luvro muziejus MICHEL

BRETON — DAS viršininkas (Prancūzijos žvalgyba)

Agentas parodė į ekraną.

— Ypač svarbus ketvirtas numeris.

Kolė tik linktelėjo galva. Jis iškart tai pastebėjo. *Žako Sonjero buvo klausomasi. Jis dar kartą peržvelgė kitas sąrašo pavardes. Ir kaip įmanoma sekti tokius gerai visiems žinamus žmones?*

— Ar klausėtės garso rinkmenų?

— Keleto. Štai viena iš naujausių.

Agentas spustelėjo kelis kompiuterio klavišus. Garsiakalbiai atgijo. *Capitaine, un agent du Département de Cryptographie est arrivé.* Kolė negalėjo patikėti savo ausimis.

— Tai aš! Tai mano balsas!

Jis prisiminė, kaip sėdėjo prie Sonjero stalo ir, norėdamas pranešti apie Sofi Nevė atvykimą, radijo telefonu kalbėjo su Fasu didžiojoje galerijoje. Agentas linktelėjo.

— Jeigu kam nors įdomu, daugelis pokalbių, šiąnakt vykusių Luvre, buvo girdimi.

— Ar pasiuntėte ką nors, kad paieškotų „blakių“?

— To nereikia. Tiksliai žinau, kur ji yra.

Agentas nuėjo prie rašomojo stalo, ant kurio buvo sukrauti seni užrašai ir eskizai. Jis paėmė vieną puslapį ir padavė jį Kolė.

— Ar jums jis neatrodo pažįstamas?

Kolė apstulbo. Jis laikė senovinio elementaraus mechanizmo schemos fotokopiją. Kolė nemokėjo perskaityti ranka užrašytų itališkų pavadinimų, bet suprato, kas čia yra. Tai puikiai sukonstruotas prancūzų viduramžių riteris.

Riteris, stovintis ant Sonjero darbo stalo!

Kolė nukreipė žvilgsnį į fotokopijos paraštes, kur kažkas buvo kažką brūkštelėjęs raudonos spalvos žymekliu. Įrašas buvo prancūziškas; pasirodė, jog rašoma apie tai, kaip geriausiai įmontuoti į riterį pasiklausymo aparatėlį.

91 S K Y R I U S

SILAS SĖDĖJO ant keleivio sėdynės šalia Templio bažnyčios pastatytame jaguare. Jam drėko rankos, uždėtos ant kartinio akmens, kai jis laukė, kol Remi baigs rišti gale paguldytą Tibingą virve, rasta lagamine, ir užkimš jam gerklę.

Pagaliau Remi išlipo iš limuzino galo, apėjo mašiną ir įsmuko į vairuotojo sėdynę šalia Silo.

— Ramu? — paklausė Silas.

Remi sukikeno purtydamasis lietaus lašus ir pažvelgė per petį į automobilio gale vos išžiūrimą šešėliuose sulinkusią Li Tibingo figūrą.

— Jis niekur nepabėgs.

Silas girdėjo slopinamas Tibingo aimanas ir suprato, kad kimšdamas burną Remi ir vėl pasinaudojo vamzdžių izoliacine plėvele.

— *Ferme ta gueule* — per petį šūktelėjo Tibingui Remi. Ištiesęs ranką į prašmatnaus automobilio valdymo įrenginius Remi spustelėjo mygtuką. Tarp jų iškilo pertvara, atskyrusi automobilio galą nuo priekio. Tibingas dingo, jo balsas prislopo. Remi pažvelgė į Silą. — Aš jau ganėtinai prisiklausiau vargano jo zyzimo.

Po kelių minučių, kai ilgasis jaguaras lėkė gatvėmis, suskambėjo Silo mobilusis telefonas. *Mokytojas*. Silas susijaudinęs atsiliepė,

— Klausau?

— Silai, — pasigirdo pažįstamas prancūziškas mokytojo akcentas, — gerai, kad išgirdau tavo balsą. Vadinasi, tu saugus.

Ir Silui išgirdus Mokytojo balsą pasidarė gerokai ramiau. Jis su juo nekalbėjo ištisas valandas, ir operacija susiklostė visiškai kitaip. Tačiau vienuoliui vėl ėmė atrodyti, kad viskas pagaliau grįžo į senas vagas.

— Turiu kartinį akmenį.

— Nuostabiausios naujienos, — pasakė jam Mokytojas. — Ar Remi su tavimi?

Silas nustebo išgirdęs Mokytoją minint Remi vardą.

— Taip, Remi mane išlaisvino.

— Padarė, kaip liepiau. Tik man labai gaila, kad taip ilgai turėjai būti nelaisvėje.

— Fizinis diskomfortas nieko nereiškia. Svarbiausia yra tai, kad turime kartinį akmenį.

— Taip. Turiu kuo greičiau jį gauti. Laikas mums gyvybiškai svarbu.

Silas labai troško galiausiai susitikti su Mokytoju akis į akį.

— Taip, sere, man bus didelė garbė.

— Silai, norėčiau, kad jį man pristatytų Remi.

Remi? Silas labai nuliūdo. Po viso to, ką Silas Mokytojui buvo padaręs, jis manė, jog jam bus patikėta įteikti laimėjimą. *Mokytojui labiau patinka Remi?*

— Nujaučiu, kaip nusivylei, — pratarė Mokytojas, — o tai rodo, jog nesupranti, ką iš tikrųjų turiu galvoje, — jis nuleido balsą ir prašneko pašnibždomis: — Privalai patikėti, kad man būtų daug maloniau paimti kartinį akmenį iš tavo — Dievo žmogaus, — o ne iš nusikaltėlio rankų. Bet su Remi turiu išsiaiškinti. Jis nepakluso mano nurodymams ir padarė didžiulę klaidą, dėl kurios visai mūsų misijai kilo didžiulis pavojus.

Silas pajuto bėgant šiurpulį ir pažvelgė į Remi. Tibingo pagrobimas nebuvo sumanyto plano dalis, o sprendimas, ką su juo daryti, kelia naujų problemų.

— Tu ir aš esame Dievo žmonės, — šnabždėjo Mokytojas. — Neturime liautis siekė savojo tikslo. — Ilgą laiką telefono tinkle buvo tylu. — Vien dėl šios priežasties paprašysiu Remi atgabenti man kartinį akmenį. Ar supranti?

Mokytojo balse Silas išgirdo nuskambėjusias pykčio gaides; vienuolį stebino to žmogaus nenoras suprasti. *Remi niekaip negalėjo veikti nepastebėtas*, svarstė Silas. *Jis padarė tai, ką ir turėjo padaryti — išgelbėjo kartinį akmenį.*

— Suprantu, — vargais negalais pratarė Silas.

— Gerai. Dėl savo pačių saugumo turite nedelsdami išsukti iš gatvės. Greitai limuzino ims ieškoti policija, o aš nenoriu, kad jus pagautų. *Opus Dei* turi rezidenciją Londone, taip?

— Žinoma.

— Ir tavęs ten visada laukia?

— Kaip brolio.

— Tai ir važiuok ten, niekam nesirodyk. Kai tik turėsiu kartinį akmenį ir susitvarkysiu su dabar iškilusia problema, aš tau paskambinsiu.

— Jūs esate Londone?

— Daryk, kaip sakau, ir viskas bus gerai.

— Taip, sere.

Mokytojas atsiduso, tarsi apgailestautų dėl to, ką dabar turi padaryti.

— Metas pasikalbėti su Remi.

Silas padavė Remi telefoną nujausdamas, jog tai gali būti paskutinis Remi Legaliudeso pokalbis telefonu.

Paėmęs telefoną Remi žinojo, jog šis vargšas keistas vienuolis nė nenumano, kas jo laukia dabar, kai jis įvykdė savo užduotį.

Mokytojas tavimi pasinaudojo, Silai.

Ir tavo vyskupas yra tik įkaitas.

Remi tebesižavėjo Mokytojo talentu įtikinėti. Vyskupas Aringarozas pasitikėjo viskuo. Jį apakino jo paties desperacija. *Aringarozas per daug norėjo tikėti.* Nors Mokytoju Remi labai nesižavėjo, jis didžiavosi įgavęs šio žmogaus pasitikėjimą ir tiek daug jam padėjęs. *Aš užsitarnavau algadienio.*

— Atidžiai klausyk, — pasakė Mokytojas. — Vežk Silą į *Opus Dei* rezidencijos link ir paleisk už kelių gatvių. Paskui važiuok į Šv. Jokūbo parką. Jis yra prie Parlamento ir Big Beno. Limuziną gali pastatyti prie Raitosios gvardijos paradų vietos. Ten ir pasikalbėsime.

Po šių žodžių ryšys nutrūko.

92 S K Y R I U S

KARALIAUS KOLEDŽE, 1829-aisiais įkurtame karaliaus Jurgio IV, veikia Teologijos ir religijotyros katedra, globojama Parlamento ir išlaikoma karalienės. Karaliaus koledžo Religijotyros katedra gali pasigirti ne tik 150 metų dėstymo ir tyrinėjimų patirtimi, bet ir 1982-aisiais įkurtu Sisteminės teologijos tyrimų institutu, turinčiu vieną iš turtingiausių ir moderniausių pasaulyje religijos tyrinėjimų bibliotekų.

Sulytą Lengdoną tebekrėtė šaltukas, kai jiedu su Sofi įėjo į biblioteką. Pirmasis tyrinėtojams skirtas kambarys atrodė taip, kaip Tibingas ir buvo nusakęs — tai išpūdinga aštuoniakampė patalpa, kurioje vyrauja milžiniškas apvalus stalas, už kurio kuo patogiau būtų galėjęs įsitaisyti karalius Artūras su visais savo riteriais, jeigu ant jo nestovėtų dvylika plokščiaekranių kompiuterių. Toliame kambario kampe bibliotekos referentė pylėsi puodelin arbatos ir rengėsi pradėti darbo dieną.

— Labą rytą, — pratarė ji linksmu balseliu su britišku akcentu. Ji padėjo puodelį ir priėjo prie jų. — Gal galiu jums padėti?

— Ačiū, norėtume pagalbos, — atsakė Lengdonas. — Esu...

— Robertas Lengdonas, — maloniai nusišypsojo referentė. — Žinau, kas esate.

Akimirką Lengdonas išsigandęs pamanė, kad Fosas jo nuotrauką bus parodęs ir per Anglijos televiziją, bet bibliotekininkės šypsena bylojo ką kita.

Lengdonas vis dar nebuvo pripratęs prie tokių netikėtų akimirų, kai būdavo priverstas pasijusti įžymybe. Kita vertus, jeigu apskritai kas nors svetimas galėtų jį pažinti, tai pirmiausia religijotyros referentė.

— Pamela Getam, — pratarė bibliotekininkė tiesdama ranką. Ji atrodė draugiška, labai išsilavinusi, kalbėjo plaukiančiu malonių balsu. Ant kaklo kabo storastikliai akiniai raginiais rėmeliais.

— Malonu, — atsakė Lengdonas. — Čia mano draugė Sofi Nevė.

Moterys pasisveikino, ir Getam iškart vėl atsigręžė į Lengdoną.

— Nežinojau, kad atvyksite.

— Mes ir patys nežinojome. Jeigu jūsų labai nesutrukdytume, išties norėtume pasinaudoti jūsų pagalba ir paieškoti šiek tiek informacijos.

Getam atrodė kiek dvejojanti.

— Paprastai teikiame paslaugas tik iš anksto gavę prašymus ar siuntimus, na, žinoma, nebent esate kokio nors koledžo žmogaus svečias.

Lengdonas papurtė galvą.

— Deja, atvykome niekam nieko nepranešę. Vienas mano bičiulis apie jus atsiliepia labai šiltai. Tikriausiai pažįstate serą Li Tibingą? — tardamas šį vardą Lengdonas pajuto, kaip iš skausmo jam gniaužia galugerkį. — Jis yra karališkasis britų istorikas.

Dabar Getam veidas pragiedrėjo, ji nusijuokė.

— O, dangau, taip. Koks žmogus! Tikras fanatikas! Kad ir kada jis ateitų, visada ieško to paties. Gralis. Gralis. Gralis. Galiu prisiekti, tas žmogus greičiau numirs, nei liausis ieškojęs, — ji mirktelėjo. — Turėdamas tiek daug laiko ir pinigų gali sau leisti tokią prabangą, tiesa? Jis yra nepailstantis don kichotas.

— Ar galime tikėtis, kad sutiksime mums padėti? — paklausė Sofi. — Reikalas gana svarbus.

Getam apsidairė po tuščią biblioteką, o paskui jiems abiem mirktelėjo.

— Na, tikriausiai negalėčiau tvirtinti, jog dabar esu per daug užimta, tiesa? Nemanau, kad kas nors būtų labai nepatenkintas, kol registruositės. Kas jus domina?

— Mėginame surasti vieną kapą, esantį Londone.

Getam vėl suabejojo.

— Jų yra apie dvidešimt tūkstančių. Gal pasakytumėte ką nors konkrečiau?

— Tai riterio kapas. Vardo nežinome.

— Riterio. Šitai gerokai susiaurina paieškos tinklą. Deja, ir to nepakanka.

— Mažai turime informacijos apie riterį, kurio ieškome, — pasakė Sofi, — bet čia yra tai, ką žinome.

Ji padavė Getam popieriaus lapelį, kur buvo užrašytos tik dvi pirmosios eilėraščio eilutės.

Kiek pasvarstę, ar vertėtų pašaliniam žmogui parodyti visą eilėraštinę, Lengdonas su Sofi nutarė, jog parodys tik pirmąsias dvi eilėraščio eilutes — tas, kuriose rašoma apie riterį. Sofi tai pavadino kamerine kriptografija. Kai žvalgybos agentūra gaudavo kokį nors šifrą, koduojantį svarbią informaciją, kiekvienas

kriptografas gaudavo tik vieną šifro atkarpą ir darbuodavosi atskirai. Taigi perpratęs kodą nė vienas kriptografas nesužinodavo viso iššifruotos žinutės teksto.

Šiuo atveju, galima sakyti, jie ėmėsi perdėto atsargumo. Net ir tada, jeigu bibliotekininkė pamatytų visą eilėraščio tekstą, identifikuotų riterio kapą ir žinotų, kokios puošmenos trūksta, be kriptekso tokia informacija būtų bevėrtė.

Garsaus amerikiečių mokslininko akyse Getam matė aiškią nekantrą; galėjai numanyti, kad jam gyvybiškai svarbu greitai surasti šį kapą. Jį lydinti žaliaakė moteris taip pat, atrodo, nenustygsta vietoje.

Sutrikusi Getam užsidėjo akinius ir ėmė skaityti ką tik paduotą lapelį.

Jis Londone atgulęs po žeme
Tik popiežiaus įtūžusio valia.

Ji pažvelgė į savo svečius.

— Kas tai? Kokio nors Harvardo kurmio medžioklė?

Lengdonas per jėgą nusijuokė.

— Taip, galima sakyti ir taip.

Getam nutilo pajutusi, jog tikrai kažko nesupranta. Vis dėlto tekstas ją suintrigavo, ir ji ėmė atidžiai svarstyti perskaitytas eilutes.

— Kaip teigia rimuotos eilutės, riteris padarė kažką, kas nepatiko Dievui, tačiau popiežius buvo toks geras, kad palaidojo jį Londone.

Lengdonas linktelėjo.

— Ar šitai jums ką nors sako?

Getam priėjo prie vieno iš kompiuterių.

— Ekspromtu nieko negaliu pasakyti, bet pažiūrėkime, ką galėtume rasti duomenų bazėje.

Pastaruosius du dešimtmečius Karaliaus koledžo Sisteminės teologijos tyrimų institutas naudojo tiek optinio pobūdžio programine įranga, tiek lingvistinėmis vertimo priemonėmis, kad pervestų į skaitmenines sistemas ir sukataloguotų milžinišką tekstų kolekciją — religijos enciklopedijas, religines biografijas, tuzinais kalbų parašytus šventuosius raštus, istorijas, Vatikano laiškus, dvasininkų dienoraščius ir visa, ką galima laikyti rašiniiais apie žmogaus dvasingumą. Kadangi dabar didžioji kolekcija saugoma bitų ir baitų forma, o ne paprastų puslapių pavidalu, duomenis pasiekti yra kur kas lengviau.

Įsitaisiusi prie vieno kompiuterio Getam peržvelgė popieriaus lapelį ir ėmė rinkti tekstą.

— Iš pradžių mes ieškosime paprasčiausiai įvedę kelis svarbiausius raktinius žodžius ir žiūrėsime, ką gausime.

— Ačiū.

Getam surinko kelis žodžius:

LONDONAS, RITERIS, POPIEŽIUS

Paspaudusi paieškos mygtuką ji girdėjo, kaip galinga sistema tyliai burzgia „vartydama“ duomenis 500 MB/s greičiu.

— Paprašiau, kad sistema mums surastų dokumentus, kurių tekstuose minimi šie visi trys raktiniai žodžiai. Gausime daugiau informacijos, nei norime, bet nuo to jau galima pradėti.

Ekrane jau matėsi pirmieji paieškos rezultatai.

Popiežiaus paveikslai. Portretai iš sero Džošua Reinoldso kolekcijos. Londono universiteto spaustuvė.

Getam papurtė galvą,

— Žinoma, ieškote ne to.

Ji perskaitė kitą eilutę.

Aleksandro Poupo Londono raštai;*
G.Vilsonas Naitas.

Bibliotininkė ir vėl papurtė galvą.

Kompiuterinė sistema „sukosi“ vis greičiau ir greičiau. Ekrane pasirodė tuzinai tekstų, daugelis iš jų buvo apie aštuoniolikto amžiaus britų rašytoją Aleksandrą Poupą, kurio šmaikšti antireliginė epinė poezija kodavo daugybę užuominų į riterius ir Londoną.

Getam paskubom metė žvilgsnį į ekrano apačioje sužymėtus skaičiukus. Apskaičiavus dabar rodomą siūlomų temų skaičių ir jį padauginus iš likusių sistemos siūlomos informacijos procentų, galima apytiksliai sužinoti, kiek informacijos tikėtina gauti. Patikrinus būtent šią paiešką pasirodė, jog šia konkrečia tema duomenų sukaupta nepaprastai daug.

Bendras siūlomų temų skaičius: 2 692

— Reikėtų paiešką labiau sukonkretinti, — Getam liovėsi ieškoti. — Ar apie tą kapą tik tiek informacijos ir teturite? Gal dar ką nors galėtume pridurti?

Lengdonas pažvelgė į Sofi Nevė, o ši dvejojo.

Tai ne kokio nors kurmio medžioklė, nujautė Getam. Ji girdėjo pašnibždom sklidusius gandus apie praėjusių metų Roberto Lengdono vizitą į Romą. Šiam amerikiečiui buvo garantuota galimybė apsilankyti pačioje slapčiausioje pasaulyje bibliotekoje — slaptuosiuose Vatikano archyvuose. Ji svarstė, kokios paslaptys Lengdonui paaiškėjo viešint toje bibliotekoje; ar dabartinės desperatiškos paslaptingojo kapo Londone paieškos gali kaip nors sietis su informacija,

* *Angl.* Alexander Pope — anglų poetas ir *angl.* pope — popiežius — rašoma taip pat. *Vert.*

kurią jis gavo Vatikane. Getam jau seniai dirbo bibliotekininke, todėl žinojo, kad dažniausiai pasitaikanti priežastis, dėl kurios žmonės atvyksta į Londoną ieškoti kunigaikščių, yra Gralis.

Getam nusišypsojo ir pasitaisė akinius.

— Jūs — Li Tibingo bičiuliai, esate Anglijoje, ieškote riterio, — prabilo ji susiėmusi rankas. — Galiu daryti vienintelę prielaidą, kad atvykote Gralio klausimu.

Lengdonas su Sofi sutrikę apsikeitė žvilgsniais.

Getam nusijuokė.

— Mano bičiuliai, ši biblioteka ir yra svarbiausia Gralio ieškotojų stovykla. Li Tibingas yra vienas iš jų. Kaip būtų gerai, kad už kiekvieną rožės, Marijos Magdalietės, Sangrelis, Merovingų, Siono vienuolyno ir taip toliau, ir taip toliau, paiešką man sumokėtų po šilingą. Visiems patinka konspiracija, — ji nusiėmė akinius ir pažvelgė jiems į akis. — Man reikia daugiau informacijos.

Tyloje Getam juto, kad jos svečių troškimas viską laikyti paslapyje po truputį užleidžia vietą troškimui greičiau sužinoti rezultatus.

— Štai, — neatlaikė Sofi. — Čia yra viskas, ką žinome.

Pasiskolinusi iš Lengdono tušinuką, popieriaus skiautėje ji užrašė dar dvi eilėraščio eilutes ir padavė skiautę Getam.

Ieškoti reikia kapo puošmenos:
Vaisingas Rožės iščias ji bylos.

Getam pati sau nusišypsojo. *Tikrai apie Gralį*, pamanė ji, užfiksavusi užuominas į rožę ir vaisingas iščias.

— Galiu jums padėti, — pratarė ji pakėlusiu lapelio akis. — Gal galėčiau paklausti, iš kur gavote šias eilutes? Kodėl ieškote puošmenos?

— Taip, paklausti galite, — draugiškai šypsodamasis pasakė Lengdonas, — bet tai ilga istorija, o mes turime labai mažai laiko.

— Visa tai skamba kaip mandagus prašymas nekišti nosies į svetimus reikalus.

— Mes amžinai liktume jums skolingi, Pamela, — pratarė Lengdonas, — jeigu galėtumėte paaiškinti, kas yra tasai kunigaikštis ir kur jis palaidotas.

— Labai gerai, — atsakė Getam vėl rinkdama tekstą. — Pamėginsiu. Jeigu jūsų klausimas susijęs su Graliu, turėtume paieškoti tarp raktinių Gralio žodžių. Įvesiu dar vieną „kaimynystės“ parametą ir neieškosiu kaip pavadinimo. Tada informacija susiaurės iki tokių atkarpų, kuriose visi tekste pasitaikantys raktiniai žodžiai parašyti greta su Graliu susijusių žodžių.

*Ieškoti: RITERIS,
LONDONAS, POPIEŽIUS, KAPAS*

*Dažniausiai pasitaikę gretimi žodžiai, peržvelgus 100 žodžių:
GRALIS, ROŽĖ, SANGRELIS, TAURĖ*

— Kiek ilgai užtruksime? — paklausė Sofi.

— Kalbate apie kelis šimtus terabaitų ir platesnes nuorodas? — blykstelėjo akimis Getam spausdama paieškos mygtuką. — Vos penkiolika minučių.

Lengdonas ir Sofi nieko neatsakė, bet Getam pajuto, jog ši laiko atkarpėlė jiems pasirodė kaip amžinybė.

— Gal arbatos? — Getam atsistojo ir nuėjo prie puodelio, kur jau anksčiau buvo įsipylusi arbatos. — Li tikrai mėgsta mano paruoštą arbatą.

93 S K Y R I U S

LONDONO *Opus Dei* centras — tai kuklus plytinis pastatas, esantis Ormkorto gatvėje penki, atsigręžęs į šiaurinę Kensingtono sodų alėją. Silas čia niekada nebuvo lankęsis, bet pėsčias eidamas prie pastato jautė, jog čia tikrai ras prieglobstį ir pastogę. Nors ir lijo, Remi jį išleido tolėliau, kad pagrindinėse gatvėse niekas nepamatytų limuzino. Lietus Silui netrukdė. Lietus nuplauna.

Paklausęs Remi pasiūlymo, Silas gerai nušluostė ginklą ir jo atsikratė — prakišo pro groteles ir numetė į kanalizaciją. Jis džiaugėsi atsikratęs ginklo, pajuto palengvėjimą. Tebeskaudėjo kojas, kurios tiek laiko buvo surištos, bet teko patirti ir daug smarkesnį skausmą. Vis dėlto Silas mąstė apie Tibingą, kuri Remi paliko surištą limuzino gale. Britas neabejotinai kenčia iki dabar.

— Ką su juo darysi? — paklausė Silas bendrininko jiems važiuojant.

Remi gūžtelėjo pečiais.

— Tai nuspręš Mokytojas.

Jo balse nuskambėjo keista gaidelė, bylojanti apie baigtį.

Kai Silas priartėjo prie *Opus Dei* pastato, lietus dar labiau sustiprėjo ir, sunkdamasis pro drabužį, dilgino vakarykštes žaizdas. Jis buvo pasirengęs pamiršti jau praėjusių dvidešimt keturių valandų nuodėmes ir nuskaidrinti sielą. Darbas jau atliktas.

Perėjęs nedidelį kiemelį ir pasiekęs lauko duris Silas nenustebo, kad šios neužrakintos. Jis pravėrė duris ir įžengė į minimalistinio stiliaus fojė. Silui atsistojus ant kilimo antrame aukšte pasigirdo prislopintas elektroninis skambutis. Tokiose patalpose skambutis — įprastas dalykas, nes šių namų gyventojai didesnę dienos dalį praleidžia savo kambariuose besimelsdami. Silas girdėjo, kaip viršuje kažkas vaikščiojo girgždindamas medines grindis.

Laiptais nusileido apsiaustu apsigobęs žmogus.

— Gal galiu kuo padėti?

Jo akys buvo labai geros; atrodė, kad jis nė nepastebėjo trikdančios Silo išvaizdos.

—Dėkoju. Mano vardas Silas. Aš esu *Opus Dei* narys.

—Amerikietis?

Silas linktelėjo.

—Šiame mieste būsiu tik vieną dieną. Gal galėčiau čia pailsėti?

—Net nereikia klausti. Trečiame aukšte yra du tušti kambariai. Gal atnešti arbatos ir duonos?

—Dėkoju.

Silas jautėsi išbadėjęs.

Užlipęs laiptais į kuklų kambarį su vienu langu, jis nusivilkė šlapią drabužį ir likęs su vienais apatiniais atsiklaupė pasimelsti. Girdėjo, kaip prie durų priėjo šeimininkas ir padėjo ant grindų padėklą. Baigęs melstis Silas suvalgė atneštą maistą ir atsigulė miegoti.

Apačioje, trimis aukštais žemiau, suskambo telefonas. Atsiliepė *Opus Dei* narys, pasitikęs Silą.

—Skambina iš Londono policijos, — pasakė skambinantysis. — Mes ieškome albinoso vienuolio. Turime žinių, kad jis gali būti pas jus. Gal matėte jį?

Šeimininkas nepaprastai nustebo.

—Taip, jis čia. Ar kas nors atsitiko?

—Ar jis ir dabar pas jus?

—Taip, jis viršuje, meldžiasi. Kas čia dedasi?

—Tegu jis ir būna ten, kur yra dabar, — paliepė pareigūnas. — Niekam nieko nesakykite. Aš tuoj pat siunčiu savo žmones.

94 SKYRIUS

Šv. JOKŪBO parkas yra žalumos salelė Londono vidury; tai viešasis parkas, besiribojantis su Vestminsterio, Bakingamo ir Šv. Jokūbo rūmais. Kažkada šis parkas priklausė karaliui Henrikui VIII; jis ten apgyvendino elnių, kuriuos medžiodavo, o dabar Šv. Jokūbo parkas yra atviras visuomenei. Saulėtomis popietėmis londoniškai išskylauja gluosnių pauksmėje ir maitina tvenkiniuose apsigyvenusius pelikanus, kurių protėvius Karoliui II padovanojo rusų ambasadorius.

Šiandieną Mokytojas nematė jokių pelikanų. Vėjuotas oras nuo jūros atgynė žuvėdras. Vejos buvo sėte nusėtos šių paukščių — šimtai baltų kūnelių, žvelgiančių viena kryptimi, kantriai kentė drėgną vėją. Nepaisant rytinio rūko, žvelgiant iš parko vėrėsi puikūs vaizdai — Parlamento rūmai ir Big Benas. Žvelgdamas per vejomis apžėlusias atšlaites, ančių tvenkinį ir grakščius verkiančių

gluosnių siluetus Mokytojas matė statinio, kuriame yra riterio kapas, bokštų smailes; būtent dėl šio statinio jis ir nurodė atvykti Remi į parką.

Kai Mokytojas priėjo prie jau laukiančio limuzino priekinių durelių, Remi pasilenkė ir jas atidarė. Mokytojas dar lūkuriavo — nelipo vidun, tik gurkštelėjo iš konjako gertuvėlės, kurią nešiojosi su savimi. Paskui, perbraukęs ranka per burną, atsisėdo šalia Remi ir uždarė dureles.

Remi laikė kertinį akmenį kaip trofėją.

— Mes vos jo nepraradome.

— Gerai padirbėjai, — pasakė Mokytojas.

— *Mes* gerai padirbėjome, — atsakė Remi ir perleido kertinį akmenį į nekantraujančias Mokytojo rankas.

Kuri laiką Mokytojas gėrėdamasis žvelgė į trofėjų.

— O ginklas? Tu jo nebeturi?

— Padėjau atgal į skyrelį, kur ir radau.

— Puiku.

Mokytojas dar kartelį gurkštelėjo konjako ir padavė gertuvėlę Remi.

— Išgerkime už sėkmę. Pabaiga nebetoli.

Dėkingas Remi paėmė gertuvėlę. Konjakas jam pasirodė keistai sūrus, bet Remi į tai nekreipė dėmesio. Jiedu su Mokytoju dabar — tikri partneriai. Jis pats jautėsi taip, tarsi būtų įveikęs aukštesnę savo gyvenimo pakopą. *Daugiau niekada nebebūsiu tarnas*. Pažvelgęs į krantinę ir tvenkinį su antimis Remi pasijuto taip, tarsi *Château Villette* būtų nutolusi už begalybės mylių.

Dar kartelį gurkštelėjęs iš gertuvėlės Remi pajuto, kaip konjakas ima šildyti kraują. Tačiau galugerklyje ši šiluma po truputį ėmė virsti nemaloniu sviliniu. Jau galuodamasis, jausdamas nenumaldomą peršulį Remi atleido kaklaraišti; jis atidavė gertuvėlę Mokytojui.

— Tikriausiai man jau gana, — pralemeno jis.

Imdamas iš jo gertuvėlę Mokytojas pasakė:

— Remi, kaip pats žinai, esi vienintelis, pažįstantis mane iš veido. Aš tavimi nepaprastai pasitikėjau.

—t Taip, — tarstelėjo Remi dar ir dar daugiau atleido kaklaraišti jusdamas vis' labiau kylantį karštį. — Ir žinios apie jūsų tapatybę kartu su manimi nueis į kapus. Mokytojas kurį laiką tylėjo.

— Tikiu tavim.

Įsidėjęs į kišenę gertuvėlę ir kertinį akmenį Mokytojas ištiesė ranką ir, atidaręs limuzinę įrengtą uždara skyrelį, pasiėmė mažąjį revolverį. Akimirka Remi pajuto užplūstant baimę, bet Mokytojas paprasčiausiai įsidėjo ginklą į kelnių kišenę.

Ką jis daro? Staiga Remi pasijuto pilamas prakaito.

— Žinau, kad pažadėjau tau laisvę, — pasakė Mokytojas; jo balse nuskambėjo apgailestavimas. — Bet, atsižvelgdamas į susiklosčiusias aplinkybes, padariau geriausia, ką buvo galima padaryti.

Legaliudesui dar smarkiau ėmė gniaužti gerklę, jis pats pasijuto, tarsi būtų purtomas žemės drebėjimo. Buvęs tarnas pasviro į priekį ir užkrito ant vairo, paskui, pajutęs, jog susiaurėjusią trachėją kyla nenumaldomas šleikštulys, čiupo sau už gerklės. Tada pamėgino riktelėti, bet gergždžiančio balso nesigirdėjo net visai šalia automobilio. Dar jis suprato, kodėl konjakas buvo sūrus.

Mane žudo!

Negalėdamas patikėti Remi atsigrėžė į Mokytoją. Šis visai ramiai sėdėjo greta ir, įbedęs žvilgsnį tiesiai prieš save, žvelgė pro langą. Remi ėmė trūkti kvaipo, vaizdas akyse susiliejo. *Dėl jo padariau viską, kas tik įmanoma! Kaip jis taip galėjo!* Remi taip niekada ir nesužinos, ar Mokytojas jau iš pradžių ketino jį nužudyti, ar prarado pasitikėjimą tik dėl jo elgesio Templio bažnyčioje. Remi juto siaubą ir įtūžį. Norėjo mestis ant Mokytojo, bet stingstantis kūnas vos begalėjo pajudėti. *Aš jums taip pasitikėjau!*

Remi mėgino pakelti sugniaužtus kumščius ir nuspausti automobilio signalą, bet tik nuslydo į šoną ir pasitiesė šalia Mokytojo, susiėmęs rankomis gerklę. Lietus dar labiau įsismarkavo. Remi jau beveik nebematė, bet trokštančios deguonies jo smegenys iš paskutiniųjų stengėsi išsaugoti blaivaus proto likučius. Iš lėto temstant visam pasauliui Remi Legaliudesas galėjo prisiekti, kad girdi švelnią Rivjeros bangų mūšą.

Mokytojas išlipo iš limuzino ir labai apsidžiaugė pamatęs, kad nėra nieko, kas žiūrėtų į šią pusę. *Neturėjau pasirinkimo*, tarė jis sau stebėdamasis, kad visai nesikremta dėl to, ką visai neseniai padarė. *Remi pats pasirinko tokią lemtį.* Mokytojas visą laiką baiminosi, kad pasibaigus šiai misijai nereikėtų Remi eliminuoti, bet kai jis taip išūiliai pasirodė Templio bažnyčioje, būtinybė jį pašalinti pasidarė tiesiog neišvengiama. Netikėtas Roberto Lengdono vizitas *Château Villette* Mokytojui pasirodė ir kaip palankus atsitiktinumas, ir kaip sudėtinga dilema. Lengdonas atsigabeno kartinį akmenį tiesiai ten, kur koncentravosi visos atliekamos operacijos veiksmas; šitai maloniai nustebino. Tačiau ant jų buvo užsiundyta policija. Visoje *Château Villette*, taip pat ir šalinėje įrengtame pasiklausymo poste, kur Remi dirbo žvalgo darbą, pilna jo pirštų atspaudų. Mokytojas džiaugėsi, kad labai stengėsi nepainioti savo ir Remi reikalų. Niekas nė nepagalvos apie Mokytoją, nebent būtų galėjęs viską išplepėti Remi, bet dabar šitai jau nebegresia.

Dar vienas siūlo galas pašalintas, pamanė Mokytojas slinkdamas galinių limuzino durų link. *Policija nė nenumanys, kas nutiko... nėra jokio gyvo liudininko, galinčio ką nors papasakoti.* Dar kartą apsižvalgęs, kad įsitikintų, jog niekas nemato, Mokytojas atidarė dureles ir įlipo į erdvų limuzino galą.

Po kelių minučių Mokytojas jau žingsniavo per Šv. Jokūbo parką. *Dabar lieka tik du žmonės. Lengdonas ir Nevė.* Su jais bus sudėtingiau. Bet įmanoma. Tačiau šiuo metu Mokytojas turi sutelkti visą dėmesį į kriptę.

Pergalingai apžvelgęs parką, jis jau matė savosios kelionės tikslą. *Jis Londone atgules po žeme.* Vos išgirdęs eilėraščių Mokytojas jau žinojo atsakymą. Vis dėlto nieko keista, kad kitiems jis neatrodo aiškus. *Nors ir negarbingai, bet tapau pranašesnis.* Daugelį mėnesių klausydamasis Sonjero — didžiojo magistro — kalbų Mokytojas girdėjo ne kartą minint šį garsųjį riterį, ir jam būdavo reiškiamą ne menkesnė pagarba nei Leonardui da Vinčiui. Eilėraščio užuomina į riterį — neįtikėtina paprasta; čia reikėtų atiduoti pagarbą Sonjero sąmojui. Bet vis dėlto tai, koku būdu šis kapas galėtų atskleisti slaptažodį, lieka paslaptis.

Ieškoti reikia kapo puošmenos.

Mokytojas miglotai prisiminė šio garsiojo kapo nuotrauką, ypač labiausiai išsiskiriantį objektą — *didžiulį rutulį*. Milžiniška sfera, pridengianti kapą, — beveik tokia pat didelė, kaip ir patsai kapas. Šis rutulys Mokytojui suteikė ir drąsinančių, ir problemiškų minčių. Viena vertus, šią detalę galima traktuoti kaip savotišką raktą, kita vertus, kaip sakoma eilėraštyje, visai dëlionei trūksta vienos detalės — rutulio, kuris *turėtų, būti* ant kapo... taigi esamas rutulys negali būti minimas. Mokytojas vylėsi, kad labai atidžiai apžiūrėjęs kapą atsakymą išsiaiškins.

Lietus vis stiprėjo; norėdamas apsaugoti kriptę nuo drėgmės, Mokytojas įkišo jį giliai į dešinę kišenę. Kairiojoje kišenėje rūpestingai slėpė mažąjį revolverį. Po kelių minučių jis įžengė į tylų didingiausio Londone devynių šimtų metų senumo statinio šventorių.

Kaip tik tada, kai Mokytojas pasislėpė nuo lietaus, vyskupas Aringarozas išėjo į lietu ir pasirodė aplytame Biginhilo aerodromo nusileidimo take. Išlipęs iš mažojo lėktuvėlio, mėgindamas apsisaugoti nuo šaltos drėgmės, jis suposi į sutaną. Vyskupas vylėsi, kad jį sutiks kapitonas Fisas. Tačiau prie jo priėjo jaunas britų policijos pareigūnas, prisidengęs skėčiu.

— Vyskupas Aringarozas? Kapitonas Fisas turėjo išvykti. Jis manęs paprašė jus pagloboti ir patarė man nuvežti jus į Skotland Jardą. Jo manymu, ten būsią saugiausia.

Saugiausia? Aringarozas pažvelgė į rankoje suspaustą sunkų lagaminą, prikimštą Vatikano obligacijų, kurias buvo beveik pamiršęs.

— Taip, dėkoju.

Svarstydamas, kur galėtų būti Silas, vyskupas įlipo į policijos automobilį. Po kelių minučių policijos skaitytuvas pateikė atsakymą. *Ormkorto penki.*

Aringarozas akimirksniu pažino adresą.

Opus Dei centras Londone. Jis atsigręžė į vairuotoją.

— Kuo greičiau vežkite mane tiesiai ten!

95 S KYRI U S

Vos PRADĖJUS paiešką, Lengdonas įbedė akis į kompiuterio ekraną.

Penkios minutės. Tik du blokai informacijos. Abu nesusiję.

Jis jau ėmė nerimauti.

Pamela Getam buvo gretimame kambaryje ir ruošė karštus gėrimus. Lengdonas su Sofi neapdairiai pasielgė Getam pasiteiravę, ar vietoj arbatos nepasiūlytų lašelio kavos; iš kitame kambaryje pasigirdusių mikrobangės pyptelėjimų Lengdonas įtarė, kad jų prašymas bus išpildytas, ir jie gaus tirpios *Nescafé*.

Galiausiai kompiuteris linksmi suzvimbė.

— Atrodo, kad sulaukėte dar vieno bloko, — iš kito kambario šūktelėjo Getam. — Koks pavadinimas?

Lengdonas nužvelgė ekraną.

Gralio alegorija viduramžių literatūroje: „

Traktatas apie serą Gaveiną ir Žaliąjį riterį“

— Alegorija apie Žaliąjį riterį, — šūktelėjo jai Lengdonas.

— Nieko gera, — atsiliepė Getam. — Tikrai nedaug mitologinių žaliųjų milžinų palaidota Londone.

Lengdonas ir Sofi kantriai sėdėdami priešais ekraną sulaukė dar dviejų abejotinų blokų. Dar kartą suzvimbęs kompiuteris pateikė gana netikėtą pasiūlymą.

DIE OPERN VON RICHARD WAGNER

— Vagnerio operos? — paklausė Sofi.

Laikydama pakelį tirpios kavos Getam dirstelėjo per duris.

— Keistas sutapimas. Ar Vagneris buvo riteris?

— Ne, — atsakė Lengdonas, staiga keistai suintriguotas. — Bet jis buvo gerai žinomas laisvasis masonas. *Kaip ir Mocartas, Bethovenas, Šekspyras, Geršvinas, Houdinis ir Disnėjus.*

Apie masonų ir riterių tamplierių, Siono vienuolyno ir Šventojo Gralio ryšius prirašyti ištisi tomai.

— Norėčiau apie tai paskaityti. Kaip galėčiau pamatyti visą tekstą?

— Jums nereikia viso teksto, — atsakė Getam. — Spustelėkite ties hiperteksto pavadinimu. Kompiuteris jums pateiks raktinių žodžių blokus kartu su

prieš juos einančiu vienu žodžiu ir trim po jų einančiais žodžiais, kad būtų aiškesnis kontekstas.

Lengdonas, pernelyg nesigilindamas į tai, ką pasakė bibliotekininkė, spustelėjo pelės klavišą.

Pasirodė naujas langas.

...mitologinis **riteris**, vardu Parsifalis, kuris...
 ...metaforiškas **Gralio** klausimas, kuris vargiai...
 ...kuris **Londono** filharmonijoje parodytas 1855-aisiais...
 ...Rebeka **Poupo** didžiojoje antologijoje, Mergelės...
 ... Vagnerio **kapas** Bairoite, Vokietijos mieste

— Ne tas Poupas*, — nusivylęs tarstelėjo Lengdonas, tačiau nustebo pamatęs, kaip paprasta naudotis šia sistema. Jam pakako raktinius žodžius išvysti tam tikrame kontekste, kad prisimintų, jog Vagnerio opera „Parsifalis“ — tai duoklė Marijos Magdalietės ir Jėzaus Kristaus kraujo giminei; toji istorija pridengta pasakojimu apie tiesos ieškančią jaunąją riterį.

— Turėkite kantrybės, — ramina mai pasakė Getam. — Tai tarsi žaidimas su skaičiais. Tegu mašina pati pasirenka.

Per kelias kitas minutes kompiuteris pasiūlė dar daugiau Gralio užuominų, įskaitant ir tekstą apie trubadūrus — garsiuosius prancūzų klajoklius dainius ministrelis. Lengdonas žinojo, jog tai, kad žodžių *ministrelis* ir *ministras* šaknys yra tos pačios, nėra sutapimas. Trubadūrai buvo keliaujantys Marijos Magdalietės bažnyčios tarnai, arba „ministrai“; norėdami tarp paprastų žmonių paskleisti istoriją apie šventąją moteriškumą, jie telkėsi į pagalbą muziką. Iki šių dienų trubadūrai dainuoja dainas, aukštinančias „mūsų Ponios“** dorybes; tai giesmės apie paslaptinę gražuolę moterį, kuriai jie pasižadėję amžiams.

Lengdonas susidomėjęs peržvelgė hipertekstą, bet nieko nerado.

Kompiuteris vėl suzvimbė.

KUNIGAİKŠČIAI, APGAVIKAI, POPIEŽIAI IR PENKIAKAMPĖS: ŠVENTOJO GRALIO ISTORIJA PAGAL TARO KORTAS

— Nieko keista, — pratarė Lengdonas kreipdamasis į Sofi. — Kai kurie mūsų pateikti raktiniai žodžiai atitinka kortų pavadinimus, — jis uždėjo ranką ant pelės ir spustelėjo ties siūlomu susijusiu įrašu. — Nežinau, Sofi, ar jūsų senelis buvo užsiminęs žaisdamas su jumis Taro kortomis, kad šis kortų žaidimas — tai savotiškas katekizmas, pasakojantis apie Prarastąją Nuotaką ir ją pavergusią Piktąją Bažnyčią.

Sofi nepatikliai nužvelgė Robertą.

— Nieko apie tai nežinau.

* Turimas omeny popiežius — „a Pope“. Vert. "

Angl. *our Lady* reiškia ir Dievo Motiną. Vert.

— Štai kaip viskas yra. Mokydami šių tiesų, pasitelkę metaforišką žaidimą, Gralio sekėjai mėgino nusišluoti savo žinias nuo budrios Bažnyčios akies.

Lengdonas dažnai galvodavo, kiek dabartinių kortų lošėjų žino, kad keturių rūšių kortos — pikai, širdys, kryžiai ir būgnai — yra su Graliu susiję simboliai, tiesiogiai kilę iš keturių Taro kortų rūšių — kardų, taurių, skeptrų ir penkiakampių.

Pikai kažkada buvo kardai — ašmenys. Vyrishkumas.

Širdys buvo taurės — moteriškumas.

Kryžiai buvo skeptrai — karališkoji linija. Klestinčios valdžios simbolis.

Būgnai buvo penkiakampės — deivė. Šventasis moteriškumas.

Po keturių minučių, kai Lengdonas jau buvo pradėjęs rimtai baimintis, kad jie neras to, dėl ko čia atėjo, kompiuteris pateikė dar vieną nuorodą.

„Genijaus traukos galia“:

Šiuolaikinio riterio biografija

— „Genijaus traukos galia“? — šūktelėjo Lengdonas Pamelai Getam. — Šiuolaikinio riterio biografija?

Getam vėl kyštelėjo galvą pro duris.

— Kiek jis šiuolaikinis? Tik nepasakokite, jog tai jūsiškis seras Rudis Džulianis. Asmeniškai man atrodo, kad jis šiek tiek netinka prie bendro konteksto.

Lengdonas savo ruožtu taip pat abejojo dėl neseniai išvesto į riterius sero Miko Džagerio, bet jis nemanė, kad būtų deramas metas diskutuoti apie dabartinę britų riterystės politiką.

— Pasižiūrėkim.

Lengdonas „išsikvietė“ raktinių žodžių hipertekstą.

...gerbiamas **riteris**, seras Izaokas Niutonas...

nutiko **Londone** 1727-aisiais metais ir...

...jo **kapas** yra Vestminsterio abatijoje...

...Aleksandro **Poupo**, bičiulio ir kolegos...

— Manyčiau, „šiuolaikinis“ — tai sąlygiška sąvoka, — šūktelėjo Sofi Pamelai. — Tai sena knyga. Apie serą Izaoką Niutoną.

Getam tarpduryje papurtė galvą.

— Ne tas. Niutonas buvo palaidotas Vestminsterio abatijoje, anglų protestantizmo lopšyje. Niekaip negali būti, kad jo laidotuvėse būtų dalyvavęs katalikų popiežius. Gersite su grietinėle ir cukrumi?

Sofi linktelėjo.

Getam laukė.

— Robertai?

Lengdono širdis daužyte daužėsi. Jis pakėlė akis nuo ekrano ir atsistojo.

— Seras Izaokas Niutonas ir yra tasai riteris, kurio mums reikia.

Sofi liko sėdėti.

— Ką jūs sakote?

— Niutonas palaidotas Londone, — pasakė Lengdonas. — Jo darbuose ke-
liami nauji mokslai, smarkiai pykdę bažnyčią. Be to, jis buvo Siono vienuolyno
didysis magistras. Ko gi dar trūktų?

— Ko gi dar? — pakartojo Sofi rodydama į eilėrašį. — O kaip su popiežiaus
paminėjimu? Girdėjote, ką pasakė ponias Getam? Katalikų popiežius Niutono
nelaidojo..

Lengdonas vėl uždėjo ranką ant pelės.

— O kas ką nors sakė apie katalikų popiežių?

Jis spustelėjo ties žodžiu „Pope“, ir ekrane pasirodė visos sakiny.

Sero Izaoko Niutono laidotuvėse dalyvavo karaliai ir didikai,
taip pat jis buvo pagerbtas Aleksandro Poupo,
bičiulio ir kolegos, kuris, prieš užmesdamas ant kapo saują
žemių, paskaitė jaudinančią panegiriką.*

Lengdonas pažvelgė į Sofi.

— Jau antrajame bloke matėme mums reikalingą „popiežių“. Aleksand-
ras, — pasakė Lengdonas ir kiek patylėjo. — „A. Pope“.

Tik popiežiaus įtūžusio valia. Sofi

atsistojo; ji buvo priblokšta.

Žakas Sonjeras, daugiaprasmybių meistras, dar kartą įrodė, koks buvo bau-
ginamai protingas ir sumanus žmogus.

S K Y R I U S

SILAS KRŪPTELĖJĖS nubudo.

Jis nė nenutuokė, kaip ilgai miegojo ir kas jį pažadino. *Ar aš sapnavau?* Atsi-
sėdęs ant šiaudinio kilimėlio vienuolis įsiklausė į *Opus Dei* svečių namų tylą, kurią
trikdė tik kažkieno balsu besimeldžiančio aukštu žemiau esančiame kambaryje
tylus murmesys. Tokie garsai jam buvo pažįstami ir, atrodė, turėtų raminti.

* Sir Isaac Newton's būriai, attended by kings and
nobles, was presided over by Alexander Pope, friend
and colleague, who gave a stirring eulogy before
sprinkling dirt on the tomb.

Vis dėlto staiga ir netikėtai apėmė nerimas.

Atsistojęs Silas, dėvįs vienais apatiniais, priėjo prie lango. *Ar mane sekė?* Apačioje plytintis kiemas buvo tuščias, toks pats, kokį, matė čia įeidamas. Jis įsiklausė. Tyla. Bet kodėl man neramu? Silas jau seniai išmoko pasitikėti intuicija. Dar būdamas vaikas ir gyvendamas Marselio gatvėse, gerokai prieš kalėjimą ir prieš antrąjį gimimą iš vyskupo Aringarozos rankų, jis liko gyvas tik todėl, kad pasiklioję intuicija. Žvelgdamas pro langą Silas pamatė už gyvatvorės vos vos juoduojančius automobilio kontūrus. Ant automobilio stogo buvo pritvirtintas policijos sirenos švyturėlis. Koridoriuje sugirgždėjo grindų lenta. Krustelėjo durų velkė.

Instinktyviai sureagavęs Silas puolė per kambarį ir jau stovėjo tiesiai priešais duris, kai šios trinkelėjusios atsilapojo. Įsiveržęs policijos pareigūnas sumosavo ginklu į kairę ir į dešinę; iš pradžių jam pasirodė, kad kambarys tuščias. Kol susivokė, kur yra Silas, šis atgręžtu j duris pečiu numušė atskubantį antrą pareigūną. Kai atsisuko ir nusitaikė šauti pirmasis pareigūnas, Silas puolė jam į kojas. Ginklas iškrito, kulka praskriejo Silui virš galvos tuomet, kai šis kirtu pareigūnui į blauzdą. Pareigūnas griuvo ir trenkėsi į grindis galvą. Antrasis policininkas svirdinėdamas rengėsi žengti vidun, bet Silas spyrė jam į tarpkoją ir kliudamas už susirietusio iš skausmo „užpuoliko“ išvirto į koridorių.

Beveik nuogas, boluodamas albinoso kūnu, Silas skuodė laiptais žemyn. Jis suprato, kad yra išduotas, bet kas išdavikas? Atbėgęs į fojė jis pamatė, kad pro duris veržiasi dar daugiau policininkų, tad apsigrėžė ir nūrė į svečių namų gilumą. *Moterų išėjimas. Kiekviename Opus Dei pastate toks yra.* Pralėkęs siaurus koridorius Silas įsmuko į virtuvę, ten tarškindamas dubenis ir sidabro indus pralėkė pro išsigandusius darbininkus, panorusius išvengti pusnuogio albinoso ir davusius jam kelią, o paskui nūrė į tamsų koridorių, vedantį į katalinę. Dabar jis pamatė duris, kurių ieškojo: koridoriaus gale švytėjo išėjimą žyminti lemputė.

Visu greičiu pasileidęs pro duris, vienuolis išlėkė į lietu, nušoko nuo žemos laiptų aikštelės ir susidūrė su policininku, kuris, laiku nepastebėtas, priartėjo iš kitos pusės. Platus nuogas Silo petys didžiule jėga įsirėžė į policininko krūtincaulį. Jis partrenkė pareigūną ant grindinio ir visu svoriu užvirto ant jo. Policininko šautuvas nuskriejo šalin. Silas girdėjo, kaip koridoriumi rėkdami bėga vyrai. Kiek pasiridenęs jis spėjo pasičiupti nukritusį šautuvą kaip tik tą akimirką, kai pasirodė policininkai. Laiptuose nuaidėjo šūvis, tarp šonkaulių Silas pajuto svilinantį skausmą. Apimtas įniršio jis nusitaikė į visus tris pareigūnus ir ėmė įnirtingai šaudyti.

Tarsi iš niekur išniręs tamsus šešėlis palinko ties Silu iš už nugaros. Nuogas jo pečius piktai sučiupusios rankos, atrodo, buvo sutelkusios paties velnio jėgą. Vyras suriaumojo į ausį: ŠILAI, NE!

Tačiau Silas apsigrėžė ir iššovė. Dviejų vyrų akys susitiko. Vyskupui Aringarozai krintant ant žemės siaubo apimtas Silas ėmė rėkti.

97 S K Y R I U S

VESTMINSTERIO VIENUOLYNĖ, populiariai vadinamajame abatija, palaidota ar įamžinta daugiau nei trys tūkstančiai žmonių. Milžiniškame akmeniniame interjere ilsisi daugybė karalių, valstybės vyrų, mokslininkų, poetų ir muzikų palaikų. Jų kapai, surikiuoti nišose ir alkovose, tęsiasi nuo paties garbingiausio karališkojo kapo-mauzoliejaus, kuriam paskirta atskira privati koplyčia, — prabangaus karalienės Elžbietos I sarkofago, — iki kukliausių antkapinių lentelių, kurių įrašai, neatlaikę šimtmečius trukusio nuolatinio lankytojų srauto judėjimo, beveik išsityrę: gali tik įsivaizduoti, kieno palaikai ilsisi po tavo kojomis.

Vestminsterio vienuolynas suprojektuotas didžiųjų Amjeno, Šartro ir Kenterberio katedrų stiliumi. Ši šventykla nėra nei katedra, nei parapijos bažnyčia. Ji yra laikoma *ypatingąja karališkąja* institucija, pavaldžia tik valdovui. Nuo Viljamo Užkariautojo karūnavimo dienos per 1066-ųjų Kalėdas ši nuostabi šventovė buvo daugybės karališkųjų ceremonijų ir valstybinės reikšmės įvykių liudininkė, čia vyko Eduardo Išpažinėjo kanonizavimas, princo Andriaus ir Saros Fergiuson vedybos, Henriko V, karalienės Elžbietos I ir Velso princesės Dianos laidotuvės.

Tačiau Roberto Lengdono senoji abatijos istorija nėra niek nedomino; jam rūpėjo tik vienas įvykis — britų riterio sero Izaoko Niutono laidotuvės.

Jis Londone atgulęs po žeme.

Didžiosios atviros galerijos šiaurine nava skubančius Lengdoną ir Sofi pasitikę sargybiniai mandagiai paprašė praeiti pro naujausią abatijos įrenginį — didžiulį metalo detektorį; tokie dabar įrengti beveik visuose istorinės reikšmės Londono statiniuose. Abu lankytojai praėjo pro detektorių nesukėlę triukšmo ir skubėjo toliau abatijos link.

Peržengęs Vestminsterio vienuolyno slenkstį Lengdonas pajuto, kaip staiga išgaravo visas išorinis pasaulis. Nei gatvės eismo triukšmo, nei lietaus šnarėjimo. Tik kurti tylą, tarsi virpanti, kurianti paties su savimi besišnabždančio statinio iliuziją. Lengdono ir Sofi akys, kaip daugumos lankytojų, iškart pakilo aukštyn, kur virš galvų plytėjo svaiginančios šventyklos erdvės. Pilko akmens kolonos kyla į šešėliuotą viršų lyg didžiulės pušys, grakščiai išsilenkia svaigiose aukštybėse, o paskui vėl leidžiasi ir įsiremia į akmenines grindis. Plati šiaurinės navos alėja driekiasi nelyginant gilus kanjonas, apsuptas stačių vitražinio stiklo uolų. Saulėtomis dienomis bažnyčios grindis išmargina ryškūs šviesos raštai. Lietus ir tamsa šioms plačiausioms erdvėms suteikia vaiduoklišką aurą... tikra kriptos atmosfera.

— Čia beveik visai tuščia, — sušnabždėjo Sofi.

Lengdonas pasijuto nusivylęs, mat tikėjosi rasti gerokai daugiau žmonių. *Ši vieta turėtų būti aktyviau lankoma.* Jis nebenorėjo pakartoti tuščioje Templo bažnyčioje išgyventos patirties. Tikėjosi jaustis saugiau vaikštinėdamas po visuotinio susidomėjimo objektą, po kurį šmirinėtų būriai turistų. Lengdonas jau buvo susidaręs šurmuliuojančių turistų prikimštą puikiai apšviestos šventovės įspūdį po to, kai lankėsi čia karščiausiomis vasaros sezono dienomis. Dabar — lietingas balandžio rytas. Užuoat išvydęs minią smalsuolių ir švytinčius vitražus, Lengdonas pamatė tuščių grindų plotus ir tuščias šešėliuotas nišas.

— Mes praėjome pro metalo detektorius, — priminė Lengdonui Sofi, tikriausiai pajutusi jo būgštavimus. — Jeigu čia kas nors ir yra, negalėtų būti ginkluotas.

Lengdonas linktelėjo, bet vis tiek stengėsi apdairiai saugotis. Jis labai norėjo kartu atsivesti Londono policijos pareigūnų, bet Sofi nerimavo dėl galimų jiems pavojingų į šį reikalą įsipainiojusių žmonių, todėl tokių ketinimų teko atsisakyti. *Mums reikia atgauti kriptę, spyrėsi.* Sofi. Tai raktas į viską.

Žinoma, ji teisi.

Tai raktas į Li gyvybę.

Tai raktas į Šventąjį Gralį.

Tai raktas, padėsiantis sužinoti, kas už visko slypi.

Deja, vienintelė proga atgauti kartinį akmenį susijusi su šia vieta... Jie turi veikti čia ir dabar, prie sero Izaoko Niutono kapo. Kad ir kas turėtų kartinį akmenį, bus priverstas kapą aplankyti, kad iššifruotų paskutinę užuominą; jeigu tas asmuo dar nebuvo čia, Sofi su Lengdonu ketina jam sukliudyti.

Nužingsniavę prie kairiosios sienos, kad taip lengvai nekristų lankytojams į akis, jie pasitraukė4 šešėliuotą apytamą šoninę navą už piliastų eilės. Lengdonas niekaip negalėjo atsikratyti pagrobto sero Li vaizdinių. Tikriausiai jis dabar guli surištas savo paties limuzine. Kad ir kas įsakė nužudyti vienuolyno narius, dabar nedvejodamas stengsis pašalinti ir kitus, kurie stos skersai kelio. Visa istorija atrodo ir žiauri, ir ironiška — Tibingas, šiuolaikinis britų riteris, ieškodamas savo kraštiečio sero Izaoko Niutono, tapo įkaitu.

— Kur jis yra? — paklausė Sofi dairydamosi aplinkui.

Kapas. Lengdonas nė nenumanė.

— Turėtume susirasti gidą ir pasiklausti.

Lengdonas puikiai žinojo, kad neverta aklai klaidžioti. Vestminsterio abatija — tikras mauzoliejų, koplytėlių ir sienoje įrengtų laidojimo nišų labirintas. Kaip ir Luvro didžiojoje galerijoje, čia yra tik vienas įėjimas — durys, pro kurias jie ką tik įžengė; labai lengva patekti, bet neįmanoma rasti kelio atgal. *Tikri spąstai turistams,* kažkada per daug išgėręs pasakė vienas Lengdono kolega. Laikantis architektūros tradicijų pastatyta bažnyčia — milžiniško kryžiaus plano. Tačiau ne taip, kaip daugelyje bažnyčių, šios įėjimas buvo įrengtas iš šono, o ne gale, centrinės navos pabaigoje. Be to, čia yra nemažai atsišakojusių arkadų.

Vienas klaidingas žingsnis, ir lankytojas pasiklysta aukštų sienų ribojamų koridorių labirinte.

— Gidai vilki tamsaus raudonio drabužiais, — pasakė Lengdonas sukdamas bažnyčios vidurio link. Metęs žvilgsnį į iškilų paausiuotą altorių ir nužvelgęs visą pietinę navą Lengdonas pamatė kelis rankomis ir keliais besiramsčiuojančius šliaužiančius žmones. Šliaužiojimas parklupus ant kelių — įprasta ceremonija Poetų kapuose, nors iš tikrųjų ne tokia šventa, kaip galėtų atrodyti. *Turistai padeda nublizginti kapus.*

— Nematau jokių gidų, — pasakė Sofi. — Galbūt patys galėtume susirasti kapą?

Netaręs nė žodžio Lengdonas pavedėjo ją dar kelis žingsnius katedros vidurio link ir parodė į dešinę.

Išvydusi, kokia ilga nava, Sofi neteko žado; ji suvokė visą statinio didybę ir platybę.

— Ahaa, — tarstelėjo ji. — Geriau susiraskime gidą.

Tuo pat metu už šimto jardų esančioje navoje, užstotas choro užtvaros, didingas sero Izaoko Niutono kapas sulaukė vienišo lankytojo. Jau dešimtį minučių Mokytojas atidžiai tyrinėjo paminklą.

Niutono kapas — tai masyvus juodo marmuro sarkofagas, ant kurio pastatyta sero Izaoko Niutono, vilkinčio klasikinį kostiumą, skulptūra; Niutonas išdidžiai palinkęs ties krūva savo paties knygų — „Dievybė“, „Chronologija“, „Optika“ ir „Philosophiae Naturalis Principia Mathematica“. Prie Niutono kojų du sparnuoti berniukai laiko pergamento ritinį. Už palinkusios Niutono figūros kyla aštriabriaunė piramidė. Pati piramidė atrodo ganėtinai keistai, tačiau Mokytoją labiausiai suintrigavo didžiulė figūra, tarsi užlipdyta ant piramidės.

Rutulys.

Mokytojas mąstė apie painią Sonjero mįslę. *Ieškoti reikia kapo puošmenos.* Masyvus rutulys, „išaugęs“ iš piramidės, papuoštas reljefais, vaizduojančiais įvairius dangaus kūnus — žvaigždynus, Zodiako ženklus, kometas, žvaigždes ir planetas. Virš viso to pavaizduota astronomijos deivė, apsupta žvaigždžių pulko.

Nesuskaičiuojama daugybė rutulių.

Mokytojas buvo įsitikinęs, kad suradęs kapą jis labai lengvai pastebės, kokio rutulio trūksta. Tačiau netrukus jis jau ėmė abejoti savimi. Jis žvelgė į sudėtingą padangių žemėlapi. Gal čia trūksta kokios nors planetos? Gal kokiam nors žvaigždynui nėra kurio nors „astronominio rutulio“? Jis apie tai nieko nenučiuolia. Vis dėlto Mokytojas ir toliau jautė, kad sprendimas ar atsakymas turėtų būti sąmojingas, aiškus ir paprastas — palaidotas „tik popiežiaus įtūžusio valia“. *Kokio rutulio aš ieškau?* Juk iš tikrųjų gilios astrofizikos žinios neturėtų būti būtina sąlyga Šventajam Graliui surasti, argi ne?

Vaisingas Rožės įsčias ji bylos.

Sutelktą Mokytojo dėmesį išblaškė keli besiartinantys turistai. Jis vėl įkišo kripteksą į kišenę ir budriai stebėjo, kaip lankytojai prieina prie šalia stovinčio staliuko, įmeta į aukų indą pinigų ir papildo pačio vienuolyno tarnautojų sudėliotas kapų priežiūros reikmenų atsargas. Apsiginklavę anglies pieštukais ir dideliais storo popieriaus lakštais jie traukia bažnyčios priekio link, tikriausiai į populiariusius Poetų kapus, kad atiduotų pagarbą Čoseriui, Tenisonui bei Dikensui ir sutvarkytų jų antkapius.

Vėl likęs vienas Mokytojas priėjo dar arčiau kapo ir ėmė jį apžiūrinėti nuo apačios iki viršaus. Žvilgsnis slydo letena, kyšančia iš po sarkofago, kilo į viršų Niutono skulptūra, jo mokslo knygomis, dviem berniukais ir pergamento ritiniu su matematiniais įrašais, piramide ir didžiuliu rutuliu su žvaigždynais, galiausiai nišą „užbaigiančiu“ baldakimu su žvaigždėmis.

Koks rutulys turėtų čia būti... kokio rutulio nėra? Jis palietė kišenėje įdėtą kripteksą, tarsi tikėtusi išgauti atsakymą iš Sonjero rankomis išraižyto marmuro. *Nuo Gralio mane skiria tik penkios raidės.*

Priėjęs prie choro pertvaros kampo, jis giliai atsidusęs pažvelgė per ilgą navą į pagrindinį altorių, dunksantį tolumoje. Jo žvilgsnis nukrypo nuo paauksuoto altoriaus ir sustojo ties ryškiai raudonu vienuolyno gido drabužiu, kaip tik tada gidui pamoję kažkokie du labai matyti asmenys.

Lengdonas ir Nevė.

Mokytojas, žengęs du žingsnius, ramiai pasitraukė už choro pertvaros. *Viskas labai greitai.* Jis nujautė, kad Lengdonas su Sofi galiausiai iššifruos eilėraščio prasmę ir ateis prie Niutono kapo, bet jie atėjo greičiau, nei jis tikėjosi. Dar kartą giliai atsikvėpęs Mokytojas ėmė svarstyti, kokią sprendimą geriausia pasirinkti. Jis jau priprato grumtis su netikėtumais.

Aš turiu kripteksą.

Įkišęs ranką į kišenę jis palietė dar vieną pasitikėjimo suteikiantį daiktą — revolverį *Medusa*. Kaip ir buvo galima tikėtis, Mokytojui įžengus vidun, užfiksavę paslėptą ginklą, ėmė pypsėti metalo detektoriai. Kaip ir buvo galima tikėtis, sargybiniai iškart mokytoją praleido, kai šis pasipiktinęs dėbtelėjo į juos ir sumojavo tapatybės kortele. Rangas visada reikalauja atitinkamos pagarbos.

Nors iš pradžių Mokytojas vylėsi pats vienas išspręsti kriptekso mįslę ir išvengti galimų komplikacijų, dabar pajuto, jog Lengdono ir Nevė atvykimas iš tikrųjų įvykius gali pakreipti gana palankia linkme. Jeigu nepasiseks, ir jis neišsiaiškins „rutulio“ užuominos, pasinaudos Lengdono ir Sofi patirtimi ir sumanumu. Galiausiai jeigu Lengdonas iššifravo eilėraščių ir surado kapą, labai gali būti, kad jis ką nors sužinos ir apie rutulį. Be to, jeigu Lengdonas įminė slaptąžodį, tereikės tik atitinkamo spaudimo.

Tik ne čia, žinoma.

Kur nors kitur, privačiai.

Mokytojas prisiminė nedidelį skelbimą, kurį matė pakeliui į vienuolyną. Akimirksniu jam paaiškėjo, kur turėtų juos nusivilioti.

Dabar liko vienintelis klausimas... ką panaudoti kaip jauką.

S KYRI U S

LENGDONAS SU Sofi lėtai ėjo šiaurine nava stengdamiesi slėptis daugybės kolonų, skyrusių pagrindinę bažnyčios erdvę, šešėliuose. Nors jie jau buvo nukeliavę daugiau nei per pusę navos ilgio, dar tiksliai nežinojo, kur yra Niutono kapas. Sarkofagas buvo nišoje, kuri matėsi ne iš kiekvieno navos taško.

— Na, galime guostis nors tuo, kad čia nieko nėra, — sušnabždėjo Sofi. Lengdonas, pajutęs palengvėjimą, linktelėjo. Visa navos atkarpa šalia Niutono kapo buvo tuščia.

— Eisiu aš, — sukuždėjo Lengdonas. — Jūs turėtumėte likti pasislėpusi, jeigu kartais kas nors...

Sofi jau buvo išėjusi iš šešėlių ir žingsniavo atviru plotu.

— ...mus stebėtų, — atsiduso Lengdonas ir nuskubėjo jai iš paskos.

Skersai perėję plačiąją navą Lengdonas ir Sofi nutilo išvydę didingą kapą, pasirodžiusį taip bauginamai arti... juodo marmuro sarkofagas... palinkusi Niutono figūra... du sparnuoti berniukai... milžiniška piramidė... ir... *milžiniškas rutulys*.

— Ar žinote apie tai? — nustėrusi paklausė Sofi.

Lengdonas, taip pat nustebejęs, papurtė galvą.

— Atrodo, kad ant jo iškalti žvaigždynai, — pasakė Sofi.

Jiems priėjus prie nišos Lengdonas pasijuto prarandęs optimizmą. Niutono kapas nusėtas rutuliais — žvaigždėmis, kometomis, planetomis. *Ieškoti reikia kapo puošmenos*. Visa tai galėtų palyginti su vieno žolės stiebelio paieškomis golfo aikštyne.

— Astronominiai kūnai, — pratarė Sofi susidomėjusi. — Ir jų tikrai daug.

Lengdonas suraukė kaktą. Vienintelė sąsaja tarp planetų ir Gralio, kokią tik jis galėjo įsivaizduoti, yra Veneros penkiakampė, bet jis jau išmėgino slaptažodį „Venera“* pakeliui į Templio bažnyčią.

Sofi nuėjo tiesiai prie sarkofago, bet Lengdonas, ėmęs stebėti šventovę, per kelias pėdas atsiliko.

— *Dievybė*, — Sofi pakreipusi galvą skaitė knygu, ant kurių Niutonas buvo pasirėmęs, pavadinimus. — *Chronologija. Optika. Philosophiae Naturalis Principia Mathematica?* — Ji pasisuko į Lengdoną. — Ar šitai jums nieko nesako?

Lengdonas priėjo arčiau svarstydamas.

— Kiek prisimenu, „Principia Mathematica“ turi kažką bendra su planetų traukos jėga. Na, planetos yra rutuliai, bet, atrodo, visa tai jau būtų „pritemptas“ reikalas.

* Venus angl. — Venera. Vert.

— O kaip su Zodiako ženklais? — paklausė Sofi rodydama į žvaigždynus, pavaizduotus rutulyje. — Anksčiau kalbėjote apie Žuvis ir Vandenį, tiesa?

Dienų pabaiga, svarstė Lengdonas.

— Žuvų eros pabaiga ir Vandenio eros pradžia — tarsi istorinė riba, kada vienuolynas ketino atskleisti pasauliui tiesą apie Sangrelį dokumentus.

Bet naujasis tūkstantmetis atėjo ir sau ramiai tęsias, o istorikai taip ir nežino, kada tiesa pagaliau paaiškės.

— Gali būti, — pasakė Sofi, — kad vienuolyno ketinimai atskleisti tiesą susiję su paskutine eilėraščio eilute.

Vaisingas Rožės iščias ji bylos. Pagalvojęs apie tokią galimybę Lengdonas pajuto perbėgant šurpą. Anksčiau jis nebuvo susimąstęs apie šią eilutę.

— Anksčiau man pasakojote, — kalbėjo Sofi, — jog vienuolyno ketinimai atskleisti tiesą apie Rožę ir vaisingas jos iščias buvo tiesiogiai susiję su planetų — rutulių — išsidėstymu.

Lengdonas, pajutęs pirmuosius besimaterializuojančios galimybės impulsus, linktelėjo. Vis dėlto intuicija jam kuždėjo, kad astronomija nėra raktas į šią paslaptį. Visi ankstesni didžiojo magistro atsakymai pasižymėjo iškalbingomis simboliškėmis prasmėmis — „Mona Liza“, „Madona uolose“, SOFIA. Planetų rutulių ar Zodiako koncepcija nebūtų iškalbinga, o Žakas Sonjeras jau įrodė esąs skrupulingas šifrų kūrėjas: Lengdonas tvirtai tikėjo, kad paskutinis jo slaptažodis — penkios raidės, galinčios atrakinti didžiausią vienuolyno paslaptį, — bus ne tik simboliškai prasmingas ir taiklus, bet taip pat nepaprastai aiškus. Jeigu ir šis atsakymas bus panašus į kitus, kai jį įims, patys nustebins supratę, kaip viskas akivaizdu.

— Žiūrėkite! — čiupdama Lengdoną už rankos nutraukė jo svarstymus Sofi. Iš baimingo jos balso Lengdonas buvo bedarąs išvadas, kad kažkas ateina, bet atsigręžęs jis pamatė, kad Sofi žvelgia į juodo marmurinio sarkofago viršų. — Kažkas jau čia buvo, — sušnabždėjo ji, rodydama į nedidelį sarkofago plotelį prie atvestos dešinės Niutono pėdos.

Lengdonas nesuprato, kodėl ji sunerimo. Kažkoks neapdairus turistą ant sarkofago dangčio, prie Niutono pėdos, buvo palikęs anglinį pieštuką. Tai niekis. Lengdonas ištiesė ranką, kad paimtų pieštuką, bet palinkęs prie sarkofago ir išvydęs ant šlifotos juodo marmuro plokštės užkritisį šviesos pluoštą Lengdonas sustingo. Staiga jis suprato, kodėl Sofi išsigando.

Ant sarkofago dangčio, prie Niutono pėdos, mirgėjo vos įžiūrimas angliniu pieštuku užrašytas tekstas:

Turiu Tibingą.

Eikite per kapitulos narių susirinkimo vietą pietinio
išėjimo link, paskui į viešąjį sodą.

Lengdonas du kartus perskaitė užrašytus žodžius; jo širdis ėmė smarkiai daužytis.

Sofi atsigręžė ir įsižiūrėjo į navą.

Nepaisydamas staiga žinutės sukulto virpulio, Lengdonas tarė pats sau, jog tai gera naujiena. *Li tebėra gyvas*, be to, ši žinutė byloja ir dar vieną dalyką.

— Jie irgi nežino slaptažodžio, — sušnabždėjo Lengdonas.

Sofi linktelėjo. Kitaip jis neišsiduotų.

Lengdonas pridūrė:

— Matyt, norima iškeisti Li j slaptažodį.

— Arba visa tai — spąstai.

Lengdonas papurtė galvą.

— Nemanau. Sodas yra tuoj už vienuolyno sienų. Tai labai vieša vieta. —

Kartą Lengdonas lankėsi garsiajame vienuolyno Kolegijos sode; tai nedidelis vaismedžių ir vaistinių žolelių sodas, likęs nuo tų dienų, kai vienuoliai čia augindavo natūralius žolinius vaistus. Šis sodas gali pasigirti seniausiais Didžiojoje Britanijoje vis dar žaliuojančiais vaismedžiais, todėl sodas yra populiari turistų lankoma vieta; kiti net neužsuka į bažnyčią. — Man atrodo, siųsdami mus į lauką jie demonstruoja pasitikėjimą. Vadinasi, turime jaustis saugūs.

Sofi tuo abejojo.

— Norite pasakyti, kad mums bus saugiau lauke, kur nėra metalo detektorių?

Lengdonas susiraukė. Sofi teisi.

Atsisukęs į rutuliais dekoruotą kapą Lengdonas labai troško nors iš tolo įžvelgti kriptekso slaptažodį... kad turėtų derybų pagrindą. *Tai aš į visa tai įvėliau Li ir padarysiu viską, kad ir ko prireiktų, jeigu tik bus nors menkiausia galimybė jam padėti.*

— Raštelyje nurodyta eiti pro kapitulos narių susirinkimo vietą pietinio išėjimo link, — pratarė Sofi. — Galbūt žvelgdami nuo to išėjimo pamatytume sodą? Tada galėtume įvertinti padėtį dar prieš išeidami ir pasitikdami pavojų.

Priimtina mintis. Lengdonas miglotai prisiminė, jog kapitulos narių susirinkimų vieta — tai milžiniška aštuoniakampė salė, kur rinkdavosi įsisteigęs britų Parlamentas, kol dar nebuvo pastatytas dabartinis Parlamento pastatas. Jis jau daugelį metų ten nesilankė, bet prisiminė, kad toji patalpa turėtų būti kažkur už arkadų. Žengęs kelis žingsnius nuo kapo Lengdonas žvilgtelėjo į dešinę per choro pertvarą, paskui pasisukęs peržvelgė visą navos, kurios taip ir neperėjo, dalį.

Visai netoli žiojėjo į koridorių vedanti arkinė anga, virš kurios kabojo didelis užrašas.

PRO ČIA:

ARKADOS

DEKANATAS

KOLEGIJOS SALĖ

MUZIEJUS

MONSTRANCIJA

ŠVENTOJO TIKĖJIMO KOPLYČIA

KAPITULOS NARIŲ SUSIRINKIMO VIETA

Lengdonas su Sofi bėgte prabėgo pro užrašu pažymėtą arką; jie labai skubėjo ir nepamatė nedidelio lapelio, kuriame buvo atsiprašoma, kad kai kurios patalpos uždarytos remontuoti.

Jie iškart išėjo į aukštom sienom atitvertą kiemą; čia jau nebuvo apsaugoti nuo rytinio lietaus. Virš galvų pro atvirą ertmę ūkavo vėjas, tarsi kažkas tyliai būtų pūtes į butelio kaklelį. Įžengęs į siaurus ir žemus koridorius, besitęsiančius per visą kiemo perimetrą, Lengdonas pajuto gerai pažįstamą nemalonų jausmą, kuris jį užklupdavo uždaroje patalpose. Šie koridoriai vadinami arkadomis; vis dar labai nejaukiai jausdamasis Lengdonas pagalvojo, kad šios arkados puikiai siejasi su lotynišku žodžiu *klaustrofobija**.

Galvodamas vien apie tai, kaip greičiau pasiekti tunelio galą, Lengdonasėjo nuolat dairdamasis į nuorodas, aiškinančias, kaip patekti į Susirinkimų vietą. Lietus pliaupte pliaupė, koridoriai buvo šalti ir drėgni, nutaškyti vėjo gūsių atnešto lietaus; šviesa į koridorius krito tik pro aukštosios sienos kolonų tarpus. Jie prasilenkė su dar viena skubančių lankytojų pora, norinčia kuo greičiau pasislėpti nuo vis labiau bjurstančio oro. Arkados visiškai ištuštėjo; vėjuotu ir lietingu oru ši abatijos dalis, ko gero, mažiausiai vilioja.

Nuėję keturiasdešimt jardų rytine arkados dalimi, kairėje pusėje jie pamatė arkines duris — priešais turėtų būti kitas koridorius. Nors tai ir buvo toji vieta, kurios jiems reikėjo, įėjimą blokavo labai oficialiai atrodantis ženklas su užrašu:

UŽDARYTA REMONTUOTI
MONSTRANCIJA
ŠVENTOJO TIKĖJIMO KOPLYČIA
KAPITULOS NARIŲ SUSIRINKIMO VIETA

Ilgas ir tuščias koridorius už užkardos buvo užverstas pastoliais ir statybose naudojamais audeklais. Tuoju už užkardos, kairėje ir dešinėje pusėje, Lengdonas pamatė duris į monstranciją ir Šventojo Tikėjimo koplyčią. Įėjimas į Susirinkimų salę buvo gerokai toliau, pačiame tolimiausiame ilgo koridoriaus gale. Net ir iš čia Lengdonas matė, jog sunkios medinės durys plačiai atvertos, o erdvi aštuoniakampė salė užlieta natūralios pilkšvos šviesos, krintančios pro milžiniškus langus, žvelgiančius į Kolegijos sodą. *Eikite per kapitulos narių susirinkimų vietą pietinio išėjimo link, paskui į viešąjį sodą.*

— Mes ką tik iš rytinės arkados, — pasakė Lengdonas, — vadinasi, pietinis išėjimas į sodą bus štai ten, paskui į dešinę.

Sofi jau brovėsi per užkardą ir žingsniavo pirmyn.

Jiems skubant tamsiu koridoriu, pavymui aidėjo vėjo ir lietaus garsai, sklindantys per atvirą arkadą. Susirinkimų vieta sudarė savitos struktūros dalį — buvo pastatytas kaip atskiras priestatas, nelyginant palydovas ilgo koridoriaus gale; tai garantuodavo ten vykusių Parlamento posėdžių slaptumą.

*Cloister angl. — arkada. Vert.

— Pasirodo, salė milžiniška, — jiems atėjus sušnabždėjo Sofi.

Lengdonas jau buvo pamiršęs, kokia ši salė didžiulė. Net ir neperžengęs slenksčio jis galėjo nužvelgti grindų platybes ir toliau keliauti žvilgsniu iki kvapą gniaužiančių langų tolimiausiam aštuoniakampio gale, kylančių per penkis aukštus iki skliautuotų lubų. Iš ten tikrai labai gerai matytųsi visas sodas.

Peržengę slenkstį Lengdonas su Sofi turėjo prisimerkti. Po niūrių arkadų Susirinkimų salėje jie pasijuto tarsi soliariume. Jie ieškodami pietinės sienos jau buvo įžengę vidun gerą dešimtį pėdų, kai suvokė, jog durų, kurios jiems buvo nurodytos, iš tikrųjų nėra.

Jiedu atsidūrė didžiulėje aklavietėje.

Išgirdę už nugarų trinkelint sunkias duris, abu atsisuko. Durims trankiai užsivėrus velkė nukrito tiksliai į savo vietą. Prie durų stovintis vienintelis asmuo, rodos, stovėjo visai ramus, netaikęs į juos mažutį revolverį. Kresnas, stuomingas vyras rėmėsi į du aliumininius ramentus.

Akimirką Lengdonas manė, jog sapnuoja.

Tas žmogus — Li Tibingas.

99 S K Y R I U S

SERAS LI Tibingas liūdnai žvelgė pro revolverio *Medusa* vamzdį į Robertą Lengdoną ir Sofi Nevė.

— Mano bičiuliai, — pratarė jis, — nuo tos akimirkos, kada vėlai vakare įžengėte į mano namus, dariau viską, ką tik galėjau, kad apsaugočiau jus nuo pavojaus. Tačiau jūsų atkaklumas įstūmė mane į keblią padėtį.

Iš Lengdono ir Sofi akių Tibingas suprato, kad jiedu šokiruoti, pasijutę išduoti, bet vis dėlto jis buvo tikras, kad jie labai greitai supras visą įvykių grandinę, suvedusią į tokią neįprastą kryžkelę.

*Jums abiem turiu tiek daug ko papasakoti... tiek daug, ko jūs dar nesu-
prantate.*

— Prašau patikėti, — tęsė Tibingas, — niekada neketinau jūsų į visa tai įtraukti. Jūs patys atėjote į mano namus. Jūs atėjote manęs ieškoti.

— Sere Li? — galiausiai įstengė pratarti Lengdonas. — Ką, po velnių, darote? Manėme, kad jums gresia pavojus. Atėjome čia, kad jums padėtume.

— Aš ir tikėjau, kad ateisite, — atsakė Tibingas. — Turime daug ką aptarti.

Atrodė, kad Lengdonas su Sofi niekaip negali atplėšti nustebusių žvilgsnių nuo į juos netaikyto revolverio.

— Šitą pasiėmiau tik tam, kad išlaikyčiau jūsų dėmesį, — pasakė Tibingas. — Jeigu būčiau norėjęs jums pakenkti, jūs jau būtumėte mirę. Kai vakar vakare įžengėte į mano namus, rizikavau viskuo mėgindamas išsaugoti jūsų gyvybes. Aš esu garbingas žmogus, todėl giliausiame sąmonės kampelyje prisiekiau paaukoti tik tuos, kurie išdavė Sangrelį.

— Apie ką jūs kalbat? — nesuprato Lengdonas. — Išdavė Sangrelį?

— Išsiaiškinau siaubingą tiesą, — atsidusęs tęsė Tibingas. — Sužinojau, kodėl Sangrelio dokumentai taip ir nebuvo atskleisti pasauliui. Sužinojau, kad vienuolynas galiausiai nusprendė neatskleisti tiesos. Štai kodėl naujasis tūkstantmetis neatnešė jokio naujo žinojimo, štai kodėl nieko nenutiko mums išgyvenus Dienų galą.

Lengdonas giliau įkvėpė norėdamas paprotėtuoti.

— Vienuolynui, — Tibingas aiškino toliau, — buvo patikėta šventa pareiga pasidalyti taja tiesa su kitais — kai prisiartins Dienų galas, paviešinti Sangrelio dokumentus. Ištįsus amžius tokie žmonės, kaip Da Vinčis, Botičelis ir Niutonas, rizikavo viskuo norėdami išsaugoti ir apginti dokumentus, vykdyti tą pareigą. Ir štai dabar, svarbiausią tiesos atskleidimo akimirką, Žakas Sonjeras apsigalvojo. Žmogus, apdovanotas didžiausia ir garbingiausia atsakomybe per visą krikščionybės gyvavimo istoriją, atsisakė atlikti pareigą. Jis nusprendė, jog laikas netinkamas, — Tibingas atsigrėžė į Sofi. — Jis apvylė Gralį. Jis apvylė vienuolyną. Jis išdavė visų kartu, besidarbavusių šios akimirkos labui, atminimą.

— Jūs? — staiga praregėjusi pratarė Sofi, žvelgdama į senį žaliomis pykčio kupinomis akimis. — Jūs esate atsakingas už mano senelio nužudymą?

Tibingas pasišaipė.

— Tavo senelis ir jo senešalai buvo Gralio išdavikai.

Sofi pajuto iš vidaus kylantį įniršį. *Jis meluoja!*

Tibingas negailestingai kalbėjo toliau:

— Tavo senelis pasidavė Bažnyčiai. Akivaizdu, kad bažnytininkai spaudė jį tylėti ir neatskleisti tiesos.

Sofi papurtė galvą.

— Bažnyčia mano seneliui neturėjo jokios įtakos!

Tibingas šaltai nusijuokė.

— Mano miela, Bažnyčia yra sukaupusi dviejų tūkstančių metų patirtį, kaip spausti tuos, kurie ima grasinti atskleisia jos melagystes. Nuo Konstantino laikų Bažnyčia sėkmingai slepia tiesą apie Mariją Magdaliėtę ir Jėzų. Neturėtume stebėtis, jog ir *dabar* jie rado būdų, kaip išlaikyti pasaulį tamsybėje. Bažnyčia nebegali nusamdyti kryžiuočių, kad šie iškerstų netikinčiuosius, bet jos įtaka nėra kiek nesumažėjo. Bažnyčia liko tokia pat klatinga. — Tibingas nutilo, tarsi norėtų išskirti kitą dėstymo punktą. — Panele Nevė, jau kuris laikas senelis norėjo papasakoti visą tiesą apie tavo šeimą.

Sofi buvo priblokšta.

— Iš kur tai žinote?

— Metodai nesvarbu. Dabar tau svarbiausia įsisąmoninti štai ką, — pasakė jis ir giliai įkvėpė. — Tavo motinos, tėvo, močiutės ir brolio mirtys nebuvo nelaimingas atsitikimas.

Nuo šių žodžių Sofiją užplūdo emocijos. Ji žiojosi kažką pasakyti, bet neįstengė.

Lengdonas papurtė galvą.

— Ką jūs kalbat?

— Robertai, tai viską paaiškina. Visos detalės sutampa. Istorija kartoja. Kai iškyla būtinybė nutildyti Sangrelį, Bažnyčia imasi žmogžudysčių. Artėjant Dienų galui mylimiausių didžiojo magistro žmonių nužudymas buvo pakankamai aiškus įspėjimas. Tylėk, nes kitaip ateis eilė ir tau, ir Sofi.

— Jie žuvo per autoavariją, — vargais negalais pratarė Sofi, vėl pajutusi vaikystėje išgyventą skausmą. — Per autoavariją!

— Senos naivios pasakos mėginant apsiginti, — pasakė Tibingas. — Turint galvoje tai, kad liko nepalieti tik du šeimos nariai — vienuolyno didysis magistras ir vienintelė jo anūkė, — aiškėja, kad naudodamasi šia pora Bažnyčia gali kontroliuoti visą broliją. Galiu tik įsivaizduoti, kokį siaubą pastaraisiais metais turėjo išgyventi tavo senelis, klausydamasis grasinimų, jog tave nužudys, jeigu jis drįs atskleisti Sangrelio paslaptį. Bažnyčia grasino baigianti jau pradėtą darbą, jeigu Sonjeras nesugebėsias paveikti vienuolyno ir nepermačystysias senosios priesaikos.

— Li, — pamėgino paprieštarauti Lengdonas, dabar jau akivaizdžiai nerimaudamas, — jūs, be abejo, neturite jokių įrodymų, kad Bažnyčia kaip nors prisidėjo prie tų mirčių arba kad šitai kaip nors galėjo paveikti vienuolyno apsisprendimą tylėti.

— Įrodymų? — atšovė Tibingas. — Nori įrodymų, kad vienuolynas buvo veikiamas? Naujas tūkstantmetis jau atėjo, bet pasaulis ir toliau gyvena nieko nežinodamas! Ar tokio įrodymo negana?

Tibingo balso aidas Sofi priminė kitą balsą. *Sofi, turiu tau papasakoti visą tiesą apie tavo šeimą.* Ji ėmė drebėti. Ar tai ir yra toji tiesa, kurią jai norėjo atskleisti senelis? Kad jos šeima buvo *išžudyta*? Ką ji iš tikrųjų žino apie avariją, pražudžiusią visus jos artimuosius? Tik padrikas detales. Net laikraščių žinutės buvo labai miglotos. Nelaimingas atsitikimas? Senos pasakėlės? Staiga Sofi prisiminė perdėtą senelio atsargumą, kaip jis niekada nenorėdavo palikti jos vienos, kai ji dar buvo vaikas ir paauglė. Net ir užaugusi ir išvykusi į universitetą nuolat jautė, kad jis ją stebi. Ji svarstė, ar negalėjo būti taip, kad greta jos nuolatos būdavo kokie nors vienuolyno nariai, paprašyti ją saugoti.

— Jūs įtariate, kad juo buvo manipuluojama, — Lengdonas negalėdamas patikėti žvelgė į Tibingą. — Tai jūs jį nužudėte?

— Gaiduko aš nenuspaudžiau, — atsakė Tibingas. — Sonjeras mirė prieš daugelį metų, kai Bažnyčia iš jo pavogė šeimą. Jis sutiko su kompromisu. Dabar jis išvaduotas iš skausmo, išvaduotas iš gėdos, kurią turėjo kęsti negalėdamas

atlikti šventos pareigos. Pasvarstykime apie alternatyvas. Kažką reikėjo daryti. Nejau pasaulis turi skendėti nežinioje amžinai? Nejau Bažnyčiai gali būti leista amžiams įtvirtinti melą istorijos knygose? Nejau Bažnyčiai galima leisti nevaržomai siautėti, žudyti ir prievartauti? Ne, kažką reikėjo daryti! Ir dabar mes turime įvykdyti Sonjero pareigą ir surasti jo palikimą, nors viskas susiklostė labai prastai. — Tibingas kiek patylėjo. — Mes trys. Visi kartu. Sofi negalėjo patikėti savo ausimis.

— Kaip galite manyti, kad mes jums padėsime?

— Todėl, mieli, kad tu ir esi ta priežastis, dėl kurios vienuolynas negalėjo pavišinti dokumentų. Tavo senelio meilė tau sulaikė juos nuo iššūkio Bažnyčiai. Jį palaužė baimė dėl represijų prieš vienintelį likusį šeimos narį. Jis niekada negavo progos paaiškinti visos tiesos, nes tu jį atstūmei, versdama laukti, surišai jam rankas. Dabar tu esi skolinga pasauliui tiesą. Tu esi skolinga savo senelio atminimui.

Robertas Lengdonas liovėsi mėginęs viską kuo geriau išsiaiškinti. Nepaisydamas daugybės klausimų, užplūdusių visas mintis, jis žinojo, jog dabar svarbiausias tik vienas dalykas — išvesti iš čia gyvą Sofi. Visą kaltę, kurią Lengdonas jautė Tibingo atžvilgiu, jis perkėlė į Sofi asmenį.

Aš ją nuvežiau į Château Villette. Aš ui ją atsakau.

Lengdonas niekaip negalėjo įsivaizduoti, kad Li Tibingas įstengtų šaltakraujiškai juos nužudyti štai čia, Susirinkimų salėje, nors, kita vertus, Tibingas neabejotinai susijęs su kitų žmonių nužudymais nesėkmingai ieškant atsakymo. Lengdonas negalėjo išsivaduoti iš nemalonios nuojautos, jog šitoje atokioje storasienėje salėje lyjant lietui šūviai nuaidėtų niekieno neišgirsti. *O, Li visą kaltę suverstų mums,*

Lengdonas pažvelgė į Sofi. Ji atrodė sukrėsta. *Bažnyčia išžudė Sofi šeimą, kad nutildytų, vienuolyną?* Lengdonas buvo tikras, kad dabartinė Bažnyčia žmonių nežudo. Turėtų būti koks nors kitas paaiškinimas.

— Leiskite Sofi išeiti, — pareiškė Lengdonas žvelgdamas į Li. — Šį reikalą turėtume aptarti mes dviese.

Senasis mokslininkas dirbtinai nusijuokė.

— Deja, negaliu sau leisti tokio pasitikėjimo demonstravimo. Tačiau galėčiau jums pasiūlyti štai šitą, — Tibingas pasirėmė ant ramentų negrabiai laikydamas į Sofi nutaikytą revolverį ir ištraukė iš kišenės kartinį akmenį. Jis sušvyravo tiesdamas kartinį akmenį Lengdonui.

— Pasitikėjimo ženklas, Robertai.

Robertas stengėsi būti atsargus ir nė nekrustelėjo. *Li grąžina mums kartinį akmenį?*

— Imk jį, — Tibingas staigiu judesiu ištiesė kartinį akmenį Lengdonui. Lengdonas manė, kad Tibingas gali atiduoti kartinį akmenį tik dėl vienintelės priežasties.

— Jūs jį jau atidarėte. Ir pasiėmėte žemėlapi.

Tibingas papurtė galvą.

— Robertai, jeigu būčiau įminęs slaptažodį, būčiau seniai dingęs ir vienas pats ieškojęs Gralio; jūsų nė nebūčiau painiojęs. Ne, aš nežinau atsakymo. Galiau atvirai tai pripažinti. Tikras riteris gali nusizeminti prieš Gralį, jis išmoksta paklusti atitinkamai susidėliojusiems ženklams. Kai pamačiau jus, įeinančius į vienuolyną, viską supratau. Jūs čia atėjote ne šiaip sau. Atėjote padėti. Aš neieškau vien tik man priklausysiančios šlovės. Aš tarnauju gerokai aukštesniam viešpačiui nei mano garbės troškimas. Tarnauju Tiesai. Žmonija nusipelnė žinoti tiesą. Gralis mus visus susirado, dabar paslaptis po truputį veriasi. Privalome dirbti drauge.

Nors Tibingas prašė bendradarbiauti ir pasitikėti, jo revolveris tebebuvo nukreiptas į Sofį; Lengdonas žengė žingsnį į priekį ir paėmė šaltą marmurinį cilindrą. Rankoje suspaudęs kripteksą Lengdonas išgirdo, kaip sukliuksėjo viduje įpiltas actas. Paskui vėl žengė žingsnį atgal. Diskai tebebuvo susukioti atsistiekinai, kripteksas tebebuvo užrakintas.

Lengdonas nužvelgė Tibingą.

— Kodėl manote, kad aš jo dabar pat nesudaužysiu?

Tibingas keistai nusikvatojo.

— Aš iškart supratau, kad tavo grasinimai sudaužyti kripteksą Templio bažnyčioje buvo visiškai tušti. Robertas Lengdonas negali sudaužyti kartinio akmens. Tu esi istorikas, Robertai. Tu laikai raktą į dviejų tūkstančių metų senumo istoriją, prarastą Sangrelio raktą. Ir jauti visų riterių, sudegintų prie stulpų už tai, kad gynė šią paslaptį, sielas. Nejau leisi, kad jų mirtys būtų tuščios? Ne, tu juos pateisinsi. Tu papildysi žmonių, kuriais pats žaviesi — Da Vinčio, Botičelio, Niutono — gretas. Kiekvienas iš jų, atsidūręs tavo vietoje, įsivaizduotų pelnęs didžiulę garbę. Kartinio akmens turinys mus šaukte šaukia. Jis trokšta būti išlaisvintas. Atėjo metas. Lėmtis mus atvedė į šią akimirką.

— Aš negaliu jums padėti, Li. Nė nenumanau, kaip jį atidaryti. Niutono kapą mačiau tik minutėlę. Net jei ir žinočiau slaptažodį...

Lengdonas nutilo suvokęs, jog per daug pasakė.

— Tu man nepasakytum? — atsiduso Tibingas. — Robertai, jaučiuosi nusi-vylęs ir nustebintas; tu pakankamai neįvertini susiklosčiusios situacijos ir nenumanai, kaip labai esi nuo manęs priklausomas. Mano užduotis galėjo būti daug paprastesnė nei Remi; aš galėjau jus pašalinti jau tada, kai įžengėte į *Château Villette*. Tačiau aš rizikavau viskuo, kad galėčiau elgtis kilniai.

— Šitai jūs vadinate kilnumu? — Lengdonas metė žvilgsnį į ginklą.

— Dėl to kaltas Sonjeras, — atsakė Tibingas. — Jis ir jo senešalai Silui sumelavo. Kitaip būčiau galėjęs gauti kartinį akmenį be jokių komplikacijų. Kaip galėjau įsivaizduoti, kad didysis magistras taip toli nužengs, jog apgaus mane ir testamentu paliks kartinį akmenį nuo jo nusigręžusiai anūkei? — Tibingas metė niekinamą žvilgsnį į Sofį. — Paveldėtoja yra tokia nekvalifikuota, jog net negali

apsieiti be auklės simbolo, — paskui vėl nukreipė žvilgsnį į Lengdoną. — Tikra laimė, Robertai, kad į šį reikalą įsipynėi ir tu; šitai mano išsigelbėjimas. Užtuot visiems laikams palikęs kartinį akmenį ramiai gulėti užrakintą banke-saugykloje, tu jį paėmei ir atnešei į mano namus.

O kur dar galėčiau bėgti? — pamanė sau Lengdonas. *Gralio istorikų bendruomenė nėra didelė, o mudu turėjome bendrų reikalų.*

Tibingas atrodė pasipūtęs.

— Kai sužinojau, kad Sonjeras jums paliko priešmirtinį laišką, labai greitai supratau, kad turite vertingos informacijos apie vienuolyną. Nebuvau tikras, ar tai pats kartinis akmuo, ar informacija, kur jį surasti. Tačiau žinodamas, kad jums ant kulnų lipa policija, negalėjau nusikratyti nuojauto, kad atvyksite tiesiai prie mano slenksčio.

Lengdonas dėbelėjo.

— O kas, jeigu nebūtume atvykę?

— Svarsčiau planą, kaip galėčiau jums ištiesti pagalbos ranką. Vienaip ar kitaip, kartinis akmuo turėjo patekti į *Château Villette*. Faktas, kad jūs atnešėte kartinį akmenį tiesiai man į rankas, tik įrodo, kad manasis ketinimas yra teisingas.

— Ką?! — pasipiktino Lengdonas.

— Silas turėjo įsiveržti ir pavogti iš jūsų kartinį akmenį jums esant *Château Villette*. Taip jūs visai nenukentėję būtumėte buvę pašalinti iš šios grandinės, o aš būčiau apsidraudęs nuo visokių kaltinimų bendrininkavimu. Tačiau pamatęs, kokie painūs ir kaip sumaniai parengti Sonjero kodai, nutariau pasitelkti jūsų abiejų pagalbą ir ją pasinaudoti kiek ilgiau. Galėjau paliepti, kad Silas kartinį akmenį pavogtų vėliau, kai jau būčiau žinojęs pakankamai daug, kad sugebėčiau susidoroti pats vienas.

— Templio bažnyčioje, — išduoto žmogaus kartėlio sklidinu balsu pratarė Sofi.

Jiems jau pradeda aiškėti, pamanė Tibingas. Templio bažnyčia — kuo puikiausia vieta atimti iš Roberto ir Sofi. kartinį akmenį; ši bažnyčia buvo tinkamas masalas dar ir dėl to, kad puikiai atitiko eilėraščio tekstą. Remi duoti įsakymai buvo labai aiškūs — stovėti pasislėpusiam, kol Silas atgaus akmenį. Deja, Lengdono grasinimai sudaužyti kartinį akmenį sviedus jį ant grindų privertė Remi pulti į paniką. Kaip būtų buvę gerai, jeigu Remi nebūtų pasirodęs, liūdnei svarstė Tibingas, prisiminęs savo paties suvaidintą pagrobimą. Remi buvo vienintelė grandis, vedusi iki manęs, bet jis ėmė ir pasirodė!

Laimei, Silas taip ir nesužinojo tikrosios Tibingo tapatybės; jį apkvailinti buvo nesunku: jis buvo išgabentas iš bažnyčios, o paskui naivuolio akimis stebėjo, kaip limuzino gale Remi apsimetė rišęs įkaitą. Pakilus garso nepraleidžiančiai pertvarai Tibingas galėjo paskambinti priekinėje sėdynėje sėdinčiam Silui ir kai-

bėtis su juo apsimestiniu prancūzišku Mokytojui būdingu akcentu, o paskui nukreipti jį tiesiai į *Opus Dei* būstinę. Užteks paprasčiausio anoniminio skambučio policijai, kad Silas būtų pašalintas iš scenarijaus.

Vienas palaidas galas jau sumegztas.

Kitą palaidą galą atrodė panaikinti bus sudėtingiau. Tai Remi.

Tibingas ilgai kovojo su savimi prieš priimdamas sprendimą, bet galiausiai Remi pats parodė, ko yra nusipelnęs. *Kiekviena Gralio paieška reikalauja aukų.* Pats aiškiausias sprendimas tiesiog badė Tibingui akis iš limuzino baro: gertuvėlė, truputis konjako ir skardinėlė žemės riešutų. Skardinėlės dugne esančių žemės riešutų miltelių bus daugiau nei užtektinai mirtinai Remi alergijai sukelti. Kai Remi pastatė limuziną Raitosios Gvardijos alėjoje, Tibingas išlipo iš automobilio galo, priėjo prie priekinių keleivio durelių ir atsisėdo šalia Remi. Po kelių minučių Tibingas išlipo iš automobilio, vėl išsiropštė į galą, panaikino įkalčius ir galiausiai patraukė įgyvendinti paskutinio savo misijos etapo.

Vestminsterio vienuolynas buvo visai netoli; nors Tibingo kojų įtvarei, ramentai ir šautuvas suaktyvino metalo detektorius, samdyti policijos pareigūnai nenumanė, ką daryti. *Nejau mums reiktų paprašyti, kad jis nusiimtų įtvarus ir prašliaužtų pro detektorių? Nejau turėtume apčiupinėti neigalų žmogų?* Pats Tibingas susijaudinusiems sargybiniams pasiūlė gerokai paprastesnį sprendimą — jis pataikė puošnią kortelę, liudijančią, kad jis yra karališkasis riteris. Vargšai vaikinai vienas per kitą puolė lydėti jį vidun.

Žvelgdamas į apstulbusius Lengdoną ir Nevė, Tibingas mėgino susitvardyti ir neišpasakoti, kaip puikiai sužaidė įpindamas į šį reikalą, greitai pražudysiantį visą Bažnyčią, *Opus Dei* organizaciją. Šitai dar turi palaukti. O dabar reikia dirbti darbą.

— *Mes amis,* — laužyta prancūzų kalba pratarė Tibingas, — *vous ne trouvez pas le Saint-Graal, c'est le Saint-Graal qui vous trouve.* — Jis nusišypsojo. — Nė negali būti aiškiau, kad mūsų keliai susibėgo. Gralis mus susirado.

Tyla.

Seras Li prabilo pašnibždomis.

— Klausykite. Ar girdite? Gralis mums kalba iš šimtmečių tolybių. Greitai jis bus išvaduotas iš vienuolyno kvailumo. Maldauju, pamėginkite suvokti, kokia galimybė atsivėrė. Tikriausiai nė neatsirastų dar trijų žmonių, kurie sueitų krūvon ir galėtų įminti paskutinį kodą, padėsiantį atidaryti kriptę. — Tibingas nutilo; jo akys švytėjo. — Visi turime prisiekti. Reikia įtvirtinti pasitikėjimą vienas kitu. Riterio ištikimybė — atskleisti tiesą ir ją paviešinti.

Sofi pažvelgė tiesiai Tibingui į akis ir prabilo plieniniu balsu:

— Niekada neduosiu jokios priesaikos savo senelio žudikui. Galiu prisiekti tik vieną dalyką — būtinai pamatysiu, kaip jus kiša į kalėjimą.

Tibingas paniuro, o paskui pasijuto užplūstas ryžto.

— Man labai gaila, kad būtent taip jaučiatės, madmuazele. — Jis pasisuko ir nusitaikė į Lengdoną. — O tu, Robertai? Ar tu su manimi, ar prieš mane?

100 S K Y R I U S

VYSKUPO MANUELIO Aringarozos kūnas ne kartą kentė skausmus, bet svilnantis kulkos paliktas skaudulys krūtinėje jam buvo dar niekada nepatirtas — toks didelis ir sunkus. Veikiau tai ne kūno... o sielos žaizda.

Jis prasimerkė stengdamasis ką nors išžiūrėti, bet lietaus lašai, krintantys ant veido, trukdė matyti. *Kur aš?* Jis juto jį laikančias stiprias rankas, juto, kaip kažkas neša susmukusį it skudurinės lėlės kūną, apvilktą besiplaikstančia sutana.

Sunkiai pakėlęs ranką, jis nusišluostė akis ir pamatė žmogų, laikantį jį. Tai buvo Silas. Didysis albinosas stūmėsi miglos nugultu šaligatviu šaukdamasis gydytojų pagalbos; jo balsas aidėjo kaip širdį verianti merdinčio žmogaus aimana. Raudonos akys buvo įsmeigtos į priekį, o blyškiu, krauju suteptu veidu upeliais liejosi ašaros.

— Mano sūnau, — sušnabždėjo Aringarozas, — tu sužeistas.

Silas pažvelgė į savo geradarį kančios iškreiptu veidu.

— Aš labai atsiprašau, tėve.

Atrodė, jog jam per daug skauda, kad galėtų kalbėti.

— Ne, Silai, — atsakė Aringarozas. — Tai aš atsiprašau. Aš dėl visko kaltas. *Mokytojas man pažadėjo, kad niekas nieko nežudys, o aš tau liepiaus besąlygiškai jam paklusti.*

— Aš per daug to norėjau. Per daug bijojau. Mudu abu apgavo.

Mokytojas niekada neketino mums atiduoti Šventojo Gralio.

Supuodamasis ant žmogaus, kurį daugelį metų buvo priglaukęs, rankų vyskupas Aringarozas nuklydo į praeitį. Į Ispaniją. Į kuklaus gyvenimo pradžią, kai drauge su Silu Oviede ėmė statyti mažą katalikų bažnytelę. Vėliau prisiminė Niujorką, kur skelbė Dievo galybę Leksingtono aveniu kylant *Opus Dei* centrui.

Prieš penkis mėnesius Aringarozas sulaukė gniuždančių naujienų. Jo viso gyvenimo darbui iškilo pavojus. Su visomis smulkmenomis jis prisiminė susitikimą Gandolfo pilyje, pakeitusį jo gyvenimą... prisiminė naujienas, išjudinusias visą negandų virtinę.

Į Gandolfo Astronomijos biblioteką Aringarozas įžengė aukštai iškėlęs galvą, neabejotinai vildamasis, kad bus palabintas daugybės sveikinančių rankų, besiveržiančių patapšnoti jam per petį ir padėkoti už didžiulį darbą, nudirbtą skleidžiant katalikybę Amerikoje.

Tačiau ten buvo tik trys žmonės.

Vatikano sekretoriai. Nutukėliai. Užsispyrėliai.

Du aukšto rango italų kardinolai. Šventėivos. Pasipūtėliai.

— Sekretoriau? — sutrikęs pratarė Aringarozas.

Storulis teisinių reikalų tvarkytojas paspaudė Aringarozai ranką ir mostelėjo rodydamas priešais pastatytą kėdę.

— Prašau patogiai įsitaisyti.

Aringarozas, nujausdamas kažką negerą, atsisėdo.

— Nemoku sklandžiai ir trumpai kalbėti, vyskupe, — pasakė sekretorius, — todėl norėčiau tiesiai šviesiai pakalbėti apie jūsų vizito priežastį.

— Prašau. Kalbėkite atvirai.

Aringarozas dirstelėjo į du kardinolus, kurie, kaip jam atrodė, varstė jį žvilgsniais jausdami savo teisuolišką pranašumą.

— Kaip jūs gerai žinote, — pradėjo sekretorius, — pastaruoju metu Jo Šventenybė ir visus kitus Romoje pasiekė žinios apie politinius nesutarimus, sąlygotus prieštarų *Opus Dei* veiksmų.

Aringarozas pajuto, kaip akimirksniu pasišiaušė. Jis jau buvo tai girdėjęs ne vieną kartą, kai tik susitikdavo su naujuoju aukščiausiuoju dvasininku, kuris, didžiam Aringarozos liūdesiui, pasirodė esąs aistringas liberalių Bažnyčios pokyčių šalininkas.

— Noriu jus patikinti, — paskubėjo pridurti sekretorius, — kad Jo Šventenybė nesirengia ko nors keisti, kas susiję su jūsų kaip dvasininko darbu.

Tikiuosi, kad nesirengia!

— Tai kodėl aš čia?

Milžinas atsiduso.

— Vyskupe, net nežinau, kaip subtiliau apie tai pasakyti, todėl kalbėsiu tiesiai šviesiai. Prieš dvi dienas sekretoriato taryba vienbalsiai nubalsavo už tai, kad būtų panaikintas Vatikano pritarimas *Opus Dei* organizacijai.

Aringarozas buvo tikras, jog ne taip išgirdo.

— Atsiprašau?

— Trumpai kalbant, po šešių mėnesių nuo šios dienos *Opus Dei* nebebus laikoma Vatikano prelatūra. Jūs tapsite atskira Bažnyčia. Šventasis Sostas nuo jūsų atsiskiria. Jo Šventenybė su tuo sutinka, ir mes jau rengiame oficialius dokumentus.

— Bet... tai neįmanoma!

— Atvirkščiai, visai įmanoma. Net būtina. Jo Šventenybė nerimauja dėl jūsų vykdomos agresyvios verbavimo politikos ir kūno marinimo praktikos, — sekretorius kiek patylėjo. — Taip pat nerimaujama ir dėl jūsų požiūrio į moteris. Atvirai kalbant, *Opus Dei* tapo kliuviniu ir trikdžiu.

Vyskupas Aringarozas nustėro.

— *Trikdžių?*

— Savaiame suprantama, neturėtumėte stebėtis, kad viskas taip pasisuko.

— *Opus Dei* yra vienintelė katalikiška organizacija, kurios narių skaičius nuolat auga! Dabar mes turime daugiau nei tūkstantį šimtą kunigų!

— Teisingai. Ir tai mums visiems kelia nerimą.

Aringarozą pašoko.

— Paklauskite Jo Šventenybės, ar *Opus Dei* buvo trikdė 1982-aisiais, kai padėjome Vatikanui bankui!

— Vatikanas visada liks už tai dėkingas, — atsakė sekretorius taikingu tonu, — bet vis dėlto yra ir dvasininkų, kurie iki šiol mano, jog jūsų finansinis dosnumas 1982-aisiais tėra vienintelė priežastis, garantavusi jums prelatūros statusą.

— Tai netiesa!

Tokios užuominos giliai žeidė Aringarozą.

— Kad ir kaip ten būtų, ketiname veikti sąžiningai. Nustatysime atsiskyrimo terminą; per tą laiką jums bus išmokėti visi įnešti pinigai. Mokėsime šią sumą padaliję į penkias dalis.

— Jūs norite mane nupirkti? — neišlaikė Aringarozą. — Jūs man siūlote sumokėti, kad tyliai ramiai pasitraukčiau? Juk *Opus Dei* yra vienintelis likęs sveiko proto balsas!

Vienas iš kardinolų pakėlė akis.

— Atsiprašau, ar jūs pasakėte *proto*?

Aringarozą pasilenkė virš stalo ir dar aštriau prabilo:

— Ar jūs tikrai esate kada nors susimąstę, kodėl katalikai bėga iš bažnyčios? Apsižvalgykite aplinkui, kardinole. Žmonės nebejaučia pagarbos. Tikėjimui nebeliko jokių griežtų reikalavimų. Doktrinos pavirto į paistalus. Susilaikymas, išpažintis, komunija, krikštas, mišios — gali pasirinkti, išsirink sau parankiausią kombinaciją ir nekreipk dėmesio į visa įeita. Kokį dvasinio tobulėjimo kelią Bažnyčia siūlo?

— Negalima taikyti trečiame amžiuje priimtų įstatymų dabartiniams Kristaus sekėjams, — įsiterpė antrasis kardinolas. — Šiandieninėje visuomenėje tos taisyklės neveikia.

— Na, *Opus Dei* organizacijai jos galioja!

— Vyskupe Aringarozą, — pratarė sekretorius pokalbio pabaigą reiškiančiu balsu. — Gerbdamas jūsų organizacijos santykius su ankstesniu popiežiumi, Jo Šventenybė suteiks *Opus Dei* šešis mėnesius, per kuriuos jūs galėsite savo noru nutraukti santykius su Vatikanu. Patarčiau jums išdėstyti savo pažiūrų skirtynes Šventajam Sostui ir įsteigti savo krikščionišką organizaciją.

— Atsisakau! — pareiškė Aringarozą. — Ir šitai aš jam pasakysiu asmeniškai.

— Deja, manyčiau, kad Jo Šventenybė nebetina su jumis susitikti.

Aringarozą atsistojo.

— Jis *nedrįs* panaikinti asmeninės prelatūros, įsteigtos ankstesnio popiežiaus!

— Atleiskite, — nė nemirktelėjo sekretorius. — Viešpats duoda ir Viešpats atima.

Aringarozas buvo priblokštas šio susitikimo; jį apėmė panika. Pakeliui į Niujorką jis žvelgė į padangių horizontą prislėgtas nusivylimo kartėlio, apniktas liūdesio ir nerimo dėl krikščionybės ateities.

Po kelių savaitžių jis sulaukė telefono skambučio, visai pakeitusio susiklosčiusią situaciją. Skambinusysis kalbėjo prancūzišku akcentu ir prisistatė esąs Mokytojas — prelatūroje toks prisistatymas buvo įprastas. Jis sakėsi žinąs apie Vatikano planus nutraukti paramą *Opus Dei*.

Iš kur jis gali apie tai žinoti? — svarstė Aringarozas. Vyskupas vylėsi, jog tik sauželė Vatikano tarpininkų žino apie artėjančią neišvengiamą atsiskyrimą. Tikriausiai kalbos jau pasklido. Atsiradus gandams paaiškėja, jog nėra labiau korėtų sienų už tas, kurios supa Vatikaną.

— Visur laiku ausis ištempęs, vyskupe, — sušnabždėjo Mokytojas. — Būtent ausimis nugirdau tam tikrų dalykų. Jūsų padedamas galėčiau atverti šventos relikvijos, galinčios jums suteikti milžiniškos galios, slėptuvę... Jūs taptumėte toks galingas, kad Vatikanas jums lenktųsi. Tos galios užtektų ir tikėjimui išsaugoti, — jis patylėjo. — Turiu omeny ne tik *Opus Dei*, bet ir mus visus.

Viešpats atima... ir Viešpats duoda. Aringarozai nušvito išganingas vilties spindulys.

— Papasakokite apie savo planą.

Atsivėrus Šv. Marijos ligoninės durims vyskupas Aringarozas buvo praradęs sąmonę. Silas įvirsto į prieangį apkvaitęs iš nuovargio. Parklupęs ant plytelėmis klotų grindų, jis ėmė šauktis pagalbos. Visi, buvę registratūroje, prarado žadą, kai išvydo pusnuogį albinosą, velkantį kraujuojantį dvasininką.

Gydytojas, padėjęs Silui užkelti be nuovokos gulintį vyskupą ant ratukų, patikrino Aringarozos pulsą ir paniuro.

— Jis neteko daug kraujo. Mažai vilčių.

Aringarozas sumirksėjo trumpam atgavęs sąmonę; jo žvilgsnis sustojo ties Silu.

— Mano vaike...

Silo širdis daužėsi sunkiai pakeldama sielvartą ir įtūžį.

— Tėve, nors tai truktų ir visą likusį mano gyvenimą, būtinai surasiu tą, kuris mus apgavo, ir jį užmušiu.

Aringarozas liūdnai papurtė galvą, kai medikai jį rengėsi vežti ratukais toliau.

— Silai, jeigu tu... nieko iš manęs neišmokai... prašau... įsimink šitai. — Jis paėmė Silo ranką ir tvirtai ją spustelėjo. — Atlaidumas — didžiausia Dievo dovana.

— Bet, tėve...

Aringarozas užsimerkė.

— Silai, turi melstis.

101 SKYRIUS

ROBERTAS LENGDONAS stovėjo po didžiuliu tuščios Susirinkimų salės kupolu ir žiūrėjo į Li Tibingo šautuvo vamzdį.

Robertai, ar tu su manimi, ar prieš mane? Lengdono minčių tyloje aidėjo karališkojo istoriko žodžiai.

Lengdonas žinojo, jog tinkamo atsakymo būti negali. Atsakydamas „taip“ jis išduos Sofi, atsakydamas „ne“ — nepaliks Tibingui jokio pasirinkimo: jis nušaus juos abu.

Daugelis metu, praleistų auditorijose, neišmokė Lengdono, kaip elgtis atsidūrus priešais šautuvo vamzdį, bet ten jis įgijo tam tikros patirties, kaip atsakinėti į paradoksalius klausimus. *Kai į klausimą teisingai atsakyti negalima, lieka vienintelis sąžiningas ir nuoširdus atsakas.*

Pilkoji zona tarp „taip“ ir „ne“.

Tyla.

Žvelgdamas į rankose laikomą kripteksą Lengdonas nutarė paprasčiausiai nueiti.

Nė nepakėlęs akių jis žengė į plačias ir tuščias salės erdves. *Neutrali laikysena.* Jis vylėsi, kad susitelkimas į kripteksą Tibingui pasirodys kaip galimas sutikimas bendradarbiauti, o tylą bus ženklas Sofi, kad jis jos nepalieka.

Šiaip ar taip, laimėsiu laiko, kad galėčiau pagalvoti.

Lengdonas nujautė, jog Tibingas tik ir laukia, kad jis gerai pagalvotų. *Štai kodėl jis man padavė kripteksą. Kad pajusčiau savojo sprendimo svorį ir svarbą.* Britų istorikas vylėsi, kad, palietęs didžiojo magistro kripteksą, Lengdonas iki galo suvoks cilindro turinio didybę ir nusilenks savo kaip istoriko interesams ir smalsumui, privalės suvokti, kad nesugebėjimas atidaryti kartinio akmens reikš pačios istorijos pralaimėjimą.

Sofi tebestovėjo priešais revolverio vamzdį; Lengdonas baiminosi, kad koduoto slaptažodžio įspėjimas nebūtų vienintelė likusi viltis susiderėti dėl Sofi išlaisvinimo. *Jeigu man pavyktų išimti žemėlapi, Tibingas su manimi derėtųsi.* Prisiversdamas galvoti apie šią kritinę užduotį Lengdonas iš lėtoėjo langų link... ir ėmė mąstyti apie daugybę astronominių įvaizdžių, matytų ant Niutono kapo.

Ieškoti reikia kapo puošmenos.
Vaisingas Rožės iščias ji bylos.

Atgręžęs Tibingui ir Sofi nugarą jis nuėjo prie smailėjančių langų, tarsi vitražo mozaikose ieškotų įkvėpimo. Deja, įkvėpimo nebuvo.

Pamėgink atsidurti Sonjero vietoje ir galvoti taip, kaip mąstė jis, primygtinai kartojo profesorius sau žvelgdamas į Kolegijos sodą. Kas, jo manymu, yra tasai rutulys, turintis būti ant Niutono kapo? Lietuje sumirgėjo žvaigždžių, kometų ir planetų vaizdiniai, bet Lengdonas nekreipė į juos dėmesio. Sonjeras nebuvo mokslininkas. Jis buvo humanitaras, meno žmogus ir istorikas. Šventasis moteriškumas... taurė... Rožė... atstumtoji Marija Magdalietė... deivės žlugimas... Šventasis Gralis.

Legendos apie Gralį šią taurę visada vaizduodavo kaip žiaurią meilužę, šokančią šešėliuose, besislepiančią, šnabždančią į ausį, gundančią žengti dar vieną žingsnelį, o paskui dingstančią miglose.

Žvelgdamas į šnarančius Kolegijos sodo medžius Lengdonas juto žaismingą šios taurės egzistenciją. Ženklių gausu visur. Šelmiškai gundantys iš rūko nyrantys siluetai — seniausios Britanijoje obels šakos — švytėjo penkialapiais žiedais, spindinčiais tarsi Venera. Dabar deivė lankosi sode. Ji šoka lietuje, dainuoja amžių glūdumą menančias dainas, žvilgčioja pro žiedais aplipusias šakas, tarsi norėtų Lengdonui priminti, jog pažinimo vaisius auga visai čia pat, tereikia ištiesti ranką.

Kitame salės gale seras Li Tibingas pasitikėdamas stebėjo Lengdoną, tarsi apkerėtą žvelgiantį pro langą.

Viskas bus taip, kaip ir tikėjaisi, pamanė Tibingas. Jis apsigalvos.

Jau kuris laikas Tibingas įtarė, kad Lengdonas gali turėti raktą į Gralį. Tai, kad Tibingas ėmėsi įgyvendinti savo* planą būtent tą vakarą, kai Lengdonas turėjo susitikti su Žaku Sonjeru, nebuvo sutapimas. Klausydamasis kuratoriaus pokalbių Tibingas buvo tikras, jog Sonjero noras privačiai susitikti su Lengdonu gali reikšti vienintelį dalyką. *Paslaptįs Lengdono rankraštis sukėlė vienuolyno nerimą. Lengdonas užčiuopė tiesą, o Sonjeras baiminasi, kad ji gali paaiškėti.* Tibingas buvo tikras, kad didysis magistras pasikvietė Lengdoną tam, kad jį užčiauptų.

Tiesa nutylima pernelyg ilgai!

Tibingas suprato, kad privalo veikti greitai. Silo užpuolimas padės pasiekti du tikslus: pirma, Sonjeras nebegalės įkalbėti Lengdono tylėti, o antra, kertiui akmeniui patekus Tibingui į rankas, Lengdonas kaip tik bus Paryžiuje, todėl bus lengvai pasiekiamas, jeigu jo prireiktų.

Suorganizuoti fatališką Sonjero ir Silo susitikimą buvo labai paprasta. Turėjau vidinės informacijos apie slapčiausias Sonjero baimes. Iš vakaro Silas paskambino kuratoriui apsimesdamas esąs pamišęs kunigas.

— Mesjė Sonjerai, prašyčiau atleisti, bet turiu kuo greičiau su jumis pasikalbėti. Niekada nesu sutėpęs išpažinties slaptumo šventumo, bet šiuo atveju,

manau, kitaip negaliu. Visai neseniai išgirdau išpažintį žmogaus, tvirtinusio, kad nužudė jūsų šeimos narius.

Sonjeras atsakė nusteбęs, bet stengėsi neišsiduoti:

— Mano šeima žuvo per nelaimingą atsitikimą. Policijos ataskaita buvo vienareikšmiška.

— Taip, įvyko autoavarija, — Silas užmetė kabliuką. — Žmogus, su kuriuo kalbėjausi, man pasakė, kad specialiai nustūmė jų automobilį nuo kelio į jūrą.

Sonjeras tylėjo.

— Mesjė Sonjerai, niekada nebūčiau jums skambinęs, jeigu tas žmogus nebūtų pasakęs kai ko, kas mane būtų privertę baimintis dėl jūsų paties saugumo.

Jis patylėjo.

— Tasai žmogus taip pat paminėjo ir jūsų anūkę Sofi.

Paminėtas Sofi vardas suveikė kaip katalizatorius. Kuratorius iškart nutarė veikti. Jis paliepė Silui kuo greičiau pas jį ateiti ir susitikti saugiausioje vietoje, kokia tik Sonjerui atėjo į galvą — jo paties kabinete Luvre. Paskui jis paskambino Sofi, kad išpėtų ją dėl galbūt gresiančio pavojaus. Jis akimirksniu atsisakė susitikti su Lengdonu prie taurės.

Kai Lengdonas buvo atskirtas nuo Sofi ir stovėjo kitame salės gale, Tibingas juto, jog sėkmingai išskyrė du buvusius sąjungininkus. Sofi Nevė ir toliau nenori paklusti, bet Lengdonas, be jokių abejonių, žvelgia ir mąsto plačiau. Jis mėgina išsiaiškinti slaptažodį. *Jis supranta, kaip svarbu surasti Gralį ir išvaduoti jį iš nežinios.*

— Jis jums jo neatidarys, — šaltai pratarė Sofi. — Neatidarytų net ir tada, jeigu galėtų.

Tibingas pažvelgė į Lengdoną tebe laikydamas į Sofi nukreiptą revolverį. Jis jau buvo visiškai tikras, jog turės šiuo ginklu pasinaudoti. Nors ši mintis seniui kėlė nerimą, jis žinojo, kad nesudvejos, jeigu šito iš tikrųjų prireiks. *Aš jai suteikiu daugelį progų pasielgti teisingai. Gralis yra didesnis už bet kurį iš mūsų.*

Tą akimirką Lengdonas atsisuko nuo lango.

— Kapas... — staiga pratarė jis, žvelgdamas į juos miglota viltimi žibančiomis akimis. — Žinau, kur reikia žiūrėti prie Niutono kapo. Taip, manau, galėčiau įminti slaptažodį!

Tibingo širdis šoktelėjo.

— Kur, Robertai? Pasakyk!

Sofi balse nuaidėjo siaubas.

— Ne, Robertai! Juk jūs jam nepasakysite, tiesa?

Lengdonas priėjo ryžtingu žingsniu, laikydamas priešais ištiestą kriptę.

— Ne, — jis atsisuko į Li ir rūščiai į jį pažvelgė. — Nesakysiu, kol jis neleis jums išeiti.

Tibingo optimizmas prablėso.

— Mes tokie artimi, Robertai. Nedrįsk su manimi pradėti kokių nors žaidimų!

— Jokių žaidimų, — atsakė Lengdonas. — Leiskite jai išeiti. Tada aš jus padėsiu iki Niutono kapo. Kripteksa atidarysime kartu.

— Aš niekur nesirengiu eiti, — pareiškė Sofi, prisimerkusi iš apmaudo. — Kripteksa man paliko mano senelis. Jis ne jūsų, kad mėgintumėte atidaryti.

Lengdonas išsigandęs pasisuko.

— Sofi, prašau! Jums gresia pavojus. Aš stengiuosi padėti!

— Kaip? Atskleisdamas paslaptį, kurią gindamas mano senelis mirė? Jis jums pasitikėjo, Robertai. Aš jums pasitikėjau!

Dabar mėlynose Lengdono akyse atsispindėjo panika; Tibingas negalėjo sulaikyti šypsenos matydamas, kaip šie du žmonės priešgyniauja vienas kitam. Lengdono pastangos likti galantiškam buvo ypač patetiškos. Atsidūręs ant didžiosios ribos ir rengdamasis atskleisti svarbiausią istorijoje paslaptį jis vargsta su moterimi, kuri pasirodė esanti neverta tokių paieškų.

— Sofi, — maldavo Lengdonas. — Prašau... jūs turite išeiti.

Ji papurtė galvą.

— Neišeisiu tol, kol neatgausiu kriptekso, arba sudaužykite jį metę ant grindų.

— Ką? — aiktelėjo Lengdonas.

— Robertai, mano senelis verčiau sutiktų, kad jo paslaptis dingtų amžiams, nei patektų į rankas jo žudikui. — Atrodė, kad Sofi akyse tuoj susitvenks ašaros, bet jos taip ir nepasirodė. Ji žvelgė tiesiai Tibingui į akis. — Nušaukite mane, jeigu jums to būtinai reikia. Aš nepaliksiu savo senelio palikimo jūsų rankose.

Labai gerai. Tibingas nusitaikė.

— Ne! — suriko Lengdonas. Jis kilstelėjo ranką ir sumosavo kripteksu virš akmeninių grindų. — Jeigu bent pagalvosite apie tai, aš jį mesiu.

Tibingas nusijuokė.

— Ta nesąmonė paveikė Remi. Bet manęs nepaveiks. Aš tave gerai pažįstu.

— Tikrai, Li?

*Taip, tikrai. Tau dar reikėtų gerokai paplušėti, mano bičiuli. Sugaišau ke-
lias sekundes, bet dabar matau, kad meluoji. Tu nė nenumanai, kur slypi toji
Niutono kapo paslaptis.*

— Robertai, ar tikrai? Ar žinai, kur reikia žiūrėti priešus prie Niutono kapo?

— Žinau.

Lengdono akyse šmėkstelėjo nežymi abejonė, bet Li ją užfiksavo. Jo akyse jis išvydo melo ugnelę. Desperatiška, patetiška pastanga išgelbėti Sofi. Tibingas didžiai nusivylė Robertu Lengdonu.

*Aš esu vienišas riteris, apsuptas nieko nevertu, sielų. Turėsiu vienas pats iš-
šifruoti kartinį akmenį.*

Lengdonas su Neve tik trukdo, kelia grėsmę jam, Tibingui... ir pačiam Gra-
liui. Kad ir koks skausmingas būtų sprendimas, jis žinojo, jog turi jį įgyvendinti,
kad sąžinė liktų švari. Vienintelis likęs svarbus dalykas — įtikinti Lengdoną, kad
padėtų kartinį akmenį, nes jis, Tibingas, turi saugiai išspręsti šią šaradą.

— Parodykim pasitikėjimą, — Tibingas nuleido ginklą ir nusuko jį nuo Sofi. — Padėk kartinį akmenį, ir mes pasikalbėsime.

Lengdonas suprato, kad meluodamas nieko nepasiekė.

Tibingo akyse jis išskaitė tamsų nuosprendį — numanė, jog atėjo lemtingas momentas. *Kai padėsiu kripteksą, jis užmuš mus abu.* Nė nedirstelėjęs į Sofi jis tarėsi girdįs, kaip daužosi tylios desperacijos apimta maldaujanti jos širdis. *Robertai, šis žmogus nevertas Gralio. Kertinis akmuo neturi pakliūti jam į rankas. Nesvarbu, kiek tai kainuotų.*

Beje, Lengdonas buvo apsisprendęs dar prieš kelias minutes, stovėdamas prie lango ir žvelgdamas į Kolegijos sodą.

Apgink Sofi.

Apgink Gralį.

Tačiau jis vos nesuriko apimtas desperacijos. *Bet aš nežinau kaip!*

Ši absoliučios nevilties akimirka nušvietė jį tokiu aiškiu žinojimu, kokio jis dar niekada nebuvo patyręs. *Tiesa tiesiai tau prieš akis, Robertai.* Jis nenumanė, iš kur atplūdo ši staigi epifanija. *Gralis neerzina, jis šaukia savęs vertas sielas.*

Dabar, pasilenkęs už kelių jardų nuo Li Tibingo, Lengdonas nuleido kripteksą prie pat akmeninių grindų.

— Taip, Robertai, — sušnibždėjo Tibingas, nusitaikęs į jį. — Padėk kripteksą.

Lengdono akys nukrypo viršun, į svaiginantį Susirinkimų salės kupolą. Pasilenkęs dar žemiau Lengdonas pažvelgė į Tibingo šautuvą, nutaikytą tiesiai į jį.

— Atleisk, Li.

Vienu staigiu mostelėjimu Lengdonas pašokęs išmetė ranką aukštyn ir sviedė kripteksą tiesiai į kupolo skliautą.

Li Tibingas nepajuto, kad jo pirštas būtų spustelėjęs gaiduką, bet Medusa iššovė lydimą kurtinančio trenksmo. Lengdonas jau stovėjo išsitiesęs, tiksliau, gal net akimirką buvo pašokęs ore. Kulka įsmigo į grindis visai jam prie kojų. Dalis Tibingo sąmonės liepė geriau nusitaikyti ir šauti dar kartą, bet kita, — stipresnė — dalis verste vertė pakelti akis aukštyn, į kupolą.

Kertinis akmuo!

Atrodė, kad laikas sustingo, pavirto į sulėtintą sapną, ir visas Tibingo pasaulis susitelkė į oru lekiantį kartinį akmenį. Jis stebėjo, kaip kripteksas pakyla iki aukščiausio taško... akimirką tarsį sustingsta skliauto erdvėje... o paskui vartydamasis ima leisti žemyn, grėsmingai artėdamas prie akmeninių grindų.

Visos Tibingo viltys ir svajonės skrieja žemyn. *Jis negali trenktis į grindis! Galėčiau jį pasiekti!* Tibingo kūnas sureagavo instinktyviai. Jis išmetė revolverį ir šoko pirmyn; ištiesęs švelnias išpuoselėtas rankas, paleido ir ramentus. Išskės-tais pirštais jis sugriebė kripteksą dar ore.

Griūdamas su pergalingai sugniaužtu rankose kripteksu Tibingas suprato, kad griūna per staiga. Neturėdamas ko įsitverti jis ištiesė rankas, kad atsiremtų, ir kripteksas stipriai trinkelėjo į grindis.

Pasigirdo trūkstančio stiklo garsas.

Kokią sekundę Tibingas liovėsi kvėpavęs. Gulėdamas paslikas ant šaltų grindų ir žvelgdamas į ištiestose rankose laikomą marmurinį kripteksą jis mels- te meldė, kad stiklinis indelis tebebūtų nesudūžęs. Tada aplinkui pasklido gaižus acto kvapas; Tibingas pajuto, kaip pirštais į delnus ima lietis pro kriptekso dis- kelius prasisunkęs vėsus skystis.

Senį apėmė siaubinga panika. NE! O actas liejosi dar sparčiau. Jis įsivaizda- vo, kaip tirpsta viduje įvyniotas papirusas. Robertai, koks tu kvailys! Praradome paslaptį!

Tibingas nebegalėjo susivaldyti ir prapliupo raudoti. *Gralio nebėra. Viskas žlugę.* Virpėdamas iš netikėtumo ir vis dar negalėdamas patikėti, kad Lengdonas galėjo taip pasielgti, Tibingas stengėsi jėga kripteksą atplėšti, trokšdamas nors akies krašteliu dirstelėti į istoriją, labai greitai pranyksiančią amžiams. Didžiai jo nuostabai, truktelėjus kartinio akmens galus, jis prasiskyrė.

Tibingas aiktelėjo ir sužiuro vidun. Viduje buvo tuščia, išskyrus šlapias stiklo šukes. Jokio tirpstančio papiruso. Tibingas pasivertė ir pažvelgė į Lengdo- ną. Šalia jo stovėjo Sofi, nusitaikiusi į Tibingą.

Priblokštas Tibingas vėl pažvelgė į kartinį akmenį ir viską pamatė. Diskeliai buvo susukioti ne kaip papuola. Galėjai perskaityti penkiasdešimt žodį APPLE*.

— Rutulys, kurį užvaldė leva, — šaltai pratarė Lengdonas, — sukeldama šventą Dievo itūžį. Prigimtinė nuodėmė. Šventojo moteriškumo nuopolio sim- bolis.

Tibingas pajuto, kaip tiesa jį slegia visa gniuždančia jėga. Tasai rutulys, tu- rėjęs būti ant Niutono kapo, pasirodė esąs ne kas kita, kaip rausvas obuolys, ku- ris nukritęs iš dangaus trinkelėjo Niutonui per galvą ir įkvėpė jį viso gyvenimo darbui. *Jo darbo vaisius! Rožinis kūnas su sėklyčių pilnomis „iščiomis“!*

— Robertai, — prastenėjo apstulbęs Tibingas, — tu jį atidarei. O kur... žemėlapis?

Nė nemirktelėjęs Lengdonas įkišo ranką į vidinę tvido švarko kišenę ir atsargiai ištraukė plonyčio susukto papiruso ritinėlį. Stovėdamas vos už kelių jardų nuo gulinčio Tibingo Lengdonas išvyniojo ritinėlį ir pažvelgė į jį. Netrukus Lengdono veide nušvito visažinio šypsena.

Jis žino! Tibingas visa širdimi troško tokio žinojimo. Viso jo gyvenimo sva- jonė — tiesiai prieš jį.

— Pasakyk man! — reikalavo Tibingas. — Prašau! O, Dieve, prašau! Dar ne per vėlu!

Už Susirinkimų salės esančiame koridoriuje pasigirdus trankiems žings- niams Lengdonas ramiai susuko papirusą ir vėl įsikišo į kišenę.

* Apple angl. — obuolys. Vert.

— Ne! — riktelėjo Tibingas, veltui mėgindamas atsistoti.

Garsiai atsilapojus durims į vidų, tarsi bulius į ringą, įsiveržė Bezu Fosas. Laukiniu žvilgsniu apsidairęs po salę, jis pastebėjo savo taikinį — Li Tibingą, — bejėgiškai gulintį ant grindų. Atsidusęs iš palengvėjimo Fosas suspaudė savo ginklą ir atsigręžė į Sofi.

— Agente Nevė, man tikrai labai džiugu, kad jūs ir ponas Lengdonas saugūs. Turėjote prisistatyti, kai prašiau. Paskui Fosą atskubėjo britų policininkai, sučiupo kančios kamuojamą belaisvį ir uždėjo jam antrankius. Sofi, išvydusi Fosą, apstulbo.

— Kaip jūs mus suradote?

Fosas parodė į Tibingą.

— Jis padarė klaidą, kai įžengęs į vienuolyną parodė savo tapatybės kortelę. Sargybiniai buvo girdėję policijos pranešimą, kad jo ieškoma.

— Jis yra Lengdono kišenėje! — kaip beprotis rėkė Tibingas. — Žemėlapis į Šventąjį Gralį!

Policininkų pakeltas ir nešamas lauk Tibingas atmetė galvą ir sustūgo:

— Robertai! Pasakyk man, kur jis paslėptas!

Lengdonas pažvelgė tiesiai Tibingui, tuo metu nešamam pro šalį, į akis.

— Tik Gralio verti gali jį surasti, Li. Pats mane to išmokėte.

102 SKYRIUS

KENSINGTONO SODAI buvo apgaubti miglos, kai Silas atšlubavo į ramią lomą, atokiau nuo atsitiktinių žvilgsnių. Parklupęs ant šlapios žolės jis juto iš kulkos paliktos žaizdos po šonkauliais srūvančio kraujo šilumą. Vis dėlto jis žvelgė tiesiai prieš save.

Nusileidęs rūkas sodus tarsi pavertė rojumi.

Iškėlęs kruvinas rankas pasimelsti jis žiūrėjo, kaip lietaus lašeliai glamonėja pirštus ir vėl juos nubalina. Vis dažniau ant nugaros ir pečių krintantys lietaus lašeliai keistai svaigino, ir Silui atrodė, kad jo kūnas iš lėto dingsta miglose.

Ai esu vaiduoklis.

Praskriejęs lengvas vėjelis atnešė drėgną, žeme kvepiantį naujo gyvenimo aromatą. Silas meldėsi kiekviena gyva palaužto kūno ląstele. Jis meldė atleidimo. Jis meldė malonės. Bet labiausiai jis meldėsi už savo auklėtoją... vyskupą Aringarozą... kad Viešpats jo nepasiimtų anksčiau, nei jam skirta. *Jis dar turi tiek daug nudirbti.*

Aplink ėmė tvenktis rūkas; Silas pasijuto esąs toks lengvas, kad buvo tikras, jog vėjo gūsis jį nusineš. Užsimerkęs jis sukalbėjo paskutinę maldą.

Iš miglų jam pakuždėjo Manuelio Aringarozos balsas.

Mūsų. Viešpats yra geras ir gailestingas Dievas.

Galiausiai Silą kamavęs skausmas ėmė silpti; jis suprato, kad vyskupas buvo teisus.

103 SKYRIUS

LONDONO SAULĖ prašvito jau gerokai po vidurdienio; tik tada miestas ėmė po truputį džiūti. Išėjęs iš tardymo kabineto Bezu Fosas atrodė nuvargęs; jis susistabdė taksi. Seras Li Tibingas triukšmingai neigė savo kaltę; klausydamasis padrikų jo kalbų apie Šventąjį Gralį, slaptuosius dokumentus ir paslaptingas brolijas Fosas įtarė, jog suktasis istorikas rengia dirvą savo gynėjams, prašysiančiams jį ginti kaip nepakaltinamą, nes turintį psichikos sutrikimų.

Aišku, svarstė Fosas. Nesveikas. Tibingas visą planą buvo preciziškai apsvarstęs, todėl dabar kiekviename žingsnyje galėjai įrodinėti, kad yra nekaltas. Jis pasikinkė ir Vatikaną, ir *Opus Dei*, dvi grupuotes, kurios, kaip paaiškėjo, visai nekaltos. Nešvarius jo darbus ir planus įgyvendino vienuolis fanatikas ir neviltingas apniktas vyskupas. Dar įdomesnis dalykas: elektroninį pasiklausymo postą Tibingas įrengė tokioje vietoje, kur tikriausiai niekaip negalėtų užlipti poliartritu sergantis žmogus. Tikrasis žvalgas buvo jo tarnas Remi, vienintelis žmogus, žinojęs tikrąją Tibingo tapatybę, dabar jau „patogiai“ miręs nuo sunkios alerginės reakcijos.

Vargu ar šitaip galėtų sugalvoti kas nors, kenčiantis nuo psichikos negalios, mąstė sau Fosas.

Kolė atsiųsta informacija iš *Château Villette* įrodė, jog Tibingas buvo toks gudrus, kad pats Fosas būtų galėjęs daug ko iš jo pasimokyti. Sėkmingai paslėpęs „blakes“ kai kuriose svarbiausiose Paryžiaus institucijose britų istorikas sėmėsi patirties iš senovės. *Trojos arkliai.* Keli Tibingo pasirinkti taikiniai gavo prabangių meno kūrinių dovanų, kiti tarsi netyčia laimėjo aukcionuose, kur Tibingas taip pat būdavo viskuo pasirūpinęs. Kalbant apie Sonjerą, kuratorius sulaukė kvietimo papietauti *Château Villette*, kur turėjo būti svarstomas Tibingo pasiūlymas finansuoti naują Luvro skyrių — Da Vinčio sparną. Sonjerui atsiųstame kvietime buvo visai nekaltas prierašas, išreiškiantis susižavėjimą riteriu robotu; sklido kalbos, kad jį sukonstravo pats Sonjeras. *Atsineškite jį ateidamas pietauti,* pasiūlė Tibingas. Tikriausiai Sonjeras būtent taip ir padarė; jis paliko riterį „be

priežiūros" gana ilgai, ir Remi Legaliudesui užteko laiko įmontuoti vieną nepastebimą prietaisėlį.

Dabar, sėdėdamas galinėje taksi automobilio sėdynėje, Fosas užsimerkė.
Dar vienas darbas, kurį turiu atlikti, prieš grįždamas į Paryžių.

Šv. Marijos ligoninės palata buvo nutvieksta saulės.

— Jūs mus visus nustebinote, — pasakė šypsodamasi sesutė. — Tikras stebuklas, kitaip nė nepasakysi.

Vyskupas Aringarozas vos vos šypstelėjo.

— Aš visada buvau palaimintas.

Sesutė baigė tvarkytis ir paliko vyskupą vieną. Jis džiaugėsi ant veido krinčiais saulės spinduliais. Praėjusi naktis buvo tamsiausia naktis jo gyvenime.

Jis liūdnai mąstė apie Silą, kurio kūnas buvo rastas parke.

Prašau man atleisti, mano sūnau.

Aringarozas ilgėjosi Silo, jis norėjo, kad Silas būtų šlovingo jo plano dalyvis. Tačiau praėjusią naktį Aringarozas sulaukė Bezu Faso skambučio; kapitonas klausinėjo apie jo ryšius su vienuole, nužudyta Šv. Sulpicijaus bažnyčioje. Aringarozas suprato, kad reikalai pakrypo siaubinga linkme. Pasibaisėjęs žinia apie dar keturias žmogžudystes paskui vyskupas ėmė sielvartauti. *Silai, ką tu padarei!* Negalėdamas pasiekti Mokytojo vyskupas suprato, jog tapo atstumtas. *Manimi pasinaudojo.* Vienintelis būdas sustabdyti siaubingų įvykių grandinę, kurią išjudinti jis pats ir padėjo, buvo apsisprendimas viską papasakoti Fašui; nuo tos akimirkos Aringarozas ir Fosas iš paskutiniųjų stengėsi sučiupti Silą, Mokytojui nespėjus jo įkalbėti užmušti dar ką nors.

Jausdamasis nepaprastai išsekęs Aringarozas užsimerkė ir klausėsi žinias-klaidos pranešimo apie garsaus britų riterio sero Li Tibingo areštą. *Dabar Mokytojas apsinuogino prieš visus; jį mato visi.* Tibingas, išgirdęs apie Vatikano ketinimą atskirti *Opus Dei* organizaciją, pasirinko Aringarozą nepakeičiamu savo plano įkaitu. *Šiaip ar taip, kas gi dar galėtų akiai pulti ieškoti Šventojo Gralio, jeigu ne toks žmogus kaip aš, kuriam gresia visa ko prarastis? Gralis atnešų, didžiulę šlovę kiekvienam, kas tik jį rastų.*

Li Tibingas sumaniai slėpė savąją tapatybę: jis nutaisė prancūzišką akcentą, apsimetė esąs labai pamaldus ir kaip užmokesčio reikalavo vienintelio dalyko, kurio jam tikrai nereikėjo — pinigų. Aringarozas buvo per daug susidomėjęs šiuo reikalu, kad ką nors įtartų. Dvidešimties milijonų eurų kaina pasirodė visai menka, palyginti ją su Gralio verte, o Vatikanui nutarus sumokėti *Opus Dei* atsiskyrimo mokestį, finansinis šio reikalo klausimas susiklostė kuo puikiausiai. *Aklieji mato tai, ką nori matyti.* Savaiame suprantama, norėdamas įgelti Tibingas pareikalavo, kad jam būtų sumokėta Vatikano obligacijomis; jeigu kas nors susiklostytų prastai, visi pėdsakai nuvestų į Romą.

— Džiaugiuosi, kad jūs jaučiatės gerai, tėve.

Aringarozą pažino niaurų balsą, nuskambėjusį iš tarpdurio, bet jis tikėjosi pamatyti kitokį veidą; prieš jį stovėjo rūstus kresnas žmogus, stambiu kaklu, kyšančiu iš tamsaus švarko, plaukai buvo nubraukti atgal.

— Kapitone Fašai? — tarstelėjo Aringarozą. Užuojauta ir susirūpinimas, išreikštas Aringarozos atžvilgiu, kai šis praėjusią naktį pateko į sunkią padėtį, sukūrė gerokai švelnesnės fizionomijos vaizdinius.

Kapitonas priėjo prie lovos ir kilstelėjęs padėjo ant kėdės gerai pažįstamą sunkų juodą lagaminą.

— Kiek žinau, šitai priklauso jums.

Aringarozą pažvelgė į obligacijų prigrūstą lagaminą ir iškart nukreipė akis, pajutęs didžiulę gėdą.

— Taip... dėkoju.

Jis patylėjo vedžiodamas pirštais per antklodės siūlę, o paskui prabilo:

— Kapitone, aš daug apie tai galvojau ir dabar norėčiau paprašyti jūsų paslaugos.

— Žinoma.

— Tos šeimos, gyvenančios Paryžiuje, kurias Silas... — jis nutilo nebaigęs sakinio, užplūstas emocijų. — Gerai suprantu, kad jokia suma nenumalšins ar nepalengvins jų netekties skausmo, bet vis dėlto gal būtumėt toks geras ir padalytumėt šio lagaminėlio turinį... žuvusiųjų šeimoms.

Tamsios Faso akys kurį laiką atidžiai žvelgė į Aringarozą.

— Doras gestas, tėve. Pasistengsiu, kad jūsų noras būtų patenkintas.

[sivyravo slogi tylą.

Televizorius rodė liesą policijos pareigūną, duodantį interviu didelio dvaro fone. Fasa pažino, kas jis, ir sutelkė dėmesį į ekraną.

— Leitenante Kolė, — kaltinamu tonu kalbėjo BBC reporterė, — vakar vakare jūsų kapitonas viešai apkaltino du nekaltus žmones žmogžudyste. Ar Robertas Lengdonas ir Sofi Nevė pareikalaus jūsų departamento už tai atsakyti? Gal kapitonas Fasa neteks pareigų ir darbo?

Leitenanto Kolė šypsenėlė buvo vargana, bet jis laikėsi ramiai.

— Iš savo patirties galiu pasakyti, kad kapitonas Fasa retai kada klysta. Aš dar nekalbėjau su juo šia tema, bet, žinodamas jo darbo metodus, galiu numanyti, jog jis ėmė persekioti agentę Nevę ir poną Lengdoną tik todėl, kad taip gudraudamas priviliotų tikrąjį žudiką.

Reporteriai apsikeitė nuostabos kupiniais žvilgsniais.

Kolė tęsė toliau:

— Ar ponas Lengdonas ir agentė Nevė savo noru tapo šios operacijos dalyviais, aš nežinau. Pačius kūrybingiausius metodus kapitonas Fasa saugo kaip asmenines paslaptis. Galiu tvirtai pasakyti tik tiek, kad kapitonas sėkmingai suėmė už visa tai atsakingą žmogų, o ponas Lengdonas ir agentė Nevė yra tikrai nekalti ir saugūs.

Fasa vos vos šypstelėjo ir atsigrėžė į Aringarozą.

—Geras žmogus tasai Kolė.

Praėjo kelios minutėlės. Galiausiai Fisas, nubraukęs ranka plaukus sau nuo kaktos, pažvelgė į Aringarozą.

—Tėve, prieš grįždamas atgal į Paryžių, norėčiau aptarti paskutinį dalyką — jūsų improvizuotą skrydį į Londoną. Jūs papirkote pilotą, kad šis pakeistų kursą. Taip elgdamasis jūs pažeidėte kelis tarptautinius įstatymus.

Aringarozą susmuko.

—Buvau apimtas nevilties.

—Taip sakė ir pilotas, kai mano žmonės jį apklausė.

Fisas įkišo ranką į kišenę ir ištraukė žiedą su rausvu ametistu, papuoštą pažįstama rankų darbo dekoracija.

Kai Aringarozą paėmęs žiedą movėsi jį ant piršto, pajuto, kaip akyse tvenkiasi ašaros.

—Jūs man toks geras, — jis kilstelėjo ranką ir suspaudė Faso delną. — Ačiū.

Fisas mostelėjo ranka, priėjo prie lango ir pažvelgė į miestą; tikriausiai jo mintys skriejo labai toli. Atsigręžęs jis klausiamai pažvelgė į Aringarozą.

—Tėve, kur vyksite, kai iš čia išeisite?

Aringarozą lygiai tokį patį klausimą girdėjo praėjusią naktį prieš jam iškeliaujant iš Gandolfo pilies.

—Manychiau, mano keliai yra tokie pat nežinomi, kaip ir jūsų.

—Taip, — tarstelėjo Fisas ir nutilo. — Manau, anksti išeisiu į pensiją.

Aringarozą nusišypsojo.

—Lašelis tikėjimo gali padaryti stebuklus, kapitone. Lašelis tikėjimo.

104 SKYRIUS

ROSLINO KOPLYČIA, dažnai vadinama Kodų katedra, stovi už septynių mylių į pietus nuo Edinburgo, Škotijoje, senosios mitrėjų šventyklos vietoje. Kopolyčią pastatė riteriai tamplieriai 1446-aisiais; joje tiesiog svaigsta galva nuo gausybės iškaltų simbolių, menančių žydų, krikščionių, egiptiečių, masonų ir pagonių tradicijas.

Geografinės kopolyčios koordinatės kuo tiksliausiai sutampa su šiaurės pietų meridianu, einančiu per Glastonberį. Ši ilgumą žyminti Rožės linija yra tradicinė Karaliaus Artūro Eivalono salos žyma ir laikoma svarbiausia šventosios britų geometrijos ašimi. Iš šios šventosios Rožės linijos ir kilo Roslino pavadinimas.

Kai Robertas Lengdonas ir Sofi Nevė pastatė išsinuomotą automobilį stovėjimo aikštelėje prie stataus kranto, ant kurio stovi kopolyčia, dantyti bokštai

metė ilgus vakaro šešėlius. Jie pailsėjo trumpo skrydžio iš Londono į Edinburgą metu, nors nė vienas nemiegojo, nes galvojo, kas laukia ateityje. Žvelgdamas į sustingusį debesuoto dangaus rėminamą statinį Lengdonas pasijuto kaip Alisa, stačia galva lekianti į triušio olą. *Tikriausiai sapnuoju*. Vis dėlto jis žinojo, jog paskutinės Sonjero žinutės tekstas būti dar konkretesnis negalėjo.

The Holy Grail 'neath ancient Roslin waits.*

Lengdonas įsivaizdavo, kad Sonjero „Gralio žemėlapis“ bus tarsi diagrama — brėžinys su pažymėta vieta, tačiau paskutinę vienuolyno paslaptį Sonjeras buvo užkodavęs taip pat, kaip ir ankstesnes. Paprastos eilės. Keturios aiškios eilutės, neabejotinai nurodančios būtent šią vietą. Šalia Roslino pavadinimo buvo kelios užuominos, kalbančios apie tam tikrus gerai žinomus koplyčios architektūros bruožus.

Nepaisant paskutinių Sonjero žodžių aiškumo Lengdonas, užuot džiaugęsis nušvitusia sąmone, jautė dvejonę. Jam Roslino koplyčia atrodė esanti per daug atvira ir aiški vieta. Ištisis amžius ši akmeninė koplyčia aidėjo nuo šnabždesių apie Šventąjį Gralį. Pastaraisiais dešimtmečiais tie šnabždesiai virto šūkiais, kai žemės gelmės tiriantis radaras aptiko stulbinančią struktūrą, esančią po visa koplyčia — didžiulį požeminį kambarį. Virš tos erdmės buvo pastatyta visa koplyčia, bet keisčiausia, kad tas požeminis kambarys neturi jokio įėjimo ar išėjimo. Archeologai ėmė reikalauti, kad būtų leista prasiskverbti pro uolienas ir įsigauti į paslaptinę kambarį, tačiau Roslino trestas griežtai uždraudė visus šventos vietos kasinėjimus. Savaime suprantama, vien tai įžiebė įvairiausias spekuliacijas šia tema. Ką Roslino trestas mėgina nusišluoti?

Dabar Roslinas tapęs paslapčių, ieškančių piligrimų lankymosi vieta. Kai kurie tvirtina, jog į šią vietą juos traukia galingas magnetinis laukas, nepaaiškinaama spinduliuojanti stipri energija, susikaupusi būtent ties šiomis koordinatėmis, kai kurie teigia, kad atvyko norėdami paieškoti kalnuose paslėpto įėjimo į požemius, bet dauguma sakosi čia atkeliavę paprasčiausiai pavaikštinėti aplinkui ir paalsuoti Šventojo Gralio atmosfera.

Nors Lengdonas niekada anksčiau nebuvo lankęsis Rosline, jis visada kinkendavo išgirdęs kalbant apie koplyčią kaip apie dabartinį Šventojo Gralio prieglobstį. Reikia sutikti, kad kažkada Roslinas galėjo būti Gralio slėptuvė, kažkada, labai seniai... bet, savaime suprantama, tik ne dabar. Per pastaruosius dešimtmečius Roslinui buvo skiriama per daug dėmesio, anksčiau ar vėliau kas nors turėjo surasti būdą, kaip įsigauti į požemius.

Gralio mokslininkai vienbalsiai sutinka, kad Roslinas — tai tam tikras masalas, kurį apdairiai pamėtėjo vienuolynas, norėdamas išsaugoti tikrąją slėptuvę. Tačiau tada, turėdamas vienuolyno kartinį akmenį, atskleidusį eilutes, nurodžiusias tiesiai šią vietą, Lengdonas nebesijautė patenkintas savimi. Visą dieną

* Šventasis Gralis laukia Rosline.

jam nedavė ramybės vienintelis klausimas: *kodėl Sonjeras dėjo tiek pastangų tam, kad mus atvestų į taip gerai visiems žinomą vietą?*

Atrodo, kad yra vienintelis logiškas atsakymas.

Roslinas slepia kažką, ko mes dar nesupratome.

— Robertai? — tarstelėjo Sofi, stovėdama prie automobilio ir žvelgdama į jį. — Ar einate?

Ji laikė palisandro dėžutę, kurią jiems grąžino kapitonas Fasas. Dėžutėje buvo tvarkingai sudėti abu kripteksai taip, kaip jie juos ir rado. Papiruse surašytos eilės buvo saugiai paslėptos kriptekse, tik jame nebebuvo sudaužyto acto indelio.

Eidami ilgu, žvyruotu taku, Lengdonas su Sofi praėjo garsiąją vakarinę koplyčios sieną. Atsitiktiniai lankytojai manydavo, jog ši keistai kyšanti siena — tai toji koplyčios dalis, kuri kažkada taip ir nebuvo baigta statyti. Tačiau Lengdonas prisiminė, jog tiesa gerokai daugiau intriguojanti.

Vakarinė Saliamono šventyklos siena.

Riteriai tamplieriai Roslino koplyčią suprojektavo taip, kad ji būtų tiksli Saliamono šventyklos Jeruzalėje kopija — su siauro stačiakampio formos vakarine siena, požemine sale, panašia į Neliečiamąją šventovę, kurioje pirmieji devyni riteriai pirmą kartą iškasė neįkainojamą savo turtą. Lengdonas turėjo pripažinti, kad galima pastebėti intriguojančią simetriją kalbant apie tamplierių idėją pastatyti dabartinę Gralio saugyklą taip, kad ji atspindėtų tikrąją Gralio slaptavietę.

Iėjimas į Roslino koplyčią buvo gerokai kuklesnis, nei Lengdonas įsivaizdavo. Nedidelės medinės durys buvo uždėtos ant dviejų geležinių sąvarų, o ant durų kabojo paprastas ažuolinis užrašas.

ROSLIN

Lengdonas paaiškino Sofi, jog toks pavadinimas kilo iš Rožės linijos — meridiano, ant kurio stovi koplyčia, arba, kaip mano daugelis Gralio tyrinėtojų mokslininkų, iš Rožės linijos kaip senosios Marijos Magdaliotės giminės linijos.

Koplyčia greitai bus uždaryta; kai Lengdonas pravėrė duris, iš vidaus dvelktelėjo šiltas gūsis, tarsi senasis statinys būtų sunkiai atsідusęs po ilgos darbo dienos. Arkinis įėjimas buvo papuoštas penkialapiais žiedais.

Rožės. Deivės įsčios.

Iėjęs vidun drauge su Sofi Lengdonas permetė akimis garsiąją šventovę mėgindamas aprėpti ją visą vienu žvilgsniu. Nors jis buvo skaitęs apie stulbinamai sudėtingai išmūrytas Roslino sienas, visa tai pamatęs pats patyrė didžiulį išpūdį.

Simbologų rojus, kažkada šią koplyčią taip pavadino vienas iš Lengdono kolegų.

Kiekvieną šios koplyčios paviršių margina simboliai — krikščioniški kryžiai, žydiškos žvaigždės, masonų antspaudai, tamplierių kryžiai, gausybės ragai,

piramidės, astrologiniai ženklai, augalai, daržovės, penkiakampės ir rožės. Riteriai tamplieriai buvo puikūs amatininkai, mokėję dirbti su akmeniu; jie statė tamplierių bažnyčias visoje Europoje, bet Roslinas laikomas pačiu subtiliausiu ir geriausiu darbu, liudijančiu meilę ir atsidavimą. Masonų meistrai nepaliko nė vieno akmens nenuodailinto. Roslino šventykla buvo visų tikėjimų bažnyčia... visų tradicijų bažnyčia... galiausiai šventovė, statyta gamtai ir deivei.

Viduje buvo tuščia, tik keletas lankytojų, besiklausančių jauno vyruko, vedžiojančio po koplyčią jau paskutinę dienos turistų grupę. Jis vedė lankytojus vorele gerai žinoma nuzulinta terasa nematomu taku, jungiančiu šešis visoje bažnyčioje esančius svarbiausius architektūrinius taškus. Ištiesos kartos lankytojų išrėžė tiesias linijas, jungiančias visus objektus, ir nesuskaičiuojami jų žingsniai grindyse paliko didžiulį simbolį.

Dovydo žvaigždė, pagalvojo Lengdonas. Čia nėra jokio sutapimo. Ši heksagrama, dar kitaip vadinama Saliamono antspaudu, kažkada buvo slaptas iš žvaigždžių spėjantių žynių simbolis, o vėliau ją priėmė Izraelio karaliai — Dovydas ir Saliamonas.

Pamatęs Lengdoną ir Sofi gidas maloniai jiems nusišypsojo ir, nors artėjo metas maldos namus uždaryti, mostelėjęs ranka, pasiūlė užėiti.

Lengdonas dėkodamas linktelėjo ir paėjo gilyn į koplyčią. Tačiau Sofi taip ir liko stovėti kaip įkalta prie įėjimo, nustebusi dairydamosi aplinkui.

— Kas yra? — paklausė Lengdonas.

Sofi dairėsi po koplyčią išpūtusi akis.

— Man atrodo... kad esu čia buvusi.

Lengdonas nustebo.

— Bet sakėte, jog net negirdėjote apie Rosliną.

— Negirdėjau... — Ji žvalgėsi po koplyčios vidų tarsi dvejojama. — Tikriausiai senelis buvo čia mane atsigabenęs, kai buvau dar visai maža. Nežinau. Bažnyčia man atrodo pažįstama.

Žvalgydamasi toliau ji ėmė linksėti, tarsi patvirtindama įtarimus.

— Taip, — tarstelėjo Sofi rodydama į priekį. — Šios dvi kolonos... aš jas esu mačiusi.

Lengdonas pažvelgė į porą meistriškai išlipdytų kolonų, stovinčių koplyčios gale. Baltus kolonas puošiančius nérinius buvo nuspalvinęs rausvas blizgesys, kurį užliejo pro vakarinį langą krintantys paskutiniai gėstančios dienos spinduliai. Šios kolonos, pastatytos ten, kur paprastai stovi altorius, atrodė keistai „suporuotos“. Kairėje pusėje stovinti kolona buvo išvagota paprastomis vertikaliomis linijomis, o dešinioji kolona papuošta prašmatnia žiedų girlianda.

Sofi jauėjo kolonų link. Lengdonas nuskubėjo iš paskos; prie kolonų Sofi linktelėjo galva, pati negalėdama patikėti.

— Taip, esu tikra, kad jas mačiau!

— Nė neabejoju, kad jas matėte, — atsakė Lengdonas, — bet galėjote matyti nebūtinai čia.

Sofi atsigrėžė.

— Ką norite tuo pasakyti?

— Šios dvi kolonos yra dažniausiai tiražuojamos istorijoje architektūrinės detalės. Jų kopijų yra visame pasaulyje.

— Roslino kopijų? — skeptiškai tarstelėjo Sofi.

— Ne. Kolonų kopijų. Ar prisimenate, kaip minėjau, kad Roslino koplyčia yra Saliamono šventyklos kopija? Šios dvi kolonos yra tikslios dviejų kolonų, stovėjusių priešais Saliamono šventyklą, kopijos, — Lengdonas parodė į kairėje stovinčią koloną. — Ši vadinama *Boaz*, arba Meistro kolona. Kita vadinama *Jachin*, arba Mokinio kolona, — jis kiek patylėjo. — Tiesą sakant, faktiškai kiekviena masonų šventykla visuose pasaulio kampeliuose turi štai tokias dvi kolonas.

Lengdonas jau anksčiau buvo minėjęs Sofi apie labai glaudžius istoriškai susiklosčiusius tamplierių ryšius su dabartinėmis slaptosiomis masonų organizacijomis, kurių pirmosios brolijos — laisvieji masonai mokiniai, laisvieji masonai amatininkai ir masonai meistrai — siekia pirmųjų tamplierių laikus. Paskutinis Sofi senelio eilėraštis aiškiai užsimena apie masonus meistrus, išpuošusius Rosliną meniškais savo aukomis. Ten taip pat kalbama ir apie didžiąsias Roslino lubas, nusėtas žvaigždžių ir planetų raižiniais.

— Niekada nesu buvusi masonų šventykloje, — pasakė Sofi, tebežiūrėdama į kolonas. — Ir esu beveik tikra, jog kolonas mačiau čia, — ji vėl atsigrėžė į kitą koplyčios pusę, tarsi ieškodama dar ko nors, kas atgaivintų jos atmintį.

Turistai jau rengėsi išeiti, o maloniai besišypsantis jaunas gidas, perėjęs visą šventyklą, priėjo prie Lengdono ir Sofi. Tai buvo gražus šiaudų spalvos plaukais vyras netoli trisdešimties. Jis prabilo škotų tarme:

— Jau rengiuosi uždaryti koplyčią. Gal galėčiau padėti ką nors surasti?

Gal Šventąjį Gralį? — žiojosi pasakyti Lengdonas.

— Kodas, — tarsi staiga nutvieksta išganingos minties tarstelėjo Sofi. — Čia yra kodas!

Gidas, atrodo, liko patenkintas jos entuziazmu.

— Taip, yra, madam.

— Jis yra ant lubų, — pasakė Sofi žvelgdama į dešinę sieną. — Kažkur štai... štai ten.

Gidas nusišypsojo.

— Kaip suprantu, Rosline jūs ne pirmąkart.

Kodas, pagalvojo Lengdonas. Jis jau buvo šiek tiek primiršęs savo mokslus. Viena iš daugybės Roslino paslapčių — skliautuota anga, iš kurios kyšo šimtai akmeninių blokelių, formuojančių keistą daugiabriaunį paviršių. Kiekviename blokelyje, tarsi atsitiktinai, išgraviruotas simbolis, tam tikru šifru turintis papildyti sudėtingą proporciją. Kai kurie žmonės manė, kad šis kodas gali atverti kelią į erdves, esančias po koplyčia. Kiti įsitikinę, jog kodas pasakoja tikrąją Gra-

lio legendą. Tačiau visa tai nesvarbu; kriptografai jau kelis šimtmečius stengiasi iššifruoti šį kodą. Iki pat šių dienų Roslino trestas siūlo dosnų atlygį tam, kas atskleis slaptą prasmę, bet kodas iki šiol tebėra paslaptis. — Man būtų malonu jums parodyti...

Gido balsas tarsi nutolo.

Pirmasis mano kodas, pagalvojo Sofi įžengusi po kodiniu skliautu, tarsi apimta transo. Lengdonui atidavusi palisandro dėžutę, pasijuto viską pamiršusi apie Šventąjį Gralį, apie Siono vienuolyną, apie visas pastarosios dienos paslaptis. Pažvelgusi į lubas išvydo simbolius ir ją užliejo prisiminimai. Sofi galvoje atgijo pirmasis apsilankymas čia; keista, bet šie prisiminimai atplukdė didelį liūdesį.

Ji buvo maža mergaitė... buvo praėję maždaug metai po šeimos žūties. Senelis atsivežė ją į Škotiją trumpų atostogų. Prieš grįždami į Paryžių jiedu užėjo apžiūrėti Roslino koplyčios. Vėlų vakarą koplyčia buvo uždaryta, jie tebebuvo viduje.

— Gal galime važiuoti namo, seneli? — nuvargusi prašė Sofi.

— Tuoju, brangute, tuoj pat, — atsakė senelis melancholišku balsu. — Turiu padaryti dar vieną dalyką. Gal galėtum manęs palaukti automobilyje?

— Tu nori padaryti dar kažką labai svarbaus?

Jis linktelėjo.

— Neužtruksiu. Prižadu.

— Gal galėčiau dar kartą pažaisti su arkos kodu? Buvo labai smagu.

— Nežinau. Turiu išeiti į lauką. Ar tau nebus baisu likti čia vienai?

— Aišku, kad nebus! — atsidususi atsakė Sofi. — Juk dar net nesutemę!

Jis nusišypsojo.

— Tada labai gerai.

Jis nuvedė mergaitę prie puošniosios arkos, kurią buvo parodęs anksčiau. Sofi iškart plumptelėjo ant akmeninių grindų, atsigulė ant nugaros ir įsižiūrėjo į akmeninį koliažą, esantį virš galvos.

— Aš išpėsiu šį kodą, kol grįši!

— Vadinasi, einame lenktynių.

Senelis pasilenkė, pabučiavo Sofi į kaktą ir nuėjo prie netoli esančių šoninių durų.

— Būsi lauke, netoliese. Paliksiu duris atviras. Jeigu tau manęs prireiks, tik šūktelėk.

Jis išėjo į švelnią vakaro prieblandą.

Sofi gulėjo ant grindų žiūrėdama į kodą. Akys ėmė lipte lipti. Po kelių minučių simboliai pradėjo lietis. Paskui jie pradingo. Nubudusi Sofi pajuto, kad grindys atšalusios.

— Seneli?

Jokio atsakymo. Atsistojęsi ji metėsi prie durų. Šoninės durys buvo pra-

viros. Vakaras jau buvo tamsesnis. Išėjusi į lauką ji pamatė senelį, stovintį visai šalia bažnyčios esančio akmeninio namo terasoje. Senelis tyliai kalbėjosi su kažkoku žmogumi, sunkiai įžiūrimu už suveriamų verandos durų.

— Seneli? — pašaukė Sofi.

Senelis atsigrėžė ir jai pamojo prašydamas dar truputėlį luktelėti. Tada jis iš lėto tarė kelis paskutinius žodžius už durų esančiam žmogui ir pasiuntė oro bučinį. Jis atėjo pas Sofi ašarotomis akimis.

— Seneli, kodėl verki?

Jis ją pakėlė ir tvirtai prisiglaudė.

— Oi, Sofi, mes su tavimi šiais metais atsisveikinome su daugeliu žmonių. Šitai sunku pakelti.

Sofi pagalvojo apie avariją, apie atsisveikinimą su tėčiu ir mama, su močiu- te ir mažyliu broliuku.

— Ar tu atsisveikinau su *dar vienu* žmogumi?

— Su brangia bičiule, kurią labai mylėjau, — jausmingai atsakė senelis. — Baiminuosi, kad galiu jos labai ilgai nematyti.

Stovėdamas šalia gido Lengdonas apžiūrinėjo koplyčios sienas. Jis vis labiau jaudinosi: galbūt greitai kas nors paaiškės. Sofi nuėjo pažiūrėti kodo; ji paliko Lengdoną, laikantį palisandro dėžutę su Gralio žemėlapiu, kuris dabar, rodos, nebereikalingas. Nors Sonjero eilėraštyje buvo aiškiai nurodytas Roslinas, Lengdonas nebežinojo, ką daryti dabar, kai čia atvyko. Eilėraštyje užsimenama apie „ašmenis ir taure“, bet Lengdonas jų niekur nepastebėjo.

The Holy Grail 'neath ancient Roslin waits.
The blade and chalice guarding o'er Her gates.*

Lengdonui ir vėl pasirodė, kad yra dar kažkoks šios paslapties aspektas, kurį reikia atskleisti.

— Labai nemėgstu kištis į svetimus reikalus, — pratarė gidas, žvelgdamas į palisandro dėžutę, kurią Lengdonas laikė rankose, — bet ši dėžutė... gal galėčiau paklausti, iš kur ją gavote?

Lengdonas nusijuokė nuvargusio žmogaus juoku.

— Tai išskirtinai ilga istorija.

Jaunasis vyriškis kiek padvejojo, o paskui jo žvilgsnis vėl apsistojo ties dėžute.

— Tai išties labai keistas dalykas... mano močiutė turi *lygiai tokią pačią* dėžutę — brangenybių dėžutę. Lygiai taip pat nugludintas palisandras, tokia pati rožės inkrustacija. Net ir sąvaros atrodo taip pat.

* Šventasis Gralis laukia Rosline.
Taurė ir ašmenys jos vartuose.

Lengdonas pamanė, kad jaunas vyrškis tikriausiai klysta. Tokia dėžutė gali būti tik vienintelė — joje vienuolynas laikė savo kertinį akmenį.

— Dvi dėžutės gal ir gali būti vienodos ar panašios, bet...

Šoninės durys garsiai užsivėrė ir privertė abu vyrus pakelti akis. Netarusi nė žodžio Sofi išėjo ir pasuko į netoliese esantį namelį, sumūrytą iš lauko akmenų. Lengdonas žvelgė jai pavymui. *Kur ji eina?* Nuo tos akimirkos, kai jie įžengė į koplyčią, ji elgiasi kažkaip keistai. Lengdonas pasisuko į gidą.

— Ar žinote, koks tai namas?

Gidas linktelėjo. Jis, regis, irgi nustebo, kad Sofi patraukė būtent ten.

— Tai koplyčios klebonija. Ten gyvena koplyčios prižiūrėtoja. Be to, ji yra Roslino tresto vadovė, — jis kiek patylėjo. — Taip pat ir mano močiutė.

— Jūsų močiutė vadovauja Roslino trestui?

Jaunas vyrškis linktelėjo.

— Kartu su ja gyvenu klebonijoje, padedu jai tvarkytis koplyčioje, na, ir vedžioju turistus. — Jis gūžtelėjo pečiais. — Aš čia gyvenu visą gyvenimą. Mano močiutė tame name mane išaugino.

Susirūpinęs dėl Sofi Lengdonas perėjo per koplyčią iki durų norėdamas jai šūktelėti. Jis buvo pusiauinkelėje, kai netikėtai sustojo. Jo mintyse atgijo kažkas, ką išgirdo iš jaunojo vyriškio.

Mane išaugino močiutė.

Lengdonas pažvelgė į šlaitu einančią Sofi, paskui į rankose laikomą palisandro dėžutę. *Neįmanoma.* Lengdonas iš lėto atsigrėžė į jaunąjį vyriškį.

— Sakėte, kad jūsų močiutė turi lygiai tokią pačią dėžutę?

— Beveik visai tokią pačią.

— Iš kur ji ją gavo?

— Dėžutę jai padarė mano senelis. Jis mirė, kai aš buvau dar kūdikis, bet mano močiutė ir dabar apie jį tebekalba. Ji sako, kad senelis buvo genijus ir turėjo auksines rankas. Jis yra padaręs daugybę dalykų.

Lengdonas pajuto, kaip dėlėjosi neįsivaizduojamai susijusių įvykių grandinė.

— Sakėte, kad jus išaugino močiutė. Ar galėčiau paklausti, kas nutiko jūsų tėvams?

Jaunas vyrškis atrodė nustebejęs.

— Jie mirė, kai buvau mažas, — pasakė jis ir kiek patylėjo. — Tą pačią dieną, kaip ir mano senelis.

Lengdono širdis ėmė daužytis.

— Jie žuvo autoavarijoje?

Gidas loštelėjo su nuostaba žvelgdamas į Lengdoną gelsvai žalsvomis akimis.

— Taip. Autoavarijoje. Tą dieną žuvo visa mano šeima. Praradau savo senelį, savo tėvus ir...

Jis dvejojo įbedęs akis į grindis.

— Ir seserį, — baigė jo sakinį Lengdonas.

Šlaite stovintis akmeninis namelis atrodė lygiai toks pat, kokį Sofi prisiminė. Jau buvo beveik visai sutemę, namelį gaubė šilta ir viliojanti aura. Pro praviras duris sklido duonos kvapas, languose švietė auksinė šviesa. Priėjusi arčiau, Sofi išgirdo kažką tyliai verkiant.

Pro duris Sofi pamatė koridoriuje stovinčią pagyvenusią moterį. Ji stovėjo nugara į duris, bet Sofi matė, kad ji verkia. Moters plaukai buvo ilgi, vešlūs, sidabriniai, netikėtai žadinantys keisčiausius prisiminimus. Priėjusi arčiau Sofi žengė ant verandos laiptelių. Moteris spaudė rankose įrėmintą kažkokio žmogaus nuotrauką, mylinčios širdies liūdesio verčiama pirštų galiukais lietė jo veidą.

Tą veidą Sofi labai gerai pažinojo.

Senelis.

Tikriausiai moteris išgirdo liūdną žinią apie mirtį, ištikusią jį vakar vakare.

Po Sofi kojomis sugirgždėjo lenta; moteris iš lėto atsigręžė, ir liūdnos jos akys įsmigo į viešnios akis. Sofi norėjo bėgti, bet stovėjo kaip įkirsta. Karštos moters akys nė nemirktelėjo, kai ši padėjo nuotrauką ir priėjo prie durų. Atrodė, kad moterys ištisą amžinybę žvelgia viena į kitą pro plonytį durų stiklą dengiantį tinklėlį. Paskui, tarsi vis labiau kylančios jūros bangos ketera, senosios moters veido išraiška ėmė keistis nuo netikrumo... netikėjimo... iki vilties... o galiausiai ėmė švytėti begaliniu džiaugsmu.

Atlapojusi duris ji išėjo ištiesusi šiltas rankas, ėmė glamonėti tarsi žaibu trenktos Sofi veidą.

— O, brangus vaikel... tik pažiūrėk!

Nors Sofi moters nepažino, ji žinojo, kas ji yra. Sofi pamėgino prabilti, bet pajuto, kad net neįstengia kvėpuoti.

— Sofi, — raudėjo moteris bučiuodama jai kaktą.

Sofi šnabždėjo užsikirsdama:

— Bet... senelis sakė, kad tu...

— Taip, taip, — nutraukė Sofi moteris švelniai užmetusi rankas jai ant pečių ir žvelgdama į ją gerai pažįstamomis akimis. - Mudu su tavo seneliu buvome priversti prikalbėti įvairiausių dalykų. Darėme tai, ką manėme esant teisinga. Man labai gaila. Viskas buvo daroma tavo saugumo labui, princese.

Sofi išgirdo paskutinį žodį ir iškart pagalvojo apie senelį, kuris tiek daug metų ją vadino princese. Atrodė, kad jo balsas aidi tarp senų Roslino akmenų, atsimuša į žemę ir virpina po žeme plytinčias erdves.

Moteris apsikabinusi Sofi pradėjo dar smarkiau ašaroti.

— Tavo senelis taip labai troško viską tau papasakoti. Bet pašlijo jūsų santykiai. Jis labai stengėsi. Turiu tau tiek daug ką paaiškinti. Labai daug ką paaiškinti.

Jį dar kartą pabučiavo Sofi kaktą, o paskui sušnabždėjo jai į ausį:

— Daugiau jokių paslapčių, princese. Atėjo metas sužinoti tiesą apie mūsų šeimą.

Sofi su savo močiute sėdėjo apsikabinusios ir apsiašarojusios ant verandos laiptų, kai pievele atskubėjo jaunas gidas; jo akyse švietė viltis ir negalėjimas patikėti. ' - Sofi?

Sofi linktelėjo pro ašaras ir atsistojo. Ji nepažino šio jauno žmogaus iš veido, tačiau apsikabinusi pajuto jo gyslomis tekančio kraujo galią... kraujo, kuris, kaip ji dabar suprato, yra bendras.

Kai per pievelę pas juos atėjo Lengdonas, Sofi nė negalėjo įsivaizduoti, kad dar vakar jautėsi esanti tokia vieniša šiame pasaulyje. Ir tada visai svetimoje vietoje trijų žmonių draugijoje ji pagaliau pasijuto esanti namuose.

105 S K Y R I U S

ROSLINA APGAUBĖ naktis.

Lengdonas stovėjo vienas akmeninio namelio verandoje mėgaudamasis pro stiklines duris sklindančio juoko ir buvimo drauge džiaugsmo garsais. Rangoje spaudžiamas stiprios brazilškos kavos puodelis padėjo jam atsigauti nuo slegiančio nuovargio, tačiau jis suprato, kad tas atokvėpis truks labai trumpai. Nuovargis smelkėsi iki kaulų smegenų.

— Labai tyliai pasprukote, — pasigirdo balsas jam už nugaros. Jis atsigręžė. Naktį sidabraspalviais plaukais švystelėjo Sofi močiutė. Bent jau pastaruosius dvidešimt aštuonerius metus jos vardas buvo Mari Šovei. Lengdonas nuvargęs šyptelėjo.

— Pamaniau, jog turėčiau nors trumpam leisti jūsų šeimai pabūti kartu.

Pro langą jis matė su broliu besišnekučiuojančią Sofi.

Mari priėjo arčiau ir atsistojo šalia.

— Pone Lengdonai, kai pirmą kartą išgirdau apie Žako nužudymą, baisiai išsigandau dėl Sofi. Šįvakar pamačiusi ją, stovinčią ant mano namų slenksčio, pajutau didžiausią palengvėjimą per visą savo gyvenimą. Net nežinau, kaip jums atsidėkoti.

Lengdonas nė nenumanė, kaip turėtų atsakyti. Nors jis pasiūlė Sofi ir jos močiutei pasikalbėti asmeniškai, Mari jo paprašė pasilikti ir pasiklausyti. *Aki-vaizdu, pone Lengdonai, kad mano vyras jums pasitikėjo, vadinasi, pasitikiu ir aš.*

Taigi Lengdonas pasiliko; jis stovėjo greta Sofi ir nustebež klausėsi, kol Mari išpasakojo velionių Sofi tėvų istoriją. Neįtikėtina, tačiau abu jos tėvai buvo kilę iš Merovingų giminės — tiesioginių Marijos Magdalietės ir Jėzaus Kristaus palikuonių. Kad būtų saugiau, dar Sofi protėviai pasikeitė savo Plantarų ir Sen Klerų pavardes. Jų vaikai buvo tiesioginiai likusios karališkojo kraujo giminės palikuonys, todėl juos rūpestingai saugojo vienuolyno nariai. Kai Sofi tėvai žuvo autoavarijoje, kurios priežastys taip ir nebuvo nustatytos, vienuolynas ėmė baimintis, kad nebūtų atskleista karališkosios giminės tapatybė.

— Mudu su seneliu, — toliau aiškino Mari skausmo palaužtu balsu, — turėjome priimti baisų lemiamą sprendimą tą pačią minutę, kai sulaukėme telefono skambučio. Tavo tėvų automobilis buvo rastas upėje, — moteris nusibraukė akyse susitvenkusias ašaras. — Tą vakarą tuo automobiliu turėjome keliauti visi šeši — taip pat ir jūs, du mūsų anūkai. Laimei, paskutinę akimirką pakeitėme planus, ir tavo tėvai išvažiavo vieni. Išgirdę apie nelaimę mes su Žaku niekaip negalėjome sužinoti, kas iš tikrųjų įvyko... ar tikrai įvyko *nelaimingas atsitikimas*, — senelė pažvelgė į anūkę. — Žinojome, jog turime saugoti savo vaikaičius, todėl pasielgėme taip, kaip manėme esant geriausia. Žakas pranešė policijai, kad automobilyje buvau ir aš su tavo broliuku... o mūsų kūnus tikriausiai nusinešė upės srovė. Tada mes su tavo broliuku pasitraukėme į vienuolyno globojamą pagrindį. Būdamas žinomas žmogus Žakas negalėjo pasinaudoti prabanga pradingti. Mums atrodė išmintinga, kad Sofi, būdama vyresnė, liks Paryžiuje, ir ją mokys bei auklės Žakas, taip pat globos vienuolynas. — Mari ėmė kalbėti pašnibždomis: — Šeimos atskyrimas buvo sunkiausias dalykas, kokį tik mums yra tekę patirti. Su Žaku matydavomės labai labai retai, visada tik labai slaptai... globojami vienuolyno. Egzistuoja tam tikros ceremonijos, kurių brolija visada ištikimai laikosi.

Lengdonas juto, kad ši istorija kur kas gilesnė, bet suvokė, kad ne visko gali klausytis. Taigi išėjo į lauką. Ten, žvelgdamas į Roslino smailes, jis niekaip negalėjo atsikratyti neatskleistos Roslino paslapties peršulio. *Ar Gralis išties yra čia, Rosline? Jeigu taip, tai kur yra Sonjero eilėraštyje paminėti asmenys ir taurė?*

— Paimsiu, — tarstelėjo Mari mostelėjusi į Lengdono rankas.

— Oi, dėkoju, — atsakė Lengdonas tiesdamas jai tuščią kavos puodelį.

Mari žvelgė į jį.

— Turėjau galvoje kitą jūsų ranką, profesoriau, — Lengdonas nuleido akis ir susivokė, jog tebelaiiko Sonjero papirusą. Jis dar kartą jį buvo išsitraukęs iš kriptekso vildamasis, kad galbūt išskaitys ką nors, ko nebuvo pastebėjęs anksčiau. — Žinoma, atleiskite.

Paėmusi papirusą Mari pralinksėjo.

— Pažįstu žmogų, dirbantį viename Paryžiaus banke, kuris tikriausiai nepaprastai trokšta, kad ši palisandro dėžutė būtų grąžinta. André Verne buvo geras Žako bičiulis, Žakas juo besąlygiškai pasitikėjo. André būtų padaręs bet ką, kad tik išpildytų Žako prašymą akylai saugoti šią dėžutę.

Iškaitant ir pasiryžimą mane nušauti, pagalvojo nesusėjęs įvykių prisiminęs Lengdonas ir nutarė vėliau neminėti, jog tikriausiai sulaužė vargšui žmogui

nosį. Pagalvojęs apie Paryžių Lengdonas staiga prisiminė tris *senešalus*, taip pat užmuštus praėjusią naktį.

— O kaip vienuolynas? Kas dabar bus?

— Ratai jau sukasi, pone Lengdonai. Brolija išgyveno daugelį amžių, išgyvens ir šį kartą. Visada yra nekantraujančių nesėdėti sudėjus rankų ir veikti toliau.

Visą vakarą Lengdonas įtarė, kad Sofi močiutė glaudžiai susijusi su vienuolyno veikla. Juk vienuolyne visada būdavo nemažai narių moterų. Keturios didžiosios magistrės buvo moterys. Senešalai — sargybiniai — tradiciškai būdavo vyrai, tačiau moterys vienuolyne turėjo daug aukštesnį statusą ir faktiškai iš kiekvienos grandies galėjo pretenduoti į aukščiausią postą.

Lengdonas prisiminė Li Tibingą ir Vestminsterio vienuolyną. Atrodė, kad visa tai nutiko prieš daugybę metų.

— Ar Bažnyčia spaudė jūsų vyrą neatskleisti tiesos apie Sangrelio dokumentus, prisiartinus Dienų galui?

— O, dangau, ne. Dienų galas yra legenda, sukurta paranojiškų protų. Vienuolyno doktrina nė žodžiu neužsimena apie kokią nors datą, kada turėtų būti atskleisti Gralio dokumentai. Tiesą sakant, vienuolynas visada laikėsi nuomonės, kad Gralio paslaptis *niekada* neturėtų būti atskleista.

— Niekada? — nustebo Lengdonas.

— Tai paslaptis ir stebuklas, tarnaujantis mūsų sieloms, o ne pačiam Graliui. Gralio grožis — nežemiška prigimtis, — Mari Šovei žvelgė į Rosliną. — Kai kuriems Gralis yra taurė, galinti atverti amžiną gyvenimą. Kitiems tai — prarastų dokumentų ir šventos istorijos paieškos. Bet daugumai, manyčiau, Šventasis Gralis yra tiesiog didinga idėja... kilniausias nepasiekiamas lobis, kuris kažkokiu būdu net ir tvyrant šiandieninio pasaulio chaosui mus įkvepia.

— Bet jeigu Sangrelio dokumentai liks paslėpti, Marijos Magdaliėtės istorija bus pamiršta amžiams, — pasakė Lengdonas.

— Nejaugi? Apsižvalgykite aplinkui. Jos istoriją pasakoja menininkai, muzikai ir rašytojai. Beveik kiekvieną dieną. Švytuoklė supasi. Mes jau imame nujausti savosios istorijos pavojus... ir pražūtingus savo pasirinktus kelius. Pradedame jausti poreikį prikelti šventąjį moteriškumą, — ji kiek patylėjo. — Minėjote, kad rašote knygą apie šventojo moteriškumo simbolius, tiesa?

— Taip, rašau.

Ji nusišypsojo.

— Baikite ją, pone Lengdonai. Sudainuokite jos dainą. Pasauliui reikalingi šiuolaikiniai trubadūrai.

Lengdonas nutilo, pajutęs Mari Šovei žodžių svorį, užgulusį jo pečius. Virš medžių viršūnių kilo mėnulio pilnatis. Nukreipęs žvilgsnį į Rosliną Lengdonas pajuto berniokišką norą išsiaiškinti Mari paslaptis. Tada sau įsakė: *neklausinėk. Dabar netinkamas momentas*. Jis pažvelgė į papirusą Mari rankose, o paskui vėl įsižiūrėjo į Rosliną.

— Klauskite, pone Lengdonai, — linksmai tarstelėjo Mari. — Užsitarnavote šią teisę.

Lengdonas pajuto, kaip nuraudo.

— Jūs norite žinoti, ar Gralis yra čia, Rosline.

— Ar galėtumėte pasakyti?

Mari atsiduso, tarsi vaidintų susierzinusią.

— Kodėl taip yra, kad vyrai niekaip nenori palikti Gralio ramybėje? — Ir nusijuokė aiškiai mėgaudamasi. — Kodėl manote, kad jis yra čia?

Lengdonas parodė į papirusą jos rankose.

— Jūsų vyro eilėraštyje tiesiogiai kalbama apie Rosliną, tik ten dar paminėti ašmenys ir taurė, saugantys Gralį. Aš ten niekur nemačiau nei ašmenų, nei taurės simbolio.

— Ašmenų ir taurės? — paklausė Mari. — O kaip iš tikrųjų jie atrodo? Lengdonas nujautė, kad ji su juo žaidžia, bet pasidavė jai ir skubiai nupaskojo simbolius.

Moters akyse šmėstelėjo kažkokie prisiminimai.

— O taip, žinoma. Ašmenys reprezentuoja visa, kas yra vyriška. Kaip žinau, ašmenys vaizduojami štai taip, tiesa?

Smiliumi ji nubrėžė savo delne figūrą:

— Taip, — atsakė Lengdonas. Mari nupiešė rečiau vartojamą „uždara“ ašmenų pavidalą, nors jis pats buvo susidūręs su dvejopai vaizduojamu simboliu.

— Jeigu nupiešime atvirkščiai, — Mari vėl nubrėžė smiliumi delne, — gaušime taurę, reprezentuojančią moteriškumą.

— Teisingai, — sutiko Lengdonas.

— Ir jūs norite pasakyti, kad tarp visų šimtų simbolių, kurių tiek gausu Roslino koplyčioje, šių dviejų simbolių niekur nėra?

— Aš jų nemačiau.

— O jeigu aš jums juos parodysiu, ar eisite nors šiek tiek pamiegoti?

Lengdonui nespėjus atsakyti Mari Šovei nulipo nuo verandos ir patraukė koplyčios link. Lengdonas nuskubėjo iš paskos. Įžengusi į senąją statinį Mari uždegė šviesas ir parodė į šventovės grindų vidurį.

— Štai, pone Lengdonai. Ašmenys ir taurė.

Lengdonas įbedė akis į išvaikščiotas akmenines grindis. Jos buvo tuščios.

— Čia nieko nėra...

Mari atsiduso ir pasileido garsiuoju takeliu, išvaikščiotu koplyčios grindyse — tuo pačiu takeliu, kurį, kaip matė Lengdonas, tą patį vakarą minė koplyčioje lankęsi turistai. Kai jo akys apsiprato ir įžiūrėjo milžinišką simbolį, jis vis dar jautėsi sutrikęs.

— Bet čia yra Dovydo žvaig...

Lengdonas nukando žodį apstulbęs, kai galiausiai jam viskas paaiškėjo.

Ašmenys ir taurė.

Susipynę į viena.

Dovydo žvaigždė... tobula vyriškumo ir moteriškumo sąjunga... Saliamono antspaudas... žymintis Neliečiamąją šventovę, arba Paslaptinę vietą, kur, kaip buvo manoma, gyveno vyriška ir moteriška dievybės — jahvė ir Sekina,

Lengdonui prireikė šiek tiek laiko, kad atgautų žadą.

— Eilėraštyje tiesiogiai kalbama apie Rosliną. Neabejotinai. Vienareikšmiškai.

Mari nusišypsojo.

— Gali būti.

Lengdonas pajuto nugarą virpinantį šiurpą.

— Vadinas, Šventasis Gralis yra rūsyje po mumis?

Ji nusijuokė.

— Tik jo dvasia. Viena iš seniausių vienuolyno priesaikų — vieną dieną grąžinti Gralį į jo tėvynę, į Prancūziją, kur jis galėtų ilsėtis per amžius. Ištikus amžius jis buvo tampomas po visą šalį, kad būtų išsaugotas. Jokios deramos pagarbos. Kai Žakas tapo didžiuoju magistru, jis pažadėjo grąžinti Graliui ramybę ir pagarbą, vėl nugabenti jį į Prancūziją ir įrengti Karalienės vertą paskutinio poilsio vietą.

— Ir jam pavyko?

Mari veidas surimtėjo.

— Pone Lengdonai, turėdama galvoje tai, ką jūs man šįvakar padarėte, kaip Roslino tresto vadovė galiu jums labai atsakingai pasakyti, kad Gralio čia nebėra.

Lengdonas nutarė taip lengvai nesitraukti.

— Bet manoma, kad kertinis akmuo turėtų nurodyti vietą, kur Šventasis Gralis yra slepiamas dabar. Kodėl kertinis akmuo nurodo Rosliną?

— Galbūt jūs klaidingai išsiaiškinote, prasmę. Nepamirškite, jog Gralis gali būti apgaulingas. Kaip ir velionis mano vyras.

— Bet ar gali būti dar aiškiau parašyta nei čia? — paklausė Lengdonas. — Mes stovime virš požeminės salės, pažymėtos ašmenų ir taurės simboliu, po žvaigždėtomis lubomis, apsuptomis masonų meistrų kūrinių. Viskas kalba apie Rosliną.

— Labai gerai. Leiskite man dirstelėti į eiles.

Ji išvyniojo papirusą ir garsiai, neskubėdama perskaitė eiles.

The Holy Grail 'neath ancient Roslin waits.
The blade and chalice guarding o'er Her gates.

Adorned in masters' loving art, She lies.
She rests at last beneath the starry skies.*

Baigusi skaityti kelias akimirkas patylėjo, o paskui jos lūpas nušvietė gudri šypsenėlė.

— Ak, Žakai...

Lengdonas viltinškai žvelgė į Mari.

— Ar jums visa tai aišku?

— Kaip jau pats įsitikinote pažvelgęs į koplyčios grindis, pone Lengdonai, yra daugelis būdų paprastiems dalykams išvysti.

Lengdonas stengėsi suvokti, ką ji nori tuo pasakyti. Viskas, kas susiję su Žaku Sonjeru, atrodo, turi dvigubą prasmę, tačiau Lengdonas tos antrosios prasmės nesugebėjo išsiaiškinti.

Mari nuvargusi nusižiovavo.

— Pone Lengdonai, atliksiu jums išpažintį. Aš niekada oficialiai nebuvo su pažindinta su informacija, kur dabar paslėptas Gralis. Bet, žinoma, ištekėjau už žmogaus, turinčio milžinišką įtaką... o mano moteriška intuicija labai gera, — Lengdonas jau buvo besižiojęs kažką sakyti, bet Mari tęsė toliau: — Man labai gaila, kad po viso to sunkaus darbo jums teks išvykti iš Roslino taip ir negavus jokio konkretaus atsakymo. Vis dėlto kažkas man kužda, kad galiausiai jūs pats rasite tai, ko ieškote. Vieną dieną jums viskas paaiškės. — Ji nusišypsojo, — O kai paaiškės, aš tikrai viluosiu, kad jūs paslaptį išsaugosite.

Jie išgirdo, kaip kažkas atėjo ir atsistojo tarpduryje.

— Ėmėte ir pradingote, — įeidama pasakė Sofi.

— Aš jau rengiausi išeiti, — atsakė močiutė sukdama durų link, prie Sofi. — Labanakt, princese, — ji pabučiavo Sofi į kaktą. — Neužlaikyk pono Lengdono labai ilgai.

Lengdonas ir Sofi žiūrėjo, kaip močiutė eina akmeninio namelio link. Kai Sofi pažvelgė į Lengdoną, jos akyse atsispindėjo daugybė jausmų.

— Tiesą sakant, tikėjausi kiek kitokios pabaigos.

Abu tikėjomės kažko kita, pagalvojo Lengdonas. Jis matė, kad Sofi labai susijaudinusi. Naujienos, kurias sužinojo šįvakar, visiškai pakeitė jos gyvenimą.

— Ar viskas gerai? Labai sunku iškart tiek visko suimti.

Sofi ramiai nusišypsojo.

— Aš turiu šeimą. Nuo to ir rengiuosi pradėti. Šiek tiek užtruks, kol įsisąmoninsiu, kas esame ir iš kur kilome.

Lengdonas tylėjo.

— Ar pasiliksime su mumis? — paklausė Sofi. — Nors kelioms dienoms?

Lengdonas atsiduso; jis jautė, kad nieko nebenori.

* Šventasis Gralis laukia Rosline.
Taurė ir ašmenys jos vartuose. Ji
guli išpuošta meistrų darbų. Ir
ilgsi po kupolu žvaigždžių.

— Jums reikia šiek tiek laiko praleisti kartu su šeima, Sofi. Ryte grįžtu į Paryžių.

Ji atrodė nusivylusi, bet kartu suprato, kad Lengdonas taip ir turi pasielgti. Nė vienas iš jų nepasižymi šnekumu. Galiausiai Sofi paėmė profesoriui už rankos ir išvedė iš koplyčios. Jie priėjo prie nedidelės atslaitės. Iš čia gerai buvo matyti priešais atsiveriantis Škotijos peizažas, nušviestas blyškios mėnesienos, suspindusios pro prasiskyrusius debesis. Jie stovėjo tylėdami, susikibę už rankų, abu mėgindami nusišypsojusi nuovargio gniaužtus.

Po truputį ėmė žiebtis žvaigždės, bet vakaruose vienintelis šviesulys mirgėjo ryškiau už kitus. Jį išvydęs Lengdonas nusišypsojo. Ten — Venera. Senoji deivė švyti kantriai ir neblėstančia šviesa.

Naktis vis labiau vėso, iš žemumų atskriejo kandus vėjelis. Lengdonas pažvelgė į Sofi. Ji buvo užsimerkusi, lūpose švietė taiki šypsena. Lengdonas pajuto, kad ir jo vokai darosi švininiai. Nenorom jis spustelėjo Sofi ranką.

— Sofi?

Ji lėtai atsimerkė ir atsigręžė į jį. Mėnulio šviesoje Sofi veidas atrodė labai gražus. Ji mieguistai šypstelėjo.

— Sveikas.

Netikėtai Lengdoną, suvokusį, jog į Paryžių jam teks grįžti be jos, užplūdo liūdesys.

— Kai nubusite, tikriausiai jau būsiu išvykęs, — jis nutilo pajutęs gerklėje įstrigusį kamuolį. — Atleiskite, aš nemoku labai...

Sofi ištiesė ranką ir palietė delnu jam skruostą. Paskui pasistiebusi švelniai ten pabučiavo.

— Kada vėl jus pamatysiu?

Sutrikęs Lengdonas kiek susverdėjo.

— Kada? — tarstelėjo jis ir nutilo. Įdomu, ar ji bent nutuokia, kad ir jam labiausiai rūpi būtent šis dalykas. — Na, tiesą sakant, kitą mėnesį vyksu skaityti paskaitos į konferenciją, kuri vyks Florencijoje. Būsiu ten visą savaitę, o darbų neturėtų būti daug.

— Ar šitai reikėtų suprasti kaip kvietimą?

— Gyventume ištis prabangiai. Man duoda kambarį *Brunelleschi*.

Sofi žaismingai nusišypsojo.

— Jūs labai daug tikitės, pone Lengdonai.

Jis susimąstė svarstydamas, kaip ji suprato jo žodžius.

— Na, aš norėjau pasakyti...

— Nebus nieko šauniau, kaip susitikti su jumis Florencijoje, Robertai. Bet tik su viena sąlyga, — ji surimtėjo. — Jokių muziejų, jokių bažnyčių, jokių kapų, jokio meno, jokių relikvijų.

— Florencijoje? Visą savaitę? Bet ten nėra ko daugiau veikti.

Sofi pasilenkė ir dar kartą jį pabučiavo — dabar jau į lūpas. Jų kūnai susiglaudė; iš pradžių labai nedrąsiai, o paskui vis tvirčiau. Kai Sofi atsitraukė, jos akyse švietė pažadas.

— Puiku, — vargais negalais pratarė Lengdonas. — Skiriame pasimatymą.

Epilogas

K rūptelėjęs Robertas Lengdonas nubudo. Jis sapnavo. Šalia lovos numestas chalatas buvo išsiuvinėtas monograma HOTEL RITZ PARIS, lis pamatė pro užuolaidas besismelkiančią blausią šviesą. *Ar už lango prieblanda, ar aušra?* — svarstė jis.

Lengdonas mėgavosi malonia, po visą kūną pasklidusia šiluma. Pastarąsias dvi dienas jis beveik visą laiką miegojo. Iš lėto atsisėdęs lovoje profesorius suprato, kad jį pažadino... keisčiausia mintis. Ištisas dienas mėginęs atsirinkti esmę iš visos gausios informacijos, dabar Lengdonas susivokė mastą apie kažką, ko nebuvo apsvarstęs anksčiau.

Ar galėtų taip būti?

Kurį laiką jis sėdėjo nė nekrustelėdamas.

Išlipęs iš lovos nuėjo į marmurinę dušo kabiną. Įėjęs ėmė masažuoti pečius stipria vandens srove. Dar kartą apie tai pagalvojęs, pajuto, kaip krečia šurpas.

Neįmanoma.

Po dvidešimties minučių Lengdonas išėjo iš viešbučio ir patraukė į Vandomą. Temo. Visą dieną pramiegojęs jis sunkiai orientavosi... bet vis dėlto sąmonė atrodė keistai blaivi. Jis buvo sau pažadėjęs, jog stabtelės viešbučio vestibulyje išgerti kavos, kad mintys būtų dar skaidresnės, tačiau kojos jį nunešė tiesiai prie lauko durų, į temstančią Paryžiaus naktį.

Žingsniuodamas rytų kryptimi *Rue des Petits Champs* Lengdonas juto vis didėjančią jaudulį. Jis pasuko pietų kryptimi į Rišeljė gatvę, dvelkiančia nuo miesto sodų *Palais Royal* saldžiu žydinčių jazminų aromatu.

Paskui ėjo toliau į pietus, kol pamatė tai, ko ieškojo — garsiąją karališkąją arkadą, poliruoto švytinčio juodo marmuro erdvę. Priejęs arčiau Lengdonas apžiūrėjo po kojomis esantį pagrindą. Po kelių sekundžių jis rado tai, ko ir tikėjosi — kelis bronzinius medalionus, įlydytus į grindinį palei vieną tiesią liniją. Visų diskų skersmuo — penki coliai; juose įrašytos raidės N ir S.

Nord. Sud.

Lengdonas atsigrėžė į pietus ir pažvelgė surikiuotų medalionų nurodyta kryptimi, o paskui vėl ėmė žingsniuoti pagal liniją, įbedęs akis į šaligatvį. Pasu-

kęs už *comédie-Française* kampo po kojomis pamatė dar vieną bronzinį medalioną. *Taip!*

Prieš daugelį metų Lengdonas sužinojo, kad Paryžiaus gatvės papuoštos 135 tokiais bronziniais žymekliais, išpaustais į šaligatvius, kiemus ir gatves pagal miestą kertančią šiaurės pietų ašį. Kartą jis buvo perėjęs visą šią liniją nuo Švč. Širdies bazilikos, šiaurinėje dalyje už Senos, iki senosios Paryžiaus observatorijos. Tada jis ir suvokė šventojo tako svarbą.

Autentiškas pirmasis Žemės dienovidinis.

Pirmoji nulinė pasaulio lygiagretė.

Senoji Paryžiaus Rožės linija.

Skubėdamas į Rivoli gatvę, Lengdonas juto, kad vis labiau artėja prie savo tikslo.

Šventasis Gralis laukia Rosline.

Tas nepaprastas atradimas dabar buvo visai šalia.

Senovinė Sonjero vartota Roslino rašyba... ašmenys ir taurė... kapas, papuoštas meistrų darbais.

Ar būtent todėl Sonjeras norėjo su manimi pasikalbėti? Gal nežinodamas pats atspėjau tiesą?

Profesorius ėmė bėgti riste, po kojomis jausdamas Rožės liniją, vedančią jį pirmyn, stumiančią į tikslą. Įėjęs į ilgą Rišeljė tunelį pajuto, kaip iš nekančios ir jaudulio jam ant sprando stojasi plaukeliai. Jis žinojo, kad šio tunelio gale stovi pats paslaptlingiausias Paryžiaus paminklas, XX a. 9-ajame dešimtmetyje pastatytas ir finansuotas paties Fransua Miterano, praminto Sfinksu — žmogaus, kaip kalbama, priklausiusio slaptiems rateliams, žmogaus, kurio paskutinė duoklė Paryžiui buvo toji vieta, kurioje Lengdonas lankėsi vos prieš keletą dienų.

Kitas gyvenimas.

Sukaupęs likusią energiją Lengdonas išbėgo iš tunelio į pažįstamą kiemą ir sustojo. Gaudydamas kvapą jis iš lėto, vis dar negalėdamas patikėti, pakėlė akis į priešais stūksančią švytinčią struktūrą.

Luvro piramidė.

Švytinti tamsoje.

Lengdonas trumpai ją pasigrožėjo, mat jį labiau domino tai, kad yra dešinėje piramidės pusėje. Nusisukęs jis vėl pasijuto vedamas nematomos Rožės linijos, bėgančios per kiemą Luvro Karuselės link — didžiulio žolyte apžėlusio apskritimo, apaugusio tvarkingai apkirpta gyvatvore. Kažkada šioje Paryžiaus vietoje būdavo švenčiamos pirmykštės gamtos galių garbinimo šventės... rengiamos džiaugsmingos ceremonijos vaisingumo ir Deivės garbei.

Žengdamas pro gyvatvorės krūmus į žolę apžėlusį apskritimą Lengdonas pasijuto taip, tarsi žengtų į kitą pasaulį. Šioje tuščioje vietoje dabar stovi vienas

iš keisčiausių mieste paminklų. Pačiame centre, įsmigusi į žemę ir atrodanti kaip gilus krištolinis plyšys, žioji milžiniška apversta stiklinė piramidė, kurią jis matė vos prieš kelis vakarus, lankydamasis požeminėse Luvro salėse.

La Pyramide Inverse.

Visas virpėdamas Lengdonas priėjo prie piramidės krašto ir pažvelgė į apačioje plytinčias požemines Luvro patalpas, nutviektas gintarinės šviesos. Jo akys godžiai skverbėsi ne tik į masyvią apverstą piramidę, bet ir į tai, kas buvo po ja. Po piramide, ant apačioje esančios salės grindų, stovi pati mažiausia konstrukcija... konstrukcija, kurią savo rankraštyje jis ir buvo paminėjęs.

Dabar Lengdonas tarėsi visai nubudęs ir labai susijaudino mąstydamas apie atsivėrusią neįtikėtiną galimybę. Vėl pakėlęs akis į Luvrą pajuto, kaip jį apgaubia didžiuliai muziejaus sparnai... koridoriai, pilni geriausių pasaulyje meno kūrinių.

Da Vinčis... Botičelis...

Ji guli išpuošta meistrų darbų.

Apimtas nuostabos jis dar kartą pažvelgė pro stiklą į mažytę apačioje stovinčią konstrukciją.

Turiu tenai nusileisti!

Žengdamas iš rato jis nuskubėjo per kiemą prie piramidės uždengto įėjimo į Luvrą. Iš muziejaus traukė jau paskutiniai dienos lankytojai.

Prasispraudęs pro besisukančias duris Lengdonas pasileido suktais laiptais į piramidės gelmę. Jis juto, kaip leidžiantis vis labiau vėsta oras. Pasiėkęs apačią jis įžengė į ilgą tunelį, besitęsiantį po Luvro kiemu, vedantį prie *La Pyramide Inversée*.

Tunelio gale profesorius atsidūrė didelėje patalpoje. Tiesiai priešais jį tviskėjo kybanti viršuje apversta piramidė — kvapą gniaužiantis V formos stiklinis kontūras.

Taurė.

Lengdono žvilgsnis nuslydo siaurėjančia forma iki paties galiuko, besibaigiančio vos šešios pėdos nuo grindų. Tiesiai po piramidės smaigaliu stovi mažutytė konstrukcija.

Miniatiūrinė piramidė. Tik trijų pėdų aukščio. Tai vienintelė tokia maža konstrukcija visame didžiuliame komplekse.

Savo rankraštyje aptardamas gausią deivės vaizduojančių Luvro meno kūrinių kolekciją Lengdonas buvo užsiminęs apie šią kuklią piramidę. *Miniatiūrinė konstrukcija kyšo iš grindų, tarsi ledkalnio viršūnėlė — didžiulės piramidės formos struktūros, arba slapto kambario, esančio po žeme, viršūnė.*

Apšviestos švelnių tuščio koridoriaus šviesų dvi piramidės žvelgia viena į kitą, beveik liesdamosi viršūnių galiukais.

Taurė viršuje. Ašmenys apačioje.

Taurė ir ašmenys jos vartuose.

Lengdonas išgirdo Mari Šovei žodžius. *Vieną dieną jums viskas paaiškės.*

Jis stovi po senąja Rožės linija, apsuptas meistrų darbu. *Ar gali būti dar geresnė vieta, kurią Sonjeras būtų galėjęs tinkamai prižiūrėti?* Pagaliau jis pasijuto supratęs tikrą didžiojo magistro eilių prasmę. Pakėlęs akis į dangų jis pažvelgė viršun pro stiklą į didingą žvaigždėtą naktį.

Ir ilsisi po kupolu žvaigždžių.

Tarsi tamsoje aidintys dvasių šnabždesiai, atsklido pamiršti žodžiai. *Ieškoti Šventojo Gralio, vadinasi, galiausiai priklaupiti prie Marijos Magdalietės kaulų. Tai kelionė į maldą prie atstumtosios kojų.*

Staiga pajutęs užplūdusią didžiulę pagarbą Robertas Lengdonas atsi-
klaupė.

Akimirką jam pasirodė, kad girdi moters balsą... amžių išmintį... šnabždančią iš žemės gelmių.